لیکوال: خلیل دلیمي

ژباړن: یاسین مجاهد

Ketabton.com

صدام حسین

په امریکایي زندان کې

Greater Afghan Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

صدام حسین
(په امریکایي زندان کې)
لیکوال: خلیل دلیمي
ژباړن: محمد یاسین مجاهد
خپرندوی: اکسوس کتابپلورنځی
دیزاین چاري: حسیب‌الرحمن
چاپځی: وایګل چاپ
چاپ کال: ۱۳۹۷ / ۲۰۱۸
پته: افغانستان-کابل، درېیمه ناحیه، د دهبوري پارک جنوبي دروازې ته مخامخ
ISBN: 978-9936-626-90-4

0202 504 652, 0798 98 96 96
aksosbookstore@gmail.com
aksos book store aksosbookstore
www. aksosbookstore.af

د دې کتاب د هر ډول چاپ او خپرولو حقوق له خپرندوی سره خوندي دي.

لیکلړ

صدام حسین ۹
سریزه ۱۰
ولې دغه کتاب ۱۰
صدام حسین د تاریخ په تله کې ۱۵
صدام حسین... د افسانې د کتاب لومړی کرښه ۳۱
صدام حسین ۳۸
له عوجې... د ولسمشرۍ تر ماڼۍ ۳۸
لومړی څپرکی
پیل ٤٦
له ولسمشر څخه د دفاع کمېټه ٤٧
لومړی مدافع وکیل ۵۵
د ولسمشر صدام حسین قدرمن مقام ته! ٦١
دویم څپرکی
د تاریخي لیدنې سفر ٦٢
زورور امرونه ٦۵
دقیقې... ساعتونه ٦٦
د ولس یووالي ته پاملرنه ۷۲
ایران؛ تاریخي دښمن ۷۳
د عراقي لښکر وسله‌وال کول ۷۷
درېیم څپرکی
د جګړې لومړی مخ... پرېکړه کوونکې ۸۰
ولسمشر د یرغل په ورځ چېرته و؟ ۸٦
څلورم څپرکی
د پرېکړه کوونکې (جګړې) دویم مخ مقاومت ۸۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم څپرکی

د ۱۹۹۱ د برید پېښې ٩٦
د پریماکوف لومړی لیدنه ٩٩
د جاک شیراک سره لیدنه: ١٠٠
ولسمشر؛ او ورسره فرهنګي او سیاسي شخصیتونه ١٠٢
د کویټ په اړه ١٠٢
د کویټ د قضیې په کړکیچ کې د ایران رول: ١١٢
فلسطیني خوځښت ١١٣

شپږم څپرکی

صدام حسین او د ورته کس کیسه ١١٥

اووم څپرکی

بغداد څنګه ونیول شو؟ ١١٩
ولسمشر ادامه ورکړه: ١٢٥
د پریماکوف دویمه لیدنه ١٢٦
د سیاسیونو رهبری ته د اردو تابع کول: ١٣٠
د یرغل په ګړندیتوب کې د ایران رول ١٣١
هغه معلومات چې ولسمشر ته نه وو رسېدلي: ١٣٣
د هوایي ډګر جګړه ١٣٨
د هوایي ډګر جګړه ١٤٣

اتم څپرکی

د نیولو کیسه ١٤٧
امریکایي ناول ١٤٨
نیول، خورول او لومړني لیدونکي ١٦١
د ولسمشر بندخونه ١٦٣
د قرانکریم او کورنۍ تر منځ ١٦٤
مشر او د تلیفون کارول ١٦٧

نهم څپرکی

صدام حسین ١٦٩
او د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر د ۱۱مې پېښې ١٦٩

لسم څپرکی

دولت او اپوزیسیون ١٧٥

یوولسم څپرکی

د ولسمشر صدام حسین ١٨٣
په بدنامولو کې د امریکا هڅې ١٨٣
خطرناکې وسلې ١٨٣
سپکې هڅې ١٨٦
د امریکا دروغ ١٨٨
د وسلو پلټلو کیسه ١٨٩
د ولسمشر د تېر ایستلو هڅه ١٩١
د ولسمشر بدنامول ١٩٢

دوولسم څپرکی

د لېوانو ډیموکراسي ١٩٩
امریکایي موانع ١٩٩
د ولسمشر لاسي ساعت ٢٠١
له بندي ولسمشر سره یې څنګه معامله وکړه ٢٠٣
دا پوښتنه مې له ولسمشر څخه وکړه، هغه راته وویل: ٢٠٤
د غداری او خیانت کیسه ٢١١

دیارلسم څپرکی

صدام حسین راتلونکی څنګه لید؟ ٢١٨
امریکا او ایران ٢١٨
بیا ولسمشر زیاته کړه ٢٢٣

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوارلسم څپرکی

صدام، عربي نړۍ او نړیوال دریغ ۲۲۹
له ایراني وزیر سره د ولسمشر لیدنه ۲۳۳
په ۱۹۹۰ ز کال کې له سعودي څخه د ولسمشر لیدنه ۲۳۵
له سکه اردن سره د عراق اړیکه ۲۳۷

پنځلسم څپرکی

له واکه گوښه‌توب ته د ولسمشر بلنه ۲۳۹
د شیخ زاید وړاندیز ۲۳۹
بوش او د گوښه‌کېدو بیه! ۲٤۲

شپاړسم څپرکی

د عربو له مشرانو سره اړیکې ۲٤۷
د ولسمشر د را خوشي کولو لپاره ځیني وړاندیزونه ۲٤۹

اوولسم څپرکی

ولسمشر او د محکمې تگلوری ۲۵۲
په دجیل کې څه وشول؟ ۲٦۲

اتلسم څپرکی

په خبرو اترو کې د ولسمشر چانې وهل ۲٦۷
د امریکایانو او روسانو په اړه خبرې ۲۷۰
واشنگټن ته پیغام ۲۷۵

نولسم څپرکی

هیلې، احساسات او پیغامونه ۲۷۸
مدافع وکیلانو ته یې په خطاب کې وویل: ۲۷۹
طالباني ته د ولسمشر پیغام ۲۸۱
په عربو او عراقیانو ویاړل ۲۸۲
ملي جریانونو ته پیغام ۲۸٤
بعث او راتلونکی ۲۸۵

شلم څپرکی

د ولسمشر پر بندخونې د برید هڅې ۲۸۷
د برید پلان ۲۹٤
دښمن ۲۹٤
بریدگر ځواکونه ۲۹٤

یوویشتم څپرکی

د ولسمشر د برمته کولو هڅې ۲۹٦
د ولسمشر د خلاصولو یا له ولسمشر څخه د خلاصېدلو هڅه ۲۹۷
د ولسمشر د لرې کولو وړاندیز ۳۰۲
د چانې وهلو نه شتون ۳۰٦
نا څرگنده وینا ۳۰٦

دوه ویشتم څپرکی

د څېړنې په ناستو کې څه وشول؟ ۳۰۹
له قاضي سره د ولسمشر لیدنه ۳۱۰
کلکوالی، ننگونه او مېړانه ۳۱۰

درویشتم څپرکی

د ولسمشر د شخصیت په اړه انساني اړخونه ۳۲۸
د محکمو پخوانۍ پرېکړې ۳۳۳
د ولسمشر خواړه ۳۳۵
ولسمشر د محکمې په تالار کې ۳۳۸
ایا په زندان کې یې ولسمشر ته زهر ورکړي وو؟ ۳٤۷

څلورویشتم څپرکی

له وکیلانو سره وروستۍ لیدنه ۳۵۰

پنځه ویشتم څپرکی

وروستۍ شپې ۳۵۹
لوبې او دسیسې ۳٦۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

امریکا، ایران، حلبجه او وکیلان ۳٦٤
د ولسمشر د وژلو معامله ۳٦٨
د ولسمشر وروستۍ غوښتنه ۳۷۰
د نیواک حکومت ته د ولسمشر سپارل ۳۷۲
مشر د شهادت او ویاړ زینو ته پورته کېږي ۳۷٤
ایا په دار وځړول شو او که ووژل شو؟ ۳۷۷
ولسمشر او د ده د قانوني مسئولیتونو سپارل ۳۸۱

شپږ ویشتم څپرکی

وصیت – تاریخي سند ۳۸۳

اووه ویشتم څپرکی

د دفاع کمېټه... حق خبره ۳۸۹
ایا ولسمشر به د کمېټې په فعالیت کې مداخله کوله؟ ۳۹۰
د حق او عدالت لښکر ۳۹۱

صدام حسین

زه د دولت یو مقتدر او دقیق سړی یم، ښي لاس کې مې توره ده او د حق لپاره یې چلوم. عادل، غیرتي او عزتمن سړی یم. له هېڅ لوی یا وړوکي او لرې یا نږدې کس نه پر قانون لوبې کول او ملنډې وهل نه منم.

خو له دې هر څه سره سره پر خلکو زړه سواندی یم، مهربانه یم او زړه مې پر حق باندې ټینګ دی. څوک چې له خطا څخه یوه ذره هم را مخکې شي، نو زه تر حده ډېره مرسته ورسره کوم. له غریبانو سره د ورورګلوۍ او پلارګلوۍ څانګړی احساس لرم. دغه کار مې یوازې د باور پلي کېدل نه دي، بلکې له دوی سره د غمونو په لړې کولو کې ځانګړې خواخوږي لرم... له عزتمنو سره عزتمن او د پرېوتو پر وړاندې سخت یم. د بل تر غولولو غوره ګڼم چې خپله وغولېږم، همدا راز غواړم چې پر ما دې ظلم وشي، خو چې پر بل یې ونه کړم. د دولت په مالونو کې حریص یم، هومره حریص چې په کاشوغه یې را ټولوم. له خپلو قانوني صلاحیتونو سره سم یې پر هېوادنیو او انساني اړتیاوو لګوم... تر نن له تېر څخه ډېر وېرېږم. راتلونکې ته په کتو هر ګام پورته کوم، خو داسې څه نه خوښوم چې تر پاکوالي یې چټلي ډېره وي.

(په زندان کې د ولسمشر صدام حسین له یادښتونو څخه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سريزه

ولې دغه کتاب

په پيل کې د دوو سيندونو ترمنځ ځمکه وه، د لوی عراق ځمکه. دا د هغو تمدنونو او فرهنگونو هېواد و چې له سامريانو او ليک تورو سره وځلېد. هغه تمدنونه چې پر ځمکه يې ارزښتناک اثار پرېښودل، د رافدينو (دجلې او فرات د سيندونو) ځمکه. هغه شواهد چې د ملت د کار او هڅو کيسې کوي او نړۍ خپل ټول علوم او فنون د دغو دوو تلپاتې سيندونو پر څنډو له جوړو شوو تمدنونو څخه اوبه کړل، د دجلې او فرات سيندونه. دا هغه عراق دی چې د ختيځ امت دريځه او ساتونکی دی چې پرله‌پسې او له هر لوري څخه يرغلونه پرې کېږي. دا ځمکه د ډېرو امپراتوريو او دولتونو د ماتې شاهده ده.

په همدې نوي پېر کې، وروسته له دې چې عراق خپل نفت د دښمنانو له ولکې خلاص کړل او بچيانو ته يې په لاس ورغلل، د حيرانوونکي اقتصادي، بشري، فرهنگي، روغتيايي او پوځي پرمختگ شاهد و. بې سوادي يې ختمه کړې وه او نړۍ يې په روغتيايي، علمي او ټکنالوژيک ډگر کې د برياليتوبونو شاهده وه. داسې پوځ يې جوړ کړی و چې د سمبالښت او بسياينې له پلوه د نړۍ څلورم پوځ گڼل کېده. دا پوځ پر خپل سخت دښمن په يوه بې مثاله جگړه کې بريالی شو. گُردانو يې له بل هر گاونډي دولت څخه په عراق کې نبه حقوق ترلاسه کړل. دا پېر د حيرانوونکي صنعتي پرمختگ او علمي انقلاب شاهد و. که څه هم دا موده د عراق په تاريخ کې تر ټولو ستونزمن پېر و چې د ۱۹٦۸ او ۲۰۰۳م کلونو ترمنځ وغځېد. اته کاله غځېدلې جگړه، د ۱۹۹۱ کال جگړه، له ديارلس کلونو زياته کلابندي، ورپسې د امريکايي، انگرېزي، صهيوني او ايراني يرغل جگړه...وينې بهوونکې پېښې... دا ټول هغه څه دي چې ولسمشر صدام حسين يې په دغه کتاب کې په مستند ډول روايت کوي.

په ۲۰۰۵م کال کې مې په امريکايي زندان کې بندي ولسمشر صدام حسين ته د هغه د يادښتونو د ترتيبولو او خپرولو نظر وړاندې کړ. هغه هم موافقه وښوده او ويې هڅولم چې پلې يې کړم. خو د ۲۰۰٦م کال تر پسرلي پورې د امريکايي زندان ساتونکو زموږ ترمنځ د پاڼو د تبادلې اجازه نه را کوله. که څه هم چې ولسمشر د دې نظر عملي کولو ته ډېر په تلوسه کې و، ما ته يې وويل: "زما د يادښتونو او خاطراتو برابرول ډېر اړين دي. عمرونه د الله په لاس کې دي. زه به تا ته د يادښتونو د برابرولو لپاره ټول هغه څه ووايم چې زما په ياد دي"، خو ولسمشر بيا هم پر دې باور نه درلود چې امريکايان به ده ته د ده د يادښتونو د برابرولو او خپرولو اجازه ورکړي.

له دې وړاندې، د څېړنې په يوه غونډه کې چې (قاضي) منير حداد يې مشري کوله، ولسمشر په خپل لاس ليکلې د خپلو يادښتونو ځينې پاڼې ما ته وسپارلې، خو (د امريکايي اړيکو د دفتر مدير) کيپټن مايکل ماکوي له ولسمشره وغوښتل چې سپارل شوې پاڼې دې قاضي ته ورکړي او وعده يې وکړه چې د منځپانگې لوستلو له ډاډه کېدلو وروسته به يې ما ته را سپاري، خو په خپله وعده يې وفا ونه کړه. کله چې ولسمشر د هغوی په اړه زه وپوښتلم، نو ما هم له جريانه خبر کړ، ولسمشر په دې کار غوسه شو. وروسته مو د دغو يادښتونو په ليکلو اتفاق وکړ او دا چې ډېر به يې د ولسمشر په خط ليکل او امضا کېږي.

همدا راز، لکه څرنگه چې ولسمشر صدام حسين زموږ په گران هېواد (عراق) کې له يرغل او نيواک وړاندې او وروسته د هېواد د قانوني رهبر په توگه د تېرو شويو حقيقتونو د رسولو دنده راکړې وه، ما هم دغه مسئوليت ومانه. دا د هغه له ماشومتوبه نيولې بيا د رهبری تر ترلاسه کولو پورې د عراق جوړښت او نورو هغو سختو دورو ته يوه کتنه ده چې عراق يې شاهد و. په ځانگړي ډول د ۲۰۰۳م کال امريکايي يرغل او نيواک ته کتنه ده. ورپسې د داسې ورځو

(c) ketabton.com: The Digital Library

«يادول دي» چې د عراق په ټول تاريخ کې يې بېلګه نه شته. له يوې خوا پر عراق او عراقي ولس باندې د نيواک، د هغه د تلواليې او پيروانو سختی، وحشت، جرمونه او کينې دي او له بلې خوا د نيواک پر وړاندې زموږ د عراقي ولس زړورتيا، همت، شجاعت، ټينګ ثبات، قرباني او د ولس د بچيانو اتلولی دي.

له ځانه سره مې وعده وکړه چې ولس ته به د ولسمشر د يادښتونو په رسولو کې امين اوسم چې د هغه له لوري ما ته ويل شوي دي. همدا راز د دې مبارکې لارې د بېلابېلو اړخونو په اړه به د خپلو ډېرو پوښتنو په ځوابونو کې هم امين اوسم. پر ما يې ټينګار کړی دی چې ټول هغه څه به برابروم چې ولسمشر يې راته وايي، ځکه هر وخت د امريکايانو له لوري د ده د بدني پلټنې شونتيا وه، نو ما ته يې د يادښتونو د وړاندې کولو او خپرنځي د غوره کولو اجازه راکړه. د کتاب د عنوان په اړه يې راڅخه وپوښتل، ما ورته وويل له ما سره ډېر عنوانونه دي، لومړی يې "تر پنجرو شاته عدالت". ده هم همدغه عنوان خوښ کړ، خو ما ورته وويل دغه د داسې يوه کتاب عنوان کېدی شي چې په محکمه کې د پېښو شويو پېښو په اړه څه [معلومات] په کې وي، نو هغه و چې زما په واسطه د ليکل شويو يادښتونو د کتاب په نومولو کې يې خپلواک پرېښودم.

او دا دی د عراق د قانوني ولسمشر له خولې د عراق د ژوند او د هغه د ملي دولت د مسير د اساسي اړخونو په اړه د هغه يادښتونه درته وړاندې کوم چې له ننګونو، پرمختګونو او له وطن څخه د دفاع له ټولو دورو سره سره نږدې څلورو لسيزو ته رسېږي. هغه وطن چې په ۱۹۹۱م کې له دښمنانو څخه مخکې شو چې دا مخکېتوب يې د نيواک د پروژې لپاره د يرغل، نيواک او زړور مقاومت لامل شو.

په حقيقت کې دا پاڼې يو مهم تاريخي مستند دی چې عراقي ولس، د عربي او اسلامي امت زامنو او د نړۍ عامه ذهنيت ته يې وړاندې کوم. همدا راز يې تاريخ ته وړاندې کوم څو ټول د مسلمان، عربي، عراقي او تاريخي رهبر صدام حسين د ژوند په اړه قضاوت وکړي. صدام حسين هغه مؤمن او مجاهد انسان و چې خپل ژوند يې په خپله خوښه او په ډېر اوچت انداز له خپل وطن، مهمو مسائلو، لومړيتوبونو او له اسلامي عربي ملي عقيدې ځار کړ.

د سياست، قانون او ادب ګڼ شمېر کسانو، ملګرو او ورونو هر يو خپل ميلان څرګند کړ چې د شهيد ولسمشر صدام حسين په اړه ليکنې وکړي، خو دا چې پولې تړلې دي، نو له اوږدو خبرو مختصر شويو، استدلال وړ او لوړ راز لرونکو کلمو پرته بل څه ته ځای نه دی ورکړل شوی چې يوه تکړه عراقي فرهنګي ژورنالېست ليکلي، هغه ژورنالېست چې له ولسمشر او عراقي ملي نظام سره مخالف و.

[د کتاب په اړه] درانه لوستونکو ته يوه يادونه: دا ده چې په يوه کتاب کې د ولسمشر سلګونو مخونو ته رسېدونکي وييز (شفاهي) او ليکنيز يادښتونه او نږدې له زرو بيتونو څخه اوښتونکي شعرونه نه ځايېږي. نو له همدې امله مې په دې کتاب کې د ولسمشر په وييزو يادښتونو بسنه کړې او ليکنۍ ټولګې به يې ورپسې خپرې کړم.

د يوه عالم وينا ده: "انسان چې په کومه ورځ ليکنه کوي، هرو مرو يې په سبا وايي: که دغه ځای په کې بدل وای نو ډېر به ښه وای. که دغه څه په کې زيات شوي وای نو ښه به ښکارېدای. که دغه په کې را مخکې شوي وای نو ډېر به غوره وای. او که دغه ځای په کې نه وای نو ډېر به ښکلی وای چې دا يو لوی عبرت دی او د ټول بشريت په کم‌علمۍ او نقص دلالت کوي".

خو څه چې د دغه کتاب د پښتيو ترمنځ وړاندې کوو، هغه کوم تأليف يا کيسه يا کوم روايت نه دی چې د عبارتونو يا کلمو بدلول يې شوني وي، ځکه دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاهدي ده، ان يو مستند دی. شونې نه ده چې کلمې دې تفسير يا تأويل او يا هم بدلې شي. دا د يوه تاريخ جوړوونکي په ژبه شاهدي ده، د نوي عراق د تاريخ جوړوونکي په ژبه. دا هغه مستند دی چې پر ګران عراق د شوي ظلم او هغو دسيسو په اړه خبرې کوي چې د عراق پر ضد په پټه او ښکاره پلان شوې وې. زه يې په پوره امانت سره په دې کتاب کې بيانوم او ځينې مهمې خبرې به راسره ساتم او هغه وخت به يې بيان کړم چې د عراق وضعيت ښه شي. همدا راز له دې ټولو يادښتونو څخه د ولسمشر صدام حسين په شخصي نظرياتو پورې اړوندې ځانګړې خبرې وباسو.

غواړم دلته له ټولو هغو کسانو څخه مننه وکړم او کوروداني ورته ووايم چې د دغه کتاب په خپرولو کې يې ونډه اخيستې ده. له ټولو هغو کسانو څخه چې په دې مخلصې او سپېڅلې نظريې کې يې مرسته راسره کړې او هغو چې په ليکلو، بياکتنې او د نهايي خپراوي د پروسې په سرته رسولو کې يې مرسته راسره کړې ده. همدا راز له ټولو هغو کسانو څخه چې د کتاب په برابرولو کې يې زما مرستې ته پټهويته لښکرې برابرې او راواستولې. پر دوی دې زما له لوري زر ځله سلام وي او زر ځله مننه ترې کوم. الله دې دوی او موږ ټولو ته توفيق راکړي چې ګران عراق او عزتمن عربي امت ته خدمت وکړو.

والله ولي التوفيق.

خليل دليمي

د دفاع د کمېټې رئيس

صدام حسين د تاريخ په تله کې

د صدام حسين د يوه بندي ملګري په قلم

که تاريخ د شلمې پېړۍ پېښې په انصاف او واقعي ډول وليکي، صدام حسين به د دې دورې د يوه ډېر لوی رهبر په توګه ياد کړي. او که د دې دورې په اړه د عربي امت تاريخ وليکل شي، نو صدام حسين او جمال عبدالناصر به د ډېرو لويو عربي رهبرانو په توګه ياد کړي.

لکه څرنګه چې مو د جمال عبدالناصر په اړه د هغه په ژوند کې او د هغه له مرګه وروسته د تورونو او تهمتونو وېروونکې کيسې واورېدلې، همداسې کيسې به د صدام حسين په اړه هم واورو، بلکې تر هغو به ډېرې بدې کيسې واورو. صدام حسين پر دې تورن و چې ديکتاتور او جلاد دی. داسې پاچا دی چې خپل هېواد يې په ګڼ شمېر جګړو کې ښکېل کړ چې په سلګونو زره عراقيان، ايرانيان او نور په کې ووژل شول. همدا راز په سرتمبه‌ګيو او مانۍ جوړولو کې يې د هېواد پانګه ضايع کړه او داسې نور معلوم تورونه يې ورپورې وتړل، خو هغه معيارونه چې په ژوند او د اوسنيو او پخوانيو رژيمونو په ارزونه کې خطا نه مني، هغه دا دي چې لومړی بايد د عراقيانو، عربو او بهرنيانو هغه کسان وپېژندل شي چې دا تهمتونه يې په صدام پورې تړلي دي او يا يې ورپورې تړي. کېدای شي د داسې کيسو په پېژندلو کې سم معيار د عربو د ډېر لوی شاعر ((متنبي)) دا مشهوره وينا وي چې ويلي يې دي:

کله چې زما د کمي او نقصان بدي درته بيانېده، نو پوه شه چې دا زما پر بشپړوالي دلالت کوي.

نو موږ بايد پوه شو چې دغه زورور بريد چا کړی دی چې دا څو لسيزې دوام لري، ان د صدام حسين له شهادته وروسته هم روان دی.

لومړني تور لګوونکي د اسرائيلو يهودي- صهيوني چارواکي، ژورنالیستان او په ځانګړي ډول په امريکا او اروپا کې د دوی مرستندويان دي چې دا يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثابت حقیقت دی او باید پرې پوه شو او لامل یې هم ښه څرګند دی. یعنې کوم څه چې پر جمال عبدالناصر تطبیق کېدل، هماغه پر صدام حسین هم تطبیقېږي.

اسرائیلو او بهرنیو متحدینو یې دا درک کړې وه چې جمال عبدالناصر او صدام حسین «اسرائیلو» ته تر ټولو خطرناک عربي رهبران دي او دوی دواړه په خپل وخت کې د اسرائیلو لومړۍ درجه دښمنان هم وو، نو کیسه چې داسې وه، اسرائیلو باید هم خپل دغه دښمنان له منځه وړي وای. یوه ډېره ساده بېلګه به یې دریاده کړم: جمال عبدالناصر ښکلی مخ، اوږد قامت، خوږه ژبه او داسې مینه ناکې ښې ښانې درلودې چې چا به ورکتل، هرو مرو به پرې مئینېده. صهیوني غربي او عربي دښمنانو به کله ناکله په ورځپاڼو کې د دغو دواړو رهبرانو انځورونه په ګډوډه بڼه خپرول... او د کاریکاتور وسله به یې هم تل کاروله. کله چې دغه دواړه لوی عربي رهبران ژوندي وو، نو ورځپاڼو به د دوی تر انځورونو څو چنده زیات د دوی داسې کاریکاتورونه خپرول چې ورته کتل به دې، نو یوه وحشتناکه څېره به دې لیده. یو بد شکله او وېروونکی سړی به په کې و. د جمال او صدام کاریکاتورونه یې هرو مرو پر خلکو لیدل، په ځانګړي ډول په غربي وګړو او څوک چې اسرائیلو او صهیونیانو ته خطر پېښوي، باید هم په وحشي او ناوړه بڼه خلکو ته ور وښودل شي، نو د عربو دوه ښایسته رهبران یې په خپل وخت کې په ډېرو بدرنګو څېرو اړولي وو.

له صدام حسین او جمال عبدالناصر سره د دښمنۍ ترڅنګ یهودیانو له عراق سره هم دښمني لرله او اوس یې هم لري، د دې دښمنۍ تاریخ د بخت‌نصر او بابل دورته رسېږي. که څه هم چې دا خبره له حقیقت څخه لرې برېښي، خو حقیقت همدا دی. کله چې په ۱۹۸۱م کال کې اسرائیلو د عراقي اتومي بټیو د ویجاړولو لپاره عملیات وکړل، په هماغه وخت کې د اسرائیلو صدراعظم

بېګن دا عملیات "بابل" ونومول چې په اصل کې یې د بخت‌نصر په دور کې بابل ته د یهودانو د شړلو یادونه کوله.

او د څرګندو لاملونو لرونکې یهودي دښمنۍ ترڅنګ د عراق او همداسې د صدام حسین پر ضد ځانګړې ایراني دښمني هم وه. د تاریخ په اوږدو کې فارسیانو د رافدینو د هېواد د نیولو لپاره هڅې کړې دي. د اسلام تر ظهور وړاندې هم فارسیانو پر عراق ولکه کړې وه، خو مسلمانو عربانو د قادسیې په جګړه کې عراق له فارسي واک څخه ازاد کړ. کېدای شي څوک ووایي چې دا له جمهوري ایران سره څه تړاو لري، زه وایم: دا دوه بنسټیزې اړیکې ورسره لري: لومړی د فارسیزم پراخوالي د تګلارې هغه توکم پالنه چې د تاریخ په اوږدو کې عراق ترې ځورېدلی او کړېدلی دی او دا توکم پالنه په ایران کې د اسلامي نومي جمهوریت تر جوړېدو وروسته هم پاتې ده. او دویم د ایران «اسلامي» بلل کېدونکي جمهوریت طبیعت. کېدای شي ځینې له صدام حسین سره د ایران دښمني د ایران او عراق ترمنځ د جګړې پایله وګڼي، خو داسې نه ده، له انقلابه وړاندې چې خمیني لا په پاریس کې و، یوه بهرني ژورنالیست ترې وپوښتل چې دښمنان دې څوک دي؟ خمیني ځواب ورکړ: زما دښمنان «امریکا»، «شاه» او «صدام حسین» دي. صدام لا په هغه وخت کې مرستیال ولسمشر و. د عراق او ایران ترمنځ کومه لانجه هم نه وه، نو بیا ولې خمیني د صدام له مشرۍ وړاندې عراق او صدام حسین خپل هدف ګرځولي وو؟! ان دا هم معلومه نه وه چې هغه به د فعلي نظام رهبر وي. او دویم لامل د خمیني هغه څرګندونه ده چې نظام یې پرې جوړ کړی او هغه د (ولایة الفقیه) نظریه ده. ولایة الفقیه په دې مانا، هغه فقیه چې رهبرۍ ته راځي (یعنې خمیني)، هغه به د امام مهدي مرستیال او په نړۍ کې د شیعه‌ګانو رهبر وي. نو که فارسي فقیه د ایران حاکم هم وي، خو څو چې یې د شیعي (جعفري) مذهب په اصلي مرکزونو لکه نجف، کربلاء، کاظمیه او سامراء

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولکه نه وي کړې، په نړۍ کې به د شیعه‌گانو رهبر نه ګڼل کېده، ځکه د امام مرستیال باید په دغو اساسي او له رازه ډکو ځایونو کې وي، خو لکه څرنګه چې دغه ځایونه د عراق په خاوره کې پراته وو او د امام مرستیالي پر دغو ځایونو له ولکې پرته ناشونې وه، نو له عراق څخه د بعث ګوند او د رهبرۍ له منځه وړل او د عراق پر دغو برخو ولکه لازمي وه. دا موخه اوس د دوو شیعي ګوندونو (الدعوة والمجلس الاسلامي) او دوو کردي ګوندونو (ډیموکرات او کردستاني ملي اتحاد) ترمنځ له سیاسي دریځونو او ائتلافونو څخه ډېره ښه څرګندېدای شي. هغه داسې، څو چې دواړه کردي ګوندونه پورته یادو شویو جعفري ګوندونو ته په دغو اساسي او له رازه ډکو ځایونو کې واک پرېښي وي، نو په نور عراق کې به شیعي ګوندونه د دواړو کردي ګوندونو د غوښتنو مخنیوی نه کوي چې دا موضوع د کرکوک، نینوی او دیالا ایالتونو حالت ته په کتو ښه څرګندېږي.

یهودو ته مهمه دا وه چې په عراق کې داسې څوک نه وي چې د هغه بخت نصر یادګاري مجسمه جوړه کړي چې د اسرائیلو هېواد یې نیولی او یهود یې بابل ته شړلي وو. دا ورته مهمه وه چې د هغه صدام حسین یادګاري مجسمه جوړه نه شي چې د ژوند تر پایه به یې په لوړ غږ ویل: "له نهره تر بحره پورې دې عربي ازاد فلسطین ژوندی وي". فارسیانو او پیروانو ته یې بیا دا مهمه وه چې لاربښود (د امام مرستیال) بې له کومه جنجاله په سامراء، کاظمیې، نجف او کربلاء کې واوسي. په حقیقت کې د صهیوني بوش په وخت کې د صهیوني امریکې او د خمیني د عراقي پیروانو په منځ کې پټ تړون و.

اوسني حالات د ګڼ شمېر لاملونو له امله ما ته اجازه نه را کوي چې د جمال او صدام په اړه ټول اړین شیان ووایم، ځکه زه د دوی کس او دوی ته نږدې وم، خو پورته مې د حقیقت یوه پاڼه څرګنده کړه. که زمینه برابره شوه، کېدای شي نور حقیقتونه هم څرګند کړم... دا دی د عراق پر نیواک او د صدام حسین

د حکومت د را پرځېدو پنځه کاله تېر شول. له صدام او بعث ګونده وروسته راغلي امریکایان او عراقیان وایي چې د دیکتاتورۍ او د یو ګوندي نظام (بعث) له منځه وړلو وروسته به نوی عراق جوړ کړي. زه په کې څه نه وایم، یوازې د دې موضوع له څارونکو او هر هغه شریف انسان نه چې د صدام ملګری یا ملاتړی نه وي، بلکې له ټولو خلکو، عراقیانو، عربو او بهرنیانو څخه غواړم چې د صدام او بعث ګوند پېر او د نوي عراق دوره دې سره پرتله کړي. دا خو طبیعي ده چې په سیاست کې ډېرې داسې پاملرنې شته چې سیاستپوهان یې د پرېکړې صادرولو په اړه تیاروي، خو لکه څرنګه چې په نړیوالو حالاتو کې معیارونه شته، په حقیقي ژوند کې همداسې معیارونه شته چې د رژیمونو او د نړیوالو د دریځ په ارزونه کې نه خطا کېږي.

موږ به د صدام او تر هغه وروسته دورې ترمنځ د خلکو په ژوند او رژیم کې د ځینو اړینو چارو توپیر ته یو نظر وکړو.

لومړی: کورنی امنیت، د نړۍ هر ولس چې له خپل حکومت څخه کوم څه ډېر غواړي هغه د امنیت را وستل دي. یعنې چې اوسېدونکي په خپل کور کې روغ ویده او سهار بېرته خپل کار ته خوندي او هوسا ستانه شي. همدا راز کله چې د ملګري یا دوست لیدو ته او یا د داسې نورو عادي چارو ترسره کولو ته ځي، غواړي چې امنیت یې خوندي وي. له ایران سره د جګړې له لړې موده او له هغو وختونو پرته چې امریکې پر عراق پراخ بریدونه وکړل، نور په عراق کې له ډېرشو په زیاتو کلونو کې خلک له پوره امنیت څخه برخمن وو، له دغه حقیقت څخه هېڅوک هم انکار نه شي کولی. له سیاسي کشمکشونو سره سره د صدام په دوره کې داسې څه نه دي پېښ شوي چې سهار دې خلک را پاڅېږي، په سړکونو دې پراته جسدونه وګوري او چارواکي یې دې په اړه ناخبره وي. په هغه وخت کې هر عراقی معلوم و، هر عراقی په دولتي ادارو کې ثبت و او تذکره یې لرله. نوم، د زېږېدو نېټه، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسېدو ځای او داسې نور اړین معلومات په کې وو. کله به چې کوم اوسېدونکی د زړه د درېدا یا ترور له امله په سړک غورځېدلی و، پولیسو کولی شوای چې هغه په ډېر بد حالت کې هم په څو دقیقو کې وپېژني.

له صدام څخه وړاندې او د صدام په دور کې له دېرشو څخه د ډېرو کلونو په اوږدو کې د عراق حالت همداسې و، خو له صدام او د بعث له ګوند څخه وروسته په نوي پېر کې عراقیان او رسمي چارواکي هره ورځ پر سړکونو لسګونه جسدونه پراته ویني. مسئولین یې د مړو یخچالونو ته لېږدوي، خو نه قاتل پېژني او نه مقتول. له اونیو او میاشتو وروسته چې کله یخچالونه ډک شي، بیا مړي په کربلا کې یوې هدیرې ته وړي او هلته یې په ډلهییزه توګه خاورو ته سپاري. نوموړې هدیره په عراق کې هغه ځای دی چې له لویو ډلهییزو قبرونو څخه ډک دی، خو د نوې دورې قهرمانان یې د صدام او بعث ګوند په وخت کې پر ډلهییزو قبرونو د ډکېدو ادعا کوي.

یوازې امنیت د انساني ژوندانه له لومړنیو اړتیاوو څخه نه دی... پر دې سربېره چې له صدام حسین وروسته کورنی امنیت ورک شوی دی، داسې نورې اړتیاوې هم شته چې ټول وګړي ورته اړ دي او ځینې داسې اړتیاوې دي چې عراقیان پرې روږدي شوي دي. دا سمه ده، عراقیان چې پر ځینو شیانو روږدي وو، اوس یې له لاسه ورکړي، خو دغه کار څه وخت پیښ شو؟ ان له عراق سره د اته کلنې اوږدې جګړې په جریان کې هم په عراق کې د خلکو ژوند ښه و. په دغې ورانوونکې جګړه کې عراقي ولس په زړورتیا سره د جګړې ډګر ته ورتللو د پورته خبرې ښه دلیل دی چې په پای کې یې د تهران چارواکي دې ته اړ کړل چې جګړه بس کړي. که څه هم د دوی هغه ناروغې هیلې یې ور شنډې کړې چې د ملي نظام نسکورول او پر عراق یې واکمنې غوښته او عراق له دغې جګړې څخه ځواکمن او سلامت راووت.

پر دې ټول پوهېږي چې د ژوند هغه ستونزې چې عراقیان یې کړول د عراق له پراخې کلابندۍ وروسته پیل شوې. په ۱۹۹۱م کال کې چې پر عراق کوم ډول بندیز ولګېد، د هماغسې بندیز بېلګه د ملګرو ملتونو په تاریخ کې نه شته. مخکې هم ځینې دولتونه کلابند شوي وو، خو د عراق کلابندي داسې پروژه وه چې د عراق زندۍ کول، ورانول او د عراق د ملي نظام د رانسکورولو کار اسانول یې موخه وه. د دې لپاره دلایلو او شواهدو ته اړتیا نه شته، ځکه ټولو ته پوره معلومه ده. له دې پراخې کلابندۍ څو کاله وروسته په نړیوال دریځ کې بدلونونه راغلل. په هغه وخت کې چې امریکې او برېتانیې دا سیاست لوباوه، د فرانسې او روسیې دریځونه په تدریج سره بدلېدل او د عراق د ملي نظام د نسکورولو په لوبه کې یې نور ګډون نه کاوه. سره له دې چې امریکا او برېتانیا د امنیت په شورا کې د وېټو له امتیاز څخه برخمن وو، خو بیا هم د کلابندۍ د سپکولو څه هڅې وشوې چې د ۶۸۷ پرېکړهلیک د ۲۲ بند پر اساس چې د چړاو(عامه وژنې) په وسلو پورې اړوند دی، دوی یې را ګیر کړل. همدا راز په ور پسې کلونو کې د دوی دریځونه هومره بدل شول چې په بندیز کې هېڅ ډول سختي نه لیدل کېده. له ۱۹۹۷م کال وروسته داسې پرمختګونه وشول چې عراق د یو څه ساده حرکت واک ترلاسه کړ او دې کار د عراقي ولس پر ژوند هم یو څه اغېزه وکړه. دلته حقیقت دا دی چې د عراق رهبري له داسې پراخې او سختې کلابندۍ سره سره بیخې ډېره هڅه کوله چې له ولس څخه دا بار سپک کړي. لومړی څه چې عراق پرې وتوانېد، هغه په ۱۹۹۱م کال کې د دښمن له لوري د ویجاړو شویو ځایونو د بیارغولو په موخه د یوه پراخه ملي پروګرام په لاره اچوول وو. «دښمن» د عراق هر څه ویران کړي وو، خو سربېره پر دې بیا هم عراقیانو د صدام حسین په مشرۍ د عراق پر پاتې وسایلو، وړتیاوو او ډېرو کمو امکاناتو د عراق په بیا ودانولو پیل وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۹۱م کال جگړې مهم عامه المنفعه ځایونه ویجاړ کړي وو، خو بیا هم عراقیانو وکولی شوای په اوچت همت سره ډېر ویجاړ شوي ځایونه بېرته ورغوي. او لکه څرنگه چې په همدې ټکي کې د صدام حسین د طبیعت په اړه یو دروند حقیقت پټ دی، همداسې د ده او هغه نظام ترمنځ د توپیر په اړه هم درانه حقیقتونه پکې پټ دي چې له ۲۰۰۳م کال څخه وروسته د امریکا په لاس رامنځته شو.

بیا ودانول یوازې د رهبرۍ له خوا یو صادر شوی حکم نه و، بلکې پراخه ملي هڅه وه چې میلیونونه عراقیانو په داسې همت او جذبه ونډه په کې واخیسته چې د رهبرۍ، ولس او په ځانگړي ډول د ولس د ځلانده ډلو لکه علماوو، انجنیرانو، ډاکټرانو، د پوهنتونونو استاذانو او ټولو عراقي فرهنگپالو ترمنځ له سمې اړیکې پرته شونې نه وه. که مسلط دیکتاتوري نظام په وگړو په زور د کار کولو توان لري، لکه د مصر د اهرامونو په څېر یې چې پرې جوړ کړي دي، خو د «ولس» له لوري رد شوی دیکتاتوري نظام نه شي کولی چې د پراخې او سختې نړیوالې کلابندۍ په جریان کې فابریکې، پلونه، د برېښنا او اوبو بندونه، مخابرات او په ټولنه کې داسې نور مهم ځایونه بیا ځلې ورغوي ((نو دا پر دې دلالت کوي چې دغه نظام دیکتاتور نه و)).

لکه څرنگه چې د دې ټولو ودانول د عراقیانو پر لوړ ملي احساس دلالت کوي، همداسې د حکومت او ولس ترمنځ پر سالمې اړیکې هم دلالت کوي. د بېلگې په توگه په نوي پېر کې په بغداد کې د یوه ترهگریز برید له امله د عراقیه پُل خراب شو، خو په ۱۹۹۱م کال کې له بغداده نیولې تر بصرې پورې لسگونه پلونه ویجاړ شوي وو، خو څومره وخت چې دغه یو پُل د تېرېدونکو پر مخ بند و، په ۱۹۹۱م کې په همدومره وخت کې د عراق لسگونه پلونه بېرته ورغول شول. عراق اوس کلابند هم نه دی. امریکایان هم دا ادعا کوي چې له عراقیانو سره د هېواد په ودانولو کې مرسته کوي. په داسې وخت کې چې

له نفتو څخه د عراق عواید په افسانوي کچه زیاتېږي او عراق کولی شي چې بې له کوم لازمي ځنډ څخه له ټولې نړۍ سره معامله ولري، خو بیا هم اوسني حکومتونه له څو کلونو راهیسې خپله برېښنا، د څښاک پاکې اوبه او ټلیفوني شبکې نه شي برابرولی، فابریکې په کې له کاره لوېدلې دي، د علمي مرکزونو وضعیت خراب دی، انجنیران او د هنر څښتنان له عراق څخه بهر ته په تېښته دي، بلکې ډېری یې وژل کېږي او خبر یې پټېږي، خو بیا هم دغه حکومت ځان «ډیموکرات» گڼي او وایي چې د «ولس» له لوري «غوره» شوی دی!!.

که موږ په عراقي اداره کې د صدام حسین د دورې او اوسني حالت فساد سره پرتله کړو، د صدام په پېر کې به ډېر لږ او په محدوده کچه فساد ومومو، خو په ډیموکرات او ازاد عراق کې د دولت په هر ارگان کې فساد خپور دی، ان دا چې د فساد په اړه عراق یو متل گرځېدلی دی.

د دواړو دورو ترمنځ دغه وضعیت د اوسنیو او پخوانیو سیاسي دریځونو د څښتنانو په منځ کې پرېکنده معیارونه ږدي. دا د ((پریمر)) په دوره کې د رهبرۍ د غونډې له جوړېدو بیا تر ننه پورې د امریکې، د امریکې د پیروانو، لاسپوڅو او د امریکې له لوري د عراق د چارو لپاره د گمارل شویو کسانو د جوړ کړي نظام په طبیعت کې مهمې گډوډۍ دي.

شونې ده خرچه کارت[1] له ولس او په ځانگړي ډول له نېستمنو سره د اړیکې لپاره د صدام حسین او اوسني حکومت د نظام د ارزونې لپاره یو بل اساسي معیار شي. د ۱۹۹۰م کال د کلابندۍ د پرېکړې له اعلان وروسته صدام حسین پرېکړه وکړه چې دولت به له خپل واک او وس سره سم د لومړنیو خوراکي توکو لکه وریژو، اوړو، بورې، چای، د ماشومانو د شیدو، پاکوونکو او نورو شیانو یوه برخه ذخیره کوي. کله چې پر عراق د ظالمې او پراخې کلابندۍ

۱-[د غریبانو او بېوزلانو لپاره کارت، کومې کورنۍ چې به دغه کارت درلود عراقي دولت به یې د کور خرڅ ور کاوه].

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوره راغله، دغه کارت د عراق د اوسېدونکو او ځینې ګاونډیو غریبانو لپاره په کمه کچه په اساسي خوراکي اړتیاوو کې وچلېد او په عراق کې قحطي او لوږه رانغله. په هغو کلونو کې چې د خوړو او دوا په مقابل کې د نفتو پروګرام پلی شو، په پایله کې یې د هر چا لپاره د زېرمې ورځنۍ برخه له (۲۰۰۰) کالورۍ(انرژۍ) څخه پورته شوه. په ۲۰۰۳م کال کې له وروستۍ جګړې څخه وړاندې صدام حسین امر وکړ چې د درېیو میاشتو برخه دې مخکې له مخکې ورکړل شي، څکه دی پوهېده چې د دښمن د برید له امله به ګډوډۍ زیاته شي.

کله چې د ((فردوس)) په سیمه کې امریکایي ټانګونو د صدام یادګاري مجسمه را ګوزار کړه، نو د نوي نظام دولت مرستندویانو له ډېرې خوشالۍ اتڼونه کول. حال دا چې دوی او د دوی کارکوونکي لا تر اوسه د صدام زېرمه کړي غذایي مواد خوري. اوسني حالت ته به وګورو چې څنګه دی!!

لومړی: عراق له کلابندۍ څخه ووت او اوس کولی شي چې خپل نفت، تولیدات، ګوګړ او هر څه چې د صادرېدو وړ وي هغه صادر کړي. همدا راز څه چې غواړي له رقابت او د امنیت په شورا کې د جزا د کمېټې له دخالت پرته یې اخیستلی شي. د نفتو ارزښت هم لوړ شوی دی، ان یو بېلر یې له سلو ډالرو لوړ دی. د "نوي عراق" مسئولین وایي چې په ۲۰۰۸م کال کې یې د نفتو عایدات شپېته میلیارده ډالرو ته رسېدلي، بلکې تر سلو میلیاردو هم ډېر، خو په ۱۹۷۹م کال کې چې د ایران د بدلون له امله کوم کړکېچ رامنځته شو، د عراقي نفتو دخل به له دېرش میلیارده ډالرو نه زیاتېده.

اوس له پنځو کلونو وروسته چې حکومت ته هر څه برابر هم دي، د زېرمې کارت له منځه ولاړ، ډېری وخت مستحقینو ته هم نه رسېږي. که څینو ته څه رسېږي «کم» وي. ډېری وخت بیا داسې مواد ورته رسېږي چې هغه خراب او له کاره لوېدلي وي. دا هر څه، څه پټ رازونه نه دي، بلکې دا معلوم او علني

دي، ټول عراقیان پرې خبر دي، نو ایا د هغه نظام چې په کړکېچنو حالاتو کې یې ولس ته د خوړو برابرلو هڅه کوله او هغه نظام ترمنځ پرتله شونې ده چې ښه بدایه دی او څه چې یې خوښ وي اخیستی شي، خو بیا هم د ولس او نېستمنو پروا نه ساتي او پر دې سربېره د ولس غذایي توکي هم لا ترې غلا کوي. وزیران او لوړپوړي چارواکي یې د مالونو د ترلاسه کولو او په بهرنیو بانکونو لکه په ایران کې د زېرمه کولو لپاره په ټرونونو ملنډې وهي!! پر دې هر څه سربېره همدا کسان بیا په پوره سپین سترګۍ په صدام او د هغه په نظام پسې بد وایي او ادعا کوي چې داسې نوی عراق به جوړ کړي چې ډیموکرات حکومت به یې د ولس له لوري انتخابېږي.

یو بل اساسي معیار هم شته، هغه دا دی چې د نوي نظام چارواکي څنګه رویه کوي او د صدام او بعث ګوند په وخت کې مسئولینو څنګه رویه کوله!!

د صدام حسین په اوږده دوره کې صدام د عراق ټولې ناحیې ولیدلې، د ښار په سړکونو، کلیو او کوڅو کې وګرځېد، له عادي خلکو سره یې ولیدل، کورونو ته یې ورغی او د ژوندانه پر حالاتو یې ځان پوه کړ. د دغو لیدنو او کتنو له امله د خلکو د حالت د ښه کېدو لپاره ځینې پرېکړې او اجراءات هم وشول. د صدام حسین د ټلیفون شمېره ټولو خلکو ته معلومه وه. هېوادوالو د ټلیفون له لارې هم خبرې ورسره کولی شوای. چا چې به یې د لیدو غوښتنه کوله، هغوی ته یې ثابت وخت ټاکلی و. په لسګونو او سلګونو خلک به ورته راتلل. پر ټولو وزیرانو یې دا لازمي کړې وه چې د وزارت د کارکوونکو او مراجعینو لیدو ته به یو معلوم وخت ټاکي. وزیر مجبور و چې ریاست ته یې د دې لیدنو او اجراءاتو راپور وړاندې کړی وای...

خو د نوي ډیموکرات نظام قهرمانان چې د دوی په وینا د انتخاباتو له لارې واکداران شوي دي، په پنځو یا ډېرو کلونو کې د امریکایي ځواکونو تر ملاتړ لاندې په خضراء سیمه کې ګوښه ناست دي، داسې کله ناکله که ترې را بهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي، ځینې خو یې لا هېڅ وزارتونو ته هم نه ورځي، د وزارت چارې له کارکوونکو سره د ټیلیفون له لارې اداره کوي یا ځینې کارکوونکي خضراء ته خپل کاري دفتر ته ور غواړي.

له ایران سره د جګړې په وخت کې د وسله‌والو ځواکونو اعلی قومندان صدام حسین به د اردو لیکې کتلې، ان تر ډېرې ټیټې کچې خلک به یې لیدل. د هغوی په حالت، خوراک څښاک او اساسي اړتیاوو به یې ځان خبراوه، خو د ډیموکراسۍ له لارې ازاد انتخاب شوی لومړی وزیر او د وسله‌والو ځواکونو اعلی قومندان پر بصرې او موصل د جګړې په وخت کې هېڅچا هم ونه لیدل، بلکې په بصره کې په برېټانوي اډه کې پاتې شو او په موصل کې په امریکایي اډه کې او نه یې د بصرې او موصل هغه کسان ولیدل چې دی یې د (ازادو) انتخاباتو له لارې ټاکلی و، خو د صدام په وخت کې چې به صدام څه کول وزیرانو او پیروانو به یې هم هماغه کول. داسې کله هم نه وه پېښه شوې چې یو وزیر د یوه اونۍ کې د وزارت ادارې او کارکوونکي ونه ګوري. یا دې پروژې او کارځایونه ونه ګوري. عراقیان اوس هم هغه یادوي چې د ظالمې کلابندۍ په وخت کې صدام حسین هر وزیر د عراق پر یوې ناحیې ګمارلی و چې ویې ګوري او د وزارت له امکاناتو څخه په ګټنې د په هغې سیمه کې ښه خدمتونه وړاندې کړي، خو کله چې د ډیموکراسۍ نوې دوره اعلانېږي، ډېری وزارتونه په خپلو پروژو کې ځانګړې بودیجه هم نه شي مصرفولی. مانا یې دا ده چې دا وزیران په اصل کې هېڅ کار نه کوي او نه د خپلو وزارتونو دندې پېژني، نه د وزارتونو په ستونزو او اړتیاوو خبر دي، خو کله چې بیا له هېواده بهر په امریکا او اروپا کې د کنفرانسونو او غونډو یا په ایران کې د لیدنې خبره وي، نو بیا یو چارواکی هم نه په شا کېږي. په هغه وخت کې سره له دې چې جګړې او بمبارونه وو، توغندي او راکټونه ورېدل، خو د چارواکو کورنۍ په عراق کې وې، خو اوس د ډېرو چارواکو کورنۍ له عراق څخه بهر

ژوند کوي، هلته کورونه او اپارتمانونه لري، عراق ته یوازې د یوه سیاحتي چکر په توګه کله ناکله راځي. په صدام پسې به یې ویل چې ده میلیاردونه ډالر له هېواده بهر کړي دي، خو له پنځو کلونو وروسته چې کله د صدام ملي حکومت را نسکور او دی اعدام شو، د نوي نظام قهرمانانو، د دوی امریکایي او انګرېزي ائتلافیانو او نورو بېوزلو د نړۍ په یوه بانک کې هم د صدام په نوم یو ډالر ونه موند. چې دا هم د دوی هغه «دروغ» او «درغلي» رسوا کوي چې دوی د صدام او د هغه د ملي نظام پر ضد ترې کار اخیست.

دوی ویل چې صدام د فرانسې په سوېل کې دوه مانۍ لري. دوی هڅه کوله هغه مانۍ د فرانسې له حکومته وغواړي، ځکه دوی د عراقي دولت ملکیت ګڼلې. دا دروغ یې په داسې حال کې په صدام پسې تړل چې د عراق د بهرنیو چارو وزارت او په فرانسه کې د عراق د سفارت کارکوونکي خبر دي چې دا دوه کورونه (نه مانۍ) په اصل کې د عراقي دولت ملکیت و او په فرانسه کې د عراقي سفارت په نوم ثبت دي چې د اوومې زېږدیزې لسیزې له لومړیو ان تر اوسه یې کرایه ورکوي. همدا راز هېڅچا هم صدام نه دی لیدلی چې فرانسه یې د په ځانګړي ډول لیدلې او په دغو دوو کورونو کې اوسېدلی وي. حقیقت دا دی چې د صدام په پېر کې د نظام یوه ارګان دا دواړه کورونه له فرانسوي چارواکو څخه پېرودلي وو.

په پای کې دوی د صدام حسین د تفریحي بېړۍ خبرې پیل کړې، خو په حقیقت کې صدام هېڅ د سفر بېړۍ نه درلوده. هغه په اصل کې د دولت ملکیت و او د عراق د دولت په مشر پسې یې ځانګړې کړې وه، لکه په ملکي نظام کې چې هم همداسې و. بله دا چې هغه صدام په ځانګړي ډول کارولې هم نه ده. له ایران سره د جګړې په پیل کې د هغې جوړول هم وځنډېدل او بصرې ته را ونه رسېده، همداسې په بهر کې پاتې شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ډېرې کمې او ساده بېلګې وې چې د دواړو دورو ترمنځ یې په رویه او ر
دولت او ولس په پروا ساتلو کې مهم توپیرونه ښکاره کړل... د دېکتاتورۍ ا
جلادي دورې او د ولس له لوري د انتخاب شوي ډیموکرات حکومت د
دورې ترمنځ، خو تر امریکایي اعلان شوي نیواک او ایراني نااعلان شوي
نیواک لاندې مغلوب شوی ولس پر داسې ډېرو ډېرو حقیقتونو خبر دی. د
په داسې حال کې ده چې د دښمنانو او دسیسو پنځه کاله او شو اونۍ لا ن
دي وتلې.[1]

کومو وګړو چې د صدام حسین او بعث ګوند تر سیوري لاندې ژوند کړی
اوس یې هم په یاد دي چې هغوی څنګه ژوند کاوه، صدام به څنګه سلوک
ورسره کاوه، وزیرانو یې څه ډول رویه کوله او اوس د نوې دورې قهرمانان
هم ګوري چې ژوند یې څنګه دی، څه کوي او څه نه کوي. همدارنګه بل
ډېره مهمه خبره دا چې د امریکا، اروپا او ایران په بانکونو کې څومره پیسې
لري!!

په حقیقت کې د دغه ځانګړي رهبر د بشپړ انځور د کښلو لپاره څو پاڼې بسن
نه کوي. د صدام حسین دوره د ولسمشر له مرستیالۍ او د پرمختګ له ربښتیني
مخکښې څخه رانیولې بیا تر ولسمشرۍ پورې له درېیو لسیزو زیاته موده
وغځېده چې په شلمه پېړۍ کې د عراق د ولسمشر تر ټولو اوږده موده ګنل
کېږي، نو له همدې امله ډېر عینیت او امانت ته اړتیا لري... د ملت پاله عربي
بعث ګوند د ځانګړي رهبر په توګه د ده رول، د انقلاب د رهبرۍ د شورا
رئیس د مرستیال په توګه، پر پراخې رهبرۍ سربېره چې په اویایمو کلونو کې
یې د فرهنګ او رسنیو د ټینګولو مسئولیت هم پر غاړه واخیست، د نفتو
ملي کولو کې د ده رول، مخکې د مارچ د بیان او په هغو ایالتونو کې چې
ډېرې اوسېدونکي یې کردان دي د خپلواک پرېښودلو په اړه د ده رول، د

[1] لیکوال د کتاب د لیکلو د مهال نېټه یادوي. اوس د عراق له نیواکه څه باندې څوارلس کلونه تېر شوي.

شمال د چارو د کمېټې د مشر په توګه دده رول. له ۱۹۷۴م کال وروسته د
بارزاني د بغاوت په ځپلو مشرفېدل، په ۱۹۷۵م کال کې د جزائر په تړون او د
بغداد په لومړنۍ ناسته کې د ده رول، د کېمپ ډېوېډ په تړون کې د انفرادي
مصر د تصرف له موضوع سره چلند او داسې ډېرې نورې بهرنۍ او کورنۍ
سیاسي او ګوندي قضیې او هغه لویې پروژې چې د ده د اغېزې او رهبرۍ له
امله ترسره شوې. په اویایمو کلونو کې د ملي جبهې له موضوع او له
کمونیستانو، نورو ګوندونو او سیاسي کتلو سره په اړیکو کې د ده چلند، دا
ټول هغه څه دي چې ډېرو لیکنو او ډېرو څېړکو ته اړتیا لري.

په حقیقت کې دا د خلکو په خدمت او د عراق په پرمختګ کې له پېښو،
خطرونو، ځلانده کارونو او د عراق د وسله‌والو ځواکونو له جوړولو څخه
برخمنه یوه اوږده لاره ده. پر دې سربېره یې د تلپاتې قادسیې په جګړه کې د
وسله‌والو ځواکونو د اعلی قومندان په توګه رول ولوباوه، هغه جګړه چې په
اوسنۍ زمانه کې تر ټولو لویه او مهمه عراقي او عربي جګړه ګنل کېږي. دا په
داسې حال کې چې یو عربي هېواد اته کاله له داسې یوه هېواد سره په
ورانوونکې جګړه بوخت و چې له عربي هېواد څخه درې ځله په مساحت
کې لوی و او د عربي هېواد دوه چنده اوسېدونکي یې لرل او لکه څرنګه چې
مو مخکې یادونه وکړه، ایراني دښمن ماتې وخوړه او جګړه یې بس کړه.

صدام حسین د دغو کلونو، مهمو پېښو او لویو خطرونو په اوږدو کې تل یو
ثابت رهبر و. ویښ ذهن لرونکی، چابک، پرېکړه کوونکی، مفکر او داسې
رهبر و چې ټولو ته به یې غوږ نیوه او د اوږدو بحثونو په پای کې به یې دریځ
را لنډاوه (خلص کاوه).

دا لاره چې په پېښو ډکه، عزتمنه او بېله وه، ربښتیا هم ډېر «رغون» ته اړتیا لري
او باید د صدام حسین هغه ملګري په کې ونډه واخلي چې له ده سره یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوموړو پېښو په جریان کې ژوند کړی و او په ځینو یا ډېرو کې یې ګډون هم درلود.

دا هغه یوازې د ده د یوه عاجز ملګري د اوږده سفر سریزه او د هغو ملګرو لپاره یوه انګېزه ده څو وغړېږي او لیکنې وکړي.

په پای کې صدام حسین ولاړ، د نیواکګرو امریکایانو او عراقي مزدورانو په لاس په غدر سره ووژل شو. تاریخ به هرو مرو ووایي چې دوی د یوه پیاوړي سړي په مخ کې خندونه وو. الله د پر صدام حسین ورحمېږي، په ژوندون کې لوی رهبر او د اعدام په وخت کې داسې زړور سړی و چې له مرګ څخه یې وېره نه درلوده، ان د خپل وخت د شهیدانو سردار ترې جوړ شو.

که څه هم نیواکګرو امریکایانو او عراقي مزدورانو له ډېرو ځایونو څخه د صدام حسین یادګاري مجسمې را ګوزار کړې، انځورونه یې ترې لرې کړل او نوم یې ترې پاک کړ، خو تاریخ به د صدام نوم، یادښتونه او کمالات په داسې اوچت انداز تکراروي چې د بې غیرته او ذلیلو لاسونه به نه شي ور رسېدای.

صدام حسین...

د افسانې د کتاب لومړۍ کرښه

د علي صراف په قلم [1]

هغه څوک چې په اړه به یې بېلابېل تصوّرات او خبرې کېدې. محکمه یې هم د حق او باطل د ابدي برخې ترمنځ یو بل تاریخي شاهد و.

د دغه سړي په ژوند کې داسې ډېرې پېښې وې چې د ده اصلیت یې خلکو ته څرګند کړ، خو کله چې بندي شو، نو اصلیت یې لا ښه ښکاره او څرګند شو.

هلته (په بند کې) یوازې د دغه سړي په مزاج اېښودل شوی حقیقت بربنډ شو.

هلته یې د خپل منصب هیبت د افسانوي اتل د هیبت کسبولو لپاره پرېښود.

او هلته د "دیکتاتور" حقیقت څرګند شو.

په ځولنو، قفسونو او قیدونو سره پر دوی ډېر اوچت دیکتاتور و. ولاړ به ننووت او په لوړ سر به بېرته راووت. داسې یو سړی و چې مرګ ته یې ویل:

که زما د اخیستو جرئت لرې، نو راشه زه دلته یم.

خو مرګ وانه خیست.

بلکې له یوه انځوریز فرېب پرته بل څه نه وو.

هو، د دار د رسۍ مخ ته ودرېد او کلمه یې وویله.

هو، موږ ولید چې لوڅ سر، خلاصې سترګې او ځپاند د دار د رسۍ په لوري ور روان و.

هو، موږ لیده چې تنه را کښته کېده، خو اخیرنۍ موسکا یې هر څه بیان کړل.

---

(۱) استاذ علي صراف یو مشهور پرمختګ غوښتونکی عراقي سیاسي لیکوال دی. څو لسیزې له ولسمشر صدام حسین سره مخالف و. خو له نیواک وروسته یې په ډېره زړورتیا هېواد، ولس او ضمیر ته وویل. چې د صدام حسین او د ملي حکومت پر ضد د ده ټول دریځونه، مخالفتونه او سیاسي چارې یوه لویه تېروتنه وه. او د هغو په اړه یې په څو مهمو مقالو کې ښکاره څرګندونې وکړې. چې د هغو له جملې څخه یوه دا مقاله هم ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خبر و چې دا موسکا د مبارز، ملګري، مشر، رهبر او پلار په کتاب کې
اخيرنی کرښه ده، خو د افسانې په کتاب کې بيا لومړی کرښه وه.

لکه څرنګه چې موږ د ده په "ديکتاتوريت" خطا شوي وو، همدا راز يې په
"مرګ" هم خطا شوو.

هغه نه دی مړ شوی، بس يوه کرښه يې وکښله... موسکی شو. بلې ځمکې ته
ولاړ، لکه په زينو چې پورته کېږي. داسې لکه د ژوند او ابديت ترمنځ چې له
يوې زينې پرته بل څه نه وي.

تنه يې را کښته شوه، خو مرګ نه وه اخيستې. له هماغې شېبې يو بل صدام
وزيږېد، تلپاتی صدام، يو داسې صدام چې کله يې هم مرګ نه شي راځ
اخيستی.

ومو ژړل، خپه شوو، خو سره موسکي شوو... داسې شېبه وه چې د يوه اتل
تېر ايستل راته څرګند شول. په زړونو کې مو غېږه ورکړه. د ده يوه برخه مو
الله ته امانت ورکړه خو يوه ډېره عزتمنه برخه مو ترې راوړه څو مقاومت پرې
روان کړو.

دا مو هم څرګنده کړه چې له بل پلوه يې هم موسکا کوله، د اقتدار موسکا
سره له دې چې دی د بابلي غوسې څښتن بريښېده، خو ډېر مهربانه او صبور
انسان و. په غم ککړو ته به يې پر مخ اوښکې روانېدې. د نورو انسانانو په خېر
په خپه [illegible] نازک زړه يې درلود، هيبت او

لکه سپوږمۍ غونډې يوازې شو، چې خلک تړوله نه شي ليدلی، کومه نيمه
خوا چې ور ښکاره شي، هغه بله نيمه يې هم همداسې ګڼي.

کېدای شي ستا د حيرانولو لپاره به همداسې وه چې ته همداسې بوخت پاتې
شې. همداسې و څو له عراق څخه قدم په قدم دفاع وکړي، ان چې د تورو
کينه‌کښو، ناولو او متعصبو زړونو خاوندان او احمقان ورته په غوسه شول. پر
ده را تړول شول او د ده د وژلو او د ده له وژلو سره يې يوځای د عراق د ورانولو
لپاره ائتلاف جوړ کړ.

په هماغه تورواليي يې د ورانولو، وژلو، ځورولو او تښتولو پرېکړه وکړه. عراق
يې د وحشت په ماشين او د وينو په خطرناک حوض بدل کړ. دوی بل څه نه
درلودل، لکه له تورې تيارې سيارې څخه چې راغلي وي.

بايد يې هم صدام وژلی وی، ځکه دوی غوښتل چې د عراق هيلې ورسره
ووژني.

نوموړی اتل چې په زندان او محکمه کې څومره روښانه و، مخکې هومره نه
و.

په لومړيو کې يې غوښتل چې دی سپک کړي، خو دوی يې سپک کړل.

دوی غوښتل چې د ده "ديکتاتوريت" محاکمه کړي، خو ده د دوی
لاسپوڅي‌توب محاکمه کړ.

دوی غوښتل چې کمزوري يې وګوري، خو ده د يوه داسې جنګيالي له ميراني

(c) ketabton.com: The Digital Library

به د ځای ملاتړ کوونکو اتلانو موږ ته هغه اړین معلومات برابرول چې موږ به په مرافعو کې اړتیا ورته درلوده چې له جملې څخه یې په صلاح الدین ولایت کې له نظامي مشرانو او د هوايي ډګر له مشرانو سره اړیکې وې. نوموړي ځای د ولسمشر له شهادت وروسته هم خپل کارونه پرمخ وړل...

خو په عمان کې د مرکزي دفتر رول ډېر لوی و، ځکه یو خو یې امکانات ډېر وو او بل له عراقه بهر و، درېیم دا چې په ژباړو او کارکوونکو کې یې ښه قدرت او غړي درلودل. د رسنیو په ګډون ورته ډېر امکانات او امتیازات شته وو. پر دې سربېره یې د ولسمشر د کورنۍ له یوازیني غړي سره هم اړیکه درلوده، یعنې د ولسمشر له لور آغلې «رغد» سره. آغلې رغد د خپل پلار د دفاع د کمېټې له غړو سره د خپلې کورنۍ نماینده وه (ان په اصل کې د دغو دواړو دفترونو ترمنځ پرتله نه شي کېدای، ځکه د انبار دفتر په جګړې کې و او دواړو دفترونو یوې قضیې ته خدمت کاوه). خو بیا هم دغه مرکز د دولت د حقیقت پټوونکو، دروغ جوړوونکو او د نړیوالو قوانینو تر پښو لاندې کوونکو وسایلو پر وړاندې ښه فعالیت کاوه.

د ۲۰۰۴ز کال د می په میاشت کې مو له وکیل استاذ زیاد خصاونه سره اړیکه ونیوله چې د دواړو عراقي او عربي کمېټو فعالیت په اردن کې همغږی کړي. بیا مې د وچې له لارې اوړني او ژمني سفرونه پیل کړل. لارې له خطرونو ډکې وې، امریکايي ځواکونو د عمان او بغداد ترمنځ مرکزي لاره تړلې وه، نو زه تللم، ځکه امریکايي کاروانونو ته څوک نږدې نه شوای ورتللی او لارې د مقاومت اتلانو پر یرغلګرو بریدونه کول.

د ورځو په تېرېدو سره مو جزايي وکالت لیکونه (دوسیې) جوړ کړل او د عراقي مدافع وکیلانو اتحادیې ته مو وسپارل. بیا مو جنايي محکمې ته وسپارل

چې هغې بیا امریکايي ځواکونو ته ورکړل څو له ولسمشر صدام څخه د هغه ځانګړې امضا پرې واخلي. دا وکالتونه مو امضا شوي بېرته په هماغه لاره ترلاسه کړل چې په پای کې مې په عراق او اردن کې دواړو کمېټو او د ولسمشر کورنۍ ته وسپارل. د عراق په دفاعي کمېټه کې په لسو جزايي وکالت لیکونه کې یو وکالت له ما او زما له ملګرو سره و. دغه وکالتونه د مدافع وکیلانو د خوځښت لپاره یو اساس شو.

لومړی مدافع وکیل

د دې اجراءاتو له پای ته رسولو وروسته د محکمې په محاکماتي اصولو کې دې ته اړتیا پیدا شوه چې لومړی عراقي مدافع وکیلان باید ورته ونوموو. عراقیانو، عربو او نورو بهرنیو ملګرو ځانونه را مخکې کول، خو له زندانه بهر قانوني رهبرۍ دخالت وکړ او له موږ څخه یې وغوښتل چې درې داسې کسان نوماند کړو چې دقیق او پیاوړي صفتونه ولري او ډېره مهمه دا چې باید زړور او تکړه وي. موږ هم درې کسان ور ونومول. زه د لومړي مدافع وکیل په توګه غوره شوم، سربېره پر دې د عراقي کمېټې مشر هم وم.

په هماغه وخت کې د مدافع وکیلانو د اتحادیې د منشي، استاذ ضیاء السعدي ښل ملي دریځ دا دنده اسانه کړه، استاذ ضیاء له دې مخکې د څارنوالانو قانوني مشر و، خو د نیواک حکومت ځکه لرې کړی و چې دی پاک، عزتمن او باکفایته انسان و. نوموړي به زموږ د کار په هره برخه کې مرسته راسره کوله او له موږ څخه به یې ستونزې کمولې. موږ ته به یې حقوقي مشورې راکولې او د څارنوالانو پر شالید به یې خبرولو. د ده د مشورو له امله موږ تر خپلې وسې وکولی شوای چې د هغو کسانو له غاړې مسئولیت کېږدو چې اهلیت یې نه درلود.

سربېره پر دې لکه څرنګه چې موږ په عراق کې ورسره مخ وو، همدا راز اردني وکیلان لکه استاذ محمد الرشدان، په اردن کې د کمېټې لومړی مشر،

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاذ زیاد خصاونه او نور هم له هر لوري له کورنیو او بهرنیو ستونزو سره مخامخ وو. د کمېټې د خرابوالي او د غړو د بدنامولو هلې ځلې کېدلې. دغو لورو د بهرنیو اېجنټانو لپاره کار کاوه. هڅه یې کوله چې حقیقتونه پټ کړي او د وکیلانو ترمنځ د بې باورۍ فضا رامنځته کړي. پر دې سربېره یې هڅې کولې چې د وکیلانو او د بندیانو د کورنیو ترمنځ اړیکې خرابې کړي او د ټولو ترمنځ شک رامنځته کړي. دا اېجنټان تر یو څه حده د خپلو موخو په پوره کولو کې بریالي هم شول، له همدې امله کمېټې ځینې غړي له لاسه ورکړل. همدا راز د پخواني لومړي وزیر مهاتیر محمد په مشرۍ مو مالېزیایي وکیلان هم له لاسه ورکړل. هغوی له ډېرو ستونزو او پراخو مداخلو سره مخامخ شول څو له خپلو دندو لرې شي، خو دوی بیا هم له ولسمشر صدام حسین څخه د ملاتړ په خاطر خپل امکانات د کمېټې په لاس کې ورکړل.

ځینې صفوي ډلو ټپلو او له محکمې څخه استفاده کوونکو حکومتي چارواکو هم د خپلو عناصرو له لوري هڅې وکړې چې زموږ په گرځنده ټلیفونونو او برېښنالیکونو پسې ډېر دروغجن معلومات را زیات کړي او په مقابل کې موږ هم ډېر معلومات ترلاسه کړل، دغه معلومات د محکمې له تالار څخه د ځینې هېوادپاله کسانو له لوري په پټه خپاره شول. ځینو د "ضمیر" د ویښتیا له امله خپاره کړل او له ځینو څخه بیا په محکمه کې د خپلو کورنیو اختلافاتو له امله خپاره شول. موږ به له دغو معلوماتو څخه په ډېر پام سره کار اخیست.

دا چې دا قضیه یوه اړینه او تاریخي قضیه وه او دښمنان یې په لیکو کې دننه شوي وو، نو څو څله په خیالي پیسو زما د غولولو هڅې وشوې څو له دې خطري او اړینې دندې څخه وگرځم، خو زما لپاره الله بسنه کوله، زړه او ایمان مې ټینګ و، دغه عزتمن مسئولیت، دروند سړی، خپله قبیله، ولایت او ټول

عراق مې سترگو ته درېدل، همدا راز ټول درانه ملاتړي او د راتلونکي نسل او تاریخ پرېکړه مې سترگو ته درېده.

کله چې دښمنان زما له غولولو مایوس شول، هڅه یې وکړه چې د پلان دویمه برخه پلې کړي، زما د ترور او وژلو لپاره یې پوره کوښښونه وکړل، خو ټول ناکام شول. دا مسئله به نوره پر خپل ځای پرېږدو. تاریخ به پرېږدو چې خپلې خبرې وکړي. که مو د سپکو او لږو امکاناتو له امله کوم کمی کړی وي، نو راتلونکو نسلونو ته عذر وړاندې کوو او که مو داسې یوه پایله تر یو څه حده پوره کړې وي چې له وړاندې څخه خیال گڼل کېده، نو د الله شکر ادا کوو.

که د ملگرو په اړه ربښتیا ووایم، نو زښته اخلاصمن خلک وو، پر ولسمشر هم گران وو، پر دوی باندې یې خپله خوښي او راحت څرگند کړ، په ځانگړې ډول عرب وکیلان، لکه دکتوره عائشه قذافي، استاذ نجیب نعیمي، استاذ صالح عرموطي، استاذ امین الدیب او نور، همدا راز زموږ بهرنی ملگری استاذ رمزي کلارک.

که ربښتیا خبره وکړم، موږ مال او کوم مادي ملاتړ نه درلود. کله چې له ولسمشر صدام حسین او د هغه له ملگرو څخه د دفاع دنده را له غاړې شوه، نو نور کارونه مو ودرول او دفترونه مو بند کړل.

د ۲۰۰۵ز کال په اتمه میاشت په رمادي کې د کمېټې او دفتر وضعیت داسې حد ته ورسېد چې ورسره د بلې دندې پرمخ وړل ناشوني وو. کله چې د ولسمشر لور آغلې رغد زموږ د کمېټې په وضعه خبره شوه، له موږ سره ودرېده او دوه کمپیوټرونه او ورسره اړوند شیان یې راکړل، د کمېټې مرکز ته یې د انټرنېټ ځانگړی کېبل را وغځاوه څو له بهرنۍ نړۍ سره په اړیکه کې شو. همدا راز یو ۱۳ kv برېښنا تولیدوونکی یې راته واخیست، له مرکز سره یې په چاپي، پاڼېزو او نورو سمبالوَنو کې مرسته وکړه. د ولسمشر کورنی زموږ د دفتر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوو کارکوونکو ته د میاشتې ۳۰۰ ډالره معاش وټاکه او د نړیوالو اړیکو لپاره بې دفتر ته یو ګرځنده ټلیفون هم ورکړ.

لکه څرنګه چې زه د بغداد او عمان ترمنځ تلم را تلم، نو ما او کورنۍ مې ساتونکو ته اړتیا درلوده، خو ما د کمېټې لپاره دنده هم پرېښې وه، نو له همدې امله د ولسمشر کورنۍ له ۲۰۰۵،۱۰،۱ تر ۲۰۰۶،۳،۱ نېټې پورې د پنځو میاشتو لپاره د درېیو ساتونکو معاش او زما د تګ راتګ مصارف راکړل، خو د ولسمشر د کورنۍ مادي حالت ته په کتو ځینې نور مصارف ځینو عربي خیریه موسسو په غاړه اخیستي وو لکه په اردن کې د وکیلانو استوګنه او له بغداده تر اردنه د تګ راتګ مصارف.

دا یادونه هم باید وکړم چې متحده‌ایالاتو او له هغوی سره د عراق د نیواک او استعمار په پروژه کې شریکانو له بېلابېلو لارو هلې ځلې وکړې چې له ولسمشر صدام حسین څخه د دفاع کمېټه له منځه یوسي او د ولسمشر او د هغه د ملګرو اخیرنۍ د ژغورلو رسۍ هم پرې کړي. د محکمو په ودانیو کې چې کوم پلانونه او تیارۍ روانې وې، پر هغو له خبرېدو سره یې د محاکماتي ډرامې د بریالیتوب هڅې وکړې. بیا یې هڅه وکړه چې د امریکایي مرکزي استخباراتو د ادارې یو عراقي الأصله افسر کمېټې ته دننه کړي، غوښتل یې چې د برېښنايیزې اړیکې له لارې کمېټې ته ننوځي. نوموړې ادارې نور اشخاص هم را لېږلي وو چې د کمېټې دننه ستونزې راپورته کړي او مهم عناصر یې له منځه یوسي. همدارنګه د هغو وکیلانو د یو لوري ته کولو هڅې یې هم کولې چې ولسمشر صدام باور پرې درلود. داسې ځینې هلې ځلې یې بریالۍ هم شوې، څکه داسې فضا یې رامنځته کړه چې د کمېټې مهم او تکړه عرب مدافع وکیلان یې لرې کړل.

د حیرانتیا خبره خو دا ده چې د امریکایي مرکزي استخباراتو یوه قانوني مشاور خپله دنده د امریکایي -ایراني محکمې د کمېټې قانوني مشاوریت ته واړوله.

د دفاع کمېټې د محکمې د کمېټې له رئیس څخه وغوښتل چې ګوښه یې کړي، خو بې له کومې ستونزې د امریکایي استخباراتو مشاور د تش په نوم عراقي محکمې د کمېټې مشاور پاتې شو. نوموړي مشاور ډېرې هلې ځلې کولې چې بندي ولسمشر اعدام شي. همدا راز زموږ پر نیوکو سربېره یې بیا هم د کمېټې په چارو او تګلورې کې مداخله کوله. کله چې په ۲۰۰۶،۱۱،۵ نېټه د ولسمشر د اعدام امریکایي – اسرائیلي – ایراني پرېکړه اعلانېده، نو نوموړی مشاور ډېر خوشاله و.

کمېټې، رئیسانو او غړو یې او له کمېټې بهر نورو کارکوونکو چې د دفاع په ډله کې یې کار کاوه، ټولو په ډېرو سختو حالاتو کې کار وکړ. خطرونه وو، ستونزې وې، تهدیدات او دښمنۍ وې او ان د کمېټې ځینې غړي ووژل شول. موږ دا ستونزې، خطرونه او تهدیدونه د دې لپاره ګالل چې دا کار مو خپل ټپي عراقي ولس او د خپل عراق راتلونکي ته خدمت ګاڼه، هغه عراق چې که څه هم اوس د امریکایي نیواک، د هغه د ائتلافیانو، مرستندویانو او غلامانو په دسیسو کې را ګیر دی، که څه هم چې دوی زموږ د سر نه ټیټوونکي ولس پر ضد وحشي جنایتونه او جرمونه کوي، خو انشاء الله دا حالت به ډېر ژر له منځه ځي او عراق به د الله په مرسته او د عراق د هغو زامنو په همت چې د عراقي مقاومت په لښکرو او په ملي هېوادپاله عراقي ځواکونو او کمېټو کې دي ازاد، خپلواک، ځواکمن او یو موټی شي. او د نړۍ په دې ژوندۍ برخه کې به د استقرار او توازن اساسي عامل شي.

تاریخ او زموږ اتلو ملګرو وکیلانو ته وایم: په کومه رایه چې موږ په ۲۰۰۵ز کال کې متفق شوي وو، هغه دا وه چې ولسمشر په محکمه کې د دوی د غوښتنې مطابق د کمزوري تورن په توګه را څرګند نه شي، بلکې د یوه وکیل، رهبر او د هېواد د لومړي کس په څېر را څرګند شي. په هغه وخت کې مې رئیس ته دا نظریه وویله، هغه هم په ورین تندي ومنله، خو مطلق مسلکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسایل یې موږ ته پرېښودل، ځکه هېڅکله یې د وکالت دنده نه وه تمرین کړې. نو همالته موږ پر دې قانع شوو چې د صدام حسین په څېر یو لوی، ځیرک او زړور سړی کوم مدافع ته اړتیا نه لري. په ځانګړي ډول په داسې حالت کې چې امریکایانو او د هغوی مرستندویانو کوښښ کاوه چې د یوه کمزوري تورن په توګه یې را څرګند کړي. شهید ولسمشر یوه ورځ د څېړنې په یوه غونډه کې قاضي ته وویل: "اې قاضي، ګرانو اتلو وکیلانو ته په ټول درنښت، زما پرېکړه به نهایي وي او تاسې حق نه لرئ چې زما رول له منځه یوسئ، ځکه مدافع وکیل، وکیل دی، بدیل نه دی." او په حقیقت کې همداسې وو هم. پر همدې باندې موږ قانع او متفق شوي وو.

President Saddam Defense Lawyers

P.S.D.L

بسم الله الرحمن الرحیم

الله تعالی د آل‌عمران سورې ۱۶۰ ایت کې فرمایي:

ژباړه: که الله مو مرستندوی وي، نو هېڅ قدرت درباندې برلاسی کېدی نه شي؛ او که هغه تاسې پرېږدي، نو بیا له الله نه وروسته څوک ستاسو مرستندوی کېدای شي؟ نو څوک چې رښتیني مؤمنان دي، هغوی د یوازې پر الله توکُّل وکړي.

د عراق د ولسمشر صدام حسین قدرمن مقام ته

سلامونه او نېکې هیلې؛

سره له دې چې انګرېز -امریکایي دښمن هېڅ قانوني اساس ته نه ګوري، د نړیوال قانون او د نړیوالو عرفونو او تړونونو مخالفت کوي او جهاد هم فرض عین شوی دی، خو وتلیو قانون پوهانو چې الله ښه قانوني پوهه ورکړې له

عربي او اسلامي امت او له تاسې قدرمن څخه د دفاع لپاره ناره پورته کړې ده چې "له ولسمشر صدام حسین څخه د دفاع" کمېټه جوړه کړي.

په عربي هېواد کې د دفاع کمېټې هم د دفاع له هغې کمېټې سره د لومړي ځل لپاره ولیدل چې په انبار کې ده او د ټول عراقي ولس استازیتوب کوي.

President Saddam Defense Lawyers

P.S.D.L

د ولسمشر صدام حسین قدرمن مقام ته!

د جینوا د تړون په (۱۰۵مه) ماده کې دا حق ورکړل شوی دی چې له څارونکي پرته له وکیل سره لیدل کولای شي او دغه لوی شرف دی چې له تاسې سره ولیدل شي، ستاسې لارښوونې واورېدل شي او د هغو د پلي کولو لپاره ښه لاره غوره شي.

په دغه پیغام‌لیک کې داسې څه نه شته چې ستاسو قدرمن حقوق دې کم کړي.

الله دې تاسې د عربي او اسلامي امت لپاره د زړېمې په توګه وساتي.

د دفاع د عراقي کمېټې رئیس	أعلی ناظم
مدفع وکیل	مدافع وکیل
خلیل عبود الدلیمي	محمد نجیب الرشدان

دغه په عربي هېواد کې د دفاع د کمېټې د لومړني مشر استاذ محمد الرشدان لومړنی لیکلی پیغام و چې ولسمشر صدام حسین ته په زندان کې رسېدلی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویم څپرکی

د تاریخي لیدنې سفر

پر الله قسم اې خلیله! په دې ورځو کې زوی د پلار لپاره څه نه کوي او پلار د زوی لپاره.
تا چې څه وکړل هېڅوک یې د چا لپاره نه کوي.
له الله څخه غواړم چې داسې یو ځای راکړي چې تا ته یو څه ښه درکړای شم. که څه هم ته یې کوې، خو زه د ډېرو هغو اجازه نه درکوم، ځکه پوهېږم چې له ما څخه د دفاع بیه ستا ژوند دی.
الله ج، ته راته د خپلو شهیدو زامنو پر ځای راکړې یې.

(صدام حسین په زندان کې)

دویم سفر مې له معاناتو څخه پیل کړ، خو دا ځل له امریکایانو سره. ډېر ځله مې ترې وغوښتل چې له ولسمشر صدام حسین سره وګورم او د هغه لارښوونې واورم. کېدای شي دا مې له ولسمشر سره د نږدې لیدو د شوق او رغبت له امله و، ځکه ما له دې وړاندې د تلوېزیون له ښیښې پرته هېڅکله مخامخ لیدلی نه و، اوږده موده بې ځوابه منتظر وم.

په ۲۰۰۴،۱۱،۲۶ نېټه د یوه اړین کار لپاره د عراقي وکیلانو مشر ور وغوښتم، په فکرونو کې ډوب وم. بغداد ته ور روان شوم. د امریکایي نظامي ګاډو د غرهار ترمنځ مې موټر چلاوه. سره له دې چې دوی ته ورنږدې کېدل له خطره ډک وو، خو د اتحادیې مرکز ته سلامت ورسېدم. یو کس مې ولید چې د محکمې استازیتوب یې کولو، پټ یې راته وویل چې په ۲۰۰۴،۱۲،۸ نېټه به له ولسمشر صدام حسین سره ګورم، خو خبره د د خطرناک دریځ او امنیتي لاملونو له امله همداسې راز وي. مخکې له دې چې ولاړ شي، زه یې پر خبرو وغوښتل او دا یې راڅخه وغوښتل چې یوازې به یم که به بل څوک هم راسره

وي، په کومه لاره به راځم، هغه د صفر ټکی به کوم وي چې زه باید هلته یم. ډېرې حیرانوونکې پوښتنې وې، د ټولو معلوماتو له ورکولو ووېرېدم.

له دوو ورځو وروسته زما ګرځنده ټلیفون وکرنګېد، په دې وخت کې زه په رمادي کې وم. یو کس و چې یو څه بند بند غږېد او ویل یې چې دی امریکایي ژباړن (ترجمان) دی، له هغو امریکایي ځواکونو سره کار کوي چې ولسمشر صدام یې نیولی دی. له ما څخه یې وپوښتل چې ته خلیل الدلیمي یې؟ ما ویل هو. بیا یې د لیدنې وخت راته وښود چې همغه پخوانۍ نېټه وه. هغه ځای یې را وښود چې زه باید هلته یم. د اجراءاتو او حرکتونو په پټوالي یې ټینګار وکړ چې دا د ژوند په بیه راته پرېوځي.

زما په ژوند کې داسې تاریخي شپې وې چې بیانولی یې نه شم او داسې احساسات مې درلودل چې له بیانولو یې کمزوری یم.

په معلومه ورځ په خپل موټر کې د بغداد په لوري وخوځېدم. مخکې له دې چې معلوم ځای ته ولاړ شم، هماغه کس (د محکمې نماینده) راڅخه وغوښتل چې اتحادیې ته ولاړ شم. له ځانه سره مې ویل چې کومه دسیسه نه وي، نو ګاډی مې بل ځای پرېښود او زه په بل ګاډي کې ولاړم، څو تنه د کاکا زامن مې هم راپسې وو. کله چې د اتحادیې مرکز ته ورسېدم، نماینده راته وویل چې د لیدنې نېټه ۲۰۰۴،۱۲،۱۶ ته اوښتې ده.

کله چې هماغه ورځ را ورسېده، نو په هماغه لاره روان شوم، خو د فلوجې د محاصرې له امله په صحرایي سیمه کې څلور ساعته وځنډېدم. زما له بده بخته بغداد ته له رسېدو مخکې زما موټر ودرېد، لومړی ځل و چې موټر مې په داسې دښته کې خرابېده. په دښته کې د شپانه له کېږدۍ پرته بل هېڅ شی نه معلومېدل، موټر مې له کېږدۍ سره پرېښود، په راپسې موټر کې سپور شوم. خو داسې برېښېده چې تقدیر زما موټر د دې لپاره خراب کړی څو پر دې وپوهېږم چې دا زما د وژلو لپاره یوه دسیسه ده.

موخې ته ورسېدم، ناڅاپه يو امريکايي تور نظامي ګاډی راته ودرېد، شپږ نور امريکايي زغروال ګاډي د ملاتړ لپاره ورسره وو.

يو امريکايي افسر رانږدې شو، زما د نوم او تذکرې په اړه يې وپوښتل. ګاډي ته د ختلو بلنه يې راکړه، ترڅنګ يې ښځنه هم ورسره وغوښته او وې ويل چې دا کار زما او زما د موکل د امنيت په خاطر کوي. په ګاډي کې دننه زما له بغله يو کس کښېناست او د لارې په اوږدو کې به يې راته کتل، خو کله به مو چې سترګې سره ولګېدې، نو بيا به يې نرۍ موسکا وکړه. سفر پنځوس دقيقې وغځېد. بيا ګاډی ودرېد، مخې ته مې پنځه کسه افسران ودرېدل، ښه راغلاست يې راته ووايه. يوې نارنجي خيمې ته يې دننه کړم، دوی نه غوښتل چې د ولسمشر ځای سم ووينم. بيا يې يوه څلور کنجه تالار ته دننه کړم، ۲۵ متره مربع شا و خوا به و، له مرکزي دروازې پرته يې دوې نورې دروازې هم درلودې. يوه دروازه يې يوې کوټې ته ورخلاصه وه چې نږدې ۱۲ متره مربع به وه چې په همدې کې به له ولسمشر سره ليدنه هم کېده، خو بله دروازه هغې بند خونې ته ورغلې وه چې ولسمشر په کې و.

په مرکزي تالار کې څو کمپيوټرونه ايښي وو، څلور افسران پرې راتاو وو. سملاسي پوه شوم چې دا زما او د ولسمشر د ليدنې د څار لپاره دي او له وړاندې مې لا باور درلود چې له ليدنې څخه به ويډيو ثبتوي.

زما بکس يې وپلټه چې د ولسمشر لپاره مې پاڼې، ځينې کتابونه او قرانکريم په کې را وړی و. دا توکي يې ترې راکړل او بکس يې راڅخه وګرځاوه. قران يې هم ور وګرځاوه او ويل يې چې که ولسمشر وغوښت، نو بيا به يې ورکړو. دوی مې خبر کړل چې ولسمشر ته مې د هغه د کورنۍ يا کوم بل چا هېڅ پيغام نه دی راوړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زورور امرونه

يو افسر رامخکې شو او راته وې ويل: "نه به غاړه ورکوې، نه به يې ښکلوې او نه به له نږدې پوښتنه ورسره کوې. ستاسو ترمنځ مو دوه مېزونه ايښي دي. يوازې له لرې او په لاس پوښتنه ورسره کولی شې. کله چې هغه راوستل کېږي، نو د ښه راغلاست لپاره به يې نه خوځېږې. له تاسې سره به زما عسکر وي، که مو اوبه په کار شوې هغه به يې دروړي، هغه په عربي خبرې نه کوي او نه هم کوم جاسوس دی". ما ورته وويل چې زه او ولسمشر کوم خادم ته اړتيا نه لرو. په ځواب کې يې راته وويل: "نو بيا به له يو بل څخه ستاسو دواړو د ساتلو لپاره درسره وي، دا هغه اجراءات دي چې هرومرو بايد وشي. او کتابونه او پاڼې به صدام ته هماغه عسکر ورکوي. ته چې له صدام سره د هر شي تبادله کوې، نو د هماغه عسکر له لارې به يې کوې".

خو په اصل کې دغه عسکر د امريکايي مرکزي استخباراتو کس و او په عربي ژبه هم ډېر ښه پوهېده. زموږ خبرې يې ښې په غور سره اورېدې. زه پوه شوم چې دوی د داسې تعليماتو په واسطه غواړي چې زما او د ولسمشر پر ضد د يوه ارواپي جنګ تمرين وکړي.

يرغلګرو غوښتل چې د ولسمشر د ولس د داسې زوی په واسطه يې ملاتړ وکړي چې له څارنوال کېدو وړاندې د ولس شوق ډېر تود ورته بيان کړي...

تر پنځه څلوېښت دقيقو مو زيات بحث وکړ، ما ټينګار کاوه چې په عراقي طريقه به خبرې ورسره کوم، خو دوی ډېرې خبرې کولې او ويل يې چې ولسمشر د اوس ولسمشر نه دی، اوس په جنګي جرمونو تورن دی. ما ورته وويل هرڅه چې دي، خو زه په سترګي مشي کې ستاسې لارښوونې نه شم منلی، دويم مېز به هم لرې کوئ. که داسې ونه کړئ، زه چمتو يم چې دا ليدنه لغوه کړم، ځکه تاسې غواړئ پر دې کارونو مو، زموږ ولسمشر ته توهين وکړئ. را وخوځېدم، پاڼې مې بېرته په بکس کې اچولې او له دوی مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وغوښتل چې ما بېرته وباسي. ورته مې وويل: "داسې ليدنه نه غواړم چې هر څه په کې ستاسو په خوښه وي". کله چې خبرې ډېرې تودې شوې، يوه امريکايي افسره راغله، لږ لږ په عربي هم ګړېدای شوه، وې ويل چې زما غوښتنې مني. دا په دې مانا چې دوی د څارګرو آلو په واسطه زه څارلم او زما ټولې خبرې يې اورېدلې. افسرې په پای کې هڅه وکړه چې ځان خوښ ښکاره کړي، نو لاس يې راکړ او وې ويل: "هرڅه چې غواړې ويې کړه، خو په غېږ کې به يې نه نيسې".

دا نو ما کولی شوای چې له دومره احترام او درناوي سره سره چې ما ولسمشر ته درلود، زه د دوی امرونه ومنم؟!

په انتظار کې وم،لکه په سره اور چې ناست وم. داسې وم چې هره شېبه شونې وه چې له ژړا وچوم. وروسته يې د ليدنې کوټې ته يوړم. په خپل ځانګړې ځای کې کښېناستم. افسر راته وويل: "صدام پنځه دقيقې وروسته راځي"...

دقيقې... ساعتونه

پنځه دقيقې... پنځه دقيقې... زښته اوږدې شوې. له انتظاره ډکې وې. شوق او درد په کې و. خپل ټول تاريخ مې په راتلونکو داسې شېبو کې را لنډاوه چې زه يې هم په شکل نه پوهېدم... هڅه مې وکړه چې دننې احساسات مې د کوټې او له چت سره د نږدې لوړو کړکيو په څارلو را ټيټ کړم... خو نه کېدل، ډېره هڅه مې وکړه چې له تنګی او ګډوډ حالت نه ځان را وباسم. دا مې لومړی ځل و چې صدام حسين مې له نږدې ليد. فکر وړی وم، ايا دا به رښتيا وي که به يو خيال وي؟ ايا... بس پوښتنو راګير کړی وم. څنګه به يې وګورم. خنګه؟ څه به ورته وايم. ډېر فکرونه او احتمالات راسره پيدا کېدل. هڅه مې کوله چې خپل ځان کنټرول کړم. چې ناڅاپه دروازه خلاصه شوه او څلور افسران راننوتل، دېوالونو ته ودرېدل. يو څو ثانيې وروسته ولسمشر صدام

حسين را ننوت. معمره او سر لوړی لکه د تل په څېر، خو ږيره او وېښتان يې اوږده شوي وو.

چې ځنګه مو سترګې سره ولګېدې، له ځايه ور ولاړ شوم او زموږ ترمنځ له مېزه ور تېر شوم. څه لاربنوونې چې دوی راته کړې وې، ټولې مې پرېښودې او ګرمه غېږه مې ورکړه، ده هم تر ما لاسونه تاو کړل. د څلور واړه افسرانو حالت بدل شو او پوښتنه يې کوله چې دا مو څه روان کړي دي، خو د حال په ژبه يې ويل: ايا دا هغه ديکتاتور نه دی چې موږ ته يې ويلي وو چې عراقيان ورځخه د خلاصون په انتظار دي؟... بيا هک پک حيران ووتل، دروازه يې وربنده کړه، زه ولسمشر او يو امريکايي ساتونکی يې سره پرېښودو. ساتونکی به هم په هر نيم ساعت کې بدلېده. موږ ته يې څلور نيم ساعته د ليدنې وخت وټاکه.

مخامخ سره کښېناستو، ولسمشر خپل تور بالاپوش زموږ ترمنځ پر مېز کېښود. ده به تور نظامي جاکټ، سپين کميس او تور پتلون اغوست. له جاکټه يې قلم او وړه کتابچه را وايسته. ژېړې پاڼې يې لرلې. بې له دې چې خبرې وکړي پاڼې يې واړولې. زه هم بې باوره وم او خبرې مې نه کولې.

فکر وړی وم. شکونه راته پيدا شوي وو. ايا دغه کس به رښتيا هم ولسمشر صدام حسين وي، ځکه دی بدل شوی و. په مخ کې يې ځينې د ستړيا نښې پيدا شوي وې. ايا هغه ورته کس خو به نه وي چې خلک يې په اړه غږېدل... شکونه همداسې پسې ډېرېدل. ځينې ملاحظې مې برابرولې، خو شېبه په شېبه مې سر را پورته کاوه. ده به له امريکايي عسکر سره شوخي کوله او خندل به يې. له ځانه سره مې وويل څوک خاندي او پر چا خاندي. ايا ورته کس په امريکايانو پسې خاندي او ولسمشر لا تر اوسه ازاد ګرځي. ايا دغه ورته کس يې ځکه نيولی چې د عراقي ولس معنويات کمزوري کړي... هرومرو ورته کس او امريکايي افسر په ما پورې خاندي... خو زړه نه منله او ويل يې چې

نه همدا صدام حسین دی. لا یې پانې اړولې. بیا یې سر را پورته کړ او وې ویل:

"... ښاغلیه دا قصیده واوره:

[د قصیدې یو بیت یې را وړی]".

اوږده قصیده یې وویله، خو زما له یوه بیته پرته نوره هېره ده. کله چې له لوستلو خلاص شو وې ویل: "دا مې په زندان کې لیکلې ده، زندان نه شي کولی چې له ما او له هغه عربي مؤمن او د خپل امت د حقونو له مدافع ځخه څه لاس ته راوړي. څوک چې تاریخ ولولي، دا به ورته ځرګنده شي چې ازاد عرب ذلت او ماته نه مني. ان د نیواک د ظلم او سرکښۍ په حالت کې یې هم سر لوړ وي..." بیا یې ما ته وکتل، لکه غواړي وپوهېږي چې له زندانه بهر څه روان دي. ما اجازه ترې واخیسته، ځان مې ور معرفي کړ، نوم، قبیله او ولایت مې ورونښودل او ورته مې وویل: ښاغلیه، زه له دې وړاندې چې یو وکیل یم، زه یو عراقي هېوادوال یم، د عراقیانو او عربي ولس سلامونه مې درته راوړي دي. زه زده‌کوونکی یم او ته استاذ یې. زه ستاسې قدر وړ لارښوونو ته چمتو یم. د راحت او ډاډ نښې یې پر مخ ښکاره شوې. بیا یې د مېز پر سر زما لاس ونیو او وې ویل: "موږ له هغې سره مشوره وکړه، خو زموږ مخه یې ونیوله"[1] بیا یې دا جمله څو ځله تکرار کړه، امریکایي پوځي هم هک پک راته کتل.

۱- دا په عراقي ادب کې یو اواز دی. د هغې زړې ښځې په اړه خبره کوي چې مظلومه نومېده. کله چې عثمانیانو عراق نیولی و هغه زموږ په قبیله کې وه. کله چې پوځیانو د صدام حسین اجداد شړلي وو، ځینو قبیلو له وېرې ځای نه ورکاوه. نو د دلیم یوې قبیلې ته یې پناه ور وړې وه. یوه مشر له ترکي پوځیانو خپله یې هم ور نه ویلې وو چې د بوعلي جاسم له قبیلې (یعنې زموږ له قبیلې) پرته بل څوک ستاسې ملاتړ نه شي کولی. چې دغه قبیله په دلیم کې یوه پیاوړې او عزتمنه قبیله وه. کله چې هلته ورغلي وو، نو یوه ړومبنی کېږدی یې لیدلې وه او د کور څښتن وفات شوی و، چې هغه زما له ماماخېلو څخه و، یعنې زما د مور کاکاخېل وو. په کېږدی کې یوه سپین سرې ښځه اوسېده چې نوم یې "مظلومه" و. ډېر اولادونه یې درلودل. اولادونو یې ور ته وویل چې بیجاتو (چې د ولسمشر صدام حسین قبیله هم په کې ده) موږ ته پناه راوړې ده. او پوځیان له ټولو خواوو په کور را تاو دي، وایي چې را وبې باسئ چې وبې نیسو. که نه نو په زور در ننوځو او نیسو یې. مظلومې سر وټکاوه او ویې ویل: که مو دوی ور ته وسپارل زه به خپل تي پرېکړم. تاسې هغوی باید قانع کړئ چې بېرته ولاړ شي. نو اولادونه یې ور ووتل او پوځیانو ته یې وویل چې موږ مشوره ورسره وکړه، خو هغه یې نه مني. مظلومه را ولاړه شوه، د هغې کېږدی شا او خوا د لرګیو دیوالونه یې وسوځول چې د ولسمشر قبیله په کې وه. له خپل زاړه ټوپک څخه یې ډزونه وکړل. پوځیان د ښځې له ټینګاره ووېرېدل او په شا شول. چې له دې وروسته بیا د قبیلې سرېیو له اولادونو سره اوازونه پیل کړل او ویل یې چې "موږ مشوره ورسره وکړه خو هغه یې نه مني".

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا ولسمشر د اواز له کیسې وروسته راته وکتل او وې ویل: "خلیله، تاریخ تکرارېږي. الله د تا برکتي کړي، ستا هغه مور د برکتي کړي چې د تا غوندې زوی یې زېږولی او ستا قبیله او ټول د انبار اتلان د الله برکتي کړي". بیا مې خپله کیسه ورته وکړه چې ځنګه مو د دفاع کمېټه جوړه کړه، عربي وکیلانو ځنګه کمېټه جوړه کړه، ځنګه مو دواړه کمېټې په اردن کې سره یوځای کړې. او دا چې په عراقي کمېټه کې (۲۵۰) څارنوالان وو. همدا راز عربي کمېټې هم بیخې زیات عربي او بهرني ښه په قانون پوه وکیلان لرل. د کمېټو له یوځای کېدو وروسته استاذ زیاد خصاونه د کمېټې رئیس شو، خلیل دلیمي د رئیس مرستیال شو. همدارنګه د کمېټې ټول غړي په رضاکاره ډول کار کوي او د کمېټې نوم مو "له ولسمشر صدام حسین څخه د دفاع کمېټه" وټاکه. ولسمشر ځینې کتنې ورسره ولیکلې، لږ وروسته یې له پاڼو سر را پورته کړ، مننه یې راڅخه وکړه او وې ویل: "زما سلام د کمېټې ټولو غړو په ځانګړي ډول استاذ زیاد خصاونه، د هغه کورنۍ، تاریخي اصلي قبیلې او همدا راز دکتور هاني خصاونه ته ورسوه" ولسمشر وغوښتل چې کمېټه "له ولسمشر صدام حسین او ټولو عراقي او عربي زندانیانو څخه د دفاع د اسنادو کمېټه" ونوموو.

ولسمشر د عراقي ولس په اړه وپوښتلم چې ځنګه دی، ما هم د ډېرو کیسو په اړه خبرې ورته وکړې، ده راته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

"هو ما هم دا او له دې زیاته هیله لرله، ځکه امریکا چې عراق ته راغلې خپلې موخې ډېرې ښې ورته معلومې دي. د دې لپاره راغلې چې عراق وران کړي او فساد په کې خپور کړي. د عراق د زامنو ترمنځ فتنې را ولاړې کړي او د دوی پانګه چور کړي". بیا یې پسې وویل: "زه او د رهبرۍ ملګري مې پوهېدو چې امریکا خو هرومرو راتلونکې ده، د بوش او څوک چې شا او خوا دي ټولې ادعاوې د دښمنانو د راوستو لپاره دي. د ټولو نیتونه هم ډېر ښه څرګند دي چې دروغ وایي که رښتیا". ما ورته وویل چې ټولې ادعاوې یې دروغ ثابتې شوې چې دا به ستا د قانوني دریځ په ملاتړ کې مرسته وکړي. ده وویل:
"کله به چې موږ ورته ویل چې عراق پراخې ورانوونکې وسلې نه لري، موږ رښتیني وو، د همدې لپاره مو غوښتل چې ټولو ته څرګنده کړو چې موږ مرسته کوو، په ځانګړي ډول کله چې ځینو عربو راڅخه وغوښتل، خو بدبختانه چې امریکې پر نړیوالې ټولنې تجاوز وکړ. بې له کوم شرعي او قانوني سند څخه یې دښمنې پیل کړه. پر دې هر څه سربېره مو بیا همداسې غږ وانه ورېد چې له امریکې څخه د هغې د دروغو حساب وغواړي. لکه څرنګه چې موږ ویلي وو، هماغسې ښه روښانه شوه چې خبره په «نفتو» او «اسرائیلو» پورې تړاو لري. نو له تاسې هم غواړم چې پر هغو ټولو څرګندونو باور وکړئ چې فرانسه، جرمني او یا یې نور څرګندوي". ولسمشر ته مې وویل چې د ملګرو ملتونو منشي کوفي عنان څرګندونه کړې او پر ملګرو ملتونو د شوي تجاوز یادونه یې په کې کړې او نیواک یې په کې بې دلیله او ناقانونه معرفي کړی. ولسمشر وویل چې دا ورسره ومنئ او وې ویل:
"زه باوري یم چې د ملګرو ملتونو منشي هم د امریکایي دریځونو له لاسه په تنګ شوی دی، هغه په حقیقتونو او هدفونو پوهېږي او پر دې هم خبر دی چې امریکا غواړي چې دی یو مطیع وي نه فرمانروا". بیا مې ولسمشر ته وویل چې هسپانویانو هم خپل لومړی وزیر أثنار په ټاکنو کې ګوښه کړ، واک هم

ملت‌پالو ته په لاس ورغی او همدا راز له عراق څخه یې هسپانوي ځواکونه هم وایستل.
ولسمشر یو څه راحته وبرېښېد او وې ویل: "ډېره ښه. انشاالله د بوش ټول غلامان به د رافدینو له ځمکې وځي، بوش به یوازې پاتې کېږي. بیا به یې امریکایي ولس مجبوروي چې خپل ځواکونه له عراقه په شا کړي، دا به ډېر وخت ونه نیسي".
ولسمشر په ۱۹۷۴ کال کې هسپانیې ته د خپل سفر په اړه داسې وویل:
"کله چې زه د انقلاب د رهبرۍ شورا مرستیال وم، هسپانیې ته د تګ دعوت راکړل شو. زه په هاغه وخت کې ځوان وم، د انسان د روغتیا پر شرطونو سم نه پوهېدم. فکر مې کاوه چې څو د انسان د سر وېښته نه وي سپین شوي، نه ناروغه کېږي. له درېیو یو په بل پسې لوېدنو سره مخامخ شوم، یو ځل له اس څخه را ولوېدم، بیا په حمام کې ولوېدم او درېیم هغه وخت ولوېدم چې ټینیس لوبه مې کوله. له دې پېښو وروسته را وېښ شوم چې ډاکټر ته اړتیا لرم. ډاکټرانو راته وویل: ته باید ستوني ستغ پر ملا باندې پوره یوه میاشت پرېوځې. او ویل یې چې د هسپانیې لیدنه د وځنډوه، خو ما و نه منله او دوی هم ملابند را وتاړه. هسپانیې ته ولاړم، په غرناطه کې مو چکر وواهه. په هسپانیه کې مې ډېرو بلنو ته لبیک ووایه، خو کله چې هېواد ته راستون شوم، ډاکټرانو زما د عملیات پرېکړه وکړه. خو ځینو بیا ویل چې یوه نیمه میاشت د پر ملا ستوني ستغ پرېوځي او بیا به له هغه وروسته پرېکړه وکړي چې څه وکړي. لنډه دا چې ما ورته وویل: که ستوني ستغ پر ملا یوه نیمه میاشت پرېوځم حالت به مې ښه شي؟ دوی وویل: کېدای شي ښه شي، نو یوه نیمه میاشت ستوني ستغ پر ملا پرېوتم. کله چې وخت پوره شو، راته وې ویل چې ښه شوی یې، له هغه وروسته کیوبایي ډاکټر مساج راکړ".

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولس يووالي ته پاملرنه

ولسمشر د عراقي ولس او د هغوی د هېوادپاله يووالي احوال پوښتلو ته را وگرځېد او پوښتنه يې وکړه چې که نيواک د دوی د هېوادپالنې صف ور مات کړي او فتنې يې په کې خپرې کړې وي، نو بيا ولس څنگه دی. ما په ځواب کې ورته وويل چې امريکا خو خپلې هلې ځلې کوي، خو تر اوسه په خپلو هلو ځلو کې «ناکامه» ده. په دې موضوع کې مو ډېرې خبرې وکړې. ولسمشر ويل چې د امريکا ترڅنگ نور هم ډېر لوري دي چې د عراق ورانی او د يووالي پاشل غواړي. وې ويل:

"زه پوهېږم چې دا ځواکونه به «وژنې» او «چاودنې» وکړي، عراقي ولس ته به غولوونکي معلومات ورکړي څو د دوی ترمنځ اړيکې له منځه يوسي، يوه کورنی او مذهبي جگړه به رامنځته کړي. خو زه د عراق ولس پېژنم. مخکې مې هم وويل چې عراقی ولس له خپلو پرته بل څوک نه شي پېژندلی. زه باوري يم چې دا هڅې به ناکامېږي او دا هر څه به نيواک والو، د هغوی مرستندويانو او غلامانو ته ور گرځي. نو ښاغليه زه څو وصيتونه درته کوم، ته يې اتل عراقي ولس ته ور سوه:

- هر مخور بايد د هېواد امانت، لوړ معنويات او ربښتيني پاملرنه ولري.
- پر شکمنو لازمه ده چې د الله او هېواد پر وړاندې خپله ژمنه را ياده کړي.
- په عراق کې د ديني علماوو څخه غوښتنه کېږي چې يو له بل سره په اړيکه کې شي، نومونو ته د نه گوري، امانت د وساتي او صفونه د يو کړي.
- غوښتنه کېږي چې يوازې د ثبات، جرئت، زړورتوب او ټينگښت په اساس جوړه رهبري د ومنل شي.
- له عراقيانو غوښتنه کېږي چې خپل صفونه سره يو کړي او هغه دښمن ته فرصت ور نه کړي چې په هر ډول او له هرې لارې چې وي د دوی صفونه سره بېل کړي.
- له ولسي، حکومتي او نړيوالو سازمانونو سره د اړيکې غوښتنه کېږي".

"بې زړه کېږئ مه او انديښنه مه کوئ، همدا تاسې بريالي ياست، د الله رسی ټينگه ونيسئ او بېلتون مه غوره کوئ."

ايران؛ تاريخي دښمن

کله چې مې د ايران په درېځ خبر کړ چې زرگونه ايرانيان يې عراق ته راوستي او په دروغو يې تذکرې او نور اسناد ورته جوړ کړي او د ټاکنو کارتونه يې ورکړي څو دا ثابته کړي چې دوی عراقيان دي، ده وويل:

"دا فارسيان خپلو اجدادو ته تللي دي، همدا يې کار دی. زه وېرېږم چې ايران به غدر وکړي او د عراق په چارو کې به پراخه لاسوهنه وکړي. د همدې فتنې شاته ايران ولاړ دی، ځکه غواړي چې سوېلي عراق د فارس له دولت سره وتړي. بلکې پر ټول عراق ولکه غواړي. د دوی دا موخه موږ ډېر وخته لا درک کړې وه، د سيمې دولتونه مو ترې خبر کړي هم وو. فارسيان غواړي چې يو لوی فاشېست دولت رامنځته کړي او خپله متعصبه پراختيا غوښتونکې فارس امپراطوري را ژوندۍ کړي. عراق او نورو خليجي هېوادونو ته يې سترگې اړولې دي، پر همدې يې اتفاق سره کړی دی. ځکه هم ستا خبرې لرې نه گڼم. په ځانگړي ډول همدا اوس د عراق د ازادۍ پر ضد لاسوهنې کوي، د دوی لاسپوڅي چې د بدر ځواکونه نومېږي، قصداً د عراقي ولس پر ضد ناوړه جرمونه کوي، هغه هېوادپاله عراقي مخور وژني چې پر خپل عربيت ټينگار کوي او د نيواک او استعمار لاره او منطق نه مني.

"د عراق-ایران جګړې څخه وړاندې هم په عراق کې د ایران لاسوهنې داسې حد ته ورسېدې چې نور یې پر وړاندې چوپ پاتې کېدل ناشوني وو. پراختیا غوښتنه یې له لویو موخو څخه وه. د شاه په وخت کې یې په شمالي سیمه کې له یاغیانو سره مالي مرسته کوله. دا لاسوهنې او مرستې داسې حد ته ورسېدې چې یاغي ډلو ته یې د ایران په ځمکو کې له ټولو سمبالونو، وسلو او زېرمو سره اوسېدو ته اجازه ورکړه. موږ د الجزایر تړون لاسلیک کړ او د عراق د ولس د یووالي لپاره مو دردناک تنازلات وکړل چې دا ټولو ته معلومه ده. د دغه تړون تر ټولو یوه څرګنده ماده دا وه چې دواړه هېوادونه به یو د بل په چارو کې لاسوهنه نه کوي.

"کله چې خمیني عراق ته پناه راوړه، د عراقیانو په منځ کې عزتمن اوسېده، خو پر دې سربېره هم چې ده د عراق په چارو کې لاسوهنه کوله، موږ سترګې پرې پټولې. خو کله چې یې انقلاب وکړ او د عراق خاوره یې د خپلو موخو د پوره کولو لپاره کاروله، موږ ترې وغوښتل چې یا د عراق پرېږدي یا د د هغه هېواد قدر وکړي چې دی په کې اوسي، خو بیا یې هم شرم ونه کړ او د عراق پر ضد یې څرګندونې وکړې، ان عراق یې د فارس د ځمکې یوه برخه وبلله. دا هغه وخت و چې دی لا لوېدیځو استخباراتو واک ته نه و رسولی. خلیجي عربي هېوادونه به یې تهدیدول او په خپلو څرګندونو کې به یې د ایران ولایتونه ګڼل.

"لکه څرنګه چې ټولو ته معلومه ده چې له بېلابېلو لارو مو ډېرې هڅې وکړې څو له دوی سره «مخ» نه شو، خو کله چې خمیني تهران ته ورسېد، څواکونو یې عراقي پولو ته نږدې تمرکز کاوه. ده به هم ښکاره خبرې کولې چې له عراقه به انقلاب کوي. په ۱۹۸۰ز کال کې به یې په سیف سعد، زرباطیه، مندلي او بدر کې زموږ سرحدي کلي او نور ښارونه په توپونو ویشتل. په لسګونه ځله مو د خبرو اترو له لارې ترې وغوښتل چې دا بریدونه ودروي، خو دوی چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل دښمن ټېټ ګاڼه، په ۱۹۸۰.۹.۴ نېټه یې په ولسي انقلاب اتفاق وکړ، خو ناکام شو او شیعه عراقیانو تر سني عراقیانو وړاندې جګړه ورسره وکړه. په نړۍ کې د مسلمانانو ډېرو مخورو علماوو هلې ځلې وکړې چې دا جنګ ودروي چې یو هم سید أحمد سیکوتوري و، خو خمیني پر موږ د برید ټینګار کاوه. نو موږ هم ښه په «زړورتیا» ورسره «وجنګېدو»، زموږ له پرله‌پسې بریاوو وروسته خمیني «ماته» وخوړه. الفاو لومړنی عربي ښار و چې په زور یې نیولی و او په زور مو ترې ازاد کړ. بریا مو اعلان کړه، خمیني هم د زهرو غوړپ وکړ او په شریفه قادسیه کې یې په اوربند پرېکړه وکړه. په ۱۹۸۸ نېټه د بریا د اعلان ورځ وه.

"کله چې په ۱۹۸۰ز کال کې د وروڼو په څېر له ایرانه په را الوتي ژېړ باد پر وړاندې ودرېدو، زموږ د ځینو عربي وروڼو دریځ زموږ سینې یخې کړې. عربي دولتونو ایراني خطر احساس کړ، نو داسې دریځ یې ونیو چې د هېرولو نه دی. له موږ سره د جنګ په سختو حالاتو کې ودرېدل.

"کله چې خمیني مړ شو، ما ته د ملاتړ یو کس راغی او خبر یې کړم، دی هم ارام برېښېده، خو ما وویل، انالله و اناالیه راجعون او الله د پرې ورحمېږي، موږ له هېچا سره هم کینه نه کوو.

"له نیواکه وروسته مې هم ورته پام و چې دوی څنګه یو ورانوونکی رول ولوباوه، امریکایانو څنګه اجازه ورکوله چې له ټولو تیاریانو او وسلو سره د ایران له ځمکو را وخوځېږي، ان دوی یې مرسته هم وکړه. ان کله چې یې د فردوس په سیمه کې یادګاري مجسمه را ړنګه کړه، زه له هماغه ځایه لرې نه وم، خو زه د داسې بې ځایه کارونو په کیسه کې نه وم، ځکه زما پام د عراق وضعې ته و. او دا ډرامه (د مجسمې را ړنګول) ځینو داسې اشرارو جوړه کړه چې عراقي وینه یې په بدن کې نه وه، دوی د دغې ډرامې لپاره له وړاندې او د یرغلګرو له لوري چمتو شوي وو. په دوی کې که کوم عراقی هم و، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلې هوا او هوس پسې کړې و او مخکينۍ مجرم و، څکه هېڅ شريف عراقي هغه څه نه مني چې وشول".

ولسمشر همداسې پسې وويل: "ډېر علماء يې ووژل او له يرغلگرو سره يې په ناځايي عملياتو کې مرسته وکړه. دا ټول د هغه چا له امله وشول چې د ديني شخصيت او مفتي په ځای ناست دی، خو دين ترې بېزاره دی. نه د عراق او ولس او نه يې امت ته د نسبت کېدو هومره په کيسه کې دی لکه د ايران په کيسه کې چې دی. څکه دی غواړي چې په عراق، خليج او سيمه کې داسې لوبې وکړي چې زړه يې وي".

له ايران سره د جگړې په اړه ولسمشر وايي:"کومو کسانو چې په اتيايمو کلونو کې له فارسيانو سره دفاعي جگړه خطا گڼله، اوس بايد يو ځل بيا «فکر» وکړي څو پوه شي چې فارسي ايران يوه شېبه هم له خپلو فاشيستي موخو نه دی تېر شوی چې دا د عراق، عربو او مسلمانانو پر ضد د ناوړه لوبې يوه برخه ده. «ايران» «عراق» ته د «امريکې» راتگ «اسانه» کړ او امريکې بيا په عراق کې د ايران «لاسوهنې» ته".

ولسمشر پسې زياته کړه:

"موږ ايران ته خپل ښه نيت ثابت کړ، له جنگه وروسته د الجزاير تړون ته را وگرځېدو. بيا مو پر دوی هم ښه باور وکړ چې د ښه باور د ثابتولو وعده يې راسره وکړه، خو دوی په حقيقت کې د امريکې له نيتونو سره په يوه خندق کې ووو. موږ دوی ته جنگي الوتکې ورکړې چې له امريکې سره يې د جگړې په دويم مخ کې وکاروي. زموږ او د ايران د رهبرۍ د يووالي په اساس يې موږ ته د خندق په يووالي ښه راغلاست وويل، خو دوی د خپل عادت له مخې له موږ سره خيانت وکړ او تړونونه يې تر پښو لاندې کړل. د فارسيانو عادت همداسې دی. زه همدا اوس پر «سوريه» هم ډېر وېرېږم چې له اسرائيلو سره به يې په جنگ واچوي او بيا به يې يوازې پرېږدي. «سوريه» يې همداسې

«موخه» ده لکه اوس چې «عراق» دی او همدا راز ټول امت يې موخه دی. دا صليبي جگړه ده، عربيت او اسلام دواړه يې يو ډول موخې دي. په دوی کې پټه کينه پر عراق، د عراق پر ولس او فرهنگ په بريد کې ښکاره شوه. داسې ښکاره شوه لکه يو څوک چې د غچ اخيستلو لپاره ورانی کوي... په عراق کې د قانوني هېوادپاله نظام پر ضد سره را ټول شول او کله چې په نورو ټولو لارو کې پاتې راغلل، نو د مستقيم بريد له لارې يې واک ونيو. که دوی په خپلو ادعاوو کې رښتيني وي، نو بيا ولې تر اوسه لا په عراق کې پاتې دي. خو که وروسته له هغه ووځي هم چې خپل لاسپوځي پر ولس واکمنان کړي، نو يوازې انځور به بدلون کړی وي. د دوی موخې صدام حسين او ټول نظام ته تر ضرر رسولو ډېرې لوړې دي".

د عراقي لښکر وسله‌وال کول

له ولسمشر څخه مې وپوښتل چې داسې گنگوسې شته چې د ايران- عراق جگړې په جريان کې ځينو لوېديځ والو عراق ته وسله ورکوله. ځواب يې راکړ:

"مخکې به د درېيمې نړۍ هېوادونو چې عراق هم په کې و، تقريبا له يوه ځايه خپل ځواکونه په وسلو سمبالول چې هغه شوروي اتحاد او ځينې ختيځ دولتونه وو، خو کله چې له صهيونيانو سره په اخته کېدو کې په پرله‌پسې ډول عربو ماتې وخوړه، نو موږ پرېکړه وکړه چې ځواکونه له بېلابېلو مصادرو څخه په وسلو سمبال کړو او دا لکه د نورو په څېر زموږ مشروع حق دی. په ځانگړې ډول عراق بيا له يوه ناوړه گاونډي سره اوږده پوله هم لري، داسې گاونډی چې فاشيستي هيلې لري، هلې ځلې کوي چې کرکجن ولسي انقلابونه وکړي. له دويمې قادسيې (عراق-ايران جگړې) څخه مخکې موږ له فرانسې سره تړونونه لرل. د بېلگې په توگه، زموږ د هوايي ځواکونو د ځواکمنولو لپاره د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شرمېږم. سملاسي په موټر کې سپور شوم او راووتم، دوه ملګري هم راسره وو. د هيت ښار د قضا سيمې پر لوري ولاړم او د قضا له قائم مقام سره مخامخ شوم. خپل ګاډی مې د هغه له ګاډي سره بدل کړ، بيا مې خدای پاماني ترې واخيسته. استاذ خليله، ستا قبيلې ته نږدې د رمادي ښار شاوخوا به ګرځېدم. په حقيقت کې ما پرېکړه وکړه چې قبيلې ته زما له امله زيان ونه رسېږي، بيا نورو ځايونو ته ولاړم".

ولسمشر د يوې مودې لپاره چوپ شو... ما غوښتل چې د امريکايانو په اړه به په ټاکل شوي وخت کې ډېر څه واورم، نو پوښتنه مې ترې وکړه:

ښاغليه څه فکر کوې ايا له بغداد څخه د دفاع په پلان کې کمزوري نه وه.

ولسمشر ځواب راکړ:

"هو بلکل ځينې مهمې کمزورۍ په کې وې، دښمن ګټه ترې پورته کړه او جګړه يې تېزه پای ته ورسوله. خو پر دې ټولو سربېره، زه وايم چې اتلو وسله‌والو ځواکونو، هغه که مشران، اميران، جنګيالي او که اتل فدايان او عرب رضاکاران وو، ټول په پوره مېړانه وجنګېدل، د دوی تر شا اتل عراقي ولس او رهبري وه... خو بس دا د الله اراده وه، د هغه امر خو نه شي بدلېدای"...

څلورم څپرکی

د پرېکړه کوونکې (جګړې) دويم مخ

مقاومت

څوک چې د امپرياليزم او استعمار په مقابله کې يو ځل هم د سولې شاهد و،
نو څوک يې نه شي ترې اخيستی.
او که کوم څوک دغه کار وکړي،
نو امپرياليزم او استعمار به يې په خپله قبر وکني.

راؤول کاسترو

له صدام حسين سره خبرې له تاريخ سره او د تاريخ لپاره خبرې دي. کله چې د عراق او امت د جګړې د دويم مخ خبرو ته ورسېد، مخ يې وځلېده، د هغه زړور مقاومت مخ ته چې ټوله نړۍ يې تېز تګ او ځواک ته حيرانه وه.

ولسمشر راته وويل:

"خليله، د جګړې دويم مخ (له يرغلګرو سره مقاومت) په ۲۰۰۳.۴.۱۱ نېټه پيل شو، يعني له نيواک څخه يوازې دوې ورځې وروسته. په همدې ورځ مې له نظامي مشرانو سره وليدل او ورته مې وويل چې که څوک څه وايي اورم يې، نو هر يوه ځانته ځواب راکړ، ځوابونه يې سره بېل وو، ان اخرني کس راته وويل: مشره له ما سره دوه پوځونه پاتې دي... ما ورته وويل: ولاړ شئ، پر الله توکل وکړئ او د جګړې دويم مخ مو پيل کړئ.

"ځکه نن چې څه پېښېږي هغه يو تصادف نه دی، نه هم بې پلانه کار دی، بلکې دا هغه عمليات دي چې له بريده وړاندې مو پلان ورته نيولی و. له لازمو احتياطونو څخه مو کار اخيستی و، له دښمن سره د اوږدې جګړې او د ډلګې ډلګۍ جنګېدو لپاره مو مناسبې وسلې او نور توکي زېرمه کړي وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"په ۲۰۰۳،۴،۹ نېټه مې د انقلاب له ښار څخه لیدنه وکړه او د ښار هغه وګړي چې په لویه پیمانه راته راغونډ شوي وو، الله په اماني مې ترې واخیسته او پرې مې ښودل. له دې لیدنې څخه عکاسي ونه شوه، ځکه موږ او انځور ایستونکي لاره سره بېله کړې وه، هغه د سختو هوايي بریدونو له امله را ونه رسېد. بیا أعظمیې ته ولاړم، له امریکایي ټانګونو سره نږدې مې د أعظمیې له ډېرو وګړو سره لیدل چې یوه امریکایي ټانګ فیرونه وکړل، زه په چپه پښه لږ ټپي هم شوم، خو ټپ ژور نه و.

"په ۲۰۰۳،۴،۱۱ نېټه مې له مشرانو سره له لیدو وروسته پرېکړه وکړه چې له بغداده ووځم، د ملاتړ لپاره ځانګړي کسان راسره وو، خو ما ترې وغوښتل چې خپلو کورونو او کورنیو ته ولاړ شي. یو څو کسان راسره پاتې شول او نور ولاړل، د دجلې د سیند لاره مو په وړه کښتۍ کې ووهله او له بغداده ووتو. کله چې مو د پټېدو پرېکړه وکړه، لکه په ۱۹۵۹ز کال کې چې جګړه تونده وه، لوڅې پښې به ګرځېدو، څه چې به مو ښکار کړل او یا به مو په فصلونو کې وموندل، هغه به مو خوړل، نو له داسې حالت سره عادت شوم. پر دې سربېره مو شپې هم رڼولې، ستړیا وه او پلانونه مو برابرول.

"وروسته مې له ځینو ملګرو سره د مقاومت لښکرې ځارلې چې په هغه وخت کې لا زموږ ملګري نه وو بندیان شوي. موږ له لښکریانو سره په اړیکه کې وو، خو کله چې زموږ په ګرانو سوبلي ولایتونو کې د دښمن په ځانګړي ډول د ایران مخابرات او استخباراتي آلې خپرې شوې، نو دا مو غوره وګڼله چې هغو ولایتونو ته ور نه شو.

د بغداد لیدنې مې ورپسې پیل شوې، د مقاومت له اتلو کسانو سره په مستقیم او غیر مستقیم ډول په اړیکه کې وم. بیا د دیالی او نینوی ولایتونو، د موصل اطرافو، د تأمیم او حویجې ولایتونو، د صلاح الدین ولایت ټولو سیمو او د انبار ډېرو سیمو ته ولاړم. په یوه ځای کې مې هم له دریو ساعتونو زیات

وخت نه تېراوه. لاملونه یې ډېر وو، یو خو ما نه غوښتل چې د سیمې په خلکو بوج شم، په ځانګړي ډول د دښمن تر څار لاندې وم او بل ما نه غوښتل چې د خپل ولس د زیان لامل شم.

"موږ له مقاومت سره په اړیکه کې وو، په مستقیم او غیر مستقیم شکل مې تر څار لاندې و او رهبري کاوه مې، د دوی د مورال د لوړاوي لپاره مو له ځینو لښکریانو سره لیده کاته کول. کله به مو د لیکنیزو پیغامونو او کله به مو د غږیزو پیغامونو له لارې لارښوونه ورته کوله. د امنیتي ملحوظاتو له مخې مې عربي جامې یا د شپنو جامې اغوستې. همدا راز په بېلابېلو ګاډو کې به مو تګ راتګ کاوه، لکه په غټو او متوسطو بار وړونکو ګاډو کې، په ټکسي او دربس ګاډو کې.

"یو ورځ موږ په ټکسي کې سپاره وو، کلاشینکوفونه، تومانچې او لاسي بمونه هم راسره وو. ناخبره د نیواک د ځواکونو سیمې ته ننوتو، موږ خبر نه وو دوی دغه سیمه نیولې وه، نو موږ هم ناڅاپه پرې ور برابر شوو، موټر چلوونکي چې زما له ملاتړو کسانو څخه و، غوښتل یې چې د ګاډي لوری ور بدل کړي او بېرته په شا راوګرځي، ما ورته وویل چې څه پر الله توکل وکړه او پرې ور روان شه. کله چې ور ورسېدو، امریکایي ځواکونو ودرولو، خو موږ ته یې سم په ځیر ونه کتل او راڅخه ویې غوښتل چې تګ ته ادامه ورکړو. وسلې مو تر پښو لاندې پټې کړې وې...

"له داسې ډېرو پېښو سره مخامخ شوو. ما به ډېری وخت په یادو سیمو کې د عراقیانو دروازې ورټکولې او له اجازې وروسته به ورننوتم. ملګرو ته به مې ویل چې که مې د کوم عراقي دروازه وټکوله او خلاصه یې نه کړه، نو دا په دې مانا ده چې هرومرو به په موږ کې کومه تشه وي.

"د پټېدو په موده کې به مې چې له خلکو سره لیده کاته کول، نو هڅه به مې کوله چې پرې بوج نه شم، یا یې د خطر په خوله کې ور نه کړم. نو د امنیتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملحوظاتو له کبله به بېل گرځېدم. که به کورونو ته ورتلم هم، نو ناوخته به ورتلم او د کور د ښځېنتن له بیدارېدو وړاندې به سهار وختي ترې راوتم. "د مقاومت د اوږدوالي هڅه مې کوله، له ځینو لښکریانو سره د کتو په وخت کې به مې پیسې ورکولې څو مقاومت همداسې روان وي. له همدې امله کله چې امریکایانو ونیولم، نو لومړی پوښتنه یې د مقاومت او "أبو أحمد" (عزت الدوري) په اړه وه. ما په ځواب کې ورته وویل: کله چې پر ولسونو تېری وشي، کرامت او ارزښتونه یې تر پښو لاندې شي او پانګې یې لوټ شي، نو باید چې مقاومت وکړي او له مقاومت پرته بله لاره هم نه لري. بیا مې ورته وویل: که عزت الدوري داسې ځای وی چې تاسې ته در معلومېدی، نو هغه به مې در څخه پټ کړی وی، [دا خو بیخي لرې ده چې اوس به یې در ښیم].
"د مقاومت په اړه یې زه ډېر په ټینګه پوښتلم، خو ما ورته وویل چې باید ټول عراقي ولس زنداني کړي، ځکه هر شریف عراقي د دوی له تصوره د لوی مقاومت په لیکو کې دی چې ټول ازاد عربان، کلک مسلمانان، هېوادپالان او عام هېوادوال په کې شامل دي، هغه که ښځې دي که سړي دي، که واړه دي او که لوی دي. ورته مې وویل، لکه د بغداد له نیولو مخکې مې چې درته وویل، تاسې باید خپل تابوتونه برابر کړئ او هغه ورځ نږدې ده چې تاسې به د بغداد پر دېوالونو را وځړول شئ[1]. دا یوازې زما خبره نه وه، بلکې پر بغداد

۱- لیکوال، سیاستپوه او اکاډمیک استاذ صلاح المختار په ۲۰۰۸.۳.۲۵ نېټه له الجزیرې تلویزیون سره په لیدنه کې وایي چې شهید ولسمشر هغه خبره رښتیا کړې وه چې ویلي یې وو چې نیواکوال به ډېر ژر د بغداد پر دېوالونو را ځوړند کړی شي. دا دی نن عراقیان د نیواک ځواکونو ته د بغداد له دیوالونو سره مانه ورکوي. یعنې په فلوجه، لطیفیه، مدائن، سامراء، ضلوعیه، بلد، یوسفیه، محمودیه، صقلاویه او د عراق په نورو ښارونو کې.
لیکوال او سیاسي شنونکی دکتور فیصل الفهد د "صدام حسین او صحاف رښتیا ویلي دي... دا دی د بوش او مرستندویانو دروغ یې ښکاره شول" (د ۲۰۰۵ کال د مې په ۱۲ نېټه، بصره شبکه) تر عنوان لاندې په یوه مقاله کې وایي "دغه ټول او نور ښارونه نیواکوالو او د هغوی لاسپوڅو ته د ځپګان او مړینې مصدرونه جوړ شول"... او زیاتوي: "امریکایان به د ویتنام په زیانونو شکر وباسي. ځکه هغه نسبت هغو زیانونو ته لږ وو چې د عراقیانو په لاس ور ته ورسېدل او ور ته رسېږي. دې ته د ویتنامي مقاومت ځینو مشرانو هم اشاره کړې

راتاو ښارونو په خپل زوروړ مقاومت دښمن حیران کړی و. ما ته د خپل ولس خته او ټینګښت معلوم وو. ورته ویل مې چې دا دی تاسې اوس زندی کېږئ، وژل کېږئ، د جګړې له ډګره تښتئ او داسې زیانونه درته رسېږي چې تاسو یې هېڅکله فکر هم نه و کړی... دوی چې له ما څېړنې کولې، نو داسې مې احساس کړه چې دوی ځان د سرېښو په ډنډ کې نښتي ګڼي او اوس د داسې حللارې په لټه کې دي چې د خپل مخ اوبه وساتي".
د ولسمشر نظرونه لږ سره ګډوډ شول. زه دغه لوی سړي ته فکر وړی وم چې تقدیر د یوه لوی دولت له ریاست څخه د مقاومت په رهبر اړولی و. او په همدې حالت کې د خپل هېواد عراق په خاوره کې پاتې شوی و.
بیا بېرته خبرو ته راوګرځېد:
"امریکایانو ته مې وویل چې امریکایي ولس زموږ دښمن نه دی، زموږ دښمن ستاسې هغه حکومت دی چې تاسې یې د عراق په نیولو کې د سرېښو ډنډ ته ورغورځولي یاست، نو ځکه به تاسې ته په لوړه بیه تمام شي".
د اتلې فلوجې په اړه ولسمشر وویل چې داسې هیله کېده چې دښمن به نوی برید پرې وکړي. "کله به چې صالون ته د را وتلو په حال کې ما د الوتکو غږونه اورېدل، داسې فکر مې کاوه چې دا به هرومرو د فلوجې او د هغې د اتلو اوسېدونکو پر ضد ور روانې وي. ځکه هغوی هېڅکله سر نه ټیټوي. هلته د مقاومت پر حجم او له دښمن سره په مقابله کې د هغې د سړیو ځواک ما ته معلوم دی. هلته د مقاومت ډېری غړي افسران، د عراقي لښکر عسکر، د ګوند غړي، هېوادپالان او د جیش القدس کسان دي چې لوړ تمرین یې لیدلی

ده، څو ورځې وړاندې چې یې له کرکجن امریکایي نیواک څخه د خپل ولس د ازادۍ ورځ لمانځله. د عراقي اتلوال مقاومت د لاسته راوړنو په اړه یې ډېرې خبرې وکړې. خوښې یې پرې ښکاره کړه او تاکید یې وکړ چې د عراقي مقاومت ځواک او بریالیتوب د عراقي ولس د پراخ ملاتړ له امله دی. ویتنامي مشر هیله وښوده چې هغه ورځ نږدې ده چې عراقي مقاومت په کې بریالی شي. امریکا له عراقه را وشړل شي او په کې زیانمنه شي"...

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی او پراخه جګړه‌ییزه پوهه لري. اوس مې احساس وکړ چې دا ګڼې جنګې الوتکې د فلوجې په لوري ور روانې دي. له الله څخه مې غوښتل او دعا مې کوله چې د فلوجې له خلکو سره مرسته وکړي او بشري زیانونه لږ شي.

"امریکایانو ته مې وویل چې په بغداد کې اووه میلیونه انسانان اوسېږي، په دې کې دوه میلیونه وګړو وسله اخیستې. زه پر همدې باور وم او لا تر اوسه یم چې بې وسلې او بې ځواکه امت یو سرټیټی امت دی. نظامي مشرانو او ملګرو ته به مې ویل: له امریکایانو سره جګړې ته په ټوپکونو ځانونه سمبال کړئ. کله چې زموږ لښکرې پر مقاومت بدلې شوې، نو له امریکایي ځواکونو څخه زموږ لښکرې ډېرې ځواکمنې شوې. همدا راز له نیولو وړاندې چې له ملګرو سره وم، ورته ویلي مې وو "موږ د مرګ څکونکي یو".

"په ۲۰۰۳ز کال کې له نیولو لږ وړاندې د دجلې له سینده پورې وتم چې دا پورې وتل راته ډېر اړین وو. نو کله چې اوبو ته ورسېدو، هلته یوه وړه کښتۍ وه. کوربه راته وویل چې ستا او د کلاشینکوفونو پورې وتلو ته دا وړه کښتۍ بسنه کوي، خو ما ورته وویل: ته له کلاشینکوفونو سره په کښتۍ کې ولاړ شه او زه به په لامبو له سینده پورې وځم... د سړي ځواک د هغه په غړو کې نه دی، که داسې وای نو د وحشي ژوو ځواک به په داړونکو غاښونو او غړو کې و، بلکې د سړي ځواک د هغه په زړه او ایمان کې دی چې همدا دواړه سړي ته داسې عزم او زړورتیا وربښي چې غړي یې نه شي ورکولی. هو خلیله ...هر لښکر که غواړي چې خپله ځمکه له دښمنه وساتي، نو باید پیاده (په پښو) وګرځي. کله چې د بلې وسلې دوره پای ته ورسېږي، د لښکر جوړښت هم تیتېږي او پای ته رسېږي او بیا د مقاومت کوونکي دوره پیلېږي.

"ما به تل په رهبری او مقاومت کې له خپلو ملګرو او ورونو سره پر اړیکو ټینګار کاوه. د دوی لیدل، خبرې اورېدل او د دوی د هغو نظرونو له نږدې اورېدلو ته به مې زړه کېده چې موږ ته به ګټور وو.

"یوه ورځ مې له "أبو أحمد" سره په یوه دره کې ولیدل. لکه څرنګه چې یې ژمنه کړې وه هماغسې لوړ مورال یې درلود. دا چې په هوار ځای به کښېناست، نو زموږ د کښېناستلو لپاره یې پوستین (چپن) را وایستله او پر ځمکه یې اواره کړه. له هغه وروسته مې بیا ونه لید، خو د درېیم لوري په واسطه به سره په اړیکه کې وو.

پنځم څپرکی

د ۱۹۹۱د برید پېښې

ای مبارزه...
کله چې د ارزښتمند لومړیتوبونه تر سترګو شول،
نو خپله مېرانه د ښکاره کړه.

(صدام حسین)

وروسته له دې چې زمونږ پر عربي امت باندې څو ځورونکې پېښې راغلې، اوس خلک بیخې له دې خبرې سره عادت شوي دي، او وایي چې: اسرائیل وپوښتئ یا امریکا وپوښتئ. خو ما ته چې کومه پوښتنه پیدا وه او خوب ته یې نه پرېښودم، هغه دا وه چې: ایا د عراق په سیاسي رهبرۍ کې کومه ستونزه وه چې د امریکا له متحده ایالاتو سره یې اړیکه نه شوای جوړولای؟

کله مې چې دا پوښتنه له ولسمشر (صدام حسین) څخه وکړه، په ځواب کې یې راته وویل: "مونږ د امریکا له متحده ایالاتو سره د تېرې پېړۍ په اتیایمو کلونو کې ګډودې اړیکې درلودې، چې دغو اړیکو په هماغه وخت کې د عراق د سیاسي وضعې په ګډوډۍ اغېزه وکړه. خو زما په باور په (۱۹۸۴م) کې دا اړیکې بیا ورغېدې".

له ایران سره د جګړې په جریان کې مو له متحده ایالاتو سره د بهرنیو چارو د وزارت په سطحه چلند کاوه. د عراقي او امریکایي ولسونو د مصلحت له کبله د لا ښه تفاهم امیدوار وو. بناءً، هغه څه چې زما په یاد دي هغه دادي چې: د ولسمشر رونالډ ریګن په وخت کې مو له متحده ایالاتو سره د غنمو په باره کې زر امر صادر کړ. برسېره پر دې، د خبرو اترو عراقي هیئت ته وویل شول چې ورکوي، که مو وضعیت اجازه ورکړه بیا کولای شئ چې پیسې ورکړئ. پیسې مه ورکوئ، بلکې د امریکا حکومت به یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

"دا خو بعضې هغه مسائل دي چې د ډېرو پېښو او کلونو په تېرېدو سره یې بیا هم مونږ له یاده نشو ایستلای.

"په یاد مې دي، د ولسمشر ریګن په وخت کې د عراق د دفاع وزارت هلیکوپټر الوتکو ته اړتیا درلوده، دا هغه وخت و چې له ایران سره د جنګ له کبله پر موږ پرېکړون لازم شوی وو، نو موږ اویا که اتیا غیر مسلح الوتکې تر لاسه کړې، خو جبهو ته د زېرمو په لېږد کې ګټورې وې.

"د عراق-ایران جګړه کې، یوه امریکایي بېړۍ ولګېده، اوه دېرش امریکایي سمندري په کې ووژل شول. ریګن کولای شوای چې خپلو ځواکونو ته امر وکړي چې بغداد په نښه کړي، لکه کلېنټن چې دغه کار وکړ، خو هغه دغه کار ونه کړ. لکه څرنګه چې ټول خبر دي، په عربي خلیج کې له سیمه بیزو اوبو وتلې یوه محرمه سیمه وه، چې له هغه لوري که هر څه (موخه) را تلل، نو هغه زمونږ د پیلوټانو برخه وو، څکه هغه موخه به یې دښمن ګاڼه او په نښه کاوه به یې. هلته الیکټروني ځارنه کېده. او هلته داسې پېښ شول چې زمونږ پیلوټانو یو څه (موخه) ولیدل، توغندي یې پرې ور وتوغول او په اوبو کې یې ډوب کړل. بیا مونږ له خپل لوري خبرتیا ورکړه چې د دوی کړنه ناسمه وه، څکه دوی (امریکایان)، د دې لپاره راغلي وو چې په عراق یا په ایران خپله نقشه راکش کړي. نو مونږ ښه وغوښته او امریکا هم ومنله، او دا چې امریکا ممانعت ونه کړ، نو متضرر شویو کورنیو ته مو بدله ورکړه، دا ښه هېره شوه. خو د ایران د قضیې په اړه ( ) په ۱۹۸٦ م کال کې دا اړیکې سخت حالت ته ورسېدې. امریکایي اداري ښه وغوښته، مونږ هم ومنله، نو که څه هم ما ولسمشر ریګن نه و لیدلی، خو اړیکې مو له امریکا سره ښې وې.

"د معلوماتو له پلوه، مونږ له امریکایانو څخه کوم معلومات نه دي لیدلي، خو زمونږ عربو ورونو به دا کار کاوه، مونږ هم باوري وو چې دا په غیر مستقیم ډول د امریکا کار دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"دلته یوه ذهني پوښتنه را پورته کېږي، هغه دا چې د رېګن له تلو او د بوش له راتلو وروسته داسې څه پېښ شول، چې نقشه بدله شي؟

"له ۱۹۹۰ م کال وروسته مو د دواړو هېوادونو د ګډو ګټو په خاطر او د سیمې د امنیت لپاره له امریکایانو سره د تفاهم لپاره د لارې پرانیستلو هلې ځلې وکړې. خو امریکا ټولې دروازې وتړلې. مونږ ورته وویل چې نفت داسې څه نه دي چې ویې څښو یا یې تر ځمکې لاندې بیا را وګرځوو، دا د عراق قانوني پانګه ده او مونږ په دې کې لکه د عربي امت د ملکیت په څېر د ملي او ملتي ګټو په اساس د تصرف حق لرو. دا معقوله نه ده چې عراقیان د ګټه ترې پورته کړي او د اردن یا مصر یا موریتانیا ولس د ترې محروم وي.

"ځینو عربي لورو هم هلې ځلې وکړې چې زمونږ او د امریکا تر مینځ نوې لاره پرانیزي، ډېرې هلې ځلې یې وکړې په ځانګړي ډول ملک حسین، څو ځله یې له مونږ سره اړیکه ونیوله، پوښتنه به یې کوله چې که مونږ امریکایانو ته کوم پیغام لرو. زمونږ او امریکا تر مینځ یې د فضاء د نرمولو هڅه کوله. مونږ یې هلې ځلې وستایلې، خو داسې اړیکې مو غوښتې چې دواړو لورو ته بشپړ درناوی په کې وي. دا چې امریکا له ولسونو څخه غلامي غوښته، دا تګلاره مونږ ناقصه ګڼله. خو د ملک حسین هلې ځلې ځکه ناکامې شوې چې امریکا په سیمه کې د خپلو استعماري پلانونو د پلې کولو هڅې کولې.

"زما زوی خلیله تا ته وایم، چې امریکایي ولس یو شی دی او حکومت یې بل شی. ځینې حکومتونه د صهیونیانو له لوري رهبري کېږي... نو ځکه تاسې باید رسنۍ وکاروئ او په ځانګړي ډول امریکایي رسنۍ، څو دغه حقیقتونه امریکایي ولسونو ته څرګند شي.

د پریماکوف لومړۍ لیدنه

"په ۱۹۹۱ م کال کې پریماکوف راته راغی، چې له کویټ څخه د عراق د ایستلو په وسیله د عراق پر ضد لا جنګ روان وو. ما ته یې وویل: ما څو ټکي درته راوړي او باید موافقه راسره پرې وکړئ. که موافقه ونه کړئ، نو روسیه به ستاسې پر ضد له امریکا سره په خوا کې ودرېږي. زه ورته موسکی شوم او ورته مې وویل: تاسې د امریکا په څېر مه تېر وځئ، تاسې خو باید مونږ له امریکا څخه ډېر ښه وپېژنئ، بله دا چې ګواښ هېڅ ګټه نه لري، هغه که د شخص له لوري وي او یا د دولتونو له لوري وي. داسې خبرې مې ورته وکړې چې دی یې ځوراوه، خو حق وې. بیا مې ترې وپوښتل: دا دی اوس خو د بمونو غړونه اورې، نو ته وا تاسې به د امریکا ځواک ته نور څه ور زیات کړئ. او که د امریکا ځواک ته څه ور زیات هم شي نو مونږ یې په کیسه کې نه یو. او بیا مو په ځینو ټکو توافق سره وکړ. خو د بوش پلار (بوش) بیړه کوله، نو ځکه هغه څه پېښ شول، چې پېښ شوي دي.

"دې خبرې ته راګرځم او په تکرار سره وایم، چې عراقي ولس د امریکایي ولس پر ضد نه دی، بلکې د امریکایي حکومتونو پر ضد دی، په ځانګړي ډول د ډبلیو بوش د حکومت، چې د عربو او مسلمانانو او آن د نړۍ د نورو وګړو په زړونو کې یې د سختې کینې اور بل کړی دی. زه په دې باوري یم چې هېڅ هیواد هم نه غواړي، چې اوس د امریکا له عراقه په سالمه توګه ووځي، نو عراق د هغو هېوادونو څخه په نیابت سره دفاع کوي. مونږ چې کله دا خبره کوو، نو نه له چا وېرېږو او نه دا غواړو چې امریکایي ولس د له مونږ سره مرسته وکړي، چې له زندانه مو خلاص کړي، بلکې دا یو حقیقت دی چې د عراق ولس او حکومت له یرغله وړاندې د امریکا پر ضد نه وو. خو اوس چې چا له دوی سره مرسته کړې، په اصل کې هغوی د امریکا غلامان او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه لاسپوڅې ډله ده، او هغوی حکومت نه دي. تاسې هم زمونږ پر سیاسي لارې او عقیدې خبر یاست، هر څه ښکاره دي."

د جاک شیراک سره لیدنه:

د نړۍ د رهبرانو په اړه مو خبرې کولې، چې له فرانسې خبره یاده شوه، نو ولسمشر وویل: "په یاد مې دي، په ۱۹۷۵ م کال کې مې له جک شیراک سره ولیدل، هغه زما ملګری و او له ډېرې عربي هېوادونو سره یې ښې اړیکې درلودلې. او ورنه مې پوښتنه کړې وه چې: تاسې ولې غواړئ، چې عراق او عرب پرمختګ وکړي، ایا تاسې رښتیا هم همدا غواړئ او که هسې سیاسي خبرې دي؟

سړی په واضحه توګه غږېدو او ویې ویل: هغه څه چې عراق مطرح کوي، زمونږ د ګټو مخالف نه دي، او دا خبره یې سمه وه. ځکه یو دولت نشي کولای چې د ټیکنالوجي د پروګرامونو د وړاندې کولو څخه بغیر، د وروسته پاتې دولتونو د ولسونو حقوق ادا کړي. مونږ هم په هماغه وخت کې له وروسته پاتې دولتونو څخه ګڼل کېدو، او هر چا به چې نوې ټکنالوجي راته را کوله، مونږ به شک پرې کاوو.

او اوس وایم چې که زه په پخواني حالت پاتې وای، نو د جک شیراک سلام ته به ورغلی وم، ځکه هغه پر مونږ د ډېر درناوي او تقدیر کولو حق لري. خو اوس یې نه شم کولی، ځکه هسې نه چې زما له خبرو بله مانا واخلي.

ولسمشر د امریکایانو په اړه خپلو خبرو ته بېرته راګرځي:

"مونږ دوی ته ښه معلوم وو. نه د جنګ شوقیان وو او نه مو په خپلو درېځونو کې سختي کوله، خو داسې هم نه وو چې د هغو لومړیتوبونو پر سر له یو چا سره چانې ووهو، چې له ماشومتوبه زمونږ وو. مونږ له داسې چا سره د عادلانه او قانوني خبرو اترو غوښتنه کوله چې د ټولنې په ټولو اړخونو کې یې مصلحت وو، او حتی له داسې چا سره خبرو ته لېواله وو، چې له سولې د

برخمن عربي ولس په منځ کې د ژوند کولو حق لري. خو داسې برېښېده چې دغه تګلاره د ظالمو او طاغوتي هیلو لرونکو کسانو نه خوښېده.

"امریکا ټولې هغه لارې وتړلې چې د عراقیانو له اړخه پرانیستل شوې وې. مونږ به امریکایي ادارې ته ویل چې د عراق په اقتصاد او سیاست د حلقه نه را تنګوي، ځکه چې د عراقي ټولنې په ژوند باندې اثر اچوي، دا څرګندونې کېدای شي د دې لامل شوې وې چې د امریکایي ادارې ځینو مغرضو سلاکارانو نوموړې ادارې ته ویلي وي چې پر عراق او ولس یې د اقتصادي حلقې د لا تنګولو په اړه ښه تګلاره غوره کړې. لوېدیځ ائتلاف سره وکړ او پر مونږ راغونډ شول، څه چې مو د کالونو په اوږدو کې جوړ کړي ول، ټول یې را وران کړل. نو دومره کېنه د څه لپاره...

"مونږ د ټولنې له لومړیتوبونو او حقوقو څخه د تېرېدلو او پر هغو د چانې وهلو په تګلاره عادت نه یو، آن که دا ننګونه زمونږ د مړینې او شهادت لامل هم شي، له اصلي لارې نه اوښتي یو او نه تښتېدلي یو. او دا هماغه زمونږ د نیکونو او پخوانیو صالحینو (سلف صالح) سیرت دی.

"او بیا را ګرځم او وایم، چې مونږ د امریکایي ولس دښمنان نه یو، نه کومه پوله ورسره لرو چې د هغې په سر ورسره اختلاف پیدا کړي. دوی پر دې خبر دي چې عراق د عربي أمت د ملا تیر دی، او هېڅکله به یې زړه ارام نشي تر څو یې چې فلسطین آزاد کړی نه وي، هغه فلسطین چې زمونږ تر ټولو لومړیتوبونو لومړی دی، او دا هغه څه دي چې دوی په قهروي. امریکا مخکې هم غوښتل او اوس هم غواړي چې خپل شرطونه پر مونږ ومني، او مونږ یې باید فقط سمع او اطاعت وکړو، چې دا ارمان به ګورته یوسي."

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسمشر؛ او ورسره فرهنګي او سياسي شخصيتونه

ولسمشر صدام حسين د آزادۍ په جګړه کې او د دښمن د دروغو او باطلو ادعاوو په بربنډولو کې د رسنيو په ژور رول پوهېده، او دښمن هم د عراق د اشغالولو په اړه د خپل ځان پاکي له همدې لارې کوله.

له ولسمشر سره د ځينو هغو عراقي او عربي خبرياالانو په اړه وغږېدم چې له مونږ او کمېټې سره په اړيکه کې وو لکه، استاد مصطفى بکري، استاد عبد الباري عطوان او استاد فهد الريماوي. تندى يې وځلېده او وې ويل:

"دوى ټول ډېر زړور سړي دي، مصطفى بکري يو اصيل عرب دى، دريځونه يې نه بدلېږي، زما سلام ده ته او د ده له لارې د مصر ولس ته ور ورسوه. او عبد الباري عطوان، هغه هم ډېر زړور انسان دى، زه ډېر باور پرې لرم، خپل ډېر وخت يې د امت د قضيو چوپړ ته ور کړى دى، همداراز فهد الريماوي ورور. دوى ټولو عراقي هېواد پالو او عربي خبرياالانو او ټولو هغو ته د زما سلام وي چې رښتيني خبرې کوي، ښاغلى جورج ګالوي او ښاغلى رمزي کلارک ، چې له عراقه په دفاع کې يې نسبت مهاتېر محمد او نيلسن ماندېلا غونډې رهبرانو او نورو ټولو ازادو انسانانو څخه زيات تکاليف و ګالل... ورته ووايه، چې د صدام مورال له دې ليدنې وړاندې ۹۰ سلنه وو، او اوس يې سل سلنه بلکې يو سل او شل سلنه دى. او ورته ووايه چې زه په زندان کې دننه هم ثابت او ټينګ يم او زيات هيله مند يم، او د فتحې په راتګ کې يوه شيبه هم شک نه کوم او هومره ژر به راځي چې ډېر يې فکر هم نه شي کولاى."

د کويټ په اړه...

له اته کاله هلاکوونکي جنګ څخه وروسته چې د عربو جګړه مار دښمن ايران په ۸/ ۸/ ۱۹۸۸م کې پکې ماتې وخوړه او عراق له داسې غټ لښکر او لويو مشرانو سره په کې راووت، چې د مشرۍ او جګړې ټول فنونه او جګړه ايېز ځواک او معلومات يې درلودل، پر دې برسېره عراق د جنګ د اوږدو

کلونو په ترڅ کې په ټولو برخو کې ډېرې لاسته راوړنې درلودې، چې دا پر امريکايانو او نړيوال صهيونيت ښې ونه لګېدې. او عراق د فلسطين د ازادۍ په اړه عملي فکر کاوه، چې دا خبره د ولسمشر صدام هغه وينا هم تائيدوي چې د عراق له يوه ښار څخه د ليدنې پر مهال يې د هغې سيمې د اوسېدونکو يوې غونډې ته وکړه: "مونږ ته يواځې يوه وړه جګړه پاتې ده". او صهيونيان پر دې اشارې پوه شوي ول، او د دې ځواکمن قوت د له منځه وړلو د پلان لپاره يې فکرونه پيل کړل، داسې ځواکمن قوت چې که د فلسطين لوري ته يې مخه کړه، نو داسې څوک نشته چې د ودرولو توان يې لري. نو د دې نبض د کتلو لپاره يې اردن ته ګواښ وکړ، چې د جنګ سيمه به ترې جوړه کړي. د عراق غبرګون هم چمتو وو، کله چې ولسمشر وويل: " که اسرائيل وغواړي چې له اردن څخه د جګړې ډګر جوړ کړي، نو عراق به خپله له اسرائيلو څخه د جګړې ډګر جوړ کړي". او زياته يې کړه: "که اسرائيل پر عراق د اتومي وسلې بريد وکړي، نو مونږ به د غبرګوني کېمياوي وسلې په واسطه نيم اسرائيل وسوځوو". دغه څرګندونه د هغه ايراني الاصله برېتانيايي تابعيت لرونکي جاسوس بازويټ له اعدامولو څخه وروسته وشوه، چې د موساد د ګټو لپاره يې د برېتانوي تجسس له دفترونو سره اړيکه درلوده.

اما عراق د خپل انکشافي دور او قومي وحدت په وسيله عربي صهيوني جګړه په عراقي صهيوني جګړې واړوله، ځکه عراق دا مونډلې وه چې ځينې عربي حکومتونه داسې بربښې چې ګواکې د عربي قضيو په اړه يې له خپل قومي مسئوليت څخه مخ اړولى وي، او د دې قضيو محور فلسطين دى.

نو همدا وخت و چې صهيونيت په دې فکر کې شو چې څنګه د عراقي اردو له ځواکه ځان وژغوري، عراق څنګه وران کړي او د جګړې لورى څنګه بدل کړي. او کله چې يې دا عملي درک کړه چې عراق د خپل مملکت د مشرتابه او د قومي جوړښت له کبله د عربي صهيوني جنګ په ملاتړ کې اساسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

محرک او د دې جګړې فعال لوبغاړی دی. نو صهیوني لابي ګري د عراق د ختمولو لپاره په متحده‌ایالاتو کې په ستراتیژیکو څېړنو او د ځانګړو پټو پلانونو په جوړولو پیل وکړ.

د تېرې پېړۍ د اتمې لسیزې له ختمېدو وروسته او د عراق پر اقتصاد د راغونډېدو او د عراق پر پولو د تېرې په ترخ کې، یوه امریکایي شرکت په ظاهره کې د نفتو د څېړنې لپاره له کویټ سره تړون وکړ. دا ځل یې داسې ځمکې غوره کړې چې عراق ته ورګرځېدې او مایلې څاه‌ګانې یې وایستلې، بیا را ولاړ شول نفتي پانګې یې په داسې شکل ایستلې چې د عراق د نفتو په ذخیرو یې اغېزه درلوده. بیا همدغه شرکت په ډېره کمه بیه پر ایران باندې د را ایستل شویو نفتو خرڅول پیل کړل. همداراز همدغه شرکت د عراق د اقتصاد د له منځه وړلو لپاره نړیوال بازار په کم‌بیه نفتو ډک کړ. چې دا ټول کارونه له وړاندې ډېر په پام سره پلان شوي وو.

د عراق له نفتو او د عراق اقتصاد ته له ضرر رسولو څخه په لاسته راغلو ډېرو مالي عوایدو یې بسنه ونه کړه، بلکې د کویټي لوري په اړه د معلوماتو د خپرولو او بربنډولو هڅې یې وکړې. کله چې په ۱۹۹۰ م کال کې شوروي اتحاد کمزوری شو او امریکا د یوه قطب په توګه یوازې شوه، نو دغه دریځ نور هم پرمختګ وکړ. او د عراق پر ضد صهیوني لوبه پیل شوه .

هغه پوښتنه چې له ما او ډېرو نورو سره وه، له ولسمشر څخه پوښتنو یې سخت تنګولم. خو ما قسم ورته کړی و چې د عراقیانو، عربو او نړۍ‌لید په اړه به به بشپړ صراحت سره هغه څه ورته وایم چې زما په ذهن کې ګرځي او هغه څه به ورته وایم چې بهر پر سړکونو تېرېږي. نو ځکه پوښتنه کویټ ته د ننوتو د پرېکړې په اړه وه: ایا دا پرېکړه په بیړه شوې وه او ایا دا عراق ته اېښودل شوی تلک و؟

په بشپړه ارامۍ یې ځواب را کړ:

"اې ښاغلیه، له فارسیانو سره چې د اتو اوږدو کلونو په جریان کې کومې عراقي وینې وبهېدلې، هغه له کویټ او نورو څخه د دفاع لپاره وې. عراق د خپل امت او عربي چاپېریال په لاره کې ډېر څه وګالل، دا ځینې هغه لومړیتوبونه دي چې مونږ ګاللي دي او له امله یې راغلي یو. خو کویټ بیا بازار په نفتو ډکاوه، په غیر قانوني ډول یې د عراق نفت غلا کول. عراق له جنګ څخه په داسې حال را ووت چې د عربي دولتونو له مرستو پرته ۴۰ ملیارده ډالر پور پرې باندې و. له جنګه له راوتو وروسته د دې پر ځای چې کویټ له عراق سره مرسته کړې وی، عراق ته یې ضرر رسول پیل کړل.

"مونږ د ۱۹۹۰/۵/۳۰م په بغداد کې د ځینو دولتونو د مشرانو په مهم کنفرانس کې او په ځانګړي ډول له هغه وروسته د عراق د اقتصاد د خرابوالي په اړه د کویټ او متحده عربي اماراتو رول ته څو ځله پاملرنه وکړه.

"د ۱۹۹۰ م کال د جولای په میاشت کې زمونږ او د کویټ تر منځ د کړکیچ له سختېدو وروسته او وروسته له دې چې حل کېدل یې د خبرو له لارې سخت شول، ما د جنرال طارق عزیز په حضور په عراق کې د امریکې سفیره ګلاسپي چې ځان یې د خپل هېواد نماینده ګڼه، را وغوښته، څو د عراق او متحده‌ایالاتو د اړیکو په اړه یو پراخ سیاسي بحث وکړو، همداراز روان پرمختګونه وڅېړو او بله دا چې زما پیغام به ولسمشر پلار بوش ته ورسوي.

د کویټ د کړکیچ په اړه د ځینو عربي هېوادونو دریځ

"د سیمې او خلیج هېوادونو چې له ایران سره د مقابلې لپاره له عراق سره مرستې وکړې، هغه بې لامله نه وې، بلکې دوی وېرېدل چې هغه خمیني انقلاب به یې له منځه یوسي، چې ایران یې عراق او د سیمې دولتونو ته د ننه کولو اراده درلوده، او ورپسې به طوفان پیل کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"خو یوازې زور پېژندونکو ناوړه او شریرو څپو په وړاندې د عراق دربدل، دغه انقلاب له صادرېدو مخکې ختم کړ. استاذ خلیله کویټ ته زمونږ د دننه کېدلو په اړه پر یادو شویو لاملونو برسېره، د شرف او عزت موضوع مونږ ته سور خط دی، هغه څه چې مونږ یې ځورولو او کویټ ته د ننوتو په اړه زمونږ د بېړنی پرېکړې لامل شو، هغه د عراقی مېرمنې شرف ته سپکې کلمې وې، د عراق د ازادو او عزتمنو مېرمنو په اړه د کویټي چارواکو زخمي کوونکې خبرې موږ اورېدې، چې زمونږ له اصلي عربي ارزښتونو سره په ټکر کې وې. تاسې او نورې نړۍ د دوی له لوړ پوړو رسمي چارواکو څخه د دوی ښکنځل مارې خبرې اورېدې، دا خبرې داسې حد ته ورسېدې چې نور چوپ پاتې کېدل ناشونې وو. نو مونږ وروسته له هغه کویټ ته د ننوتلو او زمونږ د غصب شویو حقوقو د را ګرځولو پرېکړه وکړه، چې د کړکېچ د حل لپاره ټولې سوله‌ییزې هلې ځلې وشوې.

"له کویټ سره د پخوانیو را ولاړو شویو اختلافاتو د حل کولو لپاره مو ټولې وسیلې وکارولې، د ۱۹۹۰ م کال د جولای د میاشتې له ختمېدو وړاندې چې ولسمشر حسني مبارک را سره ولیدل، نو د لیدنې په جریان کې یې پوښتنه را څخه وکړه: ایا د کویټ پر ضد د نظامي غبرګون هوډ لرې؟ ما ورته وویل: څو چې د خبرو اترو د بریا هیله وي، مونږ د نظامي ځواک د کارولو هوډ نه لرو. او له ولسمشر حسني مبارک څخه مې وغوښتل چې کویټیانو ته د دا خبره نه کوي، څکه ګوندې هغوی په خبرو اترو کې نرمښت غوره کړي، کبر او غرور او له پردو څخه مرسته غوښتل پرېږدي، څکه مونږ کویټیان ډېر ښه پېژندل. بیا یې په سوېل کې زمونږ د ځواکونو په اړه وپوښتل، چې ایا هغه د کویټ پر ضد د نظامي برید لپاره تیاری دی او که د هغوی د وېرولو لپاره دي، نو ما تاکید وکړ چې زمونږ یوه موخه د هغوی وېرول دي. بیا مې د ده په ټولو طرحو موافقه

ورسره وکړه او په عربي چوکاټ کې مو د ټولو را ولاړو ستونزو د حل کولو په اړه رښتینی رغبت وښود.

"له ولسمشر مبارک څخه مې هیله وکړه چې هڅه د وکړي چې امریکایان زموږ په قضیو کې مداخله ونه کړي. خو له بده مرغه، کله چې ولسمشر مبارک له عراقه کویټ ته ولاړ او کویټیان یې وېرېدلي وموندل، او نور د ته چمتو وو چې مخالفت د خبرو اترو له لارې حل کړي، نو ده ډاډ ورکړ چې عراق پر دوی د برید هوډ نه لري، د دې له امله کویټیان بېرته په پخواني دریځ کلک شول. او لکه څرنګه چې ویل کېږي چې ما ولسمشر مبارک ته له ځواکه د نه اخیستلو وعده ورکړې وه، نو دا سمه نه ده، ما د ځواک نه کارول د خبرو اترو په بریالیتوب پورې تړلی و. خو خبرې اترې ناکامې شوې. بیا ولسمشر مبارک سملاسي له ولسمشر بوش سره اړیکه نیولې وه او د کومو معلوماتو اراده چې یې درلوده هغه ټول یې پرې ور زیات کړي وو.

"خو سعودي عربستان بیا د مخالفت په سوله‌ییز حل کې جدي وو، ټول لوري یې سعودي ته د خبرو اترو لپاره ور وغوښتل، د ملک فهد له لاسه چې څه کېدل، هغه ټول یې وکړل، همدا راز په هغه وخت کې ولیعهد ملک عبد الله هم دریغ ونه کړ. خو له کویټه، کویټي هیئت ته امر وشو چې خبرې اترې لغوه کړي. سعودي عربستان ډېر د دې پلوی وو، چې له سیمې د جنګ خیالونه لرې شي او بهرنیو مداخلو ته زمینه برابره نه شي. خو کله چې مونږ د کویټ نیولو ته مخه کړه، امریکا وکولی شول چې سعودي عربستان او عام نړیوال نظر داسې تېر باسي، چې ګواکې عراق پر سعودي هم د برید هوډ لري.

"امریکا وکولی شول چې پر مونږ د ډېری خلکو او ان د ځینو اسلامي او عربي هېوادونو نظر د ځان پیرو کړي، دا هېوادونه وغولېدل، د دښمن له لښکر سره په دې خاطر یو ځای شول چې ګواکې د مملکت له مقدساتو څخه ملاتړ کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"مونږ د سعودي او عربي خلیج ورونه ډېر ملامتوو، دوی باید هغه حالت ور یاد کړی وی، چې که عراق نه وی، نو خمیني او د هغه ځواکونو به ریاض، کوېټ، دوحه، منامه او مسقط لاندې کړي وی او ان کېدی شي طوفان یې مصر او عربي مغرب ته رسېدلی وی.

"تو څکه وایم، ټول منځګړیتوبونه او هلې ځلې ناکامې شوې. مونږ نږدې وو چې دا موضوع مو حل کړې وی او مخالفتونه مو په سوله‌ییز ډول پای ته رسولي وی. خو ولسمشر مبارک چارې هغه لوري ته بوتللې، کېدی شي دا کار یې یا د خپل نفسي هوس له امله کړی وي یا یې د سادات په وخت کې د شویو پېښو د غچ اخیستو له امله کړی وي. خو له اسرائیلو سره د سادات له لیدنې وروسته د عربي دولتونو له کمېټې څخه د سادات د نظام د ایستلو د غوښتنې په وخت کې د عراق دریځ روښانه وو. یا هم کېدی شي ولسمشر مبارک د مادي ګټو له امله داسې کړي وي. چې دا هم ښه څرګنده ده، چې د ده نظام ته یې میلیاردونه ډالره ورکړل. خو عراق کله هم له مصر او په ځانګړي ډول له ولسمشر حسني مبارک سره ناخواني نه وه کړې. نور نه غواړم دغو تفصیلاتو ته ننوځم، هغه پر ټولو خبر دی. کوېټ ته د عراق له ننوتلو وروسته په ځانګړي ډول په قاهره کې د ځینو دولتونو د مشرانو په غونډه کې مبارک ډېرې هلې ځلې وکړې چې پر عراق د برید وشي. ټولې نړۍ ولیدل چې د مشرانو غونډه او له معمر القذافي سره د ده لفظي شخړه څنګه وشوه، هغه غوښتل چې دا کړکېچ د بهرنیانو له مداخلې پرته حل شي. ولسمشر مبارک باید ډېر کار کړی وی.

خو څوک چې ملک حسین تورنوي چې ګواکې هغه دا زمینه برابره کړه چې موږ کوېټ ته ننوځو، نو دا خبره نا سمه ده، ملک حسین د کړکېچ د حل لپاره ډېرې هلې ځلې وکړې، د امریکا له ځواک او قدرت څخه به تل پر ورانې رسولو وېرېده.

"دا چې ځیني وایي چې سعودي هم کوېټ ته د عراق د ننوتو مخنیوی نه کاوه، دا خبره هم بې بنسټه ده، په دې قضیه کې د ملک فهد دریځ ښکاره و.

"استاذ خلیله، کوېټ ته له ننوتلو څخه دوه اونۍ وروسته، مونږ بیرته شاته تګ ته چمتو وو. مونږ څو مطلبونه لرل، یو دا چې په سیمه کې ټولې قضیې حل شي، خو د وېش او تجزیې په اساس نه. خو کله چې امریکایي او ائتلافي ځواکونه په سعودي کې خپاره شول، مونږ پرېکړه وکړه چې د حساب پرې کېدونکي دریځ خپل کړو... د اته ویشت دولتونو لښکرې یې را ټولې کړې وې او متحده‌ایالاتو د شر په لوري چلولې. ټول مادي او نظامي امکانات یې ورکړي وو، همداراز د جنګ د ډول وهلو لپاره یې ورانوونکې رسنۍ په لاس کې وې. نړۍ ته یې هم قناعت ورکړی و چې عراق تېری کوونکی دولت دی او دوی به یوازې له کوېټ څخه د عراقیانو د ایستلو لپاره یوه جراحي عملیه کوي. خو له دې وړاندې یې بیا ویل چې دوی له عراقي برید څخه د سعودي د ملاتړ لپاره راغلي دي. له بده مرغه چې ځینو ولسونو رښتیني وګڼل. خو بیا هم له جنګ سره ډېری مخالفین وو.

"څوک چې له نړیوال قانون، د انسان له حقوقو، نړیوالو اړیکو او د دولتونو تر منځ له درناوي څخه ګړېږي، زه ورته وایم چې امریکا او بریتانیا د ولسونو حقونه پایمال کړل، کله چې مونږ کوېټ ته له ننوتلو وروسته هوډ وکړ چې د کوېټ قضیې ته یو با عزته حل لاره ومومو، امریکا به مونږ ته د برید مستقیم او غیر مستقیم پیغامونه را لېږل، زمونږ په چارو کې به یې بې دریغه مداخله کوله، له مونږ څخه یې غوښتل چې د ولس د رهبرۍ ځای پرېږدو، بلکې برزان چې په جنیف کې وو، ترې غوښتي یې وو چې ما ته دا پیغام را ورسوي، چې ویل یې: ورور ته د ووایه چې باید پر دې پوه شي چې مونږ سپین شیطانان یو، باید له کوېټه ووځي او له عراقه لاس پورته کړي. ان زوی بوش هم ما ته له وروستي برید وړاندې پیغام را لېږلی و، په بشپړه بې شرمۍ یې په کې ویلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو: که واک او عراق نه پرېږدې، نو زه به د ورک کړم او کورنۍ به د هم ورکه کړم...

"په دې جریان کې یې د شوروي اتحاد له کمزورۍ څخه ګټه پورته کړه، له ملک حسین سره مې د دې موضوع په اړه خبرې وکړې، سره له دې چې امریکا له اردن سره ښې اړیکې درلودې، هغه هم د شوروي اتحاد له ګډوډۍ او په نړۍ کې د امریکا د یوازیني قطب په توګه پاتې کېدلو څخه وېره وښوده. ځینو عربو ورونو به راته ویل چې له امریکې سره نرمي کوئ، مونږ ورته ویل چې امریکا نرمي په چانې وهلو تفسیروي او مونږ پر خپلو لومړیتوبونو او ثوابتو چانې نه وهو. مونږ وایو چې امریکا د یوازیني منحرف ځواک او قطب په توګه یوازې شوه. مونږ امریکایانو ته هم وویل چې که زمونږ پر نیتونو باور کوئ، مونږ کولی شو د منځني ختیځ د ستونزې په پای ته رسولو سره دا ستونزه حل کړو، چې په هغې کې د فلسطیني قضیې حل پروت دی، فلسطیني قضیه یعنې د عربو مرکزي قضیه، او دا چې سیمه به د تل پاتې سولې سیمه شي، فلسطیني ولس ته به بشپړ حقوق ورکړل شي. همدا راز ورته و مو ویل چې په څه شي چې فلسطینیان راضي کېږي، هغه مونږ او نور عربي ولسونه هم راضي کولی شي. خو دوی د عراق او د عراق د بنسټ د ورانولو پرېکړه کړې وه. مونږ ته یې یو انتخاب هم پرې نه ښود، یا به مو د دوی شرطونو ته په ذلت او سرټیټۍ سره غاړه ایښودله، یا به مو پر الله له توکل وروسته په عزت سره مقابله کوله.

"مونږ هېڅ چا ته هم توهین نه غوښت، ان کله چې کویټ ته زمونږ ځواکونه دننه شول، هلته د کویټي لښکر ځینو ډلګیو مقابله وکړه، مونږ ډېر خوشاله شوو او هلته مو وویل چې زمونږ کویټي نظامي ورونه زړور وو او داسې رښتیني مقاومت یې وکړ چې د قدر وړ دی، له عربي لښکر څخه زمونږ هیله همدا ده. خو ټولو چارو دغه صدام غوښت، مونږ باید له کویټ سره په بله لاره تللي

وای، خو له بده مرغه هغه څه وشول چې وشول، الله د عاملینو ته ښښنه وکړي (ځو ځله یې دا تکرار کړه)، الله د زمونږ د دواړو خواوو پر شهیدانو ورحمیږي."

کله چې ما د هغې لارې په اړه ترې وپوښتل چې ده اشاره ورته وکړه، په دې وینا یې بسنه وکړه چې مونږ باید په بل ډول چلند ورسره کړی وای.

"کله چې له کویټه زمونږ ځواکونه په شا شول، جنرال چوارسکو له بوش څخه وغوښتل چې د بغداد په لوري به مخکې تګ ته ادامه ورکړي، خو هغه ورسره ونه منله او وې ویل: که مونږ په بغداد کې رژیم را نسکور کړو، نو د هغه له امله چې په عراق او سیمه کې کومه ګډوډي را منځته کېږي، د هغې مسئولیت به د چا پر غاړه وي... نو بیا به دا ګډوډي د راتلونکو لپاره یو غم وي، او کله چې د غدر او خیانت ورقه را واوښته، بوش د بل څه لپاره پلان نیول، نو ځکه یې زمونږ پر هغو الوتکو برید ونه کړ چې په همدې مورد کې مو وکارولې."

د جدې د خبرو اترو په اړه مې ترې وپوښتل چې د مرستیال استاذ عزت ابراهیم الدوري په مشرۍ د عراقي هیئت او د لومړي وزیر او ولیعهد په مشرۍ د کویټي هیئت تر منځ وشوې. او ورته مې وویل: داسې ویل کېږي چې استاذ عزت ابراهیم الدوري په خبرو اترو کې ډېره توندي کوله. نو ځواب یې را کړ: "ابا احمد ابراهیم ورور ځکه توند دریځ غوره کړ چې ما لارښوونه ورته کړې وه. او د جدیت موخه یې دا وه چې کویټیان دې ته اړ شي چې لانجه په سوله‌ییز ډول حل کړي. ده "ابو احمد" په خپله جدیت نه خوښاوه، پر الله قسم چې هغه پر دې موضوع کې توندلاری نه وو... هېڅکله یې د نظامي حل لپاره هڅه نه کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوېټ د قضیې په کړکېچ کې د ایران رول:

"کله به چې زمونږ هیئتونو زمونږ د خپل منځي ستونزو د حلولو لپاره پر ایران د نېک گمان له امله په ایران کې سره کتل، نو لوړ پوړو ایراني چارواکو به هڅولو چې په کوېټ کې پاتې شو او شا ته نه شو. د هرې بهرنۍ مداخلې پر ردولو به یې تاکید کاوه، خو دا به یې هم ویل چې له عراق سره څنگ په څنگ د امریکا پر ضد په جنگ کې بوختیا د ایران په گټه نه ده، خو که امریکا، ایران وېراوه، نو شونې ده چې له عراق سره یو ځای ودرېږي. او ویل به یې چې عراق باید د امریکا پر وړاندې ټینگ شي، ایران چمتو دی چې د عراق جنگي الوتکې ورته وساتي، څو د امریکا په بمونو سره خرابې نه شي. د ایراني چارواکو له ژمنو سره سم به دوی مونږ ته اجازه راکوي، چې ورکړې الوتکې د دویمي مقابلې په پړاو کې وکاروو، زمونږ له نېکه گمانه دوی نورې هم ډېرې ژمنې وکړې.

"دا وشول. خو په فارسیانو هېڅکله باور شونی نه دی. د (۱۹۹۱) د جنگ په جریان کې یې زمونږ پر ضد په درېدو بسنه ونه کړه، بلکې د عراقي لښکر د شاته تگ په وخت کې یې هغه ځوراوه هم، د "انقلابي ساتونکو" په واسطه یې واهه، ډلگیو او یاغیانو ته یې عراق ته د ننوتلو او د عراق د سویلي او منځنیو ولایتونو د سوځولو اجازه ورکړه. لنډه دا چې د عراق په وړانولو کې یې فعاله ونډه درلوده. له امریکې سره د مقابلې لپاره مو چې د جنگ په جریان کې خپلې الوتکې ترې وغوښتې، را یې نه کړې. تر اوسه یې لا ورسره ساتلې دي. نو ځکه مو هغه مخ د غدر او خیانت مخ ونوماوه، یعنې د ایران غدر او پر دوی د ځینو غولېدلو خیانت."

له ولسمشر څخه مې پوښتنه وکړه، د ۱۹۹۱/۱/۱۷م نېټې پر عراق د برید د پیل په ورځ مو له "غدارانو غدر وکړ" عبارت څخه مقصد څه و. نو وې ویل:

"سره له دې چې زمونږ پر ضد یې په هماغه وخت کې رسنۍ کارولې، خو کوېټ ته زمونږ له ننوتلو وړاندې امریکا زمونږ او د دوی تر منځ د کړکېچ حلوونکو منځگړو په واسطه په مستقیمه او غیر مستقیمه طریقه وییز پیغامونه را لېږل، تاییدوله به یې چې زمونږ په عربي قضیو کې به مداخله نه کوي. خو خپلې ژمنې یې ماتې کړې، له مونږ سره یې غدر وکړ. له ولسونو سره په چلند کې یې همدا عادت دی. نو ځکه مو په لومړۍ وینا کې وویل چې غدارانو غدر وکړ."

ولسمشر پسې بشپړه کړه:

"له ایران سره زمونږ په دفاعي جگړه کې، ایران د امریکایي امپریالیستی په نمایندگۍ د لومړۍ مقابلې کرښه وه. مونږ د خمیني پر هغو دروغجنو دیني شعارونو نه غولېدو، چې غوښتل یې د خلکو فکر پرې غلط کړي. په حقیقت کې امریکا غوښتل چې عراق کمزوری او وران کړي، بلکې د جنگ د اوږدېدو لپاره به یې دواړو لورو ته معلومات هم ورکول. بر سېره پر دې چې امریکا او ځینو غربي استخباراتو خمیني په ایران کې د واک گدۍ ته ورساوه، د پیسو او وسلو په واسطه یې ملاتړ ترې کاوه، ان تر دې چې صهیونیستي اداره هم له ټولو وسلو او کدرونو سره د ایران تر څنگ ولاړه وه."

هغه مې په یاد دي چې د عراق-ایران جگړې په اړه هنري کسینجر په خپلو یادښتونو کې وویل، دا په تاریخ کې لومړنۍ جنگ و چې مونږ یې د اوږدېدو غوښتنه کوله او دا چې یو لوری هم بریالی ترې ونه وځي.

فلسطیني خوځښت...

له رسنیو، امریکا، او په ۱۹۹۱ کال کې عراق ته د دولتونو د یو لاس کېدلو په اړه لگیا وو او خبرې مو کولې، چې ناڅاپه ولسمشر د فلسطیني خوځښت په اړه وپوښتلم او وې ویل:

"فلسطیني ورونه څنگه دي؟."

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فلسطین د وضعیت په اړه مې ورته وویل، چې تر اوسه لا هڅې او مقاومت کوي، خو د ولسمشر یاسر عرفات پر وفات مې خبر نه کړ. ده وویل:

"فلسطیني ولس ښه پېژنم، تر هغه به مې زړه ارام نه شي، چې فلسطیني ولس ټول قانوني حقوق نه وي اخیستي. په حقیقت کې د فلسطین قضیه د ټولو عربو قضیه ده، څوک چې پاملرنه نه ورته کوي لکه خپل ناموس ته چې پاملرنه نه کوي. د دې موضوع په اړه یې له ما سره د چانې وهلو ډېرې هلې ځلې وکړې، د عربي او نړیوالو مشرانو او شخصیتونو له لارې یې پیغامونه رالېږل او ویل یې: اوس مونږ یوازې خبره در څخه غواړو، تړون نه در څخه غواړو.

"غوښتل یې چې زه د دوی په بې اعتماده دولت او مسخه شوې اداري "اسرائیلو" اعتراف ته چمتووالی وښیم. سره له دې چې راته ویل یې چې په صهیوني دولت اعتراف به پر عراق لګول شوی بندیز پای ته ورسوي او له متحده‌ایالاتو سره به اړیکې بېرته طبیعي حالت ته وګرځوي، خو ما ورسره ونه منله.

"زه دا درک کولی شم، څوک چې د خپل هېواد او امت له خاورې تېرېږي، نو له خپل عزت او کرامت څخه به هم تېر شي او هېڅ سره کرښه به ورته پاتې نه شي. دا په حقیقت کې کرکجنه ډرامه ده، چې یوازې د پیل ټکي ته اړتیا لري، او بیا نور نه ختمېږي. هو، خوځښت به روان وي، زه په عربي پروژې هم باور لرم، چې د بریالیتوب کیلي ده. امریکا له هر خوځښت څخه په تنګېږي، ځکه دا پوهېږي چې د عربي پروژې انقلاب که پیل شو، نو هېڅوک یې اور بیا نه شي وژلی."

شپږم څپرکی

صدام حسین او د ورته کس کیسه

آیا صدام حسین کوم بل هم رنګ (ورته کس) درلود؟

د نړۍ په اتمو او نهمو لسیزو کې په عراق کې یوه "ټوکه" ډېره رواج شوه، په ځانګړي ډول چې د عراقي رهبرۍ په غړو پسې یې تړاو درلود. دا ټوکې به د رهبرۍ او ولسمشر صدام حسین غوږو ته هم رسېدلې. او داسې واقعې په ډېرو عربي ټولنو او د نړۍ په ټولو هېوادونو کې موندل کېږي... کېدی شي دا "مسخره" پر سیاسي یا اقتصادي او یا بله ټولنه کې د یوې پېښې د نقد یوه وسیله وي، چې په بېلابېلو افرادو، ډلو او دولت منفي اغېزه کوي. نو کله چې منفي کړنې زیاتې شي، خلک یې د نقد لپاره مسخرو ته مخه کوي. ډېری وخت دغه مسخره له ولسي حس څخه را ولاړه شوې وي او په فکرونو کې چې څه ګرځي د هغو تعبیروونکې وي.

د یادو لسیزو په جریان کې، یوه داسې اوازه خپره شوه چې د ولسمشر صدام حسین په څېر نور ورته کسان هم شته، یعنې له یوه کسه څخه زیات داسې کسان شته چې ولسمشر ته ورته دي او د ده رول لوبوي. مسخرې هم په همدې موضوع را څرخېدې.

د عراق له یرغل وروسته سیاسي خلا په داسې مسخرو واوښته چې ویل یې هغه یادګاري مجسمه چې د فردوس په سیمه کې را کښته کړی شوه، د صدام حسین د ورته کس وه. د ورته کس نظریه خپره شوه، بې له دې چې څوک یې رواجوونکی وپېژني. ایا عراقي استخباراتو د ولسمشر د ملاتړ لپاره رواج کړه او که امریکایانو د خپلې موخې لپاره رواج کړه. خلکو هم د ورته کسانو نومونه پورته کښته کول او ویل یې چې د ورته کسانو شمېر له یوه څخه ډېر دی. چې له هغو نومونو څخه میخائیل رمضان او جاسم العلي هم وو. ان ځینو خلکو به اړیکه را سره نیوله او پوښتنه به یې را څخه کوله: چې استاذ خلیله د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جاسم العلي وضعیت څنګه دی، قسمونه به یې کول چې په زندان کې موجود شخص جاسم العلي دی. ځینو به پر دې دلیل هم تکیه کوله چې ولسمشر صدام حسین د عراق له نیواک وروسته د پټېدو په موده کې په نږدې وختونو کې څو څو ځایه لیدل شوی دی. کېدی شي لامل به یې دا وي چې له ولسمشر سره یې مینه درلوده او ځانونو ته یې هیله ور کوله چې ولسمشر به نه وي نیول شوی.

د ورته کس د کیسې او د عراقي پروژې د نظر په اړه له ولسمشر سره وغږېدم. په ځواب کې یې راته وویل:

"د امنیتي لاملونو او د دې له کبله به په بېلو سیمو کې خوځېدم، چې د خپل ولس او د مقاومت د لښکریانو احوال واخلم. او دښمن ته فرصت ورنه کړم. له هغه ځایه پرته چې په کې ونیول شوم، بل په یوه ځای کې به هم له دریو ساعتونو زیات نه پاتې کېدم. د بېلګې په توګه په لس بجې به په فلوجه کې را ښکاره شوم، ساعت وروسته به رمادي ته ولاړم، دوه ساعته وروسته به په صلاح الدین کې وم. خلکو به د وخت په اړه په دقت خبرې نه کولې، نو وختونه به سره نږدې وو. بر سېره پر دې زما د ورته کس د شتون ثابت شالید د دې لامل شو چې د ورته کس کیسه ومنې". بیا ولسمشر په ټوکو کې وویل:

"کله چې د دجلې له سینده تېرېدم، له ځان سره مې وویل، خلک به وایي چې دغه صدام حسین ته ورته کس دی، په ځانګړي ډول دا اوازه هم خپره شوې وه چې صدام حسین د سرطان په ناروغۍ اخته شوی دی."

بیا ولسمشر راته وکتل او په خندا کې یې وویل:

"استاذ خلیله ته څه وایې، چې زه به صدام یم که ورته کس؟."

په حقیقت کې دې پوښتنې زه هم حیران کړم، شک بیا له سره فکر کولو ته اړ کړم، په ځانګړي ډول یو ځلې مې د ورته کس په اړه د ولسمشر له ملګرو وپوښتل، له یوه پرته نورو ټولو په کلکه رد کړه، هغه یوه وویل: هو یو ورته

کس شته. لکه څرنګه چې حکمت وایي "عاقل ته داسې خبره وکړه چې عقل یې نه مني، که یې رښتینې وګڼله نو دی عقل نه لري."

غوښتل مې چې شک په یقین واړووم، نو ورته مې وویل چې د مدافع وکیل ښاغلي استاذ [زیاد خصاونه] سلام در باندې وایه. نو د خصاونه د اصلي عربي قبیلې په اړه یې خبرې راته وکړې. ما ورته وویل چې زما مطلب زیاد و، د مدافع وکیل دکتور هاني خصاونه نه و. نو د مدافع وکیل دکتور هاني په اړه یې خبرې راته وکړې. چې هغه یې په قاهره کې د حقوقو په پوهنځي کې ټولګیوال وو، د درس په وخت کې یې تر منځ څه ستونزه هم راغلې وه. بیا یې لکه د شریف او اصلي ملتپاله مقابله کوونکي په څېر د هغه ستاینه وکړه. تر اوسه لا شک نه پرېښودم...

په دویمه لیدنه کې مې له بندي ولسمشر څخه د معینې واقعې په اړه وپوښتل، نو ولسمشر، ده ته د یو نږدې کس لپاره د لیکنیز پیغام یادونه راته وکړه، په لیک کې یې داسې عبارت په لومړۍ لیکه کې ولیکل چې د دوی (ولسمشر او هغه ده ته د نږدې کس) تر مینځ متفق علیه وو، چې د راز خبره وه. پیغام مې منځګړي نفر ته وسپاره او هغه هم نږدې کس ته وسپاره. بېرته چې پیغام راغی نو د هغه عبارت د راز د خبرې دویمه لیکه یې هم په کې لیکل شوې وه. چې دا بل دلیل و چې زما شکونه یې له منځه یوړل. د ورته کس کیسه دروغ وه او د امت د دښمنانو رواجوله په ځانګړي ډول د محکمې په جریان کې د ولسمشر په عزت او لوړ سر درېدلو، د ده دښمنان په غصه کول او د امت د زامنو سینې پرې یخېدې. یوه نږدې ملګري یې راته وویل چې کله به ولسمشر صدام حسین چېرته لیدنه درلوده، نو د دې لپاره چې لیدنه پټه وشي، د ملاتړو ډلې به د امنیتي ګواښونو له کبله له څو کاروانونو کار اخیست. چې هېڅ ورته کس به نه وو. د دې پټېدو موخه دا وه چې د ده کاروان د مصنوعي کمرو له لوري او دننه د عراق د دښمنانو له لوري ونه څارل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوک چې صدام حسین پېژني، هغه پوهېږي چې د دار د رسی مخې ته له صدام حسین پرته بل ورته کس دومره په زړورتیا، لوړ سر او ایمان سره درېدلی نه شي. د ولسمشر کومو دښمنانو چې د اعدام تمثیل تر سره کړ، هغوی هم پوهېږي چې له صدام حسین پرته بل ځوک داسې نادر درېدلی نه شي. تلویزیوني چېنلونو ځو ځله را څخه وغوښتل چې د ورته کس په اړه وغږیږم. خو ما ورسره ونه منله. سره له دې چې په زړه کې شکونه وو، خو زړه مې په دې ټینګ و چې د کوم کس لیدنه چې ماته الله را په نصیب کړه او د هغه خبرې یې را واورولې، هغه صدام دی. د دغه سړي د ژوند په سختو شیبو کې په ده پسې زما تاریخ داسې وتړل شو، چې زه شاهد شم او کیسه یې په پوره امانت دارۍ او عزت سره نسلونو او تاریخ ته په بشپړه بې طرفۍ بیان کړم.

اووم څپرکی

بغداد څنګه ونیول شو؟

سخته پوښتنه ده خو ډېر یې حیران کړي دي، لکه ټکه چې پرې را لوېدلې وي. ټول د دې په لیدلو دردېږي، چې پلازنی ټاټوبی بغداد د داسې وحشي دښمن په داړونکو غاښونو کې لوېدلی دی، چې نه قوانین پېژني او نه اخلاق او موخه یې هم ورانی، غلا او غچ دی. د داسې تمدن تاریخ له منځه وړل یې موخه ده چې په هغه وخت کې یې نړۍ روښانه کړې وه چې لوېدیځ د ناپوهۍ او شاته پاتې کېدا په تورتمونو کې څپې وهلې. دوی ګورې چې د عراق د معاصر تاریخ په ترخ کې له دې سره چې له ټولو لورو دښمنان پرې را تاو وو، خو بیا هم د عراق ودانۍ لوړېدلې او امت یې په لاسته راوړنو ویاړ کاوه... خلکو په حیرانۍ سره پوښتنه کوله: أم قصر څنګه (۱۹) نولس ورځې ثابت پاتې شو په داسې حال کې چې بغداد په څو ورځو کې سقوط شو..؟

د رشید او معتصم بغداد... د عربو بغداد... د شاعرانو، پوهانو، هنرمندانو او د ټولو نوښتګرو بغداد... د ژوند بغداد...د تاریخ او ښو یادښتونو بغداد... ښاغلی ولسمشره آیا رښتیا هم بغداد سقوط شو؟

ولسمشر په داسې حال کې چې ورباندې د درد اغېزه ښکارې او دی یې د پېښو هڅه کوي، وویل:

"اې ښاغلیه، بغداد نه دی سقوط شوی، بغداد ونیول شو او د اتلانو په مټو به ازادېږي. نیواک یو شی دی او سقوط بل څه. د بغداد دا لومړی ځل نه دی چې نیول کېږي، له امریکایانو مخکې د تاریخ په اوږدو کې ډېر یرغلونه پرې شوي، له هر لوري دښمن شخړې ورسره کړې دي، فارسیانو او نورو ډېر حرص پرې کړی، مغولي هلاکوخان هم نیولی و. ویې سوځاوه، ویران یې کړ، وژنې یې په کې وکړې او فساد یې په کې خپور کړ... خو بیا د عراق اتلانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ازاد کړ او هلاکوخان يې وشاړه. د هېوادونو نيول کېدل عيب نه دی، خو که مقاومت ونه کړي او ازاد نه شي نو دا بيا عيب دی."

لکه ولسمشر چې د دې پوښتنې په انتظار و، ژر ژر يې خبرې کولې، ما هم په چټکتيا سره پسې ليکلې، کوښښ مې کاوه چې يوه کلمه هم را څخه پاتې نه شي...

"نن بيا هماغه حالت تکرارېږي، بوش د تم ځايونو په ترڅ کې خپلې لښکرې جګړې ته چمتو کولې، مونږ پر هېڅ چا هم تېری نه و کړی، خو دوی راته شر لېږل او زمونږ طبيعي پانګې يې په زور اخيستې او د هېواد ورانی يې غوښت. ټولې هڅې مو وکړې چې د دوی له شر څخه خوندي شو"... يوه شېبه ولسمشر چوپ شو او بيا يې خبرې پيل کړې:

"په عسکري اصولو کې، د نتيجې جلاوالی له سبب څخه نا ممکن دی، نو دا دواړه يو حالت دی، يوه جګړه ده، موخې ته د رسېدو لپاره د ځنځير کړۍ دي.

نو دا به ځنګه وي چې له ۱۹۹۰م کاله را پدېخوا ديارلس کاله جګړې روانې وي او ظالمانه کلابندياني هم ورسره وې، چې له امله يې مونږ له يو نيم مليون زيات عراقي ماشومان، سپين ږيري، ښځې او ان ځوانان له لاسه ورکړل. او بيا شوني نه وي چې زه له يوې داسې جګړې وغږېږم چې هغه په خپله د اوږد سريال موخه او پايله وه... ايا پر عراق د امريکا بمبارونه له هماغه تاريخه نه وو روان، هغه امريکا نه وه چې د طول او عرض کرښې يې رسم کړې وې او هغه يې د الوتکو د منعې سيمې نومولې وې؟

"کله چې يو نظامي ځواک هغه که يو ټولګی وي يا فرقه وي او يا زيات وي، چې د يوه معين هدف د نيولو لپاره را ولاړېږي، نو طبيعي ده چې معين ځای به لومړی د توپونو، توغنديو او ميزايلو په واسطه په نښه کېږي، چې موخه اسانه شي، بيا به ځمکنی ځواک خپله دنده پر مخ وړي او موخې ته به ځان

رسوي... نو ايا مونږ د توپونو او هوايي بريدونو د رول له يادولو پرته کولی شو، ووايو چې موخه ځمکني ځواک ترلاسه کړه؟ نو دلته هم جګړه يوه ده، يوه لړۍ عمليات دي، چې بغداد کې هم همداسې وشول.

"کله چې متحده ايالاتو د بوش د غوښتنو او حماقتونو د پلي کولو لپاره بريد پيل کړ، پر بغداد توپونه را روان وو. بريدګرې نظامي هڅې په عام ډول پر بغداد د تمرکز او عملياتو کولو او د أم قصر پر دويمه برخه باندې د امريکايې او برېټانوي ځواکونو د دويم هجوم تر منځ وېشل کېدې، ځکه لومړۍ برخه برغلګرو پرې کړې وه او کوېټ ته يې سپارلې وه، څو د هغه مساحت ډېر شي او د عراق پر ضد دولت ترې جوړ شي او د عراق په دننه کې په زهرو ککړ خنجر شي."

ولسمشر يوه شېبه چوپ شو، بيا يې زياته کړه:

"کله چې د کوم لامل له کبله د دوو هېوادونو تر منځ لانجه را ولاړېږي، نو دواړه لوري چمتو والی نيسي، لښکرې چمتو کوي او اقتصاد او سوداګري برابروي. دواړه لوري په هوايي يا بحري يا توغنديز ځواکونو کې او همدا راز په پياده، ټانکيزو او نورو ځواکونو کې ځان له مخالف دښمن سره پرتله کوي. يا هر لوری ځان اماده او چمتو ښيي، څو مخالف لوري ته د بريد فرصت ور نه کړي.

"کله چې د ايران د اشرارو او حريصانو په وړاندې عراق د خپل هېواد له پولو دفاع کوله، نو زمونږ ځواکونه تر ايراني سيال پرمختللي او لوړ وو. د عراق لاس اوږد وو. کله به چې زمونږ پيلوټانو ته الوتکو توغندي او نور وسايل ور خلاص کړل، نو الوتکه به يې د دښمن له الوتکې سره جنګوله. چې دا د زړورتيا او اتلولي لوړه څوکه ده. په دې برخه کې ښه بېلګه د سويلي عراق بچی اتل شهيد پيلوټ عبد الله لعيبي دی. او په مقابل لوري کې د ايران شمېر له مونږ څخه زيات وو. او اوس هم همداسې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"خو د امريکا او د هغه د ائتلافيانو په وروستني بريد کې چې څه وشول، هغه د عملياتو د تکتيک، لارې او د نتيجې له اړخه هم د ۱۹۹۱م کال له بريد څخه بېل وو. بيا يې نو د خپلو متجاوزو پلانونو په مطابقت له يو ظالمانه بنديز او زمونږ د توغندي ويشتونکو ځواکونو له مينځه وړلو وروسته، او له ټولو هغو څخه وروسته چې په ۱۹۹۱م کال کې پېښ شول، او همدارنګه زمونږ د توغنديو پر ډيپوګانو، د هوايي دفاع پر وسايلو او پر بغداد له دوامداره بريد وروسته. همدا راز د امريکا جاسوسانو (څېړونکو) چې څه وران کړل، هغه کسان چې مونږ د خپل هېواد دروازه ورته د دې لپاره پرانيستې وه، څو نړۍ پوه شي چې د دوی کړې ادعا په عراق کې نه شته... او نړۍ ته دا ثابته کړو چې عراق د دوی له نومول شويو څېړونکو سره مرسته کوي، نو دلته د پرتلې حالت له منځه ځي. هېڅوک هم د امريکا په څېر د يوه لوی متکبر دولت او د عراق په څېر د يوه واړه هېواد تر منځ پرتله نه شي کولی، ځکه چې له امريکا سره د وژنې، ورانولو او ظلم هر ډول وسايل شته، چې ټوله نړۍ په يو ځل ورانولی شي، همدا راز لرې توغېدونکي، له وچو تېرېدونکي توغندي ورسره دي، ښې پرمختللې الوتکې لري او داسې بحري ځواک لري چې په نړۍ کې يې بېلګه نه ليدل کېږي، پر دې هر څه برسېره پر بريد روزل شوی لښکر لري، هر جرم چې وکړي، قانوني جزاګانې نه ورکول کېږي، او عراق بيا داسې هېواد دی، چې له کلونو کلونو بنديز وروسته يې امکانات معلوم دي او په سخت اقتصادي وضعيت کې دی... نو د دواړو قدرتونو تر منځ ډېر لوی توپير دی، په هېڅ اساس سره پرتله کېدی نه شي. نو د يوه داسې ظالم دښمن پر وړاندې، چې د ناوړه نيتونو مخنيوی يې څوک نه شي کولی، عراق ته له خپل کرامت او وجود څخه له دفاع پرته بله لاره نه وه پاتې.

"د يو څه چې بايد يادونه وکړو، ځکه هغه له معمولي نظامي او جګړه‌ييزو اصولو څخه وتلي دي او هغه داسې څه وو چې زمونږ نظامي او ښاري پلان

جوړوونکي رهبرۍ يې هم هيله نه درلوده، هغه دا و چې دښمن په مستقيم ډول يو داسې پراخ ځمکنی تعرض وکړ، چې د موخې د اسانولو لپاره يو څه هوايي او توغنديز بريدونه هم ورسره مل وو. مونږ مخکې هم وويل، عادت نل داسې نه وي، معمولا څو ورځې او ان مياشت يا هم له دې زيات هوايي بريد وي، لکه څرنګه چې په ۱۹۹۱م کال کې امريکايي بمبارونو له مياشتې زيات دوام وکړ، بيا يې ځمکنی بريد پيل کړ.

"تورې هغه چارې چې مونږ ګڼلې وې هغه دا وې چې دښمن به له دلته او هلته کښته کېدو سره له دوو جبهو را مخکې کېږي. چې يوه جبهه يې معلومه وه، يعنې د امريکايي ځواکونو تر ټولو لوی د را غونډېدو ځای (کوېټ) او دويمه لوېديځه جبهه وه. او د دې په اړه احتياط او پاملرنه هم وشوه.

خو په أم قصر کې د (۴۵) پياده لواء د اتلانو د بې سارې مقاومت او ثبات ځانګړنه دا وه چې دې لواء له دښمن سره داسې جګړه وکړه چې نړۍ ورته ګوته په غاښ وه، داسې افسانوي ثبات يې وښود چې د امريکايانو او برېټانويانو پر خپلو ځانونو باور يې ګډوډ کړ، او معنويات يې ور ولړزول. همدا راز په الزبير کې زمونږ د اتلو ځواکونو ټينګ مقاومت او ثبات د دغې لواء مورال لوړ کړ... همدا راز په ټولو جبهو کې زمونږ د وسله‌والو ځواکونو او د هغوی شا ته د پلرني ټاټوبي عراق د ولس ثبات دې لواء ته معنوي ځواک ور وباښه، په ځانګړي ډول د جګړې له سختي سره سره دښمن پر أم قصر اصلي تمرکز نه کاوه، دښمن په ځينو دفاعي ديوالونو کې مصروف و او په ځينو نورو کې يې پرمختګ کاوه. ان په معنوي او عملياتي کچه هم چې د (۴۵) لواء اتلانو په نورو ديوالونو کې خپلو ورونو ته کتل، نو په بشپړه اتلولي به جنګېدل او له هغوی څخه به يې عزم او ثبات اخيست. کله چې دښمن بغداد ته د صحراء له لارې مخه کړه، له ځانګړو حالاتو څخه يې ګټه پورته کړه، ځکه په صحراء کې مونږ هوايي ملاتړ د نه درلودو له امله ډلګۍ نه وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېښي، څکه له هوايي ملاتړه پرته هلته د ډلګيو شتون د ځان وژلو په مانا و، د رهبري او نورو نظامي مشرانو ورونو ته زمونږ لارښوونې ښکاره وې، چې د فرات د سيند لوېديځ ته به ځواکونه نه خپروي، هغه که د سماوه يا ناصريه او يا د انبار صحراګانې دي، څکه که ځواکونه خپاره کړي، نو په بشپړ ډول به هلاک شي.

"کله چې دښمن د عراق ځينې ښارونه لاندې کړل، غوښتل يې چې د هر څه پای ته رسولو پيغام ورکړي او د عراقي لښکر او ولس دواړو معنويات له منځه يوسي. پر دې برسېره دښمن د بغداد په ناحيو کې نړيواله محرمه وسله وکاروله، چې دا وسله په أم قصر کې نه وه کارېدلې، د نوموړې وسلې له امله په بغداد کې ځواکونه په تنهايي وجنګېدل، بل ملاتړ ته منتظر نه شول.

"نو څکه مونږ وايو چې له نظامي اړخه لږ تر لږه هغه څه نه شي سره پرته له کېدای، چې په أم قصر او بغداد کې سرته ورسېدل. همدا راز دښمن د بغداد په ننبه کولو کې هم ډېره هڅه وکړه او په ظالمانه ډول يې په سلګونو ساعته بمبار پرې وکړ، چې په پايله کې ټولې ډلګۍ له منځه ولاړې، ځينې نورې خورې ورې شوې، هوايي ملاتړ يې هم نه درلود، چې د دښمن الوتکو او توغنديو ته په اسانو موخو واوښتې. همدا راز کله چې دا ډلګۍ را وګرځېدې نو ډېری برخه يې له منځه ولاړې. او بله دا چې د بغداد د عملياتو له دېوال سره د ځينو ولايتونو د سيمو تړل ناسم کار و، حد اقل بده هيله وه. ورسره په څنګ کې نورې همداسې هيلې وې چې د جګړې په ميدان کې يې د دښمن د تکتيکونو او هلو ځلو له بدلون سره سر نه لګاوه... پورته لاملونو له دښمن سره مرسته وکړه چې د بغداد د عملياتو په دېوال کې د جمهوري ساتونکو او مرستندويو ډلګيو هلې ځلې تيت او پرک کړي."

ولسمشر ادامه ورکړه:

"برید ډېر شدید او پراخ و، دښمن په ځانګړي ډول په وروستيو ورځو کې ډېرې هڅې وکړې، چې پر بغداد او اطرافو يې هوايي او توغنديز برید توند کړي، د دښمن اصلي موخه هم لومړی د بغداد نيول وو.

نو شونې نه ده چې د دښمن له لوري د بغداد په لاندې کولو کې يوازې له بغداده وغږېږو او بسنه پرې وکړو، نه، بلکې جګړه يوه ده او يو له بل سره د نښلېدلو کړيو څنځير دی.

کله چې برید وشو، له نظامي مشرانو سره يو ځای شوم او ورته مې وويل: "فکرونه مو ښه سمبال کړئ، د الله په مرسته او ځواک دا ځل مو له دښمن سره لار تعينوونکې جګړه ده. که الله بريا راته ليکلې وه، نو دا به د عراق، امت او انسانيت بريا وي. که الله سبحانه و تعالی بل څه غوښتي وو او دښمن بغداد ته ورسېد، نو ولس به چوپ پاتې نه شي، جګړه به د ټوپکو او توغنديو په وسيله روانه وي، له ديالی، صلاح الدين، انبار، نينوی، بصرې او نورو ځخه به د مشرۍ داسې نسل را ښکاره شي، چې عراق به ازاد کړي، امريکايانو ته به ماتې ورکړي او وبه يې شړي. د امريکا هيبت به مات کړي او امريکا به بد اوازه کړي. د الله په ستاينې سره به هر څه پای ته ورسېږي. او ان شاء الله عراقيان به د خپلو عربو ورونو هيلې له خاورو سره نه خاورې کوي."

عربي استازی

ولسمشر پر عراق د تېرو شويو پېښو يادونه کوله او وې ويل:

"له برید څخه څو مياشتې وړاندې د عربي رهبر استازي را سره وکتل، مونږ پوره درناوی ورته لرو. يوه محدوده مفکوره يې درلوده، که څه هم چې دغه نظريه زمونږ پر کرامت او عزت لګېده او د منلو وړ نه وه، خو بيا مو هم تر پايه واورېده. او ورته ومو ويل: که وګڼو چې مونږ دا نظريه ومنله، نو بيا تاسې يا عرب ورونه د برید مخنيوی کولی شئ؟ په ځواب کې يې راته وويل: هېڅوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم د برید ضمانت نه شي کولی، خو مونږ غواړو چې امریکا ته دلیل ولرو او د برید د مخنیوي لپاره به هم کار وکړو... ما ورته وویل: چې امریکا ته دلیل ولرو!؟ زما له لوري فلاني (ستا رهبر) ته سلام وایه او ورته ووایه چې فلانی ویل چې له امریکا سره اړیکه ونیسئ او ورته ووایاست چې څه غواړي، که یې مال یعني نفت غوښتل، نو مونږ یې بدل غواړو، که یې په سیمه کې د ټولو قضیو حلول غوښتل، نو څوک چې له ولسونو سره انصاف او عدل کوي مونږ یې په مخ کې نه درېږو. خو که یې داسې شرطونه را باندې ایښودل چې زمونږ او د عراق د ولس پر کرامت لګېدل، نو که مونږ پوه شو چې د امریکا غرض سپکوالی او اهانت دی، نو مونږ د دوی بې ګټې او خوشې خبرو اورېدو ته وخت نه لرو.

د پریماکوف دویمه لیدنه

"وروسته له دې چې امریکا او بریټانیا خپلې لښکرې او جنګي بېړۍ برابرې کړې او مونږ ته یې بل انتخاب پرې نه ښود. یا به تسلیمېدل، ذلت او د تاریخ سپکوالی و، چې دا ډېره لرې وه، او یا به پر الله له ایمان او توکل څخه په روښانه زړونو مقابله وه... پریماکوف هم د بغداد په دویمه لیدنه کې وویل چې پیغام مې درته راوړی دی. دا چې د پیغام په مضمون پوه وم، نو ور څخه مې وغوښتل چې لومړی له استاذ طارق عزیز سره وګوري. بیا ورپسې ما ولیده. هغه د داسې څه غوښتنه را څخه وکړه چې د عراق له عزت او مېړانې سره په ټکر کې و، نو ورته ومو ویل: څه فکر کوې، که مونږ دا وګڼو چې دا سپکه غوښتنه "له خپلې کورنۍ سره له عراقه وتل" مو ومنله، نو ایا زمونږ ملت به د دوی له شر څخه خوندي شي؟ ده وویل: نه، که ته یې او که نه یې امریکایان عراق ته ننوځي. نو ما ورته وویل: هېڅکله به هم ونه وځم، الله د دوی وشرموي. مونږ همدلته پاتې یو، را د شي کور په کور به ورسره وجنګېږو. خو لومړی ورته وایو چې یو ځل د له نبوخذ نصر (بخت نصر) تر صدامه پورې د

عراق تاریخ ولولي، تر څو د عراقي انسان ختمه ور معلومه شي، که یې ونه لولي نو بیا به یې وروسته وپېژني، عراقي مقاومت او ولس به هرو مرو ځان ور وښیي چې مونږ ځوک یو او دوی ځوک دي، او د الله په مرسته، راتلونکی به ډېر لوی وي. همداسې مونږ ته یې هېڅ داسې انتخاب پرې نه ښود چې زمونږ هېواد او ملت له وراني وژغورل شي. د عراق په اردو کې کمی ونه کړ، دښمن نه یې داسې درسونه ورکړل چې کله به یې هم هېر نه کړي، ان تر اوسه لا د اردو او بعث کسان او ټول نور لښکریان ورسره جنګېږي، مونږ به هېڅکله تسلیم نه شو. جنګ خو وي همداسې. هر مرو به یو لوری په کې بریالی کېږي، خو که امریکا چټکه بریالۍ هم شوه، وروسته به زښته بده ماتې وخوري. دلته به له ویټنامه څو چنده زیات زیان ور رسېږي، ځکه د امریکا دولت یو شریر دولت دی، له عراق څخه به شاتې تګ او تېښتې ته مجبورېږي او نیم وسایل به پرېږدي...

"زمونږ وسله‌والو ځواکونو او نورو ټولو اتلانو هېڅکله کمی نه دی کړی، خو بس د الله اراده وه. کېدای شي تاسې یو څه بد ګڼئ، خو هغه ستاسې لپاره خیر وي او یو څه ښه ګڼئ، خو هغه ستاسې لپاره شر وي. هو دا د الله اراده ده.

د امریکایانو له لوري د ګران بغداد، د رشید د پلازمینې د نیولو مهم لاملونه که یې له تفصیلاتو بیان کړو، ځکه وخت محدود دی، نو په لاندې ډول دي:

لومړی: له دیارلسو کلونو زیاته دوامداره کلابندي، ورپسې د هر ډول جنګونو دوام.

دویم: د امریکا د ادعاوو په اړه د امریکا غولوونکی او ګمراه سیاست، چې له امله یې زمونږ ځینې عربو ملګرو او ورونو د امریکا ناولونه ریښتیني وګڼل، ځینو خو یې لا ژمنې هم ریښتینې وګڼلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریېیم: د دواړو ځواکونو تر منځ لوی توپیر، په ځانګړي ډول هغه هوایي ځواک چې باید هره جګړه پای ته ورسوي، لږ تلونکی توغندیز ځواک، همدا راز د عراقي لښکر لپاره د هېڅ هوایي ملاتړ نه شتون. چې پر جګړې یې په لویه کچه د دښمن په ګټه اغېزه وکړه.

څلورم: د دښمن پوره پېژندل له ټولو عسکري او مدني اهدافو سره، د څېړونکو ډلو او د هوایي کشفي وسائلو په ذریعه، هغه که مصنوعي سپوږمکی وي او که د جاسوسی طیارې. ځکه کله چې موخه درته وټاکې، په اسانی سره یې وهلی شې.

پنځم: په داسې اندازه ظالم هوایي برید کارول چې د جنګونو په تاریخ کې یې بېلګه نه لېدل کېږي. د ساعتونو په اوږدو کې به روان وو، له امله یې زمونږ د اتلو ځواکونو (ټانګیز، توغندیز او پیاده) قدرت شل شو.

شپږم: د دښمن له لوري د نړیوالو منع شویو وسلو کارول، چې ځینې د لومړي ځل لپاره په ځانګړي ډول د بغداد په هوایي ډګر کې له هغې مشهورې جګړې وروسته وکارول شوې، چې د دښمن سلګونه کسان په کې ووژل شول. لسګونه ټانګونه یې ویجاړ شول او دښمن لاره ورکه کړې وه. ساتونکي او ورسره را ټول ځواکونه یې په تکتیکي ذروي بمونو او په نورو داسې حرارتي بمونو وویشتل، چې اوسپنه او جسد یې ویلي کاوه، دا کار یې د دې لپاره وکړ چې د جنګیالیو په مورال اغېزه وکړي. دغه لامل یو له هغو مهمو لاملونو څخه دی چې بغداد یې ژر د نیواک په خوله کې ور کړ.

اووم: د زیاتې وېرې د حالت را منځته کولو لپاره په وحشي بڼه پر بغداد د بمبارونو دوام او د پر امنه اوسېدونکو ویشتل، همدا راز د رهبري مرکزونه او ځواکونه ویشتل او د هر ډول اړیکې پرېکون.

اتم: د دښمن له لوري د هغو صحرایي لارو کارېدل چې له ښارونو سره موازې وې، په پرمختللو وسلو د دښمن سمبالښت او له دښمن څخه ټینګ هوایي

ملاتړ، چې د دې ټولو له امله زمونږ ځواکونو د ورځې له خوا حرکت نه شوای کولای، ځکه هوایي ملاتړ او دافع هوا یې نه درلودل، د دښمن له لوري بغداد ته په رسېدو تمرکز کول، که څه هم زمونږ اتله اردو د دښمن د را وړاندې کولو په تاخیر کې تر ډېره بریده بریالی هم شوه، ډېر تلفات یې دښمن ته واړول، خو لکه د تل په څېر دښمن دغه زیانونه په رښتیني بڼه اعلان نه کړل.

نهم: دلته او هلته زمونږ د ډلګیو شاته او په لویو لارو کې ډېرې او تکراري کښته کېدنې، د اوسېدونکو وېرول او د لارو پرې کول. او دا معلومه خبره ده چې د ډلګیو شاته د دښمن هره کښته کېدنه یا د شا له لوري برید، ډلګی ګډوډوي.

لسم: فکري جنګ او د دعوتي وسایلو کارول، او هغه اوازه چې دښمن وکولی شول چې د پنځمي ستنې او د دوی د لاسپوڅو په واسطه یې زمونږ د وسله والو ځواکونو لیکو ته دننه کړي. همدا راز ځینې لاسپوڅي را ولاړ شول او د دښمن الونکو ته یې مهم ځایونه او نظامي موخې ور وښودې.

یوولسم: د نظامي مشرانو او د ډلګیو د امیرانو تر منځ د اړیکه نیوونکو وسایلو پرېکون او د ځینو امرونو نه رسېدل، چې د ځینو نظامي ډلګیو د ګډوډۍ لامل شو او فکر یې کاوه چې نور امر نه شته.

دوولسم: د عراق-ایران جنګ کې به مشرانو او امیرانو د حالاتو د بدلون او دریځ په اساس امرونه چلول، ځکه عراقي نظامي ښوونځي د نړۍ د ډېرو ښو ښوونځیو له جملې څخه و، چې زمونږ ښه افسران، مشران او لښکرې ورنه را فارغه شول. هېڅکله مو فرقې، کنډکونه او مشران د سیاسي اوامرو پیروۍ ته مجبور کړي نه دي، له عامې رهبرۍ پرته نور ټول اختیارات د مشر او امیر په لاس کې وو. خو سیاسي پرېکړو هم کله نا کله، دریځ ته په کتو رول لوباوه، خو په ډېره کمه کچه ان چې کله به مو سیاسي مشران هم د اوسېدو لپاره د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ جبهو ته ورلېږل، نو د نظامي (عسکر) تر واک به لاندې وو، په دې کې عُدي او قُصي وو."

د سیاسیونو رهبرۍ ته د اردو تابع کول:

دلته مې له ولسمشره د هغه څه په اړه پوښتنه وکړه چې ډېریو عراقي نظامیانو او سیاسیونو دا یوه لویه تېروتنه ګڼله چې د سیمو په رهبري کولو کې نظامي مشران او امیران، سیاسي چارواکو ته پیرو کړې شول. ولسمشر هم د دغو اجراءاتو د ترسره کولو لاملونه تشریح کړل، او بېړني یې وګڼل، خو په ځرګنده او زړورتیا یې وویل چې د دښمن د ځواکونو له زورور هجوم سره په مقابله کې سیاسي چارواکو ته په کنډکونو او فرقو کې د نظامي مشرانو پیرو کول، زمونږ د ډلګیو د کمزورۍ لامل شو. او وې ویل:

"د دغې جګړې د اهمیت له کبله او دا چې دا ځل په بشپړه مانا مسیر ټاکونکې وه، نو نظامي پرېکړه مو سیاسي مشرانو ته ورکړه، هغه که د فرقو مشران وو او که د کنډکونو مشران، خو دغه کار مو د نظامي مشرانو په مشوره وکړ، او دې کار ته سخته اړتیا لیدل کېده. کله نا کله به دریځ چټک پلان او برید ته اړتیا لرله. خو کله چې نظامي پرېکړه د سیاسي پرېکړې پیروه شي، نو دریځ یو څه وخت نیسي، ان کېدی شي ساعتونه ونیسي په ځانګړي ډول چې د چټکې اړیکې وسایل هم نه وي. د چټک او برید ته اړ حالت په اساس د غوښتل شوي دریځ د کارولو لپاره د مشر هڅې څنډېږي. پر دې برسېره په نظامي برخه کې د کافي معلوماتو نه درلودو په اساس ځینې نظامي مشران د سیاسي پرېکړو او هغو امرونو په لټه کې وو چې دوی ته کېدل. دې کار د بغداد په لوري د دښمن د چټک مخکې تګ پر بریا په لویه بڼه اغېزه وښندله. خو سره له دې، زمونږ د اتلې اردو او جمهوري ساتونکو ټولګو او نورو ټولو ټولګو داسې جګړه وکړه، چې په مخکنیو جګړو کې یې بېلګه نه شته.

دیارلسم: له ټولو جبهو څخه د دښمن هجوم. له بده مرغه ځینو را نږدې هېوادونو د خپلو ځمکو له لارې د دښمن د ډلګیو او ټانګونو را ننوتل اسان کړل. او د دښمن له لوري د عراق د په نښه کولو لپاره د ځینو نورو ځمکه او هوایي ډګرونه کارول.

څوارلسم: د دښمن له لوري په هجوم کې د دښمن د لاسپوڅو او د ایران د لاسپوڅو کارېدل، همدا راز ایران ته د ځینو مخلصو ملیشو کارول، چې په دروغو د اسلام ادعا کوي.

د برغل په ګړندیتوب کې د ایران رول

پنځلسم: د ایران غداري، عراق ته د امریکایي او برېتانوي ځواکونو په ننوتلو کې مهم مرستندوی لامل و.

"د امریکایانو له اندازې زیات تکبر او په بغداد کې په زیاته لیوالتیا سره د دوی د اردو تمرکز، او کله چې امریکایان ناکام شول نو په بغداد کې د هیروشیما په شان د ذروي اسلحو کارولو برسېره دغو ټولو لاملونو پوځ ته د له ستونزو ډکې ځانګړې فضاء په را منځته کېدو کې مرسته وکړه. دا طبیعي کار دی. کله چې چارې داسې مرحلې ته ورسېږي، واکمنان پر خپلو ډلګیو واک له لاسه ورکوي. دغو لاملونو زمونږ ډېرې وسله‌والو ځواکونو ته د ګډوډۍ حالت را منځته کړ، له کنټرول ووتل، پوځ له امره پرته یو په بل پسې د جګړې له ډګره په شا شو.

"تو مونږ وایو چې امریکا د ظلم او وراني توان درلود، خو د عقل او زور تر منځ توپیر دی. دې کولی شوی چې ظلم وکړي او ورانی ورسوي، خو په عمل کې بې زیان بیخي لوړ و، او دا انساني او تاریخي زیان به تر هغه ونه رغېږي چې په هغه ګوند یې اغېزه نه وي ښیندلې یا یې له واکه نه وي ګوښه کړی چې له بوش سره یې د عراق پر ضد مرسته وکړه. خو پوښتنه دا ده چې څا زیان وکړ؟ په اصل کې د نړۍ په مخ کې امریکایي ولس او د ځواک ټولو غړو زیان

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړ. یعنې کله چې له هغه څه سره چې پېښ شو امریکایي ولس خپل مخالفت ښکاره نه کړ، نو څه چې د نوموړي ولس حکومت کړي، د هغه رغونه ولس ته ور له غاړې ده. دلته په زندان کې مې هم امریکایانو ته وویل له عراق وروسته هېڅکله هم پر بل هېواد تېری ونه کړئ. دا یوازې د عراق د ګټو په خاطر نه، بلکې د ټول انسانیت د ګټو لپاره، عراق خو به د الله په اجازې سره ازاد شي او امریکا او لاسپوڅي به یې مات شي ."

ایا د لښکر په مشرۍ کې خیانت و؟

له ولسمشر څخه مې د نیواک له لومړیو د مشهورو شویو اوازو په اړه پوښتنه وکړه، ویل کېدل چې د نظامي رهبرۍ په لیکو کې خیانتونه وو، خو ولسمشر په قاطع ډول رد کړه او وې ویل:

"اورېدلي مې دي چې ځینې د جګړو په ترڅ کې له شوو خیانتونو څخه غږېږي. خو ښاغلیه زه تا ته وایم چې زمونږ د پوځ اتلولي څرګنده ده، د تاریخ په اوږدو کې یې بې سارې اتلوالي جګړې کړې دي. کله چې جګړې سختېږي، نو د نړۍ په پوځونو کې خیانتونه کېږي، خو زمونږ په لښکر کې که شوي هم وي، نو په ډېره کمه کچه به وي، چې د جګړې په پایله یې هېڅ اغېزه نه درلوده. خو د لویو مشرانو د خیانت په اړه چې اوازه ده، نو [دا حقیقت نه لري، بلکې] د فکري جګړې یوه برخه ده، چې د نړۍ ټول لښکرونه یې په جګړو کې د سیالانو په ضد کاروي، په ځانګړي ډول کله چې یو لوری له سختو جګړو سره مخ شي. زمونږ لښکر پیادوو او مشرانو ټولو بې سارې هڅې وکړې، له دښمنانو سره یې داسې مقابله وکړه چې دښمن یې هک پک کړ او زمونږ د ټولو عربو او د انسانیت د خیر غوښتونکو سینې یې یخې کړې. مونږ د بغداد جګړې ته پلان نیولی و، ویل مو چې د امریکایانو له ننوتو وروسته به کور په کور او سړک په سړک جنګېږو، چې په دې سره به دوی د خپلې لوړتیا عوامل یعنې ټکنالوژي له لاسه ورکړي، او مونږ به دا اوږد ښامار لنډ کړو. دې

ته مو چمتووالی هم نیولی و، خو د بغداد ژر نیواک، د تکتیکي ذروي وسلو کارول، د جګړې د سخت والي له کبله د پوځ او ساتونکو د ګروپونو ګډوډي، د هوايي ملاتړ نه شتون او د واک له منځه تلل. هغه څه وو چې له امله یې دغه انتخاب ته ونه رسېدو، که ورته رسېدلي وای، نو د دښمن د درنو وسلو اغېزه په ځانګړي ډول د الوتکو اغېزه به مو له منځه وړې وای.

"نو وایو چې د بغداد د ژر نیولو مهم لاملونه د دواړو ځواکونو نه برابري او د هوايي ډګر په جګړه کې د امریکا له لوري د تکتیکي ذروي وسلو کارونه وه، چې له امله یې عراقي پوځ حیران کړی و، هغه پوځ چې د بوش په جرمونو کې له استفاده کړېو وسلو سره مخامخ شوی نه و.

"کله چې دښمن عراقي موخې ډېر په دقت سره په نښه کولې، نو مونږ مجبور شوو چې په رهبرۍ کې پلټنه وکړو. له بده مرغه، له پلټنې او څېړنې وروسته راته روښانه شوه چې ځینې هغو خاینانو او لاسپوڅو ثریا ټیلیفونونه کارول، چې دښمن د بغداد ځانګړیو سیمو ته لېږلي وو، د مصنوعي سپوږمکیو له لارې د امریکا او ایران د رهبرۍ له مرکزونو سره په اړیکه کې وو. چې دې کار د ډېرو ملکي او نظامي موخو او مهمو ځایونو ورانول دښمن ته اسانه کړل.

"د بغداد په نیواک کې د خاینانو او لاسپوڅو له لوري د موخو پېژندونکو تنیو او وسایلو کارېدلو هم مرسته وکړه. دا وروسته ښکاره شو، چې ځینې د کمزورو نفسونو خاوندانو او خاینانو په ځینو عراقي امنیتي وسایلو کې مداخله کړې وه.

هغه معلومات چې ولسمشر ته نه وو رسېدلي:

مونږ په مستقیم ډول هر نظر یا څرګندونې ته دروازه پرانیستې وه، او چا چې به په مستقیمه توګه د حقیقت د را رسولو یا ویلو زړورتیا نه لرله، نو په غیر مستقیمه توګه به مو اورېده. ما به په رهبرۍ کې له ورونو غوښتنه کوله. څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې غواړی په زغرده یې ووایاست، خپلو کسانو او سکرتر ته مې هم امر کړی و چې هر معلومات او نظریه د په مستقیمه توگه را رسوي. خو زه پر دې قانع شوم چې ټول هغه حقیقتونه چې ما ته باید را رسېدلي وای یا ما باید اورېدلي وای، ډېری یې نه دي را رسېدلي. دې ته مې د جگړې په جریان کې او وروسته پام شو...". (قاضي عبد الله العامري هم د محکمه کولو په یوه ناسته کې همدا خبره وکړه او ولسمشر ته یې وویل: ته دیکتاتور نه وې، خو پر تا را تاو خلکو درڅخه دیکتاتور جوړ کړی و).

په ۲۰۰٦ م کال کې مې چې د عربو له یوه لوړپوړي چارواکي سره د هغه په هېواد وکتل، راته یې وویل: والله مونږ ته به چې څه معلومات را رسېدل، نو مونږ به ولسمشر صدام حسین ته ورلېږل، خو له هغه څه لرې شوی وای، چې وشول او سیمه هم له هغه څه لرې وساتي چې پېښ شول او لا پېښېږي، خو مونږ پوه شوو چې دوو لویو کسانو له قصده دا معلومات ولسمشر ته نه ور رسول، یو یې ولسمشر ته نږدې هم و، په لامل یې نه پوهېږو.

دا خو ښکاره خبره ده چې پر عراق د ۲۰۰۳ کال یرغل، د نړیوالو استعمارگرو او صهیوني دولتونو له لوري له ۱۹٦۸ کاله او د بعث گوند په مشري د دولت له جوړېدو را پدېخوا پلان شوی و. دغو هېوادونو ته په ۱۹۷۲ م کال کې د نفتو ملي کېدل او ورپسې د عراق ډېرې لویې لاسته راوړنې لویه بلا وه، د عراق په ضد په منظمه بڼه سره په راغونډېلو او د هیلو د پوره کولو لپاره یې په پلان نیولو پیل وکړ، په ۱۹۸۰م کال کې چې ایران پر عراق برید وکړ، نو دا د دغو هېوادونو لپاره باران و، د جنگ د اوږدېدو له کبله یې ایران په وسلو سمبالاوه. خو کله چې عراق په تېري کوونکي ایران بریالی شو، د عراق پر ضد د نورو جنگونو لپاره سره راغونډېدلو ادامه پیدا کړه، څو د عراق نوښتگر طاقتونه هلاک شي او د داسې لوی دولت د جوړېدو هیلې ووژل شي، چې د نړی له غټو دولتونو سره سالم رقابت وکړي. کله چې عراق له جنگه بریالی را

ووت او د سیمې ځینو هېوادونو په خپل منځ کې د عراق د ځورولو بهر شو، نو دغو او د سیمې ځینو هېوادونو په خپل منځ کې د عراق د ځورولو لپاره ائتلاف وکړ. را غونډ شوي دولتونه د کویټ په قضیه کې د دوی د هیلو په پوره کېدو وتوانېدل. بیا د متحده‌ایالاتو او نړیوال صهیونیت له لوري په ډېر پام سره پلانونه جوړېدل، د عراق د وهلو لپاره یې زوروره وسیله پلټله. د سپټمبر د ۱۱ په پېښو کې امریکا پوره هلې ځلې وکړې، ټولې مخابراتي او استخباراتي آلې یې وکارولې، څو په عراق تور پورې کړي، بیا یې په نوي جنگ کې د اخته کېدو چمتووالی ونیو، څو د عراق راتلونکی له منځه یوسي، وران یې کړي، ټولې زېرمې یې ولوټوي، پر نفتو یې ولکه وکړي او د اسرائیلو بشپړ امنیت تأمین کړي، ور پسې په نړۍ ولکه وکړي، دغو تېري کوونکو دولتونو عراق د ځانونو لپاره کیلي گڼله.

کله چې عراق خپل نفت ملي کړل، نو امریکې پر عراق د جنگ پرېکړه وکړه، د عراق د بشپړ نیولو لپاره د سپټمبر د ۱۱ پېښې راغلې.

د ۲۰۰۲م کال په پای کې، امریکا څلورو عربي پلازمېنو ته خبر ورکړی و چې نهایي چاره د بغداد نیواک دی، په دغو پلازمېنو کې یوې د عراق وهلو ته په هڅولو کې فعاله ونډه واخیسته، ان د عراق نیولو او ورانولو ته یې د امریکا د هڅولو لپاره په میلیاردونو ډالره د دې لپاره ولگول، څو له دغې درندې خپسکې څخه خلاص شي. د دغو دولتونو یو رهبر په سیاسي ډگر کې را څرگندو شویو هغو سخت په غوسه کړی و، څکه پوهېده چې عراق د عربو دېوال، د ثرښت ځای ساتونکی او د أمت د ختیځې دروازې پېره دار دی. هغه درک کړې وه چې د عراق سقوط، یو په بل پسې د عربي دولتونو سقوط دی، په ځانگړي ډول کله چې بوش عراق ته د نهایي پرېکړې (برید) اعلان کاوه نو دوی یې گوابنل، چې مسیر به یې صدام حسین ته د منتظر مسیر په څېر وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یاد کال د دسمبر په پای کې، له دغو عربي پلازمینو څخه د یوې پلازمینې یوه مهم چارواکي له عراق څخه لیدنه وکړه، پر عراق د ظالمانه بندیزونو له امله یې د سفر سختې وګاللې. د وچې له لارې له داسې هیلو سره بغداد ته ورسېد چې ولسمشر صدام حسین به ګوري او په روانو حقیقتونو به یې خبروي. د بغداد په یوه هوټل کې یې د دې په انتظار استوګنه غوره کړه چې ولسمشر ته به په شخصي توګه راوړي معلومات ورکوي، دغه دولت وړاندې هم ولسمشر صدام حسین ته معلومات را لېږلي وو، خو ورته رسېدلي نه وو. په عراق کې ځینې مهم اشخاص وو چې قصداً به یې له ولسمشر څخه معلومات پټول.

ولسمشر صدام حسین د استازي له شتونه نا خبره و، لیدونکي ډېره هڅه وکړه چې ولسمشر ته ورسېږي. خو بریالی نه شو. نو ولسمشر ته نږدې یې له یوه عراقي چارواکي څخه مرسته وغوښته، خو هغه په خپل نوبت له قُصي سره په اړیکه کې شو، قُصي له خپل لوري استاذی ور ولېږه چې له مېلمه څخه واوري. خو مېلمه یوازې ولسمشر ته ویل غوښتل. قُصي په هغو دوو شخصیتونو کې له یوه سره په اړیکه کې شو چې ولسمشر ته یې د معلوماتو له رسېدلو څخه مخنیوی کاوه، نو هغه کس دوی دواړو (مېلمه او د ولسمشر نږدې کس) ته د ځانګړو مراسمو موټر ور ولېږه، دوی دواړو ګڼلې وه چې له ولسمشر صدام حسین سره به ګوري. خو هماغه شخص ورسره مخامخ شو او ورته مې وویل: څه چې در سره دي، را یې کړئ... خو مېلمه نه ورسره منله او د ولسمشر په لیدو یې ټینګار وکړ. د ۲۰۰۲/ ۱۲/ ۲۴ نېټه د همدې لیدنې په جریان کې مېلمه او عراقي کس له هغه شخص سره بیا اړیکه ونیوله، هغه ترې غوښتي وو چې مېلمه د ولسمشر لیدو ته ځان برابر کړي. هماغه موټر ورته راغی او یو لوی اپارتمان ته یې یووړ. هلته یې دوه لوړ پوړي چارواکي ولیدل، دواړو له مېلمه سره د شته معلوماتو غوښتنه کوله. د ثبت آلې ته یې اشاره وکړه

او وې ویل چې د دغه ثبت له لارې به ولسمشر ته ستاسې معلومات ورسېږي، مېلمه ډېر په تنګ شو، څه معلومات چې ورسره ول، ټول یې هلته وویل، بیا دواړو کسانو خدای په اماني ورسره وکړه او تاکید یې وکړ چې هرو مرو به معلومات ولسمشر ته رسېږي، وړاندې له دې چې مېلمه له خپل استوګنځي څخه د خپل هېواد په لوري وخوځېږي، یو پاکټ ورته راغی چې شخصي د ده لپاره پنځوس زره ډالر په کې وو. خو ده رد کړل او منته یې وکړه چې دی او هېواد یې ښه دي. بیا مصیبت پېښ شو، کله چې ولسمشر بندي شو، له ده څخه مې د هماغه دولت مشر ته پیغام ور ووړ، چې عراق ته یې استازی را لېږلی و، او ډېر حرص یې درلود چې د کویټ موضوع حل شي او عراق له اخیرني مصیبت څخه وژغورل شي. ډېرو لورو هلې ځلې وکړې چې د دغه هېواد انځور بدرنګ کړي او د ده او عراق تر منځ اړیکې وشلوي، ځینې دغه لوري معلوم هم دي، د هماغه هېواد دننه، په عراق کې او له عراق څخه بهر دي. دغو لورو ځکه دا هلې ځلې کولې چې د دغو دواړو هېوادونو تر منځ د وروړګلوی خوږه او پاکه اړیکه ناولې او تته کړي، د شخصي حساب او کینو له امله او یا د عربي اړیکو د ورانولو له امله یې د حسد او کینې تیرې تکولې. وروسته له دې چې د دغه دولت له مشر سره مې ولیدل، هغه له عراق او صدام سره شویو او روانو حالاتو ډېر درداوه. په دغه راته نژدې دولت کې له ځینو نورو مهمو شخصیتونو سره د لیدنو او کتنو په ترځ کې مې ډېر داسې څه واورېدل چې دغه دولت ډېرې هڅې کړې وې څو له دوی سره شته معلومات ولسمشر صدام حسین ته ورسوي، ګوندې هغه ته په درد وخوري، خو هېڅ هم ورته رسېدلي نه وو.

د هوایي ډګر جګړه

لومړۍ برخه

د ستر جنرال سیف الدین راوي په قلم
د جمهوري ساتونکو ځواکونو مشر

۱ -د صدام حسین د نړیوال هوایي ډګر د ځای اهمیت: د صدام نړیوال هوایي ډګر چې شهید صدام جوړ کړی و، ستراتېژیک اهمیت یې درلود، چې په لاندې ډول دی:

- د صدام هوایي ډګر د خپل مساحت له امله د بغداد په ټولو لارو کې یو له مهمو لارو څخه بلل کېږي، د ځمکنیو ځواکونو په خپرېدلو کې مرسته کوي او د بغداد د شمال لوېدیځ لوري ته په ۲۰ کیلومترۍ کې پروت دی.
- شونې ده چې د دښمن ډېر شمېر هوایي ځواکونه او په ځانګړي ډول ثابت وزر لرونکې غټې الوتکې را کښته شي. چې په دې سره د بغداد د مرکز په لوري د تللو یا پرې را چاپېرېدلو لپاره ښه ثابته اډه تشکیلوي.
- د هوایي ډګر په ګاونډ کې لوی مرکزي ځایونه دي، لکه ډېر اپارتمانونه او باغونه، او دغه ځای امریکایي ځواکونو ته د استوګنځي په څېر د عملیاتو د اداره کولو لپاره هم ګټور دی.
- د صدام په نړیوال هوایي ډګر ولکه کول، پر ولس ډېره نفسي اغېزه لري، ځکه د صدام په نړیوال هوایي ډګر ولکه په الرضوانیه کې په مرکزي ځایونو د ولکې په څېر ده.
- نوموړی هوایي ډګر له ستراتېژیکو لارو چټکو لارو سره تړلی دی، یوه مستقیمه چټکه لاره د ولسمشرۍ ماڼۍ ته تللې ده، بله ستراتېژیکه لاره له هوایي ډګر سره پرته ده چې د عراق له لوېدیځه تر سوېله پورې غځېدلې ده او له استوګنځایونو څخه بېله ده، د ځمکنیو ځواکونو د مخکې تګ لپاره ښه اغېزه لري. د دې لارې پر هره برخه سلګونه هلیکوپټر الوتکې هم کښته کېدی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي، چې دښمن ته دا شونې کوي او دا یې ورته شونې کړه چې د لارې په خو ټاکل شویو ځایونو ناستې وکړي.

- د صدام په نړیوال هوایي ډګر کې د شته څه په اړه دښمن له وړاندې ډېر معلومات درلودل، دغه کار یې د ملل متحد د وسله څېړونکو له لارې کړی و، هغوی مرکزي او دفاعي ځایونه ټول کتلي وو، نو دوی یې په اړه ښه فکر کړی و.
- نوموړی هوایي ډګر دښمن ته دا چانس ورکوي چې د بغداد شا او خوا عراقي دفع هوا ځایونه وښوروي او د نورو دروازو نیولو ته ترې وخوځېږي (یوسفیه-تاجي دوه لارې (دو راهي)) همدا راز د بغداد پر ښار را تاو شي او له نورو ولایتونو څخه یې بېل کړي.

۲ -د صدام له نړیوال هوایي ډګر څخه د دفاع عامه مفکوره: له جنګه څو کاله وړاندې هغه وخت له هوایي ډګر څخه د دفاع مفکوره د شهید (قُصي صدام حسین) له لوري وکښله شوه، چې دا معلومه شوه چې امکان لري صهیوني دښمن د هوایي پټ ووځي او ننوځي یا دې د ولسمشر صدام حسین د هدف ګرځولو لپاره ځانګړي ځواکونه کښته شي. د هوایي او ځمکنیو ګواښونو څه هیله چې وه، د هغې ټول حساب مو برابر کړ، ان دا چې دښمن به له موانعو څخه د تېرېدو لپاره له پیلوټانو څخه کار اخلي. د هوایي ډګر په چاپېر او د رضوانیه په مرکزي ځای کې رادارونه، څارونکي او څارګر ټکي ووېشل شول. له ډګر څخه د دفاع لپاره داسې تصمیم ونیول شو چې د جګړې ځمکه به ترې جوړوو. په دقیق ډول په مستقیمو او غیر مستقیمو بریدونو وپوښل شو، د هوایي دفاع وسایل د ډګر په چاپېر کې ووېشل شول، چې هېڅ ځواک له هوا څخه تر هغه نه شوی ورته را کښته کېدی، څو چې د دافع هوا وسایل یې له منځه نه وای وړي، دغه وسایل د تکړه او لوړ موراله پوځ په لاس کې وو په ښو وسلو سمبال وو. ځانګړي جمهوري ساتونکي له بشپړ مسلح او سمبال

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاده پوځ، له ټاکليو ډلګيو او افرادو او ځانګړو ځواکونو څخه جوړ وو. همدا راز د مرکزي رضوانيې لپاره هم پورته تدابير نيول شوي وو. ونډه اخيستونکو عراقي ځواکونو د دفاع لپاره ګڼ شمېر تمرينونه کړي وو. د جنګ په جريان کې د شهيد قُصي صدام حسين له لوري د جنګ پلان بيا جوړ شو، کله چې په ډګر کې د دښمن د کښته کېدو خبر تاييد شو، نو پلان مو واړاوه او هوايي ډګر د توپونو او راکټونو تر بريد لاندې ونيول شو.

۳-د صدام پر نړيوال هوايي ډګر د ولکې په اړه د امريکايي دښمن پلان:

-تمهيدي بمباري: ۳۰۰ ساعته شپه او ورځ بې له پرېکونه د هوايي ډګر پر چاپېر دفاعي وسلو او په رضوانيه کې په مرکزي ټولنځي هوايي بريدونه کېدل، چې د دفاعي وسلو په ختمولو سره يې ځمکنيو ځواکونو ته لاره هواره کړه. په بمبار کې (بي ۵۲) الوتکو ګډون وکړ، چې له نه ټنه بمونو او د هوايي جګړو له نورو زرګونو مهماتو، کروز توغنديو او نيټروني بمونو څخه يې کار واخيست، له امله يې ډېرى کسان په سوځلو له منځه يوووړل. د نړۍ په ټولو نظامي پلانونو کې چې په کوم هوايي بريد پسې ځمکنى هجوم يا کښته کېدنه وي، هوايي بريد د يو ساعت لپاره دوام کوي، لکه په ۱۹۷۳م کال کې چې مصريان د سويس له کاناله تېرېدل، په ۱۹۸۸ م کال کې يې د عراقي ځواکونو له لوري د الفاو د ازادولو په جګړه کې له يو ساعته کم دوام وکړ. خو دلته تمهيدي بمباري ليکلې نه وه، نه د وخت له اړخه او نه هم د هغو سوځونکو وسلو د کارولو له اړخه چې نړيوالو بنديز پرې لګولى (نيټروني بمونه). وروسته له دې چې دفاعي وسلې ورانې شوې، دښمن هوايي ډګر ته نږدې له هوا کښته کېدنې پيل کړې د چټکې ستراتيژۍ له لارې، چې د اپرېل په دويمه ورځ يې له (جرف الصخر) پله څخه د هوايي ډګر په لوري د را پورې وتليو ځواکونو راتګ ته لاره هواره کړه او په عملياتو کې (۱۰۱) او (۸۲) ګرځنده هوايي فرقو ونډه واخيسته، چې د امريکايي دښمن د ګرځنده ځواکونو اساس

نښکېلوي، زغره وال کنډک هم ونډه په کې درلوده او زرګونه جنګي او هليکوپټر الوتکو يې ملاتړ کاوه.

د دښمن د پلان مطابق د جګړې لنډيز داسې کېدى شي:

- پيليزه بمباري، چې د ۳۰۰ ساعتونو لپاره د هوايي ځواک، توغنديو او د نړيوالو له لوري بندې شوې وسلې يې په کې وکارولې، څو د هوايي ډګر چاپېره دفاعي وسلې له منځه يوسي.
- له هوا را کښته کېدنې، چې (۱۰۱) او (۸۲) ګرځنده هوايي فرقو ونډه په کې درلوده.
- له ښارونو بغل ته په صحرا کې د زغره وال کنډک راتلل (د نجف-کربلاء-هوايي ډګر له لارې).

۴-ځمکنۍ جګړه، د صدام د هوايي ډګر شا او خوا او دننه او د مرکزي رضوانيه په ټولنځي کې د دښمن له ځواکونو سره ځمکنۍ جګړې د ۲۰۰۳م د اپرېل له ۳ مې ان د همدې کال د اپرېل د ۸ مې تر پايه دوام وکړ، چې په لاندې ډول وه:

- د جمهوري ځانګړو ساتونکو، پوځونو، توغنديو، راکټونو او د صدام د فداييانو او د يرغلګرو ځواکونو تر منځ زښته تخريبوونکې نښته وشوه، چې د دښمن څو ځمکنۍ او ګرځنده هوايي څپې په بشپړ ډول ويرانې شوې. دښمن له ډلګيو سره له لاس په لاس جګړې وروسته شاته تګ وکړ، څو الوتکو ته زمينه برابره کړي، چې په ورانې کې خپل رول ولوبوي. مونږ هم خپلو پناه ځايونو ته د را ګرځېدو تګلاره غوره کړه، څو د دښمن د الوتکو اغېزه کمه شي.
- جګړې د دواړو خواوو له لوري د غلچکي بريدونو طبيعت خپل کړى و. خو د دښمن جګړه‌ييز ځواک غښتلى و او په پراخه کچه يې نوي ځواکونه کارولي شواى.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دښمن په اور سره (د موخې د پراخې سوځونې) تګلاره غوره کړې وه. او د (ورانولو بیا پلټلو) ستراتیژي یې غوره کړې وه چې ۹ ټنه او پناه کونکي بمونه یې کارول .
- جګړه مستقیما ولسمشر صدام حسین او ښاغلي قُصي صدام حسین چلوله، ولسمشر په مستقیم ډول د جګړې په تګلاره او د عملیاتو په اداره کولو کې د جمهوري ساتونکو ځانګړي ځواکونه اداره کول .
- اساسي جګړه په پراخ مرکزي رضوانیه ټولنځای کې رامنځته شوه، چې یوه لوري ته جمهوري ساتونکي، پیاده او فدایان ول او بل لوري ته دښمن و، دښمن ته زښته زیان واوښت، چې له امله یې (نیټروني) بمونه وکارول.
- له هوایي ډګر څخه ډېری دفاع کوونکي ځواکونه شهیدان شول. دښمن په ځمکنۍ جګړه کې هغه وخت بریالی شو، چې دفاعي ځواک په داسې نا جایزو وسایلو په پراخ ډول له منځه ولاړ، چې تر اوسه په یوه جګړه کې هم نه وې کارول شوې.
- دښمن د خپل مورال له امله په هوایي ډګر ولکه ونه کړه، بلکې په جګړه کې یې وحشي او وېروونکي وسلې وکارولې ځکه بریالی شو.
- فرانسه چې په ملیونونو ځواکونه یې درلودل، د دویمې نړیوالې جګړې په جریان کې د جرمني له لوري په لسو ورځو کې ونیول شوه، په لسګونو نور هېوادونه یې په میاشت کې ونیول او د مسکو تر پولو ورسېده. خو په دغه جنګ کې مونږ یوازې وو او له روسیې پرته هغه هېوادونه چې له جرمني سره ولاړ وو یا د جرمني پر ضد ولاړ وو محور او متحدین ټول زمونږ پر ضد په جګړه کې سره یو ځای ول چې دا معادله ده، خو جګړه لا روانه ده او ډېر ژر به داسې پای ته ورسېږي لکه ښاغلي ولسمشر شهید تلپاتي صدام چې تعین کړې وه له بریا پرته بل څه نه.

د هوایي ډګر جګړه

دویمه برخه

هغه جګړه چې امریکایان به یې هېره نه کړي

هغه جګړه چې ښاغلي محمد سعید صحاف یې په اړه خبرې وکړې او رسنیو پټه کړه. د ۲۰۰۳ م کال د اپرېل د میاشتې له پیلېدو وروسته، د هغو تلویزیونونو په سکرینونو را څرګند شو چې پر عراق د جنګ پېښې یې ځارلې. وې ویل: نن به هلته داسې جګړه وي، چې په څېر یې مخکې نه ده تېره شوې. او دې څرګندونې ته یې د جګړې پر ډګر او د امریکایي نظامیانو د رهبرۍ او د جنګ د پټو لویو پلانوونکو د کړنو د ردونو په اړه مهم غبرګونونه درلودل. نو په دې جګړه کې څه پېښ شول، چې رسنیو پټ کړل، امریکایان یې هم په اړه چوپ شول او ولسمشر صدام حسین په زندان کې دننه هم چلېنج ورکړ چې دوی دې په هماغې جګړه کې دوی ته اوښتي زیان اعلان کړي؟

۱-د صدام د هوایي ډګر په هجوم کې ګډ ځواکونه: لومړنۍ د سپارو زغره واله فرقه.

۲-هغه لاملونه چې د هوایي ډګر څخه د دفاع د پلان په اړه وویل شول.

- د دښمن د ځواک او کمزورۍ د ټکو څېړنه، د ځواک ټکي په دې کې را لنډېږي: هوایي ولکه، له هوا په کښته کېدو او د موخو تر لاسه کولو لوړ ځواک، په شپه او ورځ کې د لګېدو په اړه لوړ دقت، د الکترونیکي مداخلو په اړه ښه ټکنالوژي، د موخو د ړندولو لپاره له دود څخه ګټه اخیستنه، لېزري ویشتونکي، د ببلو لیکو تر منځ دقیقه او لویه مرسته، د نړۍ او چاپېریال له لویو دولتونو څخه د پراخ فعالیت ازادي.

خو د دښمن د کمزورۍ ټکي دا وو، چې عراقي ځواکونو به ځانګړي (پیاده) ټولګي کارول، چې د شپې او ورځې یې جګړه کوله، جنګ ته به ورغلل بېرته به خپلو ځایونو ته را وګرځېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د دښمن د عمل او د غبرگون څېړنه، چې څنگه به کښته کېږي او کومه وسله به کاروي، د مقابل لوري پر هجوم به څه غبرگون ښيي او بارود به څنگه استفاده کوي چې د (جگړې تصویر) بلل کېږي.
- ځانگړی لامل، دښمن له دې وېره درلوده چې له هوايي ډگره دفاع کوونکي ځواکونه به اتمي وسله وکاروي، نو ځکه يرغلگرو امریکایانو د کشف پر وسایلو برسېره حیوانات هم وکارول. لکه، سوی چې زهرجن کېمیاوي عوامل ډېر احساسولی شي، همدا راز مرغۍ، کوترې او چرگان یې هم وکارول. نو یرغلگر د کېمیاوي عواملو د کارولو له احتمال څخه ډاډه شو. په امریکایي ځواکونو کې اوازه گډه شوې وه چې عراقي ځواکونو د هوايي ډگر په جگړه کې سپي هم کارولي دي، د سپو تر ملاوو یې چسپکي چاودېدونکي تړلي او کله چې سپي له موخې سره لگېږي، نو انفجار کوي او یا له لرې الوزول کېږي. له همدې کبله، کله به چې څه وخوځېدل، هغه که انسان و، که حیوان او یا الوتونکی، نو امریکایانو به په نښه کاوه. همدا راز عراقي رهبري د رسنیو د وزیر صحاف له لارې د رسنیز لار ورکي تگلاره وکاروله، څو دښمن ته قناعت ورکړي چې عراقیان به کېمیاوي وسله وکاروي، خو یرغلگر امریکایان په خپل تحلیل کې دې ته ورسېدل چې که یې عراق استفاده کړي، نو د دې کار په ځواب کې به د ډله ییزې وژنې وسله وکاروي، چې زرگونه ټنه وزن لري او دوی (۱۲) زره ذروي سرونه لري یا به تکتیکي (نیټروجني) بمونه وکاروي، چې په هوايي ډگر کې استفاده هم شول، سره له دې چې له عراقیانو سره د ډله ییزې وژنې وسله نه وه.
- د هوايي ډگر په ځینو ځایونو کې منفجره کمینونه برابرول، او دا هغه لامل و چې ورته امید کېده، او د یرغلگرو له لوري په ډېره پاملرنه سره په نظر کې نیول شوي وو، امریکایي دښمن د مهندسانو په واسطه د اساسي نقطو او ځایونو پلټنه وکړه، هغه که د هوايي الیکترونیکي خبرېدو له لارې وه یا د

ځمکني پلټلو له لارې. عراقیانو د هوايي ډگر بنسټونه یا مرکزي رضوانیه یا نور ځایونه وانه الوزول، خو د ټوپکي جنگ له پلان سره په ځنگ کې یې همدا موخه هم درلوده.
- یرغلگرو ځواکونو په هوايي ډگر کې دننه د دهلېزونو د شتون احتمال هم په فکر کې نیولی و، چې کېدی شي پیاده عسکر یې پر دښمن له جنگه وروسته د پټنځای او ملاتړځای په توگه وکاروي. عراقیانو تر ځمکې لاندې ډېر ساتنځایونه او پناه ځایونه درلودل او د پناه ځایونو تر منځ یې د تگ راتگ لپاره ټینگې لارې درلودې.
- په برید کې د بشري ټولگیو کارونه: دا هم دښمن مطالعه کړې وه، چې عراقي رهبري کولای شي چې دښمن ته د ډېر او لوی زیان اړولو لپاره په (بشري ټولگیو) سره برید وکړي، چې دا تگلاره د (کوریا) او (ویتنام) په جنگ کې استفاده شوې وه.
- د یوې غیر معمولې وسلې کارول: څو د الکفل، ذراع دجله او جرف الصخر په جگړو کې دښمن ته له جدي اوښتو زیانونو وروسته له امریکایي یرغلگرو څخه د وېرې عامل وباسي. نو ځکه عراقي پلان جوړوونکو د جنگ په جریان کې پرېکړه وکړه چې په هوايي ډگر کې له شته اوبو یا هوا پاشونکو څخه د کیروسین په لگولو کې کار واخلي، چې ډېر لمبه کوونکی سوځوونکی دی، څو هوايي ډگر ته اور ورکړي او پر یرغلگرو اغېزه وکړي، خو دغسې کارونې پر هوايي ډگر د برید کوونکو په توجه کولو اغېزه لري، دویم دا چې پر دفاعي ځواکونو به هم اغېزه ونښندي.
- د ۸۲ ملم هاوانونو کارول به مخې ته سوري را منځته کړي، چې له دغو سوریو څخه به د برید په وخت کې جریان تېرېږي، دغه جریان به د ځانگړي پلاستیک د اوړو پوډر خپروي، دا به د دودونو لویه وربځه تشکیل کړي، د سورین یا زومان گاز ته به ورته وي. دغه گازونه کېمیاوي عوامل دي

(د اعصابو عوامل)، له همدې کبله یرغلګرو ځواکونو د وقایې ماسکونه واغوستل، چې د وسلې کارولو په وړتیا اغېزه ښندي او ځانګړی تاثیر هم لري.

دا کار په څو ثانیو کې وشو، د کیروسین ګاز د هوايي ډګر ډېری برخې وپوښلې، ورپسې ۸۲ ملم هاوانونه ور وویشتل شول، د هوايي ډګر ډېری برخې یې په حیرانوونکي ډول وسوځولې او د پلاستیک پوډر د حرارت په لوړوونکي عامل بدل شول، د هوايي ډګر په چاپېر کې یې د ځمکنۍ نښلونې پر ټولو وسایلو او کارېدونکو لارو یې اغېزه وکړه، د ملګري او دښمن تر منځ د توپیر پر آلو او پر ځای ښودونکي جي پي ایس یې اغېزه وکړه، فیلټرونه او هوا بدلوونکي یې بند کړل، چا چې غوښتل چې ووځي هغوی زندۍ شول، چا چې زندۍ کېدل نه غوښتل وتلو ته اړ شول، د اړیکو شبکې خرابې شوې، د هوايي ډګر ځمکه په (اسفلټ یا قیر) ته ورته مادې بدله شوه، تګ نه شوی پرې کېدی. او یو حیرانوونکي انفجار وشو، په پایله کې یې یرغلګرو ته ډېر زیان واوښت، مقاومت او دفاعي ځواکونو ته یې د دندو پوره کول اسانه کړل.

خو دښمن نور نوي ځواکونه راوستل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتم څپرکی

د نیولو کیسه

له ملګرو مخکې مو خپل دښمنان پېژندلي دي، د ځوانۍ له وخته مو مبارزه شروع کړې ن لا د ۱۹۵۹م کال څخه مخکې او هم را وروسته، واک ته د مبارزې له لارې رسېدلي یو. ولس ټاکلي یو. چې په مخ کې یې و اوسو، امپریالیستي ادارو او مخابراتو نه یو راوستي څوک چې بل څه وايي ذلیل او رسوا د شي.

که مونږ امریکا یا د هغې روزونکي صهیونیت راوستي وای، نو حال به مو داسې نه وای، چې مونږ دې ویاړ پرې کړی وای. له الله سره به په پاک زړه او پاک لاس مخامخ کېږو، ان شاء الله. که مونږ امریکا یا د هغې ادارو واک ته رسولي وای، نو امریکا به مونږ د کمین له لومړۍ ورځې رسوا کړي وو، خو الحمد لله مونږ یې په اخطار سره ورته وایو چې، څه چې زمونږ لوی تاریخ ته ضرر رسوي، هغه دې ووایي.

(صدام حسین په زندان کې)

د ولسمشر د نیولو تمثیل ډېر جنجالونه، سوالونه، لانجې او بحثونه رامنځته کړل، ځینو به رښتیا ردول او ویل به یې: دا یو خیانت دی یا هغه نیول شوی ولسمشر ته ورته کس دی. او ځینې بیا د هالیووډ دغه کمزوري تمثیل ډېر حیران کړي وو. څه چې به د لیدل، ویل به د چې ایا له عراق سره چې څه شوي، په حقیقت کې یو امریکایي کیوبایي وړاندې شوی فیلم دی؟

ولسمشر ته مې وویل: ښاغلیه، ایا غواړې چې ستا د نیولو په هکله (سور سهار) نومی امریکایي ناول واورې؟ وېې خندل او وې ویل: "څه چې در سره دي رابې کړه". ما ورته وویل: امریکایي ناول داسې وایي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

امریکایي ناول

پول پرېمر د پرېکړې د شورا غړو ته امرونه وکړل، چې په بغداد کې د عربي چینل دفترونه وتړي، ځکه چې د ۲۰۰۳ م کال د رمضان د میاشتې په جریان کې یې د ولسمشر (له نیولو وړاندې) اخیرنی پیغام خپور کړی و، دا جزاوې د هغه ثبت په خاطر وې چې صدام حسین یې د رڼاګانو دایرې ته راوګرځاوه.

امریکایي ناول وایي چې د عُدی، قُصی او مصطفی وژنه صدام ته یوه داسې صدمه وه، چې ده منلې هم نه شوای، ده فکر کاوه چې که دوی له ځانه لرې کړي، نو ژوند به یې خوندي شي. خو هغه کس چې صدام حسین ګمان کاوه چې هغه به یې ملاتړ وکړي، هغه خیانت ورسره وکړ. درې واړو په جګړه کې بې ساري مقاومت وښود او ووژل شول.

جنرال ریکارډو سانچیز په مستقیمه توګه پلان چلاوه او د پیاده څلورمې فرقې مشر جنرال رای اوډینو مرسته ورسره کوله. او په لاندې ډول وه:

صدام حسین به هڅه کوي چې خپلې قبیلې او ښار (تکریت) ته مخه کړي، په ځانګړي ډول کله چې له ده څخه ساتونکي او د ده شخصي ګاردان د ده د زامنو له مرګ وروسته لرې کېدل. هغوی پوهېدل، که څه هم چې له امریکایانو سره مقابله ګرانه پرېوځي، خو صدام د جګړې د دوام هوډ لري. امریکایانو دې ته ډېره پاملرنه کوله چې هغه پټ ساتنځایونه را لوځ کړي، چې تر ولسمشرۍ مانیو یې لاندې ګڼل. د نوموړو پټنځایونو د رازونو د بربنډولو ډېرې هلې ځلې یې وکړې، خو ناکام شول. د څلورمې فرقې امریکایي ځواکونو به د ولسمشرۍ دغه مانۍ په ورځ کې څو ځله پلټلې چې ګونډې صدام ورته راغلی وي. د دغو مانیو شمېر له شلو اوښت، د دجلې سیند ته نږدې مانۍ یې ډېره مهمه وه.

کله چې امریکایان په عراق کې له ډېرو سختیو سره مخامخ شول، نو په عراق کې د CIA مهم رهبري کوونکی سایمون ډارایز را ولاړ شو او د صدام د نیولو

لپاره یې نوی پلان جوړ کړ. هغه پر دې باور و چې د دغو مانیو په پټنځایونو کې باید وګرځو او دی پوهېده چې امریکایانو له بهره تر مانیو امنیتي دېوال را تاو کړی، د صدام ځینې شخصي ساتونکي چې نیول شوي وو، هغوی د نوموړو پټنځایونو په اړه تفصیلي معلومات ورکړي ول. مګر صدام خو احمق نه و چې دویم ځل به یې نوموړي ځایونه کارولای، په ځانګړي ډول هغه د خپلو تحرکاتو پر پوښلو او په ذکاوت مشهور هم و، همدا راز د عراقي ځمکې ډېرې طبیعت یې هم پېژانده.

سایمون ډارایز چې د ۲۰۰۳م کال په اګسټ کې یې بیان جوړ کړی و، په کې ویلي یې وو چې په دوو ځایونو کې صدام حسین موندل کېدای شي: د هغې کورنۍ په کور کې چې له بغداده لرې اوسېږي، چې دی پر هغې باور لري او هغه یې هم ملاتړ کولی شي، یا له اوسېدونکو لرې په یوه پرېښودل شوې سیمه کې. او په دې سیمه کې به یې تکریت او قبیلې ته نږدې ځای جوړ کړی وي.

ډارایز چې د صدام شخصیت یې څېړلی و، نو رایه یې دا وه چې صدام عراق نه شي پرېښودی، ځکه هغه تېښته نه مني. او ویل یې چې به راتلونکي کې د د ده هغو شخصي ملګرو او ساتونکو ته پاملرنه زیاته شي چې تحرکات یې ورته معلوم دي. وروسته له دې چې د ده د نیولو لومړی پلان ناکام شو، چې د ده لوی مرستیالان، د قبیلو ځینې مشران او د ولایاتو مشران ونیسي او له هغو څخه د ده د استوګنځي پوښتنه وکړي، نو په هغوی کې ډېری د ده په استوګنځي نه پوهېدل او ځینو بیا دا ګڼله چې چغلي او خیانت به د دوی د عار لامل شي او مخې ته به یې لویې ستونزې را ولاړې کړي. نو مخکني پلان ښودله چې په دې خاطر د لویانو څارل او نیول چې هغوی به یې پر ځای خبر وي او دوی ته به یې ور وښيي، دا یو ناکام پلان دی. خو نوي پلان ویل چې "ګرانیه ښکار" به هغو شخصي ساتونکو ته راځي چې د بغداد له نیولو وروسته ورسره و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه لومړنی نښې نښانې چې د ۲۰۰۳ م کال د اګسټ په میاشت کې را ټولې شوې، ویل یې چې داسې کسان شته چې وایي، د بغداد په شمال کې یې، کله په تکریت او کله په نورو سیمو کې لیدلی دی.

په عراق کې د سوارز کیوان په مشرۍ د امریکایي استخباراتو د کمېټې نوې ډلې د هغو کسانو په اړه نوي معلومات را ټول کړي وو چې د صدام حسین تحرکات او د لیدو کیفیت به یې بیانولو او د ده ساتنه به یې کوله. امریکایي استخباراتو د ده د سلو کسانو ساتونکو، ملګرو او خپلوانو په اړه له سلو ډېر انځورونه را ټول کړي وو. دا انځورونه به یې هغو کسانو ته ور وړاندې کول چې دوی به یې پېژندل او یا به یې خپلوان وو. خو دوی ته پوښتنه دا وه چې صدام یې څه وخت لیدلی؟ ډېری پوښتنو په هغو کسانو پورې اړه درلوده چې د ده ساتنه او ملګرتیا به یې کوله د هغوی د صفتونو او تګ راتګ ځایونو پوښتنه یې کوله.

د صدام په پلټلو کې د امریکایي استخباراتو له کمېټې سره د اسرائیلي موساد لس کسیزه ډلې هم مرسته کوله، چې په هغوی کې د موساد د عملیاتو او خبر ترلاسه کولو د برخې رئیس هم و.

همدا راز، له ډېرو څېړنو او بندیانو ته د ساتونکو د انځورونو له ور وړلو وروسته، امریکایي او اسرائیلي استخبارات دې نتیجې ته ورسېدل چې له دوو نفرو پرته نور ساتونکي یې پاتې نه دي. هغه معلومات چې له ساتونکو څخه اخیستل شوي ول، په تکریت، کرکوک او رمله کې د ولسمشر د ځینو کسانو له لیدل کېدو سره یې مطابقت درلود. ځینو بیا ویل چې پر دغو دواړو ساتونکو باندې ولسمشر صدام ډېر باور درلود.

له دې وروسته د. دغو دواړو کسانو د تحرکاتو د ټولو معلوماتو په اړه پر څېړنو ډېر تمرکز وشو، د دوی د نیول کېدو لپاره زښته تېزې هلې ځلې وشوې.

د ځینو معلوماتو په پایله کې چې په را ټولولو کې یې له امریکایي اسرائیلي ډلې سره په څنګ کې د عراقي استخباراتو کسانو هم ونډه اخیستې وه، د ۲۰۰۳م کال د اګسټ په پای کې ولسمشر ته یو نږدې کس ونیول شو. د ولسمشر د ځای پېژندلو لپاره یې بېلا بېل ډوله عذابونه او ځورونې پرې تمرین کړې، په لومړیو کې ناکام شول. خو د پرله پسې اتلسو ورځو له نفسي او بدني سختو ځورونو او تنګولو وروسته، نوموړي کس د بغداد په سوېل کې د یو مهم ساتنځای په ښودلو اعتراف وکړ. د مطلق پټ امریکایي پلان په تګلورې کې نوموړي پټنځای یو مهم ټکی ګڼل کېده. دغه پټنځای په پرېښودل شوې سیمه کې وه، له هغه ځای سره یې ورته والی درلود چې دی په کې ونیول شو. دغه پټنځای په یوه کوټه کې و چې یوې ژورې کوټې ته لاره ترې تللې وه، له ژورې کوټې څخه یوې داسې تنګې کندې ته لاره ورغلې وه، لکه دوی چې صدام په کې وموند.

د نوموړي ځای له معاینه کولو وروسته، چې په بشپړ پټ ډول یې کلابند کړی و، په ډېره پاملرنه به په کې وتل او ننوتل او په ساده شیانو به یې غرض نه درلود، امریکایي او اسرائیلي ډلې درک کړې وه چې صدام حسین ته نږدې شوي دي، دا یې وپتیېله چې دی دغو ایله شوو پټنځایونو ته ډېر په هوښیارۍ ځي او راځي. او ورته معلومه شوه چې دی ډېرې دقیقې نښې ږدي، څو پټنځای ته د بل په ننوتلو پوه شي، او باور لري چې امریکایان به په یوه پټنځای کې کمین ورته نیسي. نوموړي نیول شوي کس وویل چې له دریو زیات پټنځایونه ورته معلوم نه دي، چې هغه په رمله، کرکوک او د بغداد په سوېل کې دي، همدا راز نوموړي کس تکریت ته د نږدې هغه پټنځای په اړه معلومات نه درلودل چې وروسته بیا صدام په کې وموندل شو.

دواړو ډلو هغه درې واړه پټنځایونه یو په بل پسې وکتل چې د ولسمشر نږدې کس ور ښودلي وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیدنو کتنو وښوده چې په پای کې دغو ځایونو ته نه دی ورغلی، امریکایي ځواکونه وپوهېدل چې دوی ته د ایله شوو ځایونو په اړه ور کړل شوي معلومات نږدې خو غیر دقیق دي.

له بل پلوه، یوه بله نظریه هم موجوده وه چې د عراق په بېلو سیمو کې یې د ځو پټنځایونو کارېدلو ته اشاره کوله، ځکه چې د ولسمشرۍ مانیو پټنځایونه یا مشهور پټنځایونه په ډېرو بمونو ویشتل شوي وو.

د امریکایي استخباراتو د ډلې مهم کس جنرال اروس بیکومان تر ټولو لومړی د تکریت دننه او شاوخوا ایله شویو سیمو کې په ځانګړي ډول د ولسمشر د خپلوانو د پټنځایونو پلټلو ته اشاره وکړه. دغه پټنځایونه د داسې کسانو له لوري ساتل کېدل چې صدام باور پرې درلود او د هغوی په منځ کې ډاډه ګرځېده.

د اروس له لوري تیار شوی بیان مهمه څېړنه وه چې امریکایي استخبارات او د ځلورمې نظامي فرقې مشران یې په څېړلو مکلف ول. دې فرقې ته امریکایي کوماندویان هم ورکړل شوي وو، څلورو اسرائیلي کوماندو پېلوټانو یې هم ملاتړ کاوه، چې که د جګړې له میدانه موټر تښتي، نو دوی به امریکایي الوتکې کاروي او نوموړي موټران به په نښه کوي، دغه علمیات د هغو فلسطیني مشرانو د په نښه کولو د عملیاتو په څېر ول چې دوی به یې ګاډي په نښه کول. اروس په خپل بیان کې دا یادونه وکړه چې صدام حسین چې په کوم ځای کې پټېږي، هېڅ شک نه شي پرې کېدی، امنیتي ساتونکي یې خپلوان دي او له ده څخه لرې دي.

د دې څېړنې په اساس، امریکایانو د ولسمشر د خپلوانو، خسرګنۍ او نږدې ساتونکو نیولو ته مخه کړه. معلومه وه چې نوی امریکایي پلان به یوې مهمې پایلې ته رسېږي، نو ځکه د پول پرېمر، جنرال ریکارډو سانچیز، د ځلورمې فرقې د قومندان او د پلي کوونکې ډلې ورته زیاته توجه وه.

امریکایي ځواکونو په بشپړ پټ ډول د خپلوانو او د تکریت ته منسوبو ساتونکو په نیولو سره د پلان پلي کېدل پیل کړل. پر نیول شوي کس به د خورولو او تعذیب هر ډول نفسي او بدني وسایل کارېدل. هغه کسان چې د خورولو له کبله له امریکایانو سره مرستې ته مجبور شول، چې پنځه نفره ول، درې یې خپلوان، یو یې ساتونکی او یو یې له خسرګنۍ څخه و.

په دې موده کې د صدام یو ماما سخت ناروغ شو، نو صدام په تیاره ماخوستن کې دوه ځلې د ماما لیدلو ته ورغی، په ډېر باور سره به یې حرکت کاوه، ان په دویمه لیدنه کې یې خپل د ماما زوی چې د (۳۵ کالو) وو یوه پټنځي ته ورسره بوواړ، پنځه زره ډالر یې ور کړل چې د ماما تداوي پرې بشپړه کړي.

په سبا ورځ یې نوموړی هلک ونیول شو. زیات عذابونه یې ورکړل، په ورپسې ورځ کې یې اعتراف وکړ، معین ځای ته یې یووړ، هغه دوه منزله کور ورته په نښه کړ چې له ولسمشر څخه یې د دغه کور بهر پېسې تر لاسه کړې دي.

امریکایي ځواکونو ناڅاپي پر کور برید وکړ، د ۲۰۰۳م کال په اکتوبر کې یې درې ورځې وپلاټه، په پای کې یې یو پټنځای وموند چې یوې کندې ته یې اشاره کوله او له هغې څخه یوې وړې یو نفره کوټې ته لاره ورغلې وه. دغه کنده په وښو پوښل شوې وه. د ځلورمې فرقې کسانو تازه خواړه لاس ته راوړل، پر دې یې دلالت کاوه چې صدام حسین دغه کور ته تګ راتګ کوي.

امریکایان او اسرائیلیان یقیني شول چې "ګران بیه ښکار" نږدې شوی دی. نو ځکه یې خو کمینونه ونیول. یوه اونۍ بې له جنجاله نوموړی ځای څارل کېده. د دې انتظار دوی ته شک پیدا کړ چې کېدای شي صدام پوه شوی وي، نو ځکه به د امریکایانو له لوري کشف شوي ځای ته نه ورځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اتمه ورځ، ناڅاپي د ده له خپلوانو یو ساتونکی کور ته ورنږدې شو. داسې ښکارېده چې ده به ورته ویلي وي چې د کور احوال ورکړي. نوموړی کس کور ته ننووت او له څار وروسته بېرته ووت.

په دې وخت کې له څلورمې فرقې سره دوه نظرونه ول. یا دا چې کس ونیسي او په زور د صدام ځای پرې معلوم کړي او یا دا چې د ځای د پېژندلو لپاره یې وڅاري.

چاره پای ته ورسېده، کس ونیول شو. په زښتنه دردناکه توګه عذاب ورکړل شو. وروسته یې اعتراف وکړ چې ولسمشر به له لنډې مودې وروسته دغه ځای ته راشي. امریکایانو د سیمې په محدودولو کې د اړیکو له نویو آلاتو څخه کار واخیست. دغه آلې د هغې سیمې شا او خوا په څلورو کیلومترو کې کېښودل شوې چې شونې ده صدام په کې وموندل شي. دغه آلې مخکې په افغانستان کې هم کارېدلې وې، ډېرې بریاوې یې پرې ترلاسه کړې وې، د القاعدې د ډلې د اړیکو په شبکو یې اغېزه ښندلې وه، چې له امله یې مجبوره شوې وه چې ټولې اړیکې پرېږدي، هغه که د ګرځنده ټیلیفون له لارې وي یا د ثابت (اینبي) ټیلیفون له لارې. دغو آلاتو یوه بهرنۍ اړیکه وڅارله، دوی باور درلود چې صدام حسین له خپلې مېرمنې سره اړیکه نیولې وه. په پای کې چې د صدام حسین په غږ طارق عزیز و. اړیکه لس دقیقې وغځېده. ولسمشر ځای ته نږدې وو، داسې ښکارېده چې د خطر احساس یې هم کاوه، یا یې ځینې امریکایي ځواکونه لیدلي وو. نږدې وو چې امریکایانو نیولی وای خو په ډېره هوښیارۍ له سیمې وتلی و. د امریکې د دفاع وزیر ډونالډ رامسفیلډ پخوا اعلان کړی و چې د صدام حسین پلټنه لکه په یوه غونډۍ کې د ستنې پلټنه داسې ده. نو هر ځل چې به دغه ګران بیه ښکار ته ورنږدې شول، صدام حسین به په ډېر نادره ډول ځان وژغوره.

د ۲۰۰۳م کال د دسمبر په ۱۲مه د جمعې په ورځ، په بغداد کې د عراصات/اکرادې په سیمه کې په نږدې کور کې د امریکایي ځواکونو یو غیر عادتي حرکت ته پام شو، پر نوموړي کور یې برید وکړ، چې فاحشه خانه وه. ټول موجود کسان یې ونیول. له یوه لوري هم یوه مرمۍ نه ده ویشتل شوې. د نیول شویو کسانو یوه امریکایي نظامي ځای ته له بیولو وروسته له ټولو څخه څېړنې پیل شوې. د استخباراتو کسان د یوه کس په وړاندې ودرېدل، چې محمد ابراهیم المسلط یې ځان باله، ویل یې چې په اردو کې ډګروال و. په الیکترونیکي وسایلو کې له څېړلو وروسته، د کار له ځایه پرته د ده د نوم او له دوی سره د زېرمه معلوماتو تر منځ مطابقت وشو. امریکایانو هم دغه ډګروال غوښت چې "ګران بیه ښکار" ته یې ورسوي. بې له دې چې د دغې څېړنې ډول او ځانګړنه بیان شي خو یوه ځانګړې څېړنه یې ور څخه وکړه. دوی ته یې وویل چې صدام په دوو ځایونو کې وي، په قضاء الدور کې چې د بغداد شمال لوېدیځ لوري ته په ۱۸۰ کیلومتره کې پرته ده. سم لاسي، د امریکایي دفاعي فرقې له مشر کولونیل جیمز هیکلي سره اړیکه ټینګه شوه، د مقاومت له هر قسم عملیې سره د مقابلې لپاره ټینګ تدابیر ونیول شول. ډګروال نکریت ته په نظامي الوتکه کې یووړل شو، د امریکایي او اسرائیلي استخباراتو شعبې یوې (ځانګړې) څېړنې ته تابع کړی و، چې په پایله کې یې ټول ورسره معلومات ورکړي وو.

د ۲۰۰۳/۱۲/۱۲ د جمعې د ورځې مازدیګر دقیقاً په دریو بجو، له پنځوسو زیاتو امریکایي موټرونو چې هوایي ملاتړ هم ورسره وو، له ځانګړو امریکایي ځواکونو، عراقي دلالانو او ژباړونکو او د جلال طالباني د پیروانو کردستاني ملت پاله اتحاد ګوند د پېشمرګې کسان له پوځیانو سره روان شول، بر سېره پر دې په بغداد کې نیول شوی ډګروال هم ورسره و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمه ټینګه کلابنده شوه. ډګروال لومړی کور ور ونښود، ښه یې وپلټه خو موخه یې ترلاسه نه کړه. خو په مقابل کې یې زړه ژېړه او سپینه ټکسي، موټرسایکل او آس وموندل. بیا ډګروال په فصل کې زوړ کور ورته په ښه کړ او وایي چې ولسمشر هلته دننه و. سملاسي دوه کسان ونیول شول او کور وپلټل شو، د امریکایي لښکر له اعلان سره سم زاړه خواړه او نور په ډبلیو (قوطیو) کې بند خواړه یې له ۷۵۰ زره ډالرو سره وموندل.

)د ډېری روایتونو مطابق، هغه ډبلي چې موندل شوي ول، یوازې امریکایي لښکر استفاده کول.

وتلو ته د چمتووالي په حال کې وو، چې یوه پوځي تر یو ټوټه فرش لاندې یوه ډبره ولیده چې خوځېږي. کله چې له ډبرې څخه وابښه او خاوره لرې شول، ډبره د وسایلو په واسطه را پورته کړی شوه!! د "غني کور" ته یوه چوله ورغلې وه، چې یوازې یو کس په کې اوسېدی شوی. هلته یو د اوږدو وېښتانو او ږیرې لرونکی کس وو، پوځیانو ته یې په انګلیسي ژبه وویل چې : "زه ولسمشر صدام حسین یم". پوځیانو را وکیښ او توپانچه ورسره وه. په تکریت کې یې امریکایي اډې ته یووړ، بیا یې د امریکایي نظامي الوتکې په واسطه د بغداد د نړیوال هوایي ډګر په لوري د بند ځای ته یووړ.

د څینو مرستندویانو له لوري وپېژندل شو، چې صدام دی. سملاسي، د دفاع وزیر رمسفیلډ، امریکایي ولسمشر او د منځنیو امریکایي عملیاتو مشر جنرال ابي زید خبر شول.

څینې مصدرونه وایي چې ولسمشر بوش وغوښتل چې له پرېمر سره یې سپینې ماڼۍ ته سملاسي یوسي او اعلان د نه کوي.

او د امریکایي ناول مطابق، په پټ ډول د امریکا د پلازمینې یوه ځای ته یووړل شو. د لېږد په جریان کې د اسرائیلي نشه کوونکي موادو پیچکاری ور ولګول شوې.

بوش غوښتل چې صدام حسین په ځولنو کې وګوري. همدا راز غوښتل یې چې نړۍ ته په داسې حال کې خبرې وکړي چې صدام د اوتوماتیکي خلاصېدونکي دروازې شاته په اوسپنیزه بندخونه کې وي. ناڅاپه خلکو ته ووایي چې دغه هغه کس دی چې نړۍ یې حیرانه کړې وه. بیا دروازه خلاصه کړي او صدام حسین یې په منځ کې په شرمېدونکي وضعیت کې را ښکاره شي. خو کولن پاول او د پنتاګون ډېری کسانو دا نظریه رد کړه، ځکه دوی ویل چې دا به ټولو عربي ولسونو ته متوجه د دښمنۍ او غچ پیغام وي. بیرته صدام حسین د بغداد هوایي ډګر ته راوړل شو. بیا د نیولو خبر خپور شو.

امریکا ته د ولسمشر د لېږد خبر هېڅ چا تایید او رد کړی نه دی.

داد صدام حسین د نیولو د کیفیت په اړه امریکایي ناول و.

کله مې چې ولسمشر ته امریکایي کیسه پای ته ورسوله، ولسمشر وخندل او رې ویل:

"امریکایان په دوبله کې استاذان دي، زه باوري وم چې دوی به حقیقتونه تحریفوي. دوی غوښتل چې په نا لایقه طریقه مې نړۍ ته وړاندې کړي، چې عراقیانو ته ووایي، دا مو ولسمشر دی او عربو ته ووایي چې دا مو د ملتپالنې اتل دی. همدا د دوی لاره ده، د سپکو کیوبایي فیلمونو لاره، چې دوی پرې مشهور دي. دوی د دې په اړه ښه پوهه لري. کله چې دوی په بنما کې خپل ځواکونه کښته کړل او جنرال نور یې وتښتاوه او کوښښ یې وکړ چې بد اوازه یې کړي، نو څه چې پېښ شول ومو لیدل. د دوی تګلارې ټولې نړۍ ته معلومې دي. دا دی زه به رښتینې کیسه درته وکړم، په امریکایي ناول کې چې څه ویل شوي ډېری یې په قاطع ډول ردوم، په ځانګړي ډول هغه نوم چې دوی یاد کړی چې هغه خیانت کړی، پر هغه کس زه ډېر باور لرم، امریکایان غواړي چې پاڼې ګډې وډې کړي او هغه رښتیني خاینان پټ کړي چې زه یې برغلګرو ته په لاس ورکړی یم."

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا ولسمشر د خپل بندي کېدو معلومات پیل کړل، وې ویل:

"زه د صلاح الدین ولایت په قضاء الدور کې تل د یوه ملګري کور ته ورتلم. دا ځای مې ځکه ټاکلی و، کله چې ما په ۱۹۵۹م کال کې د عبدالکریم قاسم پر کاروان په برید کې ونډه واخیسته او د دجلې له سینده را واوښتم نو هم دغه ځای ته مې مخه کړې وه. چې دا د دجلې له سیند سره پروت دی، په دویم اړخ کې ده ته نږدې د ولسمشرۍ یوه ماڼۍ هم ده.

"د کور څښتن زما یو باوري ملګری و، نوم یې قیس نامق و، ما د ملاتړ لپاره دوه نږدې کسان را سره یووړل، خو د کور پر څښتن درنه پرې نه وځي او کور د امریکایي ځواکونو تر څار لاندې نه شي. د هرې نا متوقعې پېښې د مخنیوي لپاره مو یو موټر سایکل، آس او د کور مخ ته په نهر کې یوه وړه کښتۍ برابره کړې وه، چې ټول به د اړتیا په وخت کې کاروو. که امریکایان د دښتې له لوري راغلل، نو وړه کښتۍ به وکاروو. که د سیند یا سړک له لوري راغلل نو له آس څخه به کار واخلو او د زراعتي ځمکو په لاره به ولاړ شو. او که د زراعتي ځمکو له لوري راغلل نو کولای شو چې د موټر سایکل په واسطه د صحرا لاره ونیسو. د هر حالت لپاره مو چمتووالی نیولی و. د ډېرې پاملرنې له کبله مو تر ځمکې لاندې سمڅه وکښله، چې په بېړنیو حالاتو کې به هغې ته مخه کوو، دا هغو سمڅو ته ورته وه چې د عراق-ایران جګړه کې مو د هغو په جوړولو کې له عراقیانو سره مرسته وکړه.

"تر بل هر ځای مې په دغه کور کې ډېر وخت تېراوه. یو ځل څو ورځې په لرې ځایونو کې وم او د مقاومت ځینې لښکرې او د عراقیانو رول مې څېړه. دغه کور ته را وګرځېدم او زښته ستړی وم. مازدیګر وو، قرآنکریم مې را واخیست او ځینې آیات مې تلاوت کړل، تر ماښامه پاتې شوم. د دغه ملګري مېرمنې به خواړه راته تیارول. کله چې د لمانځه وخت راغی، قرآنکریم مې بند کړ او د لمانځه ځای ته مې مخه کړه، د کور څښتن له بهره په منډه منډه

را روان و او نارې یې وهلې: راغلل، دا عبارت یې څو ځله تکرار کړ. ومې پوښتل چې څوک به وي، ځواب یې را کړ: امریکایان.

سملاسي سمڅې ته کوز شوم، له څو دقیقو وروسته امریکایانو زما ځای پیدا کړ، بې له دې چې مقاومت ورسره وکړم ویې نیولم. بلکې ما هم مقاومت نه ورسره کاوه، ځکه زه رهبر وم او دوی پوځیان وو. دا معقوله نه وه چې زه دې ورسره جنګېدلی وای، یو، دوه مې ترې وژلي وای او بیا یې زه وژلی وای. دا له رهبرۍ څخه د تخلیې په مانا ده. ولس پر مونږ د رهبر باور کاوه نه د یوه پوځي. خو که بوش ورسره وای، نو بیا به هرو مرو تر بریا یا مرګه ورسره جنګېدم... زما له نیول کېدو وړاندې زما د ملګري د کور د څښتن په اړه ځینې کنې راته پیدا شوې. له نیولو یوه اونۍ وړاندې چورتي راته ښکاره شو، د مخ رنګ یې اوښت او چلند یې غیر طبیعي و. خو دا چې ما ډېر باور پرې درلود، هېڅ شک مې نه پرې کاوه چې غدر دې را سره وکړي. کله نا کله به ډارېدلی او هک پک راته ښکاره شو. له بده مرغه چې د نفس یې ومنله او د شیطان پیروي یې وکړه، کېدای شي د امریکایانو د ژمنې د غنیمت له امله یې کړې وي. خو ما هومره مال نه درلود چې څوک د یې په اړه خیانت را سره وکړي. له ما سره ټول یو ملیون او دوه سوه او اتیا زره دینار وو، چې د مقاومت ځینې عملیات مې پرې اداره کول... نو ځکه، تاسې باید عراقیان خبر کړئ، چې قیس نامق او د هغه ورونو غداري او خیانت را سره وکړ.

"همدا راز ما ته د نشې راکول یې یو مخ ردوم. دا د امریکایي کیوبایي سریال یوه برخه ده. حقیقت دا دی چې زه نشه نه وم، خوراک او څښاک مې هم نه کول، نه د نیولو په لومړیو ورځو کې او نه هم وروسته. دا چې ځینې پوښتنه کوي چې زه یې متحده‌ایالاتو ته بیولی یم، نو ما داسې څه نه دي خوړلي چې حافظه دي له لاسه ورکړم، نه مې کومه خوب راوړونکې ماده خوړلې. دویم ځای ته له راتلو پرته زما ځای نه دی بدل شوی، په لومړیو کې د بغداد ساعت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته نږدې په لومړي زندان کې وم. دا هم ردوم چې زه یې د سانتیکو جزیرې ته لېږدولی یم. یوازیني ځای ته چې زه سږ کال لېږدول شوی یم، هغه د ابن سینا روغتون دی، زما د دردولو لپاره یې له بېهوښۍ پرته زما جراحي عملیات وکړل، خو ما په لوی صبر سره تحمل وکړ. دوی غوښتل چې ما کمزوری کړي، خو زه له عملیاتو را ولاړ شوم او په طبیعي شکل روان شوم. پر ما د دوی شوی ظلم مې ننګاوه او ورت ته مې وویل ایا دا مو انسانیت او ډیموکراسي ده... نور کله نا کله به چې زما د روغتیایي حالت غوښتنه کوله، نو روغتون ته به یې وړم. زه بیا وایم چې زه په عراق کې زېږېدلی یم، په عراق کې به پاتې کېږم او د ولس په منځ کې به مرم. له زندانه به یوازې هغه لوري ته وځم چې الله راته ټاکلی دی.

"زما د نیولو نېټه، په هغې ورځ وه چې زه د نوموړي ملګري کور ته راغلم د ۲۰۰۳/۱۲/۱۲ نېټه، د ماښام له لمانځه مخکې ونیول شوم. د کجورو د ونې او د کجورو انځور چې امریکایانو ښرګند کړی و، او ډېریو څکه رد کړ چې زه د ژمي په موسم کې وم، نو هغه رښتیني و. دا څه نادره خبره نه ده. په عراق کې د کجورو بېلې ونې دي چې د ځینو مېوې وروسته پخېږي او ځینو ته یې ښبنتنان اړتیا نه لري نو د زینت لپاره یې په کې پرېږدي. د محکمه کولو په یوه ناسته کې د ولسمشر صدام حسین غږیز باوري ثبت را سره دی چې دی د هغو کسانو نومونه اخلي چې غدر یې ورسره کړی. مونږ په خپل ځای پوښتنه کوو چې ایا داسې کسان هم وو چې ولسمشر نه پېژندل او د نوموړي غدار او امریکایانو تر منځ یې رابطه کوله؟

نیول، خورول او لومړني لیدونکي

کله چې یې زه په مستقیم ډول ونیولم، وامې ورېدل چې یوه ویل: ولسمشر بوش سلام کاوه. بیا امریکایي ژباړن په عراقي لهجه خبرې وکړې، ښه یې ووهلم او سپکې او سپورې یې راته وکړې. ځینو نورو امریکایي پوځیانو په کنداغونو وهلم. بیا یې بغداد ته په الوتکه کې یووړم، په نامعقوله طریقه یې عذاب راکاوه. ږیره او د سر وېښتان مې اوږده وو. زما د معاینه کولو لپاره یې ډاکټر راووست، ما خپلې ژامې ته اشاره وکړه، فکر مې کاوه چې ژامه به مې د سختو وهلو له امله ماته شوې وي. د سخت عذاب په پایله کې د سر پر پوستکي باندې رامنځته شوې پړسوبونه یې هم وپلټل. دوی ډېر سپک کړی وم، هغه ځای هېڅکله اسانه نه و. بیا یې زما وېښتان او ږیره را وخرېیل. درې کسان یې راوستل، عدنان الباجه جي مې په کې وپېژاند، ځکه هغه د عراق د بهرنیو چارو پخوانی وزیر او سیاسي سړی و. عدنان وپوښتلم: صدامه پر عراق دې څه وکړل؟ ما هم ترې وپوښتل: ولې له دوی سره راغلی یې، ته خو سیاسي سړی یې او تاریخ لرې؟

"بیا یې بل کس راووست، خبرې یې ونه کړې. دوی ویل چې احمد الجلبي دی.

خو دریم کس، موفق الربیعي و، چې له پنجرو بهر پاتې شو، زما او دده تر منځ ترلي سیخونه وو. ګرځېد را ګرځېد او ویل یې: پر تا د لعنت وي صدامه، نورې سپکې سپورې یې هم وکړې. بیا یې پوښتنه را څخه وکړه: اوس سړک ته وتلی شې؟ له ځایه را پورته شوم چې ښه درس ورکړم، خو امریکایانو ونیولم. ما ورته وویل: دا زما ولس دی، هر وخت ور وتلی شم او ورسره مخامخ کېدی شم، خو زه تا ننګوم، ته سړک ته ور ووځه. وروسته بیا لکه ناسو چې وکتل، قاضي جوحي ولیدم. له دغو او امریکایي ساتونکو او افسرانو پرته بل چا نه یم لیدلی. سره صلیب هم درې ځله ولیدم، زه ترې خواشینی وم،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه دوی د جنیف د تړونونو مطابق کار نه کاوه. د دوی لیدنو ما ته ګټه نه کوله. که یې همداسې دوام کړی وای، نو ما به یې لیدنې ته رغبت نه وای ښودلای. دوه پیغامونه یې را کړل چې په یوه یې نېټه هم وه د ۲۰۰۴م اګسټ، چې دا د تېر پیغام په څېر و، اویا سلنه منځ پانګه (محتوا) یې حذف شوې وه... "ستا د هغې پوښتنې په ځواب کې باید ووایم چې که مې له کوم ملګري سره کتلي وي، له یوه سره مې هم نه دي لیدلي، نه یې زندان او نه یې احوال را معلوم دی. څه موده وړاندې امریکایي افسرانو راته وویل، چې زما د تره زوی علي حسن المجید ویل چې زه زړور نه وم. څو ځله یې دا خبره وکړه، ما ځان پرې واچاوه، دا خبرې مې د فتنې لپاره وګڼلې، چې په څېړنه کې یو ډول استدراج دی، باید ترې ووېرېږو.

"امریکایانو به په څېړنو کې تل د اتمي وسلو د ځای په اړه پوښتلم. ما به ورته ویل چې له ځانونو مو پوښتنه وکړئ، تاسې ښه پوهېږئ چې که له ما سره اتمي وسله وای، نو پر عراق یرغل او نیواک ته به را وړاندې شوي نه وای. بیا یې زما د ډېرو مالونو د پټنځي په اړه پوښتنه وکړه، زه یې تورن کړم چې زما حساب ۳٦ ملیارده ډالرو ته رسېدلی، نو ما ورته وویل: د نړۍ بانکونه یو یو ولټوئ، تر ځانونو لاندې ځمکه واړوئ، هېڅ به هم ونه مومئ، ځکه تاسو پوهېږئ چې صدام حسین ربښتیني او وهمي اکونټونه نه لري. تاسې زما د کورنۍ په وضعیت پوهېږئ، هغوی ته د الله نېکه بدله ورکړي چې زما کورنۍ یې ساتلې او پاللې ده.

ډېرې سپکې پوښتنې یې را څخه وکړې، د څېړنې په ترڅ کې مې د دوی تېروتنه احساسوله او دا چې دوی د سرېښو په ربښتیني ډله کې دي. نو ځکه به مې داسې موندل، چې د خپل مخ د اوبو ساتلو لپاره د هرې حللارې په لټه کې دي."

د ولسمشر بندخونه

کله چې ولسمشر د خپلو بندي کېدو کیسه وکړه، چې سمڅې ته ور کوز شوی وو، له ما سره شک پیدا شو چې له کوره بهر همداسې نامعلومه کړی شته چې ولسمشر پرې خبر نه دی، ځکه د امریکایانو پر راتګ د ده خبرېدل او سمڅې ته ورکښته کېدل له لسو دقیقو کم وخت نه نیسي، او له سمڅې څخه د بل له مرستې پرته نه شي را ایستل کېدی، لکه څرنګه چې امریکایانو هغه کنده ښکاره کړې وه چې ولسمشر په کې پټ و (که یې بدله کړې نه وي)، یو ووړ د دننه کېدو ځای و او یوه پټنځای ته ورغلی و. له ولسمشر سره د بد چلند لپاره یې ولسمشر پټنځای ته د ننوتو په ځای کې ایښی و، خپله په پټنځي کې نه و، بیا یې زښته په وحشي ډول وهلی و، چې له کبله یې توازن له لاسه ورکړی و، ولسمشر اویاوو کلونو ته نږدې و، بېهوښه لوېدلی و. بیا یې په تکریت کې هوایي اډې ته وړی و، بیا یې ژر بغداد ته لېږدولی و. د تمثیل فصلونه یې د ده په داسې طریقه را څرګنولو پوره کړل، چې نړۍ ولیده، ډاکټر یې ژامه معاینه کوله، وروسته له دې چې پر مخ یې سختې ضربې خوړلې وې، داکټر ته یې د ژامې له روغوالي څخه د تاکید لپاره اشاره کړې وه. همدا راز ډاکټر یې د سر په پوستکي کې پاړسوبونه کتل. کله چې مې ترې پوښتنه وکړه، چې که په همدې وخت کې یا وروسته بېهوښه کړی شوی وي، منفي ځواب یې راکړ او په قاطع ډول یې رد کړه: "له داسې وحشي ځور سره مخ شوم، چې لاره مې ورکه کړې وه". نو ځکه د غدر او خیانت موضوع ډېر درداوه.

ولسمشر د خپل زندان پر ځای او تفصیلاتو پوهېده. لکه څرنګه چې ده ویل هغه داسې وو:

"د کوټې مساحت ۵ په ۳ متره کې و، لوړې له چت سره نښتې کړکۍ یې درلودې. په یوه کونج کې یې حمام او کموړ وو. هره ورځ به یې یو ساعت بوه تالار ته وړم چې ۵ په ۱۰ متره کې مساحت یې درلود، چت یې کړکین و،

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې اسمان به مې ترې"لید، خو د اوسپنې څادر یې پرې اېښی وو او دوه متره ځای یې ماته خالي پرېښی و، د چاودنو غږونه او د الوتکو غرهار به مې اورېده. هر سهار به یې ژورې کندې (کوهي) ته ایستلم، څکه هغه د یوسف د څاه په څېر و، د نور په کور پسې و. لوړ دېوالونه یې درلودل، له ۱۰ په ۲۵ متره کې ځمکې څخه یې زیاته نه وه نیولې، د اوسپنیزو چوکاټونو څخه جوړو کړکیو باندې پوښل شوې وه، خېمه پرې پرته وه او یو څه ځای یې لوڅ پرېښی و، چې اسمان ترې ووینم. دغه ځای ته به یې له څلورو اوسپنیزو دروازو وروسته راوړم...

"ما به پوښتنه کوله: ایا بندي د دې پروا لري چې بند د کړکۍ ولري یا یې ونه لري، یا د هغه دروازې چې دی ترې تېرېږي پنځه وي یا لس او یا یوه وي... تاسې زما پر صبر خبر یاست. دا د نېکیو ثواب او د بدیو کفاره ده. او د الله په ژمنه حمد وایو."

وخت ژر ژر تېرېده، ساعت ته له کتلو وېرېدم. وېرېدم چې افسر به راشي او وبه وایي چې وخت پای ته ورسېد. هیله مې درلوده چې د یو څه مودې لپاره د ساعت عقربې ودرېږي. خو وخت روان و او په تېزۍ روان و. نه زمونږ او نه زمونږ د دنني شوق په کیسه کې و... دا به نو څنګه وخت و چې له ولسمشر صدام حسین سره تړلی و.

د قرانکریم او کورنۍ تر منځ

ولسمشر ته مې له کوره قرانکریم راوړی و، منه یې را څخه وکړه. د ده په لاس کې د قرآنکریم مې یو کونج سوځلی ولید. له ولسمشر څخه مې د هغه په اړه وپوښتل، راته وې ویل:

"له نیول کېدو څو ورځې وروسته یې له ما څخه زما طبي عینکې واخیستې، نه پوهېږم څه کړې به یې وي. او له دغه قرآنکریم سره کیسه لرم. کله به مې چې له خلکو سره په بېلو ولایتونو او ځایونو کې کتل، نو د کور په ټولو کوټو کې

مې د قران اېښودلو امر وکړ. له بندي کېدو وروسته یې داسې ځای ته راوړم، چې دننه کمود په کې نه وو، نو قضاء حاجت لپاره مې وتل وغوښتل. لکه د تل په څېر یې سترګې په یوه ټوټه را وتړلې، خو ما کولای شوای چې ووینم. په اوسني ځای پسې تړلي یوه وران ځای ته یې بوتلم، چې د بمبار له امله وران شوی و، دغه مصحف مې هلته پر ځمکه پروت وموند او یو کونج یې اور سوځلی و. په موندلو یې ډېر خوښ شوم. اجازه یې راکړه چې را وا یې خلم. په کوټه کې پوه شوم، چې لومړی او هغه مخ یې نه شته چې د (الفاتحې) سورت په کې دی، د بمبار له امله پرې شوی دی. را سره خوږه حلوا مې را واخیسته او په لاړو مې لنده کړه او د کمو مخونو پر ځای مې بسم الله او د الفاتحې سورت پرې ولیکل. او اوس همدغه مصحف لولم. ډېر پرې ویاړم، څکه زما مخکنی مصحف دی، د ده په اړه هغه وختونه را یادېږي، چې مونږ څنګه وو او عراق څنګه و... الحمد لله... په هر حال الحمد لله."

دلته امریکایي افسر متوجه کړو چې له پنځلس دقیقو زیات وخت نه دی پاتې. له ولسمشره مې وپوښتل، که غواړې چې کورنۍ ته یې پیغام یوسم، ځواب یې راکړ:

"که نه زما کورنۍ څلور یا پنځه کسه ګڼې، نو زه درته وایم چې ټول عراق او عربي امت زما کورنۍ ده. زما سلام د فلسطین، عراق او اردن ولس، ټول امت او د انسانیت ټولو خیر غوښتونکو ته ورسوه. که یې زما وړې کورنۍ ته رسوې هم پروا نه لري. ستا ټولو ملګرو، کورنۍ او هغې مور ته چې ته یې زېږولی یې ورسوه. زما له لوري یې پر سر ښکل کړه او پر ځان پام کوه."

* * *

پاڼې مې را ټولې کړې، د الله په اماني غږه مې ورکړه او لاسونه مې ښکل کړل. سخت دردېدم چې دی مې پرېښود... دوه زړې وم، دندې مې غوښتل چې پرې یې ږدم او د عراق په خاوره کې روزل شوي انسانیت او د ولسمشر

دوستي مې غوښتل چې ورسره پاتې شم. له ځانه مې پوښتل، څنګه یې د یرغلګرو په منځ کې پرېږدم او ځان پر دې تېر باسم چې هغه په خپله اراده، کلکوالي، عراق ته په ټولو لاسته راوړنو کې ازاد دی، هغه عراق چې ولسمشر پرې مین و، له دغې مینې پرته یې بل څه نه درلودل. عراق یې په وینه کې و... لوی رهبر له میدانه نه تښتېد... په بانکونو کې یې د ده پیسې ونه موندلې... رښتیا یې ورته ویلي وو، چې په عراق کې د ډله ییزو وژلو وسله نه شته، ده رښتیا ویلي وو، خو هغوی دروغجن ګڼه....

کله مې چې الله په اماني ترې اخیسته، په پلرنۍ ژبه او طبیعت یې راته وویل: "د الله ستاینه کوم چې درېیم بچی یې راکړ. بیا وایم چې کورنۍ او ماشومانو ته د زما سلامونه ورسوه، د مور سر د ښکل کړه او ورته ووایه: یو زړور سړی د زېږولی دی. څکه ستا او ملګرو دنده ډېره سخته او خطرناکه ده... بچیه الله د ستا ملاتړ وکړي او په الله د سپارم."...

ځان مې په واک کې نه و... اوښکې را باندې را رواني وې، د دجلې او فرات خوند او صافوالي مې په کې احساساوه. له ځانه سره مې وویل: دا ستا لپاره وفا ده. پر تا ویاړم. له تا څخه به دفاع کوم، که د سر په بیه راته پرې وځي هم. کله چې له ولسمشره را ووتم، امریکایي افسر را څخه وغوښتل چې هماغه موټر ته ورشم، چې د نظامي ملاتړ په موخه د نورو موټرو په منځ کې ولاړ و. د راګرځېدو په لاره کې، موټر ودرېد، لوړ امریکایي افسر راغی، سور مخ یې و، له ولسمشر سره یې زما د لیدنې په اړه پوښتنه وکړه، ځان او رتبه یې را وپېژنده چې د زندان مشر دی. غوښتل مې چې ور کښته شم او د ولسمشر په اړه خبرې ورسره وکړم. خو ده ونه منله، څو د زندان ځای په ډاګه نه کړم او وې ویل: په لیدنه کې به ستا دنده اسانه کړو، خو هېڅ چا ته به یې ځای نه ښیي، د عراق اسمان له مصنوعي سپوږمکیو ډک دی، مونږ وېرېږو چې ځینې دولتونه یې د ځای په اړه ځینو نورو ته معلومات ورنه کړي، چې شونې ده د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زندان ځای په نښه کړي، چې بیا به ټول مسئولیت ستا پر غاړه وي. ما ورغبرګه کړه چې د دغه سړي ژوند ما او د عراق ولس ته تر تاسې ډېر مهم دی. بیا مې له امریکایي څېړنخونو څخه شکایت ورته وکړ، چې په مطلوب وخت کې ولسمشر ته په رسېدو کې ستونزې راته پېښوي. د موبایل شخصي شمېره یې راکړه چې د اړتیا په وخت کې ورسره په اړیکه کې شم.

له دې لیدنې وروسته امریکایانو اعلان وکړ چې د ولسمشر بندځای یې الوزولی دی او ځای یې ور بدل کړی دی. بیا یې د اړیکې هغه کرښه هم پرې کړه چې امریکایي افسر راکړې وه. وروسته معلوم شول چې امریکایانو نه د ولسمشر ځای الوزولی او نه یې بدل کړی دی، بلکې یو څه بدلونونه یې په کې را منځته کړي دي، لکه د ځای د نښو د پټولو لپاره یې ځینې شکلونه او نوکې پرې ایښي دي. زه ولسمشر پر دې خبر کړم او وې ویل: "ځای هماغه ځای دی، د نور بحیره، خو د پټولو لپاره یې برسېره څه پرې ایښي دي."

مشر او د ټلیفون کارول

کله چې ولسمشر بندي وو او زه ورسره نږدې وم، پرې پوه شوم چې د امنیتي لاملونو له کبله یې د ټلیفون کارول نه خوښول، په ځانګړي ډول له ۱۹۹۰م کال وروسته، چې د عراق اسمان مصنوعي سپوږمکیو نیولی و او امریکایي او د دښمن د تجسس آلې په کې خپرې شوې وې. راته وې ویل، چې مونږ باید له ټلیفون سره ډېر پام وکړو، او وې ویل: "له ۱۹۹۰م کال وروسته مې نه یادېږي چې له ډېر مجبوریته پرته د ما ټلیفون کارولی وي، چې یا به وخت تنګ و یا به انساني قضیه وه. خو په نورو قضیو او دندو کې مې په رهبرۍ کې له مشرانو او سکرټر سره وییزه او لیکنیزه وینا کاروله."

ولسمشر د جنګ په حالت کې د ټلیفون بالخصوص د سټلایټ پر خطر ټینګار کاوه، "څکه چې د دښمن چمتووالي په استخباراتي معلوماتو ولاړ دی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جګړې په میدان کې یې د اړیکو د وسایلو له لارې ترلاسه کوي. ځکه پوځونه په شفري خبرو اعتماد کوي، څو د دښمن جاسوسي شنډه کړي... ان د رهبری په ټولنو کې مې هم نه یادېږي چې ما د د را ټولېدو لپاره یا په رهبری کې د ورونو د حضور لپاره ټیلیفون کارولی وي. سکرتر ته به مې د لیکلو یا ویلو له لارې دا کار بشپړاوه."

نهم څپرکی

صدام حسین

او د ۲۰۰۱ کال د سپټمبر د ۱۱مې پېښې

څو ځلې وپوښتل شوم، چې د ۹/۱۱ د مصیبت په اړه مو ولې بوش ته تسلیت ور نه لېږه؟ زما ځواب دا و، چې دا کار د عراق او عراقیانو په حق کې جرم و. د بوش الوتکو په عراق کې ټول شته په نښه کول او ورانول. ماشومان، ښځې او سپین ږیري عراقیان یې وژل. داسې ظالمانه بندیز یې پر عراق لګولی و، چې له امله یې له یو نیم میلیونه زیات عراقیان قرباني شول. پر ماشومانو شیدې حرامې شوې، د مدرسو پر زده کوونکو کتابچې، پنسلونه او نور ودرېدل.

د رهبریت ورونو ته مې وویل: که صدام تسلیت ور ولېږي، نو دا به د عراق او انسانیت په حق کې کمی نه وي، یا به کمزوري او نفاق نه بلل کېږي؟

په داسې حال کې چې مونږ کمزوري او منافقین نه یو. د دې په بدل کې مو موافقه وکړه چې د لومړي وزیر نایب استاذ طارق زمونږ ملګري کلارک او د هغه په واسطه غمجنو کورنیو ته د عراق د حکومت له لوري تسلیت ور ولېږي.

(په زندان کې د ولسمشر صدام حسین له یادښتونو څخه)

له ولسمشر سره مو یوه په بله پسې لیدنې وکړې، په هره لیدنه کې به مو له مخکنۍ څخه شوق ډېرېده، پوښتنو مې په سر کې ګڼه ګونه جوړه کړې وه، په ځانګړي ډول د هغو پېښنو په اړه چې پر عراق او نړۍ تېرې شوې او د عراق پر ضد راغونډېدل ډېر شول.

له ولسمشره مې وپوښتل: د سپټمبر زلزله، چې د نه ماتېدونکي هېواد متحده ایالاتو په منځ کې وشوه. او مونږ باور درلود چې یو مېږی یې هم له پولو نه شي تېرېدی... ایا د سپټمبر زلزله د هغه روان حالت لپاره پرده نه وه چې ور پسې پر افغانستان او بیا پر عراق برید وشو؟

ولسمشر لرې وکتل، لکه د سترګو په وړاندې چې پېښې لولي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ما هغې ورځې په بیګا کې په یوه ځانګړي ځای کې لامبو کوله. سیمه ګڼو ونو پوښلې وه او ما به داسې ځای ډېر خوښاوه، تر کانکریټي چتونو لاندې او په دفترونو کې د کښېناستو طاقت مې نه درلود. یو خپلوان مې لامبو وهلو ته راوبللم. خو هغه دا غوره وګڼله چې د کښېناستو لپاره په ځانګړي ځای کې کښېني. زه په اوبو کې تلم راتلم، چې د تلویزیون غږ مې واورېد، یوه ناسته وويل چې څه لکه چې پېښ شوي دي. ناڅاپه یو پیغام راوړونکی راغی، لکه غوښتل چې کیسه ترې وپوښتم. زما چې څومره په یاد دي ماښام شپږ نیمې بجې شا او خوا وې. ترې و مې پوښتل چې څه غواړي. ده وويل: ښاغلیه، له خبرونو څخه مو واورېدل چې پر امریکا د الوتکو په واسطه برید شوی، اوس یې د تلویزیون په سکرین ښیي... ما لامبو پسې وکړه. له نیم ساعت وروسته را وختم او جامې مې واغوستې، بیا مې چای وڅښه.

"په همدې وخت کې ځینې انډیوالان راغلل، ما غوږ ورته نیولی و تول له نادره پېښې غږېدل. تر همدې وخته مې لا پېښه نه وه لیدلې. کښېناستم له دوی سره مې خارله، له یوه مې واورېدل چې ویل یې دا پلان شوې لوبه ده، او هغه الوتکې چې برجونه یې په نښه کړل، په ځانګړو مسافو رواني وې. بل ویل چې هغه تجارتي الوتکې وې. ځینو به څه او څه ور زیات کړل. ما یوازې غوږ نیولی و. کله مې چې خلک ولیدل چې وېرېدلي روان دي، له ځان سره مې وويل، چې د دغو خوارانو څه ګناه ده.

صدام حسین: د ۹/۱۱ کار ناسم او بې عذره دی

"د ماسختن ډوډۍ مې له مېلمنو سره وخوړه، د پېښې ځای د تلویزیون په سکرین کې تکرارېده. ما وويل، دا عجیبه پېښه ده، قربانیان یې بې ګناه دي، دا تېری که هر لوري کړی وي، ناسم دی او هېڅ عذر نه منل کېږي. ان که یو څوک له امریکایي ادارې سره مخالف هم وي، نو د دغو بې ګناه وګړو څه ګناه وه. او ومې ویل زه هیله لرم چې متحده‌ایالات هم لکه د شوروي اتحاد

غوندې ګډوډه او بېله شي، کېدی شي کړکېچونه په کې را منځته شي... دا هیله مې له ډېره وخته را پدېخوا درلوده، ما ويل چې د کمزورۍ او سقوط لامل به اقتصاد وي، متحده‌ایالاتو په خپل اقتصاد کې پراخی کړی و، او دا پراخي یې نه شوی تحمل کولی. ځکه ځان یې په داسې اقتصادي لار ورکونو کې دننه کړی و، چې ورته اړه نه وه. ما ويل هیله لرم چې د دې سقوط او کمزورۍ په پایله کې ځینې ایالتونه له مرکزه بېل شي. دا مې هیله وه چې یو وخت پېښ شي. خو دا چې امریکا د له دننه په داسې لاره ووهله شي، دا نو بیا ګران کار و، چا یې د پېښېدو خیال هم نه و کړی.

"کله چې د حق د څښتن، حق ضایع شي، د قضیې قانونیت، د ملتونو تعاون او تایید ترې ورکېږي، بیا نو دغسې ترهګریز بریدونه کوي. د داسې کارونو پلانوونکي خپلو غوښتنو ته نه رسېږي، تل سرچپه ورسره کېږي. په هغه وخت کې مې وويل، چې دا ورځ نو ډېره سخته وي، لومړی به د کوونکي هویت یا د هغه شاته ولاړ لوری په ډاګه کوي. سره له دې چې پرمختللي وسایل به لري، خو شوني نه ده چې متحده‌ایالات د چټکې پایلې ته ورسېږي. خو دا هیله را سره وه چې د دغه کار کوونکي به ژر پیدا کړي، خو د مصیبت شاته اصلي او رښتینی کس به بربنډ نه کړي. یو معلوم لوری به یې مسؤولیت پر غاړه اخلي، لکه د هر ځل په څېر. نو دغه اعتراف به د څېړنو ستړیا پرې اسانه کړي. امریکا او اسرائیلو پر هغه مقاومت کوونکي د "ترهګر" نوم ږدي چې د غصب شوي حق لپاره مبارزه کوي، او دې کار ته یې نړیوال قانون اجازه ورکړې ده، چې د نیواک وال پر ضد عملیات د ملل متحد ټولو قوانینو ته په کتو قانوني عملیات دي. خو نن زه د نیواک وال په ضد قانوني مقاومت او د داسې ټکو رااچوونکو تر منځ ګډوډي ګورم، پر ټولو د "ترهګرو" نوم اطلاقېږي، چې په دې کار کې د شرعي مقاومت د حق په اړه د مفاهیمو ګډوډي دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"کله مې چې وکتل چې حاضر کسان د دې ټکې په اړه زما د نظر په تمه دي، نو ما ورته وویل، زه به یوازې د انتحاریانو په اړه درته ووایم، چې دا الوتکې یې پټې کړې او انتحار یې پرې کړی. دا په دې مانا ده چې دغو کسانو د لوی ظلم احساس کاوه، د ډېر لوی ظلم، چې د متحده‌ایالاتو د دریغ له امله پر دوی یا د دوی پر کورنیو شوی. که مال دې ته اړ کړي وی لکه څرنګه چې ځینې وایي چې مال ورکوي، نو مال د روح په بدل کې څوک نه اخلي، ځکه له مرګه وروسته مال دوی ته ګټه نه کوي. نو وایم چې دغه کسان په اجاره نه وو نیول شوي... خو پر دوی د شوي ظلم له امله دوی دې کینې او د غچ اخیستلو مینې ته اړ کړي دي، لکه څرنګه چې وایي د ظلم پایله ډېره ناوړه وي، یوازینی شی دی چې غچ ته یو کس مجبوروي. خو له بده مرغه، د هغو بې ګناهانو په اړه پوښتنه کوم چې په دې ټکه کې یې وینې توی شوې... ایا امریکا به دا درک کړې وي چې د دې د ظالم سیاست له امله ډېری کسان داسې شوي چې انتحار وکړي.

"زه د امریکایي استخباراتو له وسایلو څخه هیله لرم، مخکې له دې چې د دغو "ترهګرو انتحاریانو" په اړه خبرې وکړي، باید د دوی شاته ولاړو هغو کسانو ته پاملرنه وکړي، چې دوی یې دغه ځای ته رسولي دي. زه شک من یم چې استخباراتو ته به بشپړ حقیقت معلوم وي، کېدای شي په اصلي لوري سترګې پټې کړي او تور یې په یوې ترهګرې ډلې پورې کړي.

"په هر حال، راتلونکې ورځې باید حقیقتونه بربنډ کړي، ځکه ناشونې ده چې د څو ساعتونو په جریان کې په چټکۍ سره د هغه لوری تورن کړي چې د دې خطرناک کار شاته ولاړ دی، او امریکایي ولس یې په نښه کړ. هغه ولس چې د تېري کوونکي ادارې په کارونو نه راضي کېږي.

"د دغسې عملیاتو شاته پټ لاسونه وي. په معلومو ګټو سره را ټول وي، او دا اسانه نه ده چې استخبارات د د دې جریمې بشپړ ګډوونکي بربنډ کړي...

مهمه دا ده چې امریکایي اداره پند ترې واخلي او له خپل سیاست او پر بشریت له خورونې څخه واوړي، د بشر طاقت هم پوله لري. او پر انتحاري کړنو ولکه نه شي کېدای، دا اخرینه کړی وي، چې پر یو چا ډېر ظلم وشي، نو د غچ لپاره داسې کار ته مخه کوي. امریکا ته دا ګټه نه کوي چې ژر تور پورې کړي او غبرګون وښیي، ځکه که دا د غچ په فکر کې شي، نو بیا به ملتونه له دې څخه ډېر غچ واخلي. په هر حال، بیړه نه کوو. راتلونکې ورځې به حقیقت بربنډ کړي.

ډېره اغېزه یې راباندې وکړه، کله چې انسانیت ورانېږي. بې ګناهان وژل کېږي.

نو دردېږم.

"دا مو پرون د مصیبت د پېښېدو په ورځ ویلي وو. نن ورځ هم هماغسې وایو چې د امریکایي ادارې ظلم او طغیان به خلک مجبوره کړي چې غچ ترې واخلي، هغه که په همدې لاره وي یا په بله.

موږ د هرې ترهګریزې کړنې مخالف یو، هغه که د دولتونو له لوري وي یا د افرادو له لوري... خو زه په باور سره دا ویلای شم چې هغه د امریکایي استخباراتو کار و، چې تر شا یې صهیونیت و، دا کار یې ځکه وکړ، څو د بانګو د چور او پر نورو د واک چلولو لپاره امریکا او د هغې ولس پر ویدو بې ګناه هېوادونو تېري ته مجبور کړي. او دا ډېر په پاملرنې سره پلان شوی و، ځکه د القاعدې ډله په افغانستان کې امریکا د شورویانو پر ضد جوړه کړې وه. له دې (د سپټمبر د ۱۱ له) ټکې (مصیبت) څخه یې پر افغانستان او عراق د برید او نیواک لپاره کار واخیست ."

بیا ولسمشر څه موده چوپ شو، ما هم سترګې را پورته کړې... ده ما ته کتل، خو زه پوهېدم چې ذهن یې هلته په عراق کې دی. په سترګو کې یې د غم نښې ښکارېدې او وې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

"بې گناه ټولنيزې وژنې او ورانونې خنگه وي، سره له دې چې د عراق اصيل او كريم ولس وځپل شو او وځارل شو... ايا دا د يوه دولت ترهگري نه ده، يوه منظمه ترهگري نه ده چې امريكا يې زمونږ او د هر ازادی ته تږي ولس پر ضد چلوي؟."

د ولسمشر له دې عبارت وروسته مې هغه را ياد شول، چې د ۲۰۰۱م کال له سپتمبر را پدېخوا متحده‌ايالاتو كول، څو يو داسې دليل ومومي چې ولسمشر صدام حسين له القاعدې سره وتړي. دا څرگندونه په سپينه مانۍ كې له ترهگرۍ سره د مبارزې د ادارې پخواني مسئول ريچارډ كلارک هم كړې وه. د ۲۱/۳/۲۰۰۴ كې يې "د ټولو دښمنانو په مقابله كې" د كتاب له راوتلو وروسته او له CBS NEWS سره په ليدنه كې يې دا څرگندونه كړې چې د ۹/۱۱ نېټې وروسته بوش ترې وغوښتل چې د دې پېښو او ولسمشر صدام حسين تر منځ د تړوني څېړنه وكړي، سره له دې چې ده ورته ويلي وو چې هېڅ اړيكه نه سره لري، له پېښې وروسته په مستقيم ډول رامزفيلډ دې ته لاره برابروله چې پر عراق بريد وشي. خو بوش ترې غوښتل چې څېړنه وكړي، څو داسې تړونې پيدا شي چې عراق په دې پېښو كې ښكيل كړي "بوش را څخه غوښتل چې داسې بيان ورته راوړم، چې په هغه كې ويل شوي وي چې عراق دا كار كړی."

لسم څپركی

دولت او اپوزيسيون

دا معلومه خبره ده چې د هر دولت رئيس، د قوانينو او دستورونو مطابق ځينې محدود صلاحيتونه او دندې لري دا صلاحيتونه له ولسمشر څخه د هرې وړې او غټې مسئلې او هر څه مسئول كس نه جوړوي، په ځانگړي ډول د ولسمشر قانوني واكونه معلوم دي، چې دی د "ځايناستي" يا "د ناحيې د مدير" يا د "ترافيک"دنده نه شي كولای، چې په ډېرو دقيقو معلوماتو هم ځان خبر كړي.

د كروپر په عسكري زندان كې مې له ولسمشر صدام حسين سره د عراقي مخالفينو په اړه اوږدې خبرې وكړې، او د هغو تېروتنو په اړه چې د ډېرو كسانو د خوړ لامل وي او ولسمشر ته يې قضيې نه وې رسېدلې. په دې موضوع كې نه څرگند غږېده. ولسمشر ويل:

"هر سياسي نظام د نظر مخالفين لري، هغه كه د قوانينو په اړه وي يا د موسسو په اړه، يا آن د دولت تر داخلي او بهرني سياست پورې لا غځېږي. دغسې مخالفين چې تر څو د دولت په چوكاټ او قوانينو كې وي، درناوی يې كوو. له ډېرو عراقي ملي شخصيتونو سره مو د نظر اختلاف درلود، خو په ډېرو چارو كې مو گډ كار سره كاوه. ځكه د داسې مخالفينو موخه ملي وي، او عراقيانو چې تر څو له بهرني مرسته نه وي غوښتې، نو ډېر د عزت وړ وي."

له ولسمشر سره مې د ځينو داسې كسانو يادونه وكړه چې په هغوی كې ملي مخالفين "د ملي ائتلاف جبهه" چې دكتور عبدالجبار الكبيسي يې مشري كوله، چې بيا پر عراق د امريكا له يرغل سره او له پرديو څخه له ځواک غوښتلو سره هم مخالف و. دلته ولسمشر وويل: "زما سلام ټولو ته ورسوه او اتلانو عوني القلمچي، نوري المرادي او هارون محمد ته يې هم ورسوه."

(c) ketabton.com: The Digital Library

"که امریکایي برید نه وای شوی، نو نږدې و چې عراق ته د خدمت لپاره د ځینو مخالفینو له مشرانو سره ګډ دریځ ته رسېدلي وای. د مخالفت داسې پروژه، یوه ملي پروژه ده، چې له بهرني ځواک او ایجنټانو سره اړیکه نه لري. دوی په ښکاره کار کوي، دوی او نورو ټولو ته مونږ باید درناوی ولرو. خو څوک چې د ځان لپاره کار کوي او له بهرنیو ایجنټانو سره اړیکه لري، له پولو بهر په پټه کار کوي، چې ځینې یې ځان دیني هم نوموي، د عراق او عربو له دښمنانو سره اړیکې ټینګوي، ایران او نورو ته کار کوي، نو هغوی ته زمونږ په منځ کې ځای نه شته، خو که یې ځانونه اصلاح کړل، د هېواد له ګټو سره یې پروژه وتړله، په ښکاره یې کار وکړ، له بهرنیانو سره یې ټولې اړیکې وشلولې، نو بیا د عراق غېږ ورته خلاصه ده... له دې پرته به ورسره جنګېږو. دوی هغه کسان دي چې د خپلو بادارانو پر ټانګونو سپاره راغلل... دوی د عراق او ولس دښمنان دي."

د مخالفینو په اړه مو له ولسمشر سره ډېرې خبرې وکړې، د ځینو هېوادپالانو د بدنامولو لپاره له هڅو وغږېدو. ما ته یې ووېل، یوه ورځ یو بیان ورته رسېدلی و، هلته په کې ویل شوي وو، استاذ طارق عزیز چې کله د بهرنیو چارو وزیر و، نو په نیویارک کې یې د ملل متحد د کارونو پر حاشیې له ځینو اسرائیلي اشخاصو سره کتلي دي.

"بیان لیکونکي او راوړونکي ته مې ووېل، چې پر استاذ طارق زه ډېر باور لرم. استاذ طارق مې را وغوښت، یوازې مې په اړه پوښتنه ترې وکړه، ځواب یې را کړ: ما یو خبري کنفرانس درلود، داسې ښکارېده چې د نړۍ د هېوادونو او امریکا ځینې یهود ژورنالیستان هم په کنفرانس کې وو، خو اسرائیلیان نه وو. نو ایا ما کولای شوای چې خبري کنفرانس ته له ور ننوتو مخکې د دوی پېژندپاڼې وګورم؟."

ولسمشر پسې بشپړه کړه: "ما له دوی څخه وغوښتل چې هغه بیان لرې کړي او دا خبره پټه وساتي، څو د عراق په مخلصو وګړو کې تردید او شکونه پیدا نه شي"... بیا یې زیاته کړه: "دا عیب دی چې د ځان په اړه درته ووایم، خو بدنامول لا شته او تر دې حده خو رسېدلي."...

مونږ ټول له نیواک مخکې او په زندان کې استاذ طارق او د هغه ځلانده ملي دریځونه پېژنو. هغه له ما څخه وغوښتل چې له ولسمشر څخه د دفاع شاهد واوسې، کله چې ما او زما شهید ملګري استاذ خمیس العبیدي له بندیانو سره کتل، استاذ طارق عزیز د بندیانو او امریکایانو تر مخ په څرګند ډول راته ووېل: "استاذ خلیله، هیله کوم، ما ته اجازه راکړی چې حق خبره وکړم او د دجیل په قضیه کې د ولسمشر لپاره شاهدي ورکړم."

داسې ډېرې بېلګې شته چې ځینو د کمزورو نفسونو خاوندانو د عراق مخلصینو زامنو ته دسیسې جوړې کړې او بلې کندې ته یې برابر کړل، د هغو مخالفینو په ځای کې یې حساب کړل چې د عراق پر ضد را ټول شول. کله چې مناسب وخت راشي، نو د مخالفینو په اړه به دقیق ترین معلومات بربنډ کړو، چې څنګه به ډېر هېوادپالان مجبورېدل چې د دولت او نظام ضد شي، هغه کوم لوري وو چې دوی یې مجبورول، دا ټول به د مؤثقو اسنادو او دلایلو په مرسته وړاندې کوو.

بیا ولسمشر موسکی شو او پسې یې کړه: "اې ښاغلیه، په یوه شېبه کې زه زر صدام حسین کېدی شم."

خو شوني ده چې له ځینو سره غداري شوې وي یا د شا او خوا او ځینو نږدې کسانو ظلم پرې شوی وي.

ولسمشر په ځواب کې وایي:

"هو دا کېدای شي، خو ما ته چې د کوم مظلوم آه را رسېدلی، مرسته مې ورسره کړې، چا چې غوښتنه را څخه کړې مرسته مې ورسره کړې، د اړتیا لرونکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې اړتیا ور پوره کړې ده. ما به ټولو عراقیانو ته په یوه نظر کتل او اوس هم. ډېرې تېروتنې وشوې، خو مونږ تر خپلې وسې کوښښ کاوه چې په کې واقع نه شو. زما نه یادېږي چې پر چا مو د ظلم کړی وي، سره له دې چې مونږ له تېروتنو پاک نه یو. خو له عراقي څخه د بار پورته کولو لپاره چې څه باید راته رسېدلي وی، هغه نه دي راته رسېدلي، نو په دې کې خو زما ګناه نه ده، ان کله به چې د دېوان یا ملاتړ کوونکو او یا نورو کسانو د غلط چلند په اړه خبر شوو، نو جزاء به مې ورکوله او له یوه ځایه به مې بل ته لېږه، یا به مو تقاعد کاوه، یا به یې داسې بله وړ جزاء لیدله. زمونږ په منځ کې داسې کس نه منو چې زمونږ د ولس زامنو ته زیان رسوي او زمونږ د لارې انځور بدناموي. داسې هم نه وایو چې پر مونږ را تاو او نږدې کسانو او خپلوانو کې بد نه وو."

ولسمشر زیاتوي:

"څوک چې زمونږ ملي نظام، اوس او مخکې دیکتاتوري نظام ګڼي، او هلته له مونږ سره مخالفین وو، مونږ به ده ته او د ده نظر ته غوږ وو او په ځینو چارو کې به مو موافقت او مخالفت هم ورسره کاوه، او مونږ به ورسره ولاړ وو، مادي مرستې به مو ورسره کولې، احسان یې نه پرې باروو، ځکه دوی د همدې ولس وو او دا یې حق و. که ښاغلی جلال طالباني څرګند وای، نو ډېر هغه څه به مو واضح کړي وای چې پرې خبر وو، همدا راز ښاغلی مسعود برزاني له ده سره به یې حافظه د هغه څه په وریادولو کې مرسته وکړي چې مونږ یې نه وایو، ځکه بیا به یې داسې وفهموي، دا چې مونږ یې اوس ورنه وایو، نو ګواکې دریځ ته یې غوړه مالي کوو، دا د الله اراده ده، حمد یې وایو، مونږ یې د امر منلو ته غاړه ږدو."

زه چې په دې لړو کلونو کې له ولسمشر سره وم او د ده له ډېرو نږدې کسانو او پر ده را چاپېرو سره مې اړیکه نیوله، نو په بشپړه امانتولۍ وایم، چې ځینې له هېواد او ولسمشر سره مخلصین وو او ځینې بیا د هومره باور وړ نه وو، لکه

ولسمشر چې پرې کړی و. بلکې ځینې به د ولسمشر له ورسره کړې ښېګنې څخه هم منکر وو، کوم امانت چې یې ورکړی، امانتولي یې په کې ونه کړه، ولسمشر هم د دوی لاسوهنو په غصه کاوه. په داسې حال کې چې ځینو ډېره پاملرنه ورته کوله او ولسمشر او هېواد ته وفادار وو، ځینې له ځانه ورته تېر وو، سره له دې چې امریکایي ځواکونه ورپسې وو، خو د محکمې په مخ کې یې د ولسمشر په ګټه په څرګنده شاهدي ورکړه.

ولسمشر ته مې وویل چې ډېر مخلصین ان د ده په خپلوانو کې له ده څخه لرې وو، پر ولسمشر د هغې را تاو تنګې کړې د کارونو قرباني شول، چې ولسمشر او د ولس مخلصو زامنو ته یې زیان رساوه. ولسمشر وویل:

"بلکل له دوی سره کمی وشو". د دغو ښو دریځونو د خاوندانو نومونه د امنیتي لاملونو له کبله نه اخلو.

زه خپله د لوی عراق د یوه بچي په صفت، تاریخ ته وایم چې صدام د عدل او انصاف قایمولو لپاره کوښښ وکړ، هر مظلوم چې یې دروازه ټکولې، انصاف یې ورکړی او له ظلمه یې خلاص کړی دی، او دی لا له خپلو زامنو او خپلوانو سره هم قاطع و.

ولسمشر او د ده د ځینو خپلوانو تېروتنې

له ولسمشر سره مې په یوه لیدنه کې ترې وپوښتل چې د زامنو او خپلوانو له تېروتنو سره به یې څه چلند کاوه؟ وې وویل:

"یوه ورځ یوه افسر شکایت راته وکړ چې "عُدي" او ورسره یې یو ماما هغه وهلی دی. نو سملاسي مې دواړه راوغوښتل، له افسر څخه مې وغوښتل چې دواړه پر هماغې لکړه ووهي. خو هغه نه منله. ما تهدید کړ چې که داسې ونه کړې جزاء به ورکړم او رتبه به یې ترې واخلم. نو داوړه یې په نرمۍ ووهل. ما لکړه ترې واخیسته او "عُدي" مې وواهه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"په یوه بله ورځ، قُصي تېروتنه کړې وه، نو له ځانګړي ساتونکي څخه مې وغوښتل چې په ځانګړې بندخونه کې یې واچوي.

"کله چې عُدي زمونږ ملګری مرحوم کامل حنا وژلی و، نو د بندي کولو امر مې وکړ. له قضاء څخه مې وغوښتل چې عادلانه پرېکړه وکړي. خو ومې پېتیله چې د عراقي عدالت او قضاء وزیر زما په مخ کې تنګېږي. نو د هغه د اعدام پرېکړه مې وکړه. خو د عُدي مور زما له خبرولو پرته ملک حسین ته استازی لېږلی و. سملاسي د ملک الوتکه راغله. ما هیله درلوده چې لیدنه به یې د عربو ورونو په منځ کې د عادتي مشورو په چوکاټ کې وي. خو ناڅاپه یې راته وویل چې د عُدي په ځای بښنه غواړم، ملک حسین قسم وکړ چې که یې غوښتنه ونه منم، نو عراق به بیا په سترګو هم ونه ګوري. نو د عربي رواجونو مطابق مې غوښتنه په یوه شرط ومنله چې که د مقتول کورنۍ بښنه ورته وکړي.

"یوه ورځ مې واورېدل چې وطبان ورور مې چې د کورنیو چارو وزیر و، یو ناوړه او غیر مسئولانه کار کړی دی، کله چې یې موټر چلوونکي په بغداد کې سرې اشارې ته موټر درولی و، نو دی را کښته شوی و او هلته د ټولو شته خلکو تر مخ یې د ترافیکو پر سره اشاره ډزې کړې وې. عصبي حالت یې سم نه و. کله چې خبر شوم، نو اړیکه مې ورسره ونیوله او د نوموړي کار په اړه مې ترې وپوښتل، په ځواب کې یې راته وویل چې په هغې شببه کې یې پر اعصابو کنټرول له لاسه ورکړی و او ډېره بښنه یې وغوښته. ما ورته وویل: نو زه بښنه غواړم، زمونږ په رهبري کې لیونیانو او اعصاب خرابو ته ځای نه شته. له همدې شېبې وروسته د ځان له خپل دریځ څخه ګوښه وګڼه. همداسې مې د کورنیو چارو له وزارت څخه د وطبان ورور د استعفاء پرېکړه وکړه.

"ډېرې داسې کیسې تېرې شوې چې زه له خپلو بچیانو، خپلوانو او نورو سره قاطع وم. زه د عراقیانو تر منځ توپیر نه کوم.

"کله مو چې د صلاح الدین ولایت والي ټاکه، د دې لپاره چې معین والي خپلې دندې سمې سرته ورسوي، نو زما شخصي ملاتړ باید ورسره وای، ما هم ملاتړ ترې کاوه. یوه ورځ راسره په اړیکه کې شو او ویل یې چې د یوه خپلوان زوی ډېر په غرور او تکبر ګاډی چلوي، ما ورته وویل، چې ته خپله ور ووځه او ګاډی یې ور وسوځوه. یا یې د سوځولو امر ورکړه.

"کله به چې د عُدي په اړه معلومات راکېدل، ما به څاره، ان په ډېرو کارونو کې مې صلاحیتونه ترې واخیستل. کله چې عراق کلابند و، داسې معلومات راورسېدل چې دی ډېر موټران لري، ځینې یې تجارانو ډالۍ ورکړې او ځینې یې ملګرو ورکړي دي. له ملګري څخه مې وپوښتل چې د موټرانو ځای را وښیي، کله چې پوه شوم چې د هېوادنۍ ناستې په تالار مراب کې دي، ولاړم او ټول مې وسوځول، ملګري را څخه وپوښتل چې ولې یې پر ولس نه وېشو، ما ورته وویل، څوک چې موټر واخلي، نو کېدی شي عُدي غچ ترې واخلي، نو زما له پوهې پرته به هغه ځورول شوی وي.

"کله به چې زما کوم خپلوان بد کار کاوه، زه به ډېر په غصه کېدم، ځکه د ده کار زمونږ پر اوازو اغېزه ښندله.

"کله چې د عُدي د وژلو هڅه شوې وه او وهل شوی و، والله ما د پېښې پوښتنه نه ده کړې او نه پر دې خبر وم چې څېړنه وشوه که نه. مګر دا چې د استخباراتو مدیر په خپله راغی او ځینې تفصیلات یې را کړل، یوازې د کورنۍ له ځینو غړو سره روغتون ته د ده پوښتنې ته ورغلی یم.

"په یاد مې دي یو خپلوان په پوهنتون کې را ولاړ شوی و او خپل استاذ یې وهلی و. کله چې خبر شوم، دواړه لوري مې را ټول کړل، له ملګرو مې وغوښتل، څه چې یې له استاذ سره کړي دي هماغسې جزاء د ورکړي."

دلته مې له ولسمشره وغوښتل، چې ایا زامنو یې په سیاسي پرېکړو کې رول لوباوه، ځواب یې راکړ:

"زما ورې کورنۍ او اولادونو په سیاست کې هېڅ رول نه درلود نه یې د سیاسي پرېکړې په جوړښت کې درلود. بلکې پرېکړه به مونږ کوله او له ملګرو به مو اخیسته. یوه ورځ مې هم په یوه پرېکړه کې رایه یا نظر د غړونو ټولګه یا جمعه نه وه، د رهبر د پرېکړې او نظر باید وزن وي، په نیولو کې باید متردد نه شي، متردد او شکاک خلک مې نه خوښېږي."

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوولسم څپرکی

د ولسمشر صدام حسین
په بدنامولو کې د امریکا هڅې

د الله په قدرت او ستاسو په برکت به آن زما هډوکي لا ورسره جنګېږي.

(صدام حسین په زندان کې)

خطرناکې وسلې

جیمي کارټر وویل، پر عراق یرغل د هغو لاملونو له امله نه و، چې اعلان شول، بلکې صدام حسین په اسرائیلو ۳۹ توغندي ور توغولي وو.

سویډني کارپوه هانز بلیکس د عراق د یرغل په درېیمه اونۍ کې ویلي، چې له ده سره داسې شواهد شته چې دا جنګ له ډېر وړاندې پلان شوی و، د پرمختګونو په غبرګون کې نه و او نه د ځېرنیزو موخو لپاره و. که ورانوونکې وسله په دې جنګ کې دخیله هم وای، نو په څلورمه کټګورۍ کې به وای.

همدا راز، د اتمي وسلو د امریکایي کارپوه ډېویډ کې ګواهي هم همداسې وه، له جنګه مخکې یې څرګنده کړې وه. کې د څېړونکو په ډله کې په دې بداوازه غړی و، چې په عراق کې یې د اتمي وسلې شتون رد او نفي کړی و. د امریکا د بهرنیو چارو په وزارت کې د اتمي وسلې په مسئوله برخه کې د ادارې مسئول د هغې ادعاء دروغجنوالی بربنډ کړ چې پر عراق یې له افریقایي دولت څخه د یورانیمو د واردولو تور لګولی و... جریج ثیلمان ویلي وو چې د عراق په اړه د امریکایي استخباراتو په بیان کې امریکایي ادارې لوبه وکړه او دا لوبه یې په عراق کې د خپلو موخو لپاره جوړه کړې وه، او د ده ادارې هماغه فایل (دوسیه) لوستی و او دا یې موندلې وه چې د بهرنیو چارو وزارت نه راتلونکي اسناد ټول جوړ شوي وو. نو په خارجه کې یې مشرانو پاملرنه کوله او وېرېدل چې د دروغو او جعل په دام کې ونه نښلي.

(په زندان کې د ولسمشر صدام حسین له یادښتونو څخه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

امریکا د ولسمشر صدام حسین له نیولو وروسته هلې ځلې وکړې چې د ده رسنیز انځور په هر ډول وسایلو بدنام کړي، په دې کې یې له ځینو امریکایي شویو عربي سندریزو وسایلو څخه هم کار واخیست. پر همدې یې بسنه ونه کړه، بلکې د ده له شهادته وروسته یې هم هڅه وکړه چې له هغه انځور څخه یې ګټه پورته کړې چې ډېر او ډېر خپور شوی و، چې دی د شهادت او ویاړ زینو ته پورته کېده. غوښتل یې چې ټولو عربي مقاومت کوونکو ته یو پیغام ولېږدوي چې مونږ ته ډېر په اسانۍ او بې له کوم مقاومت څخه تسلیم شو، دا یې د نیولو په لومړیو کې وکړ، چې په یوه کنده کې یې په دوبله شوي انځور کې را څرګند کړ، چې هغه امریکایانو په ښه پام سره برابره کړې وه.

د ولسمشر د انځور د بدنامولو لپاره هلې ځلې رواني وې، څو د عراقي ولس، مقاومت او د عربي ولسونو معنوي روح ووژني، چې صدام حسین یې یو داسې مجاهد رهبر انګېره چې پر اسرائیلو یې په نه-ډېرش توغندیو توغولو کې کمی ونه کړ. خو په ډراماتیکه محاکمه کولو کې د ده ټینګ دریځ او پر جلادي محکمه کولو د ده څواک، د ده دښمنانو ته دا ثابته کړه چې دا سړی ډېر قوي او څواکمن دی، د دوی ټولې هڅې ناکامې شوې او انځور به یې په ټوله نړۍ کې خپرېږي...

امریکایي ژورنالیست او سیاسي شنونکي جیف ارچر (مالکوم لاګوچ) داسې پوښتنې وکړې، چې نن نه اورېدل کېږي، لکه څرنګه چې وایي، خو کله چې د عراق قضیه را مخکې کېږي نو بیا ضروري دي. دا پوښتنه کېږي چې ولې هېڅ چا هم دغو پوښتنو ته ځواب نه دی ورکړی، ټوله نړۍ یوه ټکي ته ګوري، چې هغه د صدام حسین دکتاتوریت او د دجیل قضیه ده، سره له دې، بوش چې کله د تکزاس حاکم و، نو د عراق د محکمې د ۱۹۸۴م کال تر حکمونو یې ډېر د اعدام حکمونه صادر کړي وو. ارچر پوښتي:

- ولې له یوه څخه هم نه اورو څو له هغه عراقه وغړېږي چې په ۱۹۸۲م کال کې ملل متحد له بې سوادۍ څخه خالي هېواد غوره کړ، او په ۱۹۷۳م کال کې د تعلیم کچه له ٪۴۰ سلنې کمه وه؟
- ولې د ملل متحد د ۱۹۸۴م اعلان نه اورو، چې د عراقي تعلیم نظام د دریمې نړۍ په نظامونو کې تر ټولو ښه نظام دی؟
- ولې د نیویارک ټایمز د ۱۹۸۷م کال وینا نه اورو چې عراق د منځنې ختیځ پاریس دی؟
- ولې هغه نه اورو چې په اویایمو کلونو کې به صدام حسین د عراق په سوېل کې د عراقیانو کورونو ته ورتلل، څو ځان ښه پوه کړي چې هر کور سړوونکی او برېښنا لري؟
- ولې هغه نه اورو چې په ملیونونو عربان به عراق ته تلل، څو له ځمکو داستفاده کولو هغه پروګرام وګوري چې بعثیانو جوړ کړی و؟
- ولې د عراقي پوهانو، ډاکټرانو په اړه نه اورو چې عربي هېوادونو ته ولېږل شول، څو د هغوی پروګرامونو ته پرمختګ ورکړي؟
- کله چې له عربو څخه په دفاع کې په عراقي ایراني جګړه کې عراق ډېر پوځیان له لاسه ورکړل، او عربي هېوادونو له عراق سره خپله نرمي وښوده ولې هغه نه اورو؟
- ولې هغه نظریې او فکرونه نه یادوو چې په نویمو کې د امریکایي مراجعو له لوري صدام ته ور وړاندې شوي وو، څو د اسرائیلو پر هېواد اعتراف وکړي.
- ولې هغه نه اورو چې له ۱۹۹۱ – ۱۹۹۸م پورې د څېړونکو په ډله کې هر کس جاسوس وو، نه څېړونکی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپکې هڅې

د (صن) مجلې، چې د يوه ميليارډر استراليايي يهودي مېردوخ وه، د ولسمشر صدام حسين د بدنامولو لپاره يې په لومړۍ پاڼه کې د هغه يو انځور خپور کړ، زېر پيراهني يې اغوستې وه. مجلې باور درلود چې دغه انځور به په عراقي مقاومت منفي اغېزه وښندي، ځکه د نړۍ د يوه هېواد د رهبر همداسې انځور نه و خپور شوی.

ولسمشر ته مې دا موضوع ور ياده کړه او له ده څخه مې وغوښتل چې پر دې موافقه را سره وکړي، څو مجله محاکمه کړو. ده وويل:

"د يوه مسلمان سړي په څېر چې لمونځ کوي، ما ته دا څه زيان رسوي چې خپلې جامې په خپله ومينځم، که څه هم دوی د دې کار لپاره يو خدمتګار راکړی و. خو ما ته دا خوند نه را کوي چې زما جامې د بل ومينځي. نو هيله کوم نوموړې مجله مه محاکمه کوئ، ځکه داسې انځورونه خپرول ماته څه عيب نه دی او زيان هم نه شي را رسولی. مونږ له دې بديو لرې يو. او بله دا چې خپرېدا يې مونږ ته ګټه را رسوي، څو نړۍ د لوېديځ ډېموکراسي او د انسان د ځانګړنو تر پښو لاندې کول وپېژني. کله چې مونږ مهمه قضيه لرو، نو مونږ بايد داسې قضيو ته د خلکو پام را وا نهړوو، داسې کار بايد ونه کړو چې اساس ګډوډ کړي. پر دې برسېره زه دا نه منم چې زما په نامه داسې يوه دعوه يا شکايت وکړې چې له مال سره اړيکه لري."

* * *

ټولو هغو کسانو چې ولسمشر صدام حسين ته يې د انځور د بدنامولو له لارې زيان رساوه، د دغه سړي حقيقت يې نه و موندلی. که يې پر ژوند چانې ورسره وهلې وای، نو اوس به د نړۍ په پلازمېنو کې په نعمتونو کې و، خو ده د دښمنانو د نيواک شاته د عراق لپاره د هغوی موخې درک کړې وې، دا يې هم درک کړې وه چې دوی عراق غواړي، که دی وي او که نه وي.

پر دې برسېره، دوی هڅه وکړه چې په نړيوالو ټلوېزيونونو کې د ده د زامنو د جسدونو د خپرولو له لارې د ده ملا ور ماته کړي. له ولسمشر څخه مې هغه پوښتنه وکړه چې ډېری کسانو کوله: د عُدي، قُصي او مصطفی له خښولو وروسته ولې امريکايان څو ورځې په هديره را تاو ول؟ ځواب يې را کړ:

"داسې اوازې خپرې شوې وې، ويل يې هغه کسان چې د ۱۲/۷/۲۰۰۳ په موصل کې شهيدان شوي، هغه زما زامن نه دي، يعنې له دوی څخه يې جهادي اروا نفيه کوله، چې دا هم د بدنامولو بله هڅه ده. د دې دليل چې امريکايانو د شهيدانو پر مخونو او ځينو برخو شمعې کېښودلې، څو ما او خلک وغولوي، چې هغوی زما زامن دي. دا کار يې ځکه وکړ چې زما پر نفس او مقاومت منفي اغېزه وکړي. خو دوی ځکه څو ورځې هديره کلابنده کړې وه چې دوی زما په ور تګ باوري وو، نو دوی فکر کاوه چې ما به هم ونيسي.

"له وړاندې يې هم د ډېرو رهبرانو د بدنامولو هڅې وکړې، چې يو ولسمشر جمال عبد الناصر دی، هغه ته يې ډېر د زيان رسولو کوښښ کاوه، خو انځور يې پاک، صفا پاتې شو، ځکه عربي ولس بيدار دی او پوهېږي چې اصلي سړي څوک دي."

کله مې چې ولسمشر خبر کړ چې امريکايانو هڅه وکړه چې د عراق د بهرنيو چارو قانوني وزير دکتور ناجي صبري الحديثي بد اوازه کړي، نو په ټوکو يې څارنوالانو ته وويل:

"وګورئ استاذ خليل د خپل ولايت د بچي لپاره تعصب کوي". بيا يې ما ته وکتل او وې ويل: "علي ناجي ته مې سلام وايه، ورته ووايه چې د دې شيانو پروا مه لره، د دوی له رذيلو څخه زمونږ باوري خلک زيات نيک نومه او لوړ مقام واله دي. او دا د دغه اصيل هېواد پاله سړي پر ضد مقصود او مغرضانه تبليغ دی."

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امریکا دروغ

د صدام حسین په اړه د امریکا ټول د تبلیغاتو او دروغو ماشینونه چالان وو. د ۲۰۰۴م کال د دسمبر په میاشت کې متحده‌ایالاتو اعلان وکړ چې په عراق کې به د اتمي وسلو په اړه څېړنه په رسمي بڼه ودروي. چې د دې له امله په عراق کې د اتمي وسلو د څېړونکو د ډلو د پخواني رئیس رېتر سکوت په ښکاره واوښت، په اوسنۍ زمانه کې دغه اعلان د دې ښکارندوی دی، چې زښته تېر ایستنه شوې ده. رېتر وویل چې پر عراق یرغل تر اوسه تر ټولو ناوړه جریمه ګڼل کېږي.

لاګوش تر دې عنوان لاندې "بیا ځلې عراقیانو ته ثابتېږي چې صدام ډېر ښه و" (۲۵-۲۶ فبروري ۲۰۰۵) په خپله مقاله کې د ولسمشر د بدنامولو لپاره د امریکا له لوري رایج شوي دروغ باطل کړل، وایي:

په ۲۰۰۳م کال کې امریکا اعلان وکړ چې د عراق په سوېل کې یې څلورسوه زره کسیزه ټولیزه هدیره موندلې ده. خو ورپسې ټوني بلېیر وویل چې شمېره له پنځه زره لوړه نه ده، او ډېری یې هغه پوځیان دي چې په ۱۹۹۱م کال کې متحده‌ایالاتو وژلي وو.

همدا راز لاګوش د ځینو هغو عبارتونو یادونه کوي چې ډېر تکرارېږي، د بېلګې په توګه "صدام د خپل ولس پر ضد زهرجن ګازونه استعمال کړل"... په حلبجه کې کردان د ایراني زهرجنو ګازونو په واسطه ووژل شول. دا هغه حقیقت دی چې په ۱۹۸۸م کال کې امریکایي استخباراتو کشف کړی و، په ۲۰۰۴م کال کې هم دا تایید شوه چې د کردانو پر ضد ایران زهرجن ګازونه کارولي وو.

دی زیاتوي چې د بشر د حقوقو کمېټې یادونه کړې وه، چې عراقي ځواکونو د ۱۹۸۸م کال د انفال په برید کې یو سل او اتیا زره کسان وژلي او ډېری یې

کردان دي، خو ورپسې یې اعتراف وکړ چې دا د امریکا د دروغو قرباني شوې وه. او نوموړې کمېټې یو جسد هم نه دی موندلی.

د دروغو دا سریال او ډرامه روانه ده...

د وسلو پلټلو کیسه

ولسمشر د اتمي وسلو د څېړلو او د عراق د دولت را پر ځولو او د ټکنالوژۍ، نظامي امکاناتو او ځواک د له منځه وړلو په پار د څېړونکو د رول کیسه کوي، وایي:

"پر عراق له ډېرشم برید وروسته، امریکا برېتانیې او ائتلافیانو یې د عراقیانو د مېلو د وژلو لپاره یو ظالمانه پروګرام پیل کړ. عراقیانو هیله درلوده چې هېواد به د سیمه ییز او نړیوال توازن په ساتلو کې مرسته وکړي. د عراقي کېمیاوي یا بیولوژیکي وسلو یا چې دوی یې پراخ ورانی رسوونکې وسلې بولي، د هغو د څېړلو په بهانه یې د عراق ټول پروګرامونه له منځه یووړل.

"یا هم مونږ ټولو نظامي قطعو ته لارښوونه کړې وه چې د څېړونکو د ډلو د ډندې د اسانولو لپاره هر ځای ته په تللو کې د هغوی امن تامین کړي. دا کار مو ځکه وکړ چې موږ خپل نېک ګومان ثابت کړو او موږ پر دې باوري وو چې له هغو وسلو پرته چې اجازه یې لرو نورې نشته، خو څېړونکي د امریکا "جاسوسان" او د استخباراتو کسان وو. کړکېچونه یې پیدا کول، ډېره هڅه یې وکړه چې پر مونږ هجوم راوړي، د عراق سیادت یې تر پښو لاندې کړ. دا ټول یې ځکه وکړل چې امریکا ته یو دلیل برابر کړي څو عراق په نښه کړي او نېری پرې وکړي. یوه یې له عراق سره انصاف کاوه، حقیقت یې وویل، خو د هغه په څرګندونو یې سترګې پټې کړې. چې دا د رېتر سکوت و. امریکا دا نیت کړی و چې عراق په نښه او وران کړي. که امریکا پر دې پوهېدای چې عراق اتمي وسله لري، نو د تېري جرأت به یې نه وای کړای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"امریکایانو یعني استخباراتو یې ستا له لومړي راتګ شېبې یا اوه میاشتې وړاندې له ما سره وخېړله. ټولې پوښتنې یې د اتمي وسلو په اړه وې، چې څه دې کړې، په سوریه کې دې پټې کړې دي. ما ورته وویل: تاسې ښه پوهېږئ چې عراق داسې وسلې نه لري، ورته مې وویل چې دوی ته مو فرصت ورکړی وو چې ټول عراق وڅېړي، ګرځېدل را ګرځېدل به، زمونږ موخه دا وه چې دوی ډاډه شي چې له نړیوالې شورا سره مونږ په خپلو خبرو او ژمنو کې رښتیني یو. ما ورته وویل: امریکایانو تاسې باید وپوهېږئ، چې عراق د ایران په څېر یو ناوړه دښمن لري، چې مادي، بشري او نظامي امکانات ورسره دي، کله چې تاسې دیارلس کاله عراق کلابند کړی و، مونږ وېرېدو چې ایران به ستاسې تر ظالمانه کلابندۍ لاندې پر عراق ناڅاپي برید وکړي، پر دې برسېره تاسې د هوا په سور او اوږدو وېشلو کې اختلاف کړی او پر عراق مو په ظلم سره لازمي کړې دي. بیا څېړونکو د برېټانوي ټانګ یو انځور را وړاندې کړ چې یوه ډله عراقي ماشومان پرې ناست وو، او راته وې ویل: تا دغه ماشومان د بشري زغرو په توګه کارول، چې دا د ټولو قوانینو مخالف کار دی.

کله مې چې انځورته ښه په ځېر وکتل، نو ټانګ برېټانوي و، نه عراقي، خو دوی هغه انځور په دروغو خپور کړ، څو د نړۍ په مخ کې زما انځور بد نام کړي.

"همدا راز هر کله به یې پوښتلم، چې اسرائیل د ولې نه-دېرش توغندي ویشتي دي، حال دا چې د اسرائیلو دولت تاسې نه ګواښلی، ما ورته وویل چې اسرائیل یو مسخ شوی جریان دی، تاسې را منځته کړی دی، سیمې ته ټول مصیبتونه نوموړي جریان راوړي دي. بیا یې پوښتنه وکړه: تا ولې د فلسطینیانو ملاتړ کاوه او مالونه د ورکول، همدا راز تا هر هغه فلسطیني "ترهګر" ته چې ځان ته به یې چاودنه ورکوله، پنځه ویشت زره ډالره ورکول؟ ما ورته وویل، د عراق مادي او بشري امکانات د أمت د خدمت لپاره دي، چې د فلسطین

نفعه یې په سر کې ده. مونږ د فلسطیني قضیې له امله دلته په زندان کې یو. او کومو اتلانو چې په صهیونیانو کې یې ځانونه چوول، هغوی اتلان دي، شهیدان دي، انتحاریان نه دي. بیا یې د وسلهوالو ځواکونو او جیش القدس د دومره چمتووالي په اړه وپوښتلم، ما ورته وویل، زمونږ حنیف اسلامي دین مونږ ته امر کړی چې دښمن ته هومره چمتووالی ونیسو چې له وسه مو پوره وي..."

په څو میاشتو کې یې ډېرې پوښتنې را څخه وکړې. له دې هم معلومېږي، چې پر عراق برید یې د اسرائیلو له امله او د دوی د اقتصادي ګټو له امله تاریخي ربښې لري."

د ولسمشر د تېر ایستلو هڅه

امریکایانو هڅه کوله چې د ولسمشر د زیات پاملرلو له امله هغه تېر باسي، د هغه یې ښه روغتیایي پالنه کوله، دننه په زندان کې او کله نا کله په محکمه کې یې له صفویانو ساته. پر دې برسېره دوی اجازه ورکړې وه چې بدني تمرین وکړي، یو ثابت سپورتي بایسکل یې ورته راوړی و، د کوټې د هوا د درجې پاملرنه یې کوله... کله به مو چې یوازې سره لیدل، نو د داسې شیانو په اړه به یې خبرې کولې.

د نیولو په لومړیو کې امریکایانو هڅې کړې وې چې ولسمشر تېر باسي. څو دی داسې فکر وکړي چې ورسره ساتونکي، چې د نظامي عسکرو جامې یې په تن وې، نظامي عسکر دي. خو په حقیقت کې هغوی د امریکایي استخباراتو له ډلې و. له ولسمشر سره به یې کله جدي او کله نرم چلند کاوه، کله به یې تر نوم مخکې د vic مختاړی هم ورته کاراوه. کله چې ولسمشر د نوموړي مختاړي په اړه وضاحت ترې غوښتی و، دوی ورته ویلي وو: very important criminal یعنې ډېر مهم مجرم. ولسمشر وایي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ډېرې پوښتنې به یې را څخه کولې. ځینې به یې ډېرې هوښیارې وې، زمونږ او د دوی تر منځ به ډېرې خبرې کېدې. ما به ډېر په پاملرنې چلند ورسره کاوه. ما درک کوله چې داسې پوښتنې امریکایي استخبارات او د فدرالي څېړنو دفتر کوي، د څېړونکو له جملې ځینې کسان په زندان کې له ماسره د څېړلو لپاره پرله پسې اوه میاشتې پاتې شول. خو له دوی دا هېره وه چې زه پر دې پوهېدم چې دغسې پوښتنو ته مونږ ځواب نه لرو."

کله مې چې پوښتنه ترې وکړه، که یې باور پرې کړی وای چې هغوی یوازې نظامي عسکر او افسران دي، په خندا کې یې ځواب راکړ: "ابوعلاء څه در باندې شوي دي، دا (زمونږ بوختیا ده)، زه د دوی لوبو ته بیدار یم."

خو د دغو امریکایانو څېړونکو چې کوم څه ویلي، چې ولسمشر ترې غوښتي وو، څو د ولسمشر پر روغتیا له ګمارلې شوې نرسې سره خبرې وکړي، نو دا دقیقه خبره نه ده. ولسمشر ته نږدې کسان پوهېږي، چې هغه د شخصیت څښتن و. شا او خوا ټولو ته به یې درناوی کاوه، ان پوځیانو، افسرانو او ساتونکو ته. ولسمشر به ویل: "زه د دوی انسانیت او آدمیت ته درناوی کوم، دوی خو مکلف دي، د امرونو له پلې کولو پرته بله لاره نه لري."

د زندان په منځ کې د ترور د احتمال په اړه ولسمشر وویل: "اې "ابوعلاء" شاغلیه، که امریکایانو زه وژلی، نو کله چې یې ونیولم هماغه به یې وژلی وای، خو دوی غوښتل چې ژوندی پاتې شم، څو ایران او په معین حکومت کې د هغه پیروان را باندې و وېروي."

د ولسمشر بدنامول

د ولسمشر د بدنامولو ډرامه روانه وه. په دې ډرامه کې د معلومو لورو او د اجیرو رسنیزو وسایلو له لوري ادعاوې هم کېدې، چې ګواکې ولسمشر صدام حسین له امریکایي مرکزي استخباراتو سره اړیکه لري!

ولسمشر ډېر وخندل او وې ویل:

"دا ادعاوې وړ نه دي چې غبرګون د پرې وشي. لکه څرنګه چې ټول پوهېږي، مونږ د خپل ولس یوه برخه یو. هغه ولس چې زمونږ په ضمیر او وجدان کې ژوند کوي، زه د پټې مبارزې او فعالیت په فضل له هغه وخته مبارز وم.

خو کله مې چې د ګوند پرېکړه پلې کړه او د عبد الکریم قاسم په ویشتلو کې مې ونډه واخیسته، مجبور شوم چې قاهرې ته ولاړ شم او هلته د حقوقو له پوهنځي سره یو ځای شم. که زه له امریکا یا د هغې له سفارت سره په اړیکه کې وای، نو لومړی به هغه دولت رسوا کړی وای چې په کې اوسېدم، او د دې پر ځای چې دښمنان مو له الوتکو او ټانګونو سره راشي او نړۍ زمونږ پر ضد راټوله کړي، دغه ګټوره پانګه به یې کارولې وای. که ما له امریکایي استخباراتو سره اړیکه درلودای، نو د عراق-ایران جګړې موده به یې نه اوږدولای، کله چې یې په ۱۹۹۱، ۱۹۹۸ او ۲۰۰۳ م کلونو کې پر مونږ برید وکړ، نو مونږ به یې په سیمه کې د ناروا ګټو ملاتړ کړی وای.

"دا د امریکایانو عادت دی، کله چې غواړي یو رهبر یا مشر، ان عادي کسان راوپرځوي، نو دوی کوښښ کوي چې د دوی له استخباراتو سره کار ته یې برابر کړي، بیا مرحله وار څه کارونه پرې وکړي، بیا بې له دې چې پوځیان او الونکې وکاروي، د رسنیو په واسطه د رسوا کولو له لارې یې را پرځوي. نو که مونږ اړیکه ورسره درلودای، نو هغه څه به نه وای شوي چې وشول. مونږ د الله شکر کوو چې له خالق سره به په پاکو لاسونو او رښتیني زړه مخامخ کېږو، او همدا بریا ده."

موساد د ولسمشر له مدافع وکیل څخه ځواب غواړي

زه په مخکې وخت کې د څېړنو د غونډو په جریان کې او را وروسته، یوازینی مدافع وکیل وم چې له ولسمشر صدام حسین څخه مې د دفاع کمېټه درلوده. د ولسمشر د محاکمه کولو لومړنی ناسته د ۱۹/۱۰/۲۰۰۵ ورځ وه. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷/۱۰/۲۰۰۵ نېټه، له ما او زما له نورو ملګرو څخه چې د نورو زندانيانو وکيلان ول، زمونږ د شخصي ملاتړ د تامين مسئول کيپټن مايکل ماکوي را سره په اړيکه کې شو، چې د (امريکايي اړيکې) دفتر يې هم اداره کاوه، د بغداد تر هوايي ډګره به يې زمونږ حرکت برابراوه، له ولسمشر سره به يې ليدنې او بيا محکمې ته تګ به يې راته چمتو کاوه، همدا راز زمونږ ټول پيغامونه به يې برابرول، له غرمې وروسته دوه بجې د يوې عراقي الأصله امريکايي ژباړنې په واسطه را سره په اړيکه کې شو. سبا اتو بجو ته يې ټاکل شوي ځای ته ور وغوښتم. ما له ولسمشر سره ليدنه ترې غوښتې وه، نو ګومان مې وکړ چې د همدې له امله به يې ور غوښتی يم.

زه به له خپلو اولادونو سره د کور پر چت ويده کېدم. له نيمې شپې لږ ور هاخوا وه، هوا لا ګرمه وه، په ځانګړي ډول په انبار کې او برېښنا هم بيخې نه وه. ناڅاپه د امريکايي ټانګونو او ګاډو اوازونه راغلل، په هوا کې (بلک هاک او اباچي) الوتکې را نږدې کېدې. له پنځوسو مترو ها خوا زمونږ او د وروڼو او ترونو پر کور را تاو شول. د کور له چته ور پورته شوم چې وګورم څه کيسه ده، ناڅاپه يې د ټانګونو رڼا را باندې واچوله او لوړ غږونه يې وکړل، چې ژر لرې شم، کنه نو وبه وژل شم او پر کور به بمبار وشي. له ماشومانو مې وغوښتل چې دننه کور ته کښته شو، زه په خپل ځای پاتې شوم او څار مې کاوه... دې ډېر ځورولم چې په سبا کې مې له ولسمشر سره د ليدو ورځ وه، د بغداد لاره هم بنده وه، نو بايد په اوږده لاره تللی وای، چې د ۹۰ کيلومترو پر ځای مې بايد ۳۰۰ کيلو متره لاره وهلې وای، نو زه بايد سهار په څلور نيم بجې روان شوی وای. خو خنګه مې کولای شوای چې له دې ناوړه پېښې او کړکېچ بهر شم، چې ځښتنان يې د ښه سخت ځواک له منطق پرته پر بل څه نه پوهېدل. پر دې پوه شوم چې په دې چاپه کې موخه زه نه وم، بلکې کوم جاسوس زما د يوه ورور او د تره د زامنو جاسوسي ورته کړې وه. يرغلګرو د هغو ځېزونو له غلا کولو وروسته چې پرې توانېدلي وو، يو بوډا سړی او د هغه زامن ونيول. سهار په څلور بجې يې ځواکونه په شا کړل. تر هماغې شېبې پورې مې څارل. بيا مې د وروڼو او تره زامنو د ملاتړو له لوري پر الله توکل وکړ، ځينې هغه کسان مې له دې وېرې په کور کې پرېښودل چې هسې نه جاسوسي يې شوي وي او په بغداد کې يې ونيسي. ګاډی مې ډېر ورو چلاوه، په داسې حال کې چې زه بايد له ډېرو پوستو تېر شوی وای، خو د خلکو د په غصه کولو له امله دوه هاموي ګاډي په مخ کې ورو ورو روان وو. ما هم صبر کاوه، څکه دندې همدا را څخه غوښتل. په دې وخت کې کيپټن ټليفون راته وکړ، ويل يې چې وخت ماسپښين دوولسو بجو ته ځنډېدلی دی. زه حيران شوم، چې ايا له دې وهلې فاصلې وروسته کور ته وګرځم او که بغداد ته ولاړ شم او هلته وېرېدم چې هسې نه مليشې زما ملاتړي وتښتوي يا يې ووژني. يو څه موده ودرېدو، بېرته ورو ورو روان شوو، بيا د عامريې په سيمه کې امريکايي ځنځيرونو ته نږدې انتظار شوو.

په ټاکلي وخت او ځای کې زما ګاډی د شپږو هاموي امريکايي ګاډو په منځ کې روان و. په هوايي ډګر کې د امريکايانو لويې اډې ته ورسېدو، چې له امريکايانو پرته بل څوک په کې نه وو. ګاډی مې پرېښود او د ټينګو ساتونکو په منځ کې په امريکايي ګاډي کې سپور شوم. له پنځه څلوېښت دقيقو وروسته، موټر ودرېد، پوه شوم چې د ولسمشر د ليدلو وخت راغلی دی.

دا چې سبا لومړنۍ محاکمه پيلېده، نو ولسمشر يې چمتو کاوه چې ځينې ښې بې پټې شي او بدن يې روغ ښکاره شي، د همدې کارونو له امله ولسمشر د ماسپښين تر دوو بجو پورې را نه غلو.

ولسمشر ډېر په عزت کې زما ښه راغلاست وکړ او په اوږه يې وټکولم، د روغتيا پوښتنه يې را څخه وکړه، د مقاومت کوونکو عراقيانو او هغو کسانو پوښتنه يې هم وکړه چې تر هوايي ډګره را سره را ملګري وو. دا نو د روژې

(c) ketabton.com: The Digital Library

میاشت وه. امریکایانو ماښام اوه بجې روژه ماتی راوړ، خو زه د ملاتړو ډلې ته ډېر خواشیني وم.

اوبه مې وڅښلې او خواړه مې ونه خوړل. مخکې له دې چې ولاړ شم له امریکایانو مې وغوښتل چې ولسمشر ته سر خرېیونکی راولي. څکه سبا ته محاکمه وه او ما غوښتل ولسمشر په داسې حالت کې را څرګند شي، چې ورسره ښایي، د ولسمشر مېرمنې د عُدي مور هم اړیکه را سره نیولې وه. را څخه غوښتې یې وو چې د ولسمشر وېښتانو ته تل پاملرنه وکړم. وروسته یو څو کسان راغلل، ملکي جامې یې په تن وې، لنډې بږیرې یې درلودې. د عادت مخالف یې بوتلم، له وړاندې خبر هم نه وم، وې ویل: له مونږ سره راشه چې له ټولو اړخونو د انځور واخلو، دقیقې معاینې یې وکړې او انځورونه یې واخیستل، سترګې یې هم را معاینه کړې او وزن او جګوالی یې هم وکچل. پر دې اجراءاتو برسېره یې وویل، چې له ما به سل پوښتنې وکړي، زه یې باید ډېر په دقت ځواب کړم. ویل یې چې دا یو عادي کار دی، خو سبا ته محکمې ته د ننوتلو لپاره اړین دی. بیا یې وویل چې شونې ده پوښتنې له سلو واوړي، زه باید ټولې ور ځواب کړم او ټول معلومات ورکړم، د هر شکمن ځواب له امله به مې دوی د محکمې تالار ته ور پرې نه بږدي.

وخت د ماښام اته نیمو بجو ته نږدې وو، خو زه لا تر اوسه خپلو ملګرو ته فکر وړی وم، سره له دې چې پر دوی باوري وم. وسلې ورسره وې، زما شخصي توپانچه او کلاشنکوف هم ورسره ول، چې اویا مرمۍ په کې وې (یو RBK او یو عادي جاغور پکې وو)، د بېړني حالت لپاره مې سرچپه سره تړلي وو، سرې سیمې ته لکه امریکایانو چې نوموله (د عباس ابن فرناس مجسمه) له دننه کېدو مې له ملاتړو سره پرېښي ول. بیا مطلوبې معاینې وشوې، دوی چې د امریکایي استخباراتو کسان وو، بل دفتر ته یې یووړم او دوی له دفتره بهر پاتې شول. دننه زما هرکلي ته یو ژباړن او دوه نور کسان ول، یو یې

لنډی و، په کمزوري انګلیسي ژبه یې خبرې کولې، تقریباً په عبري ته ورته لهجه یې خبرې کولې. ژباړن به د ده او هغه بل کس تر منځ معلومات بدلول. دوی فکر کاوه چې زه وېرېدلی یم، او پوښتنې یې پیل کړې، خو پر ما دې فضاء یو څه اغېز ښندلی و. نوموړی د شارون کس و. ټولو دلایلو دې ته اشاره کوله چې پر عراق په جنګ کې اسرائیلي کړیو هم ګډون درلود. حواس مې د دغه اسرائیلي پوښتنو ته په پام سره د ځواب ورکولو لپاره را ټول کړل، چې زه باوري شوم چې د موساد کس دی، دا هم راته معلومه شوه چې په دې برخه او د ځواب غوښتلو په برخو کې ډېری کسان د موساد دي. پوښتنې یې عادي نه وې، د ډېرو لرې خپلوانو په اړه یې لا کولې، یوه پوښتنه چې د ځواب تر لاسه کولو ډېر کوښښ یې کاوه هغه د ۳۶ ملیارده ډالرو په اړه وه، دوی باور درلود چې ولسمشر صدام حسین یې لري او په بانکونو کې یې په وهمي رصید او نومونو پټ کړي دي.

د شپې لس بجې را ووتم، د امریکایي زندان مشرې ته مې وویل چې په خپل موټر کې مې ورسوي. کسان مې په انتظار وو. نوموړې شپه په بغداد کې لازمي وه، خو چېرته، د دغو وحشیانو په منځ کې. د یوه ملګري د ملګري کور ته ولاړو، یو څه نښې نښانې مو سره پټې کړې. کور یې په داسې ځای کې و چې نل د امریکایي الوتکو غږونه په کې اورېدل کېدل. یو ساعت ویده شوم، سهار مې کسانو د محاکمې د لومړنۍ ناستې لپاره خضراء سیمې ته یووړم.

د نیواک د وزیرانو لیدنې

د ۲۰۰۵م کال له پیله را پدېخوا، مې له ولسمشر سره لیدنې زیاتې شوې، د عراق، عراقي ولس او مقاومت او د نیواک په لاس جوړ حکومت په اړه به مو خبرې کولې... لنډ خواږه تفصیلات به یې را کول. په هماغه وخت کې بوازینی مدافع وکیل وم چې لیده کاته مې ورسره کول، یعنې له بهرنۍ نړۍ (له زندانه بهر) سره یې اړیکه زما له لارې وه، ځینې پېښې به مې ورته بیانولې. ما

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترې وپوښتل چې له ما او سره صلیب پرته بل چا هم ورسره لیدلي دي، ده وویل:

"ځینو را سره ولیدل، ځانونه یې وزیران نومول، خو زه نه پوهېدم چې له زندانه بهر څه روان دي. په لومړي ځل یوه کس را سره وکتل، ویل یې چې د انسان د حقوقو وزیر دی. که څه همداسې ښکارېده چې له ما سره خبرې کول یې خوښول، خو له ما سره یې چلند مناسب نه و. نو ما هم ورته شا کړې وه او ځان مې نه پرې پوهاوه، چې له امله یې ژر منصرف شو". له ولسمشره مې وپوښتل: بختیار امین خو به نه وو؟ ځواب یې را کړ، هو داسې یې ځان را معرفي کړ.

ولسمشر بشپړه کړه: له یاده مې وتلي چې یوه اونۍ او که زیات وخت وروسته، دوه نور کسان راغلل، یو یې ځان زمونږ د کردي ولس ښوود، فکر کوم نوم یې ابراهیم و" پوه شوم او ولسمشر ته مې وویل: برهم صالح خو به نه نومېده؟ ولسمشر وویل: "هو، خو نه پوهېږم د څه وزیر و، بل یوه ویل چې د نقیب له کورنۍ وزیر دی. په جدي ډول چلند یې کاوه، لکه د همدې موخې لپاره چې راغلي وي. ما هم توجه ورته نه کوله، ځان مې نه پرې پوهاوه، دوی هم ولاړل.

"بیا جعفر الموسوي راغی، په ښکاره خو یې ځان خواخوږی را ښووده، خو زه پوهېدم چې دننه او د ناروغ نفس دننه څه په کې ګرځېدل.

د ټولو راغلیو نفسونه ناروغان ول او پر بدو یې امر ورته کاوه، ځینې یې زما د روغتیا پوښتنې ته راغلي ول، دروغ یې ویل هلاک د شي، یا زما د ننګولو لپاره، دوی فکر کاوه چې صدام حسین به پاړاب شي. نو ابوعلاء دا څه روان دي؟

په بغداد کې مې ملګرو ته دا موضوع ور وړاندې کړه، یوه راته وویل چې یو وزیر یې د خپلوانو له جملې څخه دی، هغه خبر شوی و چې نیواکګرو او د نیواک د حکومت اداري له وزیرانو غوښتي، چې د ولسمشر لیدنې ته په منظم ډول ورشي او ولسمشر وننګوي او سپکاوی ورته وکړي. ځینو دغه چټله دنده ومنله. خو دغه وزیر، یاده دنده د ولسمشر د بند له امله ونه منله!

دوولسم څپرکی

د لېوانو ډیموکراسي

په عراق کې د کمېټې یوازینی دفتر د رمادي په ښار کې و. له ولسمشر څخه د دفاع د قضیې په خاطر زما کور له ښاره بهر و. قبیلې او ټبر زما د امنیت لپاره ملاتړي کسان راکړي وو. زه باید هره ورځ د رمادي ښار ته تللی وای. هلته رسېدل هم ډېر ګران او له سختیو ډک کار و. په ښار له دریو لورو د فرات سیند او د ناظم الورار (چې د سوېل او سوېل ختیځ له لوري د حبانیه په ډنډ کې نوېږي) را چاپېره شوي وو. په را چاپېره شویو ساحو کې نظامي موانع او پوستې وې، چې بریدګرو کوماندو ځواکونو اداره کولې. نوموړي ځواکونه ډېر عقدتي او حساس وو، په مذهبي جګړو هم مشهور وو، او ورسره د امریکایي نیواک ځواکونه وو.

زه مجبور وم چې هره ورځ ښار ته په ځانګړي ډول د کمېټې ځای ته تللی وای، خو له عُمان څخه له مرکزي کمېټې، اتحادیې، محکمې او نورو څخه راغلي لیکونه تر لاسه کړم او باید ځواب یې کړم.

امریکایي موانع

د ۲۰۰۵م کال د مارچ میاشت وه، د شنبې د ورځې د سهار نهه بجې وې. د رمادي ښار د شمال له لوري پر الجزیره پله مرکزي قره ول ته مخامخ مې موټر چلاوه، یوه امریکایي عسکر ودرولم، اشاره یې راته وکړه چې کښته شم، څو ما او موټر وپلټي. په دې وخت کې د دننې بریدګرو له ډلې یو کس راغی او ډېر په دقت یې تلاشي کړم، پېژند پاڼه یې را څخه وغوښته. سره له دې چې تر هماغې شیبې پورې مې له رسنیو سره څه فعالیت نه وو کړی، خو ډېر په خیر خیر یې راته کتل. کله چې یې زما په پاسپورټ کې ولیدل چې د سوریې او اُردن ځمکو ته ننوتی یم، نو را څخه ویې غوښتل چې د ځان په اړه ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ووایم. ما هم یوازې د امریکایي افسر په مخکې خبرې ومنلې، که داسې نه وای، نو بیا زه په خپل مسیر پوهېدم.

د امریکایي افسر دفتر ته یې دننه کړم، د معاینې پر آله د کښېناستلو یې راته وویل. بیا یې پوښتنه را څخه وکړه، چې زه څوک یم. نو ما هم په ځواب کې ورته وویل: چې تر هغه به خبره ونه کړم، چې دغه داخلیان (خپل وطني نظامیان) ونه وځي. امریکایي افسر له دوی څخه وغوښتل چې ووځي، له یوه د جګړنې رتبې لرونکي افسر پرته نور ووتل، داسې ښکارېدل چې یاد شوی افسر زه ډېر پېژندلم. ما وغوښتل چې هغه هم ووځي، یوه امریکایي پوځي زورور غږ پرې وکړ او افسر په وېره ووت.

هغه پېژندپانه مې ور ښکاره کړه، چې ما نه غوښتل داخلیان په ځانګړې ډول د بدر کنډک پرې خبر شي. سملاسي، له هغه امریکایي مشر سره په اړیکه کې شو چې زه یې ورغوښتی وم، هغه هم زه ژر ور وغوښتم او د ښه چلند توصیه یې ورته وکړه. سترګې یې را وتړلې او په هماوي ګاډي کې یې د امریکایي مشر په لوري بوتلم.

د نوموړي مشر له کوټې سره په څنګ کوټه کې انتظار وم، سترګې مې تړلې وې، کېدای شي د هغه جاسوس په اړه یې را تړلې وې، چې د مقاومت په اړه یې دوی ته معلومات ورکول، پر دې هغه وخت پوه شوم، کله چې نوموړی جاسوس د امریکایي مشر له دفتره ووت. او سترګې یې را لوڅې کړې، لاسپوڅي مې له دفتره بهر ولید.

امریکایي مشر هرکلی راته ووایه، هغه سند یې را څخه وغوښت چې دا ثابته کړي، چې زه له ولسمشر څخه د دفاع د کمېټې رئیس خلیل دلیمي یم. داسې یو سند هم ما نه را سره ګرځاوه، ما ورته وویل چې یا دې د وکیلانو له اتحادیې سره اړیکه ونیسي، یا دې د هغه زندان له مشر سره په اړیکه کې شي چې ولسمشر په کې بندي دی او یا دې له امریکایي سفیر سره اړیکه ټینګه کړي.

داچې وخت د مازدیگر څلورو بجو ته رسېدلی و، اتحادیه هم رخصت شوې وه، نو ده له امریکایي سفیر سره اړیکه ونیوله، هغه زما د خبرو تایید وکړ، امریکایي مشر عذرونه کول او ویې غوښتل چې ډوډۍ ورسره وخورم، ما ښښنه وغوښته، دا چې د څېړنو وخت پای ته رسېدلی و، نو له یوه افسره یې وغوښتل چې هغه ځای ته مې بیرته ورسوي چې ورنه راغلی وم، ما ورسره ونه منله، خلکو ته به مې څه ویل چې له امریکایانو سره مې وګوري، که څه هم ډېری زما پر دنده خبر نه وو، خو ما له دوی ښښنه غوښته چې تر هغه ځایه د ما نه رسوي.

د ولسمشر لاسي ساعت

په یوه لیدنه کې ولسمشر را څخه وغوښتل چې له کورنۍ سره یې په اړیکه کې شم، څو ژمنۍ جامې ورته راولېږي. کورنۍ یې جامې، لمریزې عینکې، لاسي ساعت او درې قوطیه سګرېټ ورته رالېږلي وو. د کولونیل سټیل له پلټنې وروسته ما ولسمشر ته ور کړل. ولسمشر مننه را څخه وکړه، او د زندان د رئیس او د الکترونیکي څارنې د ډلې په مخ کې یې مخکینی ساعت راکړ او له ما یې وغوښتل چې اصلاح یې کړم او بیرته یې ده ته ورکړم. خضراء سیمې ته راغلم، سبا ته محکمې ته د حاضرېدو لپاره زه او زما ملګري د ولسمشرۍ په یوه ماڼۍ کې پاتې شوو. ساعت مې وکوت، ولاړ و، وروسته له دې چې په روغېدلو یې ډاډه شوم، نو په سبانۍ ناسته کې مې ولسمشر ته ورکړ. دلته هغه امریکایي لوري دخالت وکړ، چې لیدنه یې الکترونیکي څار څارله، د مارشال (امریکایي نظامي عسکرو) له برخې یو افسر راغی، ملکي جامې یې په تن وې، اوږد سړی وو، دی او په محکمه کې د مارشال نور ځواکونه له عراقیانو او ختیځ والو سره ډېر ورته ول. داسې ښکارېده چې په همدې اساس غوره شوي دي، څو په محکمه کې د کېمرو په مخ کې داسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره شي چې گواکي عراقیان دي، کېدای شي نړی ته یې دا ویل چې محکمه د عراقیانو له لوري اداره کېده او امریکایانو دخالت نه په کې کاوه.

افسر ته مې وویل چې کولی شي د زندان له مشره ځان ډاډه کړي، چې ما دغه ساعت له ولسمشر څخه اخیستی دی. بیا مې د ساعت کیسه ورته وکړه، او ورته ومې ویل چې زه خضراء سیمې ته ننوتی یم، ښه په دقت تلاشي شوی یم، پر دې برسېره په دریو قره ولونو کې هم تلاشي شوم، په ټولو ځایونو کې ساعت را سره و، په داسې حالت کې چې په داسې ځایونو کې د داسې ساعتونو گرځول نا شوني دي. نو قناعت یې وکړ او ویې غوښتل چې ولسمشر ته به هر شی د دوی په موافقه ورکوم.

افسر ساعت واخیست، داسې ښکارېده چې قاضیانو ته یې ورکړی و، هغوی د امریکایي استخباراتو کوم افسر ته ورکړی و.

د محاکمې په سبا ورځ، یو مشاور راته راغی او له ما سره یې یوازې خبرې کول وغوښتل. د محکمې د اپارتمان دننه یو څو قدمه سره مخکې لاړو، راته وې ویل: استاذ خلیله، زه بیخي ډېر درناوی درته لرم، که څه هم ته له ما وېرېږې خو زه ستا زیات غمخور یم، چې څه ضرر درته ونه رسېږي، نو استاذ خلیله، تا ته به مصیبت پېښ شي، ما ورته ویل، ولې؟ ده وویل: تا چې کوم ساعت صدام ته ورکړی و، د هغه په منځ کې ثبتوونکې آله وه، ته خو پوهېږې چې دا کار ستا په دنده کې ستونزې را ولاړوي. ما ورته وویل: ساعت له تا سره دی که تهران ته د ثبتوونکې آلې د اېښودلو لپاره وړل شوی دی، زه به گواښ ته سر ټیټ نه کړم.

دی مې پرېښود او کیپټن (مایکل ماکوي) مې خبر کړ، هغه به ویل، څوک چې څارنوالانو ته زیان رسوي، نو زه به یې سر ترې غوڅ کړم. ساعت یې راوړ... دا زما د ځورولو یوه وړه نمونه وه.

... بندي ولسمشر سره یې خنگه معامله وکړه

... بندي ولسي محکمې یو بیان صادر کړ، د هغو څارنوالانو په ترور پورې ... دبورکبیل ولسي محکمې یو بیان صادر کړ، د صدام حسین له محاکمې سره یې اړیکه درلوده. په ... ږاو درلود چې د صدام حسین له محاکمې سره یې اړیکه درلوده. په ... ې کې خمیس العبیدي، سعدون الجنابي، عادل الزبیدي وو او د ثامر ... هغوی کې د ترور هڅه وه. په بیان کې هغه مخالفتونه هم راغلي وو چې د ... الخزاعي په تمثیل کې د ولسمشر صدام حسین پر ضد شوي وو. د بیان یوه ... محکمې برخه داسې وه:

... پر موږ لازمه ده چې دا ثابته کړو، چې ښاغلی صدام حسین د جنگ بندي دی، څکه هغه د متحده ایالاتو پر ضد په جگړه کې د ټولو عراقي وسله والو ځواکونو مشري کوله. نو د جنگ د بندي په څېر دی، له هغو حقونو گټه پورته کولای شي چې په ۱۹۴۹م کال کې د جنیف په تړون کې او وروسته د جنیف له تړون سره په لومړني تړل شوي پروتوکول کې لیکل شوي دي. د جنگ د بندیانو په منع کولو پورې اړوند د انساني قانون له ټولو پېژندل شویو حقونو څخه برخمن کېدای شي. د ښاغلي حسین د منع کولو په قضیه کې مهمه کتنه داده، چې د ده دوامداره منع کول د یوه بندي په څېر د جنیف د تړون له ۲۲ فقرې سره په ټکر کې دي، په هغې کې د بندیانو منع کول او گوښه کول یوازې په یوه حالت کې جواز لري، هغه دا چې د جنگ د بندیانو په گټه وي. داسې ښکاري چې د ښاغلي حسین منع کول او گوښه کول د تړون له ۲۲ بند سره په ځرگند ډول په ټکر کې دي. بر سېره پر دې، که د تړون د ۲۵-۲۶-۲۷ بندونو حقوق تر پښو لاندې شوي وي، چې په نورو شروطو پورې اړه لري، نو موږ بې پوښتنه کوو. د دې په رڼا کې، موږ د زندانونو له مسئولینو څخه غواړو چې د نړیوال سور صلیب کمېټې او نورو تمثیلوونکو کمېټو او هیئتونو ته اجازه ورکړي، څو وگوري چې په زندان کې ټول لازمي شروط برابر دي. همدا راز

(c) ketabton.com: The Digital Library

په څرگنده ښکاري، چې متحده‌ایالات پر هغه زندان په بشپړ ډول واکمنان دي چې ښاغلی حسین په کې اوسېږي."

د بروکسېل د محکمې په ادرس خپور شوي بیان د هغو مخالفتونو څېړنه کوله چې د ولسمشر صدام حسین په حق کې شوي وو. په دې وینا پای ته رسېدلی وو: "هیله کوو، کوم قواعد چې د صدام حسین په محاکمه کې یې برابرول لازمي وو، پر هغو د تېرې کولو پر ضد مو غږونه اوچت کړئ."

نو څکه د جنیف له تړونونو سره سم، ولسمشر د جنگ بندي بلل کېده. امریکایانو هم د ده د نیولو په وخت کې دا اعلان کړی و. خو د دې تړونونو مطابق له نیول کېدو وروسته له ولسمشر صدام حسین سره څنگه معامله او چلند شوی؟

دا پوښتنه مې له ولسمشر څخه وکړه، هغه راته وویل:

"ښاغلیه زه ډېر حیران یم، چې دوی څنگه له ډیموکراسۍ او د انسان له حقوقو غږېږي. ستا تر لومړۍ لیدنې مخکې یې له ما سره زیات بد چلن کاوه. په لومړۍ ورځ مې لا و رته وویل، چې پر عراق د غیر قانوني جنگ له امله به په سیمه کې گډوډي جوړه کړي او د "ترهگرو" نوي نسلونه به را منځته شي. ما ته یې زیات شدید عذاب راکړ، ډېر بد یې ووهلم، پر بدن مې تناکې را وختې، د بدن ځینو برخو په ځانگړي ډول لینگي مې زیاتې ضربې لیدلې وې، ماتېدو ته نږدې ول. ځینې له شپږ میاشتې استراحت وروسته او ځینې له درې میاشتې استراحت وروسته ښه شول. دوی سخت وحشیان دي، له انسانیت سره هېڅ اړیکه نه لري. په بېلو لارو یې ځورولم او غوښتل یې چې نفسي مې وځوروي، خو دا چې پر الله باندې مې د ایمان او توکل څواک ډېر و، نو بې حده زیات صبر یې را وباښه.

"زما وېښته او ږیره لوی شوي وو، کله چې بندي شوی یم، دوی یو ځل په چاړه باندې زما وېښتان وخرېیل، مخ او غاړې مې حساسیت ورسره پیدا کړ. د

ږیرې د کمولو لپاره مې بیاتې ترې وغوښتله، خو دوی نه منله. څه موده وروسته راغلل، راته وې ویل: چې دوی موافق دي، خو که یې مراجع ومني. خبره له یوې میاشتې زیاته کښته او پورته شوه. خو په پایله کې "مراجعو" هم زما غوښتنه ونه منله. دوی وېرېدل چې ځان به پرې حلال کړم، خو که ما داسې کار کولای، نو مخکې به مې کړی وای. ما ورته وویل زمونږ لوی دین داسې کار منع کړی دی، او بیا صدام داسې څوک نه دی چې ځان وژنه د دغې کار وکړي. یو ځل مې بیاتې ترې وغوښته او ورته ومې ویل چې که زما پر ژوند وارېږئ، نو یو ساتونکی دې نږدې را سره ودرېږي. خو دوی ځوروونکې معامله را سره کوله. کله به مې چې څه ترې غوښتل، نو پلي کولو به یې اوږده موده نیوله.

"خو ستا له لومړۍ لیدنې وروسته د دوی چلند بدل شو، استاذ خلیله کله چې تا په رسنیو کې د رسوا کولو گواښ ورته وکړ، نو چلند یې سم شو. دوی نه غواړي چې نړۍ د دوی د ناوړه او کرکجن مخ په حقیقت پوه شي. بیا به یې له ما سره ښه چلند کاوه، کله چې تا ورته ویلي وو، چې زما وېښتان او ږیره دې ستا په شتون کې را وخرېیي. نو له هغه وروسته به یې هر وخت خرېیونکی را ورست. یو ځل مې له یوه افسر سره ټوکه وکړه او ورته ومې ویل: ولې بیاتې له ما سره نه پرېږدې چې ځان پرې اصلاح کړم. ژمنه کوم چې ځان وژنه نه کوم. که وېرېږې چې زه به ستاسو پوځي پرې ووهم، نو دا ناسم فکر دی، څکه زه بندي رهبر او ولسمشر یم، یواځې په یوه حالت کې لاس اچوم، هغه دا چې له بوش سره مخامخ شم. هغه بیا نه پرېږدم، نو په هماغه وخت کې تاسې باید پام وکړی، څکه زه یې وهم، هغه زما دښمن دی. بیا مې ورته وویل: پرېږدی یې چې راشي، مه پرې وېرېږی.

"د کمود کارول هم ځورونکي وو. له قصده یې حمام ډکاوه، دوی غوښتل چې زما عبادت ناقص او بې اودسه شي، پر دې برسېره حمام دروازه هم نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلوده، ساتونکی به راته ولاړ و، پر حمام پرده هم ځوړنده نه وه. دا د دوی تمدن دی، دا د دوی ډیموکراسي او انسانیت دی، دوی په همدې سپړمې شخې نیولې چې عراق ته یې راوړی دی. دوی به هڅه کوله چې له ښېلو لارو مې وځورويې.

"د خوړو په اړه به ووایم چې زه وږی نه یم. د نیولو په لومړیو کې یې په ناوړه لاره خواړه راوړل، نو ما به نه خوړل. بیا چې به یې راوړل ویل به یې چې دا د امریکایي پوځ خواړه دي، ته ورسره عادت نه یې. د روژې په میاشت کې مې ډېره ستونزه ورسره درلوده، په پیشلمي کې به یې خواړه ناوخته کول، ان د پیشلمي وخت به پای ته رسېدلی و، دوی غوښتل چې روژې خوړلو ته مې مجبور کړي، په روژه ماتي کې به یې هم په همدې غرض ناوخته کول. دا چې مونږ د کجورو هېواد یو، کجورې به یې راته نه راوړې. د مسلمان دا عادت وي چې د کجورې په خوړلو روژه ماتوي.

"تا د مجلو پوښتنه وکړه چې که راته رسېدلې وي یا مې خبرونه اورېدلي وي. زه خبر نه یم چې بهر څه تېرېږي، ځکه زه له ټولې نړۍ گوښه شوی یم. قصداً یې د رسنۍ ټول وسایل را څخه منع کړي وو. تاسې فکر وکړی، څوک به دا ومني چې امریکا له صدام څخه د راډیو، تلوېزیون او مجلو مخنیوی کوي؟ له نیول کېدو څخه کمه موده وروسته مې له ځینو ساتونکو سره اړیکې په ښه کېدو شوې، ورځ په ورځ به راته نږدې کېدل او د ډېرو چارو په اړه به یې پوښتنې را څخه کولې. دا مې وموندله چې دوی کارکوونکي دي، سیاسیون نه دي. کله به مې چې د هېواد او ولس په اړه خبرې ورسره کولې، په مخونو کې به یې د حیرانۍ نښې نښانې ښکارېدې، دا ځکه چې دوی د سیاسي چارواکو له لوري تېر ایستل شوي وو. یو ځل خو لا یوه راته وویل، چې بوش غولولي دي، هغه دروغجن دی. کله به چې زما او دوی تر منځ اړیکې ځواکمنې او په پخېدو شوې، نو چارواکو به دوی ژر ژر بدل کړل. او زما د

ساتنې لپاره به بله نوې ډله راغله. ما به ورته ویل چې زه د امریکا له ولس سره دښمني نه لرم، زما دښمني د امریکا له حکومت سره ده. او یوه ورځ به د حقیقت ویلو لپاره د نوموړي حکومت یو غړی هم را وځي. "په یاد مې دي، یوه ورځ یې د نور بحیرې ته نږدې وایستم. ناڅاپه د مقاومت د اتلانو له لوري راتوغول شوی راکټ د بحیرې په لوري راغی. ساتونکي ډېر په بیړه راغلل او پر ما د وېرې له امله یې دننه یووړم، خو زه په دې راکټ ډېر خوښ وم. ما ورته وویل، زما له ولس څخه پر ما مه وېرېږئ. دوی د خپلو مشرانو د امرونو پیروي کوي. کله نا کله به مو خبرې سره اړولې را اړولې، دوی به د خپل حکومت دروغو او کارونو ته په غصه وو. دوی به څرگندوله چې د عراق له یرغل او د ملگرو له وژلو څخه خوښ نه دي. خپلو هېوادونو او کورنیو ته به یې ډېر زړه کېده...

"په بله ورځ، زه ستا لیدو ته در روان وم، دوی راته وویل چې که ترهگریز برید در باندې وشي، نو مونږ به په خپلو سرونو او ځانونو له تا څخه ساتنه وکړو. ما بیا هم ورته وویل، زما له ولس څخه پر ما مه وېرېږئ. ما ورته وویل، کله چې عراق ازاد شي او تاسې خپل هېواد امریکا ته گرځئ او عراق ته بیا ژوند را وگرځي، نو زه به مو لیدنې ته را وغواړم. دوی ډېر خوشاله شول او ژمنه یې وکړه چې بلنه به مني...

کله چې به د کوم لامل له کبله ما خواړه نه خوړل، نو دوی به هڅه کوله چې خواړه را باندې وخوري. کله به چې نا توانه شول، نو ویل به یې چې وکیل به دې را وغواړو، ته یې ښوولې، یواځې هغه تا قانع کولای شي. او کله به چې نه راتللې، نو له تا څخه به یې غوښتل چې ما قانع کړې.

"ځینو به امضاء را څخه غوښته او ورسره ساتله به یې، ځینې مې ولیدل چې په گرځنده ټلیفونونو کې یې زما انځورونه ساتلي وو. یوه ورځ یو امریکایي افسر راغی، هغه کس چې له تا یې غوښتي وو، چې د امریکایي ځواکونو مشر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته وواییي چې دی د له دې ځایه نه بدلوي. ډېره مینه یې را سره کوله، په رښتیا یې زما خدمت کاوه. افسر راغی او سترګې یې له اوښکو ډکې وې، ویل یې چې دوی یې بل ځای ته لېږدوي. او ویل یې: زه نه غواړم چې له تا څخه لرې و اوسم. کله چې یې د لېږد پرېکړه وشوه، ما ته راغی او ټینګه غاړه یې راکړه، په زوره زوره یې ژړل، سلګۍ یې وهلې، ان پر ما یې لا اغېزه وکړه.

همداسې چې کله به له کومو ساتونکو سره زما اړیکه پخه شوه، دوی به بدل کړل. د ساتونکو اخیرنۍ ډله چې راغله هغوی بد خلک وو، مزاحمت به یې کاوه، لکه په زوره موسیقي چالانول، اتڼ او بازي د خسته کُنو غږونو چالانول او د پښو په واسطه به یې پر ځمکه درب او دروب جوړ کړی و. خو دغو ټولو زما پام نه ور اړاوه او نه یې زما عزم را کمزوری کاوه. نن چې دغې لیدنې ته په لاره کې نظامي ګاډي ته پورته کېدم، زما او د ګاډي چلوونکي او افسر تر منځ یې موانع کېښودل، په ځولنو هم تړلی وم، دا کار یې ځکه وکړ چې په لاره کې برید را باندې ونه شي، چې بیا به وتښتم... وګورئ دوی څومره د وېرې او نفسي کمزورۍ په حالت کې دي... د دغو لنډو لېږدونو په ترڅ کې به مې هغه نورې او د کجورو ونې لیدلې، چې ما یې د کرلو مسئولیت درلود او بیا به مې خپله اوبولې، خو اوس مې وچې او خُشکې ولیدلې. ډېره اغېزه یې را باندې وکړه، په اړه یې ما ځینې دردوونکي بیتونه هم وویل.

"پر دې مصروفیت (د شعر په ویلو) د بوختېدلو دلیل یوازېتوب و، ځکه هېڅوک هم نه وو چې خبرې مو ورسره کړې وای او راز او نیاز مو کړای وای. ومې موندله چې یوازې شعر زموږ له وجدانه تعبیر کوي.

له خوړو څخه ډډه کول

"د خمیس العبیدي له شهادت وروسته (۲۱/۶/۲۰۰۶) چې کله ما خواړه نه خوړل، نو دوه امریکایان راته راغلل، یو یې جنرال و، له ما یې وغوښتل چې خواړه وخورم. بیا یې راته وویل چې د رهبری غړي د جولای په اتمه اعتصاب

کوي. ما ورته وویل، داسې پیغام راته راوړی چې ستاسو خبره تایید کړي، نو د طارق عزیز پیغام یې راته راوړ.

ما هم پرېکړه وکړه چې له ملګرو سره یو ځای اعتصاب وکړم، د اعتصاب له لومړۍ ورځې تر دېرشمې پورې مې له یوې قصیدې ډېر څه ولیکل...

امریکایانو به سهار او ماښام زما روغتیایي حالت څاره. په روغتون کې یې ځینې معاینې هم راته وکړې، د رګونو او پوزې له لارې یې تغذیه راکړه. په لومړني اعتصاب کې په یوویشتمه ورځ افسر راته وویل چې زما روغتیا ته په تشویش کې دی. دی زما تر څنګ ولاړ و، زما په کوټه کې یو د اوسپنې صندوق و، چې زما شخصي اړتیاوې په کې وې او ډېر دروند هم و. صندوق مې له خپله ځایه را پورته کړ او پورته مې جګ کړ، افسر ډېر راته حیران شو. امریکایان ډېر حیران وو، ځکه له هومره مودې اعتصاب سره سره صدام حسین بیا هم خاندي، شعر لیکي او په طبیعي ډول ژوند کوي.

"له لومړنۍ لیدنې وروسته یې له ماسره چلند ښه شو. بایسکل یې هم راته راوړ، هره ورځ به مې لس یا پنځلس کیلومتره کاراوه. الحمد الله، زما روغتیا بیخي ښه وه. ن زما د کوټې د تودوخې او رطوبت درجه یې دوه ځله په ورځ کې برابروله او احیاناً هره ورځ به یې دوه ځله معاینه کولم، چې بیا وروسته ما ورسره نه منله. که په انصاف سره ووایو، نو زما روغتیايي حالت ته یې زیاته توجه وه. زه به چې په زندان کې یوازې شوم، نو طبي تعلیمات را باندې لازم وو. ډاکټر راته وویل چې د پروټسټاټو معاینه به دې وکړو، خو ما قناعت درلود چې ښه (روغ او جوړ) یم، د دوی خبره مې هم نه ورسره منله، په ټوکه مې ورته وویل، که زما ولس غواړي، نو بل واده به هم وکړم.

"د خمیس العبیدي له شهادت وروسته ما ورته وویل چې تر هغه به اعتصاب کوم، څو چې یې له جنایتکارانو څخه کسات نه وي اخیستی، امریکایان به

(c) ketabton.com: The Digital Library

له وکیلانو څخه ملاتړ کوي او د امریکایانو له لوري زما د غوښتنې د منل کېدلو خبر به استاذ خلیل یا د هغه وکیل را رسوي."

ولسمشر د خپلو دوو زامنو او لمسي د شهادت خبر واورېد

ولسمشر د اخرین ځل لپاره له خپل زوی قُصي سره د ۱۱/۴/۲۰۰۳ په نېټه ولیدل او د ولسمشر لا تر هماغه وخته نظامي جامې په تن وې، دواړو له بغداده د وتلو او په خپل منځ کې د ملاتړو کسانو د وېشلو پرېکړه وکړه. وروسته یې بیا تصادفي د رمادي ښار په سوېل غرب کې د یوې مهمې عراقي کورنۍ په مېلمستون کې سره ولیدل. خو د دغه کور له بمبارولو وروسته، هر څوک په خپله مخه ولاړل. د ولسمشر صدام حسین د خاپوړو په ځای تکریت کې ولسمشر ته ځینو خپلوانو مشوره ورکړه چې له زامنو سره دې په یوه ځای کې نه یو ځای کېږي، څو د نېواک د ځواکونو ښکار نه شي. په هغو کې ستر جنرال ماهر عبد الرشید ډېر نږدې خپلوان و، چې د ولسمشر په هره تېروتنه به یې انتقاد کاوه. په بشپړه زړورتیا یې خپل نظر څرګنداوه، په ځانګړې ډول قُصي د هغه مشر اوښی و، د جګړو ډګرونه یې هم لیدلي ول، عراقیانو مینه ورسره درلوده او بیا دغه مینه او اخلاص یې د هغه له زوی عبدالله سره هم کاوه.

د ولسمشر زامنو عوجې ناحیې ته مخه کړه. کله چې د عُدي شپه د یوه خپلوان په کور کې وه، نو د کور په بله کوټه کې یې د چاودنو غږونه اورېدلي وو، نو ورته څرګنده شوې وه چې څه خیانت شوی دی، ده او سکه ورور قُصي یې پرېکړه وکړه چې د صلاح الدین له ولایت څخه ووځي، د لسمشر شخصي سکرتر هم ورسره و، د ولسمشر له لوري یې له دوی سره د پاتې کېدو پرېکړه شوې وه. ټولو د سورېې د پولو په لوري مخه کړه او د عراق د مخلصو قبیلو د مشرانو په واسطه پولو ته نږدې کلیو ته په تېرېدو بریالي شول.

د جنګ لمبو دا ټوله سیمه ګواښله، له هر لوري د باروتو او مرګونو بوی پورته کېده، د واشنګټن، ډیک چیني، رامسفیلډ، پول او ولفوویټز عینکو هم د سورېې لوري ته مخه کړې وه، د بغداد له سقوط وروسته یې هغه د بحري ځواکونو په لاسونو کې بندي ګڼله.

سورېې ډېره هڅه کوله چې په هر ډول وي، خو له دې شر څخه ځان، خپل ولس او سیمه وساتي. کله چې سوري چارواکي د ولسمشر د زامنو او عبد حمود په ورتللو خبر شول، نو قُصي او عبد حمود ته یې ښه راغلاست وواېه، خو له عُدي څخه یې وغوښتل چې د سورېې ځمکې پرېږدي، هر لوري ته چې خوښه وي، مخه د کړي، لامل یې دا وه چې قُصي او ملګری یې پټولای شوای، ځکه د هغه شخصیت یې پېژندلی و. خو د عُدي ډېر عراقي دښمنان سورېې ته ننوتي وو، نو دا له هغو او د عُدي له خپلوانو څخه پر دوی وېرېده، ځکه د دوی تر منځ دښمني وې. بر سېره پر دې امریکا به هم په عُدي خبر وي چې په سوریه کې دی، نو سوریه به د دې کار له امله ګرانه بیه ورکړي.

خو قُصي د ورور بېلتون نه مانه، درې واړه عراق ته را ستانه شول، دا چې قُصي د موصل له خلکو سره ښې اړیکې درلودې، نو په موصل کې د پاتې کېدا پرېکړه یې وکړه. خو کله چې درې واړه پولې ته ورسېدل، نو عبد حمود د بېرته ګرځېدا پرېکړه وکړه، عُدي او قُصي یې خپلې پرېکړې ته پرېښودل. أخوان او مصطفی بن قصي د تل لپاره د یو شخص کور غوره کړ، نو بیا لعنتي غداري او خیانت وشو.

د غدارۍ او خیانت کیسه

عیني شاهد چې د ولسمشر صدام حسین نږدې کس و او د ولسمشر ډېر درناوی به یې کاوه، همدا راز له قُصي سره یې ټینګه اړیکه درلوده، هغه د عُدي، قُصي او مصطفی د شهادت کیسه په تفصیل سره داسې بیانوي:

"د ۵/۴/۲۰۰۳ ورځ د ولسمشر صدام حسین د ورې لور حلا، مېړه ښاغلی جمال مصطفی را سره ملګری شو، زه او زوی مې د أم البطول له جامع مسجد سره نږدې د کرفان په لوري وو، چې له "قُصي" سره مو ولیدل، کمال مصطفی، سکرتر او دوه افسران هم ورسره وو. پرېکړه مو په دې وکړه چې زه به زوی ورسره پرېږدم، چې که یې وغوښتل له کورنیو سره تاکل شوي ځای ته راشي، پر دې ولسمشر صدام حسین هم پوه و. له دوو میاشتو وروسته، نا څاپه خبر شوم چې قصي او عدي، چې فلانی او فلانی د فلاني زامن او د دوی د خور هغه فلانی زوی نواف الزیدان ته ورغلي وو، چې بیا د دوی د خور هغه فلاني زوی له نواف سره د قصي او عدي مالونه وتښتول. ډېر زیات مال و، د سرو زرو بکسونه هم ورسره وو. خو هلته یو کس و، دغه مالونه او تښتېدونکي یې څارل، دوه کسان یعنې نواف الزیدان او د عدي او قصي یو ملګری یې لیدلي وو چې د هغه کور له دېواله اوښتل، چې جریمه په کې وشوه، دېوال به یو نیم متر لوړ و، دواړو د کور د دېوال شاته درې بکسونه لاهو کړل چې له پیسو او سرو زرو ډک وو، او دوی پسې ور واوښتل، دا د یوې ورځې په سهار وختي کې وو. بیا دواړه په هغه یوه موټر کې سپاره شول چې دوی ته په انتظار و. له څه وخت وروسته اصلي تورن نواف کور ته یوازې راغی... دا هر څه د امریکایانو له راتلو مخکې وو.

د راتلونکې شپې له نیمایي وروسته، اصلي تورن نواف او ورور یې په هماغه وخت کې په موصل کې د امریکایي ځواکونو مشر ډیویډ پېټریوس ته ورغلل، هغه یې خبر کړی و، چې "عُدي او قُصي" د ده په کور کې دي. د پېټریوس په دفتر کې د موصل یو مشر و، چې پېټریوس ته ډېر نږدې و او د شپې به هم ورسره و. هماغه شخص (د نوم له ښودلو یې ښتنه غواړو) همدا کیسه یوه بل مشر ته کړې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ځای د معلومولو په موخه ټول په ملکي موټرو کې ووتل. پېټریوس یو نیم ساعت وروسته بېرته یوازې راغی او له مېلمه یې ښننه وغوښته، هغه مېلمه هم یا وروسته د مقاومت د اتلانو په لاس ووژل شو.

وروسته، پېټریوس د هاموي ګاډو او ټانګونو له کاروان سره بهر شو. اصلي تورن نواف یې په مخ کې و. کله چې یې کور ته ورسېدل، نواف کور ته ولاړ، "عُدي او قُصي" ویده وو. او امریکایانو ته د (هوکې) د حالت د اشاره کولو لپاره راووت، بیا له خپل زوی (ش) سره ولاړ او په یوه هاموي موټر کې سپاره شول، کور یې امریکایانو ته پرېښود، هغوی ته یې اجازه ورکړې وه چې څه یې زړه وي هغه د پکې وکړي.

عیني شاهد (ص) وایي: زما ټیلیفون زنګ وواهه، زنګ وهونکی د پېښې د کور یو بل ګاونډی و، له ما یې وغوښتل چې (عُدي، قُصي او مصطفی) وژغورم. زه او یوه ډله سړي ورغلو، خو جګړه پیل شوې وه، وا مې ورېدل امریکایانو، عُدي، قُصي او مصطفی ته ناري ور وهلې چې د خپلې سلامتیا لپاره باید هرو مرو تسلیم شي. خو قُصي به له کړکۍ څخه د (آر، پي، جي ۷) او بلې وسلې په خوله ځواب ورکاوه. عُدي له بلې کړکۍ په سنېفر جنګ ورسره کاوه. او مصطفی بیا د کور له بامه مرمۍ پرې پیرولې. کور د ۲۰ زغره والو، ۲۰ څنځیري او ۲۰ هاموي ټانګونو له خوا کلابند شوی و. بیا د امریکایانو د ملاتړ لپاره د پېشمرګې ځواکونه هم راغلل، د ژغورلو هېڅ چانس یې نه و. او وامو ورېدل چې ۱۳ امریکایان یې وژلي دي.

کله چې دریځ کلک شو، امریکایي ځواکونو ګازي راکټونه پرې پیر کړل او کور یې والوزاوه...

ما نه غوښتل چې نوي زخمونه را وسپړم، خو د ولسمشر صدام حسین او عراق زخمونه رغېدلي نه وو او نه به تر هغه ورغېږي څو چې عراق د نیواک او غلامانو له ټېري ازاد شوی نه وي... زه باوري وم چې ولسمشر له هر ټپ څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څواکمن دی او یوازینی ټپ یې په زړه کې د عراق ټپ دی. همدې باور وهڅولم چې له ولسمشر څخه وپوښتم چې د خپلو زامنو او لمسي خبر د څنګه واورېده، ده راته وویل:

"کله مو چې پټ فعالیت ته مخه کړه، لکه په ۱۹۵۹ کال کې چې مو داسې کړي وو، نو ما به د عراقیانو دروازې ور ټکولې او په کورونو کې به مې ورسره کتل... یعنې کلونه له ولس سره بوخت وم، که زما له شخصي ملاتړ پرته ولس زما ملاتړ نه وای کړی، نو مانا به یې دا وه چې په ما کې به تشه وه او څه به مې نه وي ورته کړي."

"د ۲۰۰۳م کال د جولای د میاشتې په یوه ورځ کې زه د یوه عراقي په کور کې وم، ښه پالنه یې را څخه کوله، خو په مخ کې یې حیراني او ګډوډي راته ښکاره شوه. ما ته یې وویل: ښاغلیه، زه په دوه کې لوېدلی یم چې خبر د کړم او که نه... ما ورته وویل: په دوه کې مه لوېږه. ده وویل: عُدي خپل عمر تا ته در وباښه. ما موسکا وکړه او ورته ومې ویل: الحمد لله. بیا یې پسې کړه: همدا راز قُصي هم در وباښه. ما ورته وویل: الحمد لله. بیا یې راته وویل: ښاغلیه، مصطفی هم شهید شوی دی. ما ورته وویل: الحمد لله، حمد او ثنا ټوله د هغه ذات لپاره ده چې زه یې په داسې اتلانو عزتمن کړم چې د هېواد په لاره کې شهیدان شول او خیانت یې ونه کړ، نه یې چانې ووهلې. په تقدیر او قضاء د الله حمد وایم. دوی د عراق بچیان وو، حالت یې داسې دی لکه د عراق په لاره کې چې شهیدان شوي وي.

"له دې وروسته، ځینو نظامي مشرانو، خپلوانو او ځینو عراقیانو راته ویلي وو، چې عدي او قصي د یو ځای نه اوسي، چې په یوه ځای یې له لاسه ورنه کړم. ما همالته هم ورته ویلي وو، الله سبحانه وتعالی چې زمونږ لپاره څه غواړي، هغه مونږ ټولو ته ښه ده، د عراق لپاره فدایان او ساتونکي دي. زه مې زامن او

لمسی له الله سره د عراق په لاره کې فدایان ګڼم. تر وروستی شېبې وجنګېدل او تېښته یې ونه کړه.

"یوه شېبه مو هم په فکر کې نه راګرځېدل چې عراق د پرېږدو او د ارزانه ژوند لپاره د بې غیرتانو په څېر وتښتو. ځکه مونږ د ځان لپاره د ګران عراق له خاورې پرته بل ځای نه پېژانده ...

"تاسې مې زامن او ورونه یاست، ټول عراقیان مې زامن دي. مشر باید د خلکو له زامنو وړاندې خپل زامن جګړې ته ور مخکې کړي. د عراق-ایران په جګړه کې هم عُدي او قُصي په جبهه کې وو، هلته یې عمرونه هم کم وو.... ان شاء الله عرب به غنیمت وړونکي وي، خو ډېرو کمو به خپلې بشپړې یا زیاتره کورنۍ د هېواد لپاره وړاندې کړې وي. کله مې چې ومونده چې زامن مې د عراق د خدمت لپاره ښه ول، نو زه وایم چې باید واده وکړم، سره له دې چې ټول عراقیان مې اولادونه دي.

"د ۲۰۰۳م کال له یرغل وروسته او د نیواک تر اعلان وړاندې جنګ ډېر سخت و، یوې لور مې را څخه وغوښتل چې کورنۍ له عراقه بهر ولېږم، ځکه دوی ښځې دي او زه به یې له ورونو سره یو ځای جګړې ته ښه خلاص شم. خو ما نه منله. بیا چې کله بمبارۍ او جګړې ډېرې سختې شوې او دښمنان هم کور په کور ورپسې ول، نو څو ځله یې غوښتنه را څخه وکړه. ما ورته وویل: نه، تاسې له دېرشو کلونو زیات له سلطې او واک څخه خوند او امتیازات ترلاسه کړل، اوس یې له ولس سره باید په اور وسوځي. په قاطع ډول مې رد کړه.

"له ځینو لورو به غوښتنې راته کېدې چې له عراقه بهر شم. خو ما به ویل: څنګه وتلی شم او عراقي ولس په داسې حالت کې پرېښودلی شم، چې له خپل حتمي مسیر سره مخامخ دی. خو دوی صدام نه پېژاند او نه یې دا درک کړې وه چې هېڅ عزتمند عراقي له شریف ژوندانه یا شهادت پرته بل څه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

منې. خو لاسپوڅي بیا تښتي او له پردو ملاتړ غواړي. ته فکر وکړه امریکایي بې شرمي کوم ځای ته رسېدلې وه، دوی په دې سپکه غوښتنه بسنه ونه کړه، چې زه او کورنۍ مې عراق پرېږدو، بلکې په غیر مستقیم ډول یې وړاندې دا هم راته را رسولې وه چې که مې کوم دولت ته مخه کړه، نو هغه هېواد به دوی ته زما د تسلیمولو لپاره په تنګ کړي او که په عراق کې پاتې شوم او د دوی غوښتنې مې ونه منلې، نو په هره لاره چې وي، دوی به مې نیسي. له همدې هم معلومېږي چې دوی پر عراق د یرغل هوډ درلود، نو درې ګوني لاملونه یې کېښودل، دوی ته یې د عراق یرغل توجیه کړ، یو یې اتمي وسله، بل له القاعدې سره اړیکې او دریم له صدام حسین څخه ځان خلاصول، څکه چې هغه دیکتاتور دی."!

خو په حقیقت کې دوی صدام حسین نه پېژاند، چې عراق نه پرېږدي او ځان ته یې د هېواد پر خاوره شهادت ټاکلی دی.

دا ښه ځای و چې د کورنۍ لیدلو ته یې راوبولم، ما هیله درلوده چې له ګوښه والي یې را بهر کړم، د کورنۍ غوښتنه یې ومنم چې د ده لیدلو ته لیواله وه او دی مې هم درک کاوه چې لیدو ته یې لېواله دی، خو ده وویل:

"استاذ خلیله، یوه غوښتنه د هم نه ردوم، ته زړور سړی یې، خو زما پر تاریخ او د عراق پر عزت د حرص له امله کورنۍ ته اجازه نه ورکوم چې ما وګوري، څکه امریکایان د رښتیا خبرو خلک نه دي، باور نه شي پرې کېدی. او د نفسي او ټولنیزو لاملونو له کبله نه غواړم له کورنۍ سره ټلیفوني اړیکه ونیسم، څکه یوه لور به مې ژاړي، د بلې به سلګۍ وي. خو الحمد لله ته یې دا دی خبرې راوړې، ته مې زوی او ورور یې."

هره ورځ چې به ترې تلم، بېرته ژر لیدلو ته به یې په هیله وم. داسې لوی مشر او انسان چې په دنیا کې د ده د پېژندلو غوندې کوم بل شی نه وو. ایا حالاتو داسې غوښتي وو چې زه د دی یوازې په بند کې وپېژنم، ساعتونه او ساعتونه

ورته غوږ شم، کله به مې چې دی د څلورو دېوالونو تر منځ بند لیده، ډېرې به خپګان غلبه را باندې وکړه... خو دی لا په زندان کې هم لوی و، زولنو او د دښمن طاغوتي قدرت مات کړی نه و، لکه له زندانه بهر چې د اتلانو فعالیت وېنې او احساسوي یې، همدې به څواک، کلکوالی او باور ورکاوه چې د بریا ورځ راټلونکې ده او عراق به د اتلوال مقاومت په واسطه له مخکې ډېر ښایسته او ښکلې شي. د تاریخ په اوږدو کې عراق د ډېرو وحشي قومونو د یرغلونو شاهد و. د وراني، تخریب، وژنې او هلاکت ډېر عملیات پرې شوي وو... خو له دې ټولو سره، لکه د عنقاء مرغه په څېر یې ځان څنډلو. څو نیواکګر وشړي، او له ځانه د وراني او تخریب دوړې او ګردونه ایسته کړي او بېرته له سره د تمدن بچیانو ته ورشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیارلسم څپرکی

صدام حسین راتلونکی څنګه لید؟

دا د بخت نصر له دورې د صدام حسین تر دورې پورې
د یهودو غچونه دي، دا له ذي قار، مثنی او لومړی قادسیې څخه
تر دویمې قادسیې پورې د کسری غچونه دي،
د صدام تر ویاړلې قادسیې پورې، هغه قادسیه چې عراق یې
د دوی له شرونو او کینو څخه وژغوره.

(په زندان کې د ولسمشر صدام حسین له یادښتونو څخه)

ننی عربي سیمه د ماینونو د لویې کتلې په څېر ښکاري، چې د عراق، فلسطین، لبنان، سوډان او صومال په منځ کې وېشلي دي. سوریې ته هم ګواښ ښکاري. داسې برېښي چې ټولې سیمې ته د اور ورکولو هڅه روانه ده، چې د امریکا د ګواښ او ائتلافیانو له خوښې سره سم پیل یې له "نوي منځني ختیځ" یا نوي سایکس پیکو نومي پولو څخه دی. د روانو پېښو په جریان کې چې لویې چاودنې په کې را منځته شوې، ایران ته هم د ذروي پروګرام د درولو لپاره امریکایي ګواښ پیل شو، د معلومو اړخونو په منځ کې د ټکر کولو هلې ځلې پیل شوې. ډېرو به پوښتنه کوله چې ایا امریکا او اسرائیل به رښتیا هم ایران په نښه کړي، حال دا چې ایران خو له دوی سره د عراق پر ضد د ورانوونکو پېښو ائتلافي و...

امریکا او ایران

له ولسمشر صدام څخه مې وپوښتل، څکه ایران یې تر ټولو ښه پېژاند. او عراق د تاریخ په اوږدو کې د ایران او صفویانو له شرونو څخه دردېدلی و، ولسمشر وویل:

"امریکا او اسرائیل به هېڅکله په ایران برید ونه کړي. امریکا خپله ایران ته اجازه ورکړې وه چې د عراق په ورانولو کې رول ولوبوي، یعنې د امریکا

اصلي دښمن عراقي مقاومت دی، ایران نه دی. ما د عراق-ایران جګړې په مهال سیمه په سیمه ځایونه ولیدل، زمونږ په پټو ځواکونو مې ځان وپوهاوه او زمونږ د وسلې ډول (نوعیت) مې وساته. له همدې ځایه د ایران پر ټولو دسیسو پوهېږم. د عراق شیعه ګان د هېواد اوبدونکي دي. او زمونږ د مېړني اردو اکثریت زمونږ د ډلې شیعه ګان دي.

"دا مې ډېر دردوي چې د لبنان د یرغل (۲۰۰٦ جولای) په اړه عرب په بېلو برېنډو درېځونو کې ولاړ و، چې په دې سره یې ایران ته فرصت ورکړ څو په احساساتو لوبه وکړي. عربو اوس زمونږ هغه لومړنی دریځ څه کړی دی؟

"ایران ته د اسرائیلو د ګواښونو په اړه مونږ تجربه لرو. ایرانیانو غوښتل چې د عراق له لوري دننه شي او له اسرائیلو سره وجنګېږي، مونږ دوی ته وویل چې زمونږ په منځ کې باید سوله وي، نو بیا به مونږ اجازه ورکړو چې زمونږ د ځمکو له لارې قدس ته تېر شي! خو دوی ویل: چې لومړی بغداد او بیا قدس. د لبناني قضیې په اړه، زه په دې باور یم چې لبناني مقاومت او هغه سړی چې مشري یې کوي اسانه نه دی، که د مقاومت پر ضد لکه د سختې پاڼې په څېر راټول نه شول، نو د اسرائیلو پوزه به ور په خاورو کړي، او تر بېخه به ولوېږي، ان که مزارع شبعا سیمه را ګرځېدلې هم نه وي چې ښه هم همدا ده چې اوس را ونه ګرځي، څو په لبناني سویل کې مقاومت همداسې بل (لګېدلی) پاتې شي، چې په لبنان کې به یې اوازه لویه شي، او زه داسې وایم چې د مزارع شبعا حل د فلسطین او جولان له قضیو سره یو ځای وشي.

"د عراق-ایران په جګړه کې به زه له عربي څخه د کردي افسر په دې خبره ډېر خوښېدم. په حقیقت کې مونږ له ایران سره له مذهبي تعصب څخه لرې وجنګېدو، په داسې حال کې چې ایران غوښتل زمونږ پر ولس باندې داسې مذهبي جنګ بار کړي، چې د هېوادنیو اړیکو شلوونکی وي. د عراق او عربو له ورانولو څخه دواړه اصلي استفاده کوونکي ایران او اسرائیل دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"هر څوک چې وايي چې امریکا به ایران په نښنه کړي، زه یې سرچپه خبره کوم. امریکا که داسې پرېکړه کولای، نو باید د هُرمُز په تنګي او د عربي خلیج په ختیځ کې پر ځمکه ځواکونه سمبال کړي، چې په دې وخت کې به ایران، تنګی له راکټونو او توپونو ډک کړي. او د امریکا له لوري پر ایران هر وار به د یو بیلر تېلو قېمت له ۱۵۰-۲۰۰ ډالرو پورې لوړ کړي. او دلته نو بیا دا هیله کېږي چې که پر ایران هر برید وشي، نو ایران به د تنګي بندولو ته مخکې شي.

"سوریه باید پام وکړي. ایران به د لبناني مقاومت د غځولو لپاره تر ټولو ډېر ځواک ولري، ځکه په مستقیم ډول مرسته ورسره کوي. دا سمه ده چې سوریه له مقاومت څخه په وېره کې ده، ځکه داخلي حالت یې ځانته ځانګړنې لري. د جولان د جبهې پرانیستل د سوریې په ګټه نه دي، ان د حافظ اسد په وخت کې لا د هغوی اخیرنۍ موخه جولان نه وه، خو په دې کې یې ګټه ده چې له لبنان سره پوله خلاصه کړي، د لبناني مقاومت ملاتړ وکړي او د رضاکاره مبارزینو لپاره دروازې پرانیزي. او بیا د لبنان او سوریې تر منځ اړیکې تل ښې وې، که بهرنۍ مداخله وشي، نو دغه اړیکې به خرابې شي. په لبنان کې زمونږ خلک باید له سوري ورونو سره په ګډه د امریکایانو له قبضې پرته دغه قضیه حل کړي. ځکه دا یې د ځینو د تصور خلاف ډېره ژر له منځه وړي، او دا یې د عراقي مقاومت له کبله وکړل.

"زه وایم اسرائیل د دې ته په انتظار دي چې د ایراني زروي وسلو د جوړولو ځایونو د په نښنه کولو لپاره شنه رڼا ترلاسه کړي. خو تر څو چې ایران اسرائیلو ته رسېدونکي توغندي لري، نو اسرائیل یې د امریکا پر ځای نه شي په نښنه کولای. او اسرائیل عربو ته هم کراري او امن نه غواړي، غواړي چې نیم له ایران او نیم له اسرائیلو سره بوخت وي. مونږ وکتل چې له ۱۹۸۸م څخه تر ۱۹۹۱م کال پورې اسرائیلو د لبنان لوري ته یوه مرمۍ هم ور ونه ویشته، که

عراق په پخواني حالت وای، نو مونږ به ورته ویلي وای چې د لبنان د بیا رغولو لپاره پر ټولو لازمه ده چې کار وکړي.

"خو د ترکیې په اړه زه باوري یم چې د امریکایانو له اجازې پرته به هېڅ کار ونه کړي. او د ترکانو او کردانو تر منځ چې امریکا د کوم جنګ اجازه ورته کړې، هغه یې په ګټه نه دی.

"امریکا هومره ځواک لري چې هغه څه په ایران کې ویران کړي، چې دا یې غواړي، خو دا په غبرګون کې د هُرمُز د تنګي له بندېدو وېرېږي. ځکه ډېر په پام سره ګام پورته کوي او نړۍ هم نوی جنګ زغملای نه شي. کله چې پر ایران لوېدیځوال برید وشي، نو د وچې له لارې به نه وي او نه به ګټور وي، ځکه دوی باید د هُرمُز په تنګي کې د ایران غبرګون په حساب کې ونیسي، ځکه د تنګي په ختیځ کې ایراني ځمکنی ځواک شته. کله چې په عراق کې د امریکا موجود ځواکونه کافي نه وي، نو خو ایران ته به هم ډېر ځواکونه ورلېږي، نو بیا به د عراق د سرښنو له ډنډ څخه ایران دوی ته لوی د سرښنو ډنډ وي، د هُرمُز د تنګي بندول به د نړۍ لپاره مصیبت وي، وروسته له دې چې پر عراق د جنګ له امله د نفتو بیه لوړه شوه، نړیوال اقتصاد نور د نفتو په اړه زیادت زغملای نه شي.

"ټول لوېدیځ، ایران نه شي په نښنه کولای، ځکه همدا برید به د دوی وژنې ځای وي، متحده ایالات به د خپلو ګټو مطابق له ایران سره تفاهم کوي، د همدې تفاهم بیه به عراقي ولس له خپلو پانګو، خپلواکي او ملي یووالي څخه ورکوي. پر ایران دا ټول تشویش یې ځکه را منځته کړی چې عرب په دې قضیه کې بوخت شي، صهیونیت نه غواړي چې ایران په نښنه کړي. امریکا عراق ته د دې لپاره نه ده راغلې چې یوازې صدام حسین له واکه لرې کړي، سره له دې چې دا موخه اعلان شوې نه وه، بلکې د یوې اوږدې مودې د ستراتېژۍ لپاره راغلې ده، په ترڅ کې یې صهیوني موخې هم ترسره شوې، که

(c) ketabton.com: The Digital Library

امریکا ایراني ذروي وسلې جوړوونکي وسایل صهیوني جریان ته خطر ګڼلای، نو ایران به یې د یورانیمو ډېربښت ته له رسېدو وړاندې په نښه کړی وای، لکه صهیوني دښمن چې د عراقي جولای له جوړون ځایونو سره وکړل. له دې امله امریکا عراقي مقاومت خطر ګڼي او له ایران سره اړوندې ډلې یا په عراق کې د ایران مداخله خطر نه ګڼي.

"ډېر لږ د دې فکر کېدای شي چې امریکایي الوتکې د معلومې موخې د لنډمهال لپاره په نښه کړي، وروسته به د اوربند اعلان وکړي. خو امریکایان باید د ایران غبرګون وګڼي. او شونې ده، خو ډېر لږ احتمال لري چې د ډیموکرتانو له لوري د په نښه شي، خو د امنیت د شورا په پرېکړې سره، نه د امریکایي پرېکړې په واسطه، لکه په عراق کې چې وشول.

"ما دوی ته په واقعیت کې ایراني خطر څرګند کړ. او اوس امریکایان او عربي واکمنان له مخکې څخه ډېر د ایران په خطر پوه شوي دي. زه وایم امریکایانو که په عراق کې خپله ستونزه حل کړه، نو بیا شونې ده چې ایران په نښه کړي، هلته به بیا یوازې امریکایان نه جنګېږي، بلکې د اروپایي دولتونو ائتلاف به هم ورسره وي. مونږ عربو ته ایران تر اسرائیلو ډېر خطرناک دی، عرب باید پر دې ځان پوه کړي. او لکه څنګه چې ته پوهېږې، د ایران او اسرائیلو په منځ کې له هغه تاریخه ائتلاف شوی دی چې بخت نصر بادشاه هغه یهوداني نیولې وې، چې بابلي وینزې بلل کېږي. بیا له هغه کوروش سره ائتلاف لري، چې یهود یې فلسطین ته راوستل.... خو که ایران ذروي بم (اتوم بم) ترلاسه کړ، نو بیا به تکړ ورسره ګران وي."

بیا ولسمشر زیاته کړه..

"زمونږ په چاپېر کې چې څه دي، ترې خوښ نه یو، مونږ را منځته کړي هم نه دي، منځ کولای یې هم نه شو، خو په مخه کې یې درېدلای شو. په لبناني سویل کې اسرائیلو جنګ پیل کړ، د امریکا په اشاره یې پراخه جبهه پرانیسته، خو په عراق کې له پېښو څخه توجه واوړي، خو د سربښو په حقیقي ډنډ کې یې ونښلول، او پایله به د انساني او عربي مبارزې په ګټه وي. اسرائیل اوږد جنګ نه شي زغملای، له سویل څخه د خلکو هجرت ته به هلې ځلې وکړي، چې د دوی په باور د دوی او جنګیالیو تر منځ به له امنه ډکه سیمه برابره کړي او د مقاومت وسلو ته به پاملرنه وکړي. سره له دې چې دواړه ځواکونه سره برابر نه دي، خو حزب الله به پر صهیوني دښمن بریدونه کوي، او اسرائیل له سیاسي، نفسي او اقتصادي اړخه اوږد د تیارسئ حالت زغملای نه شي. د دغو او نورو لاملونو مطابق به اسرائیل د اوربند غوښتنه وکړي، خو په مستقیم ډول نه، د ځینو عربي حاکمانو له لارې به یې وکړي.

"مونږ به تل ویل چې له اسرائیلو سره د جنګېدو لپاره د لښکرو د ور لېږلو لامل نشته، له ننوتلو پرته د اُردن له لوري پر پولو د توپونو اېښودل به اسرائیلو ته ګواښ وي، چې په لومړۍ مرحله کې د ۱۹۶۷م کال پولو ته وګرځي. که یوازې حزب الله د اسرائیلو اوازه اچولې ده، نو هلته به وضعیت څنګه وي چې عرب بې تول یوځای په مخ کې ودرېږي. او ما وویل عراقي لښکر چمتو دی چې پر پولو ودرېږي او وواېو چې راکټونه او توپونه ور وار کړئ او د جنګ پای له شپږو میاشتو مخکې مه ګڼئ، نو اسرائیل د دومره مودې د توپونو جنګ نه شي زغملای، مهمه دا ده چې د عربو توپونه په دوامداره توګه له وچې او بحر څخه ښه په همت سره ور وویشتل شي، اګر که لا دوه متره هم ور مخکې نه شو. او هلته به مجبورېږي او په ټیټ سر به سوله امضاء کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"لبناني او عراقي مقاومت به امریکا ته د عربي شخصیت په پېژندلو کې درس ورکړي او د عربي مبارزې د تاریخ په پېژندلو کې به غربي حافظه فعاله شي. په عربي سیمه کې غصه ډېرېږي، زه داربږم چې ورپسې به غټه چاودنه را منځته شي، هغه ځواکونه چې د چاودنې په پایلو به لوبې کوي اوس را ټول شوي دي. زما په باور چې مصر او سعودي او بیا المغرب به دې چاودنې ته نوماندان وي. که په سعودي کې هم یو څه وشي، نو مذهبي فتنه به ګټه ترې پورته کړي، همدا راز په مصر او لبنان کې هم."

د سکوت شېبې اوږدې شوې. په دې جریان کې ولسمشر لرې وړاندې، داسې ښکارېده لکه له خپلې بډایه حافظې څخه چې څه لولي، ډېر وخت لا نه و وتلی چې وې ویل:

"ما عربو ته وویل، که چېرې عراق د ټوټه کېدو په لوري لاړ، نو مصر او نور هېوادونه به هم ټوټه شي، عراقیان په شهامت کې پېژندل شوي دي، کله چې د حق په مقابل کې هره توره له تېکه وتلې، نو عراقی توره امت ته نږدې وي. ما وړاندې عربو ته ویلي وو، دوی باید دا په یاد ولري چې بغداد دوی له لیبیا نیولې د مشرق او مغرب تر اخیرنیو ټکو پورې ساتلي دي. خو په هغه وخت کې ځینې عربي دولتونه د خمیني په انقلاب وغولېدل، دوی باوري وو چې نوموړی انقلاب د عربو او مسلمانانو په ګټه دی. زما لا تر اوسه هغه په یاد دي، چې د عراق-ایران جګړې په جریان کې لیبیا ایران ته راکټونه ورکړل او بغداد په هماغو راکټونو وویشتل شو. وروسته د لیبیا استازی تونس ته ولاړ، نو هلته مرحوم حبیب بورقیبه ورته وویل: ایا بغداد ستاسې په راکټونو ویشتل کېږي؟

خو د یمن رول باید ډېر لوی وي، په ځانګړي ډول د ولسمشر علي عبد الله د نوي ټاکل کېدو وروسته، څکه هغه پوه سړی دی او اصلي ملتپاله دی.

په عامه بڼه به ووایم چې سیاسي وضعیت د امریکا کړنو او د دې له لوري پر فلسطیني ولس د پرله پسې بریدونو لپاره د صهیونیانو هڅولو خراب کړی دی. صهیونېت دې ته په انتظار دی او هیله کوي چې دلته او هلته غولوونکې پېښې په ځانګړي ډول په منځني عربو کې، څو دوی ګرندي شي او غاښونه وشي په تېنګ کړي. زه باوري یم چې دا حالت به د عربي امت غبرګون را وپاروي، امت متفق نه دی، ټوټه ټوټه دی، کله چې متحد شي نو شپېته سلنه هجوم او تنګول بسنه کوي چې ځواکمن غبرګون ولري، خو ټوټه ټوټه بیا له نوي سلنې ډېر تنګولو ته اړتیا لري چې غبرګون یې پوخ شي. زه باوري یم چې غبرګون به راځي سره له دې چې عربي تعاون او یو له بله دفاع اسانه نه ده.

"اې ښاغلیه، زمونږ ولس ډېر لوی ولس دی، لوی میراث، تاریخ او امکانات لري، په خپله ژورتیا او له عربي امت سره په اړیکه کې به ډېر ځواکمن وي او په نړیوال چاپېریال کې ډېره اغېزه لري. څېړونکو راته وویل: ولې دا ټول لښکر، جوړښتونه، اپارتمانونه او... او... طبیعي ده چې د ولسمشرۍ ماڼۍ یې نه یادولې. څکه هغوی پوه وو چې دا ماڼۍ د صدام حسین ملکیت نه دی، نه د هغه کس ملکیت دی چې له ده وروسته راځي، بلکې دا د عراقي ماڼۍ جوړولو په فن کې لوړې څوکې دي او د عراقي ولس ملکیت دی."

ولسمشر دلته د هغه چا په اړه غږېږي چې د عراق د لوی مسیر په اړه طعنې کوي، ولسمشر وایي:

"خو هغه څوک چې د ۳۵ کلنې لارې په جریان کې له شوو تېروتنو غږېږي، نو ورته وایو: څوک چې کار نه کوي، نه تېروځي، ایا داسې کېدای شي چې بو انقلاب د دومره ډېرې لاسته راوړنې ولري او لوی ارزښتونه د وزغمي او دلته او هلته د تېر نه وځي. او ایا د نړۍ انقلابونه هم بې تېروتنې وو، ایا داسې انقلاب شته چې له دغو ټولو پرمختګونو، اقتصادي، بشري او علمي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پروگرامونو سره سره یې تېروتنه نه وي کړې... مونږ خبر یو چې د دې لوی انقلاب له پیله یې دوی پر ضد وو، پر دې خبر یو چې دوی هغه وخت زمونږ پر ضد را ټول شول چې په ۱۹۷۲م کال د نفتو انقلاب ملي شو. ان زمونږ د کُردي ولس په اړه که وایو چې خپلواک پرېښودل شوی و، مونږ پوښتنه کوو: ایا کُردانو ته په گاونډیو هېوادونو کې داسې حقونه ورکړل شوي وو لکه څرنگه چې زمونږ عراقي کُردانو ته ورکړل شول او حال دا چې د عراق له کردانو یې شمېر هم زیات دی. که شاته ور وگرځو او د انقلاب له لارې سره و اوسو، نو و به پوښتو چې ایا لکه د درېیمې نړۍ کوم بل هېواد دومره ژر او په لنډه موده کې بې سوادي له منځه وړې ده، لکه عراق چې ختمه کړه؟ حتی په عراق کې د روغتیایي نظام کچه له ډېرو پرمختللو هېوادونو څخه لوړه وه، همدا راز بشري پرمختگ، چې په پروگرامونو کې یې لسگونه زره علمي کدرونه بهر ته په درسي بورسونو کې ولېږل. د انقلاب په دوره کې مو له پوهانو، مفکرینو، استاذانو، قاضیانو، څارنوالانو او متخصصینو څخه اردو جوړه کړه، دوی د ولس او امت پانگه دي...

"خو کوم کسان چې له ډیموکراسی څخه غږېږي، دوی لومړني کسان وو چې مخې ته یې موانع ورته کېښودل. له کله نه چې مسئولیت را په غاړه شو، په هره برخه کې مو یوه پرېکړه هم د رهبرۍ د وروڼو له گډون پرته نه ده کړې. خو د لوېدیځ ډیموکراسي چېرته ده چې په میلیونونو ولسونه یې د عراق د جنگ پر ضد مظاهرې کوي، خو غږونه او نارې یې نه اورېدل کېږي. صدام حسین ته په دې قهر نه ورځي چې هغه لاسپوڅي او غلامان د خبرې وکړي، چې نیواکگرو راوستي او دلته یې د دې لپاره کېښنولي چې ځانونو ته قاضیان ووایي، خو دا مې دردوي چې دا غلامان را ولاړېږي او ملي اختر او ملي نښې په ناوړه شیانو بدلوي. د دې پرځای چې پر هغه انقلاب او ملي اخترونو وویاړي چې له امله یې مونږ گرانې وینې توی کړې، دوی د هغو جرمونو په اړه غږېږي چې دوی یې جرمونه نوموي. او لکه زمونږ دولت چې قانوني، عادل او د امن او امان دولت نه و. ما

دوی نه وویل، یوه ورځ یوه چارواکي د قاضیانو په دنده کې مداخله کړې وه، زه چې خبر شوم، په هماغه شپه تر هغه ویده نه شوم چې حق مې حقدار ته نه و ورکړی. د قاضیانو مناسب ځای و، عزتمن ژوند یې درلود، په بېله بڼه به مو پالل، خو عدل وکړي او له مظلوم سره انصاف وکړي، الحمد الله په قضاء کې هېڅ ډول خرابي او بې قانوني نه ده شوې. ولس د قانوني دولت په سیوري کې په بشپړ امن او امان کې اوسېد. خو کله چې دوی له ډیموکراسی غږېږي، نو دوی او د دوی په مخ کې امریکایانو د هغې ډیموکراسي مخه ډب کړه، چې مونږ یې ولس ته غوښتنه کوله، هغه ډیموکراسي چې د ولس اصلیت او سرچینه یعنې واضح اسلامي دین ساتي او د نورو یعنې زمونږ د پلرني ولس د ډلو د حقونو درناوی کوي.

په ۱۹۹۰م کال کې عراق د گوندي تعدد لپاره پروگرام برابر کړی و، مونږ دې ته نږدې وو چې فعال یې کړو او عمل پرې وکړو، خو هغه حالات چې امریکا، نړیوال صهیونیت او په سیمه کې د دوی غلامانو او لاسپوڅو را باندې راوست، نو دا کار نیمگړی پاتې شو.

"هو، مونږ وړاندې هم له ځانه ولس ته ډېره پاملرنه کوله او اوس یې هم کوو، د ټاکنې په اړه یې هم په حق کې پاملرنه کوو، کله مو چې د دوی په وړاندې ستره لُوږه وکړه، نو خپله ژمنه مو وساتله، له هر عراقي، د هغه له ملي عزت او اصلي گټو مو دفاع وکړه. که څه هم په درنه راته پرېوته، خو د ده په اراده کې مو خیانت ونه کړ، د خپل ولس لپاره د هغې ملي ارادې له رول څخه تېر نه شوو، چې له امله یې عراقیانو څو لسیزې سیندونه وینې قرباني کړې. په همدې اساس مو د برغلگرو غوښتنه مخکې هم رد کړې وه او اوس به یې هم ردوو.

او کوچنۍ تېروتنې مو له لویو لاسته راوړنو سره نه دي پرتله کړې، ځکه هغه داسې شیان دي چې نه پرې حساب کېږي او نه زمونږ د لارې په څېر لویه لاره پرې کمېږي، او څه چې وشول د هغو ټولو لامل دې نه گڼل کېږي، ځکه په اصل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې اشرارو او بریدګرو پر عراق د یرغل او په عراقیانو کې د بدۍ او فساد را وستلو هوډ کړی و.

"تن چې زموږ صابر ولس په داسې څه اخته شوی دی، چې له زړونو وینې ورته څاڅي، یوازینی لامل یې دا دی چې دا ولس د امت د لومړیتوبونو په خدمت کې دی، که نه نو عراق څه کړي، ایا له تم ځایونو ور تېر شوي یو او پر امریکا مو تېری کړی، ایا موږ امریکا ته اړولي وو... په الله قسم چې دا د دوی او فارسیانو د پخوا زماني غچونه دي....

"زموږ د ولس وینې وبهېدې او لا تر اوسه به بهېږي، خو د الله په اجازه به پای کې به بریالی کېږي، راتلونکې لاره به یې ډېره کلکه وي او رهبري به یې هغه اتلان کوي چې لوړ مورالونه لري، د هغو ټولو لاره چې د عراق په ازادولو کې یې ونډه اخیستې ده، زه پر خپل ولس او د امت په سرېو باور لرم، د دښمنانو په مقابله کې د دوی پر ځواک باوري یم.

"په حقیقت کې د هغو وینو چې بهېدلې دي او لا هم بهېږي لومړنی مسئول اشغال دی. هغه که د جنګ په ډګرونو کې وې چې په دې برخه کې ډراماتیکې محکمې هم دي یا په عراق کې د جهاد د ځمکې په کوم بل ځای کې وې.
امریکایان هم اوس په عراق کې د سرښنو په لوی ډنډ کې پر نښتلو اعتراف کوي، مقاومت هم زموږ له غوښتنو سره سم روان دی، کله یې چې اتلولیانې اورم نو ډېر خوښېږم لکه زه چې د دوی په منځ کې ژوند کوم. کله چې د الله په اجازه عراق ازاد شي، نو پر خپلو لومړیتوبونو د کلکو ولاړو مؤمنو غوره کسانو به د عراق په مشرۍ کې اصلي او ښکاره رول وي. عربي ولس هم نه هېروو، د هغو کسانو رول هم نه هېروو چې د صدام حسین د دفاع په جریان کې له عراق، د عراق له ارزښتونو او لومړیتوبونو څخه د دفاع لپاره راغلل. دښمن به د الله په اجازه او د اتلانو په همت په کډه کېږي، او امریکا به زینه په زینه یوې ملعونې او ژورې کندې ته ور لوېږي..."

څوارلسم څپرکی

صدام، عربي نړۍ او نړیوال دریځ

په عراق کې د روانو حالاتو په لیدو سره د انسان زړه غمجن کېږي. پوښتنه دا ده چې د هغو دولتونو مشران چېرته دي، چې له دغه هېواد سره یې ګډې ګټې درلودې؟ د عربي دولتونو مشران او عربي تعاون چېرته دی؟ ولې ډېرې چوپ دي او عراق یې پرېښی چې د میلیونونو شاهدانو په مخ کې ټوټه-ټوټه او وژل کېږي؟ ځینو سترګې پټې کړې دي او ځینو بیا د عراق په ورانولو کې ونډه اخیستې ده او حال دا چې ولسمشر صدام له یوه سره هم کمی نه دی کړی.

له ولسمشر څخه مې وپوښتل چې ایا له جګړې څخه وړاندې یې له نړیوال او عربي دریځ سره ترون کړی و، ایا دا هیله یې درلوده چې کوم دولت د غږ پورته کړي او و د وایي چې د امریکا کړنه په بشپړ ډول لېونتوب دی؟

"بلکل بناغلیه، موږ له نړۍ څخه په یوه ګوښه جزیره کې نه اوسو او عراق خو بیا یوه ژوندۍ نمونه ګڼل کېږي. د یوه دولت نه بلکې د نړۍ د ګټو سیمه بلل کېږي. عراق له ځینو دولتونو سره ټینګې اړیکې درلودې، د قانوني ګټو اړیکې یې درلودې، همداراز له عربي دولتونو سره یې د ګډې دفاع ژمنه درلوده. د عربي قضیو په اړه د شوروي اتحاد دریځ په داسې حالت کې نه و چې د څه غوښتنه د ترې وشي. خو روسیې هم له عراق او عربو سره ډېره ناځواني وکړه، لږ تر لږه په عراق کې خو یې باید د خپلو ګټو ملاتړ کړی وای.

"دا سمه ده چې د شوروي د کمزورۍ او را پرځېدو له امله امریکا د یوازیني قطب په توګه غرور کاوه، روسیه تر پخوا کمزورې شوې وه، خو تر اوسه لا په نړۍ کې دوهم ځواک ګڼل کېده، ډېر څه یې کولای شوای او د خپلو ګټو، ژمنو او تړونونو په مټ په دې پورې د اړوندوګټو ملاتړ یې هم کولای شوای.

"خو د فرانسې دریځ د متحده ایالاتو په کاروان کې د ځینو روانو غربي لورو په دریځ تأثیر وکړ. فرانسه له خپلو هغو دریځونو څخه لرې شوه چې د دیغول

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ورځو کې یې درلودل. زما په باور په نړۍ کې د یوازیني قطب په توګه د امریکا د پاتې کېدو له امله به فرانسه هغه وخت د امریکایي سیاست پر وړاندې راشي چې د چین او د هغه د ائتلافیانو په څېر بل قطب را څرګند شي.

"نو مونږ وایو، له بده مرغه نړیوال دریځ د دې وړ نه و چې په لږه کچه هم پر عراق د دواړو بریدونو یعنې د ۱۹۹۱ او ۲۰۰۳ ز کلونو د بریدونو په مخنیوي کې څه ترې وغوښتل شي، خو زه باوري یم چې د امریکا له راپرځېدو وروسته، چې د الله په امر سره به را پرېوځي، یو موټی اروپا به په نړیوال سیاست کې د مرکزي قطب په توګه را ښکاره شي، په نړیواله کچه به په دریځونو کې خپلواکه وي، وریسې به ځینې اروپایي دولتونه ازاد شي او د امریکایي سیاست له پیروۍ څخه به خلاصون ومومي.

"له ۱۹۹۰ ز کال وړاندې، د شوروي او د شرقي کتلې راپرځېدل پیښ شول، چې له دې سره د ځواک د تلې په پلو کې ګډوډي رامنځته شوه او هیله وه چې امریکا به په نړۍ باندې د یوازیني واکدار په توګه پاتې شي او عرب به له همدې امله لوړه بیه ورکوي.

"کله چې نړیوال ځارونکي په خلاص لاس په عراق کې ګرځېدل، مونږ باوري وو چې د کوم څه لپاره چې دوی راغلي دي هغه نه لرو (اتمي وسلې). سره له دې چې زه او په رهبرۍ کې نور ورونه پر دې پوه وو چې هغوی څېړونکي نه بلکې د امریکایي پلان د چوپړ لپاره جاسوسان دي، خو مونږ له عربو ورونو او د فرانسې، روسیې او په اسیا او اروپا کې د مهمو دولتونو په څېر له ملګرو هیله درلوده، چې له حق سره مرسته وکړي او د جنګ د نه پیښېدو لپاره سپر شي یا په ډېره لږه کچه امریکایانو ته نصیحت وکړي چې له عقل څخه کار واخلي او په خپلو کم عقلیو پسې ولاړ نه شي. پر دې سربېره نړیوالو افکارو هم جګړه ردوله، په ځانګړي ډول د جګړې اور بلوونکي هېوادونه امریکا، بریتانیه او ځینې نور دولتونه وو. نو مونږ د امریکا له حکومت څخه هیله

درلوده چې له پوره پامه کار واخلي. همدا راز له ځینو دولتونو لکه له روسیې، فرانسې، چین او ان جاپان څخه مو هیله درلوده چې جګړه ودروي، ځکه په عراق کې یې مهمې ګټې وې. عراق مهم دولت دی او په نړۍ کې تر ټولو دوهمه غټه پطرولي زېرمه لري. په همدې اساس د ځینو هېوادونو ترمنځ د ګټو د سیالۍ له اړخه هم مونږ هیله درلوده چې متحده ایالات به پرېږدي چې د خپلې مشرۍ په لېونتوب پسې لاړه شي او د عراق پر ضد په خطرناک تصمیم لاس پورې کړي. دا هیله مو د ځینو مهمو عراقي ښارونو له نیول کېدو وروسته هم درلوده. له دغو نړیوالو ګټو او د عراق له اهمیت سره سم د جګړې په نه پیښېدو یا لږ تر لږه وروسته کېدو باور و، او مونږ ویل که جګړه و هم شي خطرناک پرمختګ به ونه کړي او هغه څه ته به ورسېږي چې اوس رسېدلې ده او له خپلو چمتو امکاناتو او اختیاراتو سره مو سم د جګړې د پیښېدو لپاره چمتووالی ونیو".

لکه څرنګه چې ښکاري ولسمشر صدام حسین داسې هیله نه درلوده چې متحده ایالات دې د عراق نیواک ته را وړاندې شي، سره له دې چې عراق اعلان کړی و چې د برید د مخنیوي لپاره چمتو دی. داسې یو دلیل هم نه و چې د امریکا برید ته د برائت ورکړي، په ځانګړي ډول عراق جاسوسو څېړونکو او نورو ته هم خپلې دروازې پرانیستې وې.. خو بیا هم ټول احتمالي حالات پیښ شول. سره له دې چې عراق ځواک درلود، خو د درېیمې نړۍ یو هېواد د نړۍ د غښتلي ځواک او پوځ مخه نه شي نیولی او عراق خو بیا تر دیارلس کاله دوامداري کلابندۍ لاندې کمزوری شوی و. له دې وړاندې هم په ۱۹۹۱ ز کال کې ځلوېښت ورځې پراخ برید پرې شوی و، چې متحده ایالاتو یې مشري کوله او له پنځه ویشتو څخه د ډېرو هېوادونو پوځونو ونډه پکې اخیستې وه. همداراز د ۱۹۹۱ او ۲۰۰۳ ز کلونو ترمنځ د امریکایي او بریتانوي ځواکونو له لوري د ورځنیو هوایي بریدونو او ځلورو تېرو شاهد

(c) ketabton.com: The Digital Library

و. نو ځنګه يې کولای شوای چې د نړۍ له مغرور ځواک سره په نا برابر ځواک مقابله وکړي.

ولسمشر به هر وخت دا پوښتنه کوله: "نړیواله ټولنه او زموږ ملګري ځنګه متحده‌ایالاتو ته اجازه ورکوي چې عراق په نښه کړي، په ځانګړي ډول د دغو هېوادونو ډېرى ګټې زموږ په هېواد کې وې، پر دې سربېره متحده‌ایالات د عراق په نښه کولو سره د ملګرو ملتونو امنیت شورا پرېکړې ته هم اړ ول، ایا روسیه، چین او فرانسه به په لرې او بېلو دریځونو کې ودرېږي؟".

ولسمشر زیاتوي:

"امریکا یو مفسد او منحرف دولت دی، خو موږ هم په داسې نړۍ کې ژوند نه کوو چې د ځنګل قانون پکې حاکم وي. نړیوال قانون، ژمنې او عرفونه یې چېرته دي، نړۍ او زموږ عرب وروڼه چېرته دي؟ زه لرې نه ګڼم چې ځینو عربي هېوادونو به له دې امله چوپتیا غوره کړې وي چې په عراق له برید سره موافق دي.

"موږ هیله درلوده چې متحده‌ایالات به عراق په الوتکو او لرې نښه ویشتونکو راکټونو بمبار کړي او لکه د ۱۹۹۱ز کال په څېر به ټاکلي اهداف او ځایونه په نښه کړي. سره له دې چې دا ځل له امریکا سره داسې هېڅ دلیل نه و چې لوی دولتونه، زموږ ملګري او وروڼه د له امریکا سره موافق شي او د غوسه ناک امریکایي شیطان پر وړاندې د تر شا تړلي لاسونه ودرېږي. خو ما هیله نه درلوده چې امریکا د ځمکنیو، سمندري، هوایي او نورو ځواکونو په توګه وسله‌وال یرغل وکړي، که و یې هم کړي، محدود به وي او په داسې توګه به نه وي لکه چې و یې کړ. موږ د ټولو احتمالاتو غم خوړلی و، خو د الله په اجازه او خوښه به یې زموږ د ولس بچي مخه نیسي "او دا خو پر موږ څه نوی یرغل نه دی"، عراق له ترورېستي حملې مخکې او وروسته د یرغل ټولې څپې

زغملې دي، زه باوري یم چې زموږ د پتمن ولس بچي به ورته په کمین کې وي".

له ایراني وزیر سره د ولسمشر لیدنه

ولسمشر د عربو او ګاونډیو هېوادونو له مشرانو او سیاسیونو سره د لیدنو او کتنو ډېرې کیسې راته وکړې، چې یوه یې دا ده:

"یوه ورځ په ۱۹۷۹ ز کال کې د ایران د بهرنیو چارو وزیر چې نوم مې یې سم نه دی په یاد، له ما سره کتل وغوښتل. په کتنه کې یې هڅه کوله چې د خمیني انقلاب او اهدافو ته تبلیغات وکړي. له اسرائیلو سره د شاه د اړیکو په اړه یې راته وویل. له موږ عربو څخه یې غوښتل چې اسلامي انقلاب ته هرکلی ووایو او د ډېرو عجیبو مزاحمو غوښتنو له ډلې څخه یې یوه دا وه چې عراق دې د ایران په چارو کې مداخله نه کوي.

ما ورته وویل چې خپل انقلاب مو در خپل کړی، د ګاونډیو هېوادونو ولسونه پرېږدی چې خپله لاره په خپله انتخاب کړي او تاسې باید له درې ګونو عربي جزیرو څخه کډه بار کړئ. داسې ډېرې خبرې مې ورته وکړې. نو په ډېرې بې شرمۍ سره یې ځواب راکړ: تاسې د درې ګونو جزیرو په اړه د مداخلې حق نه لرئ، چا نه دي درته ویلي او نه یې مکلف کړي یاست چې د اماراتو د دولت په استازیتوب خبرې وکړئ، په دې برخه کې موږ له تاسې سره خبرو ته نه یو چمتو. ما پوه کړ چې باید زموږ تګلاره ښه ولولي څو په خپلو کارونو کې تېر نه وځي، باید موږ وپېژني، هره عربي قضیه زموږ خپله ده، دې ته اړ نه یو چې څوک د موږ پرې مکلف کړي.

"عربو وروڼو او په ځانګړي ډول مشرانو ته لازمه ده چې هغه ور یاده کړي چې عراق ځنګه د فارسیانو او د هغوی د ناوړه نیتونو په وړاندې ولاړ و. ایران د عراق له ځوړتیا وروسته عربي خلیج ته په زوره د ننوتلو خوب ویني، حتی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلان یې دی، او که عراق له ظالم بریده په مخکني حالت کې پاتې وای نو ایران به زمونږ پر عربو ورونو تېری نه وای کړی.

"کله چې خمیني له امریکا څخه د هغې د دفاع په واسطه واک ته راغی، ډلې یې په ایران کې لویه ګډوډي جوړه کړه. مونږ هماغه وخت وویل چې دا انقلاب نه دی، بلکې ګډوډي ده."

"زمونږ عرب ورونه باید د شاه هغه وصیت په یاد ولري، چې خپل زوی ته یې کړی و او ورته ویلي یې وو: اې ښاغلیه، عرب کڅ او "د فارس" خلیج ختیځ کڅ مې درته وسپاره، ته باید لوېدیځ کڅ ملاتړی او ترلاسه کړې خو کویټ به لومړنی زیان موندونکی وي. الله د زمونږ پر بادار د اسلام پر دوهم خلیفه حضرت عمر رضي الله عنه باندې ورحمېږي، چې ویلي یې وو: کاش چې زمونږ او فارس ترمنځ د اور غر وای".

دلته ولسمشر د عراق زیارتونو ته د ایران د هرې ډالۍ د ردولو د لامل په اړه کیسه کوي او وایي:

"کله چې زه د ولسمشر نائب وم، یوه ورځ مې د بغداد په ځینو سیمو کې چکر واهه، په یوې را غونډې شوې مظاهرې ور پېښ شوم، ځینو مظاهره کوونکو اوسپنیزې کړکۍ اخیستې وې، له موټر نه ور کښته شوم او پلې ورغلم. له یوه څخه مې د کیسې په اړه وپوښتل، راته وې ویل: دا له مونږ سره چې څوک دي، ایرانیان دي، له ایران څخه یې زمونږ د نیکه حسین لپاره ډالۍ راغوښتې دي. ما ورته وویل: مونږ خو له یوې کړکۍ پرته بله نه وینو. په ځواب کې یې وویل: بله کړکۍ په فلانۍ سیمه کې ده. سملاسي هماغې سیمې ته لاړو، هماغلته مو هم راغونده شوې مظاهره ولیده، مظاهره چیانو داسې کړکۍ بار کړې وه چې هر عراقي پېښ په ډېرو لږو مهارتونو سره تر هغې زر ځله ښه جوړولی شوای. دلته مو مطلوب وزارتونه پوه کړل چې د ایران یوه ډالۍ هم ونه مني، حسین زمونږ نیکه دی او تر ټولو لومړی مونږ باید د مرقدونو لپاره د

عراق له ډېرو پانګو څخه، څه ورکړو. له بده مرغه ایرانیان همداسې دي، د ځینو ساده خلکو له ښو نیتونو ګټه پورته کوي څو خپل ناوړه پلان پرې پلې کړي، خو اوس هیله لرم چې عراقیان به دغې مسئلې ته پاملرنه وکړي".

له ځینو ورونو سره یادښتونه

له ولسمشر سره په خبرو کې له عربو ورونو سره د ده ځینو یادښتونو ته ورسېدو، ده وویل:

"په ۱۹۸۰ز کال کې مو له سعودي سره د دولتونو د وېرولو پرېکړه وکړه چې قدس ته سفارتونه ونه لېږدوي. څنګه چې مو دا خبره وکړه چې مونږ به د هر هغه هېواد پر وړاندې د نفتو وسله وکاروو چې قدس ته خپل سفارت لېږدوي. مخکې له دې چې زه بغداد ته را وګرځم، دولتونو تل ابیب ته د خپلو سفارتونو لېږد پیل کړ.

له سعودي سره مو ښې اړیکې درلودې. ملک فهد ورور راته وویل: اې فلانیه، د عراق او سعودي ترمنځ د سرحدي سیمې د موضوع د پای ته رسولو په اړه څه نظر لرې. په هماغه وخت کې مې د رهبرانو له مداخلې پرته د بهرنیو چارو وزیر وګوماره".

په ۱۹۹۰ ز کال کې له سعودي څخه د ولسمشر لیدنه

عراق په ۱۹۸۸ ز کال کې د ایراني نظام له لوري له شوي برید او سختې جګړې څخه لویه بریا ترلاسه کړه، چې د عربو په نوي تاریخ کې داسې بریالیتوب نه و ترلاسه شوی. د دې پر ځای چې کمزوری او ناکام شي، د نړۍ د څلورم ځواکمن پوځ په توګه ترې ووت. نوې وسلې، تکړه پوځ او داسې رهبري یې درلوده چې په هر ډول جګړه کې یې هر اړخیز معلومات درلودل.

کله چې ملک فهد بن عبد العزیز مملکت ته د ولسمشر صدام حسین په ورتګ خبر شو، الوتکه یې لا په هوا کې وه چې د لوی مېلمه هر کلي ته ورغی. په ۱۹۸۰ ز کال کې چې دی ولیعهد و، لا ټینګه اړیکه یې ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلوده. ولسمشر په هوايي ډګر کې له الوتکې نه را کوز شو، ملک توده غېږ ورکړه. په تصادفي ډول اسمان هم باراني شو. نو ملک، ولسمشر ته وويل: والله ان اسمان هم ښه هرکلي درته وايي.

دواړه مشران د ولسمشر لپاره په ځانګړي شوي ځای کې سره کېناستل. د امت د دردونو، د عراق او د سعودي ترمنځ د ټينګو اړيکو، د سيمې د راتلونکي او په ځانګړي ډول د فلسطين د قضيې په اړه يې اوږدې خبرې وکړې، چې په منځني ختيځ کې د لانجې محور جوړوي.

ولسمشر صدام حسين ملک ته د کوېټ د کړنو په اړه خپل سخت خپګان ښکاره کړ او پوه يې کړ، چې کوېټ په خپله خوښه داسې پازابول نه کوي، بلکې د پرديو له لوري دغه کار ته مجبوربږي او وې ويل، چې عراق د هرې بهرنۍ مداخلې پرخلاف له سعودي او نورو خليجي هېوادونو څخه د ملاتړ ژمنه کوي.

ملک له ولسمشر څخه وغوښتل چې وضعيت ته په کتو ګام پورته کړي او سعودي به په سيمه کې د ټولو پيدا شويو ستونزو او په ځانګړي ډول د عراق او کوېټ ترمنځ د را ولاړو شويو ستونزو د حلولو لپاره خپلې ټولې هڅې وکړي، مملکت (سعودي) به د عراق د اقتصاد په ښه والي کې هم مرسته وکړي څو بېرته روغ شي او د خليج له هېوادونو څخه به وغواړي چې له عراق سره مرسته وکړي او وې ويل: اې د عدي پلاره، هيله لرم چې نه مونږ او نه تاسې داسې کړنې ترسره کړو چې په سيمه کې کړکېچ زيات کړي او د جنګي بېړيو او پوځونو د راتګ ذريعه شي، که نه په ټوله سيمه کې به داسې مصيبت را منځته شي چې د امت حاضر او راتلونکی به ګواښي او له ولسمشر څخه يې و غوښتل چې د کوېټ په موضوع کې د نه کېږي او وې ويل، چې کوېټ خو يو کوچنی دولت دی، د لوېديځ او امريکا لويې ګټې پکې نغښتې دي او هره نښته به ورسره سيمې ته هلاکت راولي.

دلېدنې له پای ته رسېدو وروسته ولسمشر له ملک څخه وغوښتل چې عراق ته ور مېلمه شي، ملک هم بلنه ومنله او په هماغه کال عراق ته ورغی.

له سکه اردن سره د عراق اړيکه

ولسمشر ور غبرګه کړه: "مونږ د اردن په ځمکو کې د نه د اردن د ملاتړ لپاره هوايي ډګر درلود، ملک حسين ورور را څخه و پوښتل: په دې موضوع کې ستا حکمت ته بلنه ورکوو، ما ورته وويل: هوايي ډګر د هم د ستا وي، ځمکه د هم د ستا وي، له هوايي ډګر وروسته او مخکې د هم د ستا وي او دا ټول د سياست په اړخ کې، نه د مشرۍ په اړخ کې.

"په ياد مې دي چې سکه اردن يو کال له ملي تنګلاسۍ سره مخ و. زه خبر شوم چې ملک حسين کوېټ ته په لاره دی. کوېټيانو هم ورته ويلي وو، چې د کوېټ د بهرنيو چارو وزير به په هوايي ډګر کې د هرکلي لپاره ولاړ وي، حال دا چې د کوېټ امير جابر هم په کوېټ کې و او داسې بوختيا يې هم نه وه چې وواېو، عذر يې درلود او داسې کړنه له رسمي پروتوکولونو او زمونږ له عربي اخلاقو سره نه ښايېدله.

ملک په تنګ شو. ما اړيکه ورسره ونيوله او ترې و مې غوښتل چې د سفر لوری يې بدل کړي او بغداد ته مخه کړي. سملاسي، هوايي ډګر ته د ده د هرکلي لپاره لاړم، ان ځينې ملګري وارخطا هم شول، ځکه له مخکې يې د ليدنې په اړه معلومات نه درلودل. عراق په هغه وخت کې سخت کلابند و، د چټکو اجراآتو لپاره مې له سکرتر څخه وغوښتل چې د مرکزي بانک ساتونکي او د ماليې وزير راولي، له دواړو مې وغوښتل چې په عراقي زېرمه کې د شته پيسو په اړه معلومات راوړي. بيا مې ترې وغوښتل چې پيسې د نيمايي کړي، نيمايي د زېرمه کړي او نيمايي نورې د زمونږ اردني وروڼو ته ورکړي. د ملک حسين غوښتنې منل کېدلې، ځکه عراق او اردن په يوه حالت کې ګڼل کېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"داسې حالت له ولسمشر حسني مبارک سره هم وشو، چې د مصر مالي وضعیت دېوالي و. مونږ داسې دریغ غوره کړ چې نه غواړو تفصیلاتو ته یې ورننوځو، خو دا چې دی زمونږ پر ضد ودرېږي، نو دا ډېره د حیرانتیا وړ ده، داسې هېڅ هم نه وو چې داسې کار د وشي.

"مونږ چې دغه دریځونه یادوو، د دې له امله یې نه یادوو چې پر چا احسان بار کړو یا پر دې خبره غره شو، بلکې د دې لپاره یې یادوو چې عربي مال یو دی، د امت پانګې او ثروتونه باید د هغه د ولس په خدمت کې وي، یوه ورځ هم ځان غوښتونکي نه وو او نه، تنګ نظره (دیګماتیست) وو، بلکې عراقي او موریتانیایي ته مو په یوه سترګه کتل. فلسطیني، مصري، اردني، خلیجي او نورو ته هم همداسې. دغه نظر مو دښمنانو ته خوند نه ورکاوه، ځکه دغه نظر د سایکس بیکو او نورو له لوري د تجزیې او وېش رسم شوی حالت له منځه ووړ.

"د عربي مشرانو په کنفرانسونو کې به امریکا په پراخه کچه مداخله کوله یا د لیکلو پیغامونو له لارې یا د استازو له لارې او پر دوی به یې خپلې ویناوې او کارونه منل. مونږ به عربي مشرانو ورونو ته ویل چې امریکا ته مه ټیټېږئ او دومره سپکوالی بس دی... داسې ښکارېده چې پر امت تکلیف دی، کله نا کله به د چوکۍ له امله هم تنګي پرې راتله. خو صدام حسین به تنګي نه منله، بلکې امت او مبارزه به یې منله. مونږ به تل ویل چې ځواکمن عراق کولای شي چې هر خنډ له لارې پورته کړي او د امت ملاتړ وکړي، خو ځینو عربي چارواکو یا د لټۍ له امله یا د کمزورۍ په خاطر او یا په بل خاطر په عراق سترګې پټې کړې او دا یې هېره کړه چې عراق د دوی لپاره سندان دی چې په ځټک یې پر دوی د دښمنانو د برید خوبونه ماتولی شي. لکه په عربي هېوادونو کې چې مشهوره ده، د مشریو په منځ کې غیرت دی، کله چې یو د مشر په توګه را څرګند شي، نو د غیرت غشی پرې ور وارېږي.

ځکه مونږ له عربي ورونو په ځانګړي ډول له چارواکو وغوښتل چې د امت په وړاندې مسؤلیتونه وزغمي او داد مې ورکاوه چې ما ټینګه کړې نیولې ده".

پنځلسم څپرکی

له واکه ګوښه‌توب ته د ولسمشر بلنه او د شیخ زاید وړاندیز

لکه څرنګه چې مونږ یو، الحمدلله ولس هم همداسې
په پاک لاس او رښتینولۍ پېژندلي یو.
او همداراز په مونږ کې یې ځواک، قاطعیت
عدالت او مهرباني لیدلې ده.

(صدام حسین په زندان کې)

مخکې له دې چې له ولسمشر څخه د عربي اماراتو د دولت د مشر مرحوم الشیخ زاید آل نهیان د بلنې په اړه وپوښتم، چې ولسمشر صدام حسین یې له واکه د ګوښه کېدو لپاره بللی و او بیا دغه بلنه وړاندیز نومول شوی و، له ولسمشر سره مې د واک پرېښودلو موضوع وټاکله، ده راته وویل:

"هو خلیله، مخکې مې پرېکړه کړې وه چې ان شاءالله نور به د هغې مودې له پای ته رسېدو وروسته ارام وکړم چې ولس د خپل چوپړ لپاره ټاکلي یو (ورروستي ولایت په ۲۰۰۹ ز کال کې)، او د عراق مشري به رهبرو ورونو او ملګرو ته پرېږدم. ډېر ستړی شوم، غواړم چې ارام وکړم او په لویه بنه د الله عبادت ته فارغ شم. خو دا چې له هغه ځایه په زوره و ایستل شوو چې لوی ولس مونږ ورته ټاکلي یو، نو دا کار ناشونی دی، ځکه مونږ ظلم ته غاړه نه شو ایښودی".

دشیخ زاید وړاندیز

کله چې بوش د جګړې ډولونه وهل او پر عراق د یرغل نه کولو هېڅ ناره یې نه اورېدله، د متحده عربي اماراتو د دولت رئیس شیخ زاید پر عراق د جګړې د مخنیوي لپاره وړاندیز وکړ، چې په غبرګون کې یې له واکه د ولسمشر ګوښه کېدل او د عراق پرېښودل وغوښتل شول. دغه وړاندیز په یوه پیغام کې وشو او شیخ زاید د بحرین ملک شیخ حمد بن عیسی بن سلمان آل خلیفه ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

واستاوه چې هغه د عربي مشرانو د غونډې رئيس ګڼل کېده. دغه غونډه د ۲۰۰۳ ز کال د فبروري د میاشتې په پای کې په خلیج کې وشوه او په پیغام کې څلور ټکي نغښتي وو:

۱- د عراقي رهبری له واکه ګوښه کول او له عراقه وتل، څو عراق ټولې ور ښېګنې ترلاسه کړي، چې دغه کار به د عربي وړاندیز د منلو له نېټې وروسته په دوو اونیو کې کېږي.

۲- عراقي رهبری ته به په سیمه ییزه او نړیواله کچه لازم قانوني ضمانتونه ورکول کېږي چې په هېڅ ډول به تعرض نه پرې کېږي او نه به څارل کېږي.

۳- ټولو عراقیانو ته د عراق دننه او بهر د پراخې او عامې عفوې اعلان.

۴- په عراق کې به د انتقالي مودې لپاره وضعیت د ملل متحد د سرمنشي په مرسته د عربي دولتونو د ټولنې په لاس کې وي چې په ترځ کې به یې لازمي اجراآت ونیول شي. څو چارې د عراقي ولس له باور سره سم طبیعي حالت ته ور وګرځي.

یعنې وړاندیز په دې مانا چې په عراق د جګړې د مخنیوي لپاره یوازینی حل د صدام ګوښه کول دي! خو د عربي مشرانو کنفرانس دغه وړاندیز رد کړ او خطرناک یې وګاڼه. زمونږ لا تر اوسه د پرېماکوف دوهمه لیدنه په یاد ده، چې د جګړې له پیلېدو وړاندې عراق ته راغلی و او ولسمشر ترې پوښتلي وو: که مونږ داسې وګڼو چې دغه سپکه غوښتنه مو ومنله، یعنې له واکه ګوښه کېدل او له خپلې کورنۍ سره له عراقه وتل، نو ایا زمونږ ولس به د دوی له شر څخه خوندي شي. پرېماکوف منفي ځواب ورکړ او وې ویل: امریکایان به عراق ته ننوځي، که ته وې او که نه وې.

زما او د ولسمشر ترمنځ د شیخ زاید د وړاندیز په اړه خبرې روانې وې او دا چې ده په هماغه وخت کې وړاندیز رد کړ، نو وې ویل: "چا چې د پښو په لیدلو کې خیر له لاسه ورکړی وي، نو هغه بیا وایي چې عراق او صدام حسین

ولې دغه وړاندیز ونه مانه، عراق به یې بچ کړی وای؟ دوی ته وایم، شیخ زاید د عربو د حکیمو حاکمانو یو حکیم، حاکم و او پوهېده چې څه وکړي خو د وړاندیز په نوم چې د کوم نسبت ده ته کېږي، هغه د ده وړاندیز نه و، بلکې په فشار ور پورې نښلول شوی و او د ده په نوم را مخکې شو. مونږ په دې خبره دې ډېر ګرماوه چې دغه ناوړه نومې وړاندیز یې څنګه زغملی دی.

ما هماغه وخت ابي احمد (عزت الدوري) ته ویلي وو: "دښمنان یو ځل بیا چټي ګومان کوي، دوی د بعث تګلاره نه پېژني او نه د صدام حسین او د هغه د ملګرو حقیقت پېژني. دوی په ځانګړي ډول بوش ته هیله لري چې په ګواښ او اخطار سره کولای شي چې عراق او ملي نظام ته یې ماته ورکړي. کله چې د اشرارو نیتونه د هغو ناروغو نفسونو له خاوندانو سره ګډ شي. چې په امریکا او د هغه په «روزونکي» اسرائیل کې د طاغوتیانو له امرونو څخه په ذلت او سر ټیټۍ سره پیروي کوي، نو هر چوپ انسان ته چې دوی زیان رسوي، هغه مجبوروي چې له حق څخه د دفاع لپاره په لوړ غږ سره غبرګون وښیي او د تادیب او حق غوښتنې لپاره باطل د حق په ډېره وولي".

"ما ډېر باور درلود چې نائب عزت الدوري به په غوښتونکي دریځ درېږي، خو چټک سفر یې د خطرناک امر په اړه بحث منع کړ.

"د دغه نظر خاوندانو فکر کاوه چې ملي قیادت او صدام حسین به دغه ناوړه نظر ته هو ووایي، دا یې د هغې وېرې له امله کاوه چې په ناروغ خیال کې یې درلوده، دوی فکر کاوه چې دغه وېره به د ایمان څښتنان مات کړي او ملي قیادت به د عراق ولس او د مبارزې ملګري یوازې پرېږدي چې په یوازې ځان د امریکا او صهیونیت له برید سره وجنګېږي... تقدیر د دغه مسئولیت لپاره د ۱۹۵۹ ز کال له پیله انقلابیان او مجاهدین ټاکلي یو څو د دغه لوی ملت یوه برخه و اوسو، دغه ملت ډېرې قرباني ورکړې دي، مونږ منګولې پرې خښې کړې دي او پرې به یې نه ږدو، لکه څرنګه چې مو دی په سختو شرایطو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پرېږدي... مونږ څو ځله ویلي دي، څوک چې له امریکا او صهیونیت څخه د کمزورۍ په دلیل وېرېږي، نو مونږ کولای شو او چمتو یو چې پر ایمان او حق بې څواکمن کړو. مونږ امریکا او اسرائیلو واک ته نه یو رسولي، نو څرنګه به ترې وېرېږو... ځکه خو زمونږ پر ضد را ټول شوي هم دي. ان کومو دولتونو چې له هغه وړاندیز نومي سره موافقت وښود یا موافقت ته مجبوره شول، چې په شیخ زاید پورې یې نښلوي، په حقیقت کې دغو دولتونو د عراق لپاره بدي نه زغمله، خو په اصل کې یې د صهیونیت خباثت او دسیسې سمې نه دي لوستلې، خو د کوېټ له شیخانو پرته عراق ته هره بدي غواړي.

"مخکې له دې چې مونږ هغه وړاندیز نومی رد کړو، ډېرې عربي مشرانو وروڼو رد کړی و، چې سعودي هم پکې و. هغوی د خوار شي چې باور یې درلود چې صدام او ملګري به یې عراق له هر څه سره ورته وسپاري. مونږ ورسره جنګېدلي یو او ورسره جنګېږو به، څو یې له پښو وینې وبهېږي، خپل هېواد به ترې ازادوو او داسې به یې ماتوو چې ټوله نړۍ یې له شر څخه خلاصه شي.

"دوی فکر کاوه چې مونږ به وړاندیز ومنو او عراق پرته له جګړې ورته وسپارو او که د دوی غوښتنې ونه منو، دوی به د ګډې دفاع له ژمنې سره سم د عربو وروڼو له دریغ څخه عراق محروم کړي، چې مسئولیت به یې د صدام او عراق پر غاړه وي. په دواړو حالاتو کې به د امریکا او صهیونیت ناوړه او چټل اهداف ترلاسه شي او په یوه ډبره به یې دوه مرغۍ ویشتې وي. خو دوی به تل مونږ په خپلو سینو کې ومومي، د جګړو په خندقونو کې به مو وموميږ... مرګ غواړو خو ذلت نه زغمو".

بوش او د ګوښه کېدو بیه!

په هغه وخت کې چې په ولسمشر ټول فشارونه راوړل شوي وو چې له واک څخه ګوښه شي، ټولو باور درلود چې له واکه ګوښه کېدل به د عراق په ګټه وي،

پر دې سربېره چې پرېماکوف د عراق په دوهمه لیدنه کې څه وویل، همداراز د ولسمشر صدام حسین او لویو مرستیالانو د ګوښه کېدو لپاره چې متحده عربي اماراتو د عربي مشرانو په کنفرانس کې هلې ځلې وکړې، دغه وړاندیز په هماغه وخت کې لومړی ځل ګڼل کېده چې یوه عربي هېواد داسې رسمي نارې وهلې.

د ۲۰۰۷،۹،۲۶ نېټه د هسپانوی ال پاییس ورځپاڼې خپرې شوې خبرپاڼې ته په کتو بوش په هماغه وخت یعنې د ۲۰۰۳،۲،۲۲ نېټه کې د هسپانیې له لومړي وزیر خوزیه أثناء سره د تکزاس په کراوفورډ کې په خپل کښت کې یو خای و. بوش د دې لیدنې په ترځ کې وویل چې صدام حسین د منفي څواب لپاره چمتو دی، خو په دې شرط چې یو میلیارد ډالر ترلاسه کړي. أثناء پوښتنه ترې کړې وه چې صدام حسین رښتیا هم کډه کوي، بوش په هو ورغبرګه کړې وه او بل احتمال یې هم یاد کړی و چې دی به ترور کېږي. خبرپاڼه وایي چې په هماغه وخت کې بوش د ملل متحد پیرو د امنیت شورا په غړو هېوادونو فشار راوړی چې د څواک کارولو د پرېکړې پخلی وکړي، او ویل یې: هر څه چې کېږي "خو د مارچ په پای کې باید مونږ په بغداد کې وو".

د خبرپاڼې له مخې، بوش د عراق بیارغونې ته پر دې باور اشاره وکړه چې عراق "کېدای شي د یووالي په چوکاټ کې منظم شي". او وې ویل: "صدام نه بدلېږي او لوبه به کوي. خو اوس یې وخت راغلی چې ځان ترې خلاص کړو".

څوک چې صدام حسین پېژني، پر دې پوهېدای شي چې د نړۍ ټوله شتمني یې نه شي غولولی چې خپل عراق او ولس دغو احمقانو او رذیلانو ته پرېږدي... لکه د ده او عراق دښمنان چې باوري وو، که شتمنیو غولولی شوای، نو بیا به یې ولې هغه وړاندیز ونه مانه. په حقیقت کې ولسمشر د دښمنانو او په ځانګړي ډول د بوش پر نفسي ژورتیا پوهېده او باوري و چې که په هره بیه وي دوی د عراق نیواک غواړي او صدام د دوی په مریو کې نښتې مړی ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم څپرکی

د ولسمشر د ژغورلو لپاره ډیپلوماتیکې هڅې

زه نه پوهېږم چې عربي ټولنه د نیواک له سمبولونو سره
څنګه چلند کوي، سره له دې پوهېږي هم چې عراق له امت
څخه د دفاع د لومړنۍ کرښې ممثل دی،
نو د عراق را پرځېدل او د دغې کرښې را پرځېدل پر ټولو
د توپان راتلو په مانا دی.

(صدام حسین په زندان کې)

ولسمشر صدام حسین بشپړ باور را وباښه چې چارو ته په کتو د هغو دولتونو د لیدلو لپاره وخوځېږم، چې پر عراقي ننداره یې اغېزه ښیندل شوې. ولسمشر به زما د رول او د ده د مخالفینو او د عراق د دښمنانو د غبرګونونو د خطرونو له امله زما درناوی کاوه، په ځانګړي ډول کله چې پوه شو چې زما د ترور هڅې کېږي (یوولس ځله هڅې)، د ملګرو په مخ کې به یې زما د رول ستاینه کوله، د قانوني چارو له چوکاټه بهر یې هم په ډېرو چارو کې پر ما اعتماد کاوه. له همدې ځایه او کله چې د ۲۰۰۶ ز کال په مې میاشت کې د محاکمې ډرامه ګړندۍ شوه، نو ولسمشر زه وګومارلم چې د عراق د وضعیت د انځور ښکارولو لپاره د ده کتبي او شفاهي پیغامونه ځینو مشرانو ته ورسوم، بې له دې چې مشخصې خبرې راباندې لازمي کړي، زه یې د وړ وینا کولو لپاره ازاد پرېښودم. زما لومړی هدف د ولسمشر ژغورل او د ولسمشر له لارې د عراق ژغورل و. د ډېری عربي او پردیو دولتونو له سفیرانو او استازو سره مې وکتل. له سفیرانو سره به مې د هغوی په دفترونو کې کتل او ټولې اسانتیاوې به یې راته برابرولې. ځینې به مې ماښام له دفترونو بهر کتل. ولسمشر هم زما هلې ځلې ښې ګڼلې، له ما او ملګرو سره یې د ۲۰۰۶ ز کال د اکتوبر د میاشتې په ۳۰مه نېټه په لیدنه کې وویل: "د دفاع کمېټه، یو اخلاقي او جهادي فعالیت

دی، انقلابي مبارزه ده، د ټولو هدف یو دی. الله دې ستاسې په هڅو کې برکت واچوي، ستاسې فعالیت هم د استاد خلیل له فعالیت سره برابر دی او له کمېټې سره په یوه لوري دی"، ملګري مې د هلو ځلو پر بل ماهیت خبر نه وو او هغه له مشرانو او سفیرانو سره اړیکه وه. خو د ظالمې پرېکړې له صادرولو وروسته چې په ورستیو ورځو کې امریکایي اړخ له دې منع کړم، چې بغداد ته دې د ولسمشر د لیدو لپاره مخه کړم، نو ما او ولسمشر به د یو بل کس په مټ پیغامونه لېږل را لېږل.

ولسمشر چې کومه دنده را سپارلې وه، په هغې کې مې ترلی مطلب درلود، یعنې د عراق ژغورل. ما چې له کومو مشرانو سره لیدل، نو ورته ویل به مې چې د عراق جوړېدل له صدامه پرته ناشوني دي. ما به قناعت ورکاوه چې له صدامه پرته به ګډوډي رامنځته کېږي، عراق به ضایع کېږي او پر عراقیانو له هغې لارې پرته چې پرې را لوی شوي دي په بله لاره پرې حکومت نه شي کېدای. په دې اړه مې له مشرانو او سفیرانو څخه ژمنې هم واخیستې، چې هرومرو به صدام بېرته واک ته را ګرځي او له ځینو هغو تېروتنو به لاس اخلي چې تېر وخت یې کړې وې. دوی ټول په یوه خوله وو چې د عراق د ورانولو او عربو او مسلمانانو ته د فارسېزم خطر راښکاره کېدلو له امله سیمې خپل توازن له لاسه ورکړی. خو د دوی هلې ځلې څکه بریالۍ نه شوې چې فردي هلې ځلې وې.

دلته باید هغه ګمانونه رد کړم چې ویل کېږي، چې ما او د ولسمشر ځینو خپلوانو له ځینو مشرانو سره د اړیکې لپاره شخصي هلې ځلې کړې دي. دا خبره ناسمه ده، ولسمشر صدام حسین له ما څخه غوښتي وو، څکه د زندان په موده کې یې زه ځان ته تر ټولو نږدې ګڼلم او له ما سره د ده په لاس لیکل شوي پیغامونه شته چې د عراق په اړه یې د عربو ځینو مشرانو ته لیکلي وو. زه یې تاریخ ته ساتم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ مې د یوه عربي هېواد په پلازمېنه کې له یوه مهم سفیر سره د لیدو ژمنه کړې وه، خو کله چې ځای ته ورسېدم، هلته د مذهبي ملېشو ځینې کسان وو، داسې ښکارېده چې زه یې ځارلم، نو مونږ بل ځای وټاکه او هلته مو هم هماغه کسان وموندل، نو ما هم سترګې پرې پټې کړې، ما ویل هسې نه چې سفیر ته د زیان لامل شم. د ناستې په وخت کې د یوه عربي دولت قونسل راسره مخ شو، ټینګه اړیکه مې هم ورسره درلوده، روغبړ مو سره وکړ، بیا یې متوجه کړم چې د عراقي ملېشو د کسانو له لوري تر ځار لاندې یم. په هماغې موده کې زه په عمومي سړکونو تلم او دا چې شخصي ګاډی مې نه درلود، نو دربس به مې نیوه. ما به له وخته مخکې تګ کاوه، ځکه وخت په چټکۍ روان و او د نوموړي کس مسؤلیت زه مجبورولم چې د ژغورلو لپاره یې چټک ګامونه پورته کړم. دنده سخته وه، ما باید یوازې دغه کار کړی وی، ځکه ما او ولسمشر پرېکړه کړې وه چې په پټه به یې کوو. په هماغو سختو شېبو کې ما داسې احساس کاوه چې د ولسمشر د ژغورلو هڅه کوم، هغه بیا د عراق د ژغورلو هڅه کوله... دنده ډېره درنه وه. له بده مرغه، ځینو زمونږ د کار درناوی نه کاوه، په داسې حال کې چې زه به له یوه سفارت څخه وتلم او بل ته به ننوتلم او د عربي پلازمېنې په سړکونو به ګرځېدم. هغو دردوونکو مخنیونو ته نه ورځم چې په دې برخه کې ورسره مخامخ شوم.

زما هدف د الله او د خپل ملي انساني ضمیر راضي کول وو. هغه ښه راغلاست چې به ما د سفیرانو له لوري لیده، زما دنده به یې اسانوله. دلته باید د تاریخ د پوهاوي لپاره یوه اشاره وکړم، ټولو هغو عربي او بهرنیو سفارتونو ته چې زه ورغلی یم، سفیرانو یې ما ته تود او له درناوي ډک هرکلی کړی، د فلسطین له سفارت پرته چې نه یې په ورتللو کې هېڅ چا ښه راغلاست راته ویلي او نه یې په راوتلو کې...

د عربو له مشرانو سره اړیکې

ولسمشر هیله درلوده چې عربي مشران به د ختیځ امت د دروازې ساتونکي (عراق) دفاع ته را و دانګي. ما خبر کړ چې له ځینو عربي مشرانو سره مې وکتل او د عراق حالت مې ورته انځور کړ او پر سیمې د را روان حالت انځور مې ورته وکېښ. ټولو له عراق او ولسمشر صدام حسین سره زړه غوښت. له عربي مشر سره مې ولیدل چې د ده ډېر درناوی یې کاوه، په عراق کې د روان حالت او په زندان کې له ولسمشر سره د په زندان کې د شویو کارونو په خاطر ډېر په غوسه و، او وې ویل: ما هیله درلوده چې د جګړې په ډګر کې شهید شي! څه چې له ولسمشر صدام سره کېږي، هغه زمونږ د ټولو سپکاوی دی. د وکیلانو هڅې یې وستایلې، خو ده هڅه کوله چې ولسمشر د محاکمې ناستو ته را نه وستل شي. ما ورته وویل، چې که دی را نه شي، دوی به یې په زور راولي. نو پوه شو او ژمنه یې وکړه چې د عراق او ولسمشر صدام حسین لپاره به ټولې هلې ځلې کوي.

له یوه بل مشر سره مې چې لیدل، هغه راته وویل: خلیله وروره، ولسمشر صدام حسین د عربو کلا وه او څه چې مو په لاس کې دي، له هغو څخه په کار اخیستنې سره به پوره هڅه وکړو چې حق حقدار ته ورکړل شي. د عدي له پلاره (صدامه) غواړم چې صبر وکړي، یوازې صبر وکړي. که څه هم چې په عراق کې زمونږ ګټه نشته، خو د عدي پلار د دې امت لپاره د امن او امان ناظم و. دغه مشر چې څه کولای شوای، هغه یې ټول وکړل، خو امریکایانو د اصلاح لپاره ټولې هلې ځلې وشړلې.

(د ولسمشر له وژلو وروسته مې له یوه رئیس سره وکتل، ډېر متاثر شوی و، ان ډېر ځله یې په هغه څه وژړل چې له ولسمشر سره وشول او له عراق سره کېږي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته مې د ځینو عربي مشرانو له استازو سره وکتل، ټولو له عراق او ولسمشر صدام حسین سره مینه لرله. تاریخ ته وایم، د دوو دولتونو مشرانو او استازو را سره ونه کتل. یوه کېدای شي عذر لرلای، چې په بل کڅ کې و، خو دوهم هېڅ عذر هم نه درلود. بې له عادته پرې فشار و، مشر یې کولای شوی چې په پټه را سره وګوري، لکه له ټولو مشرانو سره چې مې له رسنیو لرې او پټ وکتل.

ولسمشر وایي: "عربي واکداران نه ملامتوم، نه یې تنګوم، خو عذر هم نه ورته کوم، زما غاړه له دوی لرې پربېږدئ. غاړه مې الله ته ایښې ده، ژوند ته هومره ارزښت نه ورکوم لکه څومره چې له ما سره د تاریخ انصاف ته ارزښت ورکوم".

خو زه وایم چې د ځینو عربي مشرانو په دریځ ولسمشر صدام حسین وشرمېده.
د ولسمشر صدام کلک ملتپاله دریځ او ورسره په امت کې د عراق فضیلت یې په یوه تنګ ځای کې پرېښودل. ځینو په پوهې سره او ځینو په ناپوهۍ د عراق په ورانولو کې هم ونډه واخیسته. امریکایي ځواکونه د ځینو عربي هېوادونو د ځمکو له لارې عراق ته ننوتل او ور پسې ځواکونه د ګاونډي هېواد، اسلامي دولت [ایراني دولت] له لورې راغلل.
ولسمشر ډېر ځله عربي ټولنه او ښاغلی عمرو موسی ملامت کړل، "د عراق له نیواک څخه تر اوسه مو ښکاره دریځ ونه لید، بلکې زه نه پوهېږم چې عربي ټولنه د نیواک له سمبولونو سره څنګه چلند کوي، سره له دې چې پوهېږي چې عراق له امت څخه د دفاع د لومړنۍ کرښې ممثل دی، نو د عراق پرځېدل او د دغې کرښې راپرځېدل پر ټولو د توپان راتلو په مانا دی".
په دې جریان کې اوازه خپره شوه چې عمرو موسی عراق ته ځي. ځینو چارواکو ویل چې له ولسمشر صدام حسین سره به په زندان کې ګوري.

ولسمشر راته وویل ایا دا خبره رښتیا ده، ما ورته وویل: ځینو خبرپاڼو یاده کړې ده. ده وویل:
"که یې را سره ولیدل، نو بشپړ ښه راغلاست به ورته ووایم. دا ښه کار دی، ځکه دا لیدنه د نهایي بدلون ټکی دی، ډېرې چارې به بدلې کړي، هرومرو به خبر شي او په داسې مثبت ډول به ورسره تفاهم ته و رسېږم، چې صابر مجاهد ولس ته مې خدمت وکړي".
خو عمرو موسی رانغی...

د ولسمشر د را خوشي کولو لپاره ځینې وړاندیزونه

کله چې د ولسمشر له لوري له ځینو عربي مشرانو سره په اړیکه نیولو وګمارل شوم او ما هم اړیکه ورسره ونیوله او د عراق حقیقت مې ورته وښود چې څومره ورانی، خرابوالی او تیت او پرک والي پکې روان دی، نو ځینې یې را ولاړ شول او امریکایي ادارې ته یې د ولسمشر صدام حسین د خوشي کولو د قناعت ورکولو هلې ځلې وکړې. خو هغه ټولې هلې ځلې د دوو لاملونو له کبله ناکامې شوې:
لومړی: هلې ځلې فردي وې، ځینو عربي مشرانو ته مې وویل چې د مشرانو یو کوچنی کنفرانس د جوړ کړي او وړاندیز د پکې وکړي، چې د زندان د پنجرو شا ته د ولسمشر صدام حسین پاتې کېدل شرم او عار دی.
دوهم: د امریکایي ادارې کبر او حماقت، ایران او په عراق کې یې د نه لاسپوڅو ځینې سیاستوال او پوځي مشران امریکایان د ته اړ کړل چې په عراق کې د روانو حقیقتونو مخ پټ کړي او سپینې ماڼۍ ته څه و نه وایي. زه پوره خبر وم چې ځینو عربي دولتونو تر یوه حده امریکایي اداره قانع کړې وه چې دغه سیاسي او ډګریز پوځي مشران بدل کړي. بیا امریکایي ادارې ته یو څه حقیقتونه ور رسېدل او دریځ هم لږ لږ بدلېده. کله چې ایران او د ایران پیروان پر دې بدلونونو خبر شول، د وخت له لاسه ورکولو مخکې یې بېړه وکړه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

فشار يې زيات کړ څو له ولسمشر صدام حسين څخه ځان خلاص کړي. دا چې دغو عربي دولتونو ته د عراق او ولسمشر صدام په حق کې د دريغ له امله ستونزې را ولاړې نه کړو، نو نومونه يې د دې شدت تر ختمېدو پټوو. خو د شخصي وړانديزونو په اړوند، زه به د امريکا متحده‌اياالاتو يا برېتانوي حکومت له استازو سره د هرې ليدنې په تفصيلاتو خبرېدم. څو وړانديزونه وو چې د بېلګې په توګه په لاندې ډول يې لنډوو:

په ۲۰۰۵ ز کال کې يوه ورځ د امريکايي ادارې استازي او د ټوني بلېر استازي و غوښتل چې د بعث ګوند له استازو سره په يوه عربې پلازمېنه کې تر عربي پالنې لاندې وګوري. په هماغې عربې پلازمېنې کې لومړنۍ ليدنه د برېتانيا د يوه سفير په شتون کې د ټوني بلېر له مشاور سره وشوه. د عربي دولت وړانديز په لاندې ډول و:

- د بعث له بېخه ايستلو د قانون لغوه کېدل.
- د فدرالي نظام د لغوه کولو او د پانګو د وېشلو د قانون تعديلول.
- د عراق يووالی ساتل.
- په عراق کې د سياسي فعاليت ازادي.
- د پخواني عراقي پوځ بيا را ګرځول.
- د ټولو زندانيانو او بنديانو خوشي کول.

د عراقي لوري غوښتنې داسې وې:

- لومړی شا ته تګ.
- د عراقي پوځ او ټولو قانوني موسسو بېرته را ګرځول.
- د بنديانو خوشي کول چې ولسمشر صدام حسين به هم پکې وي.
- په ۲۰۰۳ ز کال کې چې نيواک څه اجراآت برابر کړي او قوانين يې صادر کړي د ټولو ملغی.
- د خبرو اترو په هر ټکي کې ولسمشر صدام حسين ته ور تګ.

برېتانوي مشاور چې عربي يې هم ښه زده وه، ور غبرګه کړه: د صدام حسين په اړه خبرې نه شي کېداى. ځکه هغه له يوه شديد سړي سره دی (په خندا يې وويل)، په نورو چارو کې شونې ده. دغه څرګندونې به زه خپل دولت ته برسم.

خو دغو خبرو اترو هېڅ ګټه ونه کړه، ځکه امريکايي او برېتانوي پلاوي خپلو مېرادونو ته ستانه شول او هېڅ ځواب يې را نه کړ. دا ټولې خبرې اترې د ولسمشر له پوهې يا موافقې پرته د عربي منځګړيتوب منل و.

ولسمشر صدام حسين مې په دې وړانديزونو او په بېروت کې د عربي ملتپاله کنفرانس د بنسټګر او د پخواني مشر دکتور خيرالدين حسيب په وړانديز خبر کړ، نو ده له امريکايانو او برېتانويانو سره هره داسې اړيکه رد کړه چې په زندان کې د قانوني قيادت له پولو بهر د عراق راتلونکی محدودوي او وې ويل: "که امريکايان جدي وي، نو دلته او هلته چلونو ته اړتيا نشته او نه پر دغه يا هغه اړخ را ټولېدل شته. مونږ ورسره يو. له مونږ سره اړيکه سخته نه ده، مونږ دا نه منو چې زمونږ رول ته د پاملرنه ونه شي. امريکايان د مقاومت په ښه کولو لپاره هڅه کوي چې د ګوند او پوځ مشران معلوم کړي".

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولسم څپرکی

ولسمشر او د محکمې تګلوری

په ۲۰۰۶ کال کې د ولسمشر صدام حسین او مدافع وکیلانو د لیدنې په ترڅ کې ښاغلي رمزي کلارک نظر ورکړ، چې محاکمه له عراقه بهر ولېږدول شي او وې ویل: امریکایي ستره محکمه اوس د خپل حکومت پر ضد دعوې قبلوي، ان که هغه د امریکا له خاورې بهر هم شوې وي. اوس هم د امریکایي حکومت پر ضد څو دعوې شوې دي، نو وکیلان کولای شي چې د ولسمشر په ګټه د امریکایي حکومت پر ضد خپله دعوا اقامه کړي، ښاغلی طارق عزیز هم کولای شي چې داسې دعوه وکړي.

د طارق عزیز، عواد البندر او نورو ملګرو په اړه ولسمشر ویل، چې دوی داسې دعوې کولای شي، هر یوه ته چې دا دعوه ګټوره ښکاري، زه یې مخنیوی نه کوم. خو شخصاً ځان ته یې نه غوښته او زیاته یې کړه: "ما له ځوانی نه تر اوسه پورې له چا څخه مهرباني نه ده غوښتې او نه یې غواړم، څو ځله د اعدام حکم را باندې وشو، ما ژوند نه دی غوښتی. اوس به یې څنګه غواړم چې عمر مې نږدې اویا کلونو ته رسېدلی دی. پوښتنه دلته را ولاړېږي چې د محاکمه کېدو نېټه د ۲۰۰۶،۱۰،۱۶ نېټه وه اوس ولې یوه میاشت یا لږ او زیاته وځنډېده". ولسمشر به پوښتل: عجیبه ده، د امریکایي محکمې د غبرګون لپاره کار څومره وخت نیسي. خو ښاغلي رمزي کلارک ټینګار کاوه چې له هماغې نېټې وروسته دعوه وشي. د نورو وکیلانو نظر هم همدا و. ولسمشر وویل: "که مونږ نړیوالې محکمې ته لاړ شو، نو لکه د ولسمشر یوګلاسوي میلوسوویچ په څېر به مونږ هم څو کاله په څېړنو او محاکمه کې پاتې شو او له عراقه د بهر محکمې منل د تسلیمېدو او په تور د اقرار په مانا ده او پر دې اعتراف دی چې مونږ ګناهکاران یو. زه باور لرم چې امریکایانو او داسې محکمې ته امان نشته او په ۲۰۰۶،۱۰،۱۶ به پرېکړه وکړي".

ولسمشر زیاته کړه:

"زه د استاد رمزي کلارک او د هغه د عزتمنو ملګرو وکیلانو په انسانیت او زما د ژوند د ژغورنې لپاره په ټولو هڅو خبر یم، خو زه یې په دې لاره ژغورل نه غواړم. الحمدلله خپله دنده مې پوره کړې ده. د دې پر ځای چې صدام د دښمن په لاس زر کاله ژوند وکړي دا به ښه وي چې د دښمن په لاس ووژل شي. همدا زما هیله ده. الله جل جلاله حسین رضي الله عنه په کربلا کې شهید کړ، دا چې دی مظلوم وفات شو، نو لا تر اوسه د میلیونونو وګړو په زړونو کې اوسېږي، د خلکو په زړونو کې مظلومان اوسي، ظالمان نه او حسین زمونږ نیکه دی. وکیل خافییر په یوه ناسته کې راته وویل، چې د حلبجه ښار د ناوړه پېښې په اړه به د ایران پر ضد دعوه وکړي، ما ورسره ونه منله او ورته و مې ویل؛ مونږ ته نیکونو را ښودلي چې له هېچا شکایت ونه کړو، ځکه زمونږ د نیکونو له عاداتو سره سم شکایت کول عیب ګڼل کېږي. په همدې اساس مو دا میراث وړی دی. صدام حسین د هېچا د محاکمه کولو صفت نه لري، مخکې مې د صن خبرپاڼې محاکمه کول هم ونه منل، چې د جګړې د بندي په څېر یې زما حقوقو ته زیان رسولی و. زه باوري یم چې تاسې به د حلبجې اسناد لرئ، خو وروڼو زه په عراق کې زېږېدلی یم، په عراق کې ژوند کوم او په عراق کې به مړ کېږم. زه له دې سره عادت شوی یم چې په خپل هېواد کې ژوند وکړم، ساه پکې واخلم او د ولس په منځ کې واوسم... او د محاکمې قضیه د عراق له نورو ټولو قضیو سره یوازې د مقاومت زړور اتلان پای ته رسولی شي او کومه عراقي نومې محکمه چې ده هغه د سیاسي حالاتو او بدلونونو تابع ده، امریکایي ولس هم فشار اچولی چې له عراقه په شا شي. نو زه له هېچا څخه مهرباني نه غواړم. نو ځکه عراقي محکمه او په عراق کې به ښه ګنیم څو ولس په حقیقت خبر شي، پر دې سربېره په محکمه باندې د مقاومت شدت هم اغېزه ښیندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"زه نه غواړم چې دغه محکمه د نړيوالې هغې ته ولېږدول شي، ځکه نړيواله محکمه د سیاسي دریځ په بدلون سره نه بدلېږي او زه یې ځکه نه منم چې که نړيواله محکمه پرېکړه هم وکړي، نو عفوه نه شي کولای. که په امریکا کې پرېکړه وشي، نو دا به جریمه را منځته کړي، د امریکایي ولس او نورو ولسونو په گټه به وي او امریکایي حاکم ته به ننگونه وي، چې په نړۍ به هم اغېز وښیندي او امریکایي حاکم به پوه شي چې که یې حکم او سلوک غیر قانوني وي، نو ولس به دی ونه مني او زه له دې څخه په تنگ کېږم چې د تاسې تگ او راتگ به تاسې ته پراخ خطرونه پېښ کړي.

"زه نه په دې محکمه کې اعتراف کوم او نه یې په تأسیس اعتراف کوم، کله چې قاضي جوحي راته وویل: ته صدام حسین یې، په ۱۹۳۷ ز کې پیدا شوی وې، د عراق د جمهوریت پخوانی رئیس وې او د منحل شویو وسله‌والو ځواکونو اعلی سر قومندان وې او د انقلاب د منحل شوي قیادت د شورا رئیس وې... ما ورته وویل: زه صدام حسین د عراق د جمهور رئیس، د وسله‌والو ځواکونو اعلی سر قومندان او د انقلاب د قیادت د شورا رئیس یم او لا تر اوسه په عراق کې اوسېږم. کله یې چې پوښتنه وکړه چې زما په فکر له حقوقو فارغ شوی یې؟ ما ځواب ورکړ: زه فکر کوم ته قاضي یې... او ورته مې وویل: اې د جوحي زویه، که د صدام په وخت کې قاضي شوی نه وې، نو پر الله قسم چې اوس به قاضي نه وې، ځکه که صدام حسین ستاسې لپاره حالات برابر کړي نه وای، نو د بزگرانو او نورو زامنو ته به د درس فرصت برابر نه و".

په یاد مې دي چې له جوحي سره د محکمې د لومړنۍ استماعیې وروسته ولسمشر پوښتنه را څخه وکړه چې ناسته تلویزیون او نورو رسنیو خپره کړې ده، ما ورته وویل، ځینې برخې یې خپرې شوې، د عربي ولس په روحیه یې ډېره اغېزه ښیندلې ده، ټولو ویل چا چې د ولسمشر صدام حسین محاکمه کول

غوښتل، هغوی د ولسمشر له لوري محاکمه کېدل او عربي ملت کلک ولاړ دی او سره له دې چې ډېر فشارونه پرې وشول، خو له خپل دریځ څخه نه اوړي... ولسمشر وایي:

"دا محکمه غیر قانوني او دستوري ده، د نیواک له لوري جوړه شوې ده، د دروغجن یرغل له لوري را وړاندې شوې، له نړیوال قانون، ارزښتونو او له عدالت څخه د بهر برید د جریمې یوه ثمره ده". او وې ویل: "دا عدالت او قانون ته سپکاوی کوي، په اصل کې د نړیوال نظر د غولولو لپاره یوه ډرامه ده، دوی خو د قانون او عدالت خبره کوي، خو دوی ترې تر ټولو لرې دي. د جنیف تړون مې ولوست، په ځانگړي ډول د بندیانو په اړه. ځکه زه دا وایم چې د عراق د قانون او دستور او د جنیف د تړونونو د مخالفې محکمې د تشکیل په ضد څه تشکیل جوړ شي، ځکه د هر شي بنسټ چې باطل وي، نو هغه باطل دی"... بیا یې زیاته کړه: "په باطلو پرېکړو، د نیواک تر چتر لاندې او د امریکایي واکمن په لاس یې محکمه تشکیل کړې ده. دا یعنې د قانوني ځواک غصبول دي او پر عراقي او نړیوال قانون یو ډول پراخ تېری دی. ځکه زه هیله درنه کوم چې دفاع مو قانوني، سیاسي او رسنیزه وي".

کله چې قاضي د څېړنې په یوه ناسته کې له ولسمشر څخه پوښتنه وکړه، چې ملگري یې وایي چې امرونه ده صادرول، ولسمشر ځواب ورکړ: په ۱۹٦۴ ز کال کې زه د قیادت غړی وم او انقلاب مو پلان کړ. بیا درې میاشتې وروسته لکه د قیس د خیانت په څېر په خیانت سره بندي شوم. د څېړنې په وخت کې یو بندي کمزوری شوی و او پلان یې افشا کړی و. کله چې له ما څخه قاضي وپوښتل، ما ورته وویل چې پلان زما و. قاضي وپوښتل: او ابوهیثم (احمد حسن البکر)؟ ما ځواب ورکړ چې زه له عبدالسلام عارف سره د ابوهیثم په اړیکه شکمن یم. له هغه مې بار پورته کړ. سړي په همداسې ځایونو کې معلومېږي".

او ولسمشر خبرې بشپړولې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

"مونږ د قربانۍ لپاره پیدا شوي یو، مشر باید قرباني و زغمي، که بوش پر ما د اعدام حکم وکړي، زه یې له بوټونو سره هم نه برابروم. کله چې قاضي د اعدام پرېکړه لولي، نو دی باید دا په یاد ولري چې زه یو پوځي سړی یم او باید په مرمۍ وویشتل شم".

ولسمشر و پوښتل:

"ایا مدافع وکیلان کولای شي چې د مؤکل پیغام د هغه کورنۍ ته و رسوي؟ که د سره صلیب له لارې وي، دا نو په دې مانا چې مونږ بندیان یو او بندي محاکمې ته نه ځي، خو که د دې خلاف وي، نو دا بیا دوه ژبي ګڼل کېږي. زه دا پوښتنه کوم چې ځارنوالان ولې په بغداد او د عراق په نورو سیمو کې د مذهبي فتنې په پایله کې د لسګونو بلکې سلګونو کسانو د وژل کېدو په اړه نه خوځېږي؟

"له مونږ سره د محکمې له لوري په کارول شوي اسلوب او لاره، لکه د زندانیانو وېش یا د ټولو حاضرول یا د وکیلانو له لوري دننه کول مونږ نه یو وارخطا کړي. ما قاضي ته وویل چې لکه د قانوني اړخ په توګه د شرعي او خلاف په منځ کې ګډوډي روا نه ده. ما ترې وغوښتل چې زما وضاحت ثابت کړي چې عراق د امریکایانو له لوري محکوم دی، کله چې پر ما په غوسه شو، ما ورته وویل چې پر ما غوسه مه کوه زه تر تا پورته یم. ځوک چې شرف او غیرت لري، داسې ډرامه ییزه محکمه نه شي منلی.

"په نننۍ ناسته کې مې د ځینو وکیلانو ورونو په خبرو کې بدلون ولید، چې محکمه یې عادلانه وبلله. دا چې محکمه غیر قانوني ده او زمونږ له لوري هېڅ ډیپلوماتیکه وینا نه اورېدل کېږي، نو ځکه یې مونږ داسې ګورو چې د استاد خلیل موخه کول یې غوښتل، ځکه هغه ښه چلند نه ورسره کاوه. محکمې ته خبرې کول زمونږ ښېګڼه ګڼم، دوی غیر قانوني دي. د لومړیتوبونو په بیه ښه چلند ځوروونکی وي او منفي پایلې لري. پر مونږ لازمه ده چې له ښه چلند څخه لومړیتوبونه لرې کړو. تاسې باید له خپلو دریځونو را ټیټ نه شئ او د

محکمې د تېروتنو او اشتباهاتو له ځوابولو څخه کښته نه شي، په ځانګړې ډول په اجرائیوي مسایلو کې او د قاضیانو د تعینولو او د سیاسي او مذهبي بنسټونو په اړه باید کمی ونه کړئ. دا په یاد ولرئ چې دا محکمه د فارسیزم په طریقه روانه ده".

دلته ولسمشر را څخه وغوښتل چې قاضي رزګار محمد ته یې سلامونه او منني ورسوم او خبر یې کړم چې ولسمشر یو شعر ورته لیکلی دی. لکه څرنګه چې ولسمشر ویل، رزګار چې کله له حقیقته خبر شو، نو بېرته وګرځېد.

ولسمشر وکیلانو ته وویل:

"اې اتلانو تاسې زه غټ ښکاره کړم او ما تاسو. په تېره ناسته کې مو د دفاع شاهدان ولیدل، له عراق او لارې څخه یې دفاع کوله، مونږ د صدام حسین دفاع نه غواړو. په وکیل د محکمې هجوم د حق په دفاع پورې تړلې هڅه ده، د باطل هجوم دی، چې په زرګونو کمزورې ټکې لري. د دوی هدف د اتلو وکیلانو په عدالت کې شک اچول و.

"هغوی چې په عراق حکومت کوي او د اعدام حکم نه کوي، دا یې د ځانونو لپاره دی، ځکه دوی غواړي چې دا ثابته کړي چې دوی د اعدام پر ضد دي، خو ځان ته هم لاره برابره کړي. پوښتنه دا ده: دغه محاکمه د څه لپاره؟ زما کمه هیله دا وه چې دوی به سپکه پرېکړه وکړي، ځکه دوی ولیدل چې په دې قضیه کې د لوبې او چل ول ځای نشته، هر څه په چټکۍ پکې بربنډ شوي دي، دوی غواړي عوام وغولوي چې محکمه عادلانه ده او ځینې کسان ازادوي. له بلې خوا، هغو امریکایي چارواکو په بېره د پرېکړې کول غوښتل، چې شونې ده په حکومت کې هم موجود وي.

"یوه لړۍ مخالفتونه یې هم وکړل، تاسې پوهېږئ چې پر مونږ قاضي یا محکمه پرېکړه نه کوي، بلکې امریکایان پرېکړه را باندې کوي. زه په همدې حقیقت قانع شوی یم. امریکا او صهیونیت پر مونږ پرېکړې کوي او زما پر ضد خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسگونه کاله وړاندې پرېکړه شوې وه. خو ما ته يوازې د ډېرى کسانو نظر مهم دى او پر دې هم قانع يم چې زما په حق کې شوې پرېکړې مخکينى دي.

"د دوى مخالفتونه چې د دفاع کمېټې ته نه درناوى يې څرگندوي، هغه په بې شرمۍ سره د استاد ډوبلير په ښکېلتيايي د دوى تبصره ده. دوى هڅه وکړه چې د هغه شخصيت کم کړي او سپکاوى ورته وکړي. قضا به په داسې حال کې څنگه پاکه وي چې د عدليې وزير د نيواک د حکومت يوه برخه وي".

ولسمشر زياتوي: "پوښتونکى پوښتي، چې ولې يې د دجيل قضيه لومړى کړه، په ځانگړي ډول د دعوت گوند دومره قوي هم نه دى چې پر محکمه د خپله پرېکړه ومني. زه باوري يم چې دغه پرېکړه امريکايانو کړې ده. زما په نظر، محکمه دوې لارې لري؛ يا دا چې اقرار وکړي چې هېڅ پردې ته اړتيا نه لري او دوى به خپل ناولي نيتونه تطبيق کړي، يا دا چې که يې د بلې پردې، پردې ته اړتيا درلوده، نو مرافعه محکمه دې د ۲۰۰۶،۷،۲۴ نېټې ته وځنډوي. مونږ بايد پوه شو چې د محکمې له لوري د نرمۍ له ښکاره کولو پرته زمونږ تگ محکمه نوره هم دې ته هڅوي چې مونږ او وکيلانو ته ضرر ورسوي او هم يې وشړي، چې په ټولو کې گواښ او شړنه لومړى استاد خليل ته متوجه ده، ځکه هر هغه وکيل چې د محکمې له لورى جوړ شوى سيورى خرابوي، نو د شړلو جزاء به ور کول کيږي".

په څو ناستو کې مدافع وکيلانو ته د ولسمشر لارښوونې

د محکمې په اړه ولسمشر ځينې ملاحظات څرگند کړل:

"زمونږ په مخ کې دوه حالتونه دي، يا به دفاع کوو او يا به نيوکه، خو زه وروستۍ حللاره ښه گڼم.

- دکتور نجيبه! تاسې وينا او څرگندولو ته اړ نه ياست، ځکه يو ماشوم لوى سړى نه شي بد اوازه کولاى، بلکې سرچپه ده، زه هيله لرم چې تاسې د لوى عراق پر ولس د دغو ناپېژندل شويو کړنې ونه گڼې. دوى ناپېژانده دي.

-زه ستاسې د تگ او بېرته راتگ له پيل څخه هغه څه اندازه کولاى شم چې تاسې ترې دردېږى او ښاغلى کلارک او ښاغلى ډوبلير چې له څه شي څخه دردېږي، هغه هم اندازه کولاى شم. تاسې په بشپړ ډول مجاهدين ياست.

-که مونږ داسې فرض کړو چې د محکمې بنسټ قانوني دى، خو د محکمې په ډرامتون کې چې دوى څه کوي، هغه باطل دي او د دوى غير قانوني بنسټ ولس ته رسوا کوي.

-زه د محکمې د غير قانوني والي په اړه د ښاغلي احمد بن بېلا پيغام تأييدوم، ځکه لازمه ده چې په دوامداره ډول همدا د حق چيغه تکرار شي او استاد خليل په دې برخه کې کمى نه دى کړى.

-دکتور نجيب النعيمي اصلي عرب مبارز دى، څه چې وشول، هغه د ده عزت او شرف دى.

-علي حسن المجيد ته فرصت ورکړى چې خپلې گواهي ته دليلونه راوړي، ځکه دى اړتيا ورته لري.

-د نيولو امر بايد عراقى قاضي وکړي او عراقى قوه يې پلى کړى او د نيولو امر له شپږ مياشتني زندان وروسته شوى دى.

-په محکمه کې امريکايي اړخ په پوره قوت شته او جمهوري او ډيموکراسي جريانونه ورسره په سياليۍ کې دي.

-استاد خليله، الحمدلله زما زنداني ورونه ستا شجاعت او دريځ ته حيران دي او ستا له دندې اداء کولو څخه ډاډه دي.

- د څارنوال کړنه ځورونکې او نالايقه وه، داسې نه و لکه ادعا چې کوي، داسې وه لکه د شخصي دښمنۍ دنده چې يې اخيستې وي. که محکمه په دې لاره لاړه شي، دا نو په دې مانا چې محکمه د حکومت تر فشارونو لاندې روانه ده. کله چې ظلم له خپله حده زيات شي، نو انسان غچ اخيستو ته مجبورروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

-مونږ داسې توقع نه لرو چې قاضي دې د دفاع د حق لپاره پر بنسټيزو حقوقو سترګې پټې کړي، خو کېداى شي پټې يې کړي يا يې هم پرې ور پټې کړي چې دا به يې د پرېکړې په پايله اغېزه ولري.

-د محکمې د دې دريځ په اړه چې عربي او بهرني وکيلان نه مني او ځنډوني کوي، هيله لرم چې ستاسې دريځ بايد ډېر جدي او ټينګ وي.

- استاد رمزي، تاسو امريکا ته داسې اعلان وکړ چې شل سفارتونه او په ميليونونو ډالره يې نه شي کولاى، د امريکايي ولس په مخ کې دې داسې انصاف وکړ، چې ټول چينلونه او رسنۍ يې نه شي کولاى.

-انسان کار کوي، خو د رحمن رب له ارادې پرته څه نه شي کولاى. ما هم په پوره ژورتيا او د مبارزې په طريقه کار وکړ او څه چې غواړم درته و يې وايم، هغه دا چې که هره پرېکړه را ووځي، نو يو دې هم نه ګډوډېږي، تاسې لکه څرنګه چې مو خپلو هېوادونو ته کار کړى، همداسې مو عراق او صدام ته هم کار کړى دى. ځکه د عراق ولس او هغه وګړي چې د پرېکړې د صادرېدو په وخت کې ذهناً نشته، تاسې به يې را ټولوى، څو دې ته يې پام شي چې پرېکړه واکدارانو کړې او ولسونه له داسې ناوړو کارونو سره اړيکه نه لري... تاسې د اوس او راتلونکي لپاره کار کړى دى.

- په محکمه کې له څو کسه کارکوونکو پرته ټول زما اعدام غواړي. خو هغه کسان چې اعدام نه غواړي، هغوى پر ما مهرباني نه کوي، بلکې له عاقبتونو څخه يې وېرېږي.

-ستاسې پام را اړوم، چې د محکمې د ټاکلې دفاع د دفتر په لايحه کې لاتيني کلمې او عبارتونه دي.

-زه په دروغجن کردي شاهد سره وارخطا نه شوم. د ده وينا ته د دقت په ترڅ کې معلومه شوه چې هغه د اسرائيلو جاسوس دى.

.که چې تاسې له يوه بل زنداني څخه دفاع کوى، لکه له ما څخه مو چې دوه ځله کړې وه.

.که مونږ له خپلې پرېکړې وګرځو، نو دوى به تورن او وکيلان به سپک کړي.

.د دجيل د خلکو لوى شمېر د دفاع شاهدان به د دجيل له ښاره دغه بار پورته کړي، ځکه ځينو يې اوازه ور بده کړې ده. دا د دجيل ښار په ګټه ده چې وګړي يې د عراق د لارې په حق کې شاهدي ورکړي، نه د صدام حسين په حق کې.

.د شاته تګ غوښتنه وځنډوى، ځکه پر قاضي عبدالله العامري له ټولو لورو ستر فشار دى.

-قاضي عبدالله العامري ته پرته له دې چې مونږ ووايو، درنه خبره يې وکړه، بوش ته د ده خبره د داسې پرېکړه کوونکي قاضي خبره وه چې دوى په داسې محکمه کې ګمارلى چې هغه محکمه هم د دوى صنعت دى. دا خبره به بوش ته په ټاکنو کې ډېر زيان و رسوي، ځکه يې هم ورته وکړه. خو قاضي رزکار استعفا ورکړه او ځان يې خپلواک کړ، ځکه دى له پخوا پوهېده چې پرېکړه به د بل چا په لاس وي.

- مونږ ته پر استاد خليل د فشار کچه معلومه ده، ځکه مونږ وايو چې خپلې هغه خبرې چې دى يې غواړي، ملګرو ته د وکړي او مبارزه د ور پسې وکړي.

-پرون مو و غوښتل چې محکمه په څرګند ډول هغه څه ته متوجه کړو چې پيښېدونکي دي، خو له لومړۍ شېبې هدف د ډېرو کسانو متوجه کول و څو د حق پټولو ته وينښ وي.

-وکيلانو نوښت وکړ او يوه ښه ډله يې تشکيلوله.

-له تاسې سره زما د تړون پر اساس، زه به زما له لوري د وکيلې د دفاع کمېټې د شتون لپاره د دجيل د محکمې د قضيې له دوسيې څخه د دفاع د دفتر لايحه ايستل وغواړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- که د دفاع کمېټه حاضره نه وي، نو له حاضرېدو څخه به یې ډېرې شکمنې پوښتنې را ولاړې کړي، ان له وخته به ګټه پورته کړو، دلته پوښتنه دا ده چې: که د دفاع د کمېټې د وکیل په نه شتون کې محکمه پرېکړه وکړي؟ زما په باور حللاره یې دا ده چې د دفاع کمېټه په یوه قانوني مرکز واوړي او د دفاع بله کمېټه وټاکي، خو د دغې قضیې لپاره نه، بلکې د نورو قضیو لپاره.

-بله پوښتنه: که مونږ محکمې ته حاضر شو یا په زورسره حاضر کړای شو، نو ایا دفاع به کوو او که نه؟ کومه یوه څواکمنه ده چې دفاع مو لیکلې ولولو او که زمونږ د احتجاج د یوې برخې په څېر هېڅ ویل ونه منو او داسې ثابت پاتې شو او ووایو چې مونږ لیکل شوې دفاع لرو. خو زمونږ احتجاج د دې لپاره دی چې د قانوني دفاع غوښتنې نه منل کېږي، نو مونږ هم دفاع نه کوو او له محکمې بهر یې کوو.

-خوند نه راکوي چې د دغه مسخ شوي (العربیي) له لوري چلېدونکې ناستې ته حاضر شم. د دغه قاضي په اړه چې مې څه معلومات درلودل، کله چې مې د هغو یادونه وکړه، زما هدف عراقي ته زیان رسول نه و، بلکې د ده په اړه مې ده ته هغه څه ور یادول چې دی پرې خبر نه و، چې یوه ورځ یې په څېرنه کې وویل: زه په بغداد کې د لسو مشهورو کورنیو له یوې کورنۍ څخه یم.

- د استاد طارق شاهدي مهمه ده، ځکه دی د خبرو اترو د هیئت غړی و او همدا راز له ده سره د کېمیاوي وسلو په اړه معلومات هم شته او هغه کسان هم پېژني چې دغه وسلې یې وکارولې.

په دجیل کې څه وشول؟

د ۲۰۰۵،۱۲،۵ نېټې د محکمې د ناستې په مداخله کې ولسمشر صدام حسین پوښتي:

- کله چې پر جمهور رئیس، ان پر هغه رئیس چې امریکایانو ګمارلی وي ډزې وشي، ایا څېړنې نه کېږي؟ ایا امنیتي ارګانونه حق نه لري چې داسې پېښه وڅاري؟
- مسئول صدام حسین دی، کولای یې شوای چې د اعدام د پرېکړې پر نه څېړلو او نه تصدیق یې امر کړی وای.
- هغه باغونه چې ډزې ترې وشوې او استملاک شول، څښتنانو ته یې بدله ورکړل شوه، وروسته یې له بدلې سره بېرته څښتنانو ته ورکړل شول.
- که تاسې او که امریکایان غواړې چې محاسبه وکړې، نو ما د دولت د رئیس په توګه خپل قانوني او دستوري صلاحیتونه کړي او مسئول یې یم.
- دغه لوبه نوره بس کړی، که د صدام حسین غاړه غواړی، نو هغه د ستاسې وي.

له ولسمشر سره مې په یوه ځانګړې لیدنه کې هغه ته وویل چې ځینې امریکایان وایي چې د دجیل د قضیې تور یو بې ارزښته تور دی، د دومره غوغا مستحق نه و او کوم امریکایان چې دلته په زندان کې یا د محکمې د دېوالونو په منځ کې ګورو هغوی د حقوقپوهان هم نه دي، بلکې افسران او د نورو رتبو کسان دي...

ولسمشر نظر پرې ورکړ او وې ویل:

"کله چې د ډبلیو بوش حکومت، صفوي لاسپوڅي او د عراق د ننه او بهر مرستندویان ناکام شول، د عراقي اتمي وسلو د حقیقت په جعلي کولو کې له ترهګرۍ سره د عراق په تړلو کې ناکام شول، نو دغه محکمه یې جوړه کړه او د زنګ وهلیو تورونو په اړه څېړنې کوي. بیا یې داسې حقوقپوهان را وستل چې بلکل له دغې عزتمنې دندې سره نا اشنا وو. دغه کار یې د نفساني غوښتنو یا د رټل شوي شیطان د غوښتنو لپاره وکړ یا یې د دندې لوړه ماته کړه. خو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی کې عزتمن سړي هم وو، د قضا په دنده کې يې انصاف کاوه او د حق مرسته يې کوله چې په سر کې يې زړور او امانت ساتونکی استاد رزکار محمد امين او قاضي عبد الله العامري وو. د دوی په خبر د حق په اړخ کې د قانون سړي وو، زړور وکيلان، د حق د بريالي کولو لپاره له خپلو سرونو او ارواوو تېر شول، سره له دې چې په لارو کې يې ډېر خطرونه وو، مونږ هم له وړاندې ورسره اړيکه نه درلوده، خو د دوی تکړه والي دوی دغه زړور دريځ ته مجبوره کړل. په هر حال د يرغلګرو او لاسپوڅو له هڅې وروسته د دجيل قضيې په نومولو حقيقتونه خراب شول، مونږ دا پوښتنه کوو چې دغه قضيه څه شی ده چې صدام حسين او ملګري يې پرې محاکمه کېږي او هغه کسان پرې محاکمه کېږي چې دوی راوړي دي او د صدام حسين لوی مرستيالان يې نومولي دي، خو په حقيقت کې هغوی کارکوونکي، د پيليزو مدارسو معلمان او د بزګرانو د ټولنو خلک دي...

"په هماغه وخت کې عراق د خميني د هيلو په وړاندې له ختيځې دروازې څخه دفاع کوله. پر مونږ لازمه وه چې د ولس له لوري مو له پوځي جبهې سره مرسته کړې وای، دېوال مو جګ کړی وای او ژوند ته مو ادامه ورکړې وای. هغه بايد زمونږ د ولس حال ليدلی وای، زمونږ ښارونه، کلي او بانډې يې ليدلې وای. دا ځل مو د فارس (دجيل) قضاء ليدله. کله چې کاروان ورسېد، په قضاء کې عراقيانو په تود او عزتمن ډول هرکلی وکړ، دوی عزت پېژانده، حالت يې د عراق د نورو ښارونو او بانډو د حالت په څېر و. "د قضاء وګړو زمونږ د عزت لپاره هڅې کولې. ځينې مېرمنې مونږ ته زمونږ د حال احوال پوښتنې لپاره راغلې. څومره چې زما په ياد دي، زه په دريېم يا څلورم موټر کې ور پسې وم.

"له ليدنې وروسته د کاروان د تګ په وخت کې مونږ له مرکزي سړک څخه تېرېدو، يوه ډلګی د ايران لاسپوڅي مجرمان را ولاړ شول او پر کاروان يې

ډزې وکړې. ډزې د سړک د کيڼ لوري باغونو څخه وشوې، د کاروان ځينې موټر ولګېدل او زياتره ډزې يې پر هغه موټر وشوې چې د پنځې نښه پرې شوې وه. د ځانګړي ملاتړ څو کسان شهيدان شول، چې ځينې يې د دولت رئيس ته تر ټولو نږدې او ځينې يې بيا په دوهم قدم کې وو. د هليکوپټر الوتکو په هماغو باغونو کې د مجرمانو ځايونه په نښه کړل، بېلې وسلې وکارول شوې چې ماشين دارې هم پکې وې. په هغې پېښه کې مو ځينې پيلوټان هم له لاسه ورکړل. دا خو طبيعي ده چې د ملاتړ کسانو به د جنايتکارانو پر ضد ډزې غبرګون کاوه، هغوی د ګڼو باغونو لوري ته وتښتېدل او د سيمې وګړو ته هم خطر شول. دلته د دجيل د وګړو غيورو کسانو متې را بډ وهلې او د ملاتړ له لښکر سره يې مرسته وکړه او څو تنه مجرمين يې ووژل چې د سيد کربلايي په نوم يو مجرم هم پکې و، چې د ترور د عملياتو مشر او پلانوونکی و. نوموړی کس ايراني و، عراقي نه و.

د دجيل عامو وګړو او مشرانو له مونږ څخه ښښنه و غوښته او خپل تأسف يې وښود. زما ليدنه هم بشپړه شوه او بغداد ته راغلم. بيا د پېښې په څېړلو او د مجرمينو په څارلو پسې دولتي ارګانونه را ولاړ شول. دغه جنايتي کار د داخلي جبهې د برابرېدو لپاره خطرناک ګواښ تشکيلولی شوای. زمونږ له مداخلې پرته قضايي ارګانونو په څېړنو او محاکمه کې خپل رول ولوباوه او دا خو طبيعي وه چې د جنايتکارانو په حق کې پرېکړه وشي، خو بيا مو هم ډېر وښنل. له همدې امله د پرېکړي خاوند ځانګړي لوري له قانون او دستورسره سم د باغونو د استملاک پرېکړه وکړه، ځکه د ښار او مرکزي سړک امنيت ته ګواښ و. څښتنانو ته يې بدله ورکړه، چې له څه مودې وروسته يې زراعتي او استوګنيزې ځمکې ورکړې. بيا ور پسې د ځمکو څښتنانو ته استملاک شوې ځمکې هم ورکړل شوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"او د مجرمینو کورنۍ همداسې کورونو ته یووړل شوې چې امنیت یې خوندي و. دغه کار مو د دوی د ګټې لپاره وکړ، چې څوک غچ ترې وانخلي. دوی بشپړه ازادي درلوده او سامان الات یې ساتل شوي وو. خو هغه کسان چې د دغې قضیې په اړه وايي چې په دې کې د ځینو عراقي مېرمنو بې عزتي وشوه، مونږ وایو چې دا خبرې زمونږ د لارې د بدنامولو لپاره کېږي. ټول خلک پوهېږي چې که کومه عراقۍ مېرمنه ځورول شوې وي تر هغه صدام حسین وېده کېدای نه شي څو چې مرسته یې ورسره کړې نه وي.

"هغه پېښه داسې وه. که دغه ادعا رښتیني وای، نو د قضیې اصلي دوسیه به یې راوړې وای، چې د مجرمینو اعترافات او لاسلیکونه پکې وو، چې پلان د دوی و او تر شا یې ایران ولاړ و. داسې چې په عراقي قانون او دستور کې دغه سپک او بې غیرته منع شوی کار د دعوت ګوند کړی دی. دغه ګوند ته د نیواک د حکومت د رئیس نسبت هم کېږي، ان دغه خبر مخکې له دې چې د عراق راډیوګانې یې اعلان کړي، ایران اعلان کړ.

"خو د دوی په خوله تورنو (یعنې زندانیانو) او د دفاع د کمېټې وکیلانو چې د قضیې د اصلي دوسیې غوښتنه کوله، نو له پوره کولو څخه دوی عاجزه دي. دوی ته معلومه ده چې زندانیانو او وکیلانو ته د مرګ ګواښ وشو. د مدعیانو او د هغوی تر شا یرغلګر او لاسپوځي یې پوهېږي چې د قضیې دوسیه چېرته ده. دا هغه قضیه ده چې صدام حسین او ملګري یې پرې محاکمه کېږي".

اتلسم څپرکی

په خبرو اترو کې د ولسمشر چانې وهل

خپل ولس او مجاهدو وسله‌والو ځواکونو ته بلنه ورکوم چې د تېري کوونکو دولتونو د حکومتونو او ولسونو ترمنځ توپیر وکړي.
او پر دې اساس له سترګو ړندوونکو کینو او حسد څخه لرې په حکمت او څېرکۍ سره کار وکړي.

(صدام حسین په زندان کې)

د ۲۰۰۶ ز کال د اکتوبر د میاشتې په لومړیو کې مې له ولسمشر صدام حسین څخه و پوښتل چې که امریکایانو هڅه کړې وي چې چانې ورسره ووهي، ده ځواب راکړ:

"زما له نیولو لس ورځې وروسته یو امریکایي جنرال راغی. زما په ګومان د زندان له جنرالانو څخه و، یو مصري ژباړن هم ورسره و او په لاس کې یې یوه پاڼه وه. جنرال راته وویل: صدامه یو اخرنی فرصت هم لرې، یا د ناپلیون غوندې شه او یا د موسولیني غوندې... راپورته شوم او ژباړن مې په لاس وواهه او ورته ومې ویل: ځه له بادار سره د لاړ شه، زه به یوازې صدام حسین یم، ولس به د عراق د ازادۍ خپلولو ته راوبولم. د جنرال هدف دا و چې زه له ولس څخه وغواړم چې مقاومت و دروي... خو ما نه منله دوی دې ذلیله شي...

"نورې خبرې اترې لکه د بوش بې ځایه لیدنه، یا هغه چې مصري خبرپاڼې را اخیستې وې، چې استاد خلیل راته راوړه، چې ګواکې زما او د رامزفیلډ ترمنځ خبرې اترې وشوې، نو والله هېڅ چا هم خبرې نه دي راسره کړې... دوی هڅه کوي چې زما رول څنډې ته کړي یا یې بېخي ختم کړي، له ولس څخه مې ګوښه کړي. دوی فکر کوي چې په دې طریقې سره به وتوانېږي چې زما په درېځ کې بدلون راولي. دوی خیال کوونکي دي. زمونږ درېځ په ښکاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنستونو ثابت او ولاړ دی. دا چې ویل کېږي چې له ځینو سره خبرې روانې دي، نو مونږ نه چاته واک ورکړی و چې زمونږ په استازیتوب له چا سره وغږیږي او نه به یې ورکړو، مونږ ورته معلوم یو، له دوی سره یو، زه له دښمن څخه یوازې یو شی غواړم، هغه دا چې د ولسونو د لارې ټاکلو د حق درناوی وکړي. مونږ ولس ټاکلي یو او د الله په مرسته هېڅکله به ولس ونه شرموو. نو مونږ وایو چې قیادت له دوی سره شته او قاید هم ورسره دی، که له مونږ سره خبرې نه غواړي، نو بیا د غږیږي. مونږ کوم شخصي هدف نه لرو... مونږ اوس په چوکۍ او له چوکۍ بهر یو، مرگ او ژوند راته یو شی دي. ټولو ته به مرگ راځي... نو پرېږده چې ټولې دروازې وټکوي، کله چې عاجز شي، سمې دروازې به و پېژني، هغه دروازې چې دوی یې باید وټکوي "کله چې د موریو لوگی او لوخړې پورته شي، نو سهار نږدې وي".

"زه له زندانه بهر د گوند رهبري او پوځي رهبرۍ ته وایم، پام کوی چې له دښمن سره خبرې اترې ونه کړی. ستاسې گوزارونو د دښمن اعصاب گډوډ کړي دي. دښمن د دغو رهبریو د تشخیصولو په هدف کوښښونه کوي څو په اسانۍ سره یې په نښه کړي. که له چا سره د خبرو اترو لپاره امریکایانو اړیکه نیولې وي، دوی باید ورته ووایي چې هم رهبري او هم یې مشر له تاسې سره دی، له هغوی سره خبرې وکړی. مونږ وایو چې که په پټه یې غواړي، ممانعت نشته، که یې په ښکاره غواړي، نو خبره دوی ته ورگرځي. خو دا چې مونږ به د خبرواترو لپاره د دوی دروازې ور ټکوو، دا کار زمونږ دریځ کمزوری کوي. دا ناشونې ده او هېڅکله به ونه شي.

"څوک که سوله‌ییزه حللاره غواړي، نو سمه دروازه د وټکوي او و د وایي چې خبرې اترې غواړو. په عراق کې سوله‌ییزه حللاره د امریکایانو لپاره تر ټولو اسانه لاره ده، سره له دې چې عراقیان "انعطاف نا پذیره" دي خو بیا هم "انعطاف پذیري" لري.

مونږ تاریخ لرو. که بریالیتوب او توفیق و، نو د الله له لورې دی او که تېروتنه وه، نو هغه زما ده او له الله پرته بل هر څوک تېروځي. ولس ته چې زه کوم څه ورکولی شم، هغه همدا ثبات او ټینگ پاتې کېدل دي.

خو د دوی او طه یاسین رمضان او عبد حمود ترمنځ چې د خبرو اترو په اړه ویل کېږي، زه وایم چې دا امریکایان څېړونکي دي، په هره لاره چې وي غواړي اعتراف ترلاسه کړي او له سیاسي پرېکړې سره هېڅ اړیکه نه لري، دوی له ما سره او یا له ما پرته له بل چا سره د خبرو اترو په مانا خبرې اترې نه دي کړې، دوی غواړي چې مونږ لټ کړي، خو زه وایم چې زمونږ عزم به ونه ننگوي او دوی باید زمونږ دروازه وټکوي چې له عراقه وتښتي".

دلته د ولسمشر، رمزي کلارک ته پام شو او په ټوکه یې وویل:

"ښاغلی رمزي، لکه چې بوش د نړۍ او د عراق په نیولو سره د سرښندو په ډنډ کې له ننبتو څخه وساتلئ، په حقیقت کې یې له نورو څخه خپل هېواد ته ډېر زیان ورساوه، کېدای شي مونږ ته به لیکل شوي وي چې د بوش د وړتیا د معلومولو لپاره بوش یو ځل بیا تجربه کړو... ایا د جمهوریپالو اصلي کسانو او رئیس، بېړۍ په خپل حال پرېښې ده، څو له یوه څنگ سره ومونښل شي او مانه شي؟ عراق خو امریکا تجربه کړې ده او خطر یې هم تجربه کړی دی، تاسې په نړۍ کې یوازې له امریکایي اداري څخه وېرېږی، خو مونږ بیا له امریکا څخه نه وېرېږو.

"استاد رمزي هغه څوک دی چې واقعاً زما هېواد ته په ښه سترگه گوري، زه هم په نرمۍ چلند ورسره کوم، کله چې زما هېواد ته په ناوړه نظر گوري، نو زه په شدت ورسره چلېږم، خو که دښمن راسره شدید شي، نو بیا زه ډېر سختې کوونکی یم. خو له متقابل انسانیت څخه ورهاخوا کولای شي چې زما یو لږ حقوق هم واخلي. دوی د صدام حالت پېژندلی او پوه شوي چې د عراق امنیت د سړیو له لورې راتلی شي او زه مې هم ژوند نه گرانوم".

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته ولسمشر د ډېرو شیانو په اړه وغږېد او زمونږ ترمنځ د ښې فضاء جوړولو لپاره یې یو څه ټوکې هم وکړې، وې ویل:

"د (۲۰۰۶،۱،۱) اتلانو یو راکټ را وویشت او په بحیره (بحیرة النور) کې ولګېد، یوه امریکایي را منډه کړه او غوښتل یې چې زما د خوندي کولو لپاره ما د نه بوځي! ما ورسره نه منله او ورته ویل مې چې ما پرېږدئ چې د اتلانو ډزې واورم... ملګرو ته مې وویل چې مونږ به هغه وخت وځو چې پسرلی باراني شي. فکر کوم مونږ په راتلو (زېږېدو) کې وروسته شوي یو، مونږ باید سل کاله وړاندې راغلي وای.

ما عراقیان داسې نه دي عادت کړي چې نن یوه خبره ورته وکړم، سبا بله. مونږ وایو، څوک چې په خپل حق ټینګار کوي، قانوني لاره ور وښیئ او له هغه وروسته قاطع و اوسی".

د امریکایانو او روسانو په اړه خبرې

دلته ولسمشر، استاد رمزي کلارک ته پام وکړ او د امریکایي ټاکنو په اړه یې ورته وویل:

"زما په فکر ډیموکراتان که له عربو مرسته ونه غواړي د ژغورنې لارې ته رسېدلی شي، ځکه عرب پر دې قانع دي چې که بد هم وي خو د صدام حسین عراق تر ازاد عراق ښه دی. خو عرب دغه رایه تر هغه وخته پورې نه شي ښکاره کولای چې له امریکایانو څخه یې نه وي اورېدلي، که په ټاکنو کې ډیموکراتان ډېری شول، نو دوی به ژر د بوش د ګوښه کېدو نظر ورکړي او بوش نور نه ژغورل کېږي، ځکه په امریکا او بهر کې یې اوازه ختمه شوې ده. زه تاسې ته وایم چې امریکا مخکې دا نه خوښول چې له هغو اسرائیلو ملاتړ وکړي، چې د امریکا پر ځای جګړې کوي، خو اوس ډېره ناخوښه ده، ځکه اوس خپله جنګېږي، په هر ځای کې عراقیان او مسلمانان وژني. ولس ته یې اعلان کړی و چې په عراق یرغل د کېمیاوي وسلو له امله دی. خو تر

اوسه یې لا خپل ولس او نړیوالې ټولنې ته دروغ ویلي دي، پر دوی لازمه ده چې یا حکومت نسکور کړي او یا د په نیمه ورځ کې ویده شي. دوی اوس په عراق کې نښتي دي او حالت یې وایي چې "چا چې په دام کې اچولي یو، هغه د مونږ خلاص کړي"... دوی فشار راوړي چې ما په ډېرو تګلارو ګوښه کړي، څو بدلون وکړم، خو "په دې کې د صدام حسین عیب نه دی چې حالاتو بدل کړی؟"... د زندان یوه مسئول جنرال ته مې وویل: پاتې شی او د دروازو مخې ته ګرځئ را ګرځئ، خو په پای کې به حقیقي دروازه وپېژنئ. والله داسې ښکاري چې ډلې (امریکایانو) بې غیرتي وکړه. له امریکایانو څخه خو عراقي جنګیالي او عراقي ماشوم هم ډېر کلک دي. استاد رمزي کلارکه، که له امریکایي ولس سره د خبرو مجال درته پیدا شو، نو ورته ووایه چې صدام حسین که د خپل ولس او امت پر ځای خپل سر هم وبایلي، نو د مهربانی غوښتلو دریغ به خپل نه کړي".

ولسمشر په خبرو کې بلې موضوع ته ولاړ او وې ویل:

"په عمومي ډول لوی غربي دولتونه او په نړۍ کې ټول لوی دولتونه لکه چین او روسیه په یوه هېواد کې هم د یووالي او پرمختګ شعار نه غواړي او نه غواړي چې نفت ولري او ارام وي، دغه هېواد که ایران وي او که کوم بل وي. خو دوی د فلسطین له قضیې سره د حساسیت له امله له عربو سره ډېر تشدد کوي، خو له ایران سره بیا دغسې حساسیت نه لري. زه وایم که لوی دولتونه غواړي چې د نورو جنګونو مخه ونیسي نو باید څواک ونه کاروي او یوازې اشاره ورته وکړي. خو که یې ورښکاره کړي او د غوښتنې وړ پایلې ونه لري، نو دا به لوی مصیبت وي.

"د خبرپاڼو په اړه، هغو خبرپاڼو ته وایم چې لږ لږ به ما ته را رسېدلې، دوی ډېرې واقع کېدونکې پېښې را لوځوي، په ځانګړي ډول اوس د عراقي قبیلو خوځښت، ان زه لا خبر نه یم چې څه روان دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استاد رمزي کلارک د هغې خبرې په غبرگون کې به ووایم چې وایي امریکايي حکومت چې په عراق کې هر څه غوښتل، ترلاسه یې کړل. هو داسې خو ده، د لاسپوڅې حکومت په برکت به په راتلونکي کال کې ۲۰۰ میلیارده ډالره گټه تر لاسه کړي، چې د دغې شمېرې اعلان ډېر اړین دی او د عراق له نفتو به په لویه کچه گټه واخلي. خو ډېره گټه د امریکايي حکومت ائتلافي شرکتونه اخلي او زیان یې امریکايي ولس گوري. د نړۍ په مخکې بې زیان وکړ او د څواک کسان یې زیانمن کړل. مونږ حقیقتونه د وېرې له امله نه وایو او نه یې د دې رغبت له امله وایو چې امریکايي ولس د مونږ سره مرسته وکړي چې له زندانه ووځو، بلکې د حقیقت لپاره یې وایو. د عراق حکومت او ولس یوه ورځ هم د امریکا پر ضد نه و، تاسې زمونږ لاره او سیاسي عقیده پېژنئ. په جگړه کې د امریکايي ولس لپاره گټه نشته، بلکې تاوان یې دی. یوه ورځ به دا بربندېږي چې د دوی حکومت د څمکې د ولسونو په حق کې څومره جرمونه کړي دي، چې په هغو ولسونو کې به عراق هم وي. دا زما اخلاقي مسئولیت و چې امریکايي ولس ته مې ووېل او په یوه پیغام کې مې وپوښتل، چې ایا امریکايي ولس خبر نه دی چې په عراق کې خطرناکې وسلې نشته، که خبرېدلی نشي او که نه غواړي خبر شي. همداراز مې د عراق او ترهگرۍ ترمنځ د اړیکې نه شتون ته هم اشاره وکړه. ما ورته ووېل؛ حکومت مو په داسې دریځ کې نښلولي یاست چې ستاسې گټه پکې نشته، او ورته و مې ویل چې که تاسې وغواړئ او په خپلو غوښتنو کې قاطع و اوسئ، دغه دریځ سمولای شئ، هلته به مو ټول انسانیت ژغورلی وي، چې عراق هم پکې دی".

ولسمشر امریکايي ولسونو ته وایي:

"یو مهم ټکی را سره و، غوښتل مې په پیغام پورې یې وتړم، خو نه غواړم چې اوږد شي او هغه په ټوله سیمه کې «سوله» ده. د ۱۹۹۰ ز کال د پسرلي د

وروستنۍ میاشتې په پای او د چنگاښ په پیلېدو کې د امریکايي مشرانو د ناستې یوه پلاوي را سره ولیدل، چې د پلاوي مشري «سناتور باب ډول» کوله. زه په موصل کې وم، دوی مې په څانگړې الوتکه کې هلته را وغوښتل. له دوی سره مې ولیدل او ورته و مې ویل چې د منځنی ختیځ سیمه به نړۍ ته د پیلېزې په توگه له اتمي وسلو څخه پاکوو، متحده‌ایالات به په دې کې فعال رول لوبوي. هلته عراق له دوی سره مرور و، پر ایران بریالی شوی و او له متحده‌ایالاتو سره مو هېڅ ډول ستونزه نه درلوده. کله چې ولسمشر حسني مبارک را سره ولیدل، ما ورته ووېل چې د عراق او مصر په استازیتوب د وغږېږي، کله چې مې ورته ووېل چې غواړو د منځنی ختیځ سیمه چې اسرائیل هم پکې دي، له اتمي وسلو څخه په بشپړ ډول پاکه وي، حیران شو او وې ویل: دا ته وایې؟ ما ورته ووېل: چې ته زمونږ په استازیتوب خبرې کولای شې. په همدې مفرداتو مې د امریکا سفارت ته هم پیغام واستاوه. سناتور ته مې څرگنده کړه چې دا باید وخېړل شي او ترې و مې پوښتل: که یو ترهگر را ولاړ شي او اتمي وسله په موټر کې ځای پر ځای کړي او په واشنگټن کې یې والوزوي، تاسې به څه وکړئ؟ او نصیحت مې ورته وکړ چې امریکا د پر فلسطیني ډلو فشار ودروي، په داسې حال کې چې د عربو پر ضد له اسرائیلو سره مرسته کوي او ورته و مې ویل چې که اسرائیلو مونږ وویشتو، نو مونږ به یې هم وولو. خبرې مې ښکاره وې، ورته و مې ویل؛ سره له دې چې مونږ سیمه له اتمي وسلو څخه پاکه غواړو، خو عربان د دښمن د وسلو په څېر د وسلو لرلو حق لري. ځینو زمونږ خبرې اسرائیلو ته گواښ وگڼلې. دا خبرې له جگړې یعنې کوېټ ته له ننوتلو څخه مخکې وې. د اتمي وسلو د موضوع له را ښکارېدو مخکې وې. صدام حسین د ځان او نورو لپاره تلپاتې سوله غوښته، صدام حسین د وسلو را ټولوونکو له غوښتونکو څخه نه و. خو مونږ هلته هم قانع وو او اوس هم قانع یو چې عراق باید تل څواکمن وي. له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایران سره پولې یې لازمې چې وینښ وي. مونږ تر عربو له ایران سره اوږده پوله لرو، نو که عراق کمزوری شي، و به خوړل شي...

"والله، له ۱۹۵۹ ز کال څخه موضوعات پر صدام حسین واکمن وو. هلته واک د شعوبیت (د عربو لوړ نه ګڼلو) په لاس کې و او د ایران د دغه ناوړه انګار له امله همدا حقیقت واقع و، خو شعوبیت له لرې بې غیرتي ده چې وژل کېږي.

"کله چې وضعیت پر مونږ مسلط و، زه نه ترې په تنګېدم، څکه زه یوه ورځ هم په لقبونو کې بوخت شوی نه یم او ما ته هیڅ ارزښت نه لري. کله چې مې د "رئیس" لقب خپل کړ، دا مې د ځان لپاره نه و، بلکې د ولس د هغې ارادې په خاطر و چې زه یې نیولی وم. الحمد لله مونږ د شهرت پروا نه لرو، زمونږ ولس مونږ ته زمونږ په ژوند کې تر ټولو ډېره ژوندۍ او فعاله برخه راکړې ده او د قربانۍ او زړورتیا په اړه که وغږېږو، عیب دی، خو کله نا کله واکمن باید ثابته کړي چې زړور دی. دلته په بشپړه زړورتیا سره وایم چې د بندیز په وخت کې چې مونږ کومې لاسته راوړنې لرلې، زمونږ د پنځه دېرش کلونو له کارونو سره برابرې دي.

"اوس پوښتنه کوم چې دغه امریکایي سناتور ولې نه راځي او له طارق عزیز سره نه مخامخ کېږي چې په ټولو کارونو خبر شي".

ولسمشر مې د روسي ډیپلوماتانو له تښتولو څخه خبر کړ، ده وویل:

"زه فکر کوم امریکایانو به تښتولي وي او د دې لپاره به یې تښتولي وي چې له عراقه کډه وکړي، څو ونه وایي چې عراق له وسلو پاک دی او په عراق کې د امریکایانو په رښتینې وضع او د دروغو په ادعاګانو خبر نه شي.

"مونږ نه غواړو چې امریکا د د پاڼې پړانګ وي او که پر ځمکه زمری هم وي، نه ترې وېرېږو او نه غواړو چې ظلم وکړي، بلکې د حق لپاره یې غواړو. دوی ته په ځمکه کې یو فرصت و. که افغانستان ته په ننوتو یې بسنه کړې وای او ویلي یې وای چې دلته درېږو، څکه څه چې مو غوښتل هغه مو ترلاسه

کړل، نو دا به تر دې ډېر ورته ښه وای چې ځواکونه یې هلاک شي او ځان د سرښنو په دغه ډنډ کې ونښلوي. که امریکا د صدام ژوندي پاتې کېدو ته اړتیا نه لرلې، نو مخکې به یې پرېکړه کړې وای. خو د ایران د ګواښلو لپاره، په صدام سره د داخلي توازن ساتلو لپاره، او د عراقي مقاومت د غبرګونونو لپاره یې ژوندی ساتي. کله چې یې جنرالان د مقاومت له لوري ونیول شي، نو صدام به ډېره ګران بیه پانه وي.

"خو بوش غواړي چې وخت ترلاسه کړي، چې په ترڅ کې به یې امریکایي ولس ته ګواښ وکړي، خو په حقیقت کې هغه په یوه لوی مصیبت کې اخته دی. څه موده وړاندې ملګري د بوش له بې باوره کېدو راته وغږېدل، ما ورته وویل: مونږ ټول غواړو چې امریکایي ولس حقیقتونه وپېژني او هلته به وایو چې پای ته ورسېدل. اوس موضوع په وخت پورې اړه لري. خو رئیس چې د واک په دوهمه مرحله کې لوېږي، بیا یې ژغورل ناشوني دي... په پای کې به حق بریالی کېږي او بریا به یوازې د عراقي ولس نه وي، بلکې هغه امریکایي ولس او نور چې جنګ ته نه! وایونکي دي، هم به بریالي وي. دلته غواړم قاضي (صادق علي) ته ووایم، اې قاضي، زه دا خوښوم چې په مخ کې بې ودرېږئ او ووایاست چې دغه کار غلط دی. امریکا یو متجاوز دولت دی، له عراق څخه به یې باسو او دوی به خوړتیا مومي"...

واشنګټن ته پیغام

د ولسمشر صدام حسین او د دفاع د کمېټې تر منځ چې کومې لیدنې کېدلې په دوو لیدنو وېشل کېدای شي؛ یو له وکیلانو سره عامې لیدنې وې او بل ځانګړې لیدنې وې، چې ولسمشر به له امریکایي اړخه غوښتل او د دفاع د کمېټې له رئیس سره به ځانګړې وې.

په ۲۰۰۷.۸.۷ ز د دفاع ډلې په عمان کې د ملکې علیا له نړیوال هوایي ډګر څخه د بغداد د نړیوال هوایي ډګر په لوري مخه کړه او د دفاع د کمېټې ډله

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ولسمشر سره د ليدو لپاره د تل په څېر ځانګړي ځای ته لاړه، چې د هوايي ډګر سوېل ته د ځانګړي جمهوري ساتونکو په يوه پوځي ځای (رضوانيه سيمه) کې و، چې اوس د سمندري ځواکونو ځانګړې فرقه پکې ده او د قيادت غړي هم پکې بنديان دي. ولسمشر صدام حسين په امريکايي موټرو کې را ورسېد، په دروغو يې پر يوه د سره صليب (امبولانس) ټاپه لګولې وه، بيا امريکايي مشر د دفاع له ډلې وغوښتل چې د ليدنې ځای ته دې نه د ننه کېږي او وې ويل چې ولسمشر يوازې د کمېټې له رئيس او د کمېټې له غړي ښاغلي رمزي کلارک سره ليدل غواړي. زمونږ له ننوتلو وروسته يې زمونږ تود هرکلی وکړ، مونږ ورڅخه وغوښتل چې د ډلې غړو ته د ننوتو او پر ده د سلام اجازه ورکړي. بيا وروسته هغوی ووتل، زه او ښاغلی کلارک پاتې شوو. ولسمشر فکر کاوه چې زه په انګليسي ښه پوهېږم او ښاغلي کلارک هم ښه ژباړن ته اړتيا لرله.

ولسمشر غوښتل چې موضوع د رسنيزو شننو او د مغرضينو له چوکاټ څخه بهر پاتې شي او د ښاغلي کلارک له لارې امريکايي حکومت ته ځانګړې څرګندوونکی غږيز پيغام ور ولېږي، له ما او ښاغلي کلارک پرته د بل چا خبرول يې نه غوښتل. خو دا چې د ژباړې له امله يوه ژباړن ته اړ شوو، نو مجبوره شوو چې يو عرب ملګری هم راولو چې د ولسمشر او کلارک ترمنځ خبرې وژباړي، ولسمشر هم امريکايي ولس ته په پيغام بسنه وکړه، کلارک ته يې اجازه ورکړه چې هر څنګه کولای شي هماغسې يې د امريکايي ولس ته و رسوي. هغه که په متحده‌ايالاتو کې په چينلونو کې د خپرېدو له لارې وي او که له امريکا بهر د عربي چينل له لارې وي. ښاغلي کلارک ته يې وويل:

"زه امريکايي ولس ته يو کتبي پيغام لرم، هغه يو اوږد پيغام دی، ستاسې هلو ځلو ته مې هم اشاره پکې کړې ده، دې ته مې هم اشاره پکې کړې ده چې د دغه پيغام په رسولو مې ځکه ښاغلی کلارک ګمارلی چې هم زه او هم امريکايي ولس باور پرې لرو، نو که د خوښه وي يوازې تا پرې ګمارم څو يې امريکايي

ولس ته و رسوي، او ته له رسنيو سره ازاد يې او کولای شې چې د امريکا يا د کوم عربي چينل له لارې يې خپور کړې".

خو غږيز پيغام چې د عراق او سيمې په پراخې حالاتو پورې تړلی دی، چې ولسمشر غوښتل د ښاغلي کلارک له لارې يې ولېږي، نو حالاتو او ژبې و غوښتل چې هغه پرېښودل شي. ولسمشر مجبور شو چې امريکايي ولس ته يوازې معلوم کتبي پيغام ولېږي.

لکه مخکې چې مې وويل: له ولسمشر صدام حسين سره هېڅ کره خبرې اترې ونه شوې. کله چې مې له يوه وکيل ملګري سره په کروپر کې وليد، له ولسمشر څخه مې وغوښتل چې اجازه راکړي دا ځل په بشپړ ښکاره ډول خبرې ورسره وکړم. ترې و مې غوښتل چې د متباقي عراق د ساتنې، د ملي وحدت او د ګوابنلي جريان د ساتنې لپاره له امريکايي اړخ سره تفاهم وکړي، دا غوښتنه د هغو خلکو د ټينګار او پيغامونو پر اساس وه چې د ولسمشر ژوند يې غوښت. وکيل ملګری مې هم زما په هدف او له ليدو څخه د يوې ورځې وړاندې له پېښې څخه خبر و، دا مې د دې لپاره وويل چې څوک مو په دې تورن نه کړي چې ولسمشر ته مو زنګ-وهلی-امېد ورکړی، د هماغه له امله يې په چارو پسې سم نه کتل. زما له ډېر ټينګار وروسته ولسمشر وويل:

"انشاءالله هېڅ کمی به نه کوم، خو دوی تر اوسه هغه حد ته نه دي راغلي. دوی پوهېږي چې له چا سره په اړيکه کې دي. په زندان کې چې زما له هر ملګري سره په اړيکه کې شوي څو له دوی سره مرسته وکړي، نو هغوی له امريکايي لورو سره مرسته کول نه دي منلي. که امريکايانو خبرې اترې و غوښتې، نو دوی بايد د مساواتو د منطق خبرې اترې وکړي، مونږ له هېڅ چا څخه د لوړوالي منطق نه منو. که يې په عقلانيت سره چلند وکړ، نو دوی به ومومي چې له عراقي سره چلند اسانه دی، خو که يې په فوقيت سره چلند وکړ، نو له عراقي څخه به کلک او سخت څوک ونه مومي او دوی پر دې خبر دي چې صدام حسين کيلي ده".

(c) ketabton.com: The Digital Library

نولسم څپرکی

هیلې، احساسات او پیغامونه

زمونږ ګوند په میراث، سیرت، لاسته راوړنو، پاملرنه، ملتپالنه او انسانیت کې لوی او مخکښ ګوند دی.

(صدام حسین په زندان کې)

ولسمشر صدام حسین په ډېرو خبرو کې هیلې ښکاره کړې او د عراقي وروڼو او زامنو ارزښتمن احساسات یې بیان کړل. بیا یې د معلومو پیغامونو په اړه وویل:

"زه چې څه تمه لرم، هغه دا ده چې د مالکي له حکومت وروسته به بل حکومت راځي، بیا به بوش یا امریکایي حکومت د سمې دروازې ټکولو ته راځي او د بعث ګوند څخه بهر خلک یا تشکیل به را غواړي او وایي به؛ دغه حکومت د ولس تمثیل کوي. فکر کوم چې دا به د راتلونکو شپږو میاشتو په ترڅ کې پېښ شي.

"څلور ورځې وړاندې (۲۰۰٦.۹.۲۸) مې په محکمه کې له زنداني ملګرو سره خبرې کولې، ورته و مې ویل: چې که دغه کړکېچ پای ته ورسېد او عراق ازاد شو، نو کیسه به داسې وي:

د بریا بیان:

۱- لومړی بیان: څوک چې عراق ته را ګرځي نو ټولې پخوانۍ تېروتنې د یې الله وبښي، په دې کې هغه کسان هم دي چې د صدام حسین له زامنو سره یې غداري کړې ده یعني هرڅه چې پېښ شوي.

۲- دوهم بیان: څوک چې وسله پورته کوي تر مرګه ورسره وجنګېږئ یا تر هغه چې تسلیم شي، بیا به د جریمې له قانون سره سم چلند ورسره کېږي.

"یوه ورځ مې په زندان کې داسې احساس وکړ چې په بغداد کې وضعیت عادي نه دی، کله چې مې په اړه وپوښتل، دوی وویل: حکومت امنیتي پلان

وضع کړ. ما وخندل. تاسې فکر وکړی، له درې کاله نیواک وروسته امریکایان او لاسپوڅی حکومت غواړي چې امنیتي پلان وضع کړي. انبار ته یې امریکایي ملاتړ زیات کړی، دوی ته ۱۵۰،۰۰۰ پوخ څه کړي چې دا فرقه یا کنډک به یې ورته وکړي. بغداد به دوی هم تېر کړي او د دوی په څېر زرګونه نور یې تېر کړي. هغه کسان چې د دستور وضع کېدل غواړي، ورته وایم: د نیواک په شتون کې هره کړنه پر نیواک اقرار دی او ورته وایم: له چا سره چې ولس نه وي، هېڅ هم نهشي سمولی. په عراق کې د ۱۹٦۸ د جولای له ۱۷-۳۰ د انقلاب په یوه ورځ کې هم د چکر وهلو مخه نه ده نیول شوې. زه د ولس په بښېدونکو وینو دردېږم، مونږ ته ګرانې دي. زه تر هر چا خپل ولس ښه پېژنم، څکه ما یې پر سر له ایران سره جګړه وکړه. ما ته دا مهمه ده چې زما ولس او د عراق مقاومت او ټول امت بریالی شي. د ذلت ژوند نو څه په درد خوري، مونږ د ذلت ژوند نه غواړو، د عزت جهنم هم ښه کور دی. مخکنیو او لومړنیو همداسې ویلي دي.

"واک ته له رسېدو وړاندې، خلکو په غریبۍ کې ژوند کاوه، ما ښه عزتمن ژوند ورته برابر کړ او صدام لا تر اوسه د انقلاب د رهبري د شورا د رئیس نائب په معاش ژوند کوي. له ځان او ملګرو څخه به شرمېدم چې د معاش پورته کول ترې وغواړم. کله چې د آلوګانو بیه لوړېده، صدام به د شپې خوب نه کاوه. خو اوس ....".

مدافع وکیلانو ته یې په خطاب کې وویل:

"عراقیانو ته وواياست چې تاسې د یوه ولس په څېر ژوند کړی، باید همداسې ژوند وکړئ او بهرنیان باید وشړئ. که ما ته بېرته را ګرځېدل په تقدیر کې لیکل شوي وو، نو زه عراق د پردیو له مرستې پرته د اوو کلونو په ترڅ کې له سویسري ساعت څخه ښه جوړولی شم چې ځلېږي به. خو که د چا مرسته وه، نو د پنځو کلونو په ترڅ کې به ځلېږي. زه فکر کوم چې امریکایان به د

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلونکو پنځوسو کلونو په موده کې د بل هېڅ دولت ورانولو ته لاس ور اوږد نه کړي او امریکايي قبضه به د پخوانیو قبضو پر خلاف ډېره ژر له منځه ولاړه شي.

"کله چې زما لیدو ته راځی، تل د ولس د احوال او خبرونو په اړه پوښتنه در څخه کوم او په عراقي لهجه درته وایم چې د الله په مرسته او ستاسې په ژوند، ان زما په هډوکو به ورسره جنګېږو او عراق به ازادوو، وايي چې یوه صحرایي له څلوېښتو کلونو وروسته غڃ واخیست او وې ویل چې بېره وشوه... پرېږده په مونږ کې حالت جګړې ته بلل کېږي... د نېږې ښار څنګه دی، ما یې له سړو سره ژوند کړی، لوړې قرباني ورکوي. زه له دې په تنګېږم چې د ولس زامن مو مذهبي جګړې سره کوي. ما ته دا مهمه نه وه چې انسان ګوندي دی او که بې ګونده، شیعه دی که سني، مسیحي دی او که بل څوک، تنګ شالیدونه مې نه شي په تنګولی. یوه ورځ مې د دېوان رئیس احمد حسین ته وویل: ته باید له خلکو سره د عراقي انسان پر اساس چلند وکړې، د شالید پېژندل اړین دي، خو مونږ یوازې د استحقاق پر اساس چلند کوو. کله چې له صفویانو غږېږم، وایم چې دوی غولېدلي نه دي، ځکه له ایران سره د دوی اړیکې دوی د ولس دښمنان کړي دي. پټ فعالیت یې د حقیقت استازیتوب نه کوي، ځکه هر پټ فعالیت ملي نه وي، په داسې حال کې چې ولس بل هغه لوري ته مایل دی چې دغه پټه ډله ورسره جنګېږي. کېدای شي دا به اړینه وي چې یو څه وخت حکومت وکړي خو حقیقت بربنډ شي، چې دا د الله له لوري مقدره ده، ان ځینې چې دوی لکه د زرقاوي یا بل چا غوندې "ترهګر" بولي، نو د هغوی د فعالیتونو زیان د دغو کینه کښو د فعالیتونو له زیان څخه لږ ګڼو.

"راتلونکي ته په کتو چې زما کوم نظر دی، وایم که بوش خپله تېروتنه ومنله، نو څه چې یې خراب کړي هغه باید و رغوي... امریکا به ډېر زیان وکړي او

د خپلو جرمونو بیه به وپېژني. زما په نظر ولسونو ته پانګه وال نظام او کمونېزم ګټه نه کوي، عدالت د ولسونو د استقرار ضمانت دی. د بریتانیې په اړه مې له ملګرو سره خبرې کولې چې د کارګر ګوند له د نه به داسې څوک را ښکاره شي چې د ګوند د ژغورلو هڅه به کوي، خو خپله د بلېر د ژغورلو هڅه به نه کوي، چې دغه لاره د مسئولیت له ګډوډۍ څخه د خلاصېدو او د ګوند ور څخه خلاصولو ښه لاره ده. دا په بریتانیه کې شوې او کېږي به. په امریکا کې به جمهوري‌پال په دغسې پلان کار کوي".

طالباني ته د ولسمشر پیغام

د ولسمشر په نیول کېدو پسې جلال طالباني اعلان وکړ، چې دی چمتو دی چې د ولسمشر کورنۍ راوبولي (مېلمه) کړي. د استاد خمیس العبیدي له لارې یې را ورسوله چې جلال طالباني غواړي چې د دفاع د کمېټې له رئیس او د هغه له نائب خمیس العبیدي سره وګوري. په موضوع کې د رایې په اړه مونږ بیا ولسمشر صدام حسین ته ور ورسوله، هغه وویل:

"زما په نظر د عراق په شمال کې زما د کورنۍ د مېلمه کولو لپاره د چمتووالي اعلان که په پرېکړې پسې تړلی و، نو ښتینی رغبت به هم ورسره وي. دې ته باید په قدر وکتل شي. خو د کمېټې د رئیس او نائب د لیدنې په اړه یې تاسې دواړو ته پرېږدم. زه وایم چې کېدای شي ښاغلی جلال به فکر کوي یا به یې اټکل کړی وي چې امریکایان قانع شوي چې عراق له صدام حسین پرته لا بد وضعیت خپلوي، که دوی انګېرلې وي چې د عراق ټوټه کېدل یا په عراق کې د ایران واک د دوی ګټې ګواښي، نو د دوی له لوري د دې موضوع د جدي حل احتمال شته. که جلال دغه دریځ لمس کړی وي او که هیله یې لري، نو نړدېوالی یې د تګلارې یوه برخه ده. که یې تاسې لیدنې ته ور وغوښتلی، نو ورته ووایئ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

"صدام درباندې سلام وايي او درته وايي؛ کېدای شي عراقيان په خپلو منځونو کې اختلاف وکړي، خو بهرنيان د دوی په منځ کې جګړې ته د اور ورکولو لپاره له دغه اختلاف څخه ګټه پورته کوي او ته خو پوهېږې چې صدام له دې څخه ډېر خوړېږي چې عراقيان په خپل منځ کې سره وجنګېږي، که هغه په هر نوم وي. ځکه خو يې په کردستان کې حالت داسې پاتې شو چې له تاسې سره مخکې چا داسې تړون نه و کړی. يوازې د اربيل په قضيه کې پوځي ځواک وکارول شو، چې په لاملونو يې هم تاسې خبر ياست. د عراقيانو ترمنځ د فتنې په ختمولو کې زه ستاسې د دريځ قدر کوم، که تاسو لکه د تل په څېر د ځانګړو سياسي حسابونو تر څنګ اوس تر څه حده خپل دريځ نهائي کړی نه و".

خو پورته ذکر شوې ليدنه ونه شوه، نو ځکه د ولسمشر پيغام هم جلال طالباني ته ونه رسېد.

د جلال طالباني په اړه له ولسمشر څخه د پوښتنې په غبرګون کې ولسمشر بشپړه کړه:

"جلال يو هوښيار سړی دی، خو په ځينو قضيو کې کله نا کله بيړه کوي... زه ډېر څه د ويلو لپاره نه لرم، ځکه په زندان کې يم، که په زندان کې نه وای، نو ډېر شيان را سره دي، هغه به مې ښاغلي مسعود برزاني ته هم ويلي وای، که مې اوس وويل نو دوی به دا اخځ وکړي چې زه په زندان کې يم او زما کمزوري ده".

په عربو او عراقيانو وياړل

"اتل انبار ته سلامونه، پر سماوه، دېوانيه او عماره خوښ يم، دوی د عربو قوت دی. تاسې ته وايم د ولس په خبرو مې موړ کړی. د حسني امام په دريځ خوښ يم، چې په څرګنده يې ويلي چې له مقاومت سره دی. د بغدادي امام

په اړه مې ملګرو ته ويلي وو چې بعثيان به ورسره يوځای کېږي. ځکه هغه د ولس د ډلو په منځ کې توپير نه کوي.

تاسې ته وايم هغه تخريب چې په عراق کې وشو. زمونږ ولس به يې داسې جوړ کړي چې له سره به په جذبې سره رغونې ته را ودانګي. رغونه به ځلېږي او هېواد به د الله په مرسته روښانېږي. ټولو عربو ته مې د سلام وي، په ځانګړې ډول زمونږ اصيل عربي اردني ولس ته. دلته درته وايم چې عراق به لکه د ژمني په څېر لوی پاتې کېږي. لا تر اوسه د مشر ښنتګر خبره په خوږو کې ده چې عراق به د عربو جنډه اخلي او يو ښکل هېواد به وي. د هغه ښکار پر ځای و. الله د پرې و رحمېږي، د هغه کورنۍ ته د زما سلامونه او درناوی وي".

ولسمشر يوه شېبه چوپېږي. زمونږ په منځ کې به عراق له ټولو ولايتونو، ښارونو، اتلو سړيو او وياړلو ښځو او... او... سره حاضر و او همداراز انبار به تر صلاح الدين ډېر حاضرېده. ولسمشر وايي:

"په ۱۹۹۱ ز کال کې چې زمونږ خولۍ کږه شوې وه، انبار را سمه کړه او اوس استاد خليل او کورنۍ يې هڅه کوي چې خولۍ را پورته کړي او زمونږ پر سرونو يې را کېږدي. دوی له ټولو عراقيانو سره زمونږ لوی وياړ دي. د انبار، صلاح الدين، ديالي او نينوي ولايتونه لومړني ولايتونه دي چې د نفتو د ملي کولو لپاره يې وسله را پورته کړه".

ولسمشر يې پسې بشپړوي:

"زه د معلومو ګڼلو له امله د صلاح الدين ولايت په اړه ډېرې خبرې نه کوم. که د ديالي بچي دوه ځله جنګېدلي، نو د صلاح الدين بچي بايد څلور ځله وجنګېږي. ځکه په دې کتنه کې جوړونه صلاح الدين ته اخرنۍ ځيز و چې ور رسېده. د عوجې کلي په اړه، مې دوی ته وويل چې زه يې د عراق په نورو کليو نه لوړوم، ان په ناحيې باندې د بدلولو پرېکړه ما پخپله لغوه کړه.

پر فلوجې، بصرې، بيجي او نورو ګرانو ښارونو مې سلامونه وايئ. په منځني فرات کې مشرانو ته ووايئ چې ستاسې تاريخ لوی دی او عربي خوی مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلک دی. پر شیخ حارث الضاري مې سلامونه وایئ. د البو عامر پر قبیلې او مشر یې سلامونه وایئ. د کردي ولس په اړه مې وایم، زه به ډېر خوښ وم چې په کردانو کې به مې یو مشر وموند، تر هغه به مې څارل چې تکړه مشر به شو. کله چې به مې په شمال کې د اوسېدونکي ولس غوښتنې لوستلې، د غوښتنو تاریخونو به یې د مخکنیو هغو تاریخونو ته اشاره کوله، څکه دوی هیله درلوده چې یوه ورځ به مې گوري".

شېبې تېرېدې، ما فکر کاوه، هغه ورځې مې را یادولې چې ولسمشر به په رسمي او نورو مناسبتونو کې ولس ته وینا کوله، چې ځینې یې زما په یاد دي او ځینې مې بیا په ځینو کلیوالي ناستو کې اورېدلې دي. ده به ویل: "د نفتو له ملي کېدو مخکې چې د ځینو خلکو پانگې استعمار چور کړې وې، ځینې خلک ډېر غریبان وو، پښې یې لوڅې وې. نو ځینې چې په ښارونو کې اوسېدل، په ځانگړي ډول د نفتو له ملي کولو وروسته، به یو له بله تنگېدل او ځینو به دا خبرې نه منلې، څکه چې دوی په ښارونو کې اوسېدل". خو زه رښتیا وایم، سره له دې چې په هغه وخت کې مې عمر کم و د ۱۹٦۸ او ۱۹٦۹ ز کلونو په منځ کې زه لوڅې پښې گرځېدم. خلکو هېڅ نه درلودل. ان مونږ به د شپېتمو کلونو تر پایه پورې شیطان څراغ ته درس لوست، پاکې اوبه او وړ روغتیایي خدمتونه به نه وو. خو عراق د ولسمشر صدام حسین په دوره کې په ټولو برخو کې د پرمختللو هېوادونو لیکې ته ور واوښت، چې دا ټولو ته معلومه ده.

ملي جریانونو ته پیغام

ولسمشر مې په عراق کې له را ښکاره شویو ملي جریانونو څخه خبر کړ، چې نیواک یې نه مانه. داسې اوازه وه چې د بعث گوند د ځینو ملاتړ کوي، ده را غبرگه کړه: "زه په زندان کې یم، په عمومي کرښه کې د ورونو دریځ راته معلوم نه دی. د گوند په عمومي کرښه کې پر گوند لازمه ده چې د ټولو هغو

جریانونو ملاتړ وکړي چې له ایران سره اړیکه نه لري، او لازمه ده چې ټول هغه جریانونه تشویق کړي چې د عراق د یووالي لپاره کار کوي او له نیواک سره یې دریځ مخالف وي. نو پر مونږ لازمه ده چې مرسته یې وکړو او و یې مخوو".

بعث او راتلونکی

ولسمشر صدام حسین په راتلونکي کې د بعث لپاره د تصور په اړه غږېږي:

"زمونږ گوند یو لوی گوند دی، لاره یې په فکر او مبارزه بډایه ده. څومره شمېر چې په کومه مرحله کې مطلوب وي، که شمېر په ناسمو بنسټونو ولاړ وي، کله نا کله پر لاره او د گوند پر ملا مضر او دروند تمامېږي. خو مونږ له دغو سختو برېښنونو او د عراق له ازادۍ وروسته وایو: کله چې د الله په اجازه دوه سوه مؤمن مبارزان په کلک ایمان او د زړورتیا او پر ځان د باور پر اساس ووځي، نو دا به را بلو. خو له ښه شمېر سره په یوه خندق کې د ناسم شمېر شتون، بد شمېر یې نه بولو ناسم یې بولو، څکه زمونږ د گوند په لیکو کې یوازې ښه خلک دي، د تکړه ایمان لرونکو مؤمنانو ښو کسانو ملا درنوي او یو څه گډوډي جوړوي او الله دې نه کوي چې لیکې سره ننباسي، نو په راتلونکې مرحله کې زمونږ له گوند څخه غوښتل کېږي، چې د ښه شمېر له نه سستېدو سره په څرنگوالي هم تاکید وکړي. سره له دې چې زه باوري یم چې له ازادولو وروسته به په راتلونکې مرحله کې زمونږ له گوند سره نور گوندونه هم وي. عراق د هغوی دی چې ازادوي یې، د عراق د ازادولو لپاره د جگړې میدانونه اوس له بعثیانو پرته په نورو اتلانو ډک دي".

استاد عزت الدوري ته د ولسمشر پیغام: بعث او ایمان

په ۲۰۰۵،۹،۱۳ نېټه، بندي ولسمشر، صدام حسین د لارې ملگري او ورور عزت الدوري ته یو مهم غږیز پیغام واستاوه، هغه دا دی:

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ابا احمده دوی ته ووایه چې شیعه ګان هم زمونږ د ولس مهمه برخه دي، که شیعه ګان نه وای، نو له ایران سره به په جګړه کې نه وای بریالي شوي. د شیعه خاینانو د کړنو لپاره ټول شیعه ګان مه ملامتوئ. او هیله لرم چې ټولو جریانونو او دیني لښکریانو ته به دا ښکاره کړی چې ډېره لویه تېروتنه د دې خبرې منل دي چې مونږ له دوی سره مرور او د دوی دښمنان یو. مونږ په پخوانی سترګه درته ګورو او په ځانګړي ډول، له تاسې سره د دین په چارو کې اختلاف نه کوو. مونږ په همدې کې یو، یو دولت چې اخلاقي، دیني او عرفي فکرونه پکې وي. پر دې سربېره د یتیمانو پالنه او په عراق کې ټولنیز اړخ به هم پکې وي. مونږ یوازینی دولت یو چې بهرنیانو ته یې نفوذ نه دی پرېښی، عراق یوازینی دولت دی چې دیني زده کړې یې له ابتدائي دورې نه نیولې تر ثانوي دورې پورې عامې کړې دي او پر ټولو باندې لازمي دي، که هغه عمومي مدیر دی او پسې پورته، که د فرقې غړی دی او پسې پورته او ان که کوم قاضي دی. همداراز عراق شراب پلورنځي بند کړي دي، په روژه کې یې علني روژه خوړونکي او همداراز قسم ماتوونکي ته جزا ټاکلې ده.

"ورته ووایه، مونږ تل اسلام ته بلنه کوو، مونږ په دې کې یوه لوري ته کاږه نه یو، زمونږ تګلاره دا ده چې دولت په مذهبیت کې نه ننباسو".

شلم څپرکی

د ولسمشر پر بندخونې د برید هڅې

د عمار پلاره ستا کار رغاند دی، زمونږ کورنۍ او تر ناوخته راسره کېناستونکي بې کیسې راته کوي، مخکې شه له تا دې د دښمنانو نفسونه خار شي او رب په هر وخت کې (پر دښمنانو) قاهر دی.

(صدام حسین په زندان کې)

یوه ورځ استاد زیاد خصاونه اړیکه را سره ونیوله، چې په هماغه وخت کې د اسنادو د کمېټې رئیس و، زه یې په بېړه دفتر ته ور وغوښتم، چې هلته یو کس و، له اغلې رغد صدام حسین سره یې لیدنه غوښته. کله چې ور ورسېدم، له سړي سره مې یوازې ولیدل، له پنځه پنځوسو کلونو څخه یې عمر زیات و. داسې ښکارېده چې د چټک غبرګون سړی دی. راته وې ویل چې د ځانګړو ځواکونو افسر دی. بیا یې یو ګوماني نوم را وښود او ویل یې چې له اغلې رغد سره لیدنه غواړي، د لامل پوښتنه مې ترې وکړه، ویل یې، غواړي د ولسمشر پر ځای برید وکړي "چې مونږ او ده ته له سپک وضعیت څخه یې بهر کړو". د عراق د سوېل په لهجه غږېده. د ټلیفون شمېره مې ترې وغوښته، ښنه یې وغوښته او ویل یې چې دی ټلیفون سم کارولی نه شي. خبرو یې شکونه را ولاړول. له څېړنو وروسته مو معلومه کړه چې د صفوي لورو له خوا رالېږل شوی دی، تر شا یې د ایران لاس و، دوی غوښتل چې د ولسمشر پر زندان برید وکړي او ولسمشر ایران ته وتښتوي، صفویانو او ایران فکر کاوه چې امریکا به پر ولسمشر پرېکړه ونه کړي او بېرته به واک ورکړي! په دې اړه یې لویه اوازه هم خپره کړې وه.

داسې هلې ځلې څو ځله تکرار شوې. د ولسمشر کورنۍ او په ځانګړي ډول د ولسمشر لور رغد مې خبره کړه، هغې په بشپړ ډول له داسې کسانو سره لیدنه رد کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ د ولسمشر د لیدو لپاره بغداد ته په لاره وم، هغه کس راته راغی چې د بغداد د ننه او بهر ځایونه به یې راته ډاډه کول او د خپلو کسانو په مټ به یې زما شخصي ملاتړ کاوه، ده د عراقي مقاومت د یوه لښکر مشري کوله، پر ولسمشر صدام حسین ډېر گران و، ما ته یې وویل چې ولسمشر خبر کړم چې دی به د ولسمشر د ژغورلو او پر ځای یې د برید کولو لپاره د ځانگړو ځواکونو له کسانو او فدایانو څخه یوه فرقه برابره کړي. ولسمشر چې مې خبر کړ، ډېر خوشاله شو او وې ویل:

"والله ښاغلیه نه غواړم چې زما له امله دې یوه عراقي ته زیان ورسېږي، خو بیا د هم ځواک برابر کړي او چمتو د اوسي، د پلې کولو پرېکړه به یې حالاتو ته په کتو کوو. داسې هیله ده چې امریکایان خپله لاره ومومي او پوه شي چې صدام حسین لا تر اوسه کلک دی، زما د گوښه کولو هلې ځلې یې بې گټې دي، خو که له امریکایانو سره د حل بله لاره نه وه، نو زه به ډلې ته موافقت ورکړم چې پر زندان برید وکړي".

یوه ورځ مې په عربي پلازمېنه کې له یوه شخص سره چې (ابو عمار) کنیه یې کوله، ډېر ټینگار یې وکړ لیدنه مې ورسره وکړه، له مونږ سره د ولسمشر یو مخلص د تره زوی هم و. ابو عمار وویل: مونږ اوس داسې ځواک یو چې د پوځ له بېلو لیکو یوه فرقه گڼل کېدای شو، د ځانگړو ځواکونو لواء لرو، چې د دغه ځواک بنسټ ولسمشر له نیول کېدو وړاندې ایښی و او دا دنده یې ور سپارلې وه چې که دی ونیول شي، دوی به یې پر زندان برید کوي، سره له دې چې ولسمشر فکر کاوه چې د نیول کېدو احتمال یې ډېر کمزوری دی. ولسمشر زمونږ په منځ کې د راز خبره کړې وه. ما هم د دوی او ولسمشر په منځ کې د راز د متفقې کلمې غوښتنه ترې وکړه. بیا یې وویل: مونږ چمتو یو چې د ولسمشر پر ځای برید وکړو او د مقاومت مشری ته یې را وباسو او وې ویل: مونږ له څلوېښتو ډېر ځایونه ورته برابر کړي دي او عملیات ۹۰ فیصده

بریالي گڼو. شرط یې کېښود چې ځواب به د ولسمشر په خط لیکل شوی وي، خو په هغه حالت کې د ځان ملاتړ وکړي چې که هڅه ناکامه شي او یا بې ځوک ملامت کړي...

له ولسمشر سره مې د راز د خبرې په اړه خبرې وکړې، ده وویل: "الحمد لله، ما یوه لواء پرېښې وه او اوس یوه فرقه یا هم ډېر شوي دي، دوی د عراق له عزتمنو او تکړه کسانو څخه دي". بیا یې وویل: "ورته ووایه چې د موخې په اړه دقیق معلومات ترلاسه کړي، بیا یې پرېږده چې د بریالیتوب یا ناکامۍ فیصدي محدوده کړي، بیا د دښمن د ځایونو په اړه، د کارېدونکو وسلو په اړه او د بریدگرو او ملاتړ کوونکو ځواکونو په اړه معلومات ورکړه". بیا یې له ما څخه په زندان کې د بیا بیا لیدنې غوښتنه وکړه (چې ځینو پر هوس تفسیر کړې ده).

ډله مې خبره کړه، ځای یې وکوت او ځواکونه او وسلې یې موخې ته نږدې ولېږدولې، او وې ویل: ولسمشر ته ووایه چې مونږ چمتو یو او وخت د معلوم شي.

ولسمشر را څخه وغوښتل چې کورنۍ یې خبره نه کړو او موضوع د بېخي پټه پاتې شي. و یې غوښتل چې جامې ورته راوړم چې د وتلو په وخت کې یې واغوندي (زرغون عربي کمیس، سره گامچه او نور) او راته وې ویل چې په (فلانۍ) ورځ یې لیدو ته ورشم، نهائي پرېکړه به هم راکړي او وخت به یې هم ټاکلی وي.

بیا یې وویل: "را د شي خو له هر یوه سره دې تر مخ لېږونکي وي".

د عملیاتو له پیل څخه څو ورځې وړاندې یو کس چې له عراقه بهر اوسېده، د ثریا ټلیفون په واسطه راسره په اړیکه کې شو راته وې ویل: ابا علاء، ولسمشر ته ووایه چې پیغام ور رسېدلی؟ کله چې مې وضاحت وغوښت، نو له هغې موضوع سره یې اړیکه نه وه چې مونږ یې د پلې کولو په لاره وو او نه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرې خبر و... خو دا ښکاره وه چې ده د خپل فعالیت او کلکو هڅو په مټ کارونه سخت کړي وو او پلان یې ځنډولی و، د عملیاتو د پلي کولو ټولې هلې ځلې درول شوې وې، که هغه ده غوښتې او که یې نه غوښتې.

کله چې ولسمشر ته ورغلم، هغه له بې خوبۍ څخه ستړی راته ښکاره شو. د ستړیا نښې یې په مخ او سترګو کې ښکارېدې، و یې ویل:

"ښاغلیه! څلور ورځې وړاندې مې د ټوپکونو ډزې واورېدې چې ډېرې پکې کلاشنیکوفونه وو، د زندان پر بهرني دېوال وشوې. امریکایان ور اوچت شول، او د دفع هڅه یې وکړه. درې ورځې کېږي چې دوی دغو څلورو دروازو ته شپه او ورځ د کولپونو مضبوطولو لګیا دي، د دغو غږونو د شدت له امله مې یو ساعت خوب هم نه دی کړی، خو نه پوهېږم چې څوک د دغو ستړیاوو لامل شول. نو (أبو عمار) او کسان یې پرېږده څو چې وضعیت برابرېږي دوی د خپل کار وکړي".

بیا یې را څخه وغوښتل چې ډله خبره کړم چې ځانونه ښه برابر کړي، یو پر بل تکیه وکړي او د برید ټول پلان یې راکړ. کله چې ما ترې وغوښتل چې د برید له څواک سره شریک شم، ده راته وویل: "اې ابا علاء، تا کله هم کمی نه دی کړی، زه په نورو ځایونو کې درته اړتیا لرم، له دې موضوع دې لرې غواړم، هسې نه چې وخارل شې یا ونیول شې".

مونږ خبر وو چې امریکایانو به د غږ ثبتولو کومه آله د لوی مېز په کومه برخه کې اېښې وي. نو له مېزه به لرې لاړو او تر اېرکنډېشن لاندې به ودرېدو او ولسمشر به یې درجه هم ور لوړه کړه څو امریکایان او د دوی الې زمونږ غږ وا نه وري. دا لومړی ځل نه و چې مونږ به دغه طریقه کاروله.

زه پر دې عملیاتو ډاډه وم، چې د ولسمشر د باور وړ هغو کسانو ونډه پکې درلوده، چې پخوا له ولسمشر سره وو. ځینې یې په محکمه کې هم ښکاره شول او له ولسمشر څخه یې دفاع کوله. ځینې بیا داسې هم وو چې ولسمشر

یې یوازې د تلویزیون له لارې پېژانده. ځینې یې عزتمن خپلوان او له ده څخه لرې وو. دا هغه سړي وو چې په سختو شرایطو کې په مېړانه او اصلي ملي والې سره را څرګندېږي.

عملیات وروسته ته وځنډېدل. ولسمشر بل وخت وټاکه، چې د خبرو اترو لپاره امریکایانو ته اخرنی فرصت ورکړي، د څواک مشر ته یې هم همداسې امر وکړ.

د عملیاتو لپاره په بشپړ پټوالي چمتووالی ونیول شو، د ټاکل شوي هدف پر عملیاتو یوازې زه او د پلي کوونکي څواک درې مشران خبر وو. د عملیاتو سیمې ته ولاړل او د ولسمشر لپاره بدیل ځایونه برابر شول چې له هماغه ځایه به د مقاومت په رهبرۍ پیل کوي، د امریکایانو له لاسه به هغه څواکمنه پایه ولوېږي چې په بند کې یې ډېرې لوبې پرې وکړې، پر ولس او اتلوال مقاومت یې د ده شتون درولی و.

ولسمشر څواک ته امر وکړ چې ځان ښه چمتو کړي، د عملیاتو د پیلېدو لپاره یوازې د وخت ټاکل او پر الله توکل پاتې و... دغه څواک ته ډېره عزتمنه دنده ور له غاړې وه، بیا یې له ولسمشر څخه لیکل شوی امر او د راز کلمه وغوښته.

ولسمشر پر دغو بیتونو ور غبرګه کړه:

الرحمن (الله) په ډېرې ښې ډالۍ عزتمن کړي یو، ډالۍ یې دا ده چې رحمن مو ملګری دی.

همدارز عبد ربه زمونږ په امت کې باز (الوتونکی) دی، شیطان چې ورته را مخکې شي، رسوا شي.

په هره برخه کې د دوی نښکې کړنې ځلېږي، نښکې کړنې یې څو رنګه دي.

را وړاندې شه او کارونه د بریالي شه، عزم عزم دی او کمزوري کمزوري ده.

بیا یې را څخه وغوښتل چې استاد عزت الدوري د پر عملیاتو خبر کړي او پلان د تر پلي کېدو مخکې همداسې پټ پرېږدي. د ولسمشر نږدې کس د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوري لیدو ته ولاړ، خو څو اونۍ بې له دې چې "ابو احمد" ته ورسیږي وځنډېده، ځکه امنیتي وضعیت ډېر سخت و.

د ۲۰۰٦ ز کال د اگسټ په ۲٦ امریکایي اړخ (د اړیکو دفتر) راسره په اړیکه کې شو او د ولسمشر د لیدو غوښتنه یې را څخه وکړه، د لیدنې ورځ یې د اگسټ ۲۸ وټاکله. زه له ولسمشر سره د هغه د رغبت پر اساس په دې لیدنه موافق وم، ځکه دغه لیدنه به د ولسمشر د بندي کېدو د وضعیت پای ته رسوونکی وي، ولسمشر د دغې لیدنې لپاره پلان نیولی و او ماته یې لارښوونه کړې وه چې یو ملگری هم له ځان سره ورولم، څو پر زندان د برید پېره پر ما وانه چول شي. لکه د تېر په څېر دغه لیدنې به د ځینو معلومو لورو په موافقت کېدلې او دغه لوري به په لیدنه بشپړ خبر وو. خو دا چې ځینو ډېره ځانغوښتنه کوله او چارې یې په لازمي ډول پر مخ نه وړلې، نو د دغې لیدنې په اړه تشویش پیدا شو چې دا زما شخصي رغبت دی او دا به د ۲۰۰٦،۹،۹ نېټه د کمېټې په ټاکل شوې لیدنه اغېزه وښیندي، سره له دې چې امریکایي اړخ تاکید کاوه چې دغه لیدنه به د ټاکل شوې لیدنې په پروگرام هېڅ اغېزه ونه کړي.

له دې وروسته امریکایانو د ولسمشر د ساتلو په اړه اجراآت ټینگ کړل، هغه څواک چې دی به یې ساته، هغوی یې هم بدل کړل، خو دا ځل یې په داسې ځواکونو بدل کړل چې ولسمشر په ډېرو ناوړه صفتونو یاد کړل... دلته وایم چې د ولسمشر د ژغورلو فرصت ضایع شو.

د ۲۰۰٦،۱۱،۵ نېټه پر ولسمشر صدام حسین د اعدام امریکایي ایراني ظالمه پرېکړه وشوه. ما او ملگرو له ولسمشر سره د ۲۰۰٦،۱۱،۷ نېټه په محکمه کې ولیدل او د ۱۱،۹ نېټه مو بغداد پرېښود. ولسمشر په دې لیدنه کې داسې وصیت راته وکړ: "استاد خلیله، کله چې خوځېږې په ځانگړې بڼه وصیت درته کوم، ستا له فکرونو او هیلو سره سم د هر کار اجازه درکوم، خو شرط یې دا دی

چې د عربو له واکدارانو یا نورو سره به د د خبرو په تله کې د صدام حسین غاړه نه ږدې، یوازې خپل دریځ او د ولس دریځ په عام ډول روښانه کړه. خو صدام حسین، الله او د عراقي او عربي ولس نېکان بچي او په انسانیت کې خیر غوښتونکي لري. الله چې څه مقرره کړې وي، هغه ردېدلی نه شي. کېدای شي الله سبحانه و تعالی بل دریځ راته غوښتی وي، نو الحمدلله. الحمدلله او کورنۍ نه مې داډ ورکړه او ورته ووایه "الله چې څه وغواړي، هماغه به کېږي". نور نو د الله په امان کې اوسې، د الله په امان".

څو ورځې وروسته مې د اړیکو دفتر (امریکایي اړخ) ته د ولسمشر د لیدنې او د بغداد له هوایي ډگره تر ولسمشره پورې زما د ملاتړ کولو لپاره یو لیک ور واستاوه. ځواب یې راغی چې زه صبر وکړم. یوه اونۍ وروسته مې بل لیک ور واستاوه، راته وویل شول چې د "عراقي حکومت" له لوري زما د نیولو لپاره حکم شوی دی. د نیواک د حکومت د کورنیو چارو وزارت ته او د محکمې رئیس ته مې لیک ور ولېږه او وضاحت مې ترې و غوښت، خو هغوی د نیولو د کوم حکم شتون رد کړ. بیا د دغې محکمې د ادعا رئیس جعفر الموسوي زما په حق کې د کوم حکم د نه شتون اعلان وکړ.

دلته پوه شوم چې د دې لپاره چې ولسمشر له نړۍ سره د اړیکې له حلقې محروم کړي، نو د هغه پر ضد څه شی شته. له یوه وکیل سره مې ولسمشر ته کتبي پیغام ور ولېږه، هغه را څخه وغوښتل چې له داسې عربي لوري سره اړیکه ونیسم چې له امریکایانو سره ښه اړیکه ولري، څو زما لیدل اسانه شي. د برېښنالیک په واسطه مې په عمان کې له امریکایي سفیر سره د اړیکې نیولو هڅې وکړې، خو راته ښکاره شوه چې په کار کې پټ راز او دسیسې دي چې راتلونکې ورځې به یې بربنډې کړي.

د ولسمشر له لیدلو څخه زه د (...) په لامل محروم شوم، خو په راتلونکو ورځو کې به د لامل کوونکو او لاملونو بربنډولو ته مخه کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د برید پلان

کله چې ټولې سیاسي هڅې ناکامې شي او هېڅوک خبرې اترې ورسره ونه کړي، نو ولسمشر صدام حسین د مقاومت د اتلانو له لوري پر زندان د برید لپاره بشپړ پلان داسې جوړ کړی و:

دښمن

لومړی: دوی خبر کړه چې د دښمن ځواکونه له یوه سره لږ دي، یوه برخه یې په څلورو اوسپینزو برجونو کې وېشل شوي دي، چې په اسانۍ سره بوختبدلی شي او زیان ورته اوښتی شي. پاتې ځواکونه، په پورته پوړ کې په واړه کور کې موندل کېږي (ولسمشر په ځمکتل کې بندي و) او ورته ووایه، د هغو ځواکونو وسلې چې ولسمشر یې خوندي کړی، خفیفي او منځنۍ دي (د جي سي او بي کي سي ټوپکونه)، لاسي بمونه او تومانچې "کاروي، ولسمشر راته وویل چې ځواکونه بې غیرته دي او کسان یې ماشومان دي، هر څوک کولای شي چې په څاپېره هم وسلې ترې واخلي.

بریدګر ځواکونه

دوهم: درې درانده بیلدوزر د تیار کړي چې په فولادو پوښل شوي وي په ځانګړي ډول د چلوونکي ځای او د چلوونکي ښي او چپ لوري ته د سوري وکړي، چې ټوپکونه (بي کي سي) پکې کېښودل شي چې یو به مرکزي دېوال خلاصوي. له دغو عملیاتو وړاندې به ځواکونه د دښمن د بوختولو لپاره د خضراء پر سیمې هاوانونه، راکټونه او کاتیوشا وارول‌نکي واروي. همداراز نور ځواکونه به په هوایي ډګر کې د سمندري ځواکونو پر مرکز برید کوي، چې هغوی هم بوخت کړي. یوه ډله به هغه د وتو او ننوتو لارې بندوي چې ولسمشر به یې له ازادېدو وروسته نیسي. یوه بله ډله به له الوتکو سره د مقاومت لپاره (ستریلاو او ار پي جي ۷) توغندي او د الوتکو مقاومت کوونکي یو ډزي او منځني ټوپکونه (پي کي سي) له ځان سره لري. له بغداده د صلاح

الدین په لوري په لاره کې به یوه لواء وي او همداراز له بغداده د انبار په لوري لاره کې به وي. وروسته به ډله پر دې ځای برید کوي، د دېوال له ړنګولو وروسته به له (آر پي جي ۷) څخه کار اخلي. (بي کي سي) به د پوښښ لپاره ورسره وي او داسې نور. په دې ډله کې به د هر کس ځای ته بل کس چمتو وي، بل بیلډوزر به دروازې په شا کوي، ځکه کولپونه یې د ماتولو یا چوولو وړ نه دي". ولسمشر به په همدې ورخ چمتو وي او هماغه جامې به یې په تن وي.

ولسمشر زیاته کړه: "باید ځانګړي او عام موټر هم برابر کړل شي، چې هر کله بدل شي. د هدف له را ایستلو وروسته به ځواکونه د هاوان او کاتیوشا په مټ زندان سخت بمباروي، نور ځواکونه به پر کروپر برید کوي، چې زمونږ ملګري د رهبري غړي، وزیران او نور ټول زندانیان ازاد کړي". بیا به ولسمشر انبار ته ځي، وروسته به په بیړه د مقاومت د یو کولو پلان برابروي او پر بغداد به برید کوي او ورپسې به د مقاومت ټولې لښکرې په هر ولایت کې پر دښمن برید کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوویشتم څپرکی

د ولسمشر د برمته کولو هڅې

پر الله قسم له دې ځایه به یا ولسمشر وځم،
لکه ولس چې غوره کړی یم
او یا به د قبر لوري ته شهید ورځم.

(صدام حسین په زندان کې)

عراق ته د امریکایانو مشر پول برېمر د خپلې شورا له غړو وغوښتل چې د ده په شرطونو او غوښتنو لاسلیکونه وکړي. خو ځینو انکار وکړ، ده گواښ ورته وکړ او وې ویل: که لاسلیک مو ونه کړ، نو صدام دلته نږدې دی او را وبه یې گرځوو. نو ټولو غړو لاسلیکونه وکړل. وروسته بیا په دې اړه خبرونه، مقالې، څرګندونې او بیانیې ډېرې شوې، چې په عراق کې اتمي وسلې نشته، د عراق او القاعدې ترمنځ هم اړیکه نشته، اوس چې په عراق کې څه پېښېږي، تر دې د صدام په وخت کې عراق ډېر ښه و او امریکا بیا د خپلو سیاسیونو او په نړۍ کې د منځلارو د نصیحت او د عراق دننه د غوښتنو پر اساس مجبوره شوې ده چې ده ته مخه کړي. پر دغو څرګندونو نیوکې پیل شوې. لومړنۍ نیوکه کوونکی ایران و، بیا مقتدی الصدر و، بیا د کردي گوندونو مشران او نور وو. د محاکمې او محکمې د جدیت په اړه شکونه را ولاړ شول، او ویل کېدل چې دغه کار د امریکایي ادارې په موافقت کېږي څو صدام اعدام نه شي، د دې احتمال هم شته چې د شرطونو او تړونونو موافق واک ته راشي، یا دغه کار ځکه کېږي چې په دې سره به د صدام د اعدام په حالت کې په عراق کې دننه او بهر گواښونه وشي، ټول د ده د اعدامولو له غبرګونونو څخه وېرېدل چې په دې کې امریکایان هم وو.

د دې په مقابل کې هغه ادارې او گوندونه چې پر امریکایي ټانګونو سپاره راغلي وو، له خپلو بادارانو سره یې د دښمن په ادارو کې مشورې پیل کړې،

په ځانګړي ډول په ایران او اسرائیلو کې له ولسمشر صدام حسین څخه د خلاصېدلو یا د هغه د چوپولو لپاره یې څو فکرونه او پلانونه جوړ کړل او د محکمې او محاکمې پر ترلاسه کېدونکې پایلې نا باوري یا که وضعیت د دوی د تصور په ډول وي نو پر ده به اساني وکړي چې خپل شرطونه پرې ومني، د دې لپاره یې پلانونه برابرول. بې له دې چې دوی د ولسمشر شخصیت، کلکوالی او د هېڅ ډول چانو نه منل سم وپېژني.

د ولسمشر د خلاصولو یا له ولسمشر څخه د خلاصېدلو هڅه

د ۲۰۰٦ ز کال په پیل کې هغه معلوم لوری چې د نیول شوي عراق په سیاسي لید او له اسرائیلو او ایران سره یې په ائتلافونو خبر یو، همداراز په عراق کې د یوه حاکم گوند رئیس دی، هغه را ولاړ شو او یو کس یې له استاد زیاد خصاونه سره په اړیکه کې کړ او هغه ته یې لاندې عریضه وکړه:

دغه لوری ژمنه کوي چې په هره لاره وي، ولسمشر صدام حسین به له زندانه باسي، په هر ځای کې چې وي له هر ډول بدلې پرته به یې مونږ ته یا د ولسمشر له لوري ټاکل کېدونکي کس او یا به یې کورنۍ ته سپارل کېږي. دغه لوري له خلیل دلیمي سره د لیدو غوښتنه کوله.

استاد زیاد خصاونه اړیکه را سره ونیوله، خپل دفتر ته یې ور وغوښتم، دفتر یې د ټولو هغو کسانو دفتر گڼل کېده چې په رضاکار ډول یې له ولسمشر صدام حسین څخه دفاع کوله، او لا تر اوسه د هغه دفتر مسئولیت د ده پر غاړه دی. ورغلم، کیسه یې راته وکړه. د موضوع د څېړلو او ولسمشر ته د وړاندې کولو له امله مې ترې وغوښتل چې کیسه د پټه پاتې شي، ورته و مې ویل چې هماغه لوري ته زما د ټیلیفون شمېره ورکړي چې مستقیمه اړیکه را سره ونیسي.

دوه ورځې وروسته هماغه کس اړیکه را سره ونیوله، هغه کیسه یې راته وکړه چې استاد خصاونه ته یې کړې وه او وې ویل: استاد خلیله ته یوازې موافقت وښیه، بس نور به مونږ ولسمشر تا ته وسپارو، په هر ځای کې چې غواړې، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

عراق کې دننه او که بهر، کولای شې ته یا بل څوک د امانت (ولسمشر) د رک روغ تسلیمېدو لپاره راشي. چېرته چې وغواړې هلته به یې در ورسوو. که یې د زیات باور لپاره به مونږ د ولسمشر تر در رسېدلو پورې یو مهم کس د یرغمل په توگه له تاسې سره پرېږدو، څو ورځې وروسته به یرغمل کس پرېږدی.

ډېرې پوښتنې مې ترې وکړې، لومړی مې فکر وکړ چې لېونی دی یا خوب ویني. پوښتنه مې ترې وکړه: تاسې به دغه خطرناک عملیات څنگه ترسره کړی، ایا امریکایان درسره دي، ایا ایران مو تر شا ولاړ دی، ایا اسرائیل او موساد درسره دي، یا... ایا....

ده راته وویل: ته یې یوازې ومنه او نورې پوښتنې مه کوه. یوازې د ولسمشر د تسلیمېدلو لپاره پلان ونیسه، خو شرط یې دا دی چې له ازادېدو وروسته به څه ښرگندونه نه کوي، عراق ته به نه راځي او په کوم دولت کې چې زړه یې وي، اوسېدلی شي. دا ضمانت به هم درته وکړو چې یو لوری به یې هم نه څاري، نه د امریکا متحده‌ایالات، نه عراقي لوری او نه هم بل څوک او کورنۍ ته یې د رک روغ سپارلو ضمانت کوو، تاسې یوازې له مونږ څخه تسلیم شی. که مو پیسې غوښتې، هغه به هم درکړو، د ده او د کورنۍ مالي وضعیت هم ور برابروو، ان ستا هم.

له ډېر ډېخوا او هاخوا وروسته، مې ورته وویل: ما پرېږده چې خبره تر اصلي کسانو پورې ورسوم.

زه له لومړیو په داسې غوښتنو پورې اړوند نظرونه ساتم، نه پوهېږم چې تر شا به یې څه دسیسې وي. کیسه مې هغو ته وکړه چې ځینې چارې ور سپارل شوې وې، ځواب یې دا و چې صدام حسین به چېرته وړو، هغه خو عادي کس نه دی چې پټ یې کړو، بیا که دغه کسان په جدیت چلند کوي، نو دوی

غواړي چې له سیاسي مخ څخه صدام حسین لرې کړي، ځکه دی دوی ته تر ټولو ځواکمن سیال او حریف دی، یا دوی غواړي چې په دې لاره خان ترې خلاص کړي. بیا یې وویل: مونږ موافق نه یو او داسې مسئولیت پر غاړه نه اخلو.

د امریکایي اړیکو له دفتر (زمونږ د ملاتړ او تر محکمې د رسولو له مسئول اړخ) سره مې اړیکه ونیوله، چې که په نږدې فرصت کې د ولسمشر د لیدنې وخت راته وټاکي. کله چې مې ولسمشر ولید، کیسه مې د الکتروني ثبتوونکي په نېر ایستونکي لاره ورته واوروله، چې مخکې مې هم یادونه کړې وه. دا هغه لاره وه چې ولسمشر به له ما سره په ځانگړو لیدنو کې کاروله.

ولسمشر ته مې ټوله کیسه وکړه، احتمالات او بدنیتي مې ورته روښانه کړه. کیسه د راز وه. ده وویل: ستا نظر څنگه دی. ما د موضوع په اړه خپل ساتل شوی نظر ورته تشریح کړ. ورته ومې ویل چې یوازې د دې لپاره مې خبر کړې چې دا یو امانت و او ما ژمنه ورسره کړې وه چې د ده په ژوند پورې ځانگړي څه به نه ترې پټوم.

ده وویل: په نظر کې درسره موافق یم، زما او هغه چې اشاره مې ورته وکړه د هغوی نظر سم دی. او وې ویل: "که کیسه د صدام حسین په ژوند او غاړې پورې تړلې وي، نو ما ژوند څو کاله مخکې پرېښی دی، زه به د خپل ژوند په لاره کې پر عراق او د هغه په ازادۍ چانې ونه وهم. زه دا عریضه په بشپړ قاطعیت ردوم او هغوی ته ووایه: صدام حسین دوه انتخابه لري، د عراق ازادي او داسې راگرځېدل لکه ولس چې غوره کړی وم، یا داسې شهادت چې هېواد، د عربي امت ټول خیر غوښتونکي، د عراق ولس او د انسانیت خیر غوښتونکي پرې و ویاړي."

د عراق دښمنانو به همداسې پلانونه ورته نیول. په معادله کې سخت عدد ولسمشر و، ترې تېرېدل او نه پاملرنه ورته ناشونې وه. دوی یې له پاتې کېدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وپرېدل، همداراز د اعدام له ترلاسه کېدونکو پایلو څخه هم وېرېدل. د عراق په اړه د ایراني او اسرائیلي استخباراتو پر ژورې پوهې دلالت کوي. چې دا موساد او په عراق کې یې له مشهورو ائتلافونو پرته او له ایراني استخباراتو او د نیواک په حکومت کې یې له غلامانو پرته څوک دومره جرئت لري چې ولسمشر له زندانه وباسي او له عراقه یې بهر کړي. دوی غوښتل چې په دې لاره د ولسمشر خوله بنده کړي او کمزوری یې وباسي او ورپسې به یې ووژني او تاریخي انځور به یې بد نام کړي.

هغه کیسه مې هم په یاد ده چې ولسمشر راته کړې وه. په ۲۰۰۵،۱۰،۱۹ ز کې چې د محاکمې د لومړۍ ناستې له ټاکل شوي وخت څخه مخکې زه د ده لیدو ته ورغلی وم، په تېره ورځ کې یې د شپې ولسمشر د محکمې ودانۍ (د ملتپالنې د رهبرۍ ودانۍ) ته رسولی و، چې د محاکمې د تمثیل لپاره ځانګړې شوی ځای و. امریکایي زندان ساتونکو ته امر شوی و، چې که ولسمشر د ځای او ودانۍ د نوم پوښتنه ترې کوله، نو دوی به ورته وايي چې دا د پوځي روزنې ودانۍ ده. نو کله چې ولسمشر پوښتنه ترې کړې وه، دوی هم هغه ځای ورته ښودلی و چې امر ورته شوی و. کله چې ولسمشر صدام حسین د محکمې په تالار کې په لومړۍ ناسته کې و درېد، قاضي ته یې وویل: دا د پوځي روزنې ودانۍ ده. ده غوښتل چې مقاومت ته پیغام ولېږدوي، څو ځای په نښه کړي او څه چې پکې دي، هغه وران کړي. بیا محاکمه وځنډېده او په کروپر کې مې ورسره ولیدل، کیسه یې راته وکړه. ما ورته وویل چې هغه د پوځي روزنې ودانۍ نه ده، بلکې د ملتپالنې د رهبرۍ ودانۍ ده، خو دا چې مونږ وکیلان یو، د محاکمې تر کېدو د محکمې ځای را څخه پټ وي، د همدې لامل له کبله یې له مونږ څخه پټ کړی و، هسې نه چې مقاومت او فدایان پر ځای برید وکړي او که د محکمې پر ځای برید شوی وای، داسې وژنځای به ترې جوړ شوی وای چې یو کس به هم نه وای ژغورل شوی،

ځکه امریکایي اړخ ډېر سخت تدابیر نیولي وو او زیرمې یې برابرې کړې وې. خو امریکایي اړخ هېره کړې وه چې که د مقاومت رهبران د ولسمشر پر ژوند او روغتیا نه وېرېدای، نو له ولسمشر سره زما د لومړۍ لیدنې ۲۰۰۴ ز په دوهمه ورځ به یې پر زندان برید کړی وای، خو د مقاومت اتلانو چمتووالی نیوه، ځکه مقاومت او عراقیانو باور درلود چې امریکا د ولسمشر په نیولو او په دوامداره توګه په ساتلو سره عراقیانو، عربو او مسلمانانو ته ننګونه کړې ده. خو د ولسمشر سلامتیا یې مخنیوی کاوه. کله چې ولسمشر د محاکمې په ناسته کې د محکمې ځای وښود، په محکمه کې د امریکایانو له لوري لېږد قطع کړی شو. د همدې لامل له کبله امریکایانو د تمثیل واقعې، شل دقیقې وروسته ولېږدولې او ثبت یې فلتر کړ.

امریکایانو د ولسمشر سلامتیا او د ځای پټېدا ته ډېر پام کاوه، کله چې به مونږ لیدو ته ورغلو یا به یې چې محکمې ته لېږداوه، نو په بشپړ پټ ډول به یې لېږداوه. د لېږد وسایل یې هم بېل وو، کله به یې د سره صلیب اشاره لرونکې ګاډي (امبولانس) کې لېږداوه او کله به یې په بلک هاک الوتکو کې لېږداوه. ایران، ولسمشر ته په رسېدو کې ډېر جدي و، په ځانګړي ډول ایران ته پېرو ملیشې (بد او الصدر) د ایران استخباراتو وکولای شول چې له امریکایي پوځ سره په ژباړونکو کې روزل شوي کسان ور ځای کړي، یو خو یې په عراق کې له نفوذ او بل یې له امریکایي حماقت څخه ګټه پورته کړه. ان و یې کولای شول چې د دغو ژباړونکو په مټ تر یو څه حده ولسمشر ته نږدې شي. یوه ورځ یې اعلان وکړ چې صدام ته نږدې دی او هره شېبه چې وغواړي کولای شي ولسمشر پر سر باندې وولي. ما به تل امریکایان دې ته متوجه کول. کله چې مې ولیدل چې ولسمشر ته ډېری نږدې ژباړونکي مسیحیان یا عرب دي او له امریکایي پوځ سره راغلي دي، نو اندېښنه مې ختمه شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ایران او ملېشو پلان یې داسې و. کله چې د ولسمشر د بند ځای وټاکل شي، نو ایراني استخبارات او د ملېشو تکړه کسان به په بند توغندي او پرمختللي ایراني ډګریز راکټونه ور وتوغوي او بند به له هر څه سره وران کړي. بل پلان یې تر څه حده بریالی هم شو هغه دا چې "کله چې له امریکایانو څخه په چل ول کې ور تېر شي او ولسمشر ته ورسېږي، نو پر دې دنده ګمارل شوی کس به امریکایي پوځي غافلوي او وسله به ترې وړي او ولسمشر به پر سر ولي او بیا به ځانوژنه کوي. د محکمې په اړه هم همداسې پلان نیول شوی و او د ولسمشر له وژلو وروسته به د پوځي ملګري را ولاړېږي او پوځي به وژني، خو د جریمې نښې له منځه ولاړې شي. خو کله چې مو څو ځله امریکایان متوجه کړل، که هغه په رسنیو کې وو او که د ولسمشر د لیدنې په ترځ کې له دوی سره په لیدنو کې وو او یا د محاکمې د تمثیل په موده کې وو، بیا امریکایانو هم دې ته ډېره پاملرنه کوله.

د ولسمشر د لرې کولو وړاندیز

د شیخ په خلیج کې د ۲۰۰۳ ز کال د فبروري د میاشتې په پای کې د عربي مشرانو له یادې غونډې او هغو وړاندیزونو وروسته چې ولسمشر ته د ګوښه کېدو او لرې کېدو لپاره وشول، ولسمشر به په دوامداره ډول ردول او ویل به یې: په عراق کې مې ژوند کړی او پکې مرم به.

په ۲۰۰۵ ز کال کې د لرې کېدو د وړاندیز هڅې تکرار شوې. دوه عربي دولتونه یې هرکلي ته نوماندان وو، یو یې (...) دولت و. مانۍ مې هم په خپلو سترګو ولیده. د ولسمشر صدام حسین د هرکلي لپاره چمتو شوې وه. خو راته وې ویل چې دا یې وروستی مانۍ نه ده، چې له کورنۍ سره د پکې واوسي، پر دې سربېره هومره پیسې به ورکړي، څومره چې ولسمشر ټاکي. د ځینو نورو معلوماتو په ترځ کې یې په غرض پوه شوم، خو نه غواړم پکې ولوېږم څو څوک په تنګ نه شي. خو ولسمشر رد کړ، څو ځله یې دا جمله وویله: "پر

الله قسم له دې ځایه به یا ولسمشر وځم، لکه ولس چې غوره کړی یم او یا به د بل لوري ته شهید ورځم".

له ولسمشر سره په یوه ځانګړې لیدنه کې مې بیا پوښتنه ترې وکړه چې که د امریکایانو یا بل لوري لخوا خبرې اترې ورسره شوې وي. خو ده په بشپړ ډول رد کړه. د امریکایي جنرال له هغې غوښتنې پرته چې د بندي کېدو له لومړۍ ورځو وروسته یې ور څخه کړې وه. دغه غوښتنه تړلې وه، خبرې اترې نه وې. دا پوښتنه له یو لړ خبري او رسنیزو ویناوو وروسته راغله، چې هدف یې ښکاره او معلوم دی، یعنې د دغه لوی سړي او ۳۵ کلنې مبارزې بدنامول. همداراز دغه پوښتنه د امریکایي پوځ د یوه افسر له خبرو وروسته راغله، هغه د ولسمشر د نیولو یو ځانګړی ساتونکی و، دغه افسر د څېړنې له ډرامې څخه خوښ نه و، د محاکمې له پیله وړاندې یې زه وپوښتلم: ایا د دعوې پاڼې د کتلې دي، ایا له مؤکل سره د بحث کړی دی... همداسې تر پایه قانوني پوښتنې، داسې برېښېده چې دی له روان حالت څخه ځورېده، په ځانګړي اتاق کې به و او بېرته به راغی، دا هغه اتاق و چې زه به د ولسمشر صدام حسین لیدنې ته پکې ناست وم. لږ وخت نه و وتلی چې وې ویل: فکر نه کوم چې دغه لاره د تا او ستا مؤکل ستاسې غوښتنې ته ورسوي، ډیپلوماتیکه لاره سمه ده. ما ورته وویل، زه وکیل یم...

دا خبره مې ولسمشر ته وکړه، هغه وویل: "زما دروازه یې د خبرو اترو لپاره نه ده را ټکولې او دا ناشونې ده چې زه به د دوی دروازه ورټکوم، ځکه دا به بیا زمونږ کمزوري ګڼل کېږي".

ما په خپله ټول، هدفي لوري پر دې خبر کړل، د خپلې خطرناکې دندې له لومړۍ ورځې پر دې پوه وم چې دا د ژغورلو لاره نه ده، ځکه امریکایان د قانون په ژبه نه پوهېږي. زه پر دې قانع وم چې سیاسي لاره د ولسمشر د خلاصون او له ستونزو څخه د عراق د خلاصون لپاره تر ټولو سالمه لاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چل ول ښکار لوبه

امریکایانو هیله درلوده چې ولسمشر صدام حسین به د ځان د خلاصون په بدل کې عراقي مقاومت ودروي او همداسې له عراقه بهر ته به لاړ شي. په یاد مې دي، یوه ورځ د ۲۰۰۵ ز کال په وروستي ربع کې د مشورو په چوکاټ کې د یوه عربي هېواد له لیدنې را گرځېدم. کله چې په عربي پلازمېنه کې یوه هوټل ته ورسېدم، یو امریکایي را سره په اړیکه کې شو، د لیدلو غوښتنه یې وکړه، ما ښښنه وغوښته، ځکه زه سفر ستړی کړی وم او غوښتل مې چې د کورنۍ د لیدو لپاره عراق ته ستون شم. ورته و مې ویل چې له عراق څخه له راگرځېدو وروسته به یې وگورم. خو سړي ټینگار وکړ او ویل یې چې کار ډېر اړین دی. نو د شپې په دوه بجو مې ورسره ولیدل. ما فکر کاوه چې دغه کس د امریکایي استخباراتو سړی دی، ځکه دا معقوله نه ده چې امریکا او استخبارات دې د دفاع کمېټه له توکو یا خارگرو پرته داسې پرېږدي چې څه کار یې خوښ وي هغه وکړي.

ما ته یې وویل: ښاغلی خلیل، زه پوهېږم چې ته د صدام موضوع ته څومره پاملرنه کوې او دا هم راته جوته ده چې په ټول ژوند کې دې له زندانه پرته بل ځای نه دی لیدلی او یوه ورځ هم واک ته ور نږدې نه وې او... او... تر پایه، خو زه غواړم دوه پوښتنې در څخه وکړم، د هغو له ځوابولو وروسته شونې ده ستا غوښتنه در پوره کړم (د ولسمشر ژغورنه)، خو لومړی غواړم دا وپوښتم چې ولې د په خپل او د کورنۍ په ژوند خطر منلی؟

ما ورته وویل: پر عراق د امریکا برید، داسې څه دي چې مونږ یې امریکا ته نه شو وربښلی، ما لکه د یوه عراقي په څېر هغه لاره ولیده چې امریکا زمونږ د تنگولو هڅه پرې کوله، زمونږ د ولسمشر په نیولو سره او د تلوېزیون په صفحه یې په داسې ډول په راښکارولو سره مونږ په تنگولو، چې د عراقیانو او عربو ارواوې پرې ووژني، پر دې سربېره تاسې زما هېواد را وران کړ او قانوني

عراقي رهبر مو زندان ته د ننه کړ او بله دا چې د ولسمشر صدام حسین عمر اویا کلنی ته رسېږي، نو اخلاق یا عدالت دا نه ایجابوي چې داسې څه وشي لکه تاسې چې وکړل.

ده وویل: که ولس او وسلهوالو ځواکونو انقلاب کړی وای، نو دریغ به د څه وای؟ ما ورته وویل: زما دریغ به د ولس له غوښتنو سره و او ته خو ښه پوهېږې چې ولسمشر صدام حسین د خلکو له لوري دوه خله وټاکل شو، ټولې نړۍ د دغو دواړو ټولپوښتنو پایلې ولیدلې، هېڅ لوري دخالت پکې نه و کړی او په همدې اساس یې قانونیت او شرعي دساتیر ترلاسه کړل. چې دا د ولس غوښتنه او اراده ده. مهرباني وکړه او پوښتنې د وکړه.

ده وویل: صدام حسین پر تا باور لري او درناوی درته لري، مونږ پوهېږو چې نه اغېزه پرې ښېندلی شې، نو ایا کولای شې قناعت ورکړې چې د محکمې په یوه جلسه کې پر مقاومت غږ وکړي چې د امریکایانو پر ضد عملیات ودروي؟

بلکل مې رد کړه او ورته و مې ویل: زه داسې څوک نه یم چې داسې څه به نړې غواړم.

بیا را وگرځېد او پوښتنه یې را څخه وکړه: ایا صدام مقاومت چلوي او له ده پرته چې نور کسان یې چلوي د هغوی نسبت به څومره وي؟

ما ورته وویل: ولسمشر صدام حسین مقاومت ته پلان جوړ کړی و او د مقاومت د عملیاتو د رهبرۍ له ۸۵ سلنه ډېر واک له ده سره دی او بله دا چې هیله کوم، پر دې پوه شه چې زه مدافع وکیل یم، سیاستپوه نه یم او پرېکړه مې وکړه چې د امنیتي لاملونو له کبله د عراق پر ځای سوریې ته لاړ شم.

امریکایي استخباراتو داسې هڅې کولې چې له څو دروازو راته راشي، خو دوی خبر نه وو چې د عزتمن عراقي اراده چاښې وهل نه مني.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې مې د دغه کس خبرې ولسمشر ته ورورې، هغه وویل: "ډېر ښه ښاغلیه، څه چې وایې لکه مخکې چې مې وصیت درته کړی و، دوی کوښښ کاوه چې د مقاومت په درولو خپلې غوښتنې پوره کړي، خو زه به دا کار ونه کړم، که څه هم زما غاړه په تله کې کېږدي او دغه سړي غوښتل چې پر مقاومت د صدام حسین پر اغېزه پوه شي، خو مقاومت یوازې له صدام حسین څخه دفاع نه کوي، بلکې له ټولو بندیانو او زندانیانو څخه دفاع کوي او په اصل کې له عراقه دفاع کوي".

د چانې وهلو نه شتون

زه دا تکراروم چې د الله او تاریخ پر وړاندې مسئول یم، چې له ولسمشر صدام حسین سره له نیول کېدو را پدېخوا هېڅ چانې نه دي وهل شوې. که امریکایانو غوښتي وای چې خبرې اترې ورسره وکړي، نو داسې څه به پېښ شوي وو، که له نیول کېدو وروسته نه وای نو د اعدام د پرېکړې له کېدو وروسته به وای، چې دلته به د ولسمشر په مخ کې سختې ټاکنې وې، ځکه د امریکایي انتخاب موافق به وو. خو دا هر څه نه دي پېښ شوي. کومو سرکوزو خاینانو چې له امریکایانو سره مرسته وکړه، ائتلاف یې ورسره وکړ، مشوره یې ورکړه او کومو کسانو چې له ولسمشر سره یې په امانت، ژمنه او وعده کې خیانت وکړ او امریکایانو ته یې وویل چې ولسمشر له تاسې سره د خبرو اترو لپاره زمونږ مخې ته سخت خنډ دی، همدغو د ولسمشر له پاڼې څخه سوځولې پاڼه جوړه کړه. خو خبرپاڼو چې څه د چانې وهلو په اړه ترلاسه کړل، هغه د رسنیز بحث، خبري سیالیو او نور هغه غرضونه وو چې مونږ ته معلوم دي.

نا څرګنده وینا

د ۲۰۰۶،۱۲،۲۴ نېټه په عمان کې د "اسناد" (له ولسمشر او د هغه له ملګرو څخه د دفاع د اسناد کمېټه) په دفتر کې یو کس را سره په اړیکه کې شو او

ویل یې، له مصر څخه دکتور فلانی دی. د دغه کس په اړه مې له وړاندې کوم معلومات نه درلودل او نه مې یې په اړه څه اورېدلي وو. ویل یې چې له ده سره د عراقي رهبرۍ بیان دی چې په عراق او سیمه کې روانې پېښې یې روښانه کړې دي، په عراق کې د اتمي وسلو نه شتون یې په ډاګه کړی دی، همداراز په عامه توګه د منځني ختیځ د قضیې، چې د فلسطین قضیه هم پکې ده، له حلالارې څخه د عراق د مخنیوي نه شتون یې په ډاګه کړی دی او د ټولو دولتونو په مرسته له اتمي وسلو څخه د منځني ختیځ د سیمې پاکول یې پکې واضح کړي دي.

د دکتور، ګومان ته په کتو دغه بیان له برید څخه وړاندې عُدي، صدام حسین ده ته سپارلی و، یعنې پر عراق له امریکایي یرغل څخه اته څلوېښت ساعته مخکې. دغه کس له عراقه په وتلو بریالی شوی نه و څو دغه بیان خبري اژانسونو او بهلو رسنیو ته ورکړي، د امریکا د متحده‌ایالاتو له لوري په قصدي ډول د ده د سفر په مخ کې خنډونه واقع شوي وو. دکتور همداسې ګومان کاوه.

پوښتنه مې ترې وکړه چې څه غواړې، ځواب یې را کړ: غواړم بیان تاسې ته در ولېږم او تاسې یې ولسمشر ته وسپارئ، هغه کولای شي چې څه پکې بدل یا یې ترې حذف او یا یې ور زیات کړي، یا د دغه بیان پر ځای د حقیقتونو د ښکارولو لپاره بل بیان ولیکي، څو له برید او وراني وروسته نړۍ په حقیقتونو پوهه شي، ځکه حقیقتونه په بشپړ ډول پټ کړ شوي دي، په ځانګړي ډول هغه حقیقتونه چې په ولسمشر پورې تړاو لري. وروسته بیا دوکتور یو بیان راولېږه.

د ۲۰۰۶،۱۲،۲۶ نېټه د ولسمشر د لیدنې لپاره د درې ملګرو وکیلانو تر ټاکلو وړاندې د "اسناد" په دفتر کې زمونږ د غونډې په ترڅ کې مو دغه موضوع له شته ملګرو سره وڅېړله او پر دې مو اتفاق وکړ چې بیان د ټاکل شوي ملګري

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخلي، ولسمشر د پرې خبر کړي چې د صحت پخلی یې وکړي او انتخابونه یې هم مخې ته خلاص دي. دا ترون مو یو داسې فرصت وباله چې ولسمشر به زغرده وینا هم پکې وکړي، له اوسني سخت حالت څخه به د عراق او د ده د ملګرو په را ایستلو کې مرسته وکړي. خو ولسمشر صدام حسین پر موضوع تبصره ونه کړه. له ګمارل شوي ملګري سره مې اړیکه ونیوله، هغه ځواب راکړ: "موضوع مې ورته وړاندې کړه خو ځواب یې را نه کړ".

دوه ویشتم څپرکی

د څېړنې په ناستو کې څه وشول؟

د نیواک د حکومت د واکدارانو له لوري د څېړنو جوړو شویو کمېټو له ولسمشر صدام حسین او د هغه له بندیانو ملګرو سره څو څېړنیزې ناستې وکړې او د محاکمې ناستې وشوې چې د ۲۰۰۵،۱۰،۱۹ نېټه پیل شوې.

په لاندې ډول د دغو ناستو لنډیزونه را اخلو، چې د صدام حسین د شخصیت په اړه د انساني، جهادي، اتلوالو او قیادي اړخونو بډایه دلیلونه پکې دي:

مشر او د وکیلانو عزل

په ۲۰۰۵ ز کال کې د څېړنې په یوه ناسته کې قاضي رائد الجوحي ولسمشر ته هغه غوښتنلیک ولوست چې د ولسمشر کورنۍ د بریښنالیک له لارې محکمې ته رالېږلی و، چې له خلیل دلیمي پرته د نورو ټولو وکیلانو د ګوښه کېدو غوښتنه یې کړې وه، دغه کار یې د جزائي وکالتونو لپاره کړی و. ولسمشر په حکمت او لوړو اخلاقو سره د لامل په اړه را څخه وپوښتل، ما ورته وویل چې دا یې د کورنۍ د قانوني مشاور پر اساس رغبت دی، چې په دقت او مسئولیت سره فعالیت تنظیم شي. ولسمشر خپله خواشیني ښکاره کړه او وې ویل: والله زه په دې شرمېږم، زه نه غواړم چې د یوه عراقي عزت زیانمن کړم، نو د هغو کسانو عزت به څنګه زیانمنوم چې په سختو شرایطو کې یې له ما څخه دفاع ته را دانګلي. جوحي ته یې وویل: وروسته له دې چې په دې اړه مې وضاحت وغوښت، زه مې د کورنۍ له غوښتنلیک سره یوازې د لا تنظیمولو د هدف پر اساس موافق یم، بل لامل یې نشته.

له قاضي سره د ولسمشر ليدنه

رائد الجوحي: صدامه، ايا د وکيلانو په عزل موافقت کوې او په وکيل خليل دليمي بسنه کوې او که يې وکالتونه پرېږدې، دا ستا د لور رغد د غوښتنليک پر اساس، او غوښتنليک هم زما په لاس کې دی؟

ولسمشر: "زموږ پروردګاره! کله چې تا موږ پر سمه لاره خوځولي يو، نو بيا مو هېڅکله زړونه مه کږوه، موږ ته د خپلې پېرزوينې له زېرمې څخه رحمت را په برخه کړه، په دې کې شک نشته چې ته له خپلو وعدو څخه مخالفت نه کوې". په پيل کې، زه د ټولو وکيلانو د هڅو منندوی يم، خو د بيا تنظيمولو او د مرحلې د اړتياوو له کبله، زه د نورو ټولو وکالتونو په لغوه کېدو او يوازې د استاد خليل دليمي د وکالت په پاتې کېدو موافقت کوم.

رائد الجوحي: ښه ده، که وکيل د نورو د وکيل کولو لپاره نوی وکالت را مخکې کړي، ايا موافقت پرې کوې؟

ولسمشر: زه پر هغه څه موافقت کوم چې استاد خليل يې پرې کوي، څوک چې پر کوم وکالت د لاسليک لپاره زما موافقت شرط ګڼي، نو دا کار استاد خليل ته سپارم او هغه ته اختيار ورکوم.

رائد الجوحي: د عربو او بهرنيانو وکيلانو په اړه، ايا عرب او بهرني وکيلان غواړې؟

ولسمشر: وکيلان که عراقيان وي، که عرب او که بهرني وي، زه توکيل او مشاورې ته اړتيا لرم. ټول کار استاد خليل ته سپارم.

کلکوالی، ننګونه او مېړانه

قاضي: صدامه، نن ورځ د وسله‌والو ځواکونو پخوانی عمومي قوماندان ګڼل کېږي، موږ غواړو، له تا څخه واورو چې د انفال په عملياتو کې څه پېښ وشول؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسمشر: بسم الله الرحمن الرحيم: "اې زموږ ربه موږ ته صبر راکړه، زموږ قدمونه ټينګ کړه او پر دې کافره ډله موږ برلاسي کړه" لوی الله رښتيا ويلي.

په پيل کې غواړم ووايم چې صدام حسين تر هغه وخته د عراق جمهور رئيس او د وسله‌والو ځواکونو عمومي قوماندان دی، څو چې يې ولس غواړي او له نور ځواب څخه مخنيوی کوم، ځکه د امريکا له لوري شوی بريد او د هغه پايلې ټولې په ټوله کې باطلې دي.

قاضي: موږ قاضيان يو، ستا په نظام کې هم قاضيان وو او لا تر اوسه يو.

ولسمشر: د مقننه او مجرئيه قوې پرته د قضايي قوې برحالي ناشونې ده او زياتوم، که مې فرصت درلودی چې له زندانه بهر وای، نو د نيواک پر ضد به مې مقاومت ته دوام ورکړی وای.

قاضي: دغه ناسته د ۱۹۸۸ ز کال د انفال په عملياتو پورې اړه لري. دا چې ته د وسله‌والو ځواکونو عمومي قوماندان ګڼل کېدې او د پوځي قطعاتو د خوځښت امرونه درسره وو، نو په مفصل ډول د وسله‌والو ځواکونو د عمومي قوماندان په حيث موږ ته ځواب راکړه؟

ولسمشر: زه بيا وايم چې له ځواب څخه ممانعت کوم، يوازې د دغې پوښتنې له ځواب څخه نه، بلکې د ټولو پوښتنو له ځواب څخه. لامل يې دا دی چې زه لا تر اوسه جمهور رئيس يم، د وسله‌والو ځواکونو عمومي قوماندان او د انقلاب د رهبري شورا رئيس يم، همداراز له دستورسره سم بشپړ قضائي خونديتوب لرم او دوهم يا کېدای شي لومړی، دا چې امريکايي نيواک او ورسره ائتلاف باطل يرغل دی، نو يرغل او بريد چې د څه اثبات کوي، هغه هم باطل دي. د نيواک تر سيوري لاندې روانه څېړنه او څېړنيزې کمېټې باطلې دي، ځکه دا ټول له دستورسره مخالفې دي.

قاضي: فکر کوم تاسو حقوق لوستي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسمشر: ته فکر کوې؟! زه هم فکر کوم تا حقوق لوستي دي او وياړم چې د څېړنې په کمېټه کې زما د ورونو په څېر کسان هم شته، چې زه پرې وياړم، کله چې خبرې کوم نو هغوی يو مې هم هدف نه دي او نه مې يوه ته زيان هدف دی.

قاضي: ايا په بشپړ ډول له ځواب ورکولو ممانعت کوې؟

ولسمشر: يوازې په هغو کې يې نه کوم چې ولس يې غواړي.

قاضي: که د خپلو صلاحيتونو په اړه خبرې ونه کړې، دا عيب ګڼل کېږي.

ولسمشر: نورې څېړنيزې کمېټې هم شته چې قاضيانو د نومونو له ورکولو ممانعت کړی. بيا زه خو د بشپړو دستوري صلاحيتونو په اړه مسئول يم، پر هغو وياړم او ان شاء الله پرې وياړم به، د الله په مخ کې به هم پرې وياړم.

قاضي: له سلطان، علي حسن، فرحان الجبوري او حسين رشيد څخه مو ځواب وغوښت او ټولو دا حالت ثابت کړ، چې انفال پوځي عمليات دي. پوځي چارې به پرېږدو او مجلو ته به ولاړ شو (فلانی د انفال د عملياتو په اړه د مبارکی ليک را نقلوي) دغو عملياتو شپږ مياشتې دوام درلود، مونږ هم وليدل او نړی هم. کله چې سلطان راولې، وايي چې مونږ ته به نزار الخزرجي يا صدام حسين امرونه راکول.

ولسمشر: علي حسن المجيد يا نورو له دستورسره سم صلاحيتونه درلودل. له ځواب ورکولو څخه زما ممانعت ستا د کم ارزښته کولو يا ستا د شخصيت د کم ارزښته کولو لپاره نه دی.

قاضي: زه له ځواب ورکولو او ممانعت سره ستونزه نه لرم. زه له څه مودې را پدېخوا قاضي يم، کولای شم چې له نورو لارو ټولو دليلونو ته ورسېږم. که ته دروازه وتړې، نو ستونزه نه لرم. زه له قانون سره موافقت کوم، له ځواب ورکولو يا په دليل ثابتولو څخه د دروازو تړلو ته دليل نشته.

ولسمشر: ايا خبرې د بشپړې شوې؟... کله چې په قانوني نظر په فني ډول بسنه کوې، نو اشتباه پلانونه به ونيسي. زه په نيواک کې د ننه يم او دولت مې نيول شوی دی، که مې نور عمر پاتې و، نو د نيواکوال په شړلو کې به يې تېر کړم.

قاضي: يوازې په قانوني اړخ کې وغږېږه.

ولسمشر: زه مې پخپلو هېوادوالو او ارزښتونو وياړم نه په خپل مقام.

قاضي: تا وويل، لکه هېوادوال، هېوادوال د درناوي وړ دی او د قانون پر وړاندې دندې لري. زه نه غواړم چې په نورو مسابقو کې اخته شم. زه د دې په رڼا کې ټاکلې دنده لرم، څېړنه کوم او پرېکړې صادروم. زه مې پر خپلې دغې قضا وياړم چې ته پرې ستړی شوې. ان که کسب‌ګر هم يو، زه پوښتنې درڅخه کوم، نور د خوښه خپله چې ځواب ورکوې که يې نه ورکوې.

ولسمشر: ته دا منې چې د دستور پر خلاف او د قوانينو په له منځه وړلو څېړنه وکړې، د مقننه او اجرائيه قواوو په نه شتون کې او تر نيواک لاندې د څېړنيزو کمېټو د جوړولو په منلو سره تا دستور تر پښو لاندې کړی دی.

قاضي: په شريعت او نورو وضعي قوانينو کې د دفعې عمليات د څېړنې په توګه نه ترسره کېږي.

ولسمشر: کله چې بنسټ مضبوط نه شي، نو ولاړې ځانګې را پرېوځي.

قاضي: د تورنو کسانو يعنې سلطان هاشم او حسين رشيد په خبرو کې راغلي دي، چې د انفال عمليات پوځي عمليات وو او د پوځي پرېکړو په واسطه وشول او دغه پرېکړې په هماغه وخت کې د وسله‌والو ځواکونو عمومي قوماندان صادرې کړې او د قوماندانانو له لوري پلې شوې. دا چې په هماغه وخت يعنې په ۱۹۸۸ز کال کې په محکمه کې له شته اسنادو او مستنداتو سره سم تا هغه منصب ډک کړی و، نو دوی له پوځي اصولو سره سم يې په مستقيم ډول ستا صادر شوي امرونه پلي کړي دي، ته څه وايې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسمشر: (ولسمشر غلی شو او قرآن يې پرانيست، بيا يې په ځير سره ډېر وخت قاضي ته وکتل).

قاضي: ايا وليکم چې غلی شو او ځواب يې ورنه کړ؟

ولسمشر: ....

قاضي: علي حسين المجيد چې د ۱۹۸۷،۳،۲۹ د ۱۲۰ پرېکړې په توګه د شمالي سيمې مسئول تعيين شوی او په پرېکړه کې ورته اشاره شوې واګې ورکړل شوې او په پای کې يې ستا لاسليک دی، د هغه په وينا کې راغلي چې له امنيتي ممنوعه سيمې څخه د کردي کليو کډه کولو پرېکړه ستا په مستقيم امر وه. په دې اړه د ځواب څه دی؟

ولسمشر: ....

قاضي کاتب ته: وليکه "چوپ شو او ځواب يې ورنه کړ، هېڅ خبره يې نه ده کړې او خپل قانوني حقوق يې وکارول". ايا د ځواب نيت لرې که نه؟

ولسمشر: زما ځواب يو دی، نه بدلېږم.

قاضي: د ۱۹۹۲ ز کال په خبرو اترو کې چې ستاسو او کردي مشرانو تر منځ وشوې، د دغو کورنيو او کسانو په پېژندلو سره ستاسې غوښتنه پوره شوه او هغه مرکچي پلاوي ځواب ورکړ، چې د غړو له برخې يې علي حسن المجيد او طارق عزيز وو... ځواب يې ورکړ، څه چې وشول، وشول او د انفال د عملياتو پايله پای ته ورسوی. دا چې ته په دولت کې تر ټولو لوړ پوړی مسئول وې، دغې پوښتنې ته د ځواب څه دی؟

ولسمشر: هغه کس چې له پلاوي سره و، هغه اوس د دولت رئيس دی او امريکايانو ګمارلی دی. ما له يوه سره هم نه دي کتلي او پلاوی مې هم نه دی ليدلی.

قاضي: ان له ډلې سره هم؟

ولسمشر: ډله څوک ده؟

قاضي: طارق عزيز او علي حسن المجيد.

ولسمشر: ډېره ښه ډله ده! الله پوهېږي.

قاضي: الله په هر څه پوهېږي، په ورو او غټو او ورسره ثبت دي.

ولسمشر: که الله غوښتي وي، هېڅ هم نه ضايع کېږي.

قاضي: (موسکا کوي) زمونږ ځواکونه قرداغ پاکوي!

ولسمشر: ايا پر دې خبره نه يې خبر، حيران راته معلومېږې، ايا دا خبره د نه وه اورېدلې او ته ژوندی وې؟

قاضي: هره خبره چې غواړې ثبته يې کړم، زه به يې ثبته کړم. نن د الکعدې هاي هی څه راسره نشته. (قاضي د مجلې لنډيزونه وايي).

ولسمشر: ايا زمونږ ولس پر ايران د بريا په خوښۍ کې له يوه سره تر بله سره نه څرخېده؟

قاضي: بهرنۍ پوښتنه ده... صدامه له ۱۹۳۷ ز څخه تر ۲۰۰۵ ز کاله پورې څو ځله (پوښتل شوی يې او ځواب د نه دی ورکړی)؟

ولسمشر: کله چې مې ځواب ورکول غوښتي ورکړی مې دی، د صدام حسين تاريخ روښانه دی، له پنځم ټولګي تر اوسه يې بدلون نه دی کړی.

قاضي (هماغه پوښتنه څو ځله تکراروي).

قاضي: د دندې شرف د مېز پرېښودل غواړي.

ولسمشر: هغه پيليز بنسټ دی، چې و مې ويل له ځواب ورکولو ممانعت کوم.

قاضي: په بې ګناه خلکو به ظلم وکړې.

قاضي: محرم څه نه دي را معلوم. له ما سره اسناد دي او ځواب به غواړم. کله چې فلانی شهادت غواړي او وايي چې صدام وپوښتی او ته ځواب نه ورکوې، څه ووايو؟

ولسمشر: د الله په اختيار کې.

قاضي: مونږ ټول د الله په اختيار کې يو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاضي: د ایران جګړه اغبرګون په ۱۹۸۰،۹،۲۱ ایا دا خوځښت ستا په امر و؟

ولسمشر: ما ځواب درکړی دی.

قاضي: په دغو عملیاتو کې ولې کېمیاوي وسلې وکارېدلې، چې ستراتیژیکي وسلې هم ګڼل کېږي، کارولو یې ستا امر غوښت، نو تا یې د کارولو امر ولې ورکړ؟

ولسمشر: خوښوم چې تاریخ ته یو څه ووایم، کله چې د صدام حسین لاسونه پرې شي او د عراقي د وژلو امر نه ورکوي، نو که د صدام حسین غاړه هم پرې کېږي، دا شوني نه ده چې خپل ولس د په کېمیاوي وسلو ووژني.

قاضي: هغه غږیز ثبت به در واورول شي چې په هماغه وخت کې د وسله‌والو ځواکونو د رهبرۍ عمومي غونډه وه، یو افسر په هماغو عملیاتو کې د قرداغ په سیمه کې د کېمیاوي وسلو اغېزه ښیي، چې دغه سیمه د دوهم انفال په عملیاتو کې یوه سیمه وه.

قاضي: ستا غږ به هم پکې در وښیم چې په غونډه کې ناست وې.

ولسمشر: دوبله هر څه کولای شي او غږیزې ثبتونې هم او ته د قاضي په څېر خنګه داسې وایې هغه کله دلیل کېدای شي.

ولسمشر: (د غږوونکي الې د اورېدو پر مهال) دا خبرې رواني دي او له ایران سره جګړه هم روانه ده.

قاضي: ما هم د دې پر خلاف څه نه دي ویلي.

قاضي: په ثبت کې یو افسر وايي، کېمیاوې وسلې چې په قرداغ کې وکارول شوې، څه ګټه یې ونه کړه، ته څه نظر پرې ورکوې؟

ولسمشر: ستا د خبرو د تصحیح لپاره دا خبرې له ایران سره د جګړې په وخت کې وې او خبرې بیا له قرداغ څخه د ایراني دښمن د شړلو لپاره وې.

ولسمشر: له نزار الخزرجي د پوښتنه کړې... پوښتنه نه شئ ترې کولای، ځکه هغه تښتېدلی او دریغ یې پېژني.

قاضي: د وفیق په اړه څه وایې؟

ولسمشر: ته هغه نه ثبتوې چې زه یې درته وایم، پر هغه څه بسنه کوې او ثبتوې یې چې ته یې غواړې.

قاضي: د هغو سندونو، مستنداتو او خبرپاڼو په ترڅ کې چې نېټه یې ۱۹۸۸ ز کال ته اشاره کوي، دا ښکاري چې د انفال په عملیاتو کې چې پوځي عملیات وو او امرونه یې له مسئولینو صادر شوي وو، هغه تا صادر کړي وو. ته څه وایې؟

ولسمشر: ایا درته روا ده چې د یوه قاضي په توګه هغه څه لکه دلیل داسې وکاروې چې خبرپاڼې یې خپروي؟

قاضي: ته ځواب لرې؟

قاضي: د نینوا په صحرا کې پرته د حضر په سیمه کې او (نقرة السلمان) ته نږدې د سماوه په صحرا کې د ښځو، ماشومانو او سړیو په سلګونو جسدونه موندل شول، ډېرې مستندات دې ته اشاره کوي او پخلی یې کوي چې هغه زمونږ د کُردي ولس زامن دي، چې د انفال د عملیاتو په ترڅ کې نیول شوي... دا چې په هماغه موده کې د وسله‌والو ځواکونو عمومي قوماندان ګڼل کېدې، نو پوځي عملیات به ستا د امر پر اساس وي. نو هغه بندیان ولې ووژل شول؟

ولسمشر: که په پوځي عملیاتو کې وژل شوي وي، دا بېله خبره ده او که غواړې ما ته ۷۲ ساعته وخت راکړه، زه به سلګونه جسدونه درته را ټول کړم.

قاضي: د شمال د تنظیم د دفتر په اړه د ولې علي حسن المجید ته ټول واک ورکړی و، همداراز د شمال په سیمه کې پوځي مشرانو ته د امر کولو واک د هم ورکړی و، ایا داسې ځانګړي لاملونه وو؟ دغه واکې چې د نوموړي ته ورکړی و د ۱۹۸۷،۳،۲۹ نېټه د ٦۰ پرېکړې په توګه دي.

ولسمشر: په پیل کې مې ځواب درکړی دی.

قاضي: ولې د علي حسن المجيد ته اجازه ورکړې وه چې په دغه سيمه کې کيمياوي وسلې وکاروي؟

ولسمشر: داسې سند راکړه چې ثابته کړي، دا د ډېرو وګړو د غوسه کولو لاره ده. ټولې نړۍ ته چلينج ورکوم او ننګوم يې چې دا د ثابته کړي چې علي حسن المجيد يا بل چا دې د ولس پر ضد کيمياوي وسله کارولې وي.

قاضي: ته ځواب نه ورکوې او حقيقت په خپل ځای پرېږدې.

ولسمشر: هر شی په خپل وخت کې خوند کوي.

قاضي: ځانګړې ضربې يعنې څه؟ ايا هدف د په کيمياوي وسلو سره ويشتل دي؟

ولسمشر: ځانګړې ضربې يعنې خپله ضربې.

قاضي: ټولو تورنو کسانو ځواب ورکړ چې ځانګړې ضربې د کيمياوي وسلو کارول دي.

ولسمشر: ستا په خبره د تبصرې په توګه، ان توپيزې ضربې هم ترې معلومېږي.

قاضي: ايا دا وليکم که دې د پيل پر اساس وي؟

ولسمشر: نه... د پيل پر اساس د وي.

قاضي: له انفال وروسته د څو کسانو اکرام وشو؟

ولسمشر: د ټولو هغو اتلانو تکريم وشو چې په جګړه کې يې بلا په ښه توګه شنله کړه.

قاضي: د څو افسرانو او رتبه لرونکو تکريم وشو؟

ولسمشر: که ته ولسمشر وی، نو د هغو کسانو شمېر به در معلوم وی چې تا يې تکريم کړی؟

قاضي: ايا دا ځواب وليکم که دې د پيل پر اساس وي؟

ولسمشر: د پيل پر اساس د وي.

قاضي: د انفال د عملياتو امرونه تا ورکړي وو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسمشر: زما خط مشهور دی او لاسليک مې ثابت دی.

قاضي: نو د انفال عملياتو ته پيشوګان تللي وو؟

ولسمشر: تر لاسپوڅو او ګوډاګيانو، پيشوګان شرف لري.

قاضي: پر ځواب قانع نه يم.

ولسمشر: تر ځان لوړ را ښيې، په څه چې قانع شې کوي يې.

قاضي: هغه څوک دی؟

ولسمشر: متکلم.

قاضي: ولې د ملکي سيمو د ورانولو امرونه صادر شول، سره له دې چې دا امر په شمالي سيمو کې د قانون مخالف و؟

ولسمشر: ايا رمادي له قانون سره سمه ورانه شوه. تکريت په ايف ۱۶ الوتکو وران شو، دا قانون دی؟

قاضي: زما د پوښتنې (ځواب راکړه).

قاضي: ته له حق ويلو چوپ شوې.

ولسمشر: نه پر الله قسم کله به هم له حق ويلو چوپ نه شم.

قاضي: (ځواب) نه را کوې.

ولسمشر: ځواب نشته... د پيل پر اساس.

قاضي: ستا له مسئوليت سره سم او دا چې ته د وسله‌والو ځواکونو عمومي قومندان وې، نو ته په انفال کې د ټولو ملکي وګړو د وژلو لومړی مسئول يې.

ولسمشر: دا ښه خبره د له کومه کړه؟

قاضي: دا ماته مه وايه، دا زما حق دی چې ټولې پوښتنې وکړم.

ولسمشر: ته مې د تنګولو لپاره پوښتې.

ولسمشر: پر الله قسم اې رائده، اې د جوحي زويه، که د صدام په وخت کې قاضي شوی نه وی، نو اوس به قاضي نه وې، ځکه که صدام حسين ستاسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره حالات برابر کړي نه وای، نو د بزګرانو او نورو زامنو ته به د درس فرصت نه و برابر.

قاضي: له موضوع د باندې ځوابونه مه را کوه.

قاضي: ته نن ورځ، ان هغه کس چې د ګمارلی هم وایي چې نه مې دی ګمارلی.

ولسمشر: ته څه وایې؟

قاضي: زه ځواب نه لرم.

قاضي: تورن کس علي حسن المجید یاده کړې ده چې د کردي کلیو په نسبت کډه کول د امرونو پر اساس و؟

ولسمشر: جنابه ته پوهېږې چې د امریکایي پوځ تر ورانې لاندې د موصل خلک چا کډه کړي.

قاضي: زه داسې ځواب غواړم چې په پانه کې يې ولیکم.

قاضي: په ۱۹۸۷ ز کال کې د پوځي استخباراتو مدیریت د کېمیاوي وسلو د کارونې په اړه تا ته څېړنه درکړې وه، د دغې څېړنې په پای کې د دوو مادو (د زارین او اوری ګاز) او هغو خبرو په اړه چې پکې وې ستا موافقه تر لاسه شوې وه. د دغې څېړنې د شتون پخلی تورن کس صابر الدوري کړی، همداراز دغه پېښه حامد یوسف حمادي هم تایید کړې ده، چې له تا سره يې د سکرتر په توګه کار کاوه، نو ستا نظر څه دی؟

ولسمشر: ځواب نه لرم.

قاضي: اوس ته څه لولې؟

ولسمشر: څه چې امریکایي حکومت راته مهیا کړي، لکه شعر او قرآنکریم.

قاضي: په دې کې سیاست نشته.

ولسمشر: امریکایي ډیموکراسي سیاست نه خوښوي.

قاضي: داسې ښکاري چې تر پخوا د اوس روغتیا ښه ده!

ولسمشر: انشاءالله.

قاضي: ډاکټر د څه وخت ګوري؟

ولسمشر: شته

قاضي: جراحي عملیات چې د وشول، وضعیت څنګه و؟

ولسمشر: الحمد لله.

قاضي: زما د پوښتنو (ځواب) د را نه کړ. دوی وایي اوامر او تا ځواب را نه کړ.

ولسمشر: په ۱۹۶۴ ز کال کې زه د قیادت غړی وم او انقلاب مو پلان کړ. بیا درې میاشتې وروسته لکه د قیس نامق د خیانت په څېر په خیانت سره بندي شوم. د څېړنې په ترڅ کې یو کمزوری شوی و او پلان يې ویلی و. کله چې قاضي له ما څخه وپوښتل، ما ورته وویل، پلان زما و. قاضي وپوښتل: او ابو هیثم (البکر)؟ ما ځواب ورکړ چې مونږ شکمن یو چې ابو هیثم د له عبدالسلام عارف سره اړیکه ولري... له هغه مې بار پورته کړ. سړي په همداسې ځایونو کې معلومېږي. په هغه وخت کې د نیول شویو کسانو شمېر له ۱۲۰۰۰ – ۱۳۰۰۰ پورې و، په داسې حال کې چې د پلي کوونکو شمېر ۷ تنه وو.

قاضي: مګر تا خو له یوه څخه هم تور لرې نه کړ.

ولسمشر: زما په یادښت کې چې تا ته مې وړاندې کړ، بشپړ وضاحت پروت دی.

قاضي: له ډلې څخه د هېڅ لرې نه کړل.

ولسمشر: هر څه په خپل وخت کې.

قاضي: هغه د هدیب او ورور کیسه ده.

ولسمشر: هڅه مه کوه چې چغلګري وکړې.

قاضي: ایا مخکې محاکمه شوی يې؟

ولسمشر: د پیل د کرښې په وړاندې خپل ځواب ته را ګرځم... چې سره ګډوډ نه شي. یوازې د ولس په چوپړ کې محاکمه شوی یم.

قاضي: پای ته يې رسوم... ایا لاسلیک پرې کوې او که دې د لاسلیک نه کولو حق خوندي کوې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسمشر: د لاسلیک د نه کولو حق مې خوندي کوم.

د ۱۹۹۱ ز د پېښو په اړه څېړنیزه ناسته

د څېړنیزې ناستې رئیس: قاضي علي ربیعي

غړي: عدنان البدري او عبد الحسین حطاب

د څېړنې ځای: د ملت‌پالنې د رهبرۍ ودانۍ

قاضي: استاد خلیله ایا وکالتونه د فعال کړي؟

خلیل دلیمي: هو، دا یې درې نسخې دي.

ولسمشر: ایا دا ټاکلې نه ده چې دلته له راتلو وړاندې له وکیلانو سره وګورم؟

قاضي: ایا د ښاغلیو وکیلانو وکالتونه د لاسلیک کړي دي؟

ولسمشر: کومه قضیه ده چې وکالتونه یې لاسلیک کړم؟

قاضي: د ۱۹۹۱ ز کال قضیه.

ولسمشر: پر هر څه لاسلیک ورته کوم.

قاضي: نوم او عنوان د را کړه.

ولسمشر: ایا ته قاضي یې؟

قاضي: هو، قاضي یم.

ولسمشر: ته هم پوهېږې او د عراق ولس هم چې زما نوم او عنوان څه دي.

قاضي: د ۲۰۰۵.۷.۲۸ د محضر په توګه.

ولسمشر: زه له خپل رسمي صفت څخه نه تېرېږم. د عراق ولس زه خپل رئیس او مشر ټاکلی یم.

الدلیمي: د جزایي محاکماتو د اصولو د قانون د ۱۲۶ مادې د ب فقرې پر اساس، د محکمې د قانون د ۱۹ مادې د ۹ فقرې پر اساس، د اجراآتو د اصولو او د دلیلونو د را ټولولو د ۲۷ قاعدې د ج فقرې پر اساس زما مؤکل ولسمشر صدام حسین د سکوت حق لري. له نوم، لقب، منصب او د زېږېدو له ځایه پرته، د نورو پوښتنو په ځواب ورکولو مجبورېدلی نه شي او سکوت به یې هم پر ضد نه تفسیرېږي. لامل یې دا دی چې یرغل باطل دی، نو د څه شي اساس

چې پر باطل شوی وي هغه ټول په ټوله باطل دي، چې په دې کې ستاسې محکمه او د دې پر مهال د څېړنو ټولې تشکیل شوې کمېټې شاملې دي. ټاکل شوې وه چې مونږ به له خپل مؤکل ښاغلي ولسمشر سره ناستې ته له حاضرېدو وړاندې ګورو، خو تا رد کړې وه.

قاضي: ما نه ده رد کړې.

الدلیمي: امریکایانو خو مونږ ته ویل چې تا رد کړې وه.

قاضي: ټاکل شوې وه چې غوښتنلیک به راخي.

الدلیمي: دا غیر معمولي سابقه ده، یوازې ته وایې. عادتاً لیدنې به له غوښتنلیکونو پرته کېدې او دا مشروع حق دی او دا مه هېروه چې دا د څېړنې ناسته ده، محکمه نه ده.

قاضي: له مونږ سره د نوم او عنوان شته، ایا نوم او عنوان د راکوې؟

ولسمشر: نوم مې صدام حسین عبد الغفور مجید دی. دنده مې د عراق جمهوري ریاست او د مجاهدو عراقي وسله‌والو ځواکونو عمومي قومنداني ده. د زېږېدو نېټه /۱۹۳۷. د عراق په پلازمېنه بغداد کې په ولسمشرۍ مانۍ کې اوسم.

قاضي: ګوندي منصب د څه دی؟

ولسمشر: دا نه وایم ځکه ګوند اوس پټ دی، اخلاق مې اجازه نه راکوي چې دا ووایم، ځکه زمونږ په مبارز فعالیت اغېزه ښیندي او دا د فعالیت یو راز دی.

قاضي: د ۱۹۹۱.۳.۲ نېټه د رهبري غونډه شوې وه، چې د منحلې سیمه ییزې رهبرۍ څو تنه غړي او د منحلې انقلابي رهبرۍ شورا غړي یې را بللي وو، نو په هماغه غونډه کې څه وشول؟

ولسمشر: په یوه پاڼه هم خبر نه یم او نه مې له مدافع وکیلانو سره لیدلي، نو ځواب نشته.

قاضي: مهرباني وکړه له څېړنیزې کمېټې وپوښته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسمشر: که مونږ داسې وګڼو چې تورن کس له صدام حسین پرته بل څوک دی، ایا دا لازمي نه ده چې تورن د پر پانو خبر شي او مونږ خو بیا په عراق کې یو، قاضیان هم شته؟

قاضي: محکمه تورن ته را ګرځي، ایا وکیل ټاکي او که نه، خپله خوښه یې ده.

ولسمشر: وکیل وکیل دی، بدیل نه دی. دا شوني نه ده چې زما رول لغوه شي، که زر وکیلان هم وي. دا لازمي وه چې پر پانو خبر شم څو خپل رول ولوبوم.

قاضي: دا لازمي وه چې وکیل د په تفصیل سره خبر کړي.

ولسمشر: وکیل نه، تاسې. لازمي وه چې ما ته پر پانو د اطلاع فرصت راکړی.

قاضي: د ۱۹۹۱،۳،۲ نېټه د رهبرۍ د څو غړو غونډه شوې وه، چې د سیمه ییزې رهبرۍ څو تنه غړي او د انقلابي رهبرۍ شورا غړي رابلل شوي وو، په حاضرینو کې طه یاسین رمضان، محمد حمزه زبیدي، حسین کامل، عبد حمید محمود او نور وو. دغه غونډه د ۱۹۹۱ز په پېښو پورې اړوند وه. د دغې غونډې پای څنګه شو، ایا په هماغه وخت کې د پوځي قطعاتو پر مشرۍ حاضرین وګمارل شول او ایا داسې پلانونه، تګلاره او اسلوب وضع شو چې د یاد لوري تکیه پرې کېده؟

ولسمشر: زه وایم، سره له دې چې زما دغه وینا پر حکومت او پر هغه چا د اعتراف په مانا نه ده چې دغه کمېټې یې جوړې کړې دي، نو ځکه سکوت کوم.

قاضي: ته ځواب نه ورته لرې؟

ولسمشر: ما ځواب درکړ.

قاضي: له سکوت پرته بل ځواب درسره نشته؟

ولسمشر: ایا سکوت حق نه دی؟

قاضي: ځواب یې ورکړ: چې سکوت غوره کوم.

ولسمشر: ما د سکوت نه دي ویلي.

قاضي: په سوېلي سیمه کې د وسله‌والو ځواکونو پرمختللی مرکز و او دوی د دغه مرکز غړي وو. دغه مرکز ولې جوړ شو او په بصره کې د دغه پرمختللي مرکز واګې څه وې؟

ولسمشر: که یې وګڼو چې ته د قیادت یو غړی وې او صدام د رئیس و، ایا دا هیله به د درلوده چې د قیادت غړي فلانی او فلانی دي؟ که د تکریم لپاره وای، نو ویلي به مو وای او سړو ته مو انصاف ورکړی وای او د سړو نومونه به مو ویلي وای. نو غلي توب غوره کوم.

قاضي: ایا دا ولیکم؟

ولسمشر: دا پوښتنه د وضاحت لپاره وه او دا چې تا هغه څه ونه لیکل چې ما مخکې غوښتل، نو زه سکوت غوره کوم.

ولسمشر: زما دا وضاحت ولیکه، عراق د امریکا له لوري محکوم دی او پر ما مه را غوسه کېږه، ځکه زه تر تا لوړ یم.

قاضي: ایا غواړې چې وضاحت د ولیکم که نه؟

ولسمشر: چوپتیا غوره کوم.

قاضي: د کربلا سیمې ته نږدې د پوځي قطعاتو په مشرۍ حسین کامل ګمارل شوی و، دا چې دی د کربلا له ولایت سره نږدې و، نو ښار به یې بمباراوه او د امام حسین او عباس علیهم السلام زیارتونه به یې په نښه کول، نو ایا تا داسې امر ورته کړی و او ایا په کربلا کې د حسین کامل په کړنو خبر وې او بیا د په هماغه وخت کې کوم لازمي اجراآت ونیول، په ځانګړي ډول هغه په کربلا کې امام حسین علیه السلام ته په خطاب کې یوه مشهوره مقوله درلوده: ته هم حسین یې او زه هم حسین یم، و به ګورو چې څوک بریالي کېږي.

ولسمشر: چوپتیا غوره کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاضي: د انسان د حقوقو په شان کې د ملګرو متلونو د ځانګړي استازي په اړه د طارق عزيز په بيان خبر يې، د هغه بيان په اړه د کوم اجراآت کړي او په هماغه وخت کې د څه تصميم ونيو؟

ولسمشر: سکوت غوره کوم.

قاضي: د ۱۹۹۱ ز کال د پېښو له پای ته رسېدو وروسته، د رهبری د غړو، د پوځي مشرانو او د ګوندي ارګانونو تکريم وشو، په ځانګړي ډول په ۱۹۹۲.۵.۲۴ نېټه د ۲۳۹ ګڼې د جمهوري فرمان په وسيله، نو پر څه او د څه لپاره دغه تکريم وشو؟

ولسمشر: د ډېرو وګړو تکريم وشو. پر هر سند چې زما لاسليک و او صحت يې ثابت شو، نو زه يې مسئوليت منم.

مدعي العموم(څارنوال): له سلګونو څيرکو او د وړتيا لرونکو شاهدانو له جملې څخه يو عيني شاهد نيول شوی او رضوانيې ته وړل شوی دی. هلته په يوه ګنبد کې ايسار شوی، چې د دغو ګنبدو شمېر ۱۲ ته رسېده او په هر ګنبد کې له ۲۰۰۰ زيات بنديان وو او ټول اعدام شول. پوښتنه دلته د تورن کس طارق عزيز په اړه ده، چې د عمومي امنيت له مدير سره په ترتيب را ولاړ شوی او د ۱۹۹۱ ز کال د پېښو د زندانيانو په لنډيز يې لاس پورې کړی او له ۱۰۵۰۰۰ څخه يې ۱۵۰۰۰ جوړ کړي او بيا تاسې دغه شمېر ۱۱۰۰۰ جوړ کړی او پر دغو ټولو د اعدام د پرېکړې د پلي کولو امر شوی... نو ستا ځواب څه دی؟

ولسمشر: څارنوال چې د څه يادونه وکړه، د هغه بايد د رضوانيې له اوسېدونکو څخه د درې ګوتو د شمېر پر مهال کې څېړنه شوې وای، رضوانيه لويه سيمه ده او له اوسېدونکو ډکه ده او د پوښتنې د نورو برخو په اړه ځواب نه لرم.

څارنوال: د کردستان يو څيرک، اخلاقي او رښتينی شاهد يادونه کوي چې په ۱۹۹۱ کې پوځي ځواکونه له ښاره داسې راتاو شول لکه بنګړي چې په مړوند باندې راتاو وي، بيا يې داسې وہلې کړ لکه لاوا.

ولسمشر: اې شخصيتونو! تاسې د څارنوال افاده نه، خطبه واورېده، څو څېړنيزه کمېټه حقيقت له هوا او هوس څخه بيان کړي. شمالي سيمه د هوا د درجې له اړخه هم مشهوره ده، دا هم ټولو ته معلومه ده چې د ۱۹۹۱ د ۴ وروستی اونی ۲۶-۲۷ پورې هوا داسې نه وي لکه څارنوال چې وويل. اما د اوسېدونکو د نېښتې په اړه بايد څېړنه وشي، چې ايا د وسلهوالو ځواکونو تر راتګ مخکې شوې او که وروسته. بيا نو شونې ده چې څېړنيزه کمېټه څېړنه وکړي. هلته بوازې يو قبر دی چې څلور سوه ۴۰۰ کسان پکې خښ شوي دي، دا هغه کسان دي چې له استاد عزت ابراهيم سره ودرېدل، تاسې کولای شی چې د دې په اړه د فرقو له مشرانو، استاد جلال طالباني او ښاغلي طه محي الدين معروف څخه څېړنه وکړی. د نورو اړخونو په اړه سکوت غوره کوم.

څارنوال: له منځني فرات څخه يو بل عيني شاهد چې لوړه پوځي رتبه لري وايي چې طالع الدوري، فرحان الدليمي او محمد جواد عنيفص د ده په مخ کې وژنې کولې. دغه شاهد او د تره زامن يې د پېښو په ترځ کې ونيول شول. دغه شاهد شاهدي ورکوي چې راکټونه او توپونه يې ليدلي دي چې پر کربلا يې ور توغول، ډله ييز قبرونه يې هم ليدلي دي چې ۴۰۰ مړي ترې را ايستل شوي دي، تورن په دې اړه څه نظر لري؟

ولسمشر: د څارنوالانو خوله ولې په هغو کسانو نه ښوري چې په بغداد او د عراق په نورو سيمو کې د مذهبي فتنې په پايله کې اوس هره ورځ لسګونه او سلګونه کسان وژني؟ عراقي ته که اوس يا له اوس مخکې ناحقه او بې موجبه زيان رسېده، صدام حسين دغه کار بې غيرتي او جريمه ګڼي.

څارنوال: ايا تورن د عراق د ننه و او د ولسمشر په توګه يې خپلې واګې لوبولې؟

ولسمشر: د دغې پوښتنې ځواب نه ورکوم، ځکه چې د ځواب وړ نه دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درویشتم څپرکی

د ولسمشر د شخصیت په اړه انساني اړخونه

مونږ ته دا مهمه ده چې کوم عراقی له لاسه ورنه کړو، کله مې چې بندیان ملګري په محکمه کې ولیدل، ورته و مې ویل، هر عراقی چې په نظر یا کړنه کې تېروتنې وي او غواړي چې په خپل دریځ کې بیا کتنه وکړي، را و د ګرځي او توبه د وباسي، نو د توبې دروازه د الله په اجازه د بریا له اعلان څخه مخکې تر وروستي ساعته پورې پرانیستې ده. خو له ایمان او ملي مقام لرونکو کسانو سره نه برابرېږي، چې پر خپل ایمان ثابت پاتې شول، او ټول د دریځ او ورکړې پر اساس دي.

(صدام حسین په زندان کې)

ولسمشر د ده او د ولس د زامنو تر منځ د اړیکې په اړه راته وویل:

"د پسونو، اوښانو او نورو څارویو په ځانګړې ډول د اهلي حیواناتو شپنې مې خوښېدله، کله چې مې له صلاح الدین ولایت څخه لیدنه کوله، له فرصت څخه مې ګټه پورته کړه او شخصي پسونه مې ولیدل. پسرلی و او ځمکه شین ونه وه. خو کله چې زه ور ورسېدم، شپون مې ولید چې پسونه یې داسې ځای څرول چې هلته واښه نه وو یا لږ وو. لکړه به مې په لاس کې وه او پر ځمکه به مې پرې ډډه وهله، پوځکی به مې هم پرې راښکلې. له شپانه څخه مې وپوښتل چې ولې په ګاونډ کې په ښه ځای کې پسونه نه څروې. ورو پسونو ډېره اغېزه را باندې وکړه. شپون مې په ولو کې په لکړه باندې داسې وواهه چې دی یې نه تنګاوه او متوجه مې کړ چې په راتلونکي کې داسې څه ونه کړي. بغداد ته را ستون شوم... خو په هماغه شپه مې خوب ونه کړ، ویل مې هسې نه چې هغه شپون را څخه په تنګ شوی وي. په بله ورځ مې سکرتر ته وویل چې هماغه شپون راته راولي. کله چې راغی، ډېر په وېره کې و، فکر یې کاوه چې جزا به ورکړم. هرکلی مې وکړ، غاړه مې ورکړه او ښښنه مې ترې وغوښته.

بیا مې اکرامیه ورکړه، په داسې حالت کې رانه لاړ چې ده رښتیا نه باله. نو هلته زما فکر او ضمیر ارام شو.

"یوه ورځ مې په بغداد کې چکر واهه، ځینې سوالګر مې ولیدل، دغه ښکارنده مې بده ګڼله، د یتیمانو او بېوزلانو د رعایت په رول مې ټینګار کاوه، بوډاګانو ته په تنخوا ورکولو مې ټینګار کاوه او پر دې سربېره به مې هغو خلکو ته په تنخوا ورکولو ټینګار کاوه چې د بېوزلانو سرپرستي یې کوله. له سکرتر څخه مې غوښتل چې په بغداد کې ټول سوالګر را ټول کړي، ډوډۍ مې ورسره وخوړه او عزت مې یې وکړ، هیله مې ورته ځرګنده کړه چې نور دغه ناوړه کار ونه کړي.

"د ولس زامنو او ان هغو عربو وروڼو ته چې زمونږ د ولس په منځ کې اوسېدل، هغوی ته به مې د دفتر دروازه پرانیستې وه. له هېوادوالو سره به مې تر ناوخته ناستې درلودې، ان کله نا کله به تر سپېدو او ان تر سهاره ناست وو، په بله ورځ به مې د عراقیانو په منځ کې کار کاوه، د دوی حالات او د ژوند چارې به مې څېړلې. زه به په هغه ورځ ډېر ارام وم چې له ډېرو وګړو سره به مې ولیدل او ستونزې به مې یې ور حل کړې. په هماغې شپه به چې پرېوتم، ضمیر به مې ارام و او احساس به مې کاوه چې هېوادوالو ته مې یو څه خدمت کړی دی".

ولسمشر له خپل پیدایښت راپدېخوا د خپلې کورنۍ د حالاتو په اړه خبرې کوي:

"په ۱۹۳۷ ز کال کې چې زه وزېږېدم، پلار مې پنځه میاشتې زما له زېږېدو وړاندې وفات شوی و. الله ج د پرې ورحمېږي، د بدن کومه برخه یې لګېدلې او ماته شوې وه، وروسته د هډوکي د ماتېدو له امله پسې مړ شوی و. دا کار مې د پلار د مېړانې له کبله شوی و، ځکه ده غل لیدلی و چې د یوې عراقۍ مېرمنې مالونه یې لوټل، هغه مېرمنه د خپلوانو له ډلې څخه وه. پلار مې هغه کار نه و زغملی، نو د ختو له لوړ دېوال څخه یې ورټوپ کړي وو، څو هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېرمنه و ژغوري. هڅه یې کړې وه چې په غله پسې شي، خو بیا هغه څه ورته پېښ شول، الله ج د زما پر مور ورحمېږي، هغې راته وویل چې ډېره موده وینې ترې تللې. تبې به یې ورځ په ورځ غځېده، حالت یې د کمزورۍ په لوري روان و او بدن یې ورو ورو کمزوری کېده.

"زما له پیدایښت وروسته، زما مور واده وکړ. دا د ټولو عراقیانو، په ځانګړې ډول د کلیوالو وګړو عادت دی، چې له کونډې سره واده کوي څو د ژوند له سختیو سره مخ نه شي. خو زما د مور دغه واده خوښ نه و، ځکه الحاج ابراهیم الحسن به د اطرافي طبیعت، غریبي، شاته پاتې کېدو او نورو چارو له امله سختي ورسره کوله... ان کله خو به یې له صدام حسین سره هم سختي کوله، په هماغه وخت کې زما عمر کم هم و. خو زما او د ده د بلې مېرمنې زوی «ادهام» تر منځ به یې توپیر نه کاوه.

"سهار وختي به را پاڅېدم او له کور او کلي لرې به تلم، خس او خشاک به مې را ټولول، که څه هم د ژمي او اوړي هواوې سختې وې، خو دا مې ورځنی دنده وه. څه غواوې او مېږې چې مو درلودې له مورسره به مې د هغو په پوولو کې هم مرسته کوله. دا چې الحاج ابراهیم الحسن له ما سره مینه کوله او زما او د خپلو اولادونو لکه سبعاوي، برزان او وطبان ترمنځ یې په چلند کې توپیر نه کاوه، نو ما هم د ده خبره منله، خو له ادهام زوی سره یې بیا سختي کوله، ځکه هغه هوښیار نه و.

پر دې سربېره به مې په کروندو کې کرنه، اوبه لګول او پسونه او رمې به مې هم پوولې... دا چې له زده کړې سره مې شوق و، نو زه مې د ماما خیرالله طلفاح کور ته لاړم.

"په ماشومتوب او ځوانۍ کې مې سخت ژوند درلود. کله چې د واک په ګدۍ کې وم، نو د خپل ولس پر خدمت حریص وم. ما ویل چې د ولس او الله خوښي تر لاسه کړم. د ولس د زامنو ترمنځ مې توپیر نه کاوه. له یوه سره مې

هم کینه نه کوله، ان هغه کس مې هم بد نه ایسېده چې ناوړه کار به یې کاوه، بلکې د ده کار به مې بد ایسېده. کله چې به له خطا څخه نېکۍ لارې ته راغی، ډېر به پرې خوښېدم".

کله چې ولسمشر د ۲۰۰۳ له بغداده د وتلو پرېکړه وکړه، له ملاتړو ځواکونو یې وغوښتل چې خپلو کورنیو ته لاړ شي او له ده سره د پاتې کېدو لپاره یې منه ترې وکړه او یوازې یو څو تنه هغه کسان ورسره پاتې شول، چې ده باور پرې درلود. له هغو څخه به یې د هغوی د احوال او ټولنیز وضعیت پوښتنه کوله، یو په بل پسې به یې پوښتل چې واده یې کړی، د زامنو او لوڼو شمېر یې څومره دی او ایا د کورنۍ لپاره یې سرپرست شته... او داسې ډېرې پوښتنې به یې کولې چې انساني اړخ یې درلود. همداراز ولسمشر یو ټولګی هغه ماشوم یتیمان هم پالل چې له ده سره یې اړولي وو. هغوی چې غټ شول، نو ولسمشر به یې "بابا" باله. د بغداد له نیواک وروسته چې ولسمشر له قصي او درې تنه ملاتړ کوونکو سره ناسته درلوده، نو قصي هغه یوه ته وکتل، چې تینګه اړیکه یې ورسره درلوده او ورته وې ویل: فلانیه ته به زما له کورنۍ سره پاتې شې. هغه ځوان وویل: زه یوازې له تره او پلار ولسمشر سره پاتې شوی یم او له ده سره پاتې کېږم، بل ځای نه پاتې کېږم.

مدافع وکیلانو سره د ولسمشر اړیکه

ولسمشر به په ډېرې خوښۍ زمونږ هرکلی کاوه او دا به یې ډېر تکرارول: "تاسې اتلان یاست، په محکمه او بهر کې مو کمی نه دی کړی، څه چې ستاسې له وسه کېدل هغه مو وکړل. زه یوازې ستاسې خبرې نه اورم، بلکې تاسې ته درناوی لرم، ستاسې نظر ته درناوی لرم، تر هر چا مخکې ستاسې درناوی کوم".

له ده سره د سلام لپاره به مې ملګري ور مخکې کول، ځکه ولسمشر چې لا په زندان کې هم و، د مسئولیت پر اساس به یې منصب او قدم ته پاملرنه کوله. زما ملګرو ته به یې ویل چې د دوی د ملګري "ابو علاء" یعنې د خلیل الدلیمي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کېناستو وروسته د دوی کېني، ځکه چې زه د کمېټې رئيس وم او د رضاکارۍ له حيثه د دوی څخه مخکې وم.

د زندان اوږدو کلونو د ولسمشر په هغه سلوک او طبيعت اغېزه نه وه ښيندلې چې پرې را لوی شوی و، دا چې مونږ به په هر څه کې پر ده حساب کاوه، نو ده به هم زمونږ سلوک او ظاهري حالت ته پاملرنه کوله. ان په ناسته ولاړه، خبرو او خوځښتونو کې به يې زمونږ ظاهري حالت ته کتل. په هرڅه کې يې نظم خوښاوه. کله چې به مو په يوه دسترخوان او همداراز په ټولو ناستو کې خواړه ورسره خوړل، نو زمونږ هر يوه ته اينبې خواړه به يې تر سترګو لاندې کول.

ولسمشر به له مونږ څخه غوښتل چې خپلو کورنيو ته يې سلامونه ورسوو او همداراز هغو خپلوانو او ولسونو ته چې د وکيلانو نسبت به ورته کېده. په هره ليدنه کې به يې له ما غوښتل چې د مور سر مې ښکل کړم او زما اولادونو، خپلوانو، قبيلې، د قبيلې مشر او نورو مشرانو ته يې سلامونه يوسم. کله چې به زندان ساتونکو د وکيلانو په ورتګ خبراوه، نو ډېر به خوشالېده. همداراز په ځينو نمانځنو او مناسبتونو کې. د ده د پيدايښت د ورځې پهنلمانځنه کې به يې هغه يادونه کوله چې عراقيانو به هغه ورځ څنګه نمانځله او د درد احساس يې کاوه. ويل به يې:

"له هېچا مې نه دي غوښتي چې په صدام حسين پورې ځانګړې کوم مراسم يا نمانځنې دې ترسره کړي، که هغه زما د پيدايښت ورځ وه او که نورې. ولس مې پرېښې و، څه چې يې خوښه وه، هغه يې کول، ان هغه يادګاري مجسمه چې جوړه شوه، هغه زما نظر نه و او نه شخصاً له ما څخه چا غوښتې، له هغو کارونو پرته چې زمونږ ميراث ګڼل کېږي، لکه د ورک پوځي يادګاري مجسمه يا د شهيد يادګاري مجسمه يا د ځينو تاريخي سمبولونو مجسمه يا ځينې رسمي مجسمې او يا هغه چې عراق د عراق تاريخ او تمدن به يې ښکلې

کاوه، له همدې پرته مو ولس او تنظيمونو ته د بيان ازادي ورکړې وه. په دې کې مونږ هم رول درلود". په اخترونو او هېوادنيو مناسبتونو کې به را څخه غوښتل کېدل چې ولسمشر وګورم. نو ما به هم ليده او د دوستانو ډالۍ به مې هم له ځان سره ور وړلې.

مونږ وکيلان، له نړۍ سره د ده يوازينۍ اړيکه وو. د کمېټې د رئيس نائب وکيل خميس العبيدي له شهادته وروسته چې پر ولسمشر يې ډېره اغېزه هم کړې وه، ولسمشر را څخه وغوښتل چې نور يې ليدنه ودروم او نور ملګري دې هم دغه کار وکړي، دی پر مونږ وېرېده. راته وې ويل: "ابو علاء" بچيه، له دغو احمقانو، رذيلانو څخه پر تا وېرېږم، له ما څخه د خپل ماشومان ډېره اړتيا درته لري. له ما سره رب شته دی، هغه به مې هسې نه پرېږدي". پسې زياتوي: "ضمير مې ستاسې د ملګري د شهادت په اړه خبر راکوي او زه نه غواړم چې په تاسې کې د کوم يو زما په لاره کې زيانمن شي".

دغه لوی سړی همداسې و. کله چې به مو د عراقيانو او عربو احساسات ور وړل، نو ډېر به پرې اغېزمنېده.

د محکمو پخوانۍ پرېکړې

داعدام د هغو پرېکړو په اړه مې له ولسمشر څخه وپوښتل چې د ملي دولت په دوره کې شوې وې او د ده دريځ مې وپوښته، ده وويل:

"د اعدام جزاء عراقي دستور او قوانينو اېښې وه. دا يوه رواج شوې جزاء ده، براۍ په عراق کې نه، بلکې د نړۍ په لويو دولتونو کې هم شته، لکه په متحده ايالاتو کې. دا جزاء مې د لويو جرمونو لپاره مونډلې ده، لکه لوی خيانت، يا چې مجرم داسې مرحلې ته رسېدلی وي، چې اصلاح يې ناشونې وي يا يې وژنې کړې وي او يا يې د چا عزت تر پښو لاندې کړی وي.

"څوک چې له هېواد سره خيانت کوي، نو مونږ بايد د ښېګڼې هيله ترې ونه لرو. که يې پرېږدو، ځکه بيا نور خيانت هم کوي. عراقيان شاهد دي، مونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېرو داسې کسانو ته عفوه وکړه چې د دغې جزاء مستحق وو، ځينې اصلاح شول او په دولت کې يې لوی منصبونه پر غاړه واخيستل، خو ځينو له فرصت څخه گټه پورته نه کړه، ځکه د دوی ضميرونه مړه شوي وو. سره له دې، کېدای شي داسې تېروتنې شوې وي چې ځينې کسان د دغې جزاء مستحق نه وو خو ورکړل شوې وي، خو تېروتنه زمونږ نه وه، تېروتنه د څېړنې وه. پر دې سربېره، کله چې به داسې حالت رامنځته کېده، مونږ به ډېر درېدو او د ځينو اهدافو لپاره به مو شهيد گاڼه څو د ده د زامنو، خپلوانو او قبيلې په معنوياتو اغېزه ونه کړي. ان په ځينو داسې حالاتو کې چې کس به د دې جزاء مستحق و او محکمه به هم رښتينې وه، نو چې جزاء به ورکړل شوه، مونږ به د دې لپاره شهيد گاڼه چې پر اولادونو يې له معنوي يا مادي اړخه اغېزه ونه کړي، مونږ نه غوښتل چې اولادونو ته يې زيان ورسېږي. سره له دې چې کومو کسانو ته چې مونږ شهيدان ويل، ټول هم پاک نه وو.

"کله به مې پر دغې جزاء موافقه کوله، له سکرتر څخه به مې غوښتل چې يوازې په هغو حالاتو کې د ماته راوړي چې نفسي او بدني حالات مې ښه وي. په هر حالت کې به مې په ډېر دقت ليده، دا چې ولس دستوري امانت مونږ ته را په غاړه کړی و او د ملت د گټو له امله مې لوړه کړې وه، نو په دې اړه پر ما لازمه وه چې لاسليک پرې وکړم، ډېری وخت به په شک کې وم، سره له دې چې شکاکي مې نه خوښېږي. کله چې به مې پر پرېکړه لاسليک وکړ، نو څه موده به نا ارامه وم، ځکه يو عراقي مو له لاسه ورکاوه. له ولس سره مو همداسې چلند کاوه. د عامې او ځانگړې عفوې په تړاو مو لسگونه پرېکړې صادرې کړې، څو ځله مو زندان سپيناوه، ډېر فرصتونه مو ورکړل. د عراق ولس د دې مستحق دی چې انسان د عمر ترې قربان کړي، ان د بغداد له نيول کېدو وروسته مې ډېر واورېدل چې د عفوې په خاطر ملامتېدم. له دې وړاندې، زمونږ د رهبری ځينې ورونه د ځينو مجرمينو له عفوې سره ناخوښې وو".

ولسمشر دغه کيسه کوي، چې د انقلاب له بريا وروسته ورته پېښه شوې ده، دی وايي:

"په ۱۹۵۹ز کال کې، د سوسيالست گوند او د عبدالکريم قاسم ترمنځ ائتلاف وشو. په هماغه وخت کې په عراق کې وژنځايونه زيات شول، زمونږ گوند په نړله اتلولۍ مخنيوی ترې وکړ، زه يې پوځي محکمې ته بوتلم، جزاء اعدام وه. نوي تنه شاهدان يې را باندې حاضر کړل، ټولو شاهدانو داسې په دروغو شاهدي ويله لکه په دغې محکمې کې چې يې وايي. بيا زمونږ انقلاب بريالی شو. هر څه مې په وس او واک کې وو چې ورسره کړي مې وای، خو پر الله قسم که مې ورسره کړي وي. يو افسر چې نوم يې عبدالهادي او د موصل دی، د نيولو په وخت کې يې لاس را اوږد کړ او ويې وهلم... خو د انقلاب له بريا وروسته ونيول شو، په ياد مې نه دي چې څلور مياشتې و او که څلوېښت ورځې. د دې لپاره چې څوک يې په تنگ نه کړي ساتنه يې کېده. په هماغه موده کې يې کورنۍ زما ليدو ته راغله، نو داسې مې وبالله لکه خپله کورنۍ. بيا مې عبدالهادي له زندانه را بهر کړ او د کار او ټولنيزو چارو په وزارت کې مې د عمومي مدير مرستيال مقرر کړ. نو الحمد لله، مونږ له چا سره کينه نه ده کړې او نه مو له چا غچ اخيستی...".

د ولسمشر خواړه

ولسمشر به هره ورځ د دوه يا څلورو خرماوو په خوړلو، خواړه پيلول، ځکه خرما د معدې د ځينو گډوډويو د تداوۍ له امله گټوره ده. د زنداني کېدو په لومړيو کې امريکايانو کافي خواړه نه ورکول او کوم خواړه چې به يې ورکول هغه به هم خراب وو. د ولسمشر د خوړو په اړه مې له امريکايانو سره خبرې وکړې. له هغه وروسته يې داسې خواړه ور وړل چې امريکايي ساتونکو به

ویل چې دا د امریکایي افسرانو خواړه دي، که څه هم ده څو ځله وویل "زه په دې کې ستونزه نه لرم چې خواړه راوړي او که نه یې راوړي، څه ډول وي یا څومره وي، زه په خوراک کې وږی نه یم. دغه چارې دوهمي ګڼم".

امنیتي پاملرنه او پاکوالی

ولسمشر به د خپل بدن او جامو پاکوالي ته ډېره پاملرنه کوله. او ویل به یې چې د مؤمن او مسلمان دنده دا ده چې پاکوالي ته لومړیتوب ورکړي. ان کله چې برېتانوي صن مجلې د ده انځور هم خپور کړ، چې ده جامې پاکولې، ده وویل: "ایا دوی مونږ په دې کموي او عیب یې را پورې ګڼي چې د ځان او اړتیاوو لپاره جامو او نورو په پاکولو کې د خپل حنیف دین او عربي رواجونو پیروي وکړو. په دې کې نو څه عیب دی؟". او زیاتوي: "پاکوالی زمونږ د ایمان له ختې څخه دی، زمونږ حنیف دین هم په پاکوالي امر راته کړی او بله دا چې روغتیا او پاکوالي ته د انسان پاملرنه له هغه بابه ده چې ویل کېږي، تر تداوۍ وقایه بهتره ده". که څه هم امریکایانو څوک ورته ځانګړی کړی و، خو ده بیا هم ځان پخپله پاکاوه، جامې به یې پخپله مینځلې او په داسې ځای کې به یې اوارولې چې وچې شي. ولسمشر وایي: لکه څرنګه چې معلومه ده، زه ډاډه نه وم چې له ماسره ګمارل شوي امریکایي ساتونکي د له هغو ساري او وبایي ناروغیو پاک وي، چې د جامو په واسطه سرایت کوي، نو ځان مې له همدې ساته، ځکه ساتونکي ځوانان وو او زمونږ د ټولنو نه وو، د دوی رواجونو او تقلیدونو هم له مونږ سره توپیر درلود، نو دوی د خطرناکو ناروغیو سرایت او پرې اخته کېدو ته نږدې وو. دوی به مې منع کول چې زما له جامو سره د جامې نه ځوړندوي".

خو د ډرامیزې محاکمې له ناستو وړاندې ولسمشر مجبور شو، خپله هغه چپنه یې د امریکایي پوځ دوبي ته ور ولېږله، چې په محکمه کې د په تن کولو لپاره یې ټاکلې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولسمشر کورنۍ، د ولسمشر یوې سکه خور او ځینو خپلوانو به ورته جامې ورلېږلې. خو زمونږ له محدودو لاربښوونو او د ولسمشر د امنیت لپاره د احتیاطونو پر اساس به مې د ملګرو او خپلوانو ډالۍ ور وړلې، خو ده به نه په تن کولې او بېرته به یې مونږ ته راکولې. د دغو ډالیو خاوندان به مې ور ښودل، نو ده به منته کوله او تل به یې را څخه غوښتل چې پاملرنه وکړم او د ولسمشر له کورنۍ څخه راتلونکو جامو او نورو جامو ته مې پام وي. ویل به یې: الحمد لله، ځکه ښاغلی خلیل! ته هم په ما هومره پام کوې، لکه زه چې یې پر ځان کوم.

کله نا کله به یې هغه جامې ورسره ساتلې او په تن کولې چې له کورنۍ څخه ورته رالېږل شوې وې او دوهم ځل به یې وېشلې. د امریکایانو په لاس به یې ځینې هغه ډالۍ او جامې نورو بندیانو ملګرو ته لېږلې چې ده ته به رالېږل شوې وې، همداراز وکیلانو ملګرو ته به یې ځینې دغه ډالۍ ورکولې لکه سګرېټ او نور. ما ته یې هم ځینې جامې، لاسي ساعت، د شخصي جامو بکس، تسبې او نور راکړل.

ځینې خواړه او شیرینۍ چې د ده د خپلوانو یا د وکیلانو له لوري به ورته رالېږل کېدلې، دی به مې پرې خبراوه، خو ورکولې به مې نه.

په مقابل کې امریکایانو هم په زندان کې دې ته پام کاوه او له ما څخه به یې پوښتنه وکړه چې دا شیان له کومه ورته راوړم، ولسمشر ته د ما پر پاملرنې او اخلاص هغوی هم باوري وو.

یوه ورځ د ولسمشر لور اغلې رغد د ولسمشر د کلیزې په موخه د طبیعي ګلانو یوه ګېډۍ ور ولېږله (۲۰۰٦،۴،۲۸) کله چې مې ور وړله داسې یې ونیوله چې امریکایان ورته حیران شول، ولسمشر به بیا بیا بویول او له ما څخه به یې منته کوله. امریکایانو د ګلانو له نه ایستلو مخنیوی کاوه، خو ما ورته وویل چې دا یې د لور دي. د ګېډۍ له ځای څخه یې پوښتنه وکړه، دوی شکمن وو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ناپاک ځای څخه نه وي. په ډېرې سختۍ مې قانع کړل، هغه ګېډۍ مې په خپله بوی کړه او ورته ومې ویل چې که غواړې زه یې د هرې برخې خوړلو ته چمتو یم. له هماغه وروسته یې اجازه راکړه چې ولسمشر ته یې ور وړم، خو د ولسمشر د دوهمې لور رنا ډالۍ چې د هېلو دانې وې هغه یې راسره پرې نښودې. وې ویل: مونږ پر ده وېرېږو، مونږ نه غواړو چې له ده سره داسې وشي لکه د یوګسلاویا له ولسمشر میلوسوویچ سره چې وشول.

امریکایانو له ما پرته بل چا ته د داسې کار د کولو اجازه نه ورکوله، ما چې به هم کاوه، دوی به مې ډاډه کول چې دا له اصلي ځایه یعنې د ولسمشر له کورنۍ څخه دي. په هغو اونیو کې چې ووژل شو، امریکایانو ته مې برېښنالیک ور ولېږه، اتفاق مو سره وکړ چې زما استازیتوب به یو بل وکیل ملګری کوي، نو هغه استازی شو. ان د لیدنو د موضوع په اړه، تصادفاً یوه ملګري په کروپر پوځي اډه کې له خپل بندي پلار سره لیدنه کوله، مونږ به کله نا کله د ولسمشر لیدنه هم پرې کوله، چې دغه یوازې د ملګري خمیس العبیدي له شهادته وروسته پېښ شول، نو امریکایي اړخ ته چې به ما خپله شخصي موافقه د خپل برېښنالیک له لارې ونه لېږله اجازه به یې نه ورکوله چې له ولسمشر سره وګوري، د ملګري د لیدنې وخت به مې ورته ټاکه څو دوی ملګری د لیدنې ځانګړي ځای ته ورسوي.

ولسمشر د محکمې په تالار کې

سره له دې چې د محکمې د ننه له ولسمشر صدام حسین سره ډېر ناوړه چلند وشو، خو ده به له ټولو سره طبیعي چلند کاوه. په معروفه ډاډه موسکا به یې چلند ورسره کاوه. په لویه بڼه یو متوازن شخصیت و. کله چې به یې په لعنتي قفس کې له دروازې د ناستې تر ځایه څو متره فاصله وهله، امریکایانو به پرېښود او دوی به د دراوزې شاته درېدل. حضور یې له هیبته ډک او قوي و. د نیواک د حکومت غړو به له پورته تالار څخه تقریباً له څلورو مترو لرې

ورته کتل، نو دوی به ډېر په کینه، کراهیت او بغض ورته کتل، زړونه به یې له غوسې ډکېدل چې ولسمشر به یوازې په جګ سر تګ کاوه، یوازې خپل خالق ته به یې سر ټیټاوه. احمد الجلبي به پر خپل مخ لاسونه ایښي وو او د ولسمشر په مخ کې به یې سترګې خښې کړې وې، په ژېړه موسکا به یې ورته کتل. موفق الربیعي چې به امریکایانو او جورجیانو په لاسونو او آلو تلاشي کاوه، نو موسکی به و، همداراز د نیواک د حکومت ټول قطبونه به تلاشي کېدل، یوازې زندانیان به نه تلاشي کېدل.

ولسمشر صدام حسین به قاضیانو ته کتل او په بشپړ انسانیت به یې چلند ورسره کاوه او له څارنوالانو سره هم همداسې. د شخصي حق ځینو څارنوالانو به د ارام کولو په موده کې سلامونه ورکول. ولسمشر چې به قاضیان لیدل چې دی بې ځوراوه او د خبرو فرصت یې نه ورکاوه، نو ډېر به دردېده.

د اسلامي شعائرو تمرینول

ولسمشر د زنداني کېدو په لومړیو ورځو کې قرآنکریم نه درلود. بیا یې هغه د معلومې کیسې لرونکی قرآنکریم موندلی و. همداراز ما هم یو قرآنکریم ور وړ. دیني کتابونه او ډېرې دعاګانې یې درلودې او ډېر وخت به یې لوستل. ان یوه ورځ یې راته وویل: د الله ستاینه کوم چې دومره وخت یې راکړ چې دین ته مې وزګار شوم... په میاشت کې به یې څو ځله قرآنکریم ختم کاوه او شعرونه به یې هم لیکل. د ولسمشر د غوښتنې پر اساس به مو کتابونه ور وړل، ډېری به یې د مینه والو له لوري ورته ډالۍ کېدل، ده به مطالعه کول. هغه کتابونه به یې زیات خوښول چې په ولسي میراث او تراث، شعر، فقهي او نحوي پورې به یې تړاو درلود، کله چې به پای کې مونږ ته د مجلو، مقالو او بیانونو د ور وړلو اجازه راکړل شوه، نو هغه به یې هم خوښولې.

د الله ذکر به یې ډېر کاوه او ډېر استغفار به یې وایه، الله ته د نږدېوالي لپاره به یې د اونۍ ځینې ورځې روژه نیوله، د الله ستاینه به یې ډېره کوله، کله چې به مو ورسره لیدل، نو دغه عبارت به یې ډېر تکراراوه "الحمدلله، مونږ ته الله همدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

اراده کړې وه څو بښنه راته وکړي، د ګناهونو کفاره مو شي او زمونږ نېکيانې را ډېرې کړي"، تل به يې د ښه کار او د عفوې وصيت راته کاوه او ويل به يې چې کينه مه کوئ او د نورو د بديو په وړاندې بد غبرګونونه مه ښکاره کوئ.

په روژه کې به يې د اسلامي شعائرو په سرته رسولو کې تعمق کاوه، له روژې مخکې او وروسته او په سنت ورځو کې به ډېرې روژه و او نېک اعمال به يې ترسره کول. د برکې په خرماوو به يې روژه ماتوله او تل به يې راته ويل چې هغه ور وړو. دا چې تر نورو يې دغه خرماوې ډېرې خوښولې، نو کورنۍ به يې په ډبلي کې ډېرې ورلېږلې.

يوه ورځ چې ولسمشر د ديني چارو په اړه خبرې کولې، راته يې وويل: "مونږ يوه ورځ همداسې کار نه دی کړی او نه مو داسې دريځ غوره کړی چې د الحاد او دين ترمنځ وي، ان زمونږ د ګوند په ايډيالوژيو کې. مونږ د الحاد پر ضد يو او له دين سره يو، خو د نورو حقوقو ته هم درناوی لرو". ولسمشر زياته کړه: "مونږ چې هره ودانۍ ودانه کړې يا مسجد مو جوړ کړی او يا زيارت مو نوی کړی، دا ټول پر مونږ واجب دي، يوازې د الله لپاره".

مشر او مقامات

په ۲۰۰۴ ز کال کې له ولسمشر صدام حسين سره له لومړۍ ليدنې وروسته په انبار کې زما کور ته يو مهم کس راغی چې د يوې مشهورې قبيلې يو مشر هم ورسره و. ځان يې راوپېژانده او دی له مقتدی الصدر سره په اړيکه کې و، ده غوښتل زما له لارې له ولسمشر څخه د مقتدی الصدر د پلار د وژنې په اړه پوښتنه وکړي او ويل يې چې دا به په امانت سره مقتدي ته رسوي، ډېر ټينګار يې کاوه څو د برابرې شوې فتنې مخه ډپ شي.

کله چې مې له ولسمشر سره د مهدي د لښکر (جيش المهدي) په اړه خبرې کولې، نو دا مې هم ور و رسوله. ده ځواب راکړ: "د مقتدي د پلار په اړه چې زه څومره معلومات لرم، هغه کوښښ کاوه چې عراقيان را ټول کړي او د

جمعې په لمانځه (يعني په ميليوني لمانځه) کې يې امامت وکړي، امنيتي ارګانونو هم همداسې معلومات درلودل. د پېښې له واقع کېدو وروسته مونږ ته معلومه شوه چې دغه دسيسه ايران برابره کړې وه، لکه عادت يې چې دی، چې پر عراقي دولت يې ور واړوي، چې صف يې ګډوډ شي او فتنه را پورته شي. مونږ پېژندلي دي، د يوه ملت او مسلمانانو ترمنځ د فتنې په اچولو کې د فارسيانو همدا تګلاره ده". ولسمشر زياتوي: "زه په پېښې خبر نه وم، کله چې مې له چارواکو او امنيتي ارګانونو څخه وضاحت وغوښت، هغوی هم راته وويل چې له لرې او نږدې پر دې موضوع خبر نه دي... نو هلته مونږ يقيني شوو چې دغه پېښه ايران زمونږ د هېواد پر خاوره تدبير کړې وه، څو مونږ پرې نورن شو او ناوړه فتنه را ولاړه شي. بيا مو له مقتدي سره غمشريکي وکړه او فاتحه مو ورته وکړه او ده هم مننليک را واستاوه".

له ولسمشر څخه مې د محمد باقر الحکيم په اړه وپوښتل (د عراق له نيواک وروسته د کربلا په چاودنه کې ووژل شو)، ده وويل: "کله چې پېښه وشوه، زه له مسئوليت څخه وتلی او د ولس په منځ کې وم، خپل ولس ته مې دغه کار دليکل شوي پيغام له لارې واضح کړ، چې هغه پيغام رسنيو هم خپور کړ. هر څه ښکاره وو، حقيقت ته د رسېدلو لپاره لويې هڅې ته اړتيا نه وه. دا ايران او زمونږ په هېواد کې دننه د ايران ځينې لاسپوڅي دي، پېښه يې د هغه څه لپاره تدبير کړې وه چې له حوزې او مرجعيت سره يې اړيکه درلوده".

ولسمشر زياتوي: "مونږ د خپل ولس د بېلو ډلو ديني شخصيتونو ته درناوی کاوه، هغه شخصيتونه که مسلمانان، مسيحيان، صابئيان او يا د هرې بلې ډلې او مذهب څښتنان وو، مونږ د دغه او هغه ترمنځ يوازې د هېواد پالنې او عراق ته د اخلاص پر اساس توپير کاوه".

(c) ketabton.com: The Digital Library

سخت حالات

د څېړنو په ناستو کې په ولسمشر صدام حسین سخت او ستونزمن حالتونه تېر شول، چې په دې کې د ده او د قاضي رائد الجوحي ترمنځ د ۲۰۰۵ ز کال د څېړنو په ناستو کې لفظي شخړې دي، چې د دجیل قضیه او د انفال قضیه بلل کیږي. قاضي به ولسمشر ته هومره په ځیر سره کتل چې بانه به یې هم نه رپېدل، خو ولسمشر به بیا تر دې په سخت نظر ورته کتل. ما به هره شببه پر همدغه قاضي نیوکه کوله.

په ۲۰۰۵ ز کال کې د دجیل د قضیې په اړه په یوه ناسته کې له ولسمشر سره مخامخ شوم، ستړی و، داسې ښکارېده چې کافي خوب یې نه دی کړی. یوه شببه خو یې بڼه بدله راته ښکاره شوه، شکمن شوم چې دی ولسمشر صدام حسین نه دی. کله چې د څېړنې تالار ته ننوت، قاضي جوحي یو څه په څېړونکي او عجیب نظر ورته وکتل. وروسته بیا د ده او د قاضي ترمنځ لفظي شخړې وشوې...

د سوداګرو د قضیې په اړه د څېړنې په ناسته کې هم سخت حالت و. هغه وخت علي ربیعي د څېړنې د کمېټې قاضي و، قاضي عبدالحسین حطاب یې مرسته کوله. د څېړنې له پیلېدو وړاندې یې قاضي حطاب سپک کړ او د ولسمشر او د ناوړه خبرو کوونکي قاضي تر منځ لفظي شخړه وشوه، ما او ولسمشر هم د یوې پیمانې پر ځای دوه ورکړې، خو قاضي ربیعي د خپل ملګري له کړنو ناخوښه و.

په دې وخت کې، د امریکایي استخباراتو له ځانګړي ځای څخه یو کس را ولاړ شو، تحسین یې باله، یو عدلي څېړونکی و، د ارام کولو لپاره مې د څېړنې درول غوښتي وو او دغه کس په بیړه د ولسمشر لوري ته ورغی چې هغه ارام کړي و. دغه کس په ولسمشر ګوزار کولو ته ځان برابراوه. سملاسي ور وخوځېدم او د ولسمشر د ملاتړ لپاره مې هغه شا ته کړ او دغه کس مې را

ونیو، مخکې له دې چې سم یې ووهم، امریکایي افسر کپټن مایک ماکوي راغی. د څېړنې تالار ته د ولسمشر د را ګرځولو لپاره مې د شرط په بڼه له قاضیانو او امریکایانو څخه وغوښتل چې دغه څېړونکی وباسي، خو دوی را څخه وغوښتل چې پر دې موافقه ورسره وکړم چې دغه کس به د ناستو کسانو شاته ځوکیو ته لرې کوي. له ولسمشر څخه مې وغوښتل چې څېړنه د نه منې، نه د خبرې کوي او نه د کومه پوښتنه ور ځوابوي، دې کار قاضي اړ کړ چې د ناستې د ځنډولو د غوښتنلیک د ورکولو غوښتنه را څخه وکړي.

همداراز یو بل سخت حالت، د محاکمې په یوه ناسته کې په خبرو کې د ولسمشر رول و. ولسمشر داسې مطالعه کوله چې قاضي رؤوف یې د مخونو په شمېر او په هغو کې د خبرو اترو او د شعر ډول په غوسه کړ. قاضي څو ځله په پازابوونکي ډول خبرې ور پرې کړې، خو ولسمشر له پرېکولو پرته د خبرو په اړه پر خپل حق ټینګار کاوه، قاضي اجازه نه ورکوله او د ولسمشر خبرې به داسې ور پرې کولې چې ښه یې په تنګ کړ، له امله یې ولسمشر زښت غوسه شو، قاضي ته یې وکتل، د ولسمشر په ښي لاس کې د پانېزو محارمو یوه ټولګه وه، هغه یې ټینګې کړې، سترګو یې اوښکې وکړې او غوسې ترې لمبې وهلې، لکه په هغه حالت چې قاضي ته وایي: افسوس، چې زه خو ازاد وای... خو د دغې مودې انځور ډک نه شو. له دې وروسته چې قاضي ته د جنرالانو له کوټې، CIA او د نیواک له حکومت څخه پانه راغله، د ناستې سري توب یې اعلان کړ.

کله چې به د ولسمشر کوم بندي ملګری د قاضي مخې ته درېده (د دجیل د قضیې په اړه) او ویل به یې چې ده ته امر کېده او باید یې پلی کړی وای، نو ولسمشر به دردېده. ولسمشر به ډېر د ملامتي په سترګه ورته کتل. د (انفال په قضیه کې) همداسې حالات تکرار شول. چې لیدل به مې، د محاکمې په ناستو کې چې څه شوي وو هغه به یې تکرارول او ویل به یې: "ته پوهېږم څنګه

داسې کس پیدا کېدای شي چې په عراقي دولت کې مسئولیت هم ورته سپارل شوی وي او بیا داسې خبرې وکړي". بیا به یې زیاته کړه: "پر ځینو واکمني غالبه شوې، سړی پر همدغه اساس سړی پاتې کېږي او په مېړانې سره کار کوي". او ویل به یې: "زما د ځینو ملګرو دریغ کمزوری و، کله چې یې د دغه احمق (قاضي) چلند له ما سره لیدلی وای، باید وتلي وای. د دجیل د قضیې په اړه په دې قضیه کې تر شته کسانو د نیول شویو دریغ ډېر قوي دی".
بیا یې د امر ترلاسه کولو په اړه خبرې تکرار کړې، په یوه ناسته کې ولسمشر په غوسه شو او درنده ورته پرېوته او قاضي ته یې وویل: "زه صدام حسین یم، هر عراقی چې خپل مسئولیت نه شي وړلی، نو پړه او مسئولیت یې زه په غاړه اخلم". دا یې زښت په درد سره وویل.
په یوه ناسته کې یې هغه چوکۍ په سرچپه ډول او له قانون او رواج سره مخالفه کېښوده، چې ولسمشر به پرې کېناسته. ولسمشر نیوکه وکړه او دوی ته یې وویل: "تاسې غواړی لکه د مجوسو په څېر کېنم". او د عادت په څېر یې چوکۍ کېښوده.
ولسمشر به د نیول کېدو کیسې او د شوي خیانت یادولو په تنګاوه. هغه کس ته به یې وعید ورکاوه او افسوس به یې پرې کاوه چې له ده سره یې خیانت کړی و، ان راته وې ویل: زه هغه کس نه پېژنم چې له زمانو سره مې یې خیانت وکړ، که مې پېژندلی نو پر دغه کار سربېره به مې د الله او د عراق د ولس په مخ کې ښنلی وای او دا کار به مې "ساده" ګڼلی وای، خو هغه کس چې له کوم کمي او لامل پرته له ما سره یې خیانت وکړ، له هغه سره به اساني ونه کړم، هر څه چې وشي. بیا یې هغه کیسه راته وکړه چې د ۲۰۰۳ ز کال د جون د میاشتې له ختمېدو وړاندې ورته پېښه شوې وه، وې ویل:
"د ولس د زمانو په منځ کې مې چکر واهه، پرېکړه مې وکړه چې د موصل یوه کلي ته ولاړ شم. د موصل له یو مخلص مشر سره مې واړول (د امنیتي لاملونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کبله یې نوم نه اخلو). مازدیګر و او مشر هم کور ته نږدې په څه کار لګیا و. د خپل ملاتړ له کسانو څخه مې وغوښتل چې هغه ټکسي موټر چې مونږ پکې راغلي یو، هغه د کور خوا ته ډېر رانږدې کړي. په هماغې ورځ مې بدلې جامې په تن وې او ږیره مې هم ډېره نه وه اوږده شوې، دا نو د بغداد له نیول کېدو دوه میاشتې وروسته و. د کور څښتن ډېر حیران و او ویل یې چې له څه وخته یې د دغې لیدنې هیله کوله، خو اوس پر ما وېرېده. ما ترې وغوښتل چې ارام شي او ورته و مې ویل، زه محدود خواړه غواړم، یوازې د خُرما شات دکونجت له غوړیو او وچې ډوډۍ سره. په دې وختونو کې مې په لږ خوراک خان روږدی کړی و. خو مشر مې خبره نه منله، له مشر زوی څخه یې وغوښتل چې د ماښام لپاره پسه حلال کړي. سره له دې چې ځان مې ډېر پټاوه، خو کور ته د راننوتلو په وخت کې یوه کس لیدلی او پېژندلی وم، یو بل کس یې خبر کړی و چې د امریکایانو جاسوس ښکارېده. څه موده وروسته مو په سیمه کې د الوتکو غږونه او غیر عادي خوځښت واورېد. مشر ووت چې ځان پوه کړي، امریکایي الوتکې یې لیدلې وې چې ټانګونه او نور موټر یې کښته کول او لنګر وې. وروسته له دې چې له ملاتړو څخه مې وغوښتل چې موټر سایکلونه بوځي او زه مشر په خپل موټر کې یووړم. مشر ډېر وارخطا و، ما ورته وویل چې ما ته دا کیسې عادي دي، له ما سره دوه تومانچې او کلاشنیکوف هم وو. بیا مشر وویل چې امریکایانو خپل ځواکونه له لویې لارې څخه په بېلېدونکو لارو کې کښته کړي، نو مونږ باید له دوی څخه لرې لاره غوره کړو. بیا مو د موټر د څراغونو له لګولو پرته په دښته، چوړاخونو او وښو کې میلونه لاره ووهله، کوم ځای چې ما غوښت. هلته ورسېدو او له هماغه ځایه د پیک آپ ټیوټا ډوله کوچني بار وړونکي موټر ته ور وختم او له مشر څخه مې وغوښتل چې بېرته ولاړ شي. مننه مې ترې وکړه، کله چې زمونږ موټر روان شو، دی هم ولاړ. له هغه کس څخه ډېر خواشینی وم چې

خیانت یې راسره کړی و. له یوې میاشتې وروسته مې هماغه قدرمن مشر ته یو کتبي پیغام ولیږه، ور څخه و مې غوښتل چې زمونږ یوه خپلوان ته ورشي، هغه خپلوان ته مې د مقاومت د زړورو اتلانو د تمویل لپاره څه مال امانت ایښی و، کله چې زما استازی زما د هغه خپلوان کور ته ورغلی و او مال یې ترې غوښتی و، هغه په غوسه شوی و، پیغام یې څیرلی و. له امانت څخه یې انکار کړی و او ویلي یې وو چې له لسو کلونو را پدېخوا یې نه یم لیدلی. پر همدې یې بسنه نه وه کړې، بلکې زوی یې امریکایانو ته ور استولی و، چې د مېلمه په اړه یې خبر کړي، دا کار زمونږ په ټولنه کې نشته، چې عراقی د له خپل مېلمه سره خیانت وکړي. خو دغه مېلمه بیدار و، ځان یې پټ کړی و او د قبیلې یو کس ته یې پناه ور وړې وه، هغه هم دغه کس ته په ورتګ ملامت کړی و"...

یو بل سخت حالت د ډرامه ییزې محاکمې په یوه ناسته کې و، کله چې قاضي رؤف له تالار څخه د شهید برزان د ایستلو امر وکړ، نو د ولسمشر د داخلي ساتونکو په مخ کې یې پر هغه تېری وکړ او و یې واهه، ولسمشر زښت په غوسه شو.

کوم ډېر سخت حالت چې و هغه د ۲۰۰۶ له ولسمشر سره زمونږ په لیدنه کې و، یعني د پرېکړې له ویلو یوه ورځ وړاندې. مونږ له یو بل سره نظرونه بدلول، لکه د وداع په ساعت کې چې یو. د محکمې په تالار کې په هماغه ماښام فضا ډکه وه، مونږ له ولسمشر سره په لیدنه کې وو. د بلې ورځې په سهار کې مونږ د تقدیر د پټو ځارنه کوله، چې څه به وي. ولسمشر به یې پر چوکۍ داسې کېناوه چې پر دوه پښو به یې دروله وه او دوې پښې به یې مخې ته وتلې وې. په دې وخت کې مونږ خبرې سره کولې، ولسمشر به یو ځل شاته تکیه وکړه او بیا به مخې ته رامخکې شو، ناڅاپه چوکۍ ماته شوه او د ولسمشر شا ولګېده. ور منډه مې کړه، تر تخرګونو لاندې مې ونیو، امریکایي افسر هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرسته راسره وکړه او را پورته مو کړ، چوکۍ یې هم ور بدله کړه. دغه حالت زه ډېر په تنګ کړم. بیا افسر خبر کړم چې د لیدنې وخت پای ته رسېدلی دی. ملګري مې له تالاره ووتل. له ولسمشر څخه مې وپوښتل چې که غواړې لکه د نېر په څېر به یې یوازې ګورم. داسې یې راته وکتل چې د ډېرو کلونو په اوږدو کې یې نه و ر اته کتلي. د وداع لیدنه وه، په خپلو ټولو احساساتو مې د خوړې اړیکې لپاره لیدنه درک کړه، بیا زما او د ده تر منځ سختې ورځې راغلې... په دغې شببه کې مې هیله وکړه چې ناسته او یوازې لیدنه را څخه ونه غواړي، څه چې مې په فکر کې ګرځېدل لکه ده چې په خپل اغېزناک نظر او اټکل سره لوستلي وي. یو بل ته په کتلو مو خدای پاماني وکړه، داسې لکه بیا چې نه سره ګورو. ځان مې را ونیو او ټپ مې پټې کړې، خو د دروازې تر شا مې له ژړا زړه وچاوده او داسې په زوره مې وژړل چې کله مې نه وو ژړلي، غږ مې اوربدل کېده. کیپټن او امریکایان راغلل او په اوږو یې ټکولم. ملګرو نه مې ور غږ کړ، ما نه غوښتل چې امریکایان د په غم کې راسره شریک شي، ځکه په عراق کې د ټولو پېښو عاملین دوی وو.

دا له هغو ډېرو کارونو څخه وو چې درې کلونه ورسره مخامخ شوم، په دغو درېیو کلونو کې مې له یو نیم کال څخه زیات یوازې له ولسمشر شهید صدام حسین سره تېر کړل. که څه هم د دغو ورځو په اړه به مې لیکلي وي، خو قلم د هغو پېښو، احساساتو او دردونه له کښلو کمزوری دی چې زه او اتلان ملګري مې ورسره مخامخ شو... دا نو ساعتونه، ورځې، شپې او د عمر کلونه وو چې نه هېرېږي...

ایا په زندان کې یې ولسمشر ته زهر ورکړي وو؟

ولسمشر ښه صحت درلود، کله چې د ۲۰۰۳ ز کال د ډسمبر د میاشتې له پنځلسمې څخه مخکې ونیول شو، عمر یې له شپږ شپېته کلونو څخه اوښتی و. ځواکمن جوړښت، ډک بدن او اوږد قامت یې درلود. کله چې مې د ۲۰۰۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

ز کال په پای کې په لومړۍ لیدنه کې ولید، نو ډېر وزن یې له لاسه ورکړی و، ان یوه شیبه مې فکر وکړ چې ورته کس به وي. خو روغتیا یې بیا هم ښه وه. د ډنګرتوب لامل یې دا هم و چې ده به د مقاومت د اتلانو په منځ کې شپې او ورځې رڼولې او په بېلو سیمو کې به ګرځېد. اتلان به یې دې ته هڅول چې دښمن ته غابښ ماتوونکې ضربې ورکړي، د لیکو یو ځای کولو او د دښمن ماتولو ته به یې بلنې کولې.

د ۲۰۰۵ ز کال له نیمایي وروسته چې زه به ورسره کېناستم، نو کتل به مې چې یو لاس یې لړزېږي او پر مخ یې ډېرې تاپې راښکاره شوې. موضوع مې له ځینو ډاکټرانو سره شریکه کړه، دوی ویل چې کېدای شي څه اندازه سست زهر ورکړل شوي وي چې د لاس لړزه یې یو حالت دی. ملګري مې نه خبرول، ځکه ما فکر کاوه چې د دوی به ورته پام شي. کله چې مې د ملګرو جزائي وکالتونه بشپړ کړل او په ۲۰۰۶ ز کال کې یې لیدنه شونې شوه، نو هغوی هم اشاره ورته وکړه.

زما شکونه هم زیاتېدل، اخلاقي مسئولیت مې هم پر ما حتمي کوله چې باید د دې موضوع په اړه ډېره څېړنه وکړم. یوه متخصص او یوه عراقي ته مې خبره وکړه. نو یوه لابراتوار ته ولاړ، هغوی ته یې دغه حالت بیان کړ، خو د ولسمشر نوم یې ور نه کړ. نو هغوی هم د دې خبرې پخلی وکړ چې څه اندازه سست زهر ورکړل شوي دي، له هغه څخه یې غوښتي وو چې که یې د بولو یا وینې کروره (نمونه) نه شي ور وړی، نو یوازینی حالت یې دا دی، کله چې یې لاس خوله وکړي، یوه داسې سپینه پانه د ونیسي چې بل چا نه وي لمس کړې، دغه پانه د په پاکه نیلوني کڅوړه کې واچول شي. دا چې د ولسمشر وضعیت هغه پورته معاینانو ته اجازه نه ورکوله، نو له یوه لابراتوار څخه مې درې له میکروبونو پاکې پانې را واخیستې او په کڅوړه کې مې واچولې، بیا مې له ولسمشر څخه وغوښتل چې په لاس کې یې ونیسي. ما ګڼلې وه چې امریکایي

ارخ به زمونږ د منع کولو لپاره مداخله کوي، نو له ولسمشر څخه به غوارم چې پرته یې کڅوړې ته کړي او امریکایانو ته به داسې ښیم چې دغه پانې مې د دې لپاره ورکړې وې چې د هغو وکیلانو نومونه ولیکي چې له ده څخه د دفاع لپاره یې غوره کوي او خبروو به یې چې پانې مو بېرته داسې راوړې چې ولسمشر هېڅ هم نه و پرې لیکلي. داسې ښکارېدله چې امریکایان دې ته متوجه دي، نو ولسمشر ته یې له ورکولو منع کړم او دوی واخیستې. له ځانه مې وپوښتل: ایا د ولسمشر په اعدامولو کې د بېړې یو لامل دغه زهر نه وو، له دې وېرې اعدام شو چې دغه رسوایي به ښکاره شي؟

همداراز ولسمشر به هم تل په معده کې د درد شکایت راته کاوه. ان قاضي جوحي د دغو دردونو په اړه په مفصله توګه خبر و. یوه ورځ یې د معدې د وضعیت د څرنګوالي په اړه ترې وپوښتل. ولسمشر هم راته ویلي وو، چې یو ځل ناڅاپه بېهوشه شوی و او د ابن سینا روغتون ته (د خضراء په سیمه کې د نه) د بلک هاک الوتکې په واسطه وړل شوی و. همداراز د جراحي عملیات یې هم له بېهوشه کولو پرته ورته کړي وو.

همداراز د امریکایانو له لوري د ولسمشر له روغتیا سره چلند هم شک ته بېولو. دی یې په یوه کور کې بندي و او ځینې ډاکټران به هم ورسره وو، د ورځې به یې درې ځله د کوټې هوا ورته بدلوله او د ولسمشر پوره معاینه به یې کوله. همدې خبرې شک کولو ته مجبورولو چې امریکایان څه شی پټوي، که نه د ولسمشر هومره پروا نه لري. همداراز د وکیلانو لیدنو هم شک را ولاړاوه، کله چې به مو له ولسمشر سره خواړه خوړل، نو یوه بهرني مدافع وکیل به ډېره ترې کوله او هېڅ ګډون به یې نه را سره کاوه، یوازې یوه ټوټه هغه بیسکوېټ او چاکلیټ به یې خوړل چې له عمان څخه یې ورسره راوړي وو.

خو دا چې مونږ ډاکټران نه یو، نو مونږ د دې موضوع په اړه قطعي خبره نه شو کولای...

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورویشتم څپرکی

له وکیلانو سره وروستۍ لیدنه

زه خپل ټول اهل ته وصیت کوم چې یو موټی شي. ځکه فتنه د هغو دښمنانو پلان دی چې یوازې په هغه حالت کې نیواک او پراخې ترسره کولای شي، چې له ټولو وګړو څخه دغه مردودې نارې را وپاروي. تاسې ته وایم، الله د په تاسو کې برکت واچوي، تاسې مخلص مؤمن وګړي یاست، خپل ژوند مو په خطر کې اچولی... له تاسې څخه مې یوازې بې حده صبر، ستونزې ګالل او قرباني لیدلې ده...

(صدام حسین په زندان کې)

دا چې د نامعلوم لامل له کبله د نیواک واکمني زه د بغداد لوري ته له ورتګ څخه منع کړم، نو د ولسمشر صدام حسین د لیدلو لپاره مو د دریو تنو وکیلانو کمېټه جوړه کړه. کله چې په ۲۰۰۶ کې وکیلانو له ولسمشر سره وکتل، امریکایي اړخ اړیکه راسره ونیوله چې محکمې خپله پرېکړه تصدیق کړې ده او زه باید پلاوی ور ولېږم چې د ولسمشر شخصي شیان او اړتیاوې ورته وسپاري. له دوی څخه مې وغوښتل چې بله ورځ د وکیلانو ته بله لیدنه هم برابره کړي څو ولسمشر د پرېکړې له تصدیقولو خبر کړي. کله چې لیدنه ختمه شوه او وکیلان خپل ځانګړي استوګنځي ته ورسېدل، نو ګرځنده ټلیفونونه یې هم فعال کړل. ما اړیکه ورسره ونیوله او خبر مې کړل چې هرومرو باید د ولسمشر لیدنې ته ور وګرځي چې ما ورته برابره کړې ده. د لیدنې ورځ د ۲۰۰۶،۱۲،۲۸ نېټه وټاکل شوه. خو یوه ملګري د ځانګړي حالت له امله بښنه وغوښته او بغداد یې د ۲۰۰۶،۱۲،۲۷ نېټه پرېښود او عمان ته لاړ. د ۲۰۰۶ ز کال د ډسمبر په اته ویشتمه د ولسمشر او ښاغلو برزان تکریتي او عواد البندر پر ضد د اعدام د پرېکړې له تصدیق وروسته د ولسمشر صدام

حسین او وکیلانو ترمنځ وروستۍ لیدنه وشوه او دا لیدنه هوایي ډګر ته نږدې په امریکایي اډه کې وه.

ولسمشر وکیلانو ته هرکلی ووایه، کله چې یې له دوی څخه د پرېکړې د تصدیق خبر واورېد، زړور ښکاره شو او په ډېره ژوره توګه یې پر ځان باور درلود. په پرېکړه پورې ملنډې وهونکی ښکارېده، وې ویل:

"له دې څخه نه ځورېږم، بلکې په هر څه د الله شکر ادا کوم او ستاینه یې کوم، که څه هم ګرانه پرېوځي، خو پر عراق دا هر څه کم دي. زمونږ دښمنان رسوا شول، حقیقي مخونه یې را ښکاره شول. زمونږ له سرېو پرته ځینې چې فکر کوي چې تر هغې اندازې ډېر کمزوري ښکاري. زمونږ سرېو دوی ته داسې ضربې ورکړې چې ماتې یې ور پورې ونښلولې، پر همدې د الله شکر ادا کوو او ستاینه یې کوو او مونږ ټولو ته ښه پایله او عاقبت ترې غواړو".

بیا ولسمشر حاضرینو ته وکتل او وې ویل:

"زه متیقین وم چې دوی به دغه ظالمانه پرېکړه کوي، په کومې راډیو چې به مې خبرې اورېدې، هغه یې را څخه لرې کړه، هلته پوه شوم چې دوی غواړي، د اعدام پر پرېکړې د نهائي تصدیق خبر له ما څخه پټ کړي... خو بله لویه راډیو یې راته راوړه، څنګه چې د ژباړن خوښه او طبعه وي هماغسې یې چالانوي. ځکه د امریکایانو له لوري له دغو اجراآتو او د امنیت او ساتنې د شدت له عملیاتو وروسته زه پوه شوم چې څه کیسه خو شته او دوی پرېکړه کړې ده".

دلته یوه وکیل پوښتلي وو چې که غواړي د اعدام د پرېکړې د درولو لپاره ناره اوچته کړي یا څه پیغام ورکړي، ولسمشر ووېل:

"زه موافق نه یم، بله دا چې چاته به ناره کوم، ایا دښمنانو ته به یې کوم؟ دغه بې انصافه محکمه خو همدوی برابره کړې وه، ډرامه له پیله تر وروستي پړاوه همدوی چمتو کړې وه. خو بیا هم درته وایم چې زه ارام یم، ځکه ارام یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې له رب سره به مې په پاک او کلک زړه، سپین لاس، ارام ضمیر او تل حق او عدالت ته په میلان سره مخامخ کېږم. له باطل سره مخامخ شوم او مخنیوی مې یې وکړ. دا مې هم کولای شوای چې له دوی سره تړون وکړم او ځان ته دلیل وموموم، خو ما له الله سره ژمنه کړې وه چې یوازې هغه کارونه به کوم چې ضمیر، دین، له عراق او امت سره مینه او هغوی ته نسبت مې ترې راضي شي. له دې ټولو وروسته، له دې ټولو ننګونو او له ټولو هڅو وروسته چې ما ته وشوې، ایا صدام حسین کولای شي چې په خپله غاړه چانې ووهي او د یوه یا بل لامل له کبله ځان ازاد کړي؟ تاسې چې کوم صدام پېژنئ، هغه داسې کار نه شي کولای... که دا کار وکړم، نو رب او مبارزینو ته به څه وایم؟... چا چې دغه پلان جوړ کړی، ورته ووایه، چې صدام حسین یوازې خپل رب ته نارې وهي او که هر څنګه وي، بل چا ته نارې نه ور وهي. الله د دښمنان وشرموي او له مؤمنانو سره دې مرسته وکړي.

"د اعدام پر پرېکړې له تصدیق وروسته، ډاکټر راته راغی او پوښتنه یې را څخه وکړه: ایا ارامي بښونکې دوا ته اړتیا لرې؟ ما ورته وویل: غر ارامي بښونکو ته اړتیا نه لري. الله سبحانه و تعالی هومره ایمان راکړی چې له دغو شیانو څخه مو غني کړي او ورته اړ مو نه کړي. ارامي بښونکې دوا هغو کمزورو ته ورکول کېږي چې که په هره بیه وي خپل ژوند ساتي، خو زه بیا وایم چې له مرګ سره به په ثبات او ایمان مخامخ کېږم او پر همدې د الله شکر ادا کوم او ستاینه یې کوم...

"زه بلنه درکوم، کله چې نفس مو په کمزورۍ یا ناروغۍ اخته کېږي، تل ایمان در یاد کړی. د حق او با عزته لوړېتوبونو لپاره صبر، قرباني، جهاد او سخاوت د ایمان لوړې ماناګانې دي. دا په یاد وساتئ چې عدل انصاف دی، قانون نه دی، یعنې قانون باید انصاف وکړي، که نه نو عدالت نه شي ترلاسه کولای...

"کله چې د پرېکړې پر تصدیقولو خبر شوم، نو د سپورټ د ځانګړي بایسکل استعمال مې پیل کړ، دا هڅه د دې لپاره کوم څو دوی ته د مؤمن عربي شخصیت طبیعت ثابت کړم. له پرونه را پدېخوا او نن مې هم تمرین ته له ۱۲ څخه تر ۳۵ دقیقو وخت ور زیات کړی دی. دوی باید پوه شي چې مونږ داسې وګړي یو چې له ژوند سره مینه کوو، خو کله چې د قربانۍ وخت راشي، نو مونږ بیا له وېرې او ډار پرته مرګ منو".

دلته ولسمشر دوی ته د ۲۰۰۳ ز کال په ډسمبر کې تر نیول کېدو مخکې د دجلې له سینده د تېرېدو کیسه کړې وه او زیاته یې کړه:

"هیله کوم چې ناهیلي توب لاره درنه ورکه نه کړي، دا د الله تقدیر دی. خو عراق او امت او د مستعمرانو ماتول او په ګونډو کول مهم دي. زه فکر کوم چې راتلونکی پسرلی به قاطع وي، ځکه دوی کمزوري شوي او د وړاندیز واګې اوس زمونږ له خلکو سره دي. ډېر ژر به الله له دښمنانو څخه د ملت او امت ملاتړ وکړي او پر دوی به مو غالب او بریالي کړي، زمونږ امت چې اوس دغه نصر او بریالیتوب د خپلو وفادارو زامنو په وینو جوړوي، نو د همدې بریالیتوب مستحق دی. پایله حتمي ده، خو که په سوله ییزو وسایلو بریا ته ورسېږي، نو دا به ډېره غوره وي، خو که مجبوره وای، نو په مقاومت او د طاغوتیانو د را پرځولو او ماتولو له لارې. په دې کې شک نشته چې کوم ظلم چې له عراق او ورپسې له امت سره وشو، هېڅ بښونکی دلیل ورته نشته. دوی د یرغل او برید د لاملونو په اړه غرېدل، خو ټول دروغ یې معلوم شول او د عامه افکارو پر وړاندې یې وضعیت بېخي خراب شو. خو د حیرانتیا خبره دا ده چې دوی لا تر اوسه په خپل فساد، نیواک او د بې ګناه خلکو په وژلو لګیا دي او تر اوسه لا د سیادت څښتن او د خپلواک عربي هېواد پانګه چوروي. یو ځل وایي چې بریالي کېږو، کله بیا وایي، چې دا وضعیت ګټونکی او بایلونکی نه لري. بیا بېرته وایي چې ډېر ژر به مونږ په عراق کې خپل ځواکونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیات کړو. وروسته له دې چې د مقاومت اتلانو ټکان ورکوونکي زیانونه ور ورسول اوس گډوډ شوي. هلې ځلې یې وکړې چې د یو موټي عراق د زامنو ترمنځ د فتنې ریښې خپرې کړي، خو دا یې هېره کړې وه چې زمونږ ولس د تمدن او تاریخ څښتن دی، د اوږدو پېړیو په موده کې یې د یوه لاس د گوتو په څېر ژوند کړی، بېلتون نه پېژني، مذبذبي، مذهبیت یا توکمپالنه نه پېژني.

"هغه مهم خبرونه چې زه پرې خوښېږم او زړه مې پرې خوشالېږي، هغه دا دي چې په سوېل کې زمونږ ولس د نیواک د ځواکونو پر ضد عملیات کوي. همداراز په خپلواکه سیمه او حلبجه کې زمونږ د اهل ښه خبرونه دي، هلته زمونږ د کردي ولس ځینې کسان ونیول شول، ځکه هغوی نیواک نه مانه او پر یوازې یوه عراق یې منگولې لگولې وې.

"زه خپل ټول اهل ته وصیت کوم چې یو موټی شي او یو د بل خبره وزغمي. ځکه فتنه د هغو دښمنانو پلان دی چې یوازې په هغه حالت کې نیواک او پراختیا ترسره کولای شي، چې له ټولو وگړو څخه دغه مردودې نارې را وپاروي. زه باور لرم چې زمونږ ملت او امت به ښه وي، نیواکوالو او د هغو غلامانو ته به کله هم اجازه ور نه کړي چې د عراق او امت د پاشلو لپاره په پلانونو کې بریالي شي... له تاسې څخه غواړم چې زمونږ د ولس ټولو زامنو ته زما پیغام ور ورسوئ چې یووالی وساتي او د هغه گډ دښمن پر خلاف مقابله وکړي چې د عراق یوه بچي ته هم ښېگڼه نه غواړي.

"زه د خپل ولس زامنو ته وایم: صبر وکړئ، د بریا شېبې را نږدې دي، نړیوال وضعیت مجبور دی چې نور وخوځېږي، امریکایي سیاست ټول فرصتونه له منځه یوړل، اوس زمونږ یوازینی انتخاب مقاومت دی... د پخلاینې په اړه ډېر وغږېدل، دغه چاره یې څو ځله را وړاندې کړه، خو ما ورته وویل: چې دا ناشونې ده. که صدام حسین د بعث له گوند څخه پرته یوازې پخلاینه ورسره وکړي، نو دا بې گټې ده. خبرې اترې که له گوند سره د یوې رسمي او ټاکلې

موسسې په ډول نه وي، نو بې ارزښته او بې عمله به وي او هغوی چې له گوند څخه لرې ځان وړاندې کوي، هغوی د گوند استازیتوب نه کوي.

"امریکایي عقل لا تر اوسه د تېروتنې په معالجه کولو کې کم دی، دوی لا تر اوسه د سمې دروازې په ټکولو نه دي توانېدلي او نه پر دې توانېدلي چې د عراقي ولس د زامنو پر غوښتنو اقرار وکړي. خو زه په ټول باور سره درته وایم چې له اوسه دوه میاشتې وروسته به انقلاب بېل وي او ډېره ژر ده چې د نیواکوالو حال به بدل شي او دا چې کله ډیموکراتانو ته رسمي دندې وسپارل شي او په بشپړو اسنادو او پاڼو خبر شي... ډېر ژر به دلته کار وکړي او د عراق د قضیې لپاره به حللارې ته را ودانگي. زما په گومان دا به د درېیو میاشتو په نرخ کې وشي.

"باور وکړئ، زه د خپل مسیر او د عراق د مسیر لپاره بې خوبه نه یم. ځکه عراق داسې بشري ځواک لري چې هرومرو به یې له نیواکوالو ازاد کړي، بلکې پر دې پرېشانه یم چې که ما اعدام کړي، نو د ډېرو عراقیانو په زړونو کې به کینه ځای ونیسي، ممکن هغه زیات وي، ځکه د چا زړه چې کینه ونیسي، نو لید به یې ړوند شي...

"زه مې د ولس زامنو ته وایم: گورئ پام کوئ چې کینه ونه کړی. له عراق او د امت له امن څخه د دفاع لپاره مې اته کاله له خمیني سره جگړه وکړه، د هغه د انقلاب مخه مې ونیوله او پراختیا غوښتونکي پلانونه مو ور شنډ کړل، خو زه مې د زامنو په وینو قسم کوم چې یو ځل مې هم له خمیني سره کینه نه ده کړې. دا مې رقابت و، په عزت ورسره وجنگېدم... همداراز له امریکایي ولسمشر جورج بوش سره. بوش زما هېواد را وران کړ، ولس یې را وشاړه او په بشپړه اراده مې مقاومت ورسره کاوه. خو کینه ورسره نه کوم. د رقابت او د کینې تر منځ واضح کرښه شته ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"تاسې ته وایم، دا مه هېروئ چې "صدام" مبارز پیل شوی، د بعث لیکو ته مبارز د ننه شوی، د گډوډۍ او خرابۍ واک یې د مبارز په ذهنیت سره له ښخه کښنلی. عراق مو پوړ پوړ ودان کړی، خو کله چې پرېکوونکې شېبه راغله، د عراق او امت له دښمنانو سره مې د مبارز او مقاومت کوونکي په روح مقابله کړې.

"پر دې خبر وم چې زه او زامن به مې شهیدان کېږو، دغو ټولو د مقاومت دوام ته هڅولم، نه تېښتې ته او د ولس په منځ کې پاتې کېدو ته یې مجبورولم، که څه هم گرانه وه.

"اته میاشتې پټ شوم، د عراق په کورونو کې گرځېدم، د مقاومت سړي مې څارل او اړیکه مې ورسره نیوله. له داسې خلکو سره اوسېدم چې نه مې پېژندل... د بغداد له نیواک څخه یوازې درې اونۍ وروسته مې ټول ځانگړي ساتونکي رخصت کړل او یوازې یو راسره پاتې شو.

"د ۳۵ کلونو په اوږدو کې مې دغه لوی ملت ته خدمت وکړ او اوس مې ځان ورته سپارم. دا ښکاره وه چې ولس به غېږه راته پرانیزي، که داسې ونه کړي، نو هرومرو یوه تېروتنه شته...

"د چکر په وخت کې مې ښېلې جامې په تن کولې، په کښتونو، فصلونو او غرونو کې گرځېدم. په دې موده کې زه د مبارز په ذهنیت گرځېدم، همداراز د زندان په موده کې هم چې دوی غوښتل په دروغجنو واقعو او جعلي انځورونو ما ته زیان را ورسوي. همداراز د محاکمې په موده کې هم.

"زه یوازې له الله څخه وېرېږم، له ځانه هم ښېخي راضي یم. د مبارز او عادي انسان تر منځ توپیر وي. عادي انسان په خپله دنده پسې وي او خپلو اولادونو ته له پلان سره سم وصیت کوي. کله چې تقاعد شي، فکر کوي چې هر څه پای ته ورسېدل او ژوند ودرېد. خو مبارز بیا د ژوند تر وروستیو سلگیو پورې خپلې دندې ته دوام ورکوي. نو ځکه هغه پای ته نه رسېږي... مونږ همداسې

حالت ته اړ یو. څو پاک شو. ځکه د قانون او دولت په سیوري کې مبارزه د دولت او قانون له چوکاټ څخه له بهر مبارزې سره توپیر کوي.

"کله چې په ۱۹۶۸ ز کال کې انقلاب وشو، د بعث گوند د غړو شمېر تقریباً ۷۷۰ تنه و. مونږ د مبارزې نارووږدي حالت ته اړتیا درلوده. لاره اسانه نه وه، هغه تر اوسه پورې د گوند تر ټولو سخت حالت و. د ننه هم دښمنان وو او د نیواکوال د نړۍ تر ټولو لوی دولت و. عملي ازموینه وه چې څنگه گوند له سرټېټونو او له عقیدې او لومړیتوبونو پرته له دغو ستونزو څخه ووځي.

"داسې ښکاري چې سرونه مې در وخوړول. تاسې ته وایم، الله د په تاسو کې برکت واچوي، تاسې مخلص مؤمن وگړي یاست، خپل ژوند مو په خطر کې اچولی... له تاسې څخه مې یوازې بېحده صبر، ستونزې گالل او قرباني لیدلې ده... الله د په تاسو او ستاسې په هغو کورنیو کې برکت واچوي، کله چې تاسې له ما او زما له ملگرو څخه د دفاع پرېکړه وکړه نو تاسې یې بې زړه کړي نه یاست. له الله سبحانه و تعالی څخه غواړم چې په دنیا او اخرت کې یې بدلې درکړي او پر شهید خمیس عبیدي ورحمېږي، له الله څخه سوال کوم چې زمونږ لښکر او زمونږ ولس بریالی او غالب کړي.

"د علي پر مور، د هغې پر مور او خویندو او پر زامنو یې، پر ټولو لمسیانو او کورنۍ مې زما سلام ووایې. دوی د الله په امر باور لري. د هر انسان خپل اجل او کتاب وي. دوی باید په باوري او مؤمنو زړونو پر هغه څه راضي شي چې الله راته لیکلي دي او دا یې باید په یاد وي چې پلار یې په عزت سره مبارزه او جهاد وکړ، د منصب په لټه کې نه و، بلکې د ولس او امت لپاره یې دا هر څه وکړل. ما چې کوم انځور واخیست هغه مې پر خپل ولس او لښکر باور دی، ان که ځینې ولړزېږي هم، خو ځینې داسې وگړي شته چې په لومړۍ کرښه کې بلل کېږي او نور وگړي په نورو نومونو بلل کېږي. زمونږ تجربې

ذخیره شوی سمندر دی، ولس مو اصیل ولس دی او گوند مو هم د خپلو لومړیتوبونو او پر حق او انصاف د ټینگار په اړه اصیل گوند دی".

په دغې لیدنه کې ولسمشر په غیاب کې یاد کړی وم. دا چې په وروستیو ورځو کې اړ و چې زه ورسره پاتې شوی وم، نو زما د لیدلو له منع کولو څخه دردېده، له ولسمشر سره چې مې کوم رول لوبولی، حد یې یوازې الله ته معلوم دی.

داسې ښکاري چې ده د کربنو په منځ کې ویل چې ټاکلو اړخونو د مشخصو اهدافو لپاره زما د لرې کېدو هڅه کړې...

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه ویشتم څپرکی

وروستی شېبې

زه بلنه در کوم، کله چې مو نفس په کمزورۍ یا ناروغۍ اخته کېږي،
نل ایمان در یاد کړی.
د حق او عزتمنو لومړیتوبونو لپاره
صبر، قرباني، جهاد او سخاوت د ایمان لوړې ماناگانې دي.
قانون باید انصاف وکړي، که نه نو عدالت نه شي ترلاسه کولای...

(صدام حسین په زندان کې)

په دغه موده کې د امریکایي سفارت او د امریکایي پوځي مشرانو په منځ کې ډېر پیغامونه کښته او پورته شول. داسې ښکاري چې په پای کې دوی پوه شوي دي چې د عراق په موضوع کې تېروتي دي، چې پایله یې دواړو لورو (عراق او امریکا) ته سخته په زیان تمامه شوې او بله دا چې په کوم ډول چې صدام حسین پر عراق واکمني کوله او له بېلو ډلو جوړ ولس یې اداره کاوه، تر هغې طریقې په ښه توگه اداره کول ناشوني دي. د محکمې ځینو امریکایي مشاورینو ویل چې د دجیل د تور کچه هومره لوړه نه ده چې ولسمشر د له دوه کلونو زیات پرې بندي شي.

د امریکایي ایراني محکمې د نه د دجیل قضیه د ولسمشر پر ضد د راغونډېدو یو فصل و. د ولسمشر د وژلو هڅه شوې وه، دغه هڅه د دعوت گوند چې ایران یې مالي ملاتړی دی، کړې وه. دا هغه وخت و چې عراق له ایران سره په جگړه کې و. ولسمشر عادت درلود چې د عراق له بېلابېلو سیمو څخه به یې په هماغه وخت کې په پوځي جامو کې لیدنه کوله. لکه د هر مشر د وژلو هڅه چې وشي، نو ځانگړي چارواکي یې څېړنه کوي څو ټول معلومات را ټول کړي، بیا خپلواکې قضائیه قوې له خپلو صلاحیتونو سره سم خپل رول لوبوي. لکه د هر دولت د رئیس په څېر، صدام حسین هم په روانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښېړنو کې مداخله ونه کړه او نه یې د نیولو په قضیو کې یا پر تورنو کسانو په پرېکړه کولو کې مداخله وکړه. خو لکه د دولت د رئیس په توګه یې خپلې هغه واکې او صلاحیتونه ترسره کول چې نافذ اساسي قانون ورکړي وو، یعنې د قضائي حکمونو تصدیقول یا د حکمونو سپکول یا د قناعت پر اساس عفوه کول. نو کله چې قانون پر دغه وروستي فرصت یوازې جمهور رئیس مکلف کړی، نو دا د تورن لپاره وروستی فرصت وي څو ګټه واخلي. په همدې قضیه کې هم ولسمشر ځینې حکمونه تصدیق کړل او ځینې یې وبښل. لکه څرنګه چې مونږ پوهېږو چې د دعوت ګوند په عراق کې نا مشروع ګوند دی او له قانون سره سم که دغه ګوند ته د چا نسبت وشي، جزاء یې اعدام ده، ځکه چې له هغه دښمن (ایران) سره اړیکه لري چې پر عراق یې تېری کړی او له برید وروسته سختې جګړې ورسره شوې دي. همداراز د دغه ګوند غړو (چې ډېری یې د جګړې په وخت کې له عسکري خدمت څخه تښتېدلي دي) د ولس د زامنو پر ضد جرمونه کړي، په ډېری عامو او حکومتي ځایونو کې یې ترهګریزې چاودنې کړې دي لکه په مستنصریه او وزیریه پوهنتون کې، د راډیو پر ودانۍ او د مطبوعاتو پر وزارت او نورو ځایونو کې. ولسمشر د ۲۰۰۵،۱۲،۵ نېټه د محاکمې په ناسته کې مداخله وکړه او وې ویل: "کله چې پر جمهور رئیس، ان پر هغه رئیس چې امریکایانو ګمارلی وي ډزې وشي، ایا ښېړنې نه کېږي، ایا امنیتي ارګانونه حق نه لري چې داسې پېښنه وڅاري او ویې څېړي، لومړی مسئول صدام حسین دی. کولای یې شوای چې د اعدام د پرېکړې پر نه څېړلو او نه تصدیق یې امر کړی وای، نو تاسې ته روا نه ده چې دغې لوبې ته دوام ورکړئ، که مو د صدام حسین غاړه په کار وي، نو هغه یې ستاسو، یا که امریکایان غواړي چې حساب وکړي، نو زه مسئول یم او د عراق د رئیس په څېر مې خپل قانوني صلاحیتونه اجرا کړي دي...".

خو، د نیواک پر حکومت او پر ارګانونو یې چې دغه ډرامه ییزه محکمه هم پکې ده د دعوت د ګوند له واک وروسته دا طبیعي وه چې ولسمشر د د اعدام په لوري کش کړل شي. خو له ولسمشر څخه د دفاع د کمېټې غړو چې فردي یا ډله ییز امکانات یې لرل، په هغو ټولو سره یې د محکمې دروغ ثابتول او باطلول. د دفاع شاهدانو هم د محکمې د چارواکو په تنګولو کې لوی رول ولوباوه، ان ښځي یې لاره پرې ورکه کړه او له هغه وروسته مجبور شول چې شاهدان بندیان کړي. په یوه هېواد او په یوه وخت کې هم د قضا ډګر دغسې سلوک نه دی لیدلی.

لوبې او دسیسې

په ۲۰۰٦ کې زه په عمان کې وم، یو کس راسره اړیکه ونیوله، لومړی مې فکر وکړ چې دی به د نیویارک ټایمز یا د واشنګټن پوسټ یا د کوم امریکایي تلویزیوني چینل کوم ژورنالیست وي، ځکه د ټلیفون نمبرو هم امریکایي شمېرې ته اشاره کوله. خو خبرې کوونکی په محکمه کې د یوه مهم امریکایي شخص ژباړن و، په اصل کې عرب و خو امریکایي تابعیت یې اخیستی و، د خضراء په سیمه کې یې له امریکایي سفارت څخه خبرې کولې. له ما څخه یې وخت وغوښت څو له هغه شخص سره وګورم چې عمان ته راځي او بیا همداسې قطر ته د استاد نجیب النعیمي لیدو ته ځي او ویل یې چې دغه کس به د ۲۰۰٦،۵،٦ عمان ته راځي. په همدې ورځ یو بل کس راسره په اړیکه کې شو چې په ټولو تفصیلاتو سره یې محکمه اداره کوله او دواړه پر دې موافق شو چې بله یکشنبې یعنې د ۲۰۰٦،۵،۷ په نېټه به سره وګورو.

په هماغه وخت کې پر محکمې د قاضیانو د فسخې او استعفاء کولو سخت حالات تېرېدل، همداراز وروسته له دې چې د دفاع شاهدانو د مشکوکو دلایلو له جعلیت سره سره د بطلان په اړه ښه رول لوبولی و، محکمه هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خطرناکو مخالفتونو مرتکبه شوې وه. له دغه کس سره مې د عمان په یوه هوټل کې ولیدل، یو بل ملګری هم راسره و او د اغلې رغد سکرتره ژباړنه مو هم راسره کړې وه چې خبرې وژباړي. مونږ ته یې وویل: د قانوني مشاور په صفت امریکایان ډېره غټه میاشتنۍ تنخوا راکوي، خو زه امریکایی نه یم!! (د امریکایي استخباراتو کس)، دنده مې د دفاع مرسته ده، هیله لرم چې دغه لیدنه به له رسنیو لرې او پټه وي، همداراز د محکمې له لوري ګمارل شوي څارنوالان او ان محکمه به هم نه خبرېږي. ما او ملګري مې د ده خبرو ته پاملرنه کوله. زمونږ پرېکړه داسې وه چې په ټولو معلوماتو د ملګرو له خبرولو او له هغوی سره له مشورې کولو مخکې به بې له غبرګونه غوږ ورته نیسو. بیا (مشاور) خبرې واړولې او وې ویل: تاسې چې په محکمه کې له کومو ستونزو سره مخامخ یاست، زه پام پرې کوم، هڅه کوم چې دواړه لوري په یوه ټکي کې سره را غونډ کړم. له تاسې څخه غواړم چې پر قانوني اړخونو او د څارنوالانو پر ثبوتونو تمرکز وکړی، ځکه ټول دلایل یې کمزوري او نازک دي او په سادګۍ سره ختمېدای شي. داسې دلایل ورسره نشته چې ادعا پرې پر مخ بوځي. بیا یې وویل: په دې قضیه کې که صدام حسین ته تر ټولو ژوره جزا ورکړل شي، نو هغه به دوه کاله بند وي. خو ستاسې پام دوهمې قضیې (انفال) ته را اړوم. ځکه د دجیل په قضیه کې زه ډاډ درکوم چې ولسمشر هدف نه دی، بلکې برزان هدف دی. تاسې باید (انفال) ته ډېره پاملرنه وکړئ، ځکه هلته غیر متعارفې وسلې کارول شوې دي، هیله لرم چې د محکمې دننه ارامي لازمه کړی.

مونږ ورته وویل چې مونږ له امریکایي اړخ سره ډېرې ستونزې لرو، زمونږ او د ولسمشر او د هغه د ملګرو ترمنځ د قانوني اسنادو، پاڼو او یادښتونو ممانعت کوي، همداراز د وکیلانو ملاتړ هم نه کوي، ده وویل: د وکیلانو د ملاتړ په اړه تاسې کولای شی چې کپټن Lee (چینایي الاصله د سمندري ځواکونو افسر

دی، لوړه رتبه یې لرله) ته لیک ور واستوی، هغه ستاسې د ملاتړ مسئول دی. خو له صدام سره د پاڼو او اسنادو د تبادلې په اړه، که هغه سپینې هم وي، امریکایان وېرېږي، هسې نه چې څوک پاڼې په زهرو ککړې کړي او تاسې ته یې درکړي چې ده ته یې ور ورسوی. مونږ ورته وویل: ډېر ښه، نو بیا د پاڼې کاپي کړي او د ځینو ځایونو له ورانولو پرته د کاپي پاڼې ولسمشر ته ورکړي او بیا اصلي پاڼې درسره معاینه کړی. همداراز هغه پاڼې چې تاسې ولسمشر ته ورکړې او ککړې نه دي، ولې اجازه نه راکوی چې له ولسمشر څخه یې واخلو؟ د دفاع د کمېټې د مانعینو په اړوند مو ډېرې پوښتنې ترې وکړې، چې اسناد جعلي کېږي او په محکمه کې د ننه د دفاع په کمېټې او په څارنوالانو پورې په اړوندو چلندونو کې دوه ژبي کېږي. د لیدنې په پای کې یې وویل: تاسې باید له خپلو موکلینو سره اړیکې وشلوی، یعنې وکیل د له بل تورن څخه دفاع نه کوي (د وکیلانو له یو بل سره مرسته او د ګډ پلان له امله محکمه او مشاورین حیران شوي دي) او زیاته یې کړه: د بېلګې په ډول هغه وکیل چې له صدام څخه دفاع کوي، هغه د له برزان یا رمضان او یا بل تورن څخه دفاع نه کوي، زما په فکر په دې قضیه کې اصلي تورن برزان دی.

مخکې له دې چې څو ساعته لیدنه پای ته ورسېږي، ما ورته وویل: ته باید امریکایان خبر کړې چې د عراق یووالی او راتلونکی او هم صدام حسین «سره کرښه» دي.

دلته یوه پوښتنه را ولاړېږي، که امریکایان پر دې پوهېدل چې د دجیل قضیه له ولسمشر څخه تور لرې کوي، نو بیا یې ولې د اعدام لپاره په بېړه دښمنانو ته وسپاره او خپلې غاړې یې د ده له وژلو خلاصې کړې...

پر دې ټول وګړي پوهېږي چې د ولسمشر صدام حسین د اعدام پرېکړه له وړاندې برابره شوې وه، چا چې په دغه ډول محکمه جوړه کړې وه، هغوی د ولسمشر دښمنان وو او د ولسمشر محاکمه کول یوه غولوونه وه، څو وویل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي چې عادلانه محاکمه وشوه. خو د بېړني اعدام پرېکړه ناځاپي وه. امریکایان هم قانع وو چې د دجیل قضیه اعدام نه شي لازمولی، دا د قضیو په لړۍ کې لومړۍ قضیه وه چې ورپسې به پر ولسمشر پرېکړه کېده.

دا هغه ډرامه ده چې دوی برابره کړې وه چې پر قضیو د جزاګانو وېشل دي او له ځرنګه چې ولسمشر صدام حسین وویل، حکمونه به پر نومونو او پر ګوماني قضیو په وېشلو سره وي. پوښتنه دا ده چې د پرېکړې صادرول ولې د جون له میاشتې نومبر میاشتې ته وځنډېدل؟

له ځینو معلوماتو داسې ښکارېده چې د دواړو کردي ګوندونو په مشرۍ کې ځینو لورو او ځینو سیمه ییزو لورو امریکایي اداري ته ویلي وو چې ولسمشر په هغه قضیه اعدام کړي، چې تر کردانو په عراقیانو کې ډېره معلومېده. د ګوندونو ډېر ځښتنان دې ته چمتو وو چې د دغې مسئولیت په غاړه واخلي، ځکه دوی باوري وو چې ۹۰ سلنه د کردي ولس زامن به دا و نه مني.

امریکا، ایران، حلبجه او وکیلان

پوښتنه کوو: ایا د امریکایانو او ایرانیانو ترمنځ داسې تړون شوی و چې عراق په خپل منځ کې سره ووېشي، چې دا به په عراق کې د سرېښو له لوی ډنډ څخه د امریکایانو له وتلو سره مرسته وکړي؟

امریکایانو ته د ولسمشر د دریځ ټینګوالی ثابت شو، هغه به له زندانه د نه د مقاومت له اتلو زامنو سره په اړیکه کې و او په عراقي پروژې یې اغېزه درلوده، د قضیې پر عدالت د ده ټینګوالي او ایمان او د محکمې د نه زړور دریځ یې پر بندي ملګرو لویه اغېزه وښیندله او پر عربي پروژې او د نړۍ په ازادو کسانو لکه د بېلو دولتونو پر ژورنالیستانو، لیکوالانو، د پارلمان پر وکیلانو، سیاسیونو او مشرانو یې حیرانوونکې اغېزه وکړه. ان ډېری هغه امریکایي افسران چې په زندان کې د نه به له ده سره مخامخ کېدل، ډېر ورسره خواخوږي شوي وو او شخصیت ته یې حیران وو. د دجیل د قضیې په اړه د صدام حسین په

اعداملو کې بېړې ډېر وضاحتونه درلودل. که ولسمشر د انفال قضیې ته حاضر شوی وای، نو کېدای شي داسې چارې یې را سپړلې وای چې ډېر دولتونه به ترې په تنګ شوي وای، په هماغو دولتونو کې متحده‌ایالات هم دي، چې عراق ته به یې په غیر مستقیم ډول د ځینو عربي هېوادونو له لارې د ایراني پوځ د ځایونو او خوځښتونو په اړه وهمي معلومات ورکول. په همدې یوه وخت کې امریکا او اسرائیلو له ایران سره وسله ییزه مرسته کوله (ایران ګیټ)، یعنې امریکا دوه مخی سیاست لوباوه، کوښښ یې کاوه چې د عراق او ایران دواړو هېوادونو انرژي او شته امکانات په یوه وخت کې هلاک شي. دا کار یې ځکه کاوه چې په بشپړ ډول د عربي خلیج د هېوادونو برخې یوازې دې ته پاتې شي، منځنۍ آسیا ته نږدې شي او د روسیې او چین پر مسیر ولکه وکړي، عراق او ایران کمزوري کړي څو صهیوني جریان په سیمه کې یوازینی څواک پاتې شي.

پر دې سربېره، دا شونې وه چې ولسمشر صدام حسین به په بغداد کې د دواړو کردي ګوندونو د قیادتونو او د ملي حکومت ترمنځ د شویو خبرو اترو په اړه ځینې هغه معلومات را وسپړي چې د دواړو کردي ګوندونو مشران پرې خبر دي. یوه ورځ ولسمشر وغوښتل چې د انفال د قضیې په څېړلو کې د جلال طالباني شاهد وي. همداراز ولسمشر به د حلبجې د موضوع په اړه د عراق د بهرنیو چارو له وزارت سره شته معلومات را وسپړي، چې امریکا، آلمان او له دې قضیې سره نور تړلي دولتونه به وننګوي، هلته یو خطرناک راز او یو ډېر مهم سند و چې یوازې جلال طالباني ته معلوم و. نو که د حلبجې قضیه پرانیستل شوې وای، ولسمشر به هغه راز ویلی وای او جلال طالباني به خپل کرلي ربېلي وای. ځکه امریکا او نورو لاسپوڅو یې د انفال موضوع د حلبجې له موضوع بېله کړه څو ولسمشر اخرنۍ موضوع را ونه سپړي او د همدې لپاره

د ولسمشر د اعدام توصیه وشوه. په دغه توصیه کې مشهورو عربي قیادتونو هم ونډه درلوده!.

دلته یوه اشاره کوم، هغه دا چې ایران ډېر کوښښ کاوه چې په محکمه کې د حلبجې موضوع یاده نه شي. ما ته د راکړل شویو معلوماتو له مخې، ایراني چارواکي مخکې له دې چې له ولسمشر څخه د دفاع عربي او نړیوالي کمېټې سره یوځای شي، له ځینو عربو مدافع وکیلانو سره یې په پاریس کې کتلي وو، د حلبجې د قضیې په اړه د خبرو د نه کولو لپاره یې میلیاردونه ډالره ورته منلي وو او که موضوع یاده شي نو د خلق په مجاهدینو یې پړه ور واچوي. امریکایي استخباراتو هم یوه ډله لیږلې وه او د خاورې، کښت او په حلبجه کې د لګېدلو وسلو نمونې یې ورسره اخیستې او څېړلې یې وې. ثابته شوې وه چې عراق داسې ګاز نه لري لکه هلته چې کارېدلی و، بلکې هغه ګاز د ایران له لوري په وسلهوالو ځواکونو کارول کېږي، چې سیانایډ ګاز بلل کېږي، همدغه څرګندونه امریکایي جنرال ستېفن بلېټر هم کړې وه. دلته د هغه څه یادونه کوو چې ولسمشر صدام حسین له سناتور باب ډول سره د ۱۹۹۰ ز کال په لیدنه کې ویلي وو، کله چې یې په پای کې په حلبجه کې د عراق د ګازو د استعمال په اړه ترې پوښتلي وو، ولسمشر ځواب ورکړی و چې عراق چمتو دی چې کمېټې ته هلیکوپټر الوتکې برابرې کړي او حلبجې او کردي ښارونو ته یې ولېږدوي څو هلته له خلکو سره وګوري، د خاورې معاینه وکړي څو ورته معلومه شي چې عراق هغه ګاز نه دی کارولی.

د ولسمشر د ټولو کلکو دریځونو په مقابل کې امریکایانو قناعت حاصل کړ چې چانې وهل ورسره ناشوني دي، په ځانګړي ډول له شماله تر سوېله د مقاومت د غځېدلو او لویېدلو په اړه د عراقي ولس د بېلو جوړښتونو ترمنځ د کورنۍ جګړې اور بلول ناشوني دي. پر دې پوه شول چې د عراقي قیادت او په امریکایي زندانونو کې د ټولو زندانیانو داسې پرېکول ناشوني دي څو د

ولسمشر پر ضد په دروغو شاهدي ورکړي، له ډېرو غولونو، ژمنو، ګواښونو او د مالونو په وړاندیز کولو او سره له دې چې ځینې په لومړیو کې د ډېر فشار له امله کمزوري شول، دوی د ولسمشر په دریځ پوه شول چې په هېڅ قیمت د عراق پر خاوره او ازادۍ چانې نه وهي. ولسمشر به ټولو عراقیانو، بعثیانو، نظامیانو او د مقاومت کسانو او نورو ته له امریکایانو سره په خبرو نه کولو امرونه کول او ورته ویل به یې چې د خبرو اترو موضوع د یوازې او په زندان کې ملګرو ته پرېږدي څو د مقاومت د رهبرانو د معلومولو او سپکو چانې وهلو ته د راوستلو له لارې غالب نه شي. امریکایان قانع شوي وو چې له ولسمشر سره چانه وهل ناشونی کار دی او خبرې اترې به په عراق کې د دوی اهداف او غرضونه ترسره نه کړي.

د ولسمشر د اعدام په اړه ډېر اجنټان سره راغونډ شول، دغه اجنټان د امریکایي ادارې، اسرائیلو، ایراني صفوي نظام، د دواړو ګوندونو کردي لوري، په عراق کې د امریکایي نیواک په چوپړ کې لاسپوڅې ایرانۍ ملېشې او د امریکا او برېټانیې لاسپوڅي وو.

د جنیف له تړون سره سم، د قانوني مسئولیتونو پر خلاف امریکا د جګړې بندي ولسمشر صدام حسین د هغه او د عراق د ولس دښمنانو او کینه کښو رقیبانو ته وسپاره څو یې د نړۍ د مسلمانانو په وړاندې په تر ټولو مقدسه ورځ ووژني او ټولو عربو او مسلمانانو ته اهانت او سپکاوی وکړي، د نړۍ مشرانو، په ځانګړي ډول د عربو مشرانو ته پیغام ورکړي، څوک چې د امریکا له امر څخه سرغړونه کوي، پایله به یې داسې وي او د ولس له لوري یې زامنو، ورونو او د عراقي مقاومت ټولو لښکرو ته د عزم او ایمان د لړزولو او د را پرځولو د هڅو پیغام ورکړي. خو څه چې وشول، په بشپړ ډول برعکس وو او هو دا دی عراقي ولس ورځ په ورځ ځواکمنېږي او دا دی مقاومت له ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لښکریانو سره ورځ په ورځ یو موټی کېږي او ایمان، ثبات، کلکوالی او ځواک یې زیاتېږي.

د ولسمشر د وژلو معامله

دلته د امریکایي مصدرونو کیسې ته را ګرځو چې په وروستیو شېبو کې څه پېښ شول:

امریکایي مصادر د ایران د لاسپوڅي د نیواک حکومت ته د شرعي دولت د رئیس د وژلو د جریمې د ترسره کولو لپاره د هلو ځلو په اړه دې ته اشاره کوي، چې ځینو لوړپوړو امریکایي افسرانو پر سفارت فشار راوړ چې له واشنګټن سره اړیکه ونیسي څو د ولسمشر د وژلو د عملیې پلي کول وځنډوي. دغه مصادر لا دا هم وایي چې ځینو دغو افسرانو ویلي وو چې ولسمشر به دې مالکي حکومت ته ونه سپاري او په هماغه وخت کې د عراق حاکم زلمی خلیلزاد، چې په خضراء سیمه کې د امریکا سفیر و، هغه د وژلو د عملیې د ځنډولو په اړه مالکي ته په قناعت ورکولو کې ناکام شو، همدغه مصادر وایي او دا حقیقت ته ډېر نږدې هم ښکاري چې د نیواک پر حکومت د واکدارانو ایراني ملېشو او ډلو مشرانو له امریکایي ولسمشر سره هغه وخت معامله وکړه چې د یوه عربي هېواد له پلازمېنې څخه یې لیدنه کوله. په دې معامله کې مالکي، عبدالعزیز حکیم او مقتدی الصدر په غیر مستقیمه توګه (د مالکي له لارې) ونډه درلوده.

په عراق کې د امریکایي نیواک، د هغه د اهدافو او ګټو په چوپړ کې د ژمنو په مخ کې د بوش ځواب راغی: "دوی ته د صدام سر ورکړئ" او دا تېر شول چې بوش یو کال مخکې اعلان وکړ چې دنده به د ۲۰۰۶ ز کال تر پایه پای ته رسېږي. نو د ولسمشر صدام حسین له وژلو پرته به د بلې کومې دندې په اړه غږېده. که هر څومره د معاملو او د ولسمشر د وژلو د جریمې په اړه خبرې

وشي، خو د ولسمشر په وژلو، د عراق په ورانولو، د عراقي ولس د پاشلو او د پانګو په غلا کولو او چورولو کې لومړنی مسئوله او لومړنی مجرمه امریکا ده.

استاد مازن شندب په خپل کتاب "توپانونه" کې چې په ۲۰۰۷ ز کال کې خپور شو، وایي، "... د دغه ایراني کار ډرامه له هغه دریځ څخه پیلېږي چې د نومبر په پای کې د اردن په پلازمېنه عمان کې چې د امریکایي ولسمشر جورج بوش او د عراق لومړي وزیر نوري المالکي ترمنځ لیدنه ټاکل شوې وه له هغې څخه مقتدی الصدر دغه دریځ نیولی و، مقتدی الصدر ګواښ کړی و چې که لیدنه وشوه، نو په حکومت کې به دې د خپلو وزیرانو غړیتوب وځنډوي. د دواړو کسانو ترمنځ له لیدنې وروسته مقتدي خپل ګواښ پلي کړ، خو د صدریانو یوه غړي نصار الربیعي وروسته اعلان وکړ، که په دقت سره وواېو دغه اعلان یې د جنوري په ۱۴، یعنې د صدام حسین له اعدامولو څخه دوه اونۍ وروسته او د "برزان" او "عواد البندر" له اعدامولو یوه ورځ مخکې کړی و. اعلان یې کړی و چې صدریان به ډېر ژر حکومت او پارلمان ته را وګرځي. د همدې میاشتې په ۲۱مه را وګرځېدل، له دغو را ګرځېدلو څخه پوښتنه را ولاړه شوه چې هېڅوک هم ورته ونه درېدل: ولې مقتدی الصدر او استازي یې حکومت او پارلمان ته وروسته له هغه را وګرځېدل چې د مالکي او بوش پر لیدنې د نیوکې له امله وتلي وو؟... څوک چې د دغو ټولو پټو قطبونو لپاره سم ځواب غواړي، باید قانع شي مخکې له دې چې نوري المالکي د بوش وروستۍ لیدنې ته ورشي، له حکومت او پارلمان څخه د مقتدی الصدر د په شا کېدلو ګواښ د مقتدي له لوري نوري المالکي ته یو پیغام او شفر و او دغه پیغام ویل: "که امریکایان د لوی اختر په لومړۍ ورځ د صدام د اعدامولو په حق کې اجازه ور نه کړي، نو د عراق شیعه ګان به په عراق کې د ۱۵۰ زره څخه د ډېرو امریکایي پوځیانو پر ضد جګړه اعلان کړي" او د بوش مخې ته هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقتدي د گوابښونو له بېړنیو منلو پرته بل انتخاب نه و، له دې منلو سره مقتدی الصدر هم خپل وزیران حکومت ته را وگرځول" (۲۵۰-۲۵۲ مخ).

ولسمشر صدام حسین د ده په النور سمندرگي کور کې په ځمکتل کې بندي و، دغه کور پر دې سمندرگي د عمومي پله کینې اړخ ته پروت دی. دغه کور (زندان) له بهر څخه پټ شوی څو د نورو دولتونو مصنوعي سپوږمکی یې کشف نه کړي او عراقي مقاومت یا ایران ته د ځای انځورونه ور ونه لېږي. همداراز له د ننه خوا نه هم پټ شوی و، دېوالونه یې پوښل شوي وو او نقشې پرې اچول شوې وې څو ولسمشر یې ونه پېژني، ځکه دغه کور هغه ودان کړی و، نو دوی وېرېدل چې هسې نه څارنوالانو ته یې معلومات ورکړي څو د مقاومت لپاره د هدف ټاکل اسانه شي.

د ولسمشر وروستی غوښتنه

له اعدامولو مخکې د جمعې د شپې په لومړنیو ساعتونو کې ځینې امریکایي افسرانو چې د زندان مشر هم پکې و، له ولسمشر سره خدای پاماني وکړه، ولسمشر یې له ورونو برزان او سبعاوي سره هم د الله پاماني غوښتنه کړې وه... ساعتونه تېرېدل. ولسمشر لکه د تل په څېر هماغه شپه هم پر خپل کټ تېره کړه، د ماسختن له لمانځه وروسته یې قرآن تلاوت کړ... د زندان مشر امریکایي افسر ورته وویل چې د اعدام وخت سبا سهار وختي دی. امریکایي ساتونکو د دې لپاره په بشپړه پاملرنه تر څار لاندې نیولی و، چې دی ځان زندی نه کړي...سهار له سپېدو سره سم په څلورو بجو د زندان مشر د ولسمشر کوټې ته ورغی او ورته وې ویل چې دوی به یې عراقیانو ته وسپاري او پوښتنه یې ترې وکړه چې که څه غواړي. ولسمشر اودس وکړ او په لنډه موده کې چې یې څومره قرآن تلاوت کولای شوای، هماغومره یې تلاوت کړ. بیا یې وغوښتل چې شخصي توکي یې مدافع وکیلانو ته وسپاري او هغوی یې د اغلې رغد (د ده لور) ته ورکړي او له دوی څخه یې وغوښتل چې لور یې

خبره کړي چې دی په ارام وجدان او پاک لاس د جنت په لوري د خپل رب لیدو ته روان دی، د یوه داسې پوځي په صفت درومي چې ځان او کورنۍ یې د عراق او ملت لپاره قرباني کړې دي.

خړه کورتي، سپین کمیس او تور بالاپوش یې په تن کړل، بغدادي خولۍ یې په سر کړه، بیا به محکمې ته، ته او یا به یې له وکیلانو سره د بغداد د نړیوال هوایي ډگر په سوېل کې په کروپر پوځي اډه کې لیدو ته، ته.

دی او د ده امریکایي ساتونکي پوځیان د ولسمشر د لېږد ځانگړي موټر ته پورته شول، د نړیوال سره صلیب نښان هم پرې وهل شوی و، د امریکایي مصدر پر اساس بیا یوې امریکایي بلک هاک الوتکې ته ولېږدول شو، له دوی څخه یې وغوښتل چې سترگې د نه ور تړي... په بغداد کې یې فکر کاوه...کېدای شي بغداد به هم خپل روان بچي ته د مینې وروستۍ نظر کاوه... د بغداد اسمان سوری شو. لکه د آخرنۍ وداع په نظر چې ورته گوري، لکه دغه د ده له لوري ودان شوی، عزتمن شوی او خپل عمر یې ور بښلی ښار... چې ورو ورو روان وي... لرې پټېده. له څو دقیقو وروسته په کاظمیه سیمه کې د دجلې د سیند په لوېدیځ اړخ کې پرته د امریکایي ځواکونو په پوځي اډه کې کښېته شول، دغه ولسوالي د نیواک په وخت کې په درېیو برخو ووېشل شوه، یوه برخه یې امریکایي پوځي اډه شوه، دوهمه برخه یې د نظام ساتونکي نومو ځواکونو پیرو شوه او اخرنۍ برخه یې د نیواک په حکومت کې د عدلیې د وزارت د ملاتړ اداري پیرو شوه.

ولسمشر په امریکایي پوځي اډه کې له الوتکې راکښېته شو، سترگې یې په سوربخونو تورو عینکو ور وپوښلې، دغه عینکې به امریکایي پوځ له یوه ځای څخه بل ځای ته د زندانیانو د لېږد لپاره کارولې. پر ولسمشر شا او خوا یو شمېر امریکایان را تاو وو (د پوځي پولیسو کسان) (مارشال) او د قصوی ملاتړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اداري ته يې د ننه کړ، له لومړۍ دروازې سره د امريکايي ساتونکو رول پای ته ورسېد او خپلو موټرو ته را وګرځېدل.

د نيواک حکومت ته د ولسمشر سپارل

د عينکو له لرې کولو وروسته په اداره کې لومړۍ برخې ته د ننه کړل شو چې هغه له ترهګرۍ سره د مبارزې برخه وه، د عراق د اتلانو او مشرانو په حق کې چې به د لا قانونيت په زمانه کې له بې قانونه ډرامه ييزو محکمو څخه د اعدام پرېکړې را وتلې، نو پلي کول يې په دغې برخې پورې تړاو درلود. وخت د سهار پنځه نيمې بجې وې. کله چې ولسمشر ور د ننه شو نو اوسپنيز قفسونه يې وليدل، هغه عراقيان او عرب مقاومت کوونکي پکې وو چې د وژلو پرېکړه يې شوې وه.

ولسمشر ورته موسکی شو او په عزت سره يې ورته وکتل، هلته يې د درېدو له لارې د دوی اتلوال دريځونه وپېژندل. همداسې يوې کوټې ته يووړل شو... هغه ملېشې پرې را تاو وې چې د تېرې پېړۍ په اتيايمو کلونو کې به يې د عراقي -ايراني جګړې له امله ښکنځلې ورته کولې. ولسمشر د قصوی ملاتړ يوې کوټې ته ننوت، مخې ته يې منير حداد وموند چې د نيواک په وخت کې قاضي شوی و، له ولسمشر سره د (کردانو د کډه کولو) په قضيه کې يې په ۲۰۰۵ ز کال د ځېړنې په يوه ناسته کې اعلان وکړ چې دی په خليجي هېواد کې اوسي او دی ميليونر دی، هېڅوک يې پر پرېکړه اغېزه نه شي کولای. بيا يې زياته کړه او ولسمشر ته يې وويل: صدامه نور د سياست په اړه ستا خبرې بس دي. پنځه دېرش کاله وغړېدې، مونږ له دغو خبرو ماړه شوي يو او اوس ته په جنګي جرمونو تورن يې.

په دغه وخت کې د جيش المهدي د ملېشو ډلې د پوځي استخباراتو په مديريت را چاپېر‌ېدل، دوی اراده کړې وه چې پر مديريت بريد وکړي، ولسمشر وتښتوي او د خيالي مبالغو په بدل کې يې ايران ته وسپاري. مالکي

له مقتدی الصدر سره مداخله وکړه، دا چې دوی به په عراق کې نور هم رسوا شي او امريکايان به په غوسه شي، نو له دغې رسوايۍ څخه يې مخنيوی وکړ. د وژلو جريمه د مقتدي د راتلو تر وخته يو څه وځنډېده چې ځينې مصادر يې شتون د معلومو لاملونو پر اساس ردوي څو د نيواک پر حکومت او پر نيواک سخته تمامه نه شي. مقتدي راغی او ساتونکي هم ورسره وو، کله چې يې ولسمشر وليد چې قرآنکريم تلاوت کوي، ورته يې وويل: اوه! دا نو څنګه طاغوت دی؟ ولسمشر ډېر په ځير ورته وکتل، پر يوه ساتونکي يې ښه ونه لګېده او ولسمشر يې په کنداغ باندې پر سر وواهه.

قاضي منير حداد له ولسمشر څخه وغوښتل چې د ده په ځانګړې چوکۍ د کښني. بيا يې د باطلې وژنې د پرېکړې حکم ورته ولوست او د نوري المالکي لاسليک يې ور وښود او لکه څرنګه چې د ډرامه ييزې محکمې قانون ټاکلې وه رياست نومې شورا يې بايد تصديق کړي، خو د هغې تصديق پرې نه و.

ولسمشر د خونکارانو په ليدو سره څنګه رويه وکړه؟

ولسمشر نارې پيل کړې: ولس د ژوندی وي، امت دې ژوندی وي، عراق د ژوندی وي، عربي ازاد فلسطين د ژوندی وي، مرګ په لاسپوڅو... بيا: مونږ په جنت کې يو، دښمنان مو په اور (جهنم) کې دي. قاضي او څارنوال ته يې ور ناره کړه: فارسيان، امريکايان او لاسپوڅي مرده باد... ولسمشر يې بيا خسته‌ګُنې کوټې ته يووړ څو د مرګ د ډلې له ټولو مشرانو سره وګوري، په هغوی کې: عبد العزيز حکيم، موفق الربيعي، علي دباغ، سامي عسکري، بهاء الأعرجي او مريم الريول او منقذ الفرعون هم وو. لکه دوی چې دعوه کوله يو سني امام هم نه و. پر دې سربېره د ايراني استخباراتو کسان هم وو چې ښه عربي يې ويله او عراقي نومونه يې ورته غوره کړي وو، د ولسمشر د شخصيت د تاکيد لپاره راغلي وو څو لکه اوازه چې وه چې کوم بل صدام ته ورته کس نه وي. دغه ايراني افسران د قيادت د غړو د اعدامولو په ټولو حالاتو کې حاضرېدل، بلکې مخکې له دې چې برزان په چړو حلال کړي له هغه څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې ځېرنه وکړه، چې د حلالېدو د دغې شېبې په اړه علي دباغ وويل چې دا له بدن څخه د سر د لرې کولو حالت دی، نادره پېښه ده. د ايراني استخباراتو يوه افسر د اعدام رسۍ ته ور پورته شو او مخ يې پوښلی و. په دغو افسرانو کې لوی کسان هم وو لکه په عراق کې د ايراني استخباراتو مسئول احمد فروزنده. له اروپا څخه له راتلو سره سم د جريمې له پلې کولو وړاندې، له احمد جلبي، موفق الربيعي او جلال الدين الصغير سره يو ځای شو، پر هغوی يې فشار راوړ چې د وژنې په پلې کولو کې بېړه وکړي. همداراز د جيش المهدي ځينې مشران، علي اديب، خضير الخزاعي، صادق الرکابي او له ايراني سفارت څخه نور کسان راغلل. د څارنوالانو يا سني ډلې د کوم کس له شتون څخه د منع کېدو لامل د ايراني استخباراتو د مشرانو، د انقلابي ساتونکو او د ايراني القدس کنډک د مشرانو شتون و، چې په دوی کې جنرال سليماني هم و. مخکې له دې چې ولسمشر د شهادت زينو ته پورته شي، دوی ورسره په فارسي ژبه وغږېدل څو ولسمشر ته څرګند پيغام ورکړي چې د ده برخليک او د عراق مسير د ايران لاسونو ته ولوېد. نيواک او حکومت يې دغه رسوايي پټه کړه.

مشر د شهادت او وياړ زينو ته پورته کېږي

ولسمشر صدام حسين په پوره غرور او لوړ سر روان شو. دغو ټولګيو په تنګوونکو او بېکنځل مارو خبرو او دښمنيزو شعارونو د ده هرکلی کاوه، بلکې د مرګ د ډلې ځينو چارواکو او مشرانو پر ولسمشر د تېري او وهلو هڅه وکړه، د ده په لاسونو کې زولنې وې، خو بيا هم په جرئت سره ثابت او جګ ولاړ و. دوی ته يې ور غبرګه کړه: تاسې خاينان ياست... لاسپوڅي... د ملت دښمنان ياست... امريکا او لاسپوڅي د مردار شي. په سر باندې يې دوی ته اشاره کوله. موفق الربيعي زښته بدې بېکنځلې ورته کولې او زړه يې پرې تشاوه، ولسمشر ورته وويل... تاسې ترهګر ياست... ترهګر... بيا... مقاومت د

ژوندی وي... ملت د ژوندی وي... عراق د ژوندی وي... فلسطين د ژوندی وي... عربي امت د ژوندی وي. بيا يې زياته کړه چې ده عراق ته خدمت کړی او ودان کړی يې دی.

په دغه وخت کې د مالکي انځورګر (علي المسعدي) ځينې ټوټې ثبت کړې. بيا د ملېشو وينه بهوونکو د ولسمشر له مخې زولنې خلاصې کړې او شا ته يې لاسونه پرې ور وتړل، هغه ځنځير چې د ولسمشر په پښو کې و هغه يې د اعدام په حالاتو پورې په ځانګړي تړونکي بدل کړ. ولسمشر له منقذ الفرعون څخه وغوښتل چې له ولسمشر سره شته قرآنکريم د يو کس ته ورکړي، (بدر البندر ته) څو يې هغه د ده کورنۍ ته وسپاري.

ولسمشر د دار د رسۍ په مخ کې په ټول صبر، ايمان او جګ سر ودرېد، لکه څرنګه چې ټولې نړۍ وليد. د ولسمشر دغه لويه ننداره د ربيعې د وينا پر خلاف وه چې هغه ويل چې ګواکې ولسمشر صدام حسين په وېرېدو پيل وکړ. د دار رسۍ ته پورته شو او ويل يې: يا الله يا الله. لکه لوړ څوکې غر. لکه د خُرماوو دنګه عراقي ونه... د رسۍ مخې ته په بشپړې زړورتيا او په څواکمن او نه ماتېدونکي عزم ودرېد. دغه له غروره ډکه درېدا د دسيسه جوړوونکو... حاضرينو د توقع پر خلاف وه.

د مرګ د ډلې (جيش المهدي) د قيادت له مشرانو څخه د جنايتکارانو د ډلې څلور غړي د ولسمشر مخې او شا ته ولاړ وو. د مقتدی الصدر اوښي رياض النوري ولسمشر ته د دار رسۍ ور په غاړه کړه، خو دا چې دوی رسوا نه شي نو ټولو د جريمي خولپوټي (پوزبندونه) واغوستل. که هر څومره پټ شي او دا رد کړي، خو مونږ پوره باوري يو چې څه پېښ شول او د اعدام د پلې کولو لپاره د مقتدی الصدر له شتون څخه هم باوري يو. هغه کس چې ولسمشر ته د رسۍ له ور په غاړه کولو وروسته يې رسۍ سمه کړه، هغه مقتدی الصدر و

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ولسمشر ښي اړخ ته ولاړ و، د هویت د پټولو لپاره یې مخ پټ کړی و، په مالکي یې شرط اېښی و چې په خپله د ولسمشر د وژلو عملیه پلې کړي.

ولې ۳۹ غوټې؟!

ولسمشر د تورې کڅوړې ور په سر کول رد کړل او دوی ته یې اجازه ورکړه چې تر رسۍ لاندې یې په غاړه ورته کېږدي. دغه رسۍ امریکایانو له صهیوني پوځي څخه اخیستې وه، د اوږدوالي او د رسۍ د نوعیت له اړخه له قانون سره په مخالفه طریقه جوړه شوې وه... او د ولسمشر په غاړه له غوښتنې سره سم کېښودل شوه... له دې وړاندې، تالار ته یو امریکایي پوځي د ننه شو چې په اصل کې یهودي و، رسۍ ان تر ۳۹ غوټو ورسوله (دا د هغو توغندیو شمېر دی چې په ۱۹۹۱ ز کال کې عراق پر تل ابیب ور توغولي وو، چې دا له ولسمشر سره د صهیونیانو د کینې او د ده د اعدامولو یو لامل و)، له حاضرینو څخه یې غوښتي وو چې د پرېکولو یوه آله ورکړي، د جنایتکارانو د ډلې یوه سړي د قصاب چاړه ورکړې وه، دغه چاړه یې برابره کړې وه څو د ولسمشر غاړه پرې ور پرې کړي او سر یې له تنې نه بېل کړي څو وروسته د سر په اخیستلو مېله جوړه کړي او د زړه تشونې له امله یې د انقلاب په ښار کې د لویې ډلې په لارو کې وګرځوي...

مقتدی الصدر را مخکې شو، کله چې ډاډه شو د ده په لاس اعدامېدونکی کس صدام حسین دی او بل ورته کس نه دی، نو د ولسمشر په غاړه یې رسۍ ور ټینګه کړه. ولسمشر په بشپړ ثبات ور مخکې شو او پر افقي دروازې، چې ۸۰ پر ۸۰ سانتي متره کې وه، برسېره ودرېد. دلته یوه حکومتي کس (لکه څرنګه چې ګومان کوي ساتونکی نه و) په مذهبي توګه د ایران په رواج د "الصلاة علی محمد و آل محمد" نارې کړې، بل یوه د محمد باقر الصدر په نوم نارې کړې او حاضرینو هم د مقتدي په نوم نارې کړې... له دې وروسته به د دغو کینه کښو او ولسمشر صدام ترمنځ په نوبت نارې کېدلې، ولسمشر به

دوی ته ور غبرګوله "مقتدي... هی های؟"... ولسمشر دغو جلادانو ته تسلیم نه شو ان تر دې چې د رب له پرېکړې سره مخامخ شو. په وروستیو شېبو کې... یوه کس چې د مالکي د مذهبي حکومت یو لوړ پوړی و چیغه یې کړه "جهنم ته"، ولسمشر ځواب ورکړ: "ان شاء الله جنت ته، له عراق څخه قربان". بیا دوه لوی حاضران را ولاړ شول او له ننداري څخه یې په ګرځنده ټیلیفون سره فیلم ډک کړ او بیا یې پر یوه نړیوال چینل په ۱۸۰۰۰ امریکایي ډالرو وپلوره!.

په غیر قانوني او دسیسه بازه محکمه کې د نائب منقذ الفرعون هغه وکړه چې لږ تر لږه د کمرې په مخ کې، نه د ښه نیت له امله، د ولسمشر صدام حسین پر ضد تېرې او شعارونه ودروي، وې ویل: ورونو... هیله کوم، سړی د اعدام په حالت کې دی، خو د ده نارې د غوغا او ګډوډۍ په منځ کې یو ټیټ اذان هم نه و.

او دا د هغو کسانو په هکله څه نادره نه ده چې تر اوسه یې لا رسوایي روانه ده، له کوم وخت نه چې یې عراق او د عراق ملي نظام ته دسیسه جوړه کړې، بیا یې ډرامه ییزه محکمه وکړه، ان کله چې د دفاع د کمېټې د غړو مخه ونیوله او محکمې ته د رسېدو په لاره کې یې ټولې موانع ورته کېښودلې، نو له شهید صدام حسین څخه د دفاع لپاره د امریکایانو له لوري د برابرې شوې لایحې د لوستلو لپاره یې عبد الصمد حسیني وګماره، چې د حقوقو جعلي شهادتنامه لري.

ایا په دار وځړول شو او که ووژل شو؟

ولسمشر یو ځل ټوله کلمه وویله او دوهم ځل پوره کولو ته یې پرې نه ښود... پاکه تنه را ولوېده، رسۍ قصداً اوږده کړ شوې وه څو ولسمشر پر ځمکه ژوندی ولوېږي او دوی یې په لغتو ووژني. ولسمشر پر ځمکه ولوېد، سر یې را پورته کړ او موسکی شو، خو دوی په لغتو وواهه او ډېر سخت یې وواهه، په ځانګړي ډول موفق الربیعي او مریم ، له کمرې او انځور اخیستنې څخه په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټه کې تر لغتو لاندې وواژه. بیا یې بې خوځښته تنه په رسۍ را ځوړنده کړه څو دا وښیي چې ولسمشر په قانوني توګه اعدام شو.

له دې وروسته فرعون له نورو مشرانو سره را ولاړ شو او امریکایي افسرانو او د ایران د لاسپوڅي د مرګ د ډلې کسانو هم ونډه پکې درلوده، په اوږو یې واخیست او ایراني مذهبي عبارتونه یې تکرارول چې د نیواک له لوري د نصب شوې محکمې، چې له ملېشو او د عراق له دښمنانو (ایران او اسرائیلو) سره له اړوندو لورو څخه یې تشکیل کړې وه، د داسې محکمې عدالت، پاکوالی او خپلواکي یې څرګندوله.

بیا د ولسمشر تنه د ملېشو د یوه رهبر کور ته یووړل شوه څو ناوړه مجوسي کار بشپړ کړي... دلته ایراني صفوي جنایتکارانو په ښکنځلو، لغتو او د پاکې تنې په بېلو برخو کې د تېرو چړو په نه اېستلو سره د عراق او د امت د شهید د پاکې تنې استقبال وکړ. په دې کې د ایراني ګوندونو ټولو سمبولونو او مشرانو، د صفوي ملېشو مشرانو، نورو وینه بهوونکو او جلادانو او له اسلام او انسانیت سره نورو دښمني کوونکو ایرانیانو ونډه واخیسته او په هیستیري ډول یې چغې وهلې. بیا د ایراني استخباراتو ځینو افسرانو او متخصصینو د ولسمشر له تنې او هویت څخه ځانونه ډاډه کړل او بیا یې له دې وېرې مرۍ په چاړو ور پرې کړه، چې هسې نه بېرته ژوندی شي.!!.

پلان داسې و چې د نیواک په حکومت کې د کورنیو چارو د وزارت ارګانونه به د ولسمشر د اعدام عملیات پلې کوي، خو د ولسمشر پر اعدامولو د ځینو ملېشو د مشرانو د ټینګار له امله د نیواک د حکومت پلان ګډوډ شو.

د استخباراتو په ودانۍ کې د ولسمشر او د هغه د ملګرو د وژلو د عملیاتو پلي کولو ښه روحیه درلوده، همداراز ایرانیانو هم همدغه ځای غوښت. د وژلو عملیات د پوځي استخباراتو په مخکښې مدیریت کې په پنځمه ځانګه کې وشول، په دغه پلان کې داسې نښې دي چې له عراق او د عراق له ولسمشر

سره صفوي کینه ښیي. دا هغه ځانګه وه چې د عراق-ایران جګړې په جریان کې یې عراقي وسله‌والو ځواکونو ته د ایراني دښمن په اړه د معلوماتو ورکولو مسئولیت په غاړه و. دغه ودانۍ ځکه غوره شوې وه چې له عراق څخه د ایران پر غچ دلالت وکړي چې د ولسمشر شهید صدام حسین په مشرۍ یې د خمینیت د برید مخنیوی کړی و، هغه برید چې د عراق پر خاوره یرغل یې مباح ګاڼه او له هغه وروسته به یې په خلیج او جزیره کې پر نورو عربي دولتونو یرغلونه کول.

په بله ورځ مالکي د مسلمانانو او اسلام لوی اختر ته له سپکاوي وروسته له خپلو جنایتکارانو سره را ولاړ شو او خپل زوی احمد ته یې واده وکړ. په دغه جشن کې ټول هغه ایرانیان حاضر وو چې د وژلو په عملیاتو کې یې ګډون کړی و، له ټولو اسلامي ملتونو او له هغو شرعي حکمونو پر خلاف لوی اختر یې بلې ورځې ته وځنډاوه، چې د لوی اختر د ورځې په ټاکلو کې قطعاً باید اختلاف نه وي، ځکه هغه د حج له مناسکو سره تړاو لري، په دې سره له هغو ایراني عقایدو سره ګډ شول چې له حقیقي اسلامي شعائرو او مناسکو او د هغو له وختونو سره مخالفت کوي.

د ولسمشر صدام حسین پر اعدامولو د مالکي او جعفري ټینګار د دوی د ولایت په وخت کې د دې لپاره و، چې د دجیل ګماني قضیه په اصل کې د دعوت ګوند قضیه وه چې دغه ګوند ته د مالکي او جعفري نسبت کېده او دا د امریکایي - المالکي تړون یو بند و. ځکه د ولسمشر له وژلو وروسته مالکي وویل چې که اوس د لومړي وزیر له چوکۍ ګوښه هم شي، نو دی به په کیسه کې نه دی، ځکه ده چې څه غوښتل هغه یې وکړل.

د ولسمشر کورنۍ او وکیلانو له دوو عربي هېوادونو سره اړیکه ونیوله او د نظریاتو تبادله یې وکړه چې امریکایي ادارې د مداخله وکړي څو د ولسمشر جسد یمن ته ولېږدوي او هلته یې خاورو ته وسپاري. په دغه وخت کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغو دوو دولتونو د یوه د رئیس سکرتر را سره په اړیکه کې شو او د پېښې له امله یې خپله خواشیني او سخت خپګان وښود.

د ولسمشر شهید صدام حسین تنه د صلاح الدین د والي نائب او د البو ناصر د قبیلې مشر ته وسپارل شوه. د مرګ ډلې (مذهبي ملېشې او جیش المهدي) پلان نیولی و چې د بغداد- صلاح الدین په لاره به ولکه کوي، جسد اخیستونکي به وژني او تنه به ایران ته تښتوي، بیه لا تر اوسه سمبال وه، په میلیونونو ډالره، خو دا چې امریکایي الوتکو په تکریت کې پوځي اډې ته جسد ولېږداوه، نو د دغو مجرمینو بغاوتونه او ناوړه غوښتنې پوره نه شوې...

هلته په امریکایي اډه کې د شهید جسد ته زرګونه عراقیان او ورسره مشران او د ولایت پوځي زامن په تمه وو، جسد په داسې حالت کې ورته وسپارل شو چې د امریکایانو د هیبتونو په منځ کې یې په زوره زوره ژړل او هغوی یې ننداره کوله.

ده کورنۍ ته وصیت کړی و چې یا د یې د پیدایښت په ځای کې خاورو ته وسپاري او یا د د رمادي په ښار کې، د رمادي ښار د عزت له امله، ځکه د همدې ښار له ځمکې څخه د ده دفاع کمېټه را خوځېدلې وه او ځکه چې مقاومت امریکایان په ګونډو کړي وو او د قهرمانې فلوجې او د انبار ولایت د ښارونو په جګړو کې یې مات کړي وو.

د ولسمشر له شهادت څخه وروسته د یرغلګرو او د نیواک د حکومت وېرې په زیاتېدو وې، ولس د عراق په ډېرو ولایتونو او ښارونو کې را خوځېدلی و او د نیواک او د هغه د مرستندویانو د جریمې معیوبوالی یې څرګنداوه، خو رسنیزه چوپتیا غوره شوه او تګ راتګ بند شو.

دلته امریکایي لارښوونې وشوې چې د شهید جسد به له عراق څخه بهر نه ایستل کېږي او د عراق رهبر چې په کوم ځای کې زېږېدلی، یعنې په عوجه

کې، په هماغه ځای کې به د شپې ناوخته یعنې د سهار په دوه نیمو بجو خاورته سپارل کېږي.

ولسمشر او د ده د قانوني مسئولیتونو سپارل

د هغو اوزاو او خبرو پر خلاف چې داسې ادعا کېدله چې ولسمشر شهید د ظالمې وژنې د پرېکړې له صادرېدو وروسته یا د وژلو پر پرېکړه له تصدیق وروسته په ګوند او دولت کې ښاغلي عزت ابراهیم ته د خپلو دستوري مسئولیتونو د سپارلو امر وکړ، دا خبره ناسمه ده، ځکه ولسمشر ته معلومه وه چې دا له واقعیت سره په ټکر کې ده او د عراق له دستور او د ګوند د داخلي نظام پر خلاف ده. عراقي دستور له اضافي پرېکړې کولو پرته په هغه حالت کې چې د ولسمشر د واک چلولو پر وړاندې خنډ (بند، مرګ، شهادت یا بل خنډ) وي، نو د شورا د ریاست، د وسله‌والو ځواکونو عمومي مشري او د دولت د ریاست واګې یې د انقلاب د مشرۍ د شورا د رئیس نائب، د وسله‌والو ځواکونو د عمومي مشر او د دولت د ریاست نائب ته ورکولې او د نائب په واسطه د ولسمشر د واکونو له لوبولو وروسته به په ارامه فضا کې نوې ټاکنې کېدلې څو همدغه نائب رئیس کړي او که یې بدل کړي.

په داسې پېښو کې د ګوند داخلي نظام هم همداسې و.

له دستوري قواعدو او د ګوند د داخلي نظام له متنونو سره سم د انقلاب د قیادت د شورا د رئیس نائب او د وسله‌والو ځواکونو د عمومي مشر نائب ښاغلي عزت ابراهیم په ولسمشر پورې ځانګړې واګې په غاړه واخیستې، ځکه ولسمشر (صدام حسین) په داسې حالت کې و چې دی یې له دستوري واګو څخه په بشپړ ډول منع کړی و او د ۲۰۰۳,۱۲,۱۳ له نېټې یعنې له نیول کېدو وروسته د دې لپاره چې د ګوند یا دولت په قیادت کې تشه نه وي، واګې د ښاغلي عزت ابراهیم په غاړه شوې. ولسمشر هم په لومړۍ لیدنه کې د ۲۰۰۴ ز کال په پای کې د همدې خبرې پخلی وکړ او وې ویل چې واکونه یې په اتومات ډول ښاغلي نائب ته لېږدول شوي. بیا یې د ۲۰۰۵ ز کال په پیل کې په دوهمه لیدنه کې، په دې وینا پخلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړ: "ابو احمد" ته ووایه، چې خپل طبیعي ځای اشغال کړي او پرېښږدي چې څه تشه را منځته شي".

پر هغه د زر رحمتونه وي... پر کومو لومړیتوبونو چې یې باور درلود، ژوند یې پرې کاوه... او پر هماغو لومړیتوبونو... شهید شو.

استاد صلاح المختار وایي: "که موضوعي انسان هغه یوازینی ننداره (اعدام) ولیده، نو داسې پوښتنه به ورته را ولاړه شي چې تېښته ترې نه شي کولای، هغه دا ده: ایا دغه د اتلولۍ له هغو افسانو څخه په لوړه او حیرانوونکې کچه زړور انسان، چې مونږ په تاریخ کې لوستې دي، په بشپړې بیدارۍ سره چانې وهل یې رد کړي، خپله هماغه کس دی چې غربي صهیوني او ایراني توکمپاله کینه کښو رسنیو هغو کسانو ته د ده انځور په منفي او نفرت را ولاړوونکې بڼه وکیښ چې دی یې نه پېژانده؟ په دې پوښتنې پسې به بله هم وي: ایا له پاک سپېڅلي او د اخلاقو او منطق په ټولو مقیاسونو سره له لوی انسان څخه پرته بل څوک کولای شي چې په خپلو وژلو خبر وي او د وژلو په وخت کې بیا هم موسکی شي؟ په دې پسې بیا لکه د ریاضي په ډول متوالي او نه ختمېدونکې پوښتنې را ولاړېږي: دغه ژوندۍ او معاصره افسانه د کومو لومړیتوبونو په طبیعت روزل شوې ده، چې داسې څوک یې ترې جوړ کړی چې د ابدي سعادت نړۍ ته په موسکا له مرګ سره مخامخ کېږي؟د صدام نفس له څه جوړ شوی و چې په اتلولۍ، کبریاء او ملي والي کې یې ځان لوړې کچې ته ورساوه؟ دغه یکې یوه سړي په خپل وخت کې داسې څه کړي وو چې د شر د مثلث (امریکا، اسرائیل او ایران) په لاس په ناوړه ډول د اعدام مستحق شو او د اعدامېدو په خوشالۍ کې یې نڅا وکړه".

د فرانسوي عراقي ملګرتیا د جمعیت عمومي سکرتر جیل مونیې وایي: "صدام به د داسې رئیس اغېزه پرېږدي چې د مخکنیو دوو سیندونو ترمنځ د هېواد ویاړ را ګرځولو هڅه یې کوله او له بغداد څخه به د عربي نړۍ مناره جوړه کړي. په جګړه کې ومړ، خو په دې کې شک نشته چې نشتوالی به یې پیغام نشت نه کړي".

شپږ ویشتم څپرکی

وصیت - تاریخي سند

تاسې ته بلنه درکوم، د هغو معنویاتو ساتنه وکړئ چې داسې وګړي درنه جوړ کړي چې کلک ایمان ولري، په تمدن کې ځلېدونکې قندیلونه شئ او چې ځمکه مو د پیغمبرانو د پلار ابراهیم او نورو انبیاوو زانګو پاتې شي، هغه معنویات وساتئ چې له تاسې څخه یې داسې وګړي جوړ کړي چې د هېواد او ملت لپاره په باوري او رسمي توګه د قربانۍ د لویو صفتونو روحیې لري.

(صدام حسین په زندان کې)

ولسمشر شهید صدام حسین په خپل قلم خپل عراقي ولس، عربي امت او د مجاهدو وسله‌والو عراقي ځواکونو زامنو ته وصیت لیکلی.

د وصیت په تاریخي سند کې د جهادي ایماني ملي جګړې ټول هغه معنویات شامل دي چې عراقیان پکې بوخت وو او لا تر اوسه یې جنډه د استعماري، صهیوني او د عراق پانګو ته د طمع ګرو ولسیزو ځواکونو په مخ کې اوچتوي، هغه معنویات چې ولسمشر شهید یې د لوی او اساسي اړخ د قیادت شرف درلود.

او لاندې د دغه تاریخي سند متن دی:

بسم الله الرحمن الرحیم

قل لن یصیبنا الا ما کتب الله لنا هو مولنا و علی الله فلیتوکل المؤمنون" [التوبة: ۵۱].

ژباړه: دوی ته ووایه: "مونږ ته هېڅکله څه (ضرر یا ښېګڼه) نه رسېږي. مګر هغه چې الله راته لیکلي دي، هماغه الله زمونږ مولا دی او مؤمنان باید پر هماغه توکل وکړي".

اې لویه عراقي ولسه...

اې زمونږ په مجاهدو وسله‌والو ځواکونو کې اتلانو...

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې باعزته عراقي مېرمنو...

اې زمونږ د وياړلي امت زامنو...

اې په اتلوال مقاومت کې مؤمنو زړورو!

لکه څرنگه چې مې پېژنی په مخکنيو ورځو کې همداسې وم، الله سبحانه و تعالی وغوښتل چې يو ځل بيا د جهاد او مبارزې په ډگر کې د مخکيني انقلاب له رنگ او روح څخه په ډېر ټينگ او کلک محنت کې واوسم. اې دوستانو، دغه سخت حالت چې مونږ ټول پکې يو او لوی عراق پرې اخته شوی، يو نوی درس او نوې بلا ده څو خلک په خپلو هڅو سره وپېژندل شي، هغه به يې د الله او وگړو په مخ کې ادرس وي... په کوم حالت کې چې مونږ يو الله به د هېڅ چا هڅې او فعاليتونه ضايع نه کړي، د خپل ولس په زامنو چې بې ارزښتو وگړو له بهرنيانو څخه ځواک غوښتی، دا يو حقارت دی. زمونږ په هېواد کې چې څه روان دي د هغو په پايله کې يوازې صحيح پاتې کېدای شي، "کوم چې هغه بې گټې له منځه ځي او کوم شی چې د انسانانو لپاره گټور دی هغه په ځمکه کې تم کېږي" الله ج فرمايلي دي.

اې لويه ملته... اې زمونږ په امت او په انسانيت کې وگړو... ستاسې ډېری د دغې وينا څښتن په صداقت، پاکوالي، پاک لاس او پر ولس په پاملرنې، حکمت، عدالت او د چارو په تداوی کې په قاطعيت پېژني، پر دې يې پېژني چې د وگړو او دولت په مالونو پام کوي او هر څه يې په عقل او وجدان کې دي، او پېژنی يې چې زړه يې درد کوي او تر هغه نا ارامه وي چې له غريب څخه يې بار نه وي پورته کړی او د اړو کسانو اړتيا ته يې لبيک نه وي ويلی، زړه يې ټول ملت او امت ته پراخ دی او چې مؤمن او امانت ساتونکی اوسي... د خپل ولس د زامنو ترمنځ يوازې د رښتينو هڅو او ملي وړتيا پر اساس توپير کوي. دا دی نن زه ستاسې په استازيتوب او ستاسې د سترگو، د امت د سترگو او د حق د څښتنانو انصاف لرونکو د سترگو په خاطر وايم: اې عراقيانو... اې

زمونږ ولس او اهله او زمونږ په امت کې د هر باعزته او با عزتې اهله... خپل ورور او مشر مو داسې پېژندلی لکه کورنۍ چې يې پېژندلی، د ظالمانو تکبر او غرور ته يې کله هم سر نه دی ټيټ کړی او د هغو کسانو توره او بيرغ پاتې شوی چې له اخلاص سره مينه کوي او له ظالمانو سره دښمني کوي. ايا تاسې نه غوښتل چې د ورور، زوی او مشر دريځ مو همداسې وي...؟! بلکل تاسې غوښتل... د صدام دريځونه بايد همداسې وي، الله د نه کړي که دريځونه يې همداسې نه وای، نو ځان به يې نه وای منلی. هر چا چې ستاسې مشري په غاړه واخيسته او څوک چې په امت کې نښه وي دريځونه يې بايد همداسې وي...

دا دی زه مې خپل ځان فدا کوم، که الله غوښتي وي، نو چېرته چې يې امر وي له صديقينو او شهداوو سره د زما روح پورته کړي او که يې له خپل نظر سره سم پرېکړه وځنډوله، نو الله مهربان او بښونکی دی، هغه مونږ پيدا کړي يو او مونږ هغه ته ور گرځېدونکي يو. نو ښه صبر ترې غواړو او پر ظالم قوم برلاسي او مرسته ترې غواړو.

اې ورونو... اې لوی ملته... تاسې ته بلنه درکوم، د هغو معنوياتو ساتنه وکړی چې داسې وگړي يې در څخه جوړ کړي چې کلک ايمان ولري، په تمدن کې ځلېدونکي قنديلونه شئ او چې ځمکه مو د پيغمبرانو د پلار ابراهيم او نورو انبياوو زانگو پاتې شي، هغه معنويات وساتئ چې له تاسې څخه يې داسې وگړي جوړ کړي چې د هېواد او ملت لپاره په باوري او رسمي توگه د قربانۍ د لويو صفتونو روحيې ولرئ، بلکې له پيليزې کرښې راپدېخوا يې خپل ټول ژوند او د کورنۍ او د وړو او لويانو ژوند، امت او لوی وفادار ملت ته وربښلی دی، په همدې لاره روان دی او کله هم کمزوری شوی نه دی... له ټولو هغو سختيو سره چې له انقلابه وړاندې او وروسته پر مونږ او عراق تېرې شوې، د الله نه وه خوښه چې صدام ومري، که دا ځل يې غوښتي وي، نو دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نفس ده پیدا کړی دی... هغه پیدا کړی او تر اوسه یې ساتلی دی... کله چې په دې لاره کې له صدام حسین څخه د واړه عمر لرونکي په ډاډه او خوښ نفس ولاړل، نو په همدې لاره کې مؤمن نفس په شهادت ویاړي. که یې د شهادت اراده کړې وه، نو مونږ یې مخکې او وروسته ستاینه کوو او شکر یې ادا کوو... او د ده باري (الله) سبحانه و تعالی د عظمت په سیوري او پالنه کې له ده څخه ښه صبر غواړو او پر ظالم قوم برلاسی او مرسته ترې غواړو.... دا باید په یاد ولرئ چې الله تاسې ته ځانګړې حالات اسانه کړي څو تاسې پکې داسې نمونې و اوسئ چې لاره مو له مینې، عفوې، د یو د بل په زغملو او په خپل منځ کې له ورورولۍ ډکه وي... دغه حالات یې پر تاسې د دروندوالي لپاره نه دي را وستي، بلکې غوښتي یې دي چې نفسونه پرې رانه کړي او ځینې ستاسې د لیکو له منځه او څوک چې کینه کښ فارسیان وو هغوی د کسری د مېراث خورو بادارانو په فعل سره د شیطان ځای ناستي شول. د خپل ولس ځینو بچیانو چې پیروي وکړه د هغو په زړونو یا په ګاونډیانو کې یې وسوسې واچولې یا یې کینه کښو صهیوني تمه خورو ته اسانه کړه چې استازی یې د امریکا په سپینه ماڼۍ کې داسې وخوځېږي څو د سپینې ماڼۍ څښتنان برید وکړي او داسې حسد او کینې را وپاروي چې هېڅ انسانیت او ایمان پکې نه وي...

د ایمان، مینې او سولې پر اساس مو ودانۍ جوړه کړه او په نږدې ماضي کې په همدې اساس تاسې د هېواد تر بیرغ لاندې په عزت او امن کې اوسېدی، په ځانګړې ډول د ۱۹٦۸ ز کال له انقلاب وروسته... ګران ورونه که د جګړې په خندق کې وو او که په ماڼۍ کې... ستاسې د هېواد یرغلګرو او فارسیانو دښمنانو وپتېیله چې ستاسې د یووالي صفتونه د دوی او له تاسې څخه د غلامۍ غوښتو ترمنځ پرده جوړه شوې ده، نو ستاسې ترمنځ یې ناوړه پخواني مړوي تک وهل، ځینو هغو کسانو ورسره ومنله چې تذکره یې عراقی وه او

زړونه یې هوایي وو او کینه کښو په ایران کې په کینه ور ډک کړي وو. دوی ګمان کوي چې له تاسې ګټه پورته کړي او د ولس له نورو اصیلو سره مو بېل کړي، چې په دې کار سره همت کمزوری کېږي او د دې پر ځای چې د هېواد بچیان اصلي دښمنانو ته په غوسه شي یو پر بل مو په غوسه کوي، یوازې اصلي دښمنانو ته غوسه کېدل همتونه یوه لوري ته بیایي، که څه هم چې بیرغونه رنګارنګ او د الله اکبر تر بیرغ لاندې وي.

اې ورونو، اې مجاهدینو او مبارزینو، اوس مو همدې ته را بولم، کینه مه کوئ، ځکه کینه خپل څښتن ته د انصاف او عدالت فرصت نه ورکوي، بصیرت او لید ړندوي، د فکر کړکۍ بندوي، چې په همدې سره خپل څښتن له فکر کولو او غوره او سمې ټاکنې څخه لرې کوي...

همداراز اې ورونو او خویندو اې زما او د عراق بچیانو تاسې را بولم... او اې مجاهدو ملګرو دې ته مو رابولم چې د هغو دولتونو ولسونه بد مه ګڼئ چې پر مونږ یې تېری کړی، د ولسونو او پرېکړو کوونکو تر منځ توپیر وکړئ، یوازې د هغوی کار بد وبولئ، بلکې د کوم انسان عمل چې د جګړې وړ وي، هغه لکه یو انسان بد مه بولئ... د شریرو کسانو شر بد وګڼئ... او څوک چې روغه او جوړه کوي، که هغه د عراق د ننه وي او که بهر، ښښنه ورته وکړی او د چلند نوی مخ ورته پرانیزئ، ځکه الله عفوه کوونکی دی او عفوه کوونکي خوښوي، د حالت له غوښتنې سره سم قاطعیت لازم دی، خو د دې لپاره چې له ملت او امت څخه ومنل شي، باید د قانون پر اساس وي، عادل او منصف وي او د کینو او د نا مشروع غوښتنو پر اساس نه وي... اې ورونو پوه شی چې د تېری کوونکو دولتونو په ولسونو کې داسې وګړي شته چې د یرغلګرو په وړاندې ستاسې له مبارزې سره مرسته کوي، ځینې یې له زندانیانو او صدام حسین څخه د دفاع لپاره رضاکاره مدافع وکالت کوي، ځینو نورو د یرغلګرو رسوایي وکړه، او ان ځینې چې له مونږ څخه بېلېدل او دنده به یې پای ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسېده نو ژړل به يې... همدې ته مو را بولم، يو امين ملت، له ځان، امت او انسانيت سره مينه کوونکی... له ځان او نورو سره رښتينی.

اې عزتمن وفاداره ملته: تاسې او ځان په هغه مهربانه رب سپارم چې امانت نه ضايع کوي او د رښتيني او امانت ساتونکي مؤمن گمان نه ناکاموي...

الله اکبر... الله اکبر... زمونږ امت د ژوندی وي... په امن او سلامتيا کې د انسانيت ژوندی وي... الله اکبر... زمونږ لوی مجاهد ولس د ژوندی وي... عراق د ژوندی وي... عراق د ژوندی وي... فلسطين، جهاد او مجاهدين د ژوندي وي... الله اکبر... شرمېدونکي د وشرمېږي.

صدام حسين اولسمشر

او د مجاهدو وسله‌والو ځواکونو عمومي قومندان

۲۰۰۶،۱۱،۴ ز

اووه ويشتم څپرکی

د دفاع کمېټه... حق خبره

صدام حسين به د سلگونو کلونو لپاره په يوه سمبول واوړي.
څکه ده د خپل ولس له قضيې او د ده په وجدان کې د اوسېدونکي امت له قضيې څخه دفاع کړې ده، چې دا عادلې قضيې دي...
نو په هغې توگه په اول او اخر کې د الله ستاينه کوو.
چې په سمندر کې يې د يوه ځاځکي ځای هم نه دی لړزولی.

(صدام حسين، د وژلو پر پرېکړې له تصديق وروسته)

له ولسمشر صدام حسين او د هغه له ملگرو څخه د دفاع د کمېټې له بنسټ اېښودلو څخه مونږ د نړۍ د بېلو ناحيو له هغو وگړو سره په اړيکه کې وو چې د عراق او د قانوني قيادت سلامتيا ته يې پاملرنه کوله. په دوی کې قانون پوهان، قاضيان، سياسي شنونکي، شاعران او عادي وگړي وو. د دوی نظرونه مونږ ته را رسېدل او گټور به مو پکې غوره کول. په ځينو دفاع گانو کې لويو قانون پوهانو هم گډون وکړ. مونږ به خبرې اترې، وصيتونه او لارښوونې اخيستې، که هغه منفي وې او که مثبتې. دغو خبرو اترو په ځانگړي ډول هغه چې له ما سره به کېدلې، څښتنانو به يې غوښتل چې ولسمشر صدام حسين عربي او اروپايي مشرانو او واتيکان ته تشريحي پيغامونه واستوي او حقيقتونه پکې څرگند کړي، لکه پر عراق تېری، د عراق ورانی او د عراق له نا معلومه راتلونکي څخه وېره. مونږ به ولسمشر ته ځينې دغه کتنې لېږلې، هغه هم غوښتل چې په ټولو معلوماتو خبر شي.

يوه ملگري ته مې دنده ورکړه چې دغه کتنې په ۲۰۰۶،۱۲،۲۶ نېټه ولسمشر ته ولېږدوي، له ولسمشر څخه وپوښتي چې که غواړي کتبي پيغام واتيکان ته واستوي او روان حالات پکې روښانه کړي، ملگري ته مې دنده ورکړه چې ولسمشر خبر کړي چې واتيکان ته د خبرو رسولو لپاره مونږ چمتو يو. کېدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي دغه او نور پیغامونه په عراق کې په امریکایي سیاست کې د بدلون په پار د اروپایانو د مداخلې په بیره کې ونډه واخلي، دا به په هغو پیغامونو پسې وي چې ولسمشر مخکې امریکایي ولس او عراقي ولس ته ورکړي وو. خو داسې برېښي چې د ولسمشر نظر بل څه وو، ویلي یې وو: "ملګرو ته به څه ووایم... زه مې له خپل رب پرته بل چا ته نارې نه ور وهم (بل څوک نه رابولم)".

ایا ولسمشر به د کمېټې په فعالیت کې مداخله کوله؟

کله چې به مو غوښتل چې د کمېټې په فعالیت پورې اړوند څه تصمیم ونیسو، مونږ به د کمېټې په ځای کې سره راغونډېدو او د تصمیم او د هغه د پلان تدریس به مو کاوه، د پلې کولو لاره به مو یې زده کوله او بیا به مو مثبت او منفي ټکي په ګوته کول. موضوع به مو له ولسمشر سره شریکوله، نو کله چې به نظرونه مخالف وو، یوه موافقه حللاره به یې را وړاندې کوله. مونږ چې به هر ګام پورته کاوه، دی به مو خبراوه او د ده کتنو او لارښوونو ته به مو غوږ نیوه، یوه ورځ مو هم نه دي ترې لیدلي چې پر مونږ یې خپله رایه تپلې وي، زمونږ نظرونو ته به یې درناوی درلود او زمونږ د هڅو قدر به یې کاوه. ټولو لورو ته به یې وصیت کاوه چې د کمېټې او د کمېټې د رئیس په چارو کې دې مداخله نه کوي.

ولسمشر به ویل: "کله چې په کوم حالت کې ما ته را ګرځي، نو خپله رایه ورته وایم، پرېکړه او تصمیم دوی ته پرېږدم، له یو ځل پرته چې په لازمي صیغه مې خپل نظر ورته ووایه".

یوه ورځ پر ما د ډېرو فشارونو له کبله زه دردېدم او په هغه تالار کې چې له ولسمشر سره به مې لیدل، له ولسمشر سره بندي وم، ولسمشر په پرله‌پسې توګه دوه ځله راته وکتل او وې ویل:

"ابا علاء څه درباندې شوي دي، که څه هم ته هڅه کوې چې له ما یې پټه کړې، خو خپه راته ښکارې. زه وایم الله د په دې دنده کې مرسته درسره

وکړي، کېدای شي له سختو شرایطو سره مخ شې. ابا علاء ته باید تل زغم او صبر ولرې او لکه څرنګه چې لومړی وې هماغسې پر الله توکل کړې پاتې شې".

په ځانګړې توګه د ۲۰۰۶ ز کال له مې میاشتې وروسته فشار را باندې داسې حد ته ورسېده چې زغملی مې نه شوای، د لیکو یو په بل کې سره ننوتل په ما باندې تر ټولو سخت حالت و چې ورسره مخامخ وم. په دې کې شکمن وم چې له ولسمشر څخه د یادو لاملونو پر اساس له دغې مبارکې دندې څخه استعفاء وغواړم او که دغې لارې ته دوام ورکړم او څه چې مې له وسه پوره نه وي، هغه وزغمم. خو هغه باور چې دغه لوی رهبر پرې ځانګړې کړی وم، ما ته یې ځواک را وباښه، دا راته کافي وه چې الله او رهبر مې راضي کړي وو.

په وروستیو اونیو کې له لامل پرته د ولسمشر له لیدو څخه منع شوم، یعنې په وروستي میاشت کې له دریو پرله پسې لیدنو څخه. پوښتنه به مې کوله چې امریکایان چا دې ته هڅولي چې د دفاع د کمېټې د رئیس په توګه مې له لیدو څخه منع کوي، لاملونه یې څه دي؟ همداراز د دفاع د کمېټې د رئیس له نائب څارنوال استاد مجید السعدون او د هغه له موکل ښاغلي طه یاسین رمضان سره هم همداسې وشول. خو تاریخ به دا هرومرو څرګنده کړي چې په پټه څه شوي وو او بشپړ حقیقت به ښکاره کړي.

د حق او عدالت لښکر

دلته باید له ولسمشر شهید صدام حسین او له ټولو بندي عراقیانو څخه د دفاع د کمېټې د ورونو یا هغو کسانو په اړه حق خبره وکړم چې د دفاع په ډله کې یې د دفاع له کمېټې سره کار وکړ. مخلص پوځیان وو او په ټوله مانا اتلان وو. لکه د شاتو د مچیو د ډلې په توګه کار یې وکړ، پوره هڅې یې وکړې، ژوند یې د دغې قضیې په چوپړ کې ایښی و او په زړورتیا سره یې کار وکړ، که هغه د کمېټې لومړني عراقي، عرب او بهرني بنسټګران وو یا له هغه وروسته ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ځای شول، چې زمينه ورته برابره شوه. په ځانګړي ډول ټول عراقي اتلان ملګري له هغو کسانو پرته چې د دفاع په کمېټه کې غړي وو يا يې له کمېټې سره په ډله کې کار وکړ، له ټولو دردونو سره يې کورنۍ پرېښودې، په ځانګړي ډول ماشومان يې له مدرسو څخه دوه يا درې کاله محروم شول، ځکه چې د عراق د نه امنيتي ګواښونه او خطرونه ورته متوجه وو او ځينې وتښتول شول، يا له عراقه بهر د زده کړې د سختۍ له امله، يا له يوه دولت څخه بل ته د لېږد له امله او يا هم د مادي حالت له امله چې په ځينو دولتونو کې يې د زده کړې نفقه نه شواى برابرولى.

دلته بايد يوه اشاره دې ته هم وشي چې له ولسمشر او ټولو زندانيانو او بنديانو څخه د دفاع د کمېټې د غړو يوې برخې له ولسمشر صدام حسين څخه دفاع وکړه او بلې برخې يې له نورو بنديانو څخه. خو د دفاع ډلې د محکمې د نه له ولسمشر سره وليدل او دفاع يې ترې وکړه، د دغې ډلې ټول غړي د دفاع د کمېټې غړي نه وو. دريمه کمېټه "د بېړنيو پېښو کمېټه" وه، چې دغه استادان ور پورې تړلي وو: رمزي کلارک، احمد بن بيلا، دکتور مهاتير محمد او رولان دوما. د دغې کمېټې دنده په محکمه کې د عدالت د پلي کولو څارنه وه او ځينو ملګرو وکيلانو يې په بنسټ اېښودو کې ستر رول درلود، چې په هغوی کې استاد زياد خصاونه، پروفيسور کيرتيس ډوبلير او دکتور نجيب النعيمي او ورسره پاتې غړي دي. دغې کمېټې وکولای شول چې د محکمې ټولې سرغړونې او تر پښو لاندې کول رسوا کړي، پر نړيوالو شخصيتونو، سازمانونو او کمېټو سربېره يې د نړۍ رهبران هم مخاطب کړل او د اسناد يا دفاع له کمېټې سره يې په فعاليت کې مرسته وکړه...

دلته بايد د هغو اتلو شهيدانو يادونه وکړم چې خپلې پاکې وينې او ځانونه يې تر عراق ځار کړل، په مخ کې يې د دفاع د کمېټې د رئيس نائب شهيد خميس العبيدي (په ۲۰۰۶ ز کال کې شهيد شو)، شهيد سعدون الجنابي او شهيد عادل

الزبيدي (په ۲۰۰۵ ز کال کې شهيد شو) دي او داسې نور چې په يادولو يې لېست اوږدېږي. دغو اتلو شهيدانو خپلې کورنۍ بې سر پناه او بې پالنې پرېښودې. همداراز د دفاع د کمېټې د عراقي غړو هڅې هم بايد وستايو، د محکمې د نه يې په بشپړ کلکوالي دفاع وکړه، د امريکا، د هغې د پيروانو او لاسپوڅو د ظالم پاچا په مخ کې يې حق خبره وکړه، استادان د کمېټې نائب او وياند دکتور مجيد السعدون، بدر عواد البندر چې کله به يې له شهيد پلار او کله به يې له شهيد ولسمشر څخه دفاع کوله او ثامر الخزاعي يې مخکښان وو. همداراز د عراق د ټولو څارنوالانو قدر او درناوی کوم چې د امنيتي ګواښونو له امله يې نومونه نه شو اخيستی، که هغه د کمېټې غړي وو يا د اسناد غړي. همداراز د سلګونو عراقي وکيلانو سړيو او مېرمنو، په ځانګړي ډول د انبار اتلان د يادولو وړ دي چې د کمېټې اصلي بنسټګران دي، نومونه يې د امنيتي ګواښونو له کبله پټ دي. د دفاع د ډلې له غړي استاد ودود فوزي شمس الدين څخه مننه کوم چې له کمېټې سره يې د جنګيالي په روحيه کار وکړ، همداراز دکتور علي بياتي. همداراز دکتور محمد العبيدي ته مې د سلام وي، چې زمونږ په تاريخي دنده کې يې د مقالو او څېړنو مرسته را سره وکړه، چا چې زمونږ پر دغې جګړې يوه کلمه هم ليکلې وي مننه ترې کوو. د ازاد غږ اخيستونکي عراق له منبره د هغه له جګ غږه، د عراق د سنګر له منبره (بصرې) او له ټولو وياړمنو ليکوالانو او مبارزينو څخه مننه کوو. همداراز د بنديانو د کورنيو لپاره زمونږ تر څنګ له ګمارل شويو وکيلانو څخه مننه کوو. نو دغو ملګرو ته زما، د عراق د ولس، امت او د بنديانو او شهيدانو د کورنيو له لوري بشپړه مينه او قدرداني ده.

زما عراقيو، عربو او بهرنيو ملګرو به د کمېټې په دفتر کې د شپې تر ناوخته کار کاوه څو د دفاع سمې لوحې برابرې کړي. ځينو نورو ملګرو به په دې لاره کې څوارلس، ان کله نا کله له شلو ساعتونو زيات سفر کاوه. د دندې په ادا کولو

کې به د ځینو ټینګار نور هم زیاتېده، په کلونو کلونو به یې د حق مرسته کوله لکه څارنوال رمزي کلارک.

د کمېټې ځینې غړي داسې وو چې له موږ سره د یوځای کېدلو لپاره به یې خپل کار او مرافعې پرېښودلې، زموږ تجربې او زړورتیا به یې را زیاتوله. لکه مشهور نړیوال وکیل دکتور نجیب النعیمي، همداراز د څارنوالۍ استادې بشرى خلیل دریځونه، هغه څارنواله چې هسې ماذې په محکمه کې به وه، نو قاضي رؤوف به اعصاب له لاسه ورکول. همدارنګه د څارنوال استاد سعد الاعظمي او د دکتور قیس العلواني رول هم ډېر ځانګړی و. د نړیوال قانون استادانو دکتور غسان الجندي له اردن څخه او دکتور حسن عمر له مصر څخه همداسې رول درلود. دغه دریځونه وو چې سره له دې چې موږ تر پښو لاندې کېدو، خو دوی را پورته کولو.

په دغې سپېڅلې دنده کې د اردن اصیل ولس هم لوی رول درلود. استاد محمد نجیب الرشدان یې مخکښ و چې یو لوی قانون پوه و او د کمېټې یو بنسټګر و. د کمېټې د همغږي کوونکي په توګه وټاکل شو، یو عربی ملتپاله اصیل او زړور و، خو د ټاکلو لاملونو له کبله د ولسمشر د کورنۍ له لوري ګوښه شو. له ده وروسته دغه سخته دنده د اردن د یوه اصلي ټبر بچي استاد زیاد خصاونه په غاړه واخیسته، د استاد رشدان کار یې په بشپړې امانتولۍ، اخلاص او بیدارۍ سره ادا کړ او د ده په وخت کې دواړه کمېټې سره یوځای شوې. د اسناد پر کمېټې او پر استاد خصاونه فشارونه هومره زیات شول چې استاد یې مجبور کړ چې ولسمشر او د هغه کورنۍ ته لیکلی پیغام واستوي او د خپل غړیتوب درول ترې وغواړي، خو پراخ رسنیز فعالیت یې وکړ او د دغې درنې دندې په لاره کې یې ډېرې وزغملې. همداراز د کمېټې د بنسټګرو استادانو یادونه کوو: لوی صالح العرموطي او اتل وکیلان زیاد الجنداوي، حاتم شاهین، عصام الغزاوي، عمر ابو الراغب او صالح المغربي او له دوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره غړي لکه دکتور محمد ابوجباره، حاتم الغویري، سمیح خریس او ډېر شمېر اردني وکیلان. د استاد امین الدیب پوښتنو او مداخلو د نیواک له لوري ګمارل شوی وکیل ودراوه، دی د مصر لومړنی رضاکار وکیل و. ولسمشر یې هم حیران کړ او د ده له لارې یې د مصر د ولس نوره قدرداني هم وکړه، همداراز استاد محمد جنیدي، دواړو د وکیلانو په ټولنه کې ښه رول درلود. د عربي تونس د زامنو رول هم نه هېروو، احمد صدیق او دکتور فوزي بن مراد. د لیبیا په اړه، دکتور عایشې قذافي د کمېټې او د اسناد په تأسیس کې لوی رول درلود، ولسمشر یې هم په کارونو خوښ شو، پر دې سربېره د دې ملګري لیبیایي بنسټګر غړي وکیلان، استاد محمد العلاقي، استاد صالح البرغشي، ور پسې د کمېټې غړی دکتور عبد الله حبیب. همداراز د سوډان قانون پوهانو هم ښه رول درلود چې په مخ کې یې د کمېټې یو بنسټګر استاد تیسیر مدثر او د سوډاني وکیلانو مشر استاد فتحي خلیل وو. له مغرب څخه هم استاد خالد السفیاني و. له بحرین څخه د کمېټې یو بنسټګر استاد عیسی بورشید و. اصیل یمنیان: چې محمد حزام، عبد الله نعمان او نورو ملګرو یې مخکښې کوله. له متحده عربي اماراتو څخه دکتور ابراهیم الملا و، له سعودي څخه استاده ریم او د دې ټول اتل ملګري وو، که د ډېرو نورو د نومونو یادونه وکړو نو بیا به سخته تمامه شي. له لبنان څخه د کمېټې د یوه بنسټګر دکتور عدنان الضناوي یادونه کوو. له فرانسې څخه د استاد ایمانویل لوډو او د هغه ملګری استاد ماثیو، استاد أنډري چامیه او د فرانسې د بهرنیو چارو پخوانی وزیر رولان ډوما وو، نوموړی هغه کس و چې په ټوله زړورتیا یې د ولسمشر ځای ته په هرې هغې الوتکې، موټر یا په بله وسیله کې تګ رد کړ چې امریکایي بیرغ به پرې لګېدلی و... ولسمشر به یې د دغه دریځ قدرداني کوله او ویل به یې: "د دغه ستر رول درناوی کوم، داسې یې ګڼم لکه دلته چې راغلی وي او له ما څخه یې دفاع کړې وي، ده او فرانسې ته د زموږ او د ټولو

عربي ولسونو ټوله قدرداني او مینه وي". له هسپانیې څخه استاد خافییر سافدرا و. له جاپان څخه هم څو تنه وکیلان وو. د هغو ویاړمنو وکیلانو مېړمنو رول هم نه هېروو چې د دفاع په کمېټه کې یې خپل ورونه هڅول او څینو ټینګار کاوه چې په مستقیم ډول ګډون وکړي، خو شروط مونږ ته معلوم وو. د امنیتي لاملونو له کبله یې د نومونو یادونه نه کوو، ځکه په عراق کې د ننه اوسي. د استاد عبد الحق العاني، له لندن څخه د عربي حق غږ استاد صباح المختار او دکتور محمد الشیخلي رول یادوو، سره له دې چې ډېر د اور په منځ کې و، خو عراقیان یې د حق په اواز حیران کړي وو.

د عربي وکیلانو لوی رول هم نه هېروو چې له ولسمشر صدام حسین او له عراق څخه په دفاع کې یې کمی ونه کړ. لومړنی سازمان و چې په څرګند ډول یې پر محکمې او په عراق کې د پېښو د نه اعتراف اعلان وکړ، په مخ کې یې استاد سامح عاشور، عبد العظیم المغربي او د دوی نور ملګري وو، ښه باعزته او کلک دریځونه یې درلودل. همداراز د عربي وکیلانو له اتحادیو څخه مننه کوو چې په مخ کې یې د زړورو اردنیانو وکیلانو اتحادیه وه. دا هم نه هېروو چې له ولسمشر څخه د دفاع لپاره د ډېرو هغو وکیلانو وکالتونه د محکمې له لوري د دوی په مخ کې د اېښودل شویو خنډونو له امله ونه منل شول.

باید را څخه هېره نه شي چې له مالیزیایي وکیلانو څخه مننه کوو، چې په سر کې یې دکتور مهاتیر محمد، د مالیزیا د وکیلانو مشر دکتور زکریا خلیل او دکتور مثایوس وو. همداراز له ښاغلي احمد بن بیلا، ښاغلي نیلسن منډېلا، ښاغلي جورج ګالوي او له ټولو هغو شخصیتونو څخه مننه کوو چې له مونږ سره ودرېدل.

دغه ټول وکیلان د زړورتیا سمبولونه او د حق او عدل د ملاتړ نمونې وې. له هغو څخه بښنه غواړو چې پر دوی د وېرې یا د ډېر شمېر له امله مې نومونه نه دي یاد کړي. مونږ ټول پر دې باوري یو چې د عراق ولس، د عراق با عزته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګړي او له ټولو قطارونو سره عربي امت به د دفاع د کمېټې رول هېر نه کړي، نوموړې کمېټې د مظلومانو له حق څخه د دفاع په ودانۍ کې لومړنۍ خښته کېښوده، دا په داسې وخت کې چې بل لوري عراقي دستور له منځه ووړ او د پردي یرغلګر تر جنګي پوښښ لاندې یې زنګ وهلې محکمه جوړوله.

عربي هېوادوال به په دغې کمېټه ویاړي. ځکه له صدام حسین څخه دفاع، د امت له سمبول څخه دفاع ده، صدام حسین هغه څوک و چې له ملت سره کړې ژمنې یې ماتې نه کړې او د ژوند تر وروستۍ شېبې د خپل ملت او امت لومړیتوبونو ته وفادار پاتې شو.

د رسنیزو، دیني، سیاسي او نورو شخصیتونو ستر رول هم نه هېروو چې په تاریخ کې به تلپاتې وي، زمونږ معنوي ملاتړ یې وکړ. همداراز د هغو کسانو رول چې په سختۍ کې د عراق له ولس، عراقي اتلوال مقاومت او له ولسمشر شهید صدام حسین سره ودرېدل.

له ټولو هغو کسانو څخه هم مننه کوم چې له مونږ، د بندیانو له کورنیو، له عراقي کورنیو او د ولسمشر له کورنۍ سره ودرېدل. له ټولو هغو عربي هېوادونو څخه مننه چې له مونږ او عراق سره ودرېدل. همداراز له اردني هاشمي مملکت څخه مننه چې د دفاع کمېټې ته یې غېږ پرانیسته، پر څمکه یې د دفاع د کمېټې شتون تر ډېرو فشارونو لاندې راووړ او له عراق، د عراق له ولس او له ولسمشر سره وفادار، د ولس له زامنو او له عزتمنو قبیلو څخه یې مننه کوو. همداراز زه او ملګري مې د نیواک او د هغه د حکومت په قفسونو کې اتلو ثابتو، صابرو بندیانو ته ځانګړې او خالصه سلامي کوو.

له دغه سخت سفر وروسته باید آخرنۍ خبره وکړو او وایو:

د عراق او د ولسمشر صدام حسین د دښمنانو له لوري د څورونو له بلابلو هڅو سره مخامخ شوو او له څورونکو څخه مو سخت دردونه وګالل، خو د عراق او ولسمشر شهید صدام حسین لپاره مو وګالل، هیله لرو چې امانت به

(c) ketabton.com: The Digital Library

مو ادا کړی وي. هغه کوو چې د هماغو ورځو تېوته هېر کړو او تر هغه وخته لارې ته دوام ورکړو چې ټول بندیان او د تمدنونو هېواد، د عربو ککرۍ او پلازمېنه او د تمدن لوی مرکز ازاد شي.

په پای کې وایو چې دغه یادښتونه او هغه چې د ولسمشر شهید په خط لیکل شوي دي، یوازې هغه څه دي چې د شهید صدام حسین په لاس او ژبه حقیقتونه وړاندې کوي.

د ولسمشر له یادښتونو پرته چې دغه کتاب یې هم یوه برخه ده، د شهید د ژوند، بند او شهادت په اړه چې کومې له ځانه جوړې شوې کیسې دلته او هلته خپرې شوې، ټولې هغه ناکامې هڅې دي چې هدف یې یا ناوړه سوداګري او یا په یوه لاره نه په یوه لاره د انځور بدنامول دي.

د دغو کیسو د خپرولو مفهوم یوازې ګمراهي ده چې دا د نیواک د پاتې کېدو او له جرمونو څخه یې د دفاع لپاره د جګړې یوه نه بېلېدونکې برخه ده. مونږ په دوو خندقونو کې یو، دغسې هڅې له مقابل خندق څخه لیکل شوې دي.

خو زمونږ دغه هڅې بیا د شهید له خندق څخه دي، چې یوازینی توپیر یې همدا دی او دغه توپیر په یوازې توګه هر څه دي.

دا طبیعي ده چې دغه یادښتونه د ولسمشر ټول ویلي یادښتونه یا لیکلي یادښتونه نه را نغاړي. ځینې داسې قضیې وې چې د امانت لپاره یې پټوالی لازمي و.

ځینې داسې قضیې وې چې له مقاومت او د مبارزې له جنګیالیو سره یې تړاو درلود، چې لا تر اوسه د ولسمشر صدام حسین ملګري هلته وینه ورکوي، نو مجبور شوو چې مراعات یې کړو. له دغه فعالیت څخه زمونږ هدف د خالص او مجرد حقیقت وړاندې کول دي او دا چې د عراق د ازادۍ لپاره جګړه وه او لا روانه ده، نو و مو غوښتل چې دغه کتاب هم د شهید له خندقه یوه خوځېدلې برخه وي.

په دغو یادښتونو پسې به نور هم وي، داسې ډېر څه لا شته چې باید بربنډ شي او د تاریخ د مهمو ثبت شویو برخو په څېر ثبت شي.

فکر مې هم نه کاوه چې شهید به مې د دغو یادښتونو د لیکلو لپاره غوره کوي او نه مې انګېرلې وه چې دغه عزت به دومره ظالم او سخت زړی وي. شهید په خپله پایله ښه پوه و او له ایمانه په ډک زړه ورته په انتظار و. له عراق څخه یې په خپل ژوند سره دفاع وکړه، ډېر ملګري یې پر دې خبر دي او لا تر اوسه یې یادوي، چې شهید څو ځله خپل ژوند په دې لاره کې د تلې په پله کې کېښود. دوی پر دې هم خبر دي چې که څه هم مرګ ورته په انتظار و، خو شهید به هم په هر قدم کې ننګاوه. پر الله یې باور درلود او پر دې پوهېده چې مرګ حق دی او په پای کې به مري.

که څه هم چې تقدیرونو د ده په له لاسه ورکولو پر مونږ ظلم وکړ خو شهید هم له دې څخه د ښه مرګ په انتظار نه و. دی خپله همدغه مرګ ته ورغی. دوی زیان وکړ او مونږ ګټه. دوی جګړه وبایله او مونږ اتل وګاټه. دوی دسیسه وبایلله او مونږ مقاومت وګاټه. دوی د "ډیموکراسۍ" په اړه دروغ او باطلې خبرې وبایللې او مونږ له حق څخه دفاع وګټله. په پای کې به همدا نیواک هم بایلي او مونږ به ازادي ګټو، دا به ور ښیو چې عدالت او مساوات څنګه وي، د حق ارزښتونه، نه لکه د دوی د نفاق ارزښتونه څنګه وي. دا به ور وښیو چې بېرته به څنګه را ګرځو چې عراق ودان کړو لکه له مغولي یرغل څخه تر نن ورځې چې ۱۲ ځله مخکې مو ودان کړ.

دا په تاریخ کې یو ځپرکی دی. بل ځپرکی به راځي او نن ورځ به یې ټول هغه کسان جوړوي چې د عراق ازادي، سیادت او خپلواکي یې په زړونو کې لکه سکروټه غوندې بللې او ځان ترې ځاروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه هر څه چې یرغلگر ناوړه گڼلي، تقدیر دلته هم ناوړه وښـــودل. دلته مو لکه د بې غیرتو، وحشـیانو او غلو غونډې بربنډ کړل، شـهید خپل ځان لکه د اتل په څېر څرگند کړ. هر څه لکه د لمر په څېر ښکاره وو او شول.

ټولې نړۍ ولیدل چې صـدام حسـین څوک دی او ټولې نړۍ ولیدل چې چا وواژه. ټولې نړۍ ولیدل چې شـهید او ملگري یې د ازادۍ لپاره پر کومه ځمکه ولاړ وو او ټولې نړۍ ولیدل چې جلادان له کومې ډرامې څخه راځي.

لکه د صـدام حسـین وژنه چې به تلپاتې او ابدي یادښـت وي، همداراز د مرگ چوکۍ ته پورته کېدل به یې هم ابدي ننگونه وي او د بې گناوو پر ضد د نیواک او د ورځنیو جرمونو شرمندگي به د تل لپاره په دوی پورې وي.

صدام شهید شو خو مړ شوی نه دی. دوی ژوند کوي خو لکه ژوند چې یې نه وي کړی. همدا یوازینی توپیر دی او له هر څه سره برابر دی.

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library